ANALELE
ACADEMIEI ROMANE

SERIA II. — TOMUL XIX

1896—1897.

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ȘI DESBATERILE

BUCURESCI
INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE CAROL GÖBL
FURNISOR AL CURȚII REGALE
16, STRADA DÓMNEI, 16
1897.

PARTEA I

ȘEDINȚELE ORDINARE

DE LA

5 APRILIE 1896 PÂNĂ LA 7 MARTIE 1897.

ȘEDINȚELE ORDINARE

DIN ANUL 1896—97.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN 5 APRILIE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* dă cetire următóreĭ telegrame, prin care M. S. Regele a bine-voit a rĕspunde la telegrama adresată de Academie când a închis sesiunea generală a acestuĭ an:

«Adînc mişcaţĭ de frumósa gândire ce aţĭ avut, adresându-ne călduróse urărĭ, Regina şi Eŭ vĕ rugăm a primì, împreună cu colegiĭ Domnieĭ Vóstre, viile nóstre mulţumirĭ. Regretăm că nu am putut luà parte în anul acesta la şedinţele Academieĭ, ale căreĭ lucrărĭ le vom urmà pururea cu un deosebit interes.»

De la d-niĭ fraţí Şaraga, librarĭ anticarĭ în Iaşĭ, se primesc în dar treĭ exemplare din medalia comemorativă bătută de dînşiĭ pentru amintirea ajungeriĭ la 25 volume a publicaţiuniĭ istorice «Uricarul».

De la d-l Carol A. Romstorfer, architect şi conservator al monumentelor de artă din Bucovina, se primesc, prin Ministeriul Afacerilor stráine, următórele publicaţiunĭ:

1. Die gewerblichen Zustände in der Bukowina und der gewerbliche Unterricht von Carl A. Romstorfer, Czernowitz 1886. — 1 vol. in-8°.
2. Vergleichende graphische Statistik in ihrer Anwendung auf das Herzogthum Bukowina und das österreichische Staatsgebiet (die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder) von Carl A. Romstorfer u. Dr. Hubert Wiglitzky, Wien 1886. — 1 vol. in-4°.
3. Gewerbliches Unterrichtwesen in Rumänien und Sudrussland von Carl A. Romstorfer, Wien 1889. — Separat-Abdruck aus dem Supplement zum Centralblatt für das gewerbliche Unterrichtswesen in Oesterreich. — 1 br. in-8°.

4. Das Bauernhaus in der Bukowina von Carl A. Romstorfer, Czernowitz 1890. — 1 vol. in-8°.
5. Typen der Landwirthschaftlichen Bauten im Herzogthume Bukowina von Carl A. Romstorfer, Wien 1892. — 1 vol. in-4°.
6. Das Binder- oder Böttcherbuch Handbuch und Vorlagenwerk für Binder von Carl A. Romstorfer. Text- u. Tafelband. Leipzig 1893. — 2 vol. in-4°.
7. Altere Vertheidigungsanlagen in der Bukowina von Carl A. Romstorfer, Czernowitz 1895. — 1 vol. in-8°.
8. Das Binder- oder Böttcherbuch. Ergänzungsband Werkzeug- und Maschinenkunde für Binder von Carl A. Romstorfer, Leipzig 1895. — 1 vol. in-4°.
9. Bemerkungen über das Gewerbsleben und die Industrie in Rumänien von Carl A. Romstorfer. — 5 foiletóne de ḑiar.
10. Das Tartaren-Denkmal bei Wama. — Typus der Kloster-Kirchen in der Bukowina. — Die griechisch-orientalischen Pfarrkirchen in Solka und Arbora. — Sereth als Fundort archäologischer Gegenstände. — Die griechisch-orientalische ehemalige Klosterkirche in Woronetz. — Vom Conservator Romstorfer. — Extracte din «Mittheilungen d. k. k. C. Commission etc. etc.» — 1 vol. in-4°.

D-l Ministru al Cultelor și Instrucțiuniĭ publice, prin adresa Seria E, No. 1.660, de la 20 Martie, cere ca Academia să-ĭ arate pe unul din membriĭ eĭ, care să fie numit în Comisiunea monumentelor publice de pe lângă acel Ministeriŭ, în locul d-luĭ T. Maiorescu, demisionat.

— Se decide a se recomendâ spre acest scop Ministeriuluĭ d-l *B. P. Hasdeŭ.*

D-l A. M. Benedictsen, scriitor danes, cere maĭ multe publicațiunĭ de ale Academieĭ, carĭ îĭ sunt necesare pentru studiele ce face asupra Românilor.

— Cererea se aprobă, recomendându-se Delegațiuniĭ.

ȘEDINȚA DIN 12 APRILIE 1896.

Președința d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Președinte *N. Kretzulescu* arată, că drept rĕspuns la telegrama de felicitare adresată M. S. Regeluĭ de către Delegațiunea Academieĭ cu ocasiunea aniversăriĭ nasceriĭ Maiestățiĭ Sale, a primit următórea telegramă:

«Viŭ mişcat de urările ce-mĭ transmiteţĭ, vĕ rog a primì pentru tóte adîncile mele mulţumirĭ.»

De la d-l E. Vârnav se primesce în dar un document original din secolul XVII-lea fără dată, subscris de Irimia Vârnav.

ŞEDINŢA DIN 19 APRILIE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* dăruesce următórele documente istorice originale însoţite de copiĭ saŭ traducerĭ:

1597 (7105) Iulie 20. — Carte domnéscă dată de Michaiŭ-Vodă.
1603 (7111) Ianuar 24. — Poruncă domnéscă dată de Radul-Voevod.
1613 (7121) Aprilie 26. — Poruncă domnéscă dată de Radul-Voevod. (Copie).
1638 (7146) Iulie 9. — Zapis dat de Gheorghe al 2-lea portar.
1638 (7146) Iulie 10. — Cartea Metropolituluĭ Teofil.
1643 (7151) Maiŭ 25. — Carte de hotărnicie dată luĭ Négoe Logofĕtul şi alţiĭ.
1656 (7164) Iunie 8. — Cartea de hotărnicie între Dobrotă şi Oprea.
1708 (7216) Martie 26. — Poruncă domnéscă dată de Constantin-Voevod.

D-l Secretar general *D. Sturdza* comunică cererea ce i s'a adresat de către oficiul uneĭ biblioteci marĭ făcute din iniţiativă privată la Londra, numită «London Library», de a intrà în relaţiunĭ de schimbul publicaţiunilor cu Academia Română.
— Se decide a se primì propunerea făcută.

D-l *V. A. Urechiă* dăruesce două autografe ale Principeluĭ Ştirbei (fără an), copia unuĭ document cu data 9 Iunie 7130 (1622) de la Ioan Nicolae Voevod, fiul luĭ Michaiŭ-Vitézul, şi ediţiunea originală de. *Rapport fait par Costaz sur le traité de paix conclu à Paris le 16 vendémiaire an 10, entre la République française et S. M. l'Empereur de toutes les Russies. Séance du 15 frimaire an 10.*

D-l I. Pangrati presintă exemplare din două publicaţiunĭ ale sale: *Reflecsiunĭ asupra spirituluĭ militar,* Bucurescĭ 1891, şi *Luceaferul Românieĭ,* 1893.

De la d-l St. Petreanu se primesce un plic sigilat cu inscripţiunea: *Com-*

bustiune-Acetylen, pentru a se păstră de Academie în condiţiunile specificate în cerere.

Se dă cetire următóreĭ adrese primite de la d-l *D. Sturdza*, Ministrul Afacerilor străine:

«*Domnule Preşedinte,*

«In maĭ multe rînduri s'aŭ făcut propunerĭ, fie Guvernuluĭ, fie Academieĭ Române, să convóce în Bucurescĭ unul din congresele sciinţifice, carĭ de anĭ indelungaţĭ se întrunesc în diferite capitale. Propunerile aŭ fost înlăturate, maĭ ales fiind-că ele aŭ fost produse în congrese prin pornirĭ momentane şi personale, iar nu după o matură chibzuire a organelor competente a pregătì şi a organisà asemenea convocărĭ, — şi fiind-că ele nu aflaŭ la noĭ un tărîm pregătit nicĭ în lucrărĭ sciinţifice, nicĭ în orînduiala colecţiunilor nóstre, nicĭ în lucrărĭ carĭ să expună lumiĭ învĕţate calea percursă de România în întréga eĭ desvoltare.

«Tot după impulsiunĭ personale şi fără nicĭ un fel de pregătire, Guvernul fusese legat a întrunì în Bucurescı Congresul internaţional de antropologie şi de archeologie preistorică, iar Academia Română se aflà într'o situaţiune analógă în faţa Congresuluĭ limbelor romanice.

«Ultima întrunire a Congresuluĭ internaţional de antropologie şi de archeologie preistorică a avut loc la Moscva, şi de aceea invitarea oficială către Guvernul Regal pentru întrunirea din Bucurescĭ a fost facută de Guvernul rusesc. La acésta învitare, Guvernul român a rĕspuns următórele:

«Etudiant le dossier relatif à la réunion à Bucarest du Congrès inter-«tional d'anthropologie et d'archéologie préhistorique, j'ai dû constater, à «mon grand regret, que les deux termes assignés successivement pour cette «réunion ont été fixés sans une étude préalable des difficultés, que présente «pour la Roumanie la première réunion d'un congrès de savants chez elle.

«Je ne citerai à cet égard que deux faits concluants:

«A la suite de la note de Votre Excellence du 25 Mai 1894, No. 45, qui «portait à la connaissance du Gouvernement Royal la décision du Congrès «de Moscou de 1892 de se réunir à Bucarest en 1895, un de nos savants les «plus compétents, Mr. le professeur Grégoire Tocilesco, membre de l'Acadé-«mie Roumaine, a fait connaître au Gouvernement, le 8 Juillet 1895, l'en-«tente établie entre Messieurs Gabriel de Mortillet, Bertrand, Chantre et Sir «Charles Lubbock, membres du conseil permanent des congrès préhistoriques, «qui portait que: «Tous sont fort bien disposés en faveur d'une réunion du «congrès à Bucarest; mais tous aussi considèrent l'organisation de cette «réunion comme impossible en un an. Leur avis est qu'elle ne peut avoir «lieu qu'en 1896.» Mr. Tocilesco, connaissant les difficultés que présente «toute réunion d'un congrès de savants et surtout les difficultés spéciales

«d'une première réunion de savants à Bucarest, proposait de fixer la réu-«nion pour l'année 1897.

«A ce premier fait se joint un second: c'est que depuis la note du Mi-«nistère Royal des Affaires étrangères du 14 Juillet 1895, qui assignait le «mois de Septembre 1896 comme date de la réunion du congrès, jusqu'à «votre dernière communication du 23 Novembre 1895, aucune disposition n'a «été prise pour organiser la réunion du congrès à Bucarest.

«Je conclus que Mr. Tocilesco pensait, au mois de Juillet 1895, que la «plus proche réunion du congrès ne pouvait être fixée qu'au mois de Sep-«tembre 1897, c'est-à-dire après quatorze mois; il est pour les mêmes causes «impossible de fixer aujourd'hui cette réunion pour le mois de Septembre «1896, c'est-à-dire après six mois.

«J'ai un grand regret à constater ces faits, mais je crois que c'est un «devoir de ma part d'avouer franchement que la date précitée de la réu-«nion du congrès à Bucarest me paraît prématurée. Nous devons avoir un «temps suffisant devant nous, afin de préparer une réception digne au point «de vue de la science au premier congrès de savants qui se réunit en Rou-«manie.

« C'est la même cause qui a fait décliner l'automne passé à l'Académie «Roumaine l'honneur de recevoir à Bucarest le Congrès des langues romanes.

«La Roumanie est en transformation: nos musées et nos bibliothèques «ne sont pas encore sortis de leurs installation primitive, et il ne nous serait «pas possible de montrer avantageusement et profitablement aux savants «réunis les trésors réels que nous possédons.

«Si donc la prochaine réunion du congrès devrait avoir lieu en 1896 ou «en 1897, j'ai l'honneur de proposer que ce ne soit que la suivante réunion «qui siège à Bucarest. Si cette proposition est agréée, la Roumanie prendra «dès aujourd'hui les mesures nécessaires pour que la réception du congrès «soit digne des savants qui y participeront.»

«La propunerea făcuta Academieĭ Române, am avut onórea, ca Secretar general al eĭ, a presentà următorul memoriŭ, privitor la întrunirea în Bucurescĭ a Congresuluĭ limbelor romanice în tómna curentă:

«D-l V. A. Urechiă, numit representant al Academieĭ la Congresul lim-«belor romanice din Bordeaux, încheie darea sa de sémă asupra acestuĭ con-«gres, prin comunicarea, că propunerea sa, «de a se întrunì viitorul congres «din Septembre 1896 la Bucurescĭ», a fost primită cu viĭ aclamaţiunĭ de «acea adunare de învĕţaţĭ, şi invită Academia să iea mĕsurile necesare «pentru a participà la acest congres.

«In principiŭ nu sunt şi nu pot fi în contra Congresuluĭ limbelor roma-«nice în Bucurescı; însă propunerea ce se face este prematură.

«Intrunirea unuĭ congres sciinţific cere o anume pregătire sciinţifică, pen-«tru ca ţéra care primesce congresul iea asupra sa conducerea luĭ. In casul

«de faţă, situaţiunea nóstră e cu atât maĭ evidentă şi maĭ accentuată, cu «cât e vorba de un Congres al limbelor romanice.

«Cerinţa neînlăturabilă, ce se adreséză Academiei în asemenea împreju-«rare, este ca să nu intrăm în congres fără a-i presintà lucrărĭ importante «şi de prima ordine asupra limbeĭ romănescĭ, asupra literatureĭ românescĭ «şi asupra istorieĭ românescĭ.

«Acésta cerinţă este neînlăturabilă:

«1. Pentru că mai ales primul congres de învĕţaţi, care se întrunesce în «regatul român, trebue să fie întîmpinat în mod demn de sciinţa ce repre-«sintă;

«2. Pentru ca membriĭ congresului trebue să duca de acì convicţiunĭ bine «înrădĕcinate, nu numai despre antica latinitate a limbei române, ci mai ales «despre consistenţa şi importanţa poporuluĭ român;

«3. Pentru că impresiunea, ce trebue să rĕmână în ţéra despre resultatele «şi folósele acestui congres, să fie aceea că posiţiunea nóstră nu a fost umi-«litóre, reducĕndu-se la acea de organisatori ai uneĭ simple festivităţi; ci «că ne-am urcat în adevĕr şi în realitate pe o tréptă maĭ înaltă în viéţa «nóstră culturală, luând loc recunoscut şi necontestat în areopagul sciinţific «al lumiĭ.

«Resultatul acestui congres pentru noi trebue sa fie recunóscerea de catre «lumea cultă a înălţării némuluĭ românesc pe tarîmul sciinţelor.

«Intr'o asemenea întreprindere trebue să ne pregătim ast-fel, ca sa reu-«şim pe deplin. E o datorie către present şi catre viitor, ca situaţiunea la «care aspirăm să fie ocupată de noi în mod nedubios, nu în aplausele unei «veseliĭ trecĕtóre, ci în judecata unei mature convicţiuni a bărbaţilor învĕ-«ţaţĭ întruniţĭ într'un areopag al cultureĭ omenesci.

«Timpul defipt de un an pentru a ajunge la acest scop este prea scurt. «E imposibil ca într'un an să depunem pe masa presidenţială a congresuluĭ «lucrărĭ de prima ordine asupra limbei, literaturei şi istorieĭ românesci. Lu-«crărĭ de-a fuga condeiuluĭ nu ne pot fi decât dăunătóre.

«Acésta este prima pedecă, ce întîmpină realisarea propunerii d-luĭ Urechia.

«A doua pedecă este aceea, ce o pune o cerinţa neînlăturabilă ce se «adreséză ţĕriĭ. Ţéra trebue să se puna în stare de a primì un congres de «corifeĭ aĭ sciinţeĭ în mod serios şi demn, ca ast-fel să fie documentat avîntul «şi progresul cultural al némuluĭ şi al statului. Mese, preumblărĭ şi repre-«sentaţiunea externă trebue să trécă în al doilea plan şi să nu domineze în-«trunirea, ca şi cum ar fi menite să acopere lipsurĭ însemnate, de cari am «trebuì să ne ruşinăm.

«Ţéra nu e în stare sa se pregătéscă într'un an, pentru a face să dispară «acele lipsurĭ însemnate, a căror existenţă ne împedecă de a primì în mod «serios şi demn un congres de bărbaţi ai sciinţeĭ.

«Colecţiunile nóstre, bogate şi importante în sine, sunt într'o stare de-«plorabilă, — unele desorganisate, ca Biblioteca Statuluĭ, — altele nepresenta-

‹bile, ca colecţiunile Academieĭ şi Museul Naţional. Nu e vorba de a ne în»făţişă congresuluĭ cu edificiĭ splendide; dar de la acestea şi până la starea ‹de miserie în care ne aflăm, cu colecţiunĭ întregĭ în lăḑĭ, este o lacună, care «trebue umplută.

‹In scurt, nu putem să întrunim în Bucurescĭ un congres de corifeĭ şi ‹principĭ aĭ sciinţeĭ, fără a avé colecţiunile nóstre puse în posiţiune de a fi ‹vĕḑute, studiate, apreciate, prin urmare expuse în modul cel maĭ simplu, ‹dar cuviincios, şi catalogate.

«A treia pedecă pentru realisarea propuneriĭ d-luĭ Urechia este aceea a ‹organisăriĭ înseşĭ a corpuluĭ nostru academic.

«Dacă a trebuit un vot al Academieĭ, pentru ca d-l Urechiă să o repre«sinte la Congresul din Bordeaux, e evident ca fără un vot al eĭ nu puteà ‹representantul eĭ să facă o propunere, necunoscută Academieĭ, dar care ‹trebue să o pună în mişcare într'o direcţiune óre-care. In Congresul de la ‹Bordeaux d-l Urechiá nu erà o persónă privată, ci ocupà posiţiunea oficială ‹de representant al Academieĭ Române. Se impuneà deci, ca înainte de a face ‹propunerea în Bordeaux de a se întrunì în Bucurescĭ Congresul limbelor ‹romanice, acéstă propunere să se facă în Bucurescĭ în sînul Academieĭ, ca ‹acì maĭ întâiŭ să fie desbătută şi hotărîtă.

‹Este inadmisibil ca un membru al Academieĭ, representând-o încă în ‹mod oficial, sá iea în locul acesteia decisiunĭ, maí ales de importanţa celeĭ «presente. Este inadmisibil ca într'o cestiune, dinaintea cáreia Academia nu «póte sta indiferentă, un membru al eĭ să iea hotărîrĭ în locul eĭ, iar Aca‹demieĭ să se impună fără discuţiune posibilă acea hotărîre, care de alt-fel, ‹după o consfătuire comună, saŭ nu ar fi fost luată, saŭ ar fi fost modificată.

‹Se maĭ adaoge, că o asemenea hotărîre ca cea presentă nu se póte luà «decât în sesiunea generală.

‹Cererea ca Academia să dea numaĭ sprijinul eĭ moral şi să lase în alte ‹mânĭ organisarea congresuluĭ este inadmisibilă, căcĭ Academia, cea maĭ ‹înaltă instituţiune de cultură a Românilor, nu se póte pune la o parte şi ‹desinteresà de la lucrărĭ sciinţifice, fără a se sinucide.

‹Propun decĭ să se alégă o comisiune, din care necesar ar face parte ‹membriĭ Delegaţiuniĭ, care să studieze în amănunt cestiunea întruniriĭ Con‹gresuluĭ limbelor romanice în proximiĭ anĭ, să elaboreze un program bine ‹chibzuit al lucrarilor ce sunt a se presentà din partea nóstră la acest con‹gres, să propue cele ce sunt de nevoe pentru a primì acest congres în mod «demn de posiţiunea luĭ şi de posiţiunea nóstră. Acest elaborat să fie ter‹minat până la finele luĭ Ianuarie, ca el să pótă fi presentat Plenuluĭ Aca«demieĭ la deschiderea sesiuniĭ generale.»

«Tóte propunerile de pâna acum aŭ avut de principală preocupare festivităţile ce însoţesc aceste congrese, festivităţĭ carĭ în tot casul nu pot intrà decât în mod cu totul secundar.

‹Dacă nu a fost cu putinţă până acum a întrunì un congres sciinţific în

Bucurescĭ, acésta nu trage după sine ca să nu se întrunéscă nicĭ odată un asemenea congres în capitala Românieĭ. Trebue maĭ ales să ne pregătim şi pe tărîmul sciinţific.

«Pentru ca întrunirĭ de congrese sciinţifice să pótă avé loc în Bucuresci, ar trebuì o pregătire în două direcţiunĭ:

«1. In partea sciinţifică, lucrărĭ propriĭ ale ţĕrii din cercul sciinţeĭ representate prin congres, precum şi lucrărĭ asupra stariĭ actuale şi istorieĭ Românieĭ, ca să scie lumea învĕţată ce a fost, ce este şi ce vrea să fie acest regat.

«2. In partea exterióră a colecţiunilor, — fie a muscelor, fie a bibliotecelor, carĭ stau şi astădĭ în o stare primitivă, nepuse în ordine şi fără catalóge.

«Amintind acésta, cred că e bine şi necesar sa se studieze de aprópe cestiunea întruniriĭ de congrese sciinţifice în capitala Românieĭ şi propun, ca în acest scop să se întrunéscă o comisiune compusă din Ministrul Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice, din Ministrul de Externe şi din Delegaţiunea Academieĭ, care să discute programul întruniriĭ în Bucurescĭ a unuĭ congres scinţific.»

ŞEDINŢA DIN 26 APRILIE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se dă cetire scrisoriĭ Societăţii de lectură «Biblioteca tractului protopopesc a Ernotului» în Transilvania, prin care róga a se da pentru biblioteca sa publicaţiunile Academieĭ, carĭ vor fi disponibile.

— Se decide a se da publicaţiunile carĭ se vor alege de Delegaţiune.

D-l *N. Ionescu*, în calitate de membru al Comisiuniĭ Agaricĭ, face o dare de séma despre moşia Móra-Grecilor, lăsată Academieĭ de rĕposatul Agarici; d-sa conchide, ca Academia să dea d-luĭ Gr. Tocilescu împuternicire ca, împreună cu advocatul Academieĭ, să îndeplinéscă formalităţile de punerea Academieĭ în posesiunea legatuluĭ lăsat eĭ de fericitul donator. D-l N. Ionescu speră, că în curînd va avé fericirea de a asistă la inaugurarea şcóleĭ, pe care nemuritorul Agaricĭ a lăsat a se face la moşia sa.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 3 MAIŬ 1896

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *V. A. Urechiă* aduce la cunoscinţă, că la 21 Maiŭ a. c. se vor inaugurà la Bacăŭ busturile rĕposaţilor membri aĭ Academieĭ M. Kogălniceanu şi V. Alecsandri. Propune ca Academia să fie representată la acéstă serbare.

D-l *Gr. Ştefanescu* observă, că spre îndeplinirea dorinţeĭ exprimate de d-l Urechiă, va trebuì să se priméscă invitaţiune de la Primăria oraşuluĭ în care monumentele se inauguréză.

D-l *Gr. G. Tocilescu* presintă comunicarea despre săpăturile de la cetatea *Civitas Tropaeensium*, făcută la Congresul filologilor şi pedagogilor germani de la Colonia.

D-l *Gr. G. Tocilescu* comunică asemenea următórea telegramă, pe care M. S. Regele Românieĭ a bine-voit a o adresà aceluĭ congres:

«Mĕ bucur că secţiunile archeologice acordă o caldă aprobare lucrărilor d-luĭ Tocilescu şi doresc din inimă ca cercetările şi silinţele filologilor şi pedagogilor germanĭ să fie însoţite de cele maĭ bune succese.»

D-l *A. Papadopol-Calimach* dăruesce două cărţĭ tipărite în limbile grécă şi turcă, textul turcesc find tipărit şi el cu litere grecescı: una Διδασκαλία χριστιανική, tipărită la Bucurescĭ în 1768; alta Προσκυνητάριον, tiparită la Lipsca în 1780. Tot de-odată d-sa presintă o lucrare asupra acestor cărţĭ, intitulată *Un episod din Istoria tipografieĭ în România*, spre a fi cetită într'o viitóre şedinţă şi publicată în *Anale.*

D-l *N. Ionescu* face o relaţiune despre inaugurarea Jocurilor olimpice, carĭ s'aŭ făcut în acest an la Atena şi la carĭ a asistat şi d-sa. D-l Ionescu arată însemnătatea acestor jocurĭ în anticitate şi influenţa ce ele vor puté avé şi în viitor.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* mulţumesce d-luĭ N. Ionescu pentru interesanta comunicare ce a făcut Academieĭ.

ŞEDINŢA DIN 10 MAIŬ 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu*, deschiḑênd şedinţa, ḑice: Astăḑĭ serbăm a 30-a aniversare a suiriĭ Regeluĭ Carol I pe tronul Românieĭ. Să ne felicităm că Providenţa a pus conducerea acesteĭ ţĕrĭ în mânile unuĭ bărbat, care, prin talentul sĕŭ, prin calităţile sale private şi publice, prin munca sa neîncetată şi stăruitóre şi prin răbdare neînvinsă, a ridicat ţéra de la posiţiunea modestă, în care a găsit-o, la înălţimea de Stat independent şi de factor recunoscut şi însemnat între celelalte State europene. Să urăm cu toţiĭ Regeluĭ Carol anĭ mulţĭ, ca să conducă înainte destinele ţĕriĭ. Să trăéscă Regele! Să trăéscă Dinastia Sa!

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesce invitaţiunea, ca Academia să participe prin un delegat al sĕŭ la al II-lea Congres internaţional de chimie aplicată, care se va ţiné la Paris de la 27 Iulie—5 August st. n.
— Se amână pentru viitórea şedinţă luarea decisiuniĭ.

De la Societatea francesă de archeologie se primesce invitaţiunea, ca Academia să participe la Congresul archeologic organisat de Societate şi care se va ţiné la Morlaix şi la Brest (Finistère) de la 3—11 Iunie st. n.
— Se decide a se delegà d-l *Gr. G. Tocilescu*, care a fost şi în alţı anĭ delegat la acelaşĭ congres.

D-l *D. Sturdza* dă cetire unuĭ memoriŭ despre însemnătatea ḑileĭ de 10 Maiŭ în istoria contemporană a Românieĭ. (1)

ŞEDINŢA DIN 17 MAIŬ 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la Ministeriul Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice, pe lângă adresa Seria E, No. 2.496, de la 16 Maiŭ a. c., se primesce copie de pe Inaltul Decret Regal No. 3.337, de la 7 Maiŭ a. c., de promulgarea legiĭ prin care acel Mi-

(1) Maĭ jos în *Anexe.*

nisteriŭ este autorisat să cedeze Academieĭ Române casele Ştefan Belu (din calea Victorieĭ) cu terenul lor, casele C. St. Cesianu (din calea Victorieĭ) cu terenul lor, casele M. St. Cesianu (din strada Sf. Voevoḑĭ), casele Zaleski (din calea Victorieĭ şi strada Sf. Voevoḑĭ) cu terenul lor, din Bucurescĭ.

— D-l Preşedinte propune şi Academia decide a se exprimà Guvernuluĭ actual şi în special d-luĭ Prim Ministru, D. A. Sturdza, şi d-luĭ Ministru al Instrucţiuniĭ publice, P. Poni, mulţumirile Academieĭ cele maĭ viĭ pentru solicitudinea ce arată acesteĭ instituţiunĭ.

De la d-l D. Negreanu, membru corespondent, se primesc publicaţiunile: *Lucrărĭ practice de gravitate, caldura şi electricitate,* Bucurescĭ 1896, şi *O metodă nouă de mesurarea puterilor electro-motrice ale elementelor galvanice,* Bucurescĭ 1896.

De la d-ra Vera Donicĭ se primesce în dar o condică de 29 foĭ, cuprinḑênd traducerĭ şi copiĭ autentificate cu pecetea domnéscă de pe documente dintre aniĭ 1551—1824.

D-l *Gr. G. Tocilescu* dă informaţiunĭ relative la legatul făcut Academieĭ de rĕposatul I. Agaricĭ şi arată necesitatea de a se cere pe calea justiţieĭ punerea Academieĭ în posesiunea legatuluĭ.

D-l *V. A. Urechiă* aduce din noŭ aminte, că la 21 a luneĭ curente se vor inaugurà la Bacăŭ monumentele ilustrilor rĕposaţĭ V. Alecsandri şi M. Kogălniceanu. D-sa rógă ca Academia să hotărască a fi representată oficial la serbarea, care se va face cu acéstă ocasiune.

D-niĭ *P. S. Aurelian* şi *Gr. Ştefănescu* observă, că ar fi bine să asiste la acea serbare cât maĭ mulţĭ membri aĭ Academieĭ; Academia nu póte fi însă representată oficial, nefiind invitată de Primăria Băcăuluĭ, care face serbarea.

D-l *N. Ionescu* ḑice, că nu este trebuinţă de invitaţiune oficială; este destul dacă se ıea cunoscinţă, chiar indirectă, prin d-l Urechiă, care a donat unul din busturĭ. Este necesar a se alege o delegaţiune solemnă, spre a asistà la acéstă serbare, care se face pentru memoria a doĭ ilustri membri aĭ Academieĭ. D-sa rógă ca d-l Hasdeŭ să facă parte din acea delegaţiune.

D-l *B. P. Hasdeŭ* ḑice, că d-sa a avut şi are cea maĭ vie admiraţiune pentru Alecsandri, pentru că el a fost cel maĭ naţional dintre poeţiĭ noştri; îĭ va fi însă peste putinţă, fiind bolnav, a luà parte la serbarea de la Bacăŭ.

D-l *D. C. Ollănescu* ḑice, că serbarea acésta erà să se facă în tómna trecută, şi atuncĭ se şi hotărîse participarea Academieĭ. Neputêndu-se

face inaugurarea în tómnă, nimic nu se opune ca Academia să fie formal representată la dînsa.

— Se decide ca Academia să fie representată la serbare prin d-niĭ *V. A. Urechiă*, *N. Ionescu* şi *D. C. Ollănescu.*

— —

ŞEDINŢA DIN 24 MAIŬ 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l I. Neniţescu mulţumesce prin scrisóre pentru alegerea sa de membru corespondent.

De la d-l Em. M. Teodorescu, aflător în St. Petersburg, se primesce o schiţă biografică despre Baronul A. Bühler (1821—1896).

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* ḑice, că învĕţatul bărbat, despre care tractéză acéstă notiţă, i-a înlesnit şi d-sale procurarea fotografiilor de documente din archivele Moscveı, carĭ fotografiĭ aŭ fost comunicate Academiei şi aŭ fost întrebuinţate în publicaţiunea documentelor istorice Hurmuzaki.

— Se decide de a se recomendă Secţiuniĭ istorice scrierea d-lui Teodorescu.

Direcţiunea liceuluĭ «Traian» din Turnu-Severin cere publicaţiunile Academieĭ pentru biblioteca aceluĭ liceŭ.

— Se decide a se trimite tóte publicaţiunile.

D-l Secretar general *D. Sturdza* aduce la cunoscinţă, că d-l Eugen Donici, membru la Curtea de Apel din Iaşĭ şi nepot al rĕposatuluĭ donator al Academieĭ Em. Donicĭ, a făcut formală declaraţiune la tribunal că recunósce autenticitatea testamentuluĭ Donicĭ şi se retrage de la procesul succesiunii. D-l Sturdza a avut o convorbire cu d-l E. Donicĭ, care a exprimat dorinţa ca Academia să dea suroreĭ sale, d-reĭ Vera Donicĭ, saŭ o rentă viageră din venitul moşteniriĭ, saŭ capitalul care să-ı asigure un modest traiŭ.

D-l *I. Kalinderu* se învoesce ca să se îndeplinéscă dorinţa d-luĭ E. Donicĭ; Academia se cuvine să fie generósă, ca şi până acum în ocasiunĭ asemenea. D-sa crede, că forma de rentă este cea maĭ bună.

D-l *N. Ionescu* ḑice: Să se dea Delegaţiuniĭ autorisare de a da până la 2.000 leĭ pe an. Academia, fiind consecinte cu precedentele sale de a fi generósă cu moştenitoriĭ donatorilor, să dea şi acum Delegaţiuniĭ cuvenita autorisare de a tractă.

— Academia primesce în principiŭ idea propusă, rĕmânênd ca definitiva

hotărîre și executare să se facă după ce Academia va fi luat în posesiune averea lăsată eĭ de Em. Donicĭ.

D-l Secretar general *D. Sturdza* aduce la cunoscinţă, că procesul succesiuniĭ Zappa s'a terminat la Curtea de Apel, care a hotărît anularea testamentuluĭ, afară de partea privitóre la Academie, și prin urmare darea averiĭ rĕmase rudelor rĕposatuluĭ. In curînd decĭ Academia va intrà în posesiunea vĕrsămintelor întârḑiate de 4 anĭ, precum și a capitaluluĭ de 280.000 leĭ, representând renta anuală de 1.000 galbenĭ.

D-l *V. A. Urechiă* aduce la cunoscinţa Academieĭ, că singura mosaică găsită la Constanţa este în pericol de a se distruge.

D-l *Gr. G. Tocilescu* dă informaţiunĭ despre diferite anticităţĭ găsite în Dobrogea, la Constanţa, cu ocasiunea lucrărilor de la port.

ȘEDINŢA DIN 31 MAIŬ 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la d-l profesor P. Gârboviceanu se primesce în dar un volum manuscript românesc cuprinḑênd *Tălcuire pre scurt a psalmilor luĭ David,* vol. in-folio, care la 1755 (7263) a fost a popeĭ Bunea din Bucurescĭ.

D-l Secretar general *D. Sturdza* presintă în dar, din partea Ministeriuluĭ Afacerilor străine, *Petiţiunea naţională din 11 Iunie 1861* (pentru Unirea desăvîrșită a Principatelor), legată în 4 marĭ volume in-folio.

De la biblioteca London Library se primesc în schimb: 1) Catalogul biblioteceĭ, în 2 volume; 2) Rapórtele anuale din aniĭ 1887—1895.

De la comisiunea pentru publicarea isvórelor istorice ale orașuluĭ Brașov se primesce tomul III din *Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt in Siebenbürgen.*

D-l Secretar general *D. Sturdza* observă, că din publicaţiunile Academieĭ se trimit biblioteceĭ Archivuluĭ municipal al Brașovuluĭ numaĭ *Analele,* și propune să se trimită și tóte cele-lalte publicaţiunĭ.

— Propunerea se primesce.

Se cetesce scrisórea primită de la Secţiunea etnografică a Societăţiĭ imperiale de sciinţe naturale, antropologie și etnografie de la Moscva, prin care recomandă pe membrul sĕŭ corespondent d-l Alexandru Jacimirski, vrênd a i se înlesnì îndeplinirea misiuniĭ sciinţifice de a studià unele ce-

stiunĭ de etnografie, de linguistică şi de istorie în România, misiune cu care a fost însărcinat de numita societate.

D-l Secretar general *D. Sturdza* comunică, că d-l Jacimirski s'a presentat la cancelaria Academieĭ, a început a lucrà în bibliotecă şi presintă douĕ scrierĭ ale sale despre cestiunĭ linguistice şi etnografice privitóre la Românĭ.

D-l *Sp. Haret* presintă maĭ multe scrierĭ de d-l D. Hurmuzescu, între carĭ tesa sa de doctorat în sciinţele fisice despre *Noua determinare a raportuluĭ v între unităţile electrostatice şi electromagnetice,* precum şi maĭ multe comunicărĭ extrase din dările de sémă ale Academieĭ de sciinţe din Paris.

D-l *V. A. Urechiă* dăruesce douĕ fotografiĭ făcute de d-sa, representând una portretul rĕposatuluĭ Dr. Brândză şi cea-laltă vila rĕposatuluĭ la Slănic.

ŞEDINŢA DIN 7 IUNIE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la Părintele V. Mangra, profesor în Arad, se primesc în dar şése documente privitóre la revoluţiunea Românilor din Transilvania şi Ungaria în 1848—1849.

D-l St. C. Hepites, membru corespondent, trimite pentru publicare în *Anale* scrierea sa: *Materiale pentru Climatologia Româniеĭ. VI. Clima la Păncescĭ-Dragomirescĭ* (Roman); *VII. Mersul diurn al elementelor climatologice la Bucurescĭ.*

— Se recomandă Secţiuniĭ sciinţifice.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 14 IUNIE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesc douĕ publicaţiunĭ oficiale privitóre la Exposiţiunea naţională rusă de industrie şi bele arte, care se ţine în acest an la Nijni-Novgorod.

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesce asemenea publicaţiunea: *Bibliorum codex Sinaiticus Petropolitanus*, publicaţiune facută sub auspiciile M. S. Impĕratuluĭ Alexandru II de Constantin Tischendorf şi dăruită Academieĭ de M. S. Impĕratul Nicolae II al Rusieĭ.

— Se decide a se face rugare d-luĭ Ministru de Externe să bine-voiască a exprimà Augustuluĭ donator mulţumirile Academieĭ.

D-l *Gr. G. Tocilescu* dă cetire relaţiuniĭ sale asupra săpăturilor de la Turnu-Severin.

D-l *D. C. Ollănescu*, în absenţa autoruluĭ, cetesce memoriul d-luĭ A. Papadopol-Calimach: *Un episod din Istoria tipografieĭ în România.*

ŞEDINŢA DIN 21 IUNIE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Secretar general *D. Sturdza* presintă, ca dar din partea Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ, o colecţiune de programe de la serbările încoronăriĭ M. S. Impĕratuluĭ Rusieĭ, făcute în acest an la Moscva.

D-l *D. Sturdza* presintă apoĭ o scrisóre a Părinteluĭ Fomiuc, vicar protopopesc în Bucovina, dimpreună cu o reproducere în culorĭ a portretuluì Dómneĭ Voichiţa, fiica luĭ Radu-Voevod şi soţia luĭ Ştefan-cel-Mare. Portretul se aflà în original în biserica din Mileşeuţ în Bucovina. Acéstă comunicare, d-l D. Sturdza a primit-o de la d-l Dr. N. Manolescu.

Ministeriul Instrucţiuniĭ publice însciinţéză, că a delegat pe d-na H. Sihleanu ca să asiste la examenele de la Institutul Otteteleşanu.

— Se decide a se delegà din partea Academieĭ d-l *D. C. Ollănescu*, pentru a asistà la aceleaşĭ examene.

Se cetesce scrisórea d uĭ A. Em. Lahovari, Ministru al ţĕriĭ la Roma, prin care anunţă cà Don Gregorio Palmieri, canonic al basiliceĭ San-Paolo-fuori-le-mura, s'a însărcinat a face cercetărì istorice privitóre la Istoria Românilor în archivele Vaticanuluĭ, şi că a exprimat dorinţa ca să se triméţă colecţiunea de documente istorice Hurmuzaki pentru biblioteca mănăstiriĭ, spre a se folosì de dînsa în cercetările întreprinse.

— Propunerea se primesce.

ŞEDINŢA DIN 28 IUNIE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu.*

De la d-l D. Hurmuzescu se primesce comunicarea făcută de d-sa şi d-l L. Benoist: *Réponse aux observations de Mr. Auguste Righi,* privitóre la razele X.

Se comunică invitaţiunea primită de la comitetul organisator al Congresuluĭ geologic internaţional, care se va ţiné la St. Petersburg în 1897.

Se comunică că d-l D. C. Ollănescu a fost împedecat din causă de bólă a asistà la examenele Institutuluĭ Otteteleşanu ţinute în ḑiua de 27 curent și că în locul d-sale a fost delegat şi a asistat d-l *Grigorie Ştefanescu.*

ŞEDINŢA DIN 5 IULIE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *Gr. G. Tocilescu.*

D-l *Gr. G. Tocilescu* comunică, că Academia, în ședinţa de la 10 Maiŭ a. c., a decis să intervie pe lângă Ministeriul Instrucţiuniĭ publice, pentru a pune la disposiţiunea d-sale mijlócele necesare ca să asiste la Congresul archeologic de la Morlaix și Brest (Finistère). Ministeriul însă nu i-a acordat mijlóce. De astă dată, Preşedintele Congresuluĭ archeologic de la Canterbury a cerut d-luĭ Tocilescu să facă o conferinţă asupra valuluĭ luĭ Traian. Acest congres este organisat de Institutul regal archeologic al Mareĭ Britaniĭ și Irlandeĭ și se va ţiné la 22 Iulie st. n.

— Se decide ca Academia să intervină pe lângă Ministeriul Instrucţiuniĭ publice, pentru a pune la disposiţiunea d-luĭ Tocilescu mijlócele necesare ca să iea parte la acest congres.

ȘEDINȚA DIN 12 IULIE 1896.

Președința d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesce publicațiunea: *Comptes-rendus des séances de la onzième conférence générale de l'Association géodésique internationale et de sa commission permanente, réunies à Berlin du 25 Septembre au 12 Octobre 1895, I-er volume: Procès-verbaux.*

De la Institutul meteorologic se primesce publicațiunea: *Proceedings of the California Academy of Sciences,* vol. V, trimisă de Smithsonian Institution din Washington.

ȘEDINȚA DIN 23 AUGUST 1896.

Președința d-luĭ *A. Papadopol-Calimach,* ad-hoc.

De la d-l A. d'Avril, membru onorar al Academieĭ Române, se primesce publicațiunea: *Revue d'histoire diplomatique,* II-me année, No. 3, Paris 1896.

De la d-l G. B. de Toni din Padua se primesc în dar maĭ multe publicațiunĭ.

Ministeriul Afacerilor străine trimete publicațiunea: *Berlin und seine Eisenbahnen, 1846—1896,* oferită Guvernuluĭ român de Ministeriul Regal de Lucrărĭ publice al Prusieĭ, 2 vol.

Se cetesce scrisórea de mulțumire a d-luĭ *Florian Porcius,* ca respuns la adresa de felicitare a Academieĭ, trimisă cu ocasiunea jubileuluĭ de 80 anĭ împlinițĭ de d-sa.

D-l Secretar general *D. Sturdza* anunță încetarea din viéță la 12 Iulie anul curent st. n. a membruluĭ corespondent August Kanitz.

— Se decide a se exprimă complimente de condoleanță văduveĭ decedatuluĭ.

ŞEDINŢA DIN 30 AUGUST 1896.

Preşedinţa d-luĭ *General St. Fălcoianu*, ad-hoc.

De la d-l P. Bărgăuanu, profesor la Seminariul din Roman, se primesce traducerea cărţilor III—X din *Istoria lui Alexandru-cel-Mare* de Q. Curtiu Rufu, cu rugare ca să fie examinată şi tipărita de Academie.

— Se recomandă spre cercetare Secţiunii literare.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 6 SEPTEMBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *B. P. Hasdeŭ* presintă şi dăruesce Academieĭ treĭ documente istorice originale privitóre la familia Hasdeŭ şi la participarea acesteĭ familiĭ la eliberarea Vieneĭ de Turcĭ în 1683. Presentând aceste documente, d-l Hasdeŭ dă următórele explicărĭ:

Se scie că, atuncĭ când regele Sobieski al Polonieĭ a eliberat, în 1683, cu armatele sale, Viena de asediul turcesc, Domniĭ românĭ Şerban Cantacuzino şi Duca s'aŭ luptat sub stégul otoman contra creştinilor. In armata regeluĭ polon s'a aflat însă un Român, Nicolae Hasdeŭ, fiul luĭ Hasdeŭ Părcălabul şi nepot de soră al luĭ Ştefan Petriceicu, fost Domn al Moldoveĭ. Nicolae Hasdeŭ dusese cu sine, la apĕrarea Vieneĭ, în armata regeluĭ Sobieski, un escadron de husarĭ, pe care-l organisase cu propria sa cheltuială şi care-l costase 36.000 de zloţĭ. Fiscul regal al Polonieĭ se legase, prin chitanţă, să înapoieze luĭ Nicolae Hasdeŭ acea sumă, la întórcerea de la Viena; dar fiind-că el a murit curînd şi moştenitoriĭ sĕĭ eraŭ prea tinerĭ, baniĭ aŭ rĕmas neplătiţĭ. Despre Nicolae Hasdeŭ şi fratele sĕŭ Iancul Hasdeŭ şi despre înrudirea lor apropiată cu Ştefan Petriceicu vorbesce un act publicat în colecţiunea luĭ M. M. Ladowski, *Inwentarz Konstytucyy Koronnych*, tipărită la Lipsca în 1723; iar despre tatăl lor, Hasdeŭ Părcălabul, scrie Miron Costin în chronica sa.

Din cele treĭ documente, ce dăruesc Academieĭ, unul se referă la participarea luĭ Nicolae Hasdeŭ la eliberarea Vieneĭ.

D-l *V. A. Urechiă* dă cetire maĭ multor documente privitóre la edilitatea Bucurescilor între 1800 şi 1812.

ȘEDINȚA DIN 13 SEPTEMBRE 1896.

Președința d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Ministeriul Afacerilor străine trimite invitațiunea adresată Academieĭ de municipalitatea din Alais (Francia) pentru a participă la inaugurarea statuelor reposaților Pasteur, Florian și a Abateluĭ de Sauvages în ḑilele de 14 (26) și 15 (27) Septembre curent.

— Se decide a se trimite mulțumire pentru invitațiune, exprimându-se părerea de rěŭ că scurtimea timpuluĭ nu a permis trimiterea unuĭ anume delegat.

De la d-l *D. Sturdza* se primesce în dar un album japones, cuprinḑênd colecțiunea completă a timbrelor postale din Japonia cu explicarea lor în limbele japonesă și englesă.

ȘEDINȚA DIN 20 SEPTEMBRE 1896.

Președința d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la d-l Al. Stefulescu se primesce cartea sa: *Mânăstirea Tismana*, Tîrgu-Jiŭ 1896.

D-l *B. P. Hasdeŭ* aduce la cunoscința Academieĭ încetarea din viéță a libraruluĭ I. V. Socec. D-sa arată că rěposatul a contribuit mult la desvoltarea literatureĭ române și a fost pentru țéra nóstră ceea ce Hachette este pentru Francia.

D-l *I. Kalinderu* propune, ca d-l B. P. Hasdeŭ sà represinte Academia la înmormîntarea rěposatuluĭ I. V. Socec.

— Academia aprobă propunerea d-luĭ I. Kalinderu.

Se comunică Academieĭ, că pentru ḑiua de 15 Septembre curent trebuià să se țină următórele concursurĭ pentru acordare de burse Adamachi:

1. La Universitatea din Iașĭ, pentru bursa de mineralogie și petrografie.
2. La Șcóla de podurĭ și sosele, pentru bursa de electricitate.
3. La Universitatea din Bucuresci, pentru bursa de architectură.

— La ḑiua hotărîtă neputêndu-se ținé concursurile, Academia decide a se fixà ḑiua de 10 Octobre pentru ținerea lor și se aleg următórele comisiunĭ:

a) Pentru bursa de la Universitatea din Iaşĭ, d-l A. Naum, Preşedinte, şi d-niĭ Culianu şi Buţureanu, membri.

b) Pentru bursa de la Şcóla de podurı şi şosele, d-l Spiru Haret, Preşedinte, şi d-niĭ C. Sturdza şi D. Emanoil, membri.

c) Pentru bursa de la Universitatea din Bucurescĭ, d-l Gr. Ştefánescu, Preşedinte, şi d-niĭ David Emanoil şi Pancrati, membri.

ŞEDINŢA DIN 27 SEPTEMBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Dr. G. Weigand, membru corespondent, trimite publicaţiunile sale: *Dritter Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache (rumänisches Seminar) zu Leipzig* (1896) şi *Der Banater Dialekt*, Leipzig 1896. In scrisórea pe lângă care trimete aceste publicaţiunĭ, d-l Weigand arata că, pentru folosirea resultatelor cercetărılor sale asupra dialectelor românescĭ, trebue sa facă un atlas linguistic. Spre acest scop, cere ca Academia să-ĭ dea un ajutor anual de 1.500 leĭ până la terminarea lucrăriĭ.

— Cererea se aprobă în principiu şi se decide a se presentà la sesiunea generală viitóre.

De la Direcţiunea Monetăriei Statuluĭ se primesce medalia batută pentru sfinţirea bisericeĭ zidite de Colonel C. Ghiurgiu şi soţia sa Elena în comuna Valea-Călugăréscă (10 Maiŭ 1896).

De la d-l Gr. Buicliu, membru la Inalta Curte de Casaţiune, se primesce în dar publicaţiunea *Recherches anthropologiques dans le Caucase par Ernest Chantre,* Paris-Lyon 1885—87, 4 vol.

D-l Secretar general *D. Sturdza* amintesce, că în curînd se va căsătorì Principele de Neapole, membru onorar al Academieĭ, şi propune ca Academia să trimită felicitărĭ cu acéstă ocasiune.

— Se decide a se trimite felicitările Academieĭ cu ocasiunea căsătorieĭ.

D-l Secretar general *D. Sturdza* arată, că d-l Dr. G. Assaky, nepot de sorà al rĕposatuluĭ V. Adamachi, se afla bolnav la Paris şi în mare strîmtorare; amintesce că d-sa de la începutul procesuluı succesiunii Adamachi a dat

Academieĭ cel maı mare ajutor pentru limpeḑirea succesiuniĭ; că mama sa Eufrosina Assaky (Adamachi) nu se scie de mulţĭ anĭ unde se află şi nu se póte găsì, ast-fel nu se scie dacă maĭ este în viéţa. Aşà stând lucrurile, d-l Sturdza propune, ca Academia să considere pe d-l Dr. Assaky ca în drept a primì suma de 30.000 leĭ, care s'a dat pentru împăcare celor-lalte rude de acelaşĭ grad ale rĕposatuluĭ.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* se unesce cu parerea d-luı D. Sturdza.

— In urma observaţiunilor presentate de d-l *I. Kalinderu* şi alţĭ membri, se decide a se da d-luĭ Dr. Assaky suma de 15.000 leĭ, rĕmânênd ca restul să i se dea după ce va aduce doveḑile legale despre dispariţiunea mameĭ sale.

ŞEDINŢA DIN 4 OCTOBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la Principele Alfonso Doria Pamphilj din Roma se primesce în dar publicaţiunea sa: *Lettere di D. Giovanni d'Austria a D. Giovanni Andrea Doria I,* Roma 1896.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 11 OCTOBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se dă cetire următórelor comunicărĭ:

D-l *Gr. Ştefănescu: Despre existenţa ulieĭ în România.* (1)

D-l *Dr. V. Babeş: Despre microbiĭ mucoşĭ şi septicemia mucósă.* (1)

D-l *D. C. Ollănescu: O nouă formă poetică.*

---

(1) Maĭ jos în *Anexe.*

ŞEDINŢA DIN 18 OCTOBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* aduce la cunoscinţă, că în urma decisiuniĭ luate într'o şedinţă precedentă, Delegaţiunea a adresat A. S. R. Principeluĭ de Neapole, membru onorar al Academieĭ, următórea telegramă cu ocasiunea căsătorieĭ sale:

«Academia Română, interpretând simţemintele descendinţilor colonieĭ fundate la Dunărea-de-jos de marele Impĕrat Traian, recunoscĕtóre de visita ce Alteţa Vóstră Regală a bine-voit a-ĭ face şi mîndră de marea onóre de a numĕrà printre membriĭ sĕĭ pe Principele Regal al Italieĭ, presintă cu cel maĭ profund respect Alteţeĭ Vóstre Regale şi Augusteĭ Sale Soţiĭ urările cele maĭ călduróse şi cele maĭ sincere pentru fericirea Lor şi gloria Italieĭ.»

A. S. Regală a bine-voit a trimite Preşedinteluĭ Academieĭ următorul rĕspuns:

«La Principessa ed io preghiamo l'Eccellenza Vostra di volere far aggradire alla illustre Accademia Rumena i nostri migliori e cordiali ringraziamenti per i voti, che tanto cortesemente si è compiaciuta inviarci. Ricordo sempre con piacere grandissimo la visita che mi fu dato fare all'insigne Istituto in Bucarest.

« *Vittorio Emanuele di Savoia.*

De la Monetăria Statuluĭ se primesc pentru colecţiunile Academieĭ şése exemplare din medalia comemorativă pentru punerea petreĭ de temelie a portuluĭ de la Constanţa (16 Octobre 1896): două de argint şi patru de bronz.

D-l A. Em. Lahovari, Ministru pleponitenţiar la Roma, trimite o scrisóre a superioruluĭ mănăstiriĭ San-Paolo-fuori-le-mura de la Roma, Don Bonifacio Oslaënder, care mulţumesce pentru publicaţiunile istorice trimise de Academie bibliotecei aceleĭ mănăstirĭ şi trimite maĭ multe publicaţiunĭ istorice făcute de călugărĭ din acea mănăstire.

Se presintă situaţiunea bursierilor din fondul Adamachi la începutul anuluĭ şcolar 1896—97.

Situaţiunea studenţilor bursieri la Facultatea de medicină din Iaşĭ este următórea: Marta Trancu a trimis certificatul pentru anul III, Maria Anastasescu pentru anul III, Aspasia Macarovicĭ pentru anul II; studentuluĭ Nicolae Lupu i s'a dat permisiune, din causă de bóla, a depune examenul

pentru anul II în sesiunea de tómnă; până acum nu s'a primit certificatul sěŭ de examen.

Situaţiunea bursierilor de la Facultatea de sciinţe din Iaşĭ este următórea: Aŭ presentat certificatele de examenele anuale: Elena Cancicov pentru anul III, Dimitrie Cădere pentru anul I, I. Popovicĭ-Cerchez pentru anul I; n'a presentat până acum certificatul pentru anul II Eduard Christovicĭ.

— Se decide a se acordà continuarea bursei pentru anul Octobre 1896—Septembre 1897 studenţilor: Marta Trancu, Maria Anastasescu, Aspasia Macarovicĭ, Dimitrie Cădere şi I. Popovicĭ-Cerchez; d-şóreĭ Elena Cancicov, conform art. 6 din Regulamentul fonduluĭ Adamachi, i se maĭ acordă continuarea burseĭ pe timp de şése lunĭ, Octobre 1896—Martie 1897. Situaţiunea studenţilor Nicolae Lupu şi Eduard Christovicĭ se va regulà după ce vor presentà certificatele cerute de Regulament.

Situaţiunea bursierilor Adamachi la Şcóla de podurĭ şi şosele este următórea: Ioan Moţoiŭ a presentat certificatul că a fost promovat în anul II în secţiunea inginerilor, David Roseĭ n'a presentat certificatul de fine de an.

— Se decide a se acordà continuarea burseĭ pentru anul Octobre 1896—Septembre 1897 elevuluĭ Ioan Moţoiŭ.

Situaţiunea bursierilor trimişĭ în străinătate este următórea: G. Pantazi de la Academia de mine din Freiberg a trimis certificat despre frecuentarea cursurilor în anul şcolar 1895—96; Ioan Simionescu de la Universitatea din Viena (Geologie) n'a trimis certificatul obligatoriŭ; de la Victor Guţu, trimis în America pentru studiul petroleuluĭ, s'a primit scrisóre prin care arată că a studiat teritoriul de gaz natural din statul Indiana şi că va trimite în curînd descrierea acestuĭ teritoriŭ.

— Se decide a se continuà bursa d-lor G. Pantazi şi V. Guţu, rĕmânênd ca situaţiunea d-luĭ I. Simionescu sa se reguleze după primirea certificatuluĭ.

Se cetesce petiţiunea d-luĭ V. Roşu, nepot al rĕposatuluĭ V. Adamachi şi elev la Şcóla de podurĭ şi şosele, fost bursier al fonduluĭ Adamachi, primit în urmă bursier intern al aceleĭ şcóle, prin care rógă să i se acorde din noŭ bursa de 100 leĭ pe lună, voind a renunţà la bursa statuluĭ, adecă la internat.

— Cererea se respinge.

Se cetesce raportul d-luĭ *Sp. Haret,* care trimite procesul-verbal al comisiuniĭ instituite de Academie la Şcóla de podurĭ şi şosele spre a ţiné concurs pentru acordarea uneĭ burse din fondul Adamachi pentru studiul electricităţiĭ la Liège unuĭ inginer eşit din acea şcólă. Comisiunea arată că nu s'a presentat la acest concurs nicĭ un concurent.

— Se iea spre cunoscinţă.

Se cetesce raportul trimis de d-l *I. Caragiani,* Preşedintele comisiuniĭ instituite de Academie la Universitatea din Iaşĭ pentru acordarea a patru burse din fondul Adamachi, două studenţilor de la Facultatea de sciinţe şi două celor de la Facultatea de medicină. Printr'acel raport se arată ca

comisiunea, compusă din d-nii I. Caragiani, M. Tzony şi Dr. Russ, propune a se acordà cele douĕ burse pentru Facultatea de sciinţe studenţilor Ioan Arhir şi Ioan Petrovici, iar cele douĕ pentru Facultatea de medicina studenţilor Lucia Moţoc şi Ioan Tĕutu.

— Se decide a se acordà burse pentru 1896—97 studenţilor Ioan Arhir, Ioan Petrovici şi Lucia Moţoc. Pentru a doua bursă de la Facultatea de medicină, decisiunea se amână pentru altă şedinţa.

D-l *Gr. Ştefănescu* cetesce raportul sĕŭ asupra lucrărilor comisiunii instituite de Academie la Universitatea din Bucuresci pentru acordarea uneĭ burse din fondul Adamachi pentru studiul architectureĭ în Italia. Comisiunea propune a se acordà acea bursă d-luí Ioan Rădulescu.

D-l *V. A. Urechia* observá, că programul stabilit pentru acest concurs a avut un mare defect, anume că nu s'a cerut concurenţilor să fie examinaţi şi din desemn, ceea ce ar fi fost mult maí necesar pentru cine se destină a studià architectura decât cele mai multe din materiile de bacalaureat, din cari aŭ fost examinaţi concurenţii, conform programei.

— Se decide a se acordà bursa pentru studiul architectureĭ în Italia d-lui Ioan Radulescu, cu începere de la 1 Octobre a. c., remânênd ca Comisiunea Fundaţiuniĭ Adamachi şi Delegaţiunea sá fixeze şcólele la carĭ bursierul va face studiele.

D-l *N. Ionescu* presintă patru fotografiĭ representând columna miliară găsită lângă Baden (Elveţia) şi aflătóre acum în museul din Zürich, deşi locul eĭ ar fi fost în museul de la Baden, căcĭ acolo a fost găsită. Acéstă columnă a fost ridicată pentru amintirea terminăriĭ drumurilor de către Impĕratul Traian. D-l N. Ionescu atrage asupra acestuĭ monument în deosebĭ atenţiunea d-luĭ Gr. G. Tocilescu.

D-l General *St. Fălcoianu* atrage şi d-sa atenţiunea d-lui Tocilescu asupra unuĭ monument, care se află chiar în capitală şi care este aprópe de completă nimicire, biserica luĭ Bucur. Ar fi bine să se iea mĕsurĭ spre a nu se distruge acéstă bisericuţă, cum s'aŭ distrus altele multe în aniĭ din urmă.

D-l *Gr. G. Tocilescu* mulţumesce d-luĭ N. Ionescu pentru comunicarea făcută şi pentru fotografiile monumentuluĭ asupra căruia îĭ atrage atenţiunea. Monumentul este publicat în *Corpus inscriptionum latinarum*, dar în aceste fotografiĭ Academia va avé o copie autentică. In aceeaşĭ ordine de ideĭ, d-sa presintă ultima serie de inscripţiunĭ antice publicate de d-sa sub titlul *Neue Inschriften aus Rumänien* în *Archäologisch-epigraphische Mittheilungen, XIX,1.* D-l Tocilescu mulţumesce apoĭ d-luĭ General Fălcoianu, pentru că atrage atenţiunea Academieĭ şi a d-sale asupra bisericeĭ luĭ Bucur. Lucrul presintă o gravitate deosebită, căcĭ se pare că a dispărut cu totul dintre noĭ respectul pentru

monumentele rĕmase de la strămoşĭ. In capitală şi în tótă ţéra monumentele vechĭ sunt distruse saŭ oropsite spre a se ruinà. S'aŭ ruinat chiar în capitală sub ochiĭ nostri turnul Colţeĭ şi maĭ multe bisericĭ, dintre carĭ cea din urmă a fost Sfîntul Ioan, ruinată spre a se face în locu-ĭ Cassa de depunerĭ. Aceste dărîmărĭ se fac cu cel maĭ mare dispreţ, fără a fi întrebat nicĭ un om special şi cunoscĕtor despre valórea monumentuluĭ, a căruĭ dărîmare se decide de ómenĭ lipsiţĭ de orĭ-ce cunoscinţe de acest fel. Capitala capătă ast-fel aspectul unuĭ aşezămînt noŭ de tot şi lipsit de orĭ-ce legătură cu trecutul. Spre a face să înceteze acéstă nenorocită pornire, trebuesc luate grabnice mĕsurĭ seriόse, carĭ se vor puté luà cu atât maĭ uşor acum, când în capul guvernuluĭ se află chiar Secretarul general al Academieĭ, bărbat cunoscĕtor adînc al trecutuluĭ şi iubitor al monumentelor strămoşescĭ.

D-l *V. A. Urechiă* recunósce, că Academia este obligată chiar prin statutele eĭ a se ocupà de monumentele istorice; dar pentru acésta există o anumită comisiune la Ministeriul Instrucţiuniĭ publice. In acéstă comisiune Academia are un representant ales de dînsa. Se vede însă că acéstă comisiune nu lucréză, şi ea are rĕspunderea în faţa viitoruluĭ. Ar trebuì să se céră explicaţiunĭ de la representantul Academieĭ, căcĭ multe bisericĭ s'aŭ stricat fără socotélă şi multe se află pe cale de a se strică, din causa lipseĭ de orĭ-ce îngrijire.

D-l *Gr. Ştefănescu* atrage atenţiunea d-luĭ Gr. G. Tocilescu asupra unor petre de la Adam-Klissi, carĭ aŭ fost aduse la Rasova şi acum aŭ cădut în Dunăre, surpându-se malul.

D-l *N. Kretzulescu* dice, că Academia nu se póte desinteresà de monumentele istorice; că cestiunea este de o mare importanţă, şi crede că ar fi bine să se pună la ordinea dileĭ într'o viitóre şedinţă.

D-l *N. Ionescu* crede, că nu este trebuinţă a se amânà discuţiunea şi că ar fi bine ca Delegaţiunea să intervină la guvern, rugându-l să iea mĕsurĭ pentru conservarea monumentelor carĭ se maĭ află încă în picióre, precum şi a ruinelor carĭ pot avé o însemnătate istorică.

— —

ŞEDINŢA DIN 25 OCTOBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la d-l Rector al Universitaţiĭ din Bucurescĭ se primesce ***Anuarul Universitaţiĭ pe anul şcolar 1895—96,*** Bucurescĭ 1896.

De la Guvernatorul Bosnieĭ şi Erzegovinei se primesce publicaţiunea *Hauptresultate der Volkszählung in Bosnien und der Hercegovina vom 22 April 1895,* Sarajevo 1896.

De la d-l N. Mărculescu se primesce un chrisov pe pergament (în parte deteriorat) de la Radul Voevod, dat la Tîrgovişte la 18 Ianuarie 7129 (1621).

De la d-l Dr. G. Scognamiglio, din Neapole, se primesc în dar maĭ multe publicaţiuni ale sale cuprindênd studiĭ biologice.

De la d-l *D. Sturdza* se primesce scrierea sa: *Suprafaţa şi populaţiunea Regatuluĭ României,* Bucurescĭ 1896.

Tot de la d-l *D. Sturdza* se primesc în dar:

1. O colecţiune de acte şi lucrarĭ tiparite şi manuscripte privitóre la studiele făcute pentru regularea Dunăriĭ la Porţile-de-fer, tóte cuprinse într'o cutie în formă de carte, cu legătură înfrumuseţată cu figuri de bronz, purtând inscripţiunea: *Les cataractes du Bas-Danube.*

2. Publicaţiunea *Actenstücke zur Regulirung der Stromschnelen der Donau zwischen Moldova und Turnu-Severin,* Viena 1880, şi *Beitrag,* Viena 1883.

3. Publicaţiunea *Oesterreichisch-Hungarische Wappenrolle* de Ströhl, Viena 1895.

D-l General *St. Fălcoianu* presintă scrierea sa: *Istoria rasboiuluĭ din 1877—78* (Ruso-Român-Turc), *Curs profesat la Şcóla superióra de rasboiu,* Bucurescĭ 1895.

De la d-l A. Pĕtruţ, paleograf, se primesce în dar un volum manuscript de psaltichie românéscă (secolul XIX).

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ sciinţifice pentru şedinţa de la 25 Octobre, prin care se arată că Secţiunea a decis:

1) ca d-l Dr. V. Babeş să opineze asupra scrieriĭ *Nomenclatura în Chimia organica, completarĭ, adaogirĭ,* de d-l Dr. C. Istrati, presentata spre a se publicà în *Anale;*

2) să se publice în *Anale* scrierea d-luĭ St. C. Hepites *Materiale pentru climatologia României. VI. Clima la Pancescĭ-Dragomirescĭ (Roman). VII. Mersul diurn al elementelor climatologice la Bucurescĭ.*

— Decisiunile Secţiuniĭ se aprobă.

Se presintă certificatul studentuluĭ Lupu Nicolae, bursier al Fundaţiuniĭ Adamachi la Facultatea de medicină din Iaşĭ.

— Se decide a i se continuà bursa pentru anul şcolar 1896 97.

De la d-l I. Simionescu, bursier al Fundaţiuniĭ Adamachi pentru Geologie la Universitatea din Viena, se primesc două certificate despre cursurile la carĭ a fost înscris în semestrul de érna 1895 şi în semestrul de vară 1896.

— Se iea act pentru continuarea burseĭ în următorul an şcolar.

De la d-l D. Roseĭ, bursier al Fundaţiuniĭ Adamachi pentru Şcóla de podurĭ şi şosele din Bucurescĭ, se primesce un certificat de examenul depus

la sfîrşitul anuluĭ I, dimpreună cu o scrisóre prin care arată, ca obţinênd bursa de intern al statuluĭ în acea şcólă, mulţumesce Academieĭ pentru bursa Adamachi cu care a fost ajutat în anul I.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 1 NOVEMBRE 1896

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesce broşura: *La réforme du Calendrier Julien et les dispositions de la Russie*, de Ces. Tondini de Quarenghi, Sofia 1896. Autorul, preot lazarist, face propagandă în statele Europeĭ orientale pentru unificarea celor două calendare la fixarea ḑileĭ Pascelor în anul 1900.

De la Primăria Capitaleĭ se primesce o colecţiune de fotografiĭ representând: *Vederı dupa decoraţiunile oraşuluĭ Bucurescı cu ocasia visiteı Maiestaţeı Sale Francisc Iosif I, Imperatul Austrieı şi Rege al Ungarieı, 1896.*

De la d-l I. B. Cantacuzino, directorul serviciilor hidraulice fluviale şi maritime, se primesc: un document copie pe pergament, una medalie aurita, una de argint şi două de bronz, privitóre la punerea petreĭ fundamentale a portuluı Constanţa la 16 Octobre 1896.

D-l Dr. C. Istrati, membru corespondent, presinta publicaţiunea sa: *Étude sur la nomenclature de la Chimie organique. — Additions, compléments et nouvelles propositions*, Bucarest 1896.

Se dá cetire procesuluĭ-verbal al Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Adamachi de la 31 Octobre, prin care se propune:

a) a se acordà continuarea burseı de 100 leı pe lună studentuluĭ Eduard Christovicĭ de la Facultatea de sciinţe din Iaşĭ pentru anul şcolar 1896—97;

b) a se acordà bursă de 100 leĭ pe lună studentuluĭ Ioan Tĕutu de la Facultatea de medicină din Iaşĭ pentru anul şcolar 1896—97, în urma concursuluĭ depus;

c) a se acordà bursă de 250 leĭ pe lună d-luĭ T. Nicolau pentru anul şcolar 1896—97 spre a studià mineralogia şi petrografia la Universitatea din Lipsca, în urma concursuluĭ depus, dându-i-se tot odată şi 300 leĭ pentru cheltuelĭ de drum şi de înscriere.

— Propunerile comisiuniĭ se aprobă.

Se cetesce decisiunea Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Adamachi de la 31 Octobre, de a se acordà bursă de 300 leĭ pe lună d-luĭ Ioan Rădulescu pentru a

studià architectura în Scuola d'applicazione per gl'ingegneri din Roma, pentru cincĭ anĭ, începênd de la Octobre 1896.

— Propunerea se aprobă.

Se dă cetire propuneriĭ comisiuniĭ instituite sub preşedinţa d-luĭ Sp. Haret pentru acordarea de treĭ burse Adamachi de câte 100 leĭ pe lună la eleviĭ Şcóleĭ de podurĭ şi şosele în anul şcolar 1896—97. Comisiunea propune a se acordà bursele elevilor Ioan D. Popovicĭ, Ioan D. Teodor, Traian Rîpeanu.

— Propunerea se primesce.

D-l Secretar general *D. Sturdza* comunică următórea listă a publicaţiunilor presentate la concursul pentru Marele Premiŭ Năsturel, Premiul Eliade-Rădulescu şi Premiul Adamachi, carĭ sunt a se acordà de Academie în viitórea sesiune generală. Publicaţiunile aŭ fost trimise membrilor Comisiuniĭ alese în sesiunea trecută pentru studiarea lor:

1. Pentru Marele Premiŭ Nasturel:

Alexandrescu (Gr. I.), Studiŭ asupra obiceielor juridice ale poporuluĭ român, Galaţĭ 1896.

Assan (G. B.), Industriile stearineĭ, uleiurilor vegetale şi săpunurilor în România, Bucurescĭ 1896.

» » Industria morarieĭ în România, Bucurescĭ 1896.

Coşbuc (G.), P. Virgilius Maro, Opere complete. Partea I, Aeneis. Traducere în formele originale. Bucurescĭ 1896.

Dichter (Lupu), Sciinţa dreptuluĭ, etc. Bucurescĭ 1896.

Florantin (I. Pop), Principiĭ de logică, Iaşĭ 1893.

» » Reforma metódelor şi teoria consecutismuluĭ universal, Bucurescĭ 1895.

» Frumuseţa lineară şi frumuseţa omuluĭ, Iaşĭ 1896.

» » Anecdote poporane. Vol. I. Bucurescĭ f.a.

Idieru (N. E.), Studiĭ de economie politică şi finanţe, Bucurescĭ 1895.

Morariu (C.), Părţĭ din Istoria Românilor bucovinenĭ, Cernăuţĭ 1893 94.

Neniţescu (I.), De la Românii din Turcia europeană, Bucurescĭ 1895.

Theodoru-Mandrea (D. N.), Cunoscinţe folositóre personaluluĭ de telegraf, Bucurescĭ 1896.

2. Pentru Premiul Eliade-Rădulescu:

Broşteanu (P.), Istoria Impĕratuluĭ Traian de Dr. H. Francke. Traducere autorisată. Braşov 1895, 1896.

Traista cu poveştĭ, Braşov 1896.

Oeconomu (Ciru), Rĕsbunarea luĭ Anastase etc., Bucurescĭ 1896.

Reteganul (I. Pop), Poveştĭ din popor, Sibiiŭ 1895.

Rosetti (R. D.), Sincere. Poesiĭ. Bucurescĭ 1897.

Valentinénu (I. G.), Exilul Românilor în Rusia, Bucurescĭ 1896.

Vlahuţa (A.), In vîltóre. Nuvele. Tîrgu-Jiŭ 1896.

Zanne (Iuliŭ), Proverbele Românilor. Vol. I. Bucurescĭ 1895.

3. Pentru Premiul Adamachi:
Luca (Dr.), Procedee pentru explorarea reflexelor tendinóse, Bucurescĭ 1896.
» » Băile de mare de la Constanţa, Constanţa 1896.
Manliu (I.), Povăţuitorul limbei române în clasele primare, Bucurescĭ 1896.
Radoĭ (I.), Chestiunea agrară în România, Bucurescĭ 1895.

D-l *D. C. Ollănescu* dă cetire studiuluĭ sĕŭ despre *Originea teatruluĭ.*

D-l *N. Ionescu* vorbesce despre colóna miliară a luĭ Traian din Elveţia, de la anul 98. Presentând fotografia aceleĭ colóne, d-sa a voit să îndemne pe archeologiĭ românĭ să nu neglige Elveţia, pentru că acea provincie a fost teatrul de acţiune al luĭ Traian înainte de a venì el în Dacia. El a restaurat în Elveţia căile romane şi a asigurat stăpânirea romană pe malul Rinuluĭ, şi prin acésta meritase numele de *Germanicus.* Elveţia ne intereséză sub raportul staţiunilor eĭ militare şi al organisăriĭ provinciale, căcĭ acelaşĭ sistem de organisare s'a aplicat apoĭ în Dacia. In coloniile romane din Reţia şi din Dacia se aflâ multe numirĭ geografice comune: Mons Bocecius — Bucecĭ, Hercinia Silva — Codrul Herţeĭ, Durăŭ, Bîrsa, Cerna şi altele.

D-l *V. A. Urechiă* comunică documente, prin carĭ restabilesce data esactă a suiriĭ luĭ Ioan Caragea în scaunul domnieĭ şi actele din acéstă domnie relative la biserică dintre 1812 — 1819.

ŞEDINŢA DIN 8 NOVEMBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se dă cetire cereriĭ presentate de oficiul parochial din Zĕrnescĭ (Transilvania) de a se da pentru biblioteca fundată la administraţiunea şcólelor din acea comună publicaţiunile Academieĭ.

— Se decide a se trimite *Analele* şi alte publicaţiunĭ din carĭ se află exemplare disponibile.

ŞEDINŢA DIN 15 NOVEMBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se dă cetire scrisoriĭ d-neĭ Natalia Dr. D. Brândză, pe lângă care înaintéză manuscriptul *Flora Dobrogeĭ,* lucrare pentru care rěposatul sěŭ soţ a obţinut în 1887 Premiul Lazăr.

— Se decide a se exprimà mulţumirĭ d-neĭ Natalia Dr. D. Brândză.

Se pune în discuţiune propunerea de a se trimite manuscriptul *Flora Dobrogeĭ* în cercetarea Secţiuniĭ sciinţifice.

— Propunerea se respinge.

Se pune în discuţiune propunerea de a se tipărì manuscriptul *Flora Dobrogeĭ* aşà cum se află, alocându-se spre acest scop, în sesiunea generală viitóre, în budget, suma necesară.

— Propunerea se admite.

ŞEDINŢA DIN 22 NOVEMBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se primesce spre a se distribuì membrilor publicaţiunea: *Eaux minérales de la région moyenne des Carpathes N. S. et N. O. étudiées par A. Bernad et V. Grindeano*, Bucurescĭ 1894, in-4⁰.

De la părintele V. Mangra, profesor la Arad, se primesce broşura sa: *Cercetarĭ literare-istorice. I. Psaltirea Diaconuluı Coresi tipărita la 1570 în Braşov. II. Rolul diiacilor din Moldova în cultura Românilor din Transilvania în secolul al XVII-lea.* Bucurescĭ 1896.

Tot de la părintele Mangra se primesce în dar un volum manuscript, pe care, în numita broşură (pag. 15—16), îl descrie precum urméză:

‹ *Pravila sfinţilor parinţı*, manuscript în format quart, 153 de foĭ numerotate, tractând: cele şépte taine; *tocméla* posturilor ce sunt preste an şi hârţii pre ce vreme se deslégă; de citire călugărilor în chilie şi de metanii; stépenele (spiţele) rudelor; poveste de un preot.

‹ Afară de acestea manuscriptul maĭ are la sfîrşit 58 foĭ nenumerotate, scrise de aceeaşı mână, cuprinḑênd: slujba la Ispas, la Rusalii; slujba acaftistuluĭ, Pré blagoslovitei Născătóreĭ de Dumneḑeŭ şi pururea Fecióră Maria; Canon de rugăciune către puterile cele cerescı şi către toţı Sfinţiĭ, a căruia iaste acrostahida pe alfavita; şi la sfîrşit un indice de cuprinsul materiei.

«Manuscriptul este un alt exemplar a celor «şépte taine» de Metropolitul Varlam, precum se vede din prefaţă, unde copistul ḑice expres că este «*Pravila sfinţilor părinţi pre scurt alésa, din sfintele scripturi scósa şi toc-* «*mita pre limba românéscă de Varlam Mitropolitul de Suceava din Ţara* «*Moldoveĭ.*»

«La fóia 123 şi 124 găsim următórea însemnare a copistuluĭ despre lucrarea şi întîmplările sale:

«Cu mila şi cu ajutoriul luĭ Dumneḑeŭ am săvârşit cele 7 taine a beseareceĭ, «*precum am aflat şi* în cea *tiparnică* a Mitropolituluĭ Varlam, din Ţéra Mol- «doveĭ de la Suceava, *aşa am şi scris*, pentru aceea mĕ rog sfinţiilor vóstre «părinţĭ duhovnicĭ şi preoţĭ, cariĭ veţĭ citi pre acéstă sfântă pravilă, şi veţĭ «afla ceva greşit, mĕ rog milostivelor vóstre nu blestemaţĭ, ci îndreptaţĭ cu «duhul blândeţelor, că decât mi-aŭ fost putinţa eŭ am nevoit cu tótă osârdia. «*Şi am scris în sat în Sănt Andreaş, lângă Temişóra, în vremea când s'au* «*ridicat Curuţiĭ luĭ Racolţi Freţ, penimeţĭ. Şi era răutate mare în Ardeal şi* «*la Crişul Negru, şi câmpia Giuleĭ era pustie tótă. Şi eŭ dascalul Sturze încă* «*am fost fugit în ţéra Turculuĭ în Sânt Andriaş, când era ciuma cea mare,* «*şi aŭ murit în Sânt Andreaş 366 de suflete, şi în tótă Ţéra Temişóreĭ sa se* «*ştie.—rojd. 1708. Iunie 22.*»

«Textul manuscriptuluĭ este acelaşĭ în amîndouĕ exemplarele celor «şépte «taine», scrise saŭ copiate de aceeaşĭ persónă, dascălul *Vasile Sturze,* diac din ţéra Moldoveĭ, care maĭ înainte a trăit în satele Şumugiu şi Stracaş din părţile Orăḑii-Marĭ.»

ŞEDINŢA DIN 29 NOVEMBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la Preşedinţa Adunăriĭ Deputaţilor se primesc 26 exemplare din *Analele parlamentare ale Românieĭ*, tom. VII, partea 1 şi 2, spre a se împărţi membrilor Academieĭ.

D-l General *St. Falcoianu* depune copia de pe raportul făcut de d-sa ca şef al Statuluĭ-major al armateĭ către Ministeriul Afacerilor străine la 19 Octobre 1878, privitor la studiele şi recunóscerea generală făcute în Dobrogea.

D-l *Sp. Haret* amintesce, că pentru acest an fusese publicată o bursă din Fundaţiunea Adamachi spre a se da unuĭ absolvent al Şcóleĭ de podurĭ şi

șosele, ca să se specialiseze în ramura electricităţiĭ urmând doĭ anĭ cursurile Institutuluĭ Montefiore din Liège și visitând în al treilea an diferite instalaţiunĭ și lucrărĭ electrice în Europa. La acel concurs nu s'a presentat nicĭ un concurent. Acum se presintă d-l C. C. Minculescu, absolvent al Șcóleĭ de podurĭ și șosele, care a absolvit cursurile Institutuluĭ de la Liège, și cere ca Academia să-ĭ dea bursa Adamachi pentru anul curent, ca să pótă visità și face practică în diferitele usine și instalaţiunĭ electrice din Europa. Comisiunea fonduluĭ Adamachi a decis a se acordà d-luĭ C. C. Minculescu bursa vacantă pentru lunile Decembre până la Septembre 1897.

— Academia aprobă propunerea comisiuniĭ.

ȘEDINŢA PUBLICĂ DIN 6 DECEMBRE 1896.

Președinţa d-luĭ *I. Kalinderu.*

De la Ministerul Afacerilor străine se primesce *Raportul special financiar al Comitetuluĭ internaţional de mĕsurĭ și greutăţĭ către guvernele statelor contractante.*

De la Ministeriul Justiţieĭ se primesce broșura: *Inaugurarea palatuluĭ de Justiţie din Bucurescĭ — 15 Octobre 1895* — și un exemplar din medalia de aur bătută cu ocasiunea aceleĭ inaugurărĭ.

D-l *Dr. V. Babeș* cetesce comunicarea sa: *Despre metoda română în tractamentul antirabic.* (1)

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce comunicarea sa: *Tropaeul de la Adam-Klissi este al luĭ August saŭ al luĭ Traian?*

ȘEDINŢA DIN 13 DECEMBRE 1896.

Președinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se cetesce cererea Direcţiuniĭ Institutuluĭ meteorologic de a se da publicaţiunile Academieĭ pentru biblioteca sa.

Se decide a se da *Analele.*

(1) Maĭ jos în *Anexe.*

Se cetesce scrisórea de mulţumire primită de la maĭ mulţĭ notabilĭ din comuna Zĕrnescĭ din Transilvania pentru publicaţiunile Academieĭ dăruite biblioteceĭ din acea comună.

De la d-l A. I. Filipescu, senator, se primesc în dar patru volume de scrierile luĭ Pindar, însoţite de comentariĭ şi o traducere italiană de G. Gautier, Roma 1762—1768.

D-l *D. Sturdza* presintă pentru bibliotecă ḑece volume manuscripte turcescĭ şi şése volume tipărite arăbescĭ. Acéstă colecţiune d-l Sturdza a procurat-o de la d-l I. A. Cantacuzino.

D-l Secretar general *D. Sturdza* spune, că i s'a exprimat dorinţa ca Academia să dăruiască tóte publicaţiunile sale biblioteceĭ Episcopieĭ de la Lugoj. D-sa crede că ar fi bine să se satisfacă acéstă dorinţă, căcĭ publicaţiunile Academieĭ vor puté fi ast-fel folosite într'un însemnat centru cultural şi bisericesc.

— Se decide a se trimite biblioteceĭ episcopale din Lugoj tóte publicaţiunile Academieĭ.

D-l Secretàr general *D. Sturdza* dă cetire următoruluĭ act de donaţiune făcută Academieĭ de pictorul Ioan Lecomte du Noüy:

«In amintirea primiriĭ ce s'a făcut frateluĭ meŭ în România, când a fost chemat de Maiestatea Sa Regele Carol I pentru a pune în executare proiectele Sale de restaurare a minunatelor biséricĭ de la Curtea-de-Argeş şi de la Iaşĭ;

«In amintirea primiriĭ bine-voitóre ce mi s'a făcut şi mie, când la rîndul meŭ am venit în România, unde am avut marea onóre a depinge pentru posteritate portretele Augustilor vostri Suveranĭ;

«Doresc să depun la Academia Română un semn vĕdit al simţemintelor mele de vie gratitudine, fundând un premiŭ pentru ajutorarea şi încuragiarea tinerilor meĭ confraţĭ din regatul român.

«Fac decĭ donaţiune Academieĭ Române suma de ḑece miĭ leĭ noĭ în numerariŭ. Acéstă donaţiune va purtà numele meŭ «Ioan Lecomte du «Noüy.»

«Din venitul anual al acesteĭ donaţiunĭ, Academia va incassà, conform statutelor eĭ, prelevarea de cincĭ-spre-ḑece procente; iar restul venituluĭ va constituì un premiŭ, care va purtà şi el numele meŭ.

«Acest premiŭ se va da în fie-care an unuia din tineriĭ studenţĭ aĭ şcólelor de bele-arte din regatul Românieĭ, care, avênd maĭ puţin de douĕ-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ, va obţiné sufragiele unuĭ juriŭ numit de Academie dintre membriĭ eĭ şi dintre profesoriĭ şcólelor menţionate.

«Cred că corespund cugetărilor Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ Carol I, când consider în genere desemnul ca basa fundamentală a artelor plastice

şi grafice. Îmĭ exprim prin urmare dorinţa, ca tinerii, carĭ vor voì să iea parte la concursul pentru acest premiŭ, să presinte două desemne executate cu creionul negru pe hârtie albă, şi anume unul după antic, altul după natură (studiŭ de nud, figură întrégă).

«Premiul se va acordà la fie-care 10 (22) Maiŭ, începêndu-se cu anul 1898, conform unuĭ regulament alcătuit de Academia Română, în care se vor prescrie mĕsurile cele maĭ nimerite pentru a se asigurà autenticitatea desemnelor ce se vor presintà.

«In tinereţele mele mi-a fost dat să apreciez bine-facerile uneĭ asemenea încuragiărĭ şi maĭ târḑiŭ în viéţă am cules fructele eĭ. Mĕ voiŭ simţì fericit să las tinerilor artiştĭ românĭ o amintire a ḑilelor frumóse ce am petrecut în acéstă ţéră bine-cuvîntată de cer.»

— In urma discuţiuniĭ făcute, membriĭ presenţĭ se declară pentru primirea acesteĭ donaţiunĭ.

ŞEDINŢA DIN 20 DECEMBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se cetesce scrisórea d-luĭ Dimitrie C. Sturdza-Scheianu, pe lângă care trimite în dar pentru bibliotecă: 1) *Ceasoslov* tipărit la Bucurescĭ la 1785, exemplar care face parte din Biblioteca scheiană, în care ocupă No. 980; 2) douĕ-spre-ḑece cărţĭ de visită din epoca anilor 1830, carĭ tóte aŭ aparţinut bunuluĭ sĕŭ, Logofĕtul Dimitrie I. Sturdza. Acest dar este făcut cu condiţiunea expresă ca el să nu pótă fi înstrăinat sub nicĭ un cuvînt.

D-l St. C. Hepites trimite *Analele Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ,* tom. XI, 1895, însoţite de o dare de sémă asupra datelor cuprinse în acest volum.

— Se decide a se trimite darea de sémă în cercetarea Secţiuniĭ sciinţifice.

D-l Bibliotecar I. Bianu presintă publicaţiunea: *Die Stadtbibliothek in Frankfurt am Main,* 1896, care i s'a trimis de la Direcţiunea aceleĭ bibliotecĭ pentru biblioteca Academieĭ.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 10 IANUARIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *N. Kretzulescu* ḑice: Deschiḑênd întâia şedinţă a anuluĭ 1897, daţi-mĭ voe, Domnilor Colegĭ, să fac urărĭ pentru succesul activităţiĭ Academieĭ nóstre pe terenul sciinţific. Mĕ simt tot de-odată fericit, că pot exprimà speranţa că, în urma stăruitórelor silinţe ale Secretaruluĭ general al Academieĭ, d-l D. Sturdza, dejà întâia şedinţă a anuluĭ 1898 se va puté ţiné în noua sală, ce se va construì anul acesta.

D-l *N. Ionescu* face o relaţiune despre lucrarea istorică asupra României din colecţiunea *Istoria naţiunilor* de William Miller.

D-l *V. A. Urechiă* cetesce comunicarea sa: *Cultura şi şcóla între 1812—1821.*

ŞEDINŢA DIN 17 IANUARIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se dă cetire scrisoriĭ d-luĭ *I. Kalinderu*, înregistrată la No. 8.579, prin care dăruesce şi anul acesta suma de 400 leĭ, pentru a se cumpĕrà, de sfintele sĕrbătorĭ şi de anul noŭ, lucrurĭ carĭ să se dea elevelor Institutuluĭ Otteteleşanu, şi prin care exprimă dorinţa ca acele lucrurĭ să se alégă de Direcţiunea Institutuluĭ.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* ḑice că, personal şi în numele Academieĭ, a adresat în scris d-luĭ I. Kalinderu mulţumirile Academieĭ, şi crede că şi cu acéstă ocasiune este interpretul simţemintelor Academieĭ, aducêndu-ĭ din noŭ viĭ mulţumirĭ.

D-l *Gr. Ştefănescu* presintă *Anuarul museuluĭ de geologie şi de paleontologie pe anul 1894,* publicat sub direcţiunea d-sale.

De la d-l Em. Ghedeon, din Constantinopole, membru corespondent al Academieĭ, se primesce însciinţarea că serbéză în anul acesta jubileul de 25 de anĭ al activităţiĭ sale literare şi că trimite 10 exemplare din catalogul scrierilor sale.

Ministeriul Afacerilor străine trimite pentru colecţiunile Academieĭ publicaţiunea *Atlas des voies navigables de la France,* 2-e série, 4-e fasc. *Navigation de la Seine, traversée de Paris.* Paris 1896.

Se dă cetire scrisoriĭ d-luĭ Isidor Ieşan din Bihacĭ (Bosnia), pe lângă care trimite un manuscript întitulat: *Puterea credinţeĭ şi operaţiunea eĭ magică supranaturală,* cu rugare de a se publicà de Academie.
— Se trimite în cercetarea Secţiuniĭ literare.

ŞEDINŢA DIN 24 IANUARIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la d-l *Dr. I. Felix* se primesc exemplare din *Raportul general asupra igieneĭ publice şi asupra serviciuluĭ sanitar al Regatuluĭ Românieĭ pe anul 1895.*
D-l *Gr. Ştefănescu* presintă patru foĭ noue din *Charta geologică generală a Românieĭ.*
De la d-l Baron G. Fallon se primesce scrierea: *Monographie des oiseaux de la Belgique* par le Baron Félicien Fallon, Namur-Paris 1875.

D-l *Sp. Haret* presintă o fotografie cu radele Röntgen făcută de d-l Dr. Hurmuzescu. D-l Dr. Hurmuzescu scrie că: «acéstă fotografie este radiografia mâniĭ mele, obţinută cu doue minute de posă totală, cu un tub Chabaud-Hurmuzescu. Acest tub, cu sursele electrice de carĭ dispuneam, da, mĕsurat la electrometrul meŭ, o descărcare de 200 de volţĭ în cincĭ secunde. Pe timpul radiografiăriĭ, tubul erà la 30 de cm. de la placă, iar mâna erà pusă de-adreptul pe placa învelită în hârtie négră. Din punctul de vedere anatomic, ar fi póte interesant studiarea în corpul viŭ al sistemuluĭ, şi prin pose şi modurĭ de operare apropriate, s'ar puté studià multe detaliĭ. Placa obţinută a fost desvoltată fórte lent în hidrochinonă.»

ŞEDINŢA DIN 31 IANUARIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *Gr. G. Tocilescu.*

Se aduce la cunoscinţă că Dr. Grigorie Silaşi, membru onorar al Academieĭ, a încetat din viéţă la Năsăud în Transilvania la 5 (17) Ia-

nuarie a. c. Intr'o scurtă autobiografie publicată în *Tribuna* de la Sibiiŭ (No. 8 şi 9 din 1897), învĕţatul rĕposat îşĭ expune fasele vieţeĭ sale şi-şĭ enumeră lucrările făcute în lunga sa carieră literară.

Se aduce la cunoscinţă că la 30 ale acesteĭ lunĭ a încetat din viéţă Constantin Gogu, membru corespondent al Academiĭ, şi înmormîntarea luĭ se va face chiar adĭ la Câmpulung.

—Se decide a se exprimà telegrafic familieĭ condoleanţele Academieĭ.

De la Ministeriul Instrucţiuniĭ publice al Bulgarieĭ se primesce, prin Agenţia diplomatică română de la Sofia, tomul XIII din publicaţiunea *Culegere de folklor, de sciinţă şi de literatură.*

De la d-l C. Crupenski se primesce raportul consular engles asupra comerciuluĭ şi finanţelor Românieĭ în 1895.

De la d-l Gr. N. Manu se primesc în dar:

1. O evanghelie slavonă tipărită în secolul XVI. Exemplarul este necomplet, avênd maĭ multe foĭ perdute la început, la sfîrşit şi în corpul voluinuluĭ. La începutul evangheliilor luĭ Marcu şi Ioan, se află acelaşĭ arabesc cu stema Munteniei, care este cunoscut din evanghelia luĭ Négoe Basarab de la 1512; la începutul evanghelieĭ luĭ Luca, se află un alt arabesc, cunoscut din octoichul slavo-român, în două tomurĭ, tipărit la 1574.

D-l Bibliotecar I. Bianu atrage atenţiunea asupra faptuluĭ că hârtia, ca format şi calitate, precum şi literile cu carĭ s'a tipărit textul sunt aceleaşĭ carĭ se găsesc în cărţile tipărite la Braşov în aniĭ 1560—1580. Arabescurile şi iniţialele, carĭ se asémĕnă cu cele din evanghelia de la 1512, nu sunt tipărite cu aceleaşĭ cliseurĭ, fiind-că acestea sunt maĭ micĭ, ast-fel că par a fi numaĭ o imitaţiune a acelora de la 1512.

2. Un volum manuscript slavo-rus pe pergament. Maĭ multe foĭ de la început şi de la sfîrşit lipsesc.

De la d-l St. C. Hepites, membru corespondent, se primesce pentru publicare în *Anale* o comunicare despre *Cutremurele de pămînt din România în anul 1896 st. n.* (1)

— Se decide a se publicà în *Anale.*

D-l *Gr. Ştefănescu* amintesce că d-l Hepites presentase, într'o precedentă şedinţă, darea de sémă asupra resultatelor observaţiunilor cuprinse în tomul XI al *Analelor Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ;* propune ca şi acéstă lucrare să se tipărésca în *Anale.* (1)

— Propunerea d-luĭ Gr. Ştefănescu se primesce.

Se cetesce circulara primită de la comitetul instituit de şcóla francesă

(1) Maĭ jos în *Anexe.*

din Atena pentru ţinerea unuĭ congres archeologic internaţional la Atena, cu ocasiunea jubileuluĭ de 50 de anĭ al aceleĭ şcóle. Congresul se va ţiné în ḑilele de 26, 27 şi 28 Aprilie st. n.; comitetul invită Academia să iea parte prin delegaţĭ la acest congres, al căruĭ program de lucrărĭ îl comunică.
— Luarea decisiuniĭ se amână pentru o şedinţă viitóre.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 7 FEBRUARIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu.*

D-l *I. Kalinderu* dăruesce portretele incadrate ale M.M. L.L. Regele şi Regina în cromo-litografie, cu rugăminte ca să fie întrebuinţate la ornarea auleĭ Institutuluĭ Otteteleşanu.

D-l *P. S. Aurelian* însciinţéză, că nu-ĭ este cu putinţă a pregătì în acest an rapórtele asupra cărţilor cu a căror examinare a fost însărcinat de Comisiunea premielor anuale.
— Se recomandă Comisiuniĭ premielor anuale.

D-l *Dr. V. Babeş* dă cetire comunicăriĭ sale *Despre febra aftósă* (1)

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 14 FEBRUARIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la d-l St. C. Hepites, membru corespondent, se primesc maĭ multe publicaţiunĭ privitóre la diferite cestiunĭ meteorologice.

Primăria capitaleĭ însciinţéză, că Consiliul comunal a aprobat ca Academia să fie scutită de taxa de apă pentru grădină şi a decis a rugà pe Academie să dăruiască tóte publicaţiunile sale trecute şi viitóre pentru Biblioteca Capitaleĭ.
— Se decide a se trimite tóte publicaţiunile.

D-l *Gr. G. Tocilescu* dă cetire relaţiuniĭ sale asupra săpăturilor de la Turnu-Severin.

---

(1) Maĭ jos in *Anexe.*

ŞEDINŢA DIN 21 FEBRUARIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se cetesce scrisórea Excelenţeĭ Sale d-luĭ Marchis E. Beccaria d'Incisa, Ministru plenipotenţiar al Italieĭ, care anunţă că publicaţiunile trimise de Academie A. S. R. Principeluĭ de Neapole aŭ fost primite şi comunică mulţumirile Alteţeĭ Sale Regale.

De la d-l D. C. Sturdza-Scheianu se primesc în dar cincĭ-ḑecĭ şi opt acte istorice originale, copiĭ saŭ traducerĭ, din întâiele patru deceniĭ ale secoluluĭ XIX, parte indedite, parte publicate în *Uricarul* luĭ Codrescu.

De la d-l A. Lecomte du Noüy, membru corespondent, se primesce în dar publicaţiunea: *Archaeological Researches in Palestine during the Years 1873—1874,* de Ch. Clermont-Ganneau, vol. II, cu numeróse ilustraţiunĭ după desemnurile făcute de A. Lecomte du Noüy, architect, care a însoţit pe autor în explorările sale.

De la d-l Dr. Gr. Rômniceanu, membru corespondent, se primesce publicaţiunea sa: *Réflexion sur le phimosis congénital,* Bucurescĭ 1897.

De la d-l Axentie Severu se primesce scrierea sa: *Rĕspuns la «Cartea négră» (a fekete könyv), scrisă de br. Ştefan Kemény jun. 1849, şi publicată de Hentaler József,* Braşov 1897.

— Se decide a se exprimà autoruluĭ mulţumirile Academieĭ.

De la d-l Ioan Tuducescu, învĕţător la Lipova (Banat), se primesc opt-spre-ḑece tabele de perete pentru învĕţarea copiilor la scris şi cetit, întocmite de d-sa.

Se cetesce scrisórea primità de la părintele Vasile L. Papu, protopop la Sân-Georgiul-Meseşuluĭ, care arată că preoţiĭ şi învĕţătoriĭ din acel protopopiat şi-aŭ format o bibliotecă, pentru care cer publicaţiunĭ de la Academie.

— Se decide a se trimite *Analele* şi alte publicaţiunĭ pe carĭ Delegaţiunea le va alege.

La şedinţă asistă d-l membru onorar Angelo De Gubernatis, profesor la Universitatea din Roma.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* salută pe d-l De Gubernatis prin următórele cuvinte:

«*Domnilor Colegĭ,*

«Academia Română se simte astăḑĭ fórte fericită de a primì la dînsa pe membrul sĕŭ onorar d-l Angelo De Gubernatis, distinsul profesor al Universităţiĭ din Roma şi tot de-odată membru al Parlamentuluĭ italian

«Onorabilul domn De Gubernatis n'a lipsit nicĭ o ocasiune spre a arătà de departe simpatiile sale pentru consângeniĭ sĕĭ Românĭ, descendenţĭ din vechile coloniĭ romane; acum d-sa ne face onóre a venì să-ĭ vadă de aprópe şi să le facă cunoscinţa. Interpretul întregeĭ Academiĭ, sunt fericit a exprimà filoromânuluĭ d-luĭ De Gubernatis viile nóstre mulţumirĭ şi tot de-odată adîncele simpatiĭ ce păstrăm pentru nobila Italia.»

D-l A. De Gubernatis ḑice în limba francesă următórele:

«*Domnule Preşedinte,*

«Sunt cu atât maĭ recunoscĕtor pentru bine-voitórea primire ce mi s'a făcut în sînul acesteĭ ilustre Societăţĭ, cu cât simt, ca om de studiŭ, că-ĭ aparţin nu numaĭ prin interesul sciinţific care mĕ légă de opera continuă şi rodnică a învĕţaţilor meĭ colegĭ, dar şi prin simpatia pe care o simt pentru tot ce este românesc. Póte fi cine-va membru indiferent a numeróse Academiĭ străine, eŭ însă aparţin Academieĭ vóstre maĭ mult, cred, din causa simţemintelor mele, decât prin meritele mele Alipirea mea se explică prin faptul că, dacă în cele-lalte Academiĭ se lucréză pentru sciinţă cu stăruinţă, mi se pare că acì a pătruns însuşĭ sufletul naţiuniĭ românescĭ. De aceea sunt în deosebĭ fericit, Domnule Preşedinte, că am putut în sfîrşit să strîng mâna ilustrilor meĭ confraţĭ din Academia Română.»

ŞEDINŢA DIN 28 FEBRUARIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se comunică însciinţarea că Dr. Carol Torma, membru onorar al Academieĭ, a încetat din viéţă la 1 Martie st. n. la Porto d'Anzio.

— Se decide a se exprimà d-neĭ Berta Torma, vĕduva rĕposatuluĭ, condoleanţele Academieĭ.

De la Primăria capitaleĭ se primesce publicaţiunea: *Aducerea de nouĭ ape alimentare în Bucurescĭ. Memoriŭ justificativ şi ante-proiect.* Bucurescĭ 1897.

De la d-l *D. Sturdza* se primesce în dar publicaţiunea: *Das Buch von der Weltpost,* de G. Veredarius, Berlin 1885.

De la d-l *D. Ioan Băjan* din Rucăr, student la Facultatea de litere, se primesc în dar:

a) *Psaltichie* (musică bisericéscă orientală), cu text grecesc, 1 vol. in-8°;

b) *Octoich*, partea 2-a (glasurile 5—8), în limba slavă, tipărit la Veneţia la anul 7044 (1536) de vestitul tipăritor Bojidar. Exemplarul a fost găsit în comuna Micescĭ (Muscel).

D-l Bibliotecar I. Bianu atrage atenţiunea asupra acesteĭ însemnate donaţiunĭ, spunênd că acéstă carte este cea dintâiŭ pe care o posedă biblioteca Academieĭ şi cel dintâiŭ exemplar găsit în ţéră din frumósele cărţĭ slavonescĭ tipărite la Veneţia la sfîrşitul secoluluĭ XV şi începutul secoluluĭ XVI. Pe lângă acésta, acest volum este necunoscut celuĭ maĭ competent bibliograf rus, Karataev.

Se cetesce propunerea primită de la Societatea de numismatică şi archeologie de la Montréal (Canada), de a întrà în schimb de publicaţiunĭ cu Academia.

— Se decide a se primì propunerea, dându-se în schimb *Analele.*

Se dă cetire scrisoriĭ d-luĭ N. Iorga, prin care face următórele propunerĭ, cererĭ şi donaţiunĭ:

a) Presintă o colecţiune de documente copiate de d-sa din diferite archive străine şi privitóre la Istoria Românilor, cerênd ca ele să fie publicate într'un volum din colecţiunea de documente istorice Hurmuzaki;

b) Presintă pentru a se publicà în *Anale* un memoriŭ despre *Pretendenţiĭ domnescĭ în secolul XVI;*

c) Dăruesce următórele documente originale românescĭ:

1606 (7115) Novembre 18, Iaşĭ. — Simeon Moghilă Vvod. Moldoveĭ. — Chrisov orig. slav. perg. Pecetea tăiată. Are trad. rom.

1615 (7123) Martie 13, Iaşĭ. — Ştefan Vvod. Moldoveĭ. — Orig. slav. hârtie. Pecete imprimată. Are trad. rom.

1618 (7126) Iulie 24, M-rea Galata — Radu Vvod. Moldoveĭ. — Orig. slav. hârtie. Pecete imprimată. Semnătura Domnuluĭ. Are trad. rom.

1625 (7133) Aprilie 21, Hârlăŭ. — Anastasie Metropolitul Suceveĭ. — Orig. slav. hârtie. 14 peceţĭ tuş. Are trad. rom.

» » Maiŭ 14, Hârlăŭ. — Radu Vvod. Moldoveĭ. — Orig. slav. hârtie. Pecetea imprimată. Semnătura Domnuluĭ. Are trad. rom.

» » Iunie 1, Hârlăŭ. — Radu Vvod. Moldoveĭ. — Orig. slav. perg. Pecetea lipsesce. Semnătura Domnuluĭ. Are trad. rom.

1635 (7143) Maiŭ 2, Iaşĭ. — Vasilie Vvod. Moldoveĭ. Orig. slav. hârtie. Pecetea căḑută. Are trad. rom.

1641 (7149) Iunie 30, Sucéva. — Evloghie Episcopul de Roman. — Orig. slav. hârtie. 3 peceţĭ negre. Are trad. rom.

1641 (7150) Septembre 17. Iaşĭ. — Vasilie Vvod. Moldoveĭ. . Orig. slav. hârtie. Pecetea stricată. Are trad. rom.

» » Septembre 17, Iaşĭ. — Varlaam Metropolitul Suceveĭ. — Orig. slav. hârtie. Pecete. Are trad. rom.

1647 (7155) Martie 13, Iaşĭ. -- Vasilie Vvod. Moldoveĭ. — Orig. rom. hârtie. Pecete.

1648 (7157) Novembre 13. -- Ionaşco Armanul şin Drăguţul . . . — Sinet rom. hârtie.

1676 (7184) Aprilie 9. — Ivaşco fost Părcălab . . . — Orig. rom. hârtie. Pecete mică négră.

1689 (7196) August 28, Iaşĭ. — Costandin Vvod. — Rom. hârtie. Pecete mică chinovar.

1735 (7243) Maiŭ 30, Iaşĭ. — Costandin Nicolae Vvod. — Rom. hârtie. Locul peceţiĭ de chinovar.

1752 (7261) Octobre 12, Iaşĭ. — Costandin Michaiŭ Cehan Racoviţă Vvod. — Rom. hârtie. Pecete mică chinovar.

1757 (7265) Iulie 11. — Scarlat Grigorie Ghica Vvod. — Rom. hârtie. Pecete mare chinovar.

1798 Maiŭ 4. — Divanul Moldoveĭ ... — Orig. Rom. hârtie.

d) Cere să i se acorde o subvenţiune de 1.000 leĭ pentru a face în Italia o călĕtorie de cercetărĭ istorice, care-ĭ este absolut necesară pentru unele studiĭ istorice.

— Se decide a se mulţumì pentru documentele daruite şi a se recomendà Secţiuniĭ istorice cele-lalte treì cererĭ.

Se dă cetire propuneriĭ d-neĭ Maria G. Tătărĕscu, de a cedà Academieĭ 17 portrete de Domnĭ şi boerĭ copiate în mărimea originalelor de rĕposatul sĕŭ soţ, pictorul G. M. Tătărescu.

— Se decide a se însărcinà d-niĭ *D. Sturdza, Gr. G. Tocilescu* şi *B. P. Hasdeŭ* să examineze reproducerile oferite şi să-şí dea părerea asupra propuneriĭ.

Se comunică raportul primit de la d-l *P. Poni*, care arată că comisiunea instituită sub preşedinţa d-sale pentru acordarea a douĕ burse Adamachi vacante la Facultatea de sciinţe din Iaşĭ recomandă pe studenţiĭ Maria Lupu din anul II şi Ioan Popescu din anul I.

— Propunerea comisiuniĭ se aprobă.

ȘEDINȚA DIN 7 MARTIE 1897.

Președința d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se cetesce scrisórea d-neĭ Berta Torma, care mulțumesce pentru scrisórea de condoleanță care i s'a făcut de către Academie cu ocasiunea încetăriĭ din viéță a soțuluĭ sĕŭ Carol Torma, fost membru onorar al Academieĭ.

D-l *I. Kalinderu* dăruesce 500 leĭ pentru a fi întrebuințațĭ la facerea unor aparate de gimnastică, de sistémul întrebuințat în șcólele de fete de la Dresda, pentru șcóla de fete Ioan Otteteleșanu de la Măgurele.

D-l Președinte *N. Kretzulescu* exprimă d-luĭ Ioan Kalinderu viile mulțumirĭ ale Academieĭ pentru generositatea și îngrijirea părintéscă, pe care o arată ḑilnic elevelor din Institutul Otteteleșanu, care este propria d-sale creațiune.

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesc copiĭ de pe rapórtele unor Ambasadorĭ și Consulĭ aĭ Franciеĭ din aniĭ 1764—1835.

De la d-l Th. Homolle, directorul Șcóleĭ francese de la Atena, se primesce însciințarea că s'a amânat întrunirea Congresuluĭ de archeologie clasică, care erà să se țină la 26 Aprilie, spre a se ține în Septembre saŭ Octobre viitor.

Se comunică invitațiunea primită de a participà la Congresul internațional al orientaliștilor, care se va ține la Paris la 5—12 Septembre a. c.

D-l *Gr. G. Tocilescu* presintă, din partea autoruluĭ, scrierea: *Adamklissi*, de Otto Benndorf, Viena 1896.

D-l *A. Papadopol-Calimach* presintă scrierea sa intitulată: *Despre Vasile Alecsandri*, spre a fi publicată de Academie.

— Se trimite în cercetarea Secțiunilor literare și istorice.

Anexă. — La pag. 21.

EXISTENȚA ULIEĬ IN ROMÂNIA

DE

Gr. ȘTEFĂNESCU
Membru al Academieĭ Române.

De lung timp toțĭ se întrébă cu interes: avem saŭ nu avem *uliă* în România? Posedă munțiĭ noștri în pântecele lor acest combustibil atât de necesar astădĭ, când industriile și numerósele căĭ de comunicare pe uscat și pe apă aŭ luat o atât de mare desvoltare?

Studiele geologice făcute până astădĭ, nu anume, este adevĕrat, în vederea căutăriĭ acestuĭ combustibil, ci maĭ cu sémă pentru o lucrare generală geologică a țĕriĭ, pentru a se determinà maĭ întâiŭ marele grupe geologice carĭ ne-aŭ putut lăsà urme în solul Românieĭ, lucrare singura posibilă la început când nimic nu erà făcut și de cea maĭ mare necesitate, pentru că fără dînsa nu se pot face studiele geologice amănunțite ale teritoriuluĭ Românieĭ.

In aceste studiĭ generale, nu se constatase decât numaĭ numeróse și importante deposite de *lignite terțiare*. Sunt acum 4—5 anĭ, s'a descoperit, în urma uneĭ surpăturĭ, la *Schela* și la *Stăncescĭ* în județul Gorjuluĭ, *antracit* de cea maĭ bună calitate; sunt fericit astădĭ că pot să vĕ anunț că s'a găsit și *uliă*, și încă de cea maĭ caracteristică speță, în județul Dîmbovița, și anume în basinul de sus al rîuluĭ Ialomița, spre Nord de satul Petroșița.

Un coleg al meŭ de la Senat, d-l Dr. Ioviț din Tîrgoviște, mĕ întîlnesce acum câte-va sĕptĕmânĭ și, din vorbă în vorbă, îmĭ spune că se dice prin Tîrgoviste că s'ar fi găsit adevĕrațĭ cărbunĭ de pămînt în munțiĭ județuluĭ Dîmbovița; acésta find un fapt fórte important, nu numaĭ din punctul de vedere al geologieĭ țĕriĭ, dar și din punctul

de vedere al interesuluĭ industrial, m'a determinat ca, abià întors din Dobrogea, unde am fost pentru continuarea studielor geologice ale acesteĭ regiunĭ, să mĕ şi duc la Petroşiţa, la finele luniĭ trecute, şi la 23 Septembre dormiam dejà în vîrful munteluĭ, şi anume pe muntele *Zănóga.*

In acéstă cercetare am avut de conducĕtor pe *Niţă Toma,* din Petroşiţa, om de vre-o 60 de anĭ, fost grănicer şi fost maĭ mulţĭ anĭ pădurar al statuluĭ şi care, în aceste douĕ calităţĭ, cunosceà tóte potecele, umblase prin tóte văile şi vălcelele, aşà că nu-ĭ eraŭ străine nicĭ cele maĭ micĭ amănunte ale acesteĭ regiunĭ.

El m'a condus în diferite localităţĭ, pre unde prin săpăturĭ s'a dat peste cărbunĭ şi anume: la *Cheia Gloduluĭ,* la *Pripóre,* la *Muntele Brânduşa,* la *Muntele Zănóga,* la *Muntele Măgurile* şi la *Piscul cu Braḑĭ.* Ceea ce este important, şi din care causă am şi vorbit de acest Niţă Toma, este că tóte aceste localităţĭ eraŭ cunoscute de dînsul, după mărturisirea luĭ proprie, încă dinaintea răsboiuluĭ, înainte prin urmare de anul 1877, pre când prin umbletele ce aveà, ca grănicer şi apoĭ ca pădurar, găsise prin surpăturĭ bucăţĭ de cărbune, cărora însă el nu le dase atuncĭ nicĭ o importanţă. Când însă d-l inginer *Bajot,* care are exploatarea lignituluĭ de la Şotânga şi a avut şi întreprinderĭ la şoséua ce se construesce de la Petroşiţa la Sinaia, a venit în aceste localităţĭ, Niţă i-a vorbit de cărbuniĭ ce el găsise prin pădure; d-l Bajot l'a luat în serviciul sĕŭ şi l'a însărcinat chiar pe dînsul ca să facă cu ómeniĭ d-luĭ Bajot primele săpăturĭ. O singură localitate din cele de maĭ sus este descoperită maĭ de curînd, numaĭ din anul trecut, tot de Niţă, dar împreună cu un alt amploiat al d-luĭ Bajot, *Ioan Bremes;* acésta este localitatea de la muntele *Măgurĭ.*

La unele din aceste localităţĭ s'aŭ făcut numaĭ simple săpăturĭ; la altele, ca la muntele *Brânduşa,* la *Piscul cu Braḑĭ* şi la *Măgurĭ,* s'aŭ făcut de d-l Bajot adevĕrate galeriĭ, maĭ mult saŭ maĭ puţin adîncĭ; tóte însă aceste săpăturĭ sunt părăsite astăḑĭ, afară de galeria de la muntele *Brânduşa,* la care se lucréză şi acum şi care are dejà 40 m. de profunḑime; ea a fost începută numaĭ în anul acesta şi s'a deschis în malul stâng al Ialomiţeĭ la 110 metri maĭ sus de matca rîuluĭ. Am intrat cu d-l Bajot în acéstă galerie şi am mers până în fundul eĭ, unde am observat stratele şi am luat, cu busola de geolog, inclinarea lor, care este de la N.N.W. spre S.S.E. şi de un unghiŭ de 25 de grade.

Am luat probe de cărbunĭ din fie-care din aceste localităţĭ, şi din caracterele ce mi-aŭ presintat la studiul ce le-am făcut, resultă că ele

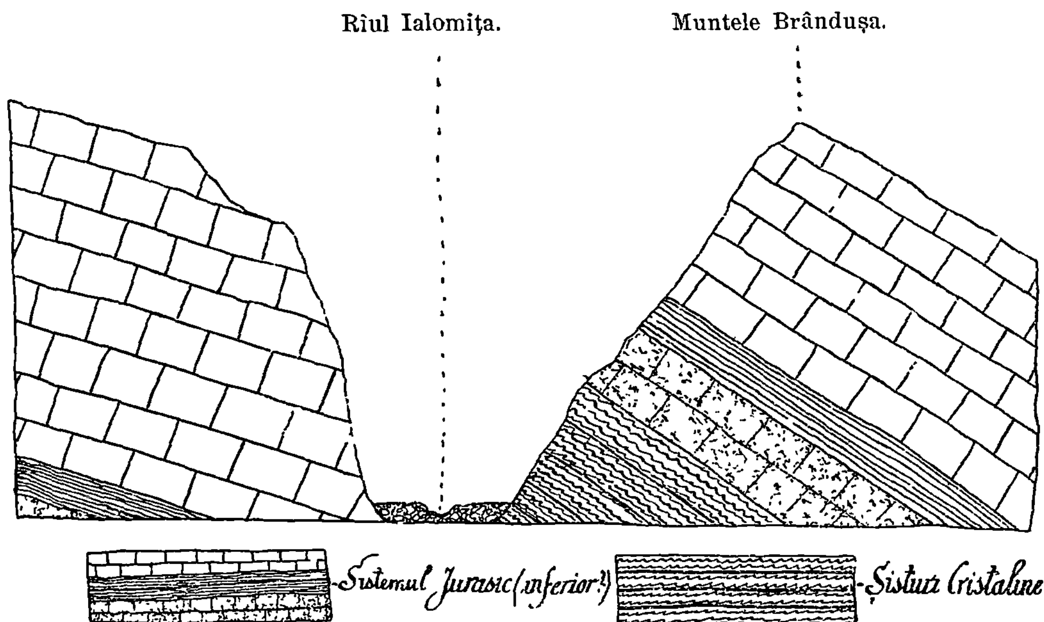
sunt ale uneĭ adevĕrate *uliĭ.* In adevĕr, cărbunele are culóre négră luciósă, cum vedețĭ în acéstă bucată; are pulbere négră-brună, arde cu flacăre vie, rĕspândesce fum şi odóre bituminósă; arḑênd se móie, se crépă, întră puțin în fusiune, se stinge lesne dacă se scóte din flacăra suflătoruluĭ şi dă, ca resultat al combustiuniĭ, un cărbune poros maĭ fără cenuşă, adecă *kokul,* — tóte caractere propriĭ *ulieĭ.*

Dacă asupra calitățiĭ acestuĭ cărbue suntem asigurațĭ, nu este tot ast-fel şi în ce privesce cantitatea şi exploatabilitatea luĭ, lucru care nu se va puté sci decât după ce se vor face studiĭ maĭ lungĭ şi maĭ amănunțite, pentru a se determinà numĕrul stratelor, grosimea şi inclinarea lor generală.

Din studiul sumar ce am putut face în cele două treĭ ḑile cât am stat în munțiĭ basinuluĭ Ialomițeĭ, din natura rocelor ce însoțesc depositul de cărbune şi a nume: de-asupra *argile gălbiĭ* saŭ *cenuşiĭ,* desubt *gresiĭ,* când grosolane, când cu bobul maĭ mărunt, unele vinete, dar cele maĭ multe gălbiĭ, cum acésta se vede la muntele *Măgurĭ,* la muntele *Zănóga,* la *Cheia Gloduluĭ,* la *Piscu cu braḑĭ,* afară de muntele *Brânduşa,* unde, în fundul galerieĭ, şi acésta numaĭ în fund, până unde am întrat cu d-l Bajot, ulia repauséză direct pe *şisturile cristaline,* acésta, de sigur, provine din alunecarea ce stratele de uliă aŭ încercat în acéstă localitate, fapt care este probabil că se va găsì şi în cele-lalte puncte, când se vor săpà galeriĭ maĭ profunde. Din tóte acestea resultă pentru mine că, cu tótă diferența de nivel, care uneorĭ este fórte mare, a localităților citate maĭ sus, unde s'a găsit uliă, ea a fost la început depusă într'unul şi acelaşĭ basin; dar că, în urma mişcărilor dinamice la carĭ a fost supusă acéstă localitate, s'aŭ produs ruperĭ de strate şi formațiunĭ de faliĭ, carĭ aŭ dat nascere văilor şi vălcelelor din acéstă regiune; în adevĕr, pe o mică întindere de 5—6 kilometri, ea este străbătută de 6 asemenea văĭ şi vălcele, carĭ începênd de la rĕsărit spre apus sunt: vălcéua *Gloduluĭ,* valea *Ialomițeĭ,* valea *Brăteiu,* valea *Răteiu,* valea *Raciuluĭ* şi vălcéua *Doiciĭ*

Pe cóstele maĭ fie-căreia din aceste văĭ apare ulia; însă, cum am ḑis maĭ sus, ea se află la diferite nivele, şi lucrul se explică lesne dacă ne amintim starea de dislocare la care a fost supusă acéstă regiune, dislocare care a ridicat unele strate şi a lăsat în jos pe altele. Acest fapt, care caracteriséză adevĕratele *faliĭ,* se vede în tótă splendórea luĭ pe valea Ialomițeĭ, când urcăm de la piciorul Brânduşeĭ, unde se află deschisă galeria de care am vorbit maĭ sus, şi mergem spre Nord, spre ferestraele luĭ *Panțuroiŭ;* pe tótă acéstă întindere se vede, în malul stâng al Ialomițeĭ, stratele *şisturilor cristaline* ridi-

cate până la 100 şi 150 de metri de la albia rîuluĭ, pe când în malul drept *stratele jurasice* sunt scoborîte până la nivelul apeĭ Ialomiţeĭ şi de sigur şi maĭ jos de dînsa; dar acest lucru nu se póte vedé decât prin săpăturĭ ulterióre.

Centrul acestuí basin în care s'a format ulıa de sigur că a fost valea Ialomiţeĭ cu muntele Brânduşa, unde stratul de uliă ajunge, în galeria deschisă, până la doĭ metri de grosime, lucru nu comun în depositele de uliă, iar marginele sale se întindeaŭ la rĕsărit până în Pripóre, vălcéua Glodului şi la Nord până în muntele Zănóga, şi póte şi maĭ departe, iar la Apus spre muntele *Raciu*, *Măgurĭ*, *Piscul cu Braḑĭ* şi dincolo de vălcéua *Doiciĭ*. Maĭ resultă din cele ce am vĕḑut şi observat, că ulia trebue să existe nu numaĭ pe unul din pereţiĭ acestor văĭ şi vălcele, cum s'a constatat până astăḑĭ, ci pe ambele malurĭ ale vălceliĭ Glodului, ale văeĭ Ialomiţeĭ, ale văeĭ Brăteiuluĭ, Răteiuluĭ, Raciuluĭ şi a vălceleĭ *Doiciĭ*, unde chiar mi s'a spus de uniĭ locuitorĭ din Petroşiţa că s'aŭ găsit bucăţĭ de cărbunĭ prin pădurea de pe malul opus celuia din Piscul cu Braḑĭ, unde s'a făcut galeria de către d-l Bajot. Aceste căutărĭ trebuesc făcute nu tot-deauna la acelaşĭ nivel, nicĭ just în aceeaşĭ direcţiune, fiind-că, după cum am spus, stratele fiind fórte dislocate prin mişcările dinamice ale acesteĭ regiunĭ, aŭ dat nascere la multe alunecărĭ.

Că ulia din basinul de sus al Ialomiţeĭ presintă un tot, dar îmbucătăţit, şi că prin urmare ulia găsită în diferitele localităţĭ citate maĭ sus face parte din unul şi acelaşĭ basin primitiv, nu lasă pentru mine nicĭ o îndoială.

In privinţa vîrsteĭ geologice a acesteĭ uliĭ, din causa lipseĭ de fosile, îmĭ este pentru moment greŭ să mě pronunţ; totuşĭ, din cele observate şi din natura petrografică a stratelor carĭ însoţesc ulia, aş înclinà maĭ mult a o considerà, nu ca de vîrsta carbonică, ci ca un deposit din timpul periódeĭ *jurasice;* se scie astăḑĭ că se găsesc adevěrate uliĭ în cója globuluĭ, nu numaĭ în sistemul carbonic, cum s'a creḑut mult timp, ci şi în cel *triasic*, în cel *jurasic* și chiar în cel *cretacic*, care terminà era secundară.

Chiar acum de curînd, cu ocasiunea construcţiuniĭ drumuluĭ de fer transsiberian, care, după cum scim, are 7.600 de kilometri de lungime, guvernul rusesc, pe lângă alte comisiunĭ sciinţifice trimise pentru studiĭ, s'a îngrijit să trimită şi o comisiune de geologĭ care să facă cercetărĭ pe imensa întindere a Siberieĭ pentru căutarea de deposite de combustibile carĭ să alimenteze numerósele locomotive ale imensuluĭ drum de fer. Aceştĭ geologĭ, pe lângă deposite din perióda carbonică, ca *ulia* şi *antracitul*, şi din era terţiară, ca diferite *lignite*, aŭ găsit şi *uliĭ jurasice* de calitate fórte bună.

Când cercetările ulterióre, ce de sigur se vor face în basinul Ialomiţeĭ, vor confirmà, după cum nu mě îndoesc, vederile ce am expus acì; după ce se va dobândì convingerea de întinderea fie-căreia din bucăţile acestuĭ basin uliar, unic odinióră, va trebuì să se deschidă maĭ multe exploatărĭ de-odată, şi de sigur la diferite nivele.

Numaĭ după asemenea studiĭ geologice amănunţite şi după calcule bine chibzuite, s'ar puté începe cu siguranţă de isbândă aceste exploatărĭ. Almintrelea s'ar riscà mult a se cheltuì sume considerabile fără vre-un resultat, care să compenseze aceste cheltuelĭ.

Anexă. — La pag. 21.

DESPRE MICROBII MUCOȘI ȘI SEPTICEMIA MUCÓSĂ

DE

Dr. V. BABEȘ
Membru al Academiei Române

Pe când clasele, ordinele şi speciile animalelor şi plantelor sunt bine determinate şi stabile, bacteriologiĭ n'aŭ reuşit până acum să împartă într'un mod natural lumea imensă a microbilor. De o parte nu am găsit încă limitele microbilor spre lumea animală şi de plantele maĭ înalte, de alta n'am reuşit să găsim nisce semne stabile, carĭ să ne permită stabilirea unor clase, unor ordine saŭ chiar a unor speciĭ bine determiînate. Acéstă greutate de ordin sistematic aveà un rĕsunet şi asupra interpretăriĭ roluluĭ microbilor. Pe când Pasteur, Cohn, Brefeld, Koch şi şcólele lor aŭ insistat pe lângă specificitatea microbilor producênd anume fermentaţiunĭ saŭ bóle, susţinênd că o anumită specie de microbĭ produce numaĭ o anumită fermentaţiune saŭ bólă, maĭ mulţĭ botaniştĭ distinşĭ aŭ afirmat că microbiĭ, nu numaĭ ca formă dar şi ca efect, sunt fórte variabilĭ şi un anume microb ar puté, după împrejurărĭ, determinà diferite fermentaţiunĭ saŭ bóle. Adversariĭ şcóleĭ luĭ Pasteur şi Koch invócă pentru acéstă concepţiune înainte de tóte variabilitatea formelor microbilor.

Se scie că microbiĭ aŭ forme fórte simple, şi Cohn şi Koch credură că pot împărţì microbiĭ după forma lor şi că microbiĭ s'ar puté distinge de alte organisme iar prin nisce caractere de formă. Ast-fel se credeà că cociĭ saŭ sferobacteriile ar fi tot-deauna rotunde-globulare şi că microbacteriile şi desmobacteriile s'ar presentà în tot-deauna ca nisce bastonaşe. Cu ocasiunea primelor mele cercetărĭ asupra choleriĭ, am arătat însă că bacilul choleriĭ, după mediul de cultură şi după

temperatura la care se cultivă, se póte presentà sub forma rotundă ca sferobacteriile, sub forma de bastonaşe şi sub formă spirală, subţirĭ saŭ groşĭ. Apoĭ Hauser descrise, sub numele de proteĭ, un grup de microbĭ carĭ arată aceleaşĭ varietăţĭ de formă, dar şi maĭ pronunţat decât bacilul cholereĭ, presentând şi capsule în jurul lor. Aceste cerceĭ tărĭ şi altele ajungênd la acelaşĭ resultat, arătând variabilitatea de formă a microbilor, nu eraŭ în stare să dărâme doctrina specificităţimicrobilor. Cu tóte că bacilul cholereĭ se presintă sub diferite forme, totuşĭ rĕmâne bacilul cholereĭ şi, în anume împrejurărĭ bine determinate, va produce cholera.

Va să ḑică trebue despărţită stabilitatea de formă de stabilitatea efectuluĭ, în împrejurărĭ determinate, adecă de specificitatea propriŭ ḑisă.

Grupul proteilor, cu tótă variabilitatea lor de formă şi cu tóte că nu este bine limitat spre grupele vecine, erà privit ca compus de microbĭ bine determinaţĭ, puţin specificĭ, puţin activĭ, găsindu-se în locurĭ murdare, prin intestine, în apă. Maĭ târḑiŭ s'a constatat că la acest grup aparţin şi câţĭ-va microbĭ patogenĭ, ast-fel microbul ḑis al luĭ Friedländer şi care se găsesce de multe orĭ în pneumoniĭ. Am putut constatà împreună cu alţiĭ că microbul rinoscleronuluĭ aparţine asemenea acestuĭ grup. In *Ozena*, adecă inflamaţiunea chronică atrofică a nasuluĭ rĕspândind un miros particular, găsisem un microb fórte asemĕnător. In anul 1888 am găsit un proteŭ specific producênd lesiunĭ grave ale intestinelor; apoĭ Foa şi alţiĭ aŭ maĭ găsit proteĭ patogenĭ, ast-fel încât până la lucrările mele din anul 1889 grupul proteilor era dejà destul de mare.

In tómna acestuĭ an se iviră maĭ multe casurĭ grave de bronşite şi, în cele maĭ multe, găsisem pe mucósa bronşială şi în spute, microbĭ din grupul proteilor.

Până acum am găsit aceştĭ microbĭ în sute de casurĭ de bronşită, de inflamaţiunĭ, de gangrenă a mucóselor, maĭ cu sémă la bóle la carĭ se produc masse marĭ de mucosităţĭ.

Se scià şi maĭ înainte că anume microbĭ aŭ calitatea de a transformà hidratele carbonice în masse mucóse. Ast-fel *leuconostoc mesenteroides* se găsesce pe soluţiunea de zahăr din fabricele de zahăr, transformând zahărul în masse gróse mucóse şi causând ast-fel perderĭ considerabile.

Leuconostoc este un microb în formă de lanţurĭ şi massele mucóse nu sunt alt ceva decât capsula grósă ce înconjóră microbul. Este însă de remarcat că capsulele acestuĭ microb daŭ reacţiunile celuloseĭ vegetale, ca şi tecele unor ciupercĭ, anume ale ascomicelelor, pe când capsula microbilor mucoşĭ din corpul animal este compusă de substanţe mucóse.

Tocmaĭ capsulele gróse caracteriséză proteiĭ pe carĭ i-am găsit la bólele producênd masse marĭ de mucosităţĭ.

Făcênd culturĭ de aceştĭ bacilĭ, am găsit că şi pe gelatină, pe agar-agar, pe ser, pe bulion, aceştĭ bacilĭ produc masse mucóse însemnate, şi examinând aceste mucosităţĭ, am constatat că presintă caracterele mucineĭ.

M'am creḑut dar autorisat să stabilesc un noŭ grup de microbĭ în cercul grupuluĭ proteilor, cu numele de mucogenĭ: adecă microbĭ carĭ pe diferite substanţe organice produc mucosităţĭ şi printre carĭ ne intereséză maĭ cu sémă ceĭ patogenĭ, carĭ sunt causele diferitelor bóle ale mucóselor la carĭ se produc cantităţĭ marĭ de mucosităţĭ, precum sunt diferite forme de guturaiŭ, de bronşite, de gastrite, de enterite. Până acuma am stabilit bine 5 felurĭ de mucogenĭ, carĭ se găsesc în tabela comparativă din *Analele* institutuluĭ nostru; unele sunt patogene pentru animale, altele nu; unele lichefiéză gelatina, unele sunt maĭ marĭ, altele maĭ micĭ.

Studiând modul cum aceştĭ microbĭ produc capsulele lor, adecă mucusul din care capsula e formată, am ajuns la resultate curióse, expuse în anul 1895 în jurnalul luĭ Koch.

Am arătat anume că formarea de capsule este o armă în lupta pentru existenţa microbilor şi că, în anume împrejurărĭ, când adecă microbiĭ sunt ameninţaţĭ timp maĭ îndelungat, se desvoltă în interiorul lor înainte de tóte aceste corpurĭ particulare maĭ resistente, pe carĭ i-am numit corpurĭ metachromatice şi în jurul lor diferitele membrane ale microbilor ieaŭ o desvoltare extraordinară, transformând în acelaşĭ timp substanţele organice dimprejur într'o substanţă mucósă, care intră în structura acestor membrane. Pe când până în timpul din urmă s'a creḑut că microbiĭ ar fi fiinţe fórte simple, am putut constată în interiorul lor o diferenţiare destul de complicată şi am putut arătă că microbiĭ nu posedă o singură membrană, ci treĭ, fie-care cu o structură particulară.

La un grup de microbĭ carĭ se numesc microbĭ mucoşĭ saŭ mucogenĭ, aceste corpurĭ capĕtă o desvoltare maĭ mare, producênd ast-fel masse abundente de mucosităţĭ pe comptul substanţelor de carĭ se nutresc aceştĭ microbĭ. Se sciă de leuconostoc mesenteroides, că transformă prin formaţiunĭ capsulare cantităţĭ marĭ de zahăr în masse mucóse. Rolul altor microbĭ din acest punct de vedere nu eră însă cunoscut şi anume cercetările mele din anul 1891 s'aŭ ocupat cu cestiunea, dacă microbiĭ mucogenĭ pe carĭ i-am aflat regulat la bronşite nu conlucréză la producţiunea bóleĭ şi maĭ cu sémă a masselor marĭ de mucosităţĭ ce espectoréză bolnaviĭ atinşĭ de anumite forme de bron-

şită cronică. Nu este îndoială, că mucusul se produce ca un proces fisiologic din partea glandelor mucóse şi a epiteliuluĭ cilindric, dar maĭ cu sémă transformarea uneĭ părţĭ din celulele cilindrice în mucosităţĭ fiind exagerată, constitue o stare potologică.

Dacă apreciăm cum aceştĭ microbĭ în culturĭ artificiale exploatéză substanţele nutritive pentru a formà mucosităţĭ, nu vom esità de a atribuì acestor microbĭ vegetând pe mucósa bronşială acelaşĭ rol de a formà mucosităţĭ din substanţele din vecinătate, iritând celulele epiteliale ale mucóselor şi anume ale bronşelor. In adevĕr, împreună cu fostul asistent al institutuluĭ nostru Dr. Beldiman, am putut constatà presenţa şi rolul important al acestor microbĭ în general şi manifestaţiunile bronşitelor chronice.

In timpul din urmă am maĭ avut ocasiune să găsesc un alt rol patologic al acestuĭ grup de microbĭ, adecă de a produce un fel de septicemie la om.

Voiŭ da numele de *septicemie mucósă* uneĭ bóle mortale observate în luna luĭ Novembre 1895 în serviciul d-luĭ Dr. Neagoe.

In timpul vieţeĭ nu s'a observat decât o paralisie facială pronunţată şi o stare de slăbiciune generală, de anemie pronunţată. Mórtea a fost subită şi neaşteptată.

La autopsie, spre marea mea surprindere, am găsit că tóte vasele sanguine maĭ marĭ conţineaŭ, în loc de sânge, o substanţă alburie mucósă saŭ muco-cleiósă. M'am întrebat apoĭ dacă acéstă transformare a sângeluĭ este postmortală şi dacă nu provine din putrefacţiune. A trebuit însă să recunosc că pe lângă că cadavrul nu presintà semne de putrefacţiune, nicĭ odată în decurs de 20 de anĭ şi făcênd peste 10.000 de autopsiĭ nu am observat vre-un lucru analog şi nicĭ în literatură nu găsesc descrisă o stare analógă a sângeluĭ. Negăsind nicĭ o altă causă care să explice anemia, paralisia şi mórtea subită, mĕ cred autorisat să atribuiŭ tóte aceste simptome stăriĭ particulare a sângeluĭ. Făcênd apoĭ examenul microscopic şi bacteriologic al casuluĭ, m'am convins că sângele erà în adevĕr distrus, adecă globulele roşiĭ disolvate şi transformate într'o substanţă granulo-mucósă, pe când leucocitele eraŭ maĭ mult saŭ maĭ puţin numeróse. Insă desluşirile cele maĭ valoróse asupra însemnătăţiĭ fenomenuluĭ observat ne-aŭ dat cercetările bacteriologice, arătând că acest sânge mucos, maĭ ales în anumite regiunĭ, erà plin de microbĭ, printre carĭ cel maĭ frecuent erà un bacil din grupul stabilit de mine sub numele de «mucogenĭ» şi care grup se caracteriséză tocmaĭ prin facultatea de a transformà materiile organice în substanţe mucóse.

Eĭ produc după cercetările mele mucosităţile abundente ale bronşitelor chronice; aicĭ aparţin şi microbiĭ producênd transformarea mucósă a zahăruluĭ (Leuconostoc mesenteroides) şi a diferitelor plante etc., etc.

Imĭ permit să daŭ înainte de tóte o scurtă descripţiune a casuluĭ.

Serviciul d-luĭ Dr. Neagoe. Bolnavul Marin Dumitru, în etate de 60 anĭ, de profesiune cismar, intră în spital la 11 Octobre 1895. După 28 de ḑile de căutare, móre la 8 Novembre, cu diagnosticul de paralisie facială, anemie şi septicemie.

Autopsia, făcută 24 ore după mórte, arată că meningele sunt fórte anemice, palide; sinusul longitudinal dilatat e cu totul umplut cu o massă mucósă sero-cleiósă albue; în mijlocul acesteĭ substanţe se găsesc ca nisce sîmburĭ rotunḑĭ saŭ lenticularĭ de un diametru de 1—3 milimetri, de o consistenţă maĭ tare şi maĭ transparentă; vinele sunt pline cu aceeaşĭ substanţă, creerul e fórte palid, puţin maĭ móle decât de obiceiŭ.

Mucósa laringeluĭ e palidă, acoperită cu mucosităţĭ; corpul tiroid mic, palid.

Pulmoniĭ sunt emfisematoşĭ, paliḑĭ, vasele lor pline cu o substanţă mucósă. Ganglioniĭ mediastinalĭ sunt măriţĭ.

Cordul e puţin mărit, cel stâng contractat, cel drept dilatat şi acoperit cu grăsime gelatinósă. Atriul stâng este dilatat şi aprópe umplut cu o substanţă mucósă albue bine legată, cu aceeaşĭ sîmburĭ în cantitate mare ca cele descrise amestecate cu puţin sânge. Substanţa mucósă pusă în eprubetă se topesce peste vre-o 20 de ore şi dă un lichid turbure rosaceŭ.

Peritoneul e palid; în cavitatea abdominală puţin lichid seros. Ficatul e puţin mărit, fórte palid, vinele asemenea sunt pline cu substanţă mucósă.

Splina puţin mărită, brună palidă, destul de tare; trabeculele sunt puţin îngroşate.

Stomacul e dilatat; mucóse subţire, de culóre grisă; mucósa intestinală palidă; intestinul în parte contractat, în parte maĭ subţire.

Rinichiĭ sunt fórte paliḑĭ, substanţa corticală e maĭ palidă decât piramidele.

Amigdalele sunt ulcerate şi gangrenóse până în profunḑime. Acéstă substanţă mucósă saŭ cleiósă umple aprópe tóte vasele corpuluĭ; abià icĭ colo prin vasele micĭ se maĭ observă sânge închegat saŭ lichid. Din causa înlocuiriĭ sângeluĭ cu o substanţă albă mucósă saŭ cleiósă tóte ţesuturile sunt fórte palide.

Diagnosa anatomo-patologică. — Ulceraţiunĭ gangrenóse ale amigdalelor, transformarea sângeluĭ într'o massă albă mucósă saŭ cleiósă, probabil prin un proces septic.

Examinând la microscop preparaţiunĭ *próspete de sânge* din cord, se constată că globulele roşiĭ sunt distruse, leucocitele nu sunt înmulţite şi conţin grăunţe marĭ de grăsime; din distanţă în distanţă se întîlnesc diplococĭ.

In preparaţiunile colorate de sânge se vĕd globulele roşiĭ în parte distruse, în parte confluente. Intre globulele roşiĭ o cantitate de microbĭ: diplo-rotunḑĭ saŭ ascuţiţĭ, cu vacuole şi bacilĭ fórte inegalĭ (de un diametru de 0,3—0,6μ), din carĭ mulţĭ nu se maĭ coloréză fiind vacuolisaţĭ; aceştĭ bacilĭ nu se coloréză după metoda luĭ Gram.

Leucocitele sunt în mare parte distruse; nucleul lor se presintă ca şi cum ar fi coagulat.

In preparaţiunile colorate cu fuxină, substanţa mucósă din sinusul longitudinal se vede formată de o substanţă uniformă, mucósă, colorată în roşu, în mijlocul căreia se vede câte un leucocit cu protoplasma granulósă şi o massă de vacuole micĭ, rotunde; se maĭ vĕd asemenea nisce grăunţe libere ca nisce diplococĭ, dar necolorate. Globulele roşiĭ aŭ dispărut cu totul. Nu se vĕd microbĭ.

Examenul istologic. — *In pulmonĭ*, în părţile splenisate maĭ cu sémă, alveolele sunt pline cu o substanţă cu totul uniformă, sticlósă şi cu leucocite mono şi polinucleare; acestea din urmă sunt în distrucţiune Septele alveolare conţin multe celule mononucleare.

Vasele marĭ sunt pline cu o substanţă uniformă saŭ puţin granulósă în care nu se pot distinge microbiĭ. Vasele micĭ numaĭ la periferie conţin globule roşiĭ, carĭ sunt decolorate în mijloc şi inegale ca mărime. In jurul vaselor există asemenea o proliferare celulară, dar nu prea pronunţată.

In o arteră maĭ mare se maĭ vĕd încă globule roşiĭ, dar sunt înconjurate de o substanţă granulósă.

In preparaţiunile din pulmonĭ colorate prin *procedeul luĭ Weigert*, se vĕd în interiorul vaselor şi în unele alveole numeroşĭ diplococĭ şi lanţurĭ scurte formând grămeḑĭ compacte saŭ isolaţĭ.

Rinichiĭ presintă degenerarea celulelor tubilor contorţĭ, cu cilindri hialinĭ. Vasele conţin o substanţă uniformă, granulósă, rosacee, în care se vĕd granulaţiunĭ maĭ marĭ, rotunde. Numaĭ la periferie există vase ce conţin globule roşiĭ, dar şi acestea aŭ puţin pigment, fiind abià galbene şi de mărime inegală.

Cercetărĭ bacteriologice. — Inseminţările din organe fac să se des-

volte pe lângă un bacil saprogen asemĕnător cu coli (creer, intestin, rinichĭ, pulmon): 1. un streptococ scurt, cu membri rotunḑĭ saŭ puţin ovoiḑĭ (amigdale şi pulmonĭ) şi 2. un bacil mucogen, capsulat, fórte scurt, de 0,4 μ (intestin, ficat, ganglioniĭ mediastinalĭ).

Grăunţele de substanţă mucósă din sinusul longitudinal daŭ în cultură pură bacilul capsulat, care presintă următórele caractere: pe ser de sânge formézā coloniĭ mucóse abundente alb-brunatre transparente.

Pe agar cu ser formézā coloniĭ gelatinóse confluente, puţin brunatre prin transparenţă.

Gelatina nu este lichefiată; de-alungul striuluĭ coloniĭ micĭ, albuĭ, la suprafaţă o placă neregulată, puţin ridicată, cu margine rotunḑite.

Bulionul e turburat uniform.

Pe cartof, desvoltare abundentă sub forma unuĭ strat cleios brunatru.

Se decolorézā prin procedeul luĭ Gram. Procedeul luĭ *Bunge* pune bine în evidenţă capsulele ovoide; cilĭ nu se vĕd. Cu timpul, forma bacililor devine fórte variată, bastonaşiĭ se umflă, confluézā şi formézā filamente cu umflăturĭ variate.

Acest bacil este patogen pentru epuriĭ de casă, carĭ în urma uneĭ inoculaţiunĭ subcutanate mor repede (în 12—24 ore), presentând un edem însemnat în regiunea inoculată şi iperemia pulmonilor. Vasele marĭ, ca şi cordul, nu conţin sânge mucos.

Serositatea sanguinolentă din ţesutul subcutanat arată la microscop numeroşĭ bacilĭ cu capsule fórte evidente.

Inseminţările din organe daŭ microbul inoculat.

Emulsiunĭ din organele cadavruluĭ inoculate la cobaĭ şi epurĭ aŭ făcut ca animalele să mórā în 24 ore cu o infecţiune mixtă, fără ca să presinte o alteraţiune particulară a sângeluĭ din cord saŭ din vasele marĭ. Microbiĭ aflaţĭ prin examenul direct şi prin culturĭ eraŭ streptocociĭ şi baciliĭ amintiţĭ maĭ sus.

Animalele (epurĭ, cobaĭ şi óie) inoculate în vine saŭ peritoneŭ cu o emulsiune de grăunţe mucóse aŭ resistat.

Resultatele cercetărilor nu pot decĭ decât să confirme diagnosticul de septicemie mucósă, adecă de o infecţiune a sângeluĭ printr'un microb mucogen care reuşise, orĭ prin felul sĕŭ, orĭ prin o predisposiţiune particulară a individuluĭ, să intre în sânge şi să-şĭ manifeste acţiunea sa mucogenă asupra sângeluĭ viŭ. Imĭ este imposibil să mĕ pronunţ asupra causeĭ pentru care s'a putut întîmplà acest lucru, causă de bună sémă cu totul excepţională, căcĭ, precum am ḑis, nicĭ în experienţa mea nicĭ în literatură nu există vre-un cas analog.

Maĭ uşor vom aflà modul intrăriĭ acestuĭ microb, căcĭ am constatat

o stare gangrenósă a amigdalelor, adecă tocmaĭ a organelor fórte dispuse nu numaĭ de a servì de pórtă de intrare pentru microbiĭ septicĭ, dar şi anume pentru microbiĭ mucogenĭ, precum am arătat în comun cu eleviĭ meĭ Pop, Beldiman, etc., în publicaţiunile mele asupra septicemiilor emoragice şi asupra bronchitelor.

Cred că şi începutul simptomelor alarmante sub formă de paralisie facială póte fi explicată prin transformarea sângeluì în apropierea amigdalelor modificate. E neîndoios că procesul distrucţiuniĭ sângeluĭ nu erà aşà de pronunţat în timpul vieţiĭ precum l'am găsit la autopsie; microbiĭ s'aŭ maĭ îmmulţit şi eĭ înşişĭ şi maĭ cu sémă productele lor aŭ transformat încă mult sângele în cele 24 ore trecute după mórte.

In adevĕr, microbul mucogen, isolat în acest cas, produce o transformare mucósă a sângeluĭ şi în eprubetă, dispărênd saŭ modificându-se indiviḑiĭ baciluluĭ în timpul acesteĭ transformaţiunĭ.

Dacă nu s'aŭ găsit microbĭ în fie-care punct al sistemuluĭ vascular şi al masselor mucóse din el, causa este dispariţiunea formeĭ caracteristice a baciluluĭ în timpul transformăriĭ mucóse a sângeluĭ, lucru ce am documentat în studiul meŭ asupra capsulelor microbilor *(Zeitschrift für Hygiene* 1886).

Se maĭ póte admite pe lângă acésta o acţiune mucogenă maĭ depărtată a microbuluĭ printr'un ferment saŭ un produs solubil al bacililor, carĭ, rĕspândindu-se în sânge, ar puté produce acelaşĭ efect ca şi bacilul însuşĭ.

Ar fi fost fără îndoială fórte interesant, dacă am fi putut produce aceaşĭ bólă şi la animale, însă de la început am avut îndoelĭ în acéstă privinţă. Căcĭ, dacă un ast-fel de cas nu s'a observat până acum nicĭ la om nicĭ la animale, nu erà de presupus că o simplă injecţiune a baciluluĭ mucogen să producă bóla, căcĭ alt-fel s'ar fi întîmplat de bună sémă de multe orĭ că, şi în mod spontaneŭ, să se fi realisat o ast-fel de infecţiune. In adevĕr, cu tóte că microbul aflat, care l'aş puté numì *bacillus septicæmiæ mucogenæ hominis* este patogen şi pentru animalele de laboratoriŭ, epurĭ de casă şi purceĭ de India: la aceste animale produce o septicemie fără o transformare mucósă a sângeluĭ.

Din noŭ revenim dar la legea supremă a infecţiunilor, care ḑice că, pentru infecţiune, trebue, pe lângă microb, şi predisposiţiune şi că o bólă infecţiósă nu va fi numaĭ atuncĭ rară dacă microbul este rar, dar maĭ cu sémă dacă condiţiunile în carĭ acest microb póte atacà organismul sunt greŭ de realisat.

Anexă. — La pag. 32.

DESPRE METODA ROMÂNĂ IN TRACTAMENTUL TURBĂRII

DE

Dr. V. BABEŞ
Membru al Academieĭ Române

Putem numì «*metoda română*» metoda tractamentuluĭ antirabic ce se practică în timpul din urmă la Institutul bacteriologic din Bucurescĭ şi în parte şi la Institutul antirabic din Iaşĭ.

In adevĕr, metoda nóstră diferă atât de cea practicată la Paris şi la alte institute antirabice, în cât nu o maĭ putem confundà cu acestea

Diferenţa între tractamentul nostru şi acela din alte părţĭ constă: 1) în aceea că întrebuinţăm sângele animalelor refractare împotriva turbăriĭ, basându-ne pe descoperirea făcută la noĭ în ţéră că sucurile animalelor refractare împotriva uneĭ bóle infecţióse aŭ puterea de a preservà şi a vindecà în contra acesteĭ bóle; 2) în întrebuinţarea substanţelor rabice atenuate saŭ chiar omorîte prin căldură.

1. *Seroterapia turbăriĭ.* — Să mĕ ocup în prima linie de desvoltarea principiuluĭ celuĭ dintâiŭ în tractamentul antirabic. După ce am stabilit, în anul 1888, că câniĭ carĭ aŭ fost de multe orĭ revaccinaţĭ cu cantităţĭ marĭ de virus rabic posedă un sânge care, fiind injectat în cantităţĭ de 5 — 10 grame maĭ multe ḑile de-arîndul altor cânĭ, preservă aceste din urmă animale în potriva infecţiuniĭ intra-craniene prin trepanaţiune cu virus de stradă şi chiar cu virus fix, şi că acelaşĭ tractament vindecă chiar câniĭ carĭ aŭ fost prealabil infectaţĭ pe aceeaşĭ cale, nimic nu se opuneà întrebuinţăriĭ acesteĭ metode şi la om. Ne-am convins, la ómenĭ muşcaţĭ într'un mod teribil la cap de lupĭ turbaţĭ şi carĭ fatal eraŭ destinaţĭ să devină prada teribileĭ bóle, că omul suportă fără inconvenient injecţiunĭ de sânge de câne într'o cantitate de 50 de grame pe ḑi, ast-fel în cât am putut începe în anul 1890 acest tractament la o serie de indiviḑĭ muşcaţĭ de lup turbat.

Am publicat, în *Analele Institutuluĭ Pasteur* din 1890, resultatele strălucite ale acestuĭ tractament, ce erà însă însoţit şi de tractamentul luĭ Pasteur, care până atuncĭ nu dăduse resultate încuragiatóre la ast-fel de muşcăturĭ grave. In adevĕr, ómeniĭ şi animalele muşcate de acelaşĭ lup, carĭ n'aŭ fost supuşĭ tractamentuluĭ, aŭ murit toţĭ de turbare. Dintre 12 din ceĭ muşcaţĭ şi tractaţĭ după metoda luĭ Pasteur, aŭ murit încă 4 după sfîrşitul tractamentuluĭ; pe când dintre 12 (ceĭ maĭ grav muşcaţĭ) tractaţĭ şi cu sânge de animale şi de ómenĭ immunisaţĭ împotriva turbăriĭ, nicĭ unul n'a murit după sfîrşitul tractamentuluĭ.

De atuncĭ începênd, am întrebuinţat tractamentul cu sânge la om maĭ cu sémă în casurile de muşcăturĭ fórte grave, şi unde tractamentul luĭ Pasteur, care nu devine eficace decât aprópe 14 ḑile după injecţiune, nu e în stare să previe bóla, care se pronunţă de maĭ multe orĭ înainte de 14 ḑile după începutul tractamentuluĭ. In aceste casurĭ am dat, în timpul de pausă dintre diferitele seriĭ de tractament, cantităţĭ de 10—50 grame sânge de câne immunisat.

In anul trecut am maĭ immunisat măgarĭ şi oĭ împotriva turbăriĭ, urmând apoĭ cu injecţiunĭ de dose marĭ de virus rabic, ast-fel în cât aceste animale aŭ câştigat o mare resistenţă în contra bóleĭ şi tot deodată un sânge destul de eficace.

Comparând din noŭ împreună cu d-l Mironescu efectul terapeutic al sângeluĭ cu acela al seruluĭ sanguin, am găsit apoĭ că serul este aprópe de douĕ orĭ maĭ eficace, ast-fel în cât am înlocuit sângele cu ser de sânge. Maĭ cu sémă sângele, din care s'aŭ precipitat prin oxid de zinc globulele roşiĭ, s'a dovedit ca fiind fórte eficace.

Pentru a mĕsurà valórea sângeluĭ, am întrebuinţat metodul următor publicat în *Analele Institutuluĭ Pasteur* din 1893: am amestecat o cantitate óre-care de sânge saŭ maĭ bine de ser al animalelor immunisate cu aceeaşĭ cantitate, saŭ cu cantităţĭ maĭ marĭ saŭ maĭ micĭ, din o emulsiune $^{1}/_{10}$ de virus fix (de mĕduva epurilor noştri din seria de trecere); injectând apoĭ amestecul sub meningele epurilor de casă, am constatat că sângele unor animale are 1—2 unităţĭ immunisante, pe când altele nu aŭ de cât $^{1}/_{2}$ saŭ $^{1}/_{4}$ de immunitate, adecă o parte din serul animalelor celor dintâĭ paraliséză saŭ contrabalanséză 1 saŭ 2 părţĭ de virus fix, ast-fel în cât amestecul nu maĭ produce turbare la animalele experimentate. In timpul din urmă d-l Mironescu a putut să măréscă valórea sângeluĭ animalelor immunisate până la o valóre de 50 de unităţĭ immunisante.

Serul altor animale immunisate are de obiceiŭ o valóre maĭ mică, ast-fel în cât trebue douĕ saŭ patru părţĭ de ser pentru a paralisà o

parte de virus fix. Posedăm însă un câne al căruĭ ser are valórea de peste 60 unităţĭ. O singură injecţiune de 50 grame dată după trepanare cu virus de stradă scapă maĭ mult de jumătatea cânilor de consecinţele infecţiuniĭ.

Am ales, pe basa acestor experienţe, printre decimele de animale immunisate ce posedăm, pe acele al căror sânge aveà valórea cea maĭ mare şi ne-am folosit pentru scopurĭ terapeutice de serul acestor animale.

In adevĕr, serul acestor animale a fost în stare să opréscă de multe orĭ, chiar la animalele cele maĭ susceptibile, ca epurele de casă, ivirea bóleĭ, dacă epurele s'a tractat cu cantităţĭ maĭ marĭ de ser puţin timp după infectarea intra-meningee. Resultate analóge aŭ obţinut apoĭ şi Tizzoni şi Centanni la Turin.

Trebuià să ne întrebăm, pentru ce unele din animalele nóstre immunisate aŭ un ser maĭ eficace decât altele. Acésta depinde, după cercetările nóstre, în parte şi de felul animalelor; ast-fel am găsit că omul immunisat are un ser fórte eficace, pe când óia nu dă un ser de o valóre mare. Unele rasse de cânĭ par a da un ser maĭ bun decât altele. Câniĭ carĭ aŭ fost immunisaţĭ cu mulţĭ anĭ maĭ înainte, chiar dacă n'aŭ maĭ fost immunisaţĭ saŭ trepanaţĭ de mult, daŭ un ser fórte eficace; dar şi 2—3 seriĭ de vaccinaţiunĭ pasteuriene pot da, 14 ḑile după ultima injecţiune, un ser bun. O condiţiune necesară este ca animalele să fi suportat injecţiunea prin trepanaţiunea virusuluĭ fix. In timpul din urmă ne am convins că serul cel maĭ eficace se póte produce la măgar, înjectând treptat timp de maĭ mulţĭ anĭ cantităţĭ crescênde de virus fix.

Considerând că metoda luĭ Pasteur ne dă resultate fórte bune în tractamentul turbăriĭ, nu mĕ credeam autorisat să o abandonez pentru a primì o altă metodă încă neexperimentată în mod sigur la om; pe de altă parte, mi se impuneà întrebarea, dacă combinaţiunea metodeĭ luĭ Pasteur cu seroterapia nu ar puté să aibă cumva un efect maĭ mic decât una saŭ alta din aceste metóde aplicate isolat. Acéstă cestiune erà cu atât maĭ justificată, cu cât într'adevĕr un amestec de ser şi de virus fix devine ineficace. Am făcut dar o serie de experienţe, pentru a găsì dacă animalele se pot vaccinà şi cu toxine contrabalansate prin amestecul cu ser. Resultatul acestor încercărĭ l'am publicat în anul trecut la Academia de medicină din Paris. Din ele reese, că pentru anume bóle, cum e de exemplu turbarea, toxinele contrabalansate sunt ineficace. De aicĭ trebue să conchidem că, pentru om, amestecul de virus fix cu ser antirabic nu va avé un efect vaccinator saŭ terapeutic. Din acéstă causă am stabilit că, în tractamentul antirabic serul va fi întrebuinţat numaĭ în ḑilele când ceĭ tractaţĭ nu capĕtă injecţiunĭ de

virus rabic, maĭ cu sémă la începutul tractamentuluĭ. Ne-am călăuzit de o experienţă importantă ce am făcut-o asupra cailor destinaţĭ pentru seroterapia difterieĭ. Am observat că, dacă dăm cailor o cantitate mare de ser antidifteric înainte de a începe injecţiunile cu toxine, ajungem repede la un grad mare de immunitate şi putem anume începe immunisarea cu dose marĭ de toxine, carĭ alt-fel ar omorî caiĭ. De asemenea, dacă începem tractamentul antirabic cu o dosă mare de ser antirabic, putem continuà cu o cantitate maĭ mare şi maĭ eficace de virus decât fără acéstă pregătire.

Serul antirabic este însă întrebuinţat la noĭ numaĭ în casurile cele maĭ grave de muşcăturĭ de lup. Considerând că, în tractamentul muşcăturilor de cânĭ şi la ómeniĭ veniţĭ în primele ḑile după muşcătură în cura institutuluĭ, *de 2 anĭ încóce nu maĭ avem nicĭ un insucces*, nu mĕ credeam autorisat a schimbà ceva în tractamentul nostru antirabic, care constă în injecţiunea de câte-va seriĭ repetate de virus atenuat prin uscare.

Erà însă de dorit a se modificà tractamentul nostru în ceea ce privesce casurile grave venite târḑiŭ în tractament, căcĭ tractamentul luĭ Pasteur nu este în stare să vindece persónele la carĭ virusul rabic se manifestă înaintea sfîrşituluĭ tractamentuluĭ, adecă 16 — 28 ḑile după muşcătură. Pentru a scăpà cu siguranţă aceste persóne, trebue orĭ început cu un vaccin energic, orĭ cu ser de sânge de o valóre mare, care lucréză imediat şi nu după vre-o patru-spre-ḑece ḑile, ca vaccinul luĭ Pasteur (virus uscat). Serul nostru nu posedă însă o valóre destul de mare, ast-fel în cât trebue căutată, până a ajunge la fortificarea seruluĭ, o altă metodă favorabilă, prin care să putem introduce în organism o cantitate maĭ mare de vaccin. Pentru acest scop am reluat o serie de încercărĭ publicate în *Archives de Virchow* şi în *Connaissances médicales* din 1887 şi în *Les Bactéries* (Cornil-Babeş) din anul 1890. In aceste publicaţiunĭ am arătat, că şi prin încălḑirea mĕduvelor virulente saŭ prin diluarea substanţeĭ virulente, putem obţiné un vaccin bun. Diluarea a fost apoĭ întrebuinţată de Hoegyes în tractamentul antirabic al omuluĭ, cu tóte că am arătat că acéstă metodă nu e sigură, căcĭ la câniĭ ast-fel tractaţĭ se declară câte odată turbarea.

Metoda de încălḑire. — Metoda de încălḑire însă mi-a dat dejà în anul 1887 resultate excelente. Am procedat în modul următor, după ce am constatat că virusul rabic rĕmâne viŭ la o încălḑire repede până la 61°—69°, pe când 4 grame de emulsiune virulentă se distruge, dacă este încălḑită timp de 4 minute la 62°, saŭ dacă se încălḑesce timp de o oră la 58°. Pentru a obţiné o serie regulată de emulsiunĭ din ce în

ce maĭ tarĭ, am procedat în modul următor: 2 grame de měduvă aŭ fost bine emulsionate în 4 grame apă sterilisată şi apoĭ expuse într'o baie de apă încălḑită la temperaturĭ bine determinate. S'a constatat că emulsiunea pusă într'o eprubetă timp de 4 minute în acéstă baie ce aveà 61°,5 şi apoĭ injectată sub meningele epureluĭ de casă, asemenea şi o emulsiune expusă 8 minute la acéstă temperatură, nu produceaŭ mórtea epurilor de casă.

O emulsiune	expusă	2	minute	la	56° C	omóră	epurele	în	9	ḑile
»	›	4	»	»		»		»	11	»
»	»	8	»	›	›	›			12	»
›	»	16	›	›	›	»	›	»	13	»
»	»	24		»	»	»		»	11(?)	
	»	32	»		›	»	›	›	13	
		60			›	›		›	30	›

La epurele cel din urmă s'a arătat febra în ḑiua a 7-a; ea s'a repetat după o pausă de două ḑile, şi apoĭ de 4 orĭ în pause de 2—3 ḑile, până când în fine turbarea apăreà cu simptomele caracteristice.

Am publicat o altă serie de experienţe în *Connaissances médicales* din 12 Iunie 1887. Am procedat în modul următor: am amestecat 1 gram de měduvă cu 5 grame de apă distilată, am filtrat prin hârtia filtrantă în condiţiunĭ aseptice, şi 4 grame din acéstă emulsiune aŭ fost expuse în bae marie, a căreĭ temperatură erà menţinută la 58°. Emulsiunile aŭ fost încălḑite 5—60 minute. 6 epurĭ inoculaţĭ în diferite rîndurĭ cu acéstă substanţă încălḑită de la 5—40 aŭ sucombat în interval de 10—14 ḑile. Epuriĭ injectaţĭ cu emulsiunĭ încălḑite maĭ puţin de 48° aŭ sucombat cu fenomene de turbare în timp de 9—16 ḑile.

Epuriĭ inoculaţĭ cu měduvă încălḑită:

2	minute	la	58° C	sucombă	a	10-a	ḑi
4	»	›		›		11-a	
8	»	›	,			12-a	
16	»			›	›	13-a	»
24	»		›	,		16-a	»
24		›	56° C	,		12-a	›
32	›	›	»	›	›	12-a	

3 epurĭ inoculaţĭ cu měduvă expusă 4, 8 şi 12 minute la 60° aŭ sucombat 12 şi 14 ḑile după injecţiune.

Un câne a fost tractat de 3 orĭ cu emulsiunile expuse la baia marie de 60° timp de 60, 50, 40, 30, 20, 10, 5, 4, 3, 2, 1 minute, apoĭ trepanat cu virus de stradă; a resistat. *(Connaissances médicales.)*

2 cânĭ tractaţĭ succesiv cu o serie de virus atenuat prin căldură aŭ resistat de asemenea trepanaţiuniĭ cu virus de stradă. *(Virch. Arch.)*

Slăbirea virusuluĭ este maĭ uşóră dacă ne servim de una şi aceeaşĭ mĕduvă, decât întrebuinţând diferite mĕduve; şi uscarea saŭ diluarea mĕduvelor dă resultate maĭ neregulate decât încălḑirea, cea din urmă dând cel puţin 3 grade sigure de atenuare; o injecţiune de 10 c.c. din emulsiunea încălḑită la 70° nu aveà nicĭ un efect vătĕmător asupra câneluĭ, dar nicĭ nu produceà immunisare. După ce în aniĭ 1887 şi 1888 am repetat aicĭ la Bucurescĭ încercările acestea cu mĕduvele încălḑite şi tot cu acelaşĭ efect favorabil, în anul 1893 am fost forţat să întrebuinţez de maĭ multe orĭ mĕduva încălḑită în tractamentul antirabic, anume după ce în acest an, din causa uneĭ epizootiĭ ivite între animalele nóstre, nu dispuneam în tot-deauna de seria completă de mĕduve uscate. Am notat 15 persóne muşcate în mod grav şi la carĭ s'aŭ dat maĭ multe seriĭ de mĕduvă încălḑită în modul următor: s'a dat pe fie-care ḑi două saŭ patru injecţiunĭ de mĕduvă filtrată şi pusă în eprubete gradate, ce erà apoĭ încălḑită într'o bae marie de 60°, timp de 60—2 minute. Temperatura la care a ajuns emulsiunea erà de 60—45°.

Ast-fel o fată muşcată la buză a primit următórea serie de mĕduve:

1-a	ḑi	diminéţa,	mĕduvă	de 12 şi	11	ḑi din	seria		Pasteur
»	›	séra	›	› 11 şi	10	› »	»		»
2-a	ḑi	diminéţa		încălḑită	60	minute	şi	50	minute.
»	»	séra		›	40	»	»	30	
3-a					30			20	
4-a	›	›	›		20			10	
5-a		»			10			9	
6-a	›			›	9			8	
7-a				›	8			7	
8-a				Pausă					
9-a	›			»	8			7	
10-a					7			6	
11-a	»			›	6			5	
12-a		»			5			4	»
13-a	»				4			3	
14-a		»			3			2	
15-a				Pausă					
16-a	»	»	»	»	6		»	5	»

17-a	ḑi séra	mĕduvă	Pausă	5	minute	şi 4	minute.
18-a	› »	›	»	4	›	› 3	›
19-a	›		›	3		› 2	›

Persónele tractate în acest mod aŭ rĕmas sănătóse. Cu tóte aceste, nu am urmat cu acest tractament din momentul când seria mĕduvelor luĭ Pasteur erà iară completă, căcĭ resultatele nóstre obţinute cu metoda luĭ Pasteur modificată de noĭ şi combinată cu aplicarea seruluĭ în casurile grave eraŭ atât de perfecte, în cât nu ne credeam autorisaţĭ a abandonà acest sistem.

Cu tóte aceste, am insistat încă în anul 1887 asupra faptuluĭ că încălḑirea mĕduvelor are avantagiul că permite o asepsie maĭ sigură, din causă că mĕduva nu trebue expusă maĭ mult timp în contact cu aerul. In adevĕr, cu tóte precauţiunile luate, se întîmplă că o mĕduvă expusă uscăriĭ în borcanele nóstre începe să intre în putrefacţiune. Maĭ departe am constatat că seria de atenuare este maĭ regulată decât la mĕduva uscată şi manipularea este maĭ simplă. Dacă la metoda luĭ Pasteur se strică o mĕduvă din serie, acéstă serie rĕmâne întreruptă; asemenea, dacă odată se presintă un numĕr mare de muşcaţĭ, rĕmânem uşor lipsiţĭ de mĕduve saŭ suntem forţaţĭ să întrebuinţăm tótă mĕduva, fără să ne rĕmână pentru alţĭ muşcaţĭ. Trebue de multe orĭ să facem economie cu mĕduvele în detrimentul efectelor tractamentuluĭ. Tóte aceste inconveniente nu ne-aŭ determinat însă până acuma să abandonăm metoda luĭ Pasteur, care în ceĭ din urmă 3 anĭ ne-a dat resultate absolute; adecă în aceştĭ 3 anĭ printre muşcaţĭ nicĭ unul n'a murit dupe ce a terminat tractamentul. Nu putem însă să nu amintim aicĭ o mică modificare în prepararea emulsiunilor, pe care am încercat-o împreună cu Dr. Puşcariu, basată pe experimente făcute în colaborare cu d-sa. Am constatat anume, că mĕduva încălḑită la 80° îşĭ perde virulenţa, dar întrebuinţată în cantităţĭ maĭ marĭ este totuşĭ în stare să immuniseze. Am căutat dar să întărim efectul tractamentuluĭ nostru antirabic, întrebuinţând, în loc de bulionul cu care facem emulziunea mĕduvelor, o emulsiune de creer de epurĭ morţĭ de turbare încălḑită la 80°. Acéstă modificare contribue probabil la eficacitatea tractamentuluĭ nostru.

Studiele nóstre asupra mĕduvelor încălḑite aŭ fost reluate de d-l Dr. Puşcariu la Iaşĭ, şi d-sa a putut confirmà avantagiele aceșteĭ metode, ceea ce este cu atât maĭ important cu cât d-sa, aşà se vede, n'a avut cunoscinţă de cercetările nóstre anterióre.

Emulsiunea încălḑită 10 minute
la 80°, 70°, 60° aŭ rĕmas sănătoşĭ.
» 50° aŭ murit după 11 ½ ḑile.
45° 11 »
» 40° » » » 10 »
» 35° » » » 9 »
la 30° » 9½ »
neîncălḑită » » » 8

Injectând acéstă serie la animale, anume la cânii infectaţĭ pe cale intra-oculară (nu se ḑice dacă injecţiunea a fost făcută în camera anterióră saŭ în corpul vitros şi nu se ḑice cât timp după infecţiune s'a început vaccinaţiunea), majoritatea cânilor a resistat infecţiunii. Tractamentul s'a făcut în serii repetate şi duréză aprópe 2 sĕptĕmânĭ, inoculând în întâia ḑi mĕduvele maĭ mult încălḑite, a doua ḑi pe cele maĭ puţin slăbite, a treia ḑi o serie maĭ mare de 7 inoculaţiunĭ, etc.

Dr. Puşcariu mi-a comunicat verbal că a început asemenea să aplice acest tractament la om, dar nu ca noĭ numaĭ în casurĭ de necesitate, ci în mod exclusiv, şi că până acuma şi d-sa este fórte mulţumit cu resultatele obţinute. Cu tóte că experienţele nóstre la animale sunt favorabile acesteĭ metode ale mele, totuşĭ principiul de la care pornesc în aplicarea resultatelor experimentale la om nu-mĭ va permite de a aplicà acest tractament prin mĕduve încălḑite în mod sistematic la om, până când Dr. Puşcariu saŭ alţĭ dirigenţĭ de institute antirabice nu vor fi obţinut un numĕr fórte mare de vindecărĭ prin acéstă metodă, căcĭ în momentul unde prin metoda luĭ Pasteur modificată în modul arătat obţinem resultatele cele maĭ bune posibile, nu vom puté obţiné prin metoda de încălḑire, chiar în casul cel maĭ favorabil, alt ceva decât aceleaşĭ resultate, saŭ póte resultate inferióre, adecă posibilitatea nu este exclusă ca, aplicând acéstă metodă, totuşĭ să avem vre-un insucces, adecă un cas de mórte, causat póte prin experimentarea nóstră.

Neajunsurile arătate în tractamentul Pasteur, după părerea mea, nu ne autorisă însă să sacrificăm, pentru a le evità, o viéţă de om.

Considerând că o combinaţiune a tractamentuluĭ luĭ Pasteur cu mĕduvele încălḑite până la omorîrea virusuluĭ dă resultate bune; considerând maĭ departe că seria luĭ Pasteur este maĭ puţin regulată decât seria încălḑită; maĭ cu sémă însă luând în considerare că amestecul mĕduvelor cu o virulenţă diferită a dat în mânile nóstre o serie mult maĭ regulată; am început de câte-va lunĭ aplicarea la om a uneĭ

metode mixte, în care însă metoda luĭ Pasteur îşĭ păstréză tótă activitatea, fiind maĭ asigurată seria luĭ Pasteur prin 3 saŭ 4 seriĭ de virusurĭ atenuate prin căldură. Prin acésta asigurăm maĭ mult acţiunea serieĭ Pasteur şi întroducem tot de-odată maĭ mult vaccin în organismul celor muşcaţĭ.

Ast-fel tractăm acum pe ceĭ muşcaţĭ în mod maĭ slab: 1) cu o serie de mĕduve uscate emulsionate într'un filtrat prin hârtie de toxine antirabice produse prin încălḑire la 75°; 2) cu o a doua serie de mĕduve uscate emulsionate într'un filtrat de virus la limita virulenţeĭ; 3) cu o serie de mĕduve emulsionate cu un filtrat de o virulenţă de 10—12 ḑile.

In casurĭ maĭ grave repetăm şi scurtăm aceste seriĭ şi adaogem seriĭ de filtrat de o virulenţă de 9—10 ḑile.

Póte că cu acest mod vom putè să maĭ scurtăm timpul în care vaccinul să-şĭ facă acţiunea, ceea ce ar fi un adevĕrat progres, căcĭ altfel metoda nóstră este perfectă pentru persónele carĭ pot terminà tractamentul.

Pentru a scăpà persónele atât de grav muşcate în cât turbarea să se declare în mijlocul tractamentuluĭ, trebue să căutăm neîncetat mijlóce nouĕ. Mijlocul suveran ar fi o seroterapie fórte eficace, căcĭ tocmaĭ seroterapia are o acţiune aprópe imediată asupra virusuluĭ, pe când orĭ-ce vaccin produs din virus trebue să producă maĭ înainte nisce transformărĭ în organism, pentru carĭ se cere un timp maĭ mult saŭ maĭ puţin îndelungat. Tocmaĭ în acest interval isbucnesce însă câte odată bóla.

Resumând ceea ce înţeleg sub numele de *metoda română* în tractamentul antirabic la om, acésta constă în:

1. Aplicarea seroterapieĭ descoperită la noĭ în ţéră (Babeş) în tractamentul antirabic (Babeş-Tizzoni).
2. Aplicarea constatăriĭ puteriĭ vaccinante a mĕduvelor încălḑite până la omorîrea virusuluĭ (Babeş-Puşcariu) pentru emulsionarea mĕduvelor uscate (Puşcariu-Babeş).
3. Aplicarea descopeririĭ efectuluĭ mĕduvelor încălḑite (Babeş) pentru casurĭ de necesitate (Babeş), saŭ în tractamentul sistematic al turbăriĭ la om (Puşcariu).
4. Combinaţiunea tractamentuluĭ prin mĕduve uscate cu acela prin mĕduve atenuate prin încălḑire (Babeş).

Anexă. — La pag. 37.

CUTREMURELE DE PĂMÎNT DIN ROMÂNIA

IN ANUL 1896 ST. N.

DE

ST. C. HEPITES
Membru corespondent al Academieĭ Române

In tom. XVII şi XVIII din *Analele Academieĭ Române* (1) s'aŭ publicat nisce notiţe relative la cutremurele de pămînt carĭ aŭ fost simţite în România în cursul anilor 1893—95 st. n. Pentru completarea acestor relaţiunĭ vom arătà, în cele ce urméză, cutremurele de pămînt simţite în România în anul 1896 st. n. şi carĭ aŭ ajuns la cunoscinţa Institutuluĭ meteorologic prin mijlocul indicat în prima nóstră notiţă asupra acestuĭ subiect.

In anul 1896 st. n. s'aŭ primit la Institutul meteorologic 253 cestionare saŭ notiţe de cutremure de pămînt, raportându-se la 11 ḑile în carĭ s'aŭ simţit óre-carĭ sguduiturĭ ale soluluĭ românesc. Aceste ḑile sunt: 23 Februarie, 12 şi 24 Martie, 4 şi 13 Iunie, 19 Iulie, 17 Septembre, 4 şi 24 Novembre şi 1 şi 7 Decembre.

In tomul XII din *Analele Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ* se vor publicà tóte amănuntele asupra acestor cutremure; acì nu vom face decât un resumat fórte succint.

Cutremurul de la *23 Februarie* a fost fórte slab. El a avut loc către 3 ore diminéţa (2) şi n'a fost simţit decât la Bîrlad de o mică parte din poporaţiune.

---

(1) Seria II, tom. XVII, *Desbaterile*, pag. 39, şi tom. XVIII, *Desbaterile*, pag. 117.

(2) Orele sunt socotite după timpul oficial, adecă acela al Europeĭ orientale. Ele nu sunt decât aproximative.

Cutremurul de la *12 Martie* s'a întins pe o mare parte din ţéră, de la Mehedinţĭ până în districtele Némţu şi Iaşĭ. El a avut loc la ora 1 a. m. şi s'a compus din 2 saŭ 3 sguduiturĭ succesive, a căror intensitate a fost în mijlocie egală cu gradul IV după scara Rossi-Forel. In districtele Covurluiŭ şi Tutova, intensitatea a fost cea maĭ mare. In acest din urmă district, la Avrămescĭ, intensitatea a fost de gradul VIII Acì s'a produs alunecarea uneĭ porţiunĭ de teren de 50 m.p. de pe délul de la Brad. Carierele de pétră dintre Avrămescĭ şi Popescĭ aŭ fost dărâmate, umplêndu-se găurile cu petre. Numaĭ în judeţele muntóse de la NW Munteniei, în Gorj, Vîlcea, precum şi în districtele septentrionale ale Moldoveĭ, în Sucéva, Botoşanĭ şi Dorohoiŭ, nu s'a simţit acest cutremur.

La *24 Martie* a avut loc la Vâlcănésa (Rîmnicul-Sărat) o sguduitură fórte slabă către 10 ore diminéţa.

La *4 Iunie*, la 5 ore 35 minute după améḑă, s'a simţit la Ciocănescii-Mărginenĭ (Ialomiţa) o sguduitură fórte slabă de la SW spre NE; intensitatea sa a fost de gradul II.

La *13 Iunie* a avut asemenea loc o sguduitură fórte slabă, care s'a întins într'o parte din districtele Tecuciŭ şi Vasluiŭ. Ea ne-a fost semnalată de la Tecuciŭ şi Vasluiŭ, unde s'a simţit la 10 ore 38 minute séra. Intensitatea sa a fost de gradul II.

La *19 Iulie*, către 4 ore şi jumătate p. m., s'a simţit un uşor cutremur de pămînt la Galaţĭ şi la Iazu în Ialomiţa. In acéstă din urmă localitate, sguduitura a avut loc de la SW către NE şi intensitatea sa a fost de gradul III.

La *17 Septembre*, în cele dintâĭ minute după meḑul nopţiĭ, judeţele Covurluiŭ, Tecuciŭ şi Tutova aŭ fost sguduite, de la W la E, de un slab cutremur de pămînt care, la Bîrlad — unde a fost maĭ puternic, — a avut o intensitate de gradul V.

Cutremurul de la *4 Novembre* s'a simţit numaĭ în districtul Bacăŭ. El a avut loc la 2 ore 35 minute de diminéţă, în direcţiunea de la W la E. Intensitatea sa a fost de gradul IV.

Cutremurul de la *24 Novembre* s'a simţit pe o maĭ mică întindere decât cel de la 12 Martie şi a avut o intensitate maĭ mică decât acesta. Tótă partea occidentală a Munteniei dincolo de judeţele Prahova, Ilfov şi Vlaşca, precum şi districtul Dorohoiŭ în Moldova, nu aŭ fost sguduite de acest cutremur, a căruia direcţiune probabilă a fost acea de la SW la NE. Intensitatea sa, în general de gradul III, a fost ceva maĭ mare în Tutova.

La *1 Decembre*, ceva maĭ târḑiŭ de meḑul nopţiĭ, o mică legănare

a pămîntuluĭ a fost simţită de o parte de locuitoriĭ din Buhociŭ, districtul Bacăŭ.

In fine, la 7 *Decembre*, o slabă mişcare a soluluĭ, precedată de o bubuitură puternică, a fost simţită în districtele Buzĕŭ şi Covurluiŭ. Intensitatea sa a fost de gradul III.

Bucurescĭ, 25 Ianuarie (6 Februarie) 1897.

Anexă. — La pag. 37.

DIN PUBLICAŢIUNILE INSTITUTULUI METEOROLOGIC

ANALE TOM. XI.

DE

ST. C. HEPITES

Membru corespondent al Academieĭ Române

Domnule Preşedinte,

Am onóre de a vĕ rugà să bine-voiţĭ a presentà Academieĭ Române tomul XI din *Analele Institutuluĭ Meteorologic al Românieĭ*, ce alătur pe lângă acésta.

Este astăḑĭ atât de bine cunoscut faptul dependinţeĭ condiţiunilor meteorologice dintr'o localitate de acele din localităţile vecine şi chiar mult maĭ depărtate, în cât toţĭ meteorologiştiĭ sunt unanimĭ de a pretinde că documentele meteorologice adunate într'o ţéră să fie publicate cât se póte maĭ curînd. Numaĭ cu aceste documente în mână se pot stabilì relaţiunile ce légă elementele meteorologice dintr'o anumită localitate cu acele din acelaşĭ moment pe o mare întindere a suprafeţeĭ globuluĭ. In acéstă privinţă, trebue să recunóscem cu plăcere că România ocupă unul din locurile de frunte. In şedinţa Academieĭ de la 22 Decembre 1895, am avut onóre de a-ĭ presentà tomul X din *Anale* pe 1894 şi acum, înainte de finele anuluĭ 1896, Academia are în mânile sale al XI-lea volum din aceiaşĭ publicaţiune care cuprinde documentele meteorologice ale Românieĭ pe anul 1895.

Numĕrul staţiunilor meteorologice, carĭ aŭ funcţionat în cursul acestuĭ an, a crescut mult faţă cu acela al staţiunilor din anul 1894.

Intr'adevĕr, pe când volumul X din *Anale* pe 1894 cuprindeà ob-

servaţiunile meteorologice de la 24 staţiunĭ de al doilea ordin şi observaţiunile de plóie de la 200 de staţiunĭ, volumul de faţă cuprinde observaţiunile de la 31 staţiunĭ de al doilea ordin (1) şi observaţiunile de plóie de la 300 staţiunĭ, adecă o crescere de 107 staţiunĭ, din carĭ 7 de al doilea ordin şi 100 staţiunĭ udometrice.

Ca în tot-deauna, presentul volum de *Anale* cuprinde patru părţĭ:

a) Raportul adresat Ministeriuluĭ Agricultureĭ asupra activităţiĭ Institutuluĭ meteorologic în cursul anuluĭ 1895;

b) Memoriĭ şi notiţe sciinţifice;

c) Observaţiunile meteorologice orare de la Bucurescĭ-Filaret; şi

d) Observaţiunile făcute în cele-lalte staţiunĭ meteorologice ale Regatuluĭ.

In prima parte a volumuluĭ, pe lângă cestiunile de administraţiune, raportul cuprinde nisce resumate succinte ale elementelor climatologice de la 8 localităţĭ din ţéră, deduse dintr'o periódă de maĭ mulţĭ anĭ. Extragem din aceste resumate următórele cifre, carĭ daŭ o órecare idee asupra caracteruluĭ climatologic în aceste deosebite părţĭ ale ţĕriĭ.

Tab. I.

LOCALITĂŢĬ	Altitud. m.	Pres. atm. Mijl.	Temperat. aeruluĭ C°			Umedéla		Plóia		Nebulositate mijl	Numĕrul dilelor			Vîntul Direcţiunĭ dominante
			Mijl.	Max. abs	Minim abs.	Abs mm	Rel. %	Cantităţĭ mm	Dile > 10 mm		Inghet Min. ≦ 0°	de érnă Max. ≦ 0°	de vară Max. ≧ 25°	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sulina	2	762.0	10.9	36.9	—24.0	8.6	76	411	63	4 5	88	25	82	NE,NW
Constanţa	30	759 2	10.9	36.2	—20.7	9.2	81	421	56	5.2	78	28	67	N,S,NW
Armăşescĭ	70	757.1	10.4	38.5	—30.8	8.0	73	432	57	5.1	120	43	111	NE, SW
Comândărescĭ . .	80	755.7	8.7	38.1	—29.8	7.2	70	427	76	6.3	124	51	86	NW, SE
Bucurescĭ	82	754.9	10.0	40.1	—30 5	7.8	72	618	79	5.3	119	41	108	NE, SW
Strihareţ (Olt) . .	150	747.8	10.0	38.5	—35.6	7.2	67	475	77	5.2	119	40	99	NE
Pănc.-Drag.(Rom)	190	745.2	7.8	35.6	—35.0	6.8	72	423	67	5.9	135	58	74	N
Sinaia	860	686.8	5.7	29.0	—28.0	6.2	77	806	97	5.9	151	57	16	N

(1) Armăşescĭ (Ialomiţa), *Botoşanĭ*, Brăila, Bucurescĭ-Filaret, *Bucurescĭ-oraş*, Buzĕŭ, Caracal, Călimănescĭ, Câmpulung, Comândărescĭ (Botoşanĭ), Constanţa, *Corabia*, Craiova, Dorohoiŭ, Focşanĭ, *Galaţĭ*, Giurgiu, *Gura-Tărcăuluĭ* (Némţu), Herĕscĭ (Ilfov), Iaşĭ, *Mamorniţa* (Dorohoiŭ), Păncescĭ-Dragomirescĭ (Roman), Sinaia, Strehaia (Mehedinţĭ), Strihareţ (Olt), Sulina, *Teiş* (Dîmboviţa), Tîrgu-Ocna (Bacăŭ), Turnu-Măgurele, Turnu-Severin, Vasluiŭ. Localităţile cu italice nu figuraŭ în volumul precedent.

După ce s'a putut mărì numĕrul staţiunilor udometrice din ţéră, preocuparea de căpetenie a Institutuluĭ nostru meteorologic a fost şi este de a determinà valorile normale ale elementelor climatologice în diversele părţĭ ale ţĕriĭ cu ajutorul observaţiunilor meteorologice la staţiunile de al doilea ordin. După cum însă, din nenorocire, aceste staţiunĭ nu aŭ fost create decât treptat în urma înfiinţăriĭ Institutuluĭ meteorologic, nu există acum decât un numĕr fórte mărginit de localităţĭ unde observaţiunile meteorologice să aibă o periódă de 10 anĭ, minimum cât se cere pentru a obţiné nisce valorĭ mijlociĭ carĭ să se apropie întru cât-va de valorile normale climatologice ale localităţiĭ considerate.

Observaţiunile orare şi la ore fixe, făcute în 1895 la observatoriul central al Institutuluĭ nostru meteorologic, cuprind 340 pagine din presentul volum de *Anale*. Afară de valorile orare şi mijlociile ḑilnice, se maĭ găsesc acì mijlociile pe pentade, pe decade, pe lunĭ şi pe anotimpurĭ, precum şi valorile anuale şi pe perióde de maĭ multĭ anĭ. Ast-fel se găsesc mijlociile pe lustriĭ 1886—90, 1891—95, pe deceniul 1886—95 şi pe periódа de 11 anĭ 1885—95, de când se fac la Bucurescĭ observaţiunĭ orare.

Observaţiunile meteorologice de la staţiunile de al doilea ordin, în numĕr de 31, sunt publicate în conformitate cu schema internaţională. Observaţiunile de la 10 din aceste staţiunĭ (1) sunt date atât in extenso, cât şi în resumate lunare şi anuale. Pentru restul de 21 de staţiunĭ, nu s'aŭ publicat decât resumate lunare şi anuale.

Observaţiunile de plóie se raportă la 300 de localităţĭ; ele sunt asemenea publicate în conformitate cu schema internaţională. Din causă de economie s'aŭ suprimat, pentru anul 1895, tabelele carĭ conţineaŭ plóia ḑilnică în diferitele localităţĭ.

Ne rĕmâne să vorbim de conţinutul părţiĭ a doua a *Analelor*. Ea cuprinde 12 memoriĭ, pe carĭ le vom analisà succesiv într'un mod fórte succint.

Maĭ întâiŭ *Descripţiunea şi organisaţiunea Institutuluĭ meteorologic* dă o imagine fidelă a stăriĭ actuale a acesteĭ instituţiunĭ după al un-spre-ḑecelea an al creăriĭ sale. Descripţiunea, însoţită de multe figurĭ ale localurilor şi ale instrumentelor, indicarea moduluĭ de întrebuinţare a acestor din urmă şi expunerea organisaţiuniĭ serviciuluĭ şi a atribuţiunilor personaluluĭ, pot pune pe orĭ şi cine în posiţiune de

(1) Brăila, Bucurescĭ-Filaret, Caracal, Câmpulung, Comândărescĭ (Botoşanĭ), Dorohoiŭ, Păncescĭ-Dragomirescĭ (Roman), Sinaia, Sulina şi Tîrgu-Ocna.

a-şĭ face o idee lămurită de natura lucrărilor efectuate în Institutul nostru meteorologic, creat prin iniţiativa primuluĭ titular al Departamentuluĭ Agriculturiĭ, mult regretatul *Ioan Câmpineanu*. El este acela care a scris: «Pentru ca se putem apreciâ situaţiunea nóstră agricolă, avem nevoe de un studiŭ climatologic aprofundit.» In semn de recunoscinţă, s'a pus în fruntea volumuluĭ de faţă portretul acestuĭ patriot.

Publicaţiunile *Descripţiunea şi organisaţiunea Institutuluĭ meteorologic*, publicată în actualul volum, *Notiţă istorică*, publicată în volumul VII din *Anale* (1) şi *Istoricul studielor meteorologice în România*, publicat în volumul I din *Anale* (2), se completéză una pe alta spre a ne înfăţişà un tabloŭ de tot ce s'a făcut până acum în ceea ce privesce meteorologia ţĕriĭ nóstre.

Al doilea memoriŭ, *Durata străluciriĭ sóreluĭ la Bucurescĭ*, este lucrarea din care s'a extras şi publicat în *Analele Academieĭ* (3) o notiţă sub acelaşĭ titlu. Observaţiunile continue în timp de 11 anĭ (1885—1895), făcute cu heliograful Campbell-Stokes, probéză că din totalul de 4446 ore cât sórele se află, în cursul unuĭ an, de-asupra orizontuluĭ la Bucurescĭ, el nu strălucesce efectiv decât 2173 de ore, adecă 49% din totalul posibil de strălucire. Repartiţiunea lunară a acestor 2173 de ore este cea următóre:

73.3	ore	Ianuarie	322.2	ore	Iulie
89.6	»	Februarie	311.1	»	August
133.1	»	Martie	227.2	»	Septembre
181.1	»	Aprilie	163.0	»	Octobre
252.1	»	Maiŭ	100.5	»	Novembre
260.7	»	Iunie	59.6	»	Decembre

Vine apoĭ *Mersul diurn al elementelor climatologice la Bucurescĭ*, care a fost presentat Academieĭ şi publicat în *Analele* sale. (4) Acéstă notiţă a fost completată printr'o representare grafică a acestuĭ mers pentru presiunea atmosferică, temperatura aeruluĭ, tensiunea vaporilor, umedéla relativă şi iuţéla vîntuluĭ.

In al patrulea memoriŭ, *Revista climatologică anuală*, se studiază mersul elementelor climatice în 1895 în România şi principalele caractere ce a presentat clima sa în cursul acestuĭ an.

---

(1) B 7 — B 30.
(2) Pag. XI — LX.
(3) *Analele Acad. Rom.*, Seria II, tom. XVIII, *Mem. Secţ. Sciinţ.*, pag. 1.
(4) *Ibidem*, pag. 43.

Temperatura anuală în 1895 a fost în tótă ţéra ceva maĭ ridicată decât valórea normală. La Sinaia şi Pâncescĭ-Dragomirescĭ excesul asupra temperatureĭ normale n'a fost decât de o ḑecime de grad; la Comândărescĭ (Botoşanĭ) el a fost de treĭ ḑecimĭ de grad, de 5 ḑecimĭ la Bucurescĭ, de 9 ḑecimĭ la Sulina şi de 1°.3 la Constanţa.

Dintre tóte localităţile unde s'a mĕsurat temperatura aeruluĭ în cursul anuluĭ 1895, cea maĭ ridicată mijlocie anuală a fost de 12°.2 la Constanţa, pe malul Măriĭ Negre, şi cea maĭ coborîtă, 5°.8, la Sinaia, la pólele Carpaţilor, la 860 metri de-asupra niveluluĭ măriĭ.

Afară de primăvara anuluĭ 1895, care a fost cu aprópe un grad maĭ rece decât valórea normală, tóte cele-lalte anotimpurĭ aŭ fost maĭ călduróse. In deosebĭ temperatura erneĭ a diferit mult de valórea normală. Ast-fel la Sulina şi la Comândărescĭ diferenţa a fost de 2°.6 şi la Bucurescĭ de 2 grade. Chiar la Sinaia, în munţĭ, temperatura acesteĭ erne a fost cu 1°.4 maĭ căldurósă decât valórea normală. Acésta se datoresce temperatureĭ excepţional de ridicată din cursul luneĭ Ianuarie. Intr'adevĕr, temperatura acesteĭ lunĭ a fost în mijlociŭ cu maĭ bine de 6 grade inferióră temperatureĭ normale. Acéstă anomalie m'a împins a face un studiŭ deosebit asupra *Geruluĭ Bobotezeĭ*, publicat în *Analele Academiceĭ Române* (1) şi în *Analele Institutuluĭ Meteorologic.* (2) Din acest studiŭ resultă că într'adevĕr Bobotéza în 1895 a fost, în aprópe tótă România, maĭ căldurósă decât în toţĭ aniĭ de când posedăm observaţiunĭ meteorologice.

Vara şi tómna anuluĭ 1895 aŭ avut temperaturĭ cu jumătate de grad maĭ ridicate decât valorile lor normale. Căldura extraordinar de ridicată, ce a avut loc în partea occidentală a Europeĭ în cursul luneĭ Septembre, nu s'a resimţit câtuşĭ de puţin în România, unde, din contră, temperatura în cursul acesteĭ lunĭ a fost mult maĭ coborîtă decât valórea normală.

Temperaturile extreme obţinute în cursul anuluĭ aŭ fost de 39°.9 la Giurgiu în ḑiua de 5 August şi — 29°.5 la Pâncescĭ-Dragomirescĭ (Roman) la 3 Decembre, ceea ce face o oscilaţiune termometrică de 69°.4; în anul 1894 ea fusese de 67°.1 şi de 71°.6 în 1893.

Duratele de strălucire ale sóreluĭ în deosebitele localităţĭ unde staţiunile meteorologice posedă heliograful Campbell-Stokes aŭ fost următórele pentru întreg anul:

La Sulina . . . . 2498.1 ore în 296 ḑile
» Caracal. . . . 2375.5 » » 284 »

(1) Seria II, tom. XVI, *Mem Secf. Scunf.*, pag. 29.
(2) Tom. IX, pag. B 51.

La Bucurescĭ . . .	2315.4	»	»	287	»
» Comândărescĭ .	2057.7	ore	în	281	ḑile
» Sinaia	1364.3	»	»	232	»

Afară de Sinaia, unde sórele s'a arătat în timp de 113 ore maĭ puţin decât valórea normală, pretutindenĭ aiurea acest astru a strălucit pe un timp maĭ îndelungat decât valorile normale. La Bucurescĭ excedentul a fost de 142 de ore.

Mijlocia anuală a presiuniĭ atmosferice a fost aprópe cu un milimetru maĭ coborîtă decât valórea normală. In cursul erneĭ barometrul a fost în general cu 5 mm maĭ jos decât obicĭnuit.

In **Tab. 2** se arată, pentru maĭ multe localităţĭ, valorile anuale ale principalelor elemente climatologice în cursul anuluĭ 1895.

Repartiţiunea ploieĭ la suprafaţa ţěriĭ în cursul anuluĭ 1895 a fost studiată în al cincilea memoriŭ, *Plóia în România în 1895*, cu ajutorul observaţiunilor de plóie de la 251 de staţiunĭ ale căror observaţiunĭ aŭ fost complete.

Contrariŭ anuluĭ 1894, care a fost secetos, anul 1895 a fost ploios. Luând la un loc tóte staţiunile, cantităţile anuale de plóie aŭ dat, în 1895, o mijlocie generală de 670 mm. Acéstă cantitate întrece tóte mijciile generale anuale din cel din urmă lustru, căcĭ

în	1891	mijlocia	anuală	a fost	de	490	mm
»	1892	»	»	»	»	603	»
»	1893	»	»	»	»	630	»
»	1894	»	»	»	»	414	»
»	1895	»	»	»	»	670	»

După altitudinĭ, repartiţiunea mijlocie a ploieĭ a fost următórea:

Altitudinĭ	*1895*
Maĭ micĭ de 100 m	565 mm
Intre 100 şi 200 m	663 »
Intre 200 şi 500 m	695 »
Maĭ marĭ de 500 m	994 »

Dintre tóte anotimpurile, în érnă s'a adunat cea maĭ mare cantitate de apă şi în vară cea maĭ mică. Acésta este o repartiţiune anormală a ploieĭ în ţéra nóstră, căcĭ se scie că acì în general vara este anotimpul în care se adună cea maĭ mare cantitate de apă. Considerând ultimul lustru 1891—95, se constată într'adevěr că în mijlociŭ a căḑut asupra Românieĭ întregĭ 560 mm de apă, din carĭ 126 mm érna, 162 mm primăvara, 177 mm vara şi 95 mm tómna. Causa care a făcut că, în anul acesta, să se adune în timpul erneĭ cantităţĭ de apă mult maĭ marĭ ca în cursul vereĭ, a fost abondenţa de zăpadă în aprópe tótă ţéra.

Tab. 2. *Principale elemente climatologice ale anuluĭ 1895 st. n.*

LOCALITĂŢI	Altidudinĭ m	Pres. atmosfer. la 0° în mm			Temper aeruluĭ C°			Umeḑéla		Vîntul Direcţiunĭ dominante	Nebulositate mijl.	Numĕrul ḑilelor					
		Mijl	Max. abs.	Min. abs.	Mijl.	Max. abs.	Min abs.	Abs. mm.	Rel. %			Senine	Norόse	Acoperite	Ingheţ Min. $\leq 0°$	de ĕrnă Max $\leq 0°$	de vară Max $\geq 25°$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Armăşescĭ	70	755 8	773.3	738.6	10.1	37.5	—18.6	8 2	75	NE, SW	5.4	132	127	115	118	28	106
Botoşanĭ	180	745.2	762 3	725.2	8 3	35.7	—22 7	6.0	66	NW, SE	6.3	86	126	153	121	50	63
Brăila	30	758 7	776.1	740 8	11.2	35 6	—17.5	7.9	70	N, SE	4.9	140	112	107	93	26	95
Bucurescĭ-Filaret	82	753.7	770 7	737.7	10.5	38.0	—19.1	7.7	71	NE, E	5.2	135	115	115	103	30	103
Bucurescĭ-oraş	75	754.5	771 6	738 5	10.7	38.7	—17.8	7 7	75		5.1	147	107	111	101	25	109
Buzĕŭ	105	752.1	769.1	734.0	10.6	38.0	—15 2	7.2	66	NE, SW	6.1	99	116	150	106	25	106
Caracal	95	752.7	769 8	736.7	10.5	38.5	—18.5	7.5	75	W, NE	4 6	170	97	98	113	24	105
Călimănescĭ	280	736.4	752.7	720.6	10.1	33.6	—14.1	6 2	62	N	5.1	145	95	125	90	20	68
Câmpulung	595	709.3	724 3	692.5	8 5	32.0	—17.4	6.2	67	N, S	6.1	84	145	136	142	20	62
Comândărescĭ	80	754.1	770 8	733 5	9 0	37.5	—22.4	7.1	71	NW, SE	6.3	92	111	162	117	36	95
Constanţa	35	758 3	774.6	741.9	12.2	34 0	—15.0	10.1	82	W, N, S	4.7	150	138	77	51	15	76
Corabia	50	757.2	774 4	741.5	10.9	36 5	—19.0	8 3	76	E, W	4 6	167	97	101	117	28	109
Craiova	110	751 3	768 5	736.4	11.2	38.0	—17.2	7.1	67	NW, W	6.0	105	115	145	96	19	111
Dorohoiŭ	180	745 2	762 2	725.2	8.0	34.7	—23.6	7.1	75	SE	6.2	71	131	163	132	57	61
Focşanĭ	60	756.3	773.5	738 1	9.9	37.8	—19.8	7.5	73	N	5 9	104	123	138	92	31	99
Galaţĭ	30	758 9	776 5	740.0	11.1	37.0	—17.5	8 2	71	NE	4 8	158	105	102	93	25	94
Giurgiu	15	—	—	—	11.4	39.9	—16.5	8.6	74	NE, SW	3.7	210	77	78	97	26	115
Gura-Tarcăuluĭ	390	726.6	743.0	709.0	6.8	32.0	—25.5	6.1	71	N	6.1	105	108	152	152	44	55
Herĕscĭ	50	757 3	775 3	738 3	10 7	38.5	—19 0	8.3	74	NE	4.9	152	97	116	103	24	105
Iaşĭ	100	752.3	769 6	732.6	9.6	35.3	—23.9	7 7	74	NE	5.5	128	104	133	111	37	75
Păncescĭ-Dragom.	190	744 2	760 9	725 2	7.9	34.5	—29 5	6.5	70	N	6 5	74	139	154	140	48	66
Sinaia	860	686 3	701 7	668.9	5 8	27.5	—20.5	5.9	75	N	6.0	97	134	154	153	49	12
Strehaia	140	748 8	765 7	733.4	9.9	34.5	—19.0	7 4	71	W	4 6	170	82	113	112	18	89
Strihareţ	160	746 6	763 5	731.3	10 5	37.1	—17.4	6.9	67	E, NE	5.4	122	141	102	117	26	96
Sulina	2	761 4	777 8	743 6	11.8	34.0	—19.3	9.1	78	NE, NW	4 4	188	76	101	64	13	69
Tìrgu-Ocna	360	729 5	745.5	711.7	8.5	35.0	—23.0	7.0	71	N	5.5	136	93	136	135	29	75
Turnu-Măgurele	40	757 7	774.8	742 1	11.4	37.5	—18.2	8 5	73	SE	5.5	130	118	117	95	27	113
Turnu-Severin	70	756 3	774.0	740.2	11.4	35.0	—13.6	8.4	72	NW	5.5	137	92	136	103	18	94
Vasluiŭ	120	750.6	767.6	731.7	9 3	36.0	—23.2	7.4	74	NW	5.4	127	112	126	113	37	90

Aŭ fost multe localitățĭ, unde apa provenită din plóie saŭ zăpadă în cursul anuluĭ a întrecut 1000 mm. In general însă, în județul Gorj aŭ fost cantitățile cele maĭ marĭ de apă. Ast-fel, la Topescĭ, s'a mĕsurat 1543 milimetri. La Bucurescĭ, apa ce s'a adunat din plóie saŭ zăpadă în cursul anuluĭ 1895, a diferit puțin de valórea normală.

Cea maĭ mare cantitate de apă ce s'a strîns în timp de 24 ore a fost de 115.8 mm la Babadag (Tulcea) la 25 Novembre.

Numĕrul ḑilelor de plóie în cursul anuluĭ ploios 1895 a fost în genere maĭ mare decât în ceĭ-lalțĭ anĭ aĭ ultimuluĭ lustru, așà după cum resultă din următórele cifre carĭ daŭ, pentru fie-care an din lustrul 1891 95, numĕrul ḑilelor de plóie în cantitățĭ cel puțin egale cu un milimetru și cu cantitățĭ cel puțin egale cu o ḑecime de milimetru:

	> 0.1 mm	> 1.0 mm
1891	80	66
1892	92	77
1893	94	79
1894	76	60
1895	95	82

Cel maĭ mare numĕr de ḑile de plóie a fost la Dorna în Sucéva, unde s'aŭ constatat 150 ḑile, din carĭ în 125 s'a strîns din plóie saŭ zăpadă cel puțin un milimetru de apă.

In general, perióda de uscăciunĭ s'a întins din a doua pentadă a luneĭ Maiŭ până aprópe de începutul ultimeĭ decade din Octobre. Sunt multe localitățĭ, maĭ cu sémă în Dobrogea, unde, în timp de 175 ḑile, nu a plouat decât aprópe 50 mm în 12 ḑile.

Cea maĭ lungă periódă de secetă — care în 1894 fusese de 151 ḑile - n'a avut acum decât 96 ḑile, la Dăbulenĭ în Romanațĭ, de la 8 Iulie până la 11 Octobre.

Zăpada a căḑut în abondență fórte de timpuriŭ. Plóia, care a căḑut în a doua decadă a luneĭ Octobre, a fost însoțită, în ḑiua de 18, de zăpadă în mare cantitate. In Novembre, zăpada a fost însoțită de viscole puternice. Zăpada ce a căḑut în ultima decadă a acesteĭ lunĭ formà straturĭ de 30 până la 60 cm grosime; în unele localitățĭ stratul de zăpadă treceà peste un metru. Din causa temperatureĭ ridicată și a ploilor din a doua decadă a luĭ Decembre, zăpada s'a topit mult și repede, din care causă s'aŭ produs óre-carĭ inundațiunĭ.

Din causa timpuluĭ excepțional de călduros din Ianuarie, Dunărea nu numaĭ că n'a înghețat, dar nicĭ nu a transportat decât fórte puținĭ sloĭ de ghéță; în a doua jumătate a luĭ Februarie, sloiĭ pe

acest fluviŭ eraŭ maĭ deşĭ, din care causă, în unele părţĭ, transporturile nu se maĭ puteaŭ face cu bărcile decât cu fórte mare anevoinţă. De abià către sfîrşitul luniĭ, Dunărea a îngheţat de la Cernavoda în jos. Ingheţul însă n'a ţinut decât numaĭ câte-va ḑile.

In **Tab. 3** se arată totalurile anuale ale ploiĭ în 48 de localităţĭ în 1895, precum şi cantitatea maximă de apă ce a căḑut în 24 ore în fie-care din aceste localitaţĭ. Intr'o colónă deosebită se arată cantitatea mijlocie de plóie în lustrul 1891—95 (1) şi maximum de apă în 24 ore în cursul aceluiaşĭ interval.

Tab. 3. *Plóia în 1895 şi în lustrul 1891—95.*

LOCALITĂŢĬ	1895		Lustrul 1891—95		LOCALITĂŢĬ	1895		Lustrul 1891—95	
	Cant mm	Max. în 24 h	Mijl. mm	Max. în 24 h		Cant mm	Max. în 24 h	Mijl. mm	Max. în 24 h
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adjud	633	50.8	490	80.9	Iaşĭ	462	23.6	427	60.3
Armăşescĭ .	437	23 4	417	34 9	Isaccea. . . .	451	51.9	452	51.9
Babadag	595	115.8	527	115.8	Mihăilenĭ. .	423	23 0	493	71.5
Balta-Dómneĭ	497	38.3	538	51.0	Ocnele-Marĭ .	993	46.5	975	81.2
Bechet	522	25 1	484	47.8	Odobescĭ . . .	708	48.1	572	50.2
Bîrlad	449	47.3	375	68.1	Olteniţa	700	33.4	531	64.8
Brăila	500	58 6	407	73 6	Păncescĭ-Drag.	603	30 4	425	41.3
Bucurescĭ . . .	647	38.7	583	52 5	Rîmnicul-Sărat .	759	100.5	629	103.1
Buştenĭ	1222	59 8	826	61.3	Roşiorii-de-Vede.	459	25.0	339	55.0
Calafat	685	40 9	481	42.7	Sadova.	1115	53.2	886	85.1
Călăraşĭ . . .	495	31 2	474	43 6	Sinaia	980	57.4	745	57.4
Câmpina . . .	999	62.4	850	74 4	Slănic (Prahova)	772	40.2	697	52 0
Câmpulung. .	896	33 3	746	59.4	Slatina (Sucéva)	769	25 0	748	51.0
Comândărescĭ .	393	32 9	403	32.9	Striharet . . .	557	30.0	465	32 4
Corabia . . .	560	21.2	473	64 8	Sulina . . .	333	23.9	327	58.7
Curtea-de-Argeş	996	48.5	860	70.0	Tîrgu-Frumos.	625	40 2	455	59.9
Doftana. . . .	836	29 3	765	51.5	Tîrgu-Jiŭ	785	49 0	693	62.7
Dorohoiŭ. . .	590	23 5	533	94.9	Tîrgu-Ocna . . .	680	40 6	622	55.8
Fălticenĭ . .	709	51.0	590	66 6	Tecuciŭ . .	591	51.5	544	90.1
Găescĭ . . .	814	51 3	620	57 2	Tulcea . .	448	45 9	432	71 4
Galaţĭ	473	45.6	443	45 6	Turnu-Măgurele.	516	38.1	470	58 9
Giurgiu . .	525	43 7	435	43 7	Turnu-Severin.	906	47.4	659	47 4
Huşĭ	512	36 0	485	69 0	Zimnicea	649	53.2	825	100.7

(1) Tabela 3 completéză *Tab 1* de la pag. 114 din *Analele Acad. Rom.*, Seria II, tom. XVIII, *Desbaterile*.

In **Tab. 4** se arată numĕrul ḑilelor de plóie în anul 1895, precum şi valorile mijlociĭ pe lustrul 1891—95. S'a arătat în colóne deosebite numĕrul ḑilelor de plóie cu cantităţĭ cel puţin egale cu un milimetru şi cu cantităţĭ cel puţin egale cu o ḑecime de milimetru. (1)

Tab. 4. *Numĕrul ḑilelor de plóie în 1895 şi în lustrul 1891—95.*

LOCALITĂŢĬ	1895		Lustrul 1991—95		LOCALITĂŢĬ	1895		Lustrul 1891—95	
	Ḑile de plóie		Ḑile de plóie			Ḑile de plóie		Ḑile de plóie	
	≥ 0.1 mm	≥ 1 0 mm	≥ 0.1 mm	≥ 1.0 mm		≥ 0.1 mm	≥ 1.0 mm	≥ 0.1 mm	≥ 1.0 mm
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adjud	65	64	57	45	Iaşĭ	114	75	98	64
Armăşescĭ . . .	115	79	76	56	Isaccea	71	58	68	59
Babadag	77	74	60	55	Mihăilenĭ . . .	54	54	80	71
Balta-Dómneĭ . .	72	72	74	69	Ocnele-Marĭ . .	119	104	105	98
Bechet	89	87	88	82	Odobescĭ	95	94	81	74
Bîrlad	41	40	53	50	Olteniţa	78	76	73	67
Brăila	98	79	63	91	Pâncescĭ-Drag.	109	91	94	75
Bucurescĭ . . .	135	101	108	77	Rîmnicul-Sărat	54	48	72	61
Buştenĭ	111	109	103	97	Roşioriĭ-de-Vede.	110	93	70	57
Calafat	103	92	89	78	Sadova	96	86	85	75
Călăraşĭ . . .	86	67	72	60	Sinaia	119	104	121	101
Câmpina . . .	102	96	98	90	Slănic (Prahova)	82	81	87	81
Câmpulung . . .	152	113	124	97	Slatina (Sucéva)	97	97	103	103
Comândărescĭ .	116	63	113	73	Striharet . . .	103	83	94	77
Corabia	120	93	88	71	Sulina	79	68	84	62
Curtea-de-Argeş	125	114	113	95	Tîrgu-Frumos.	99	81	107	73
Doftana	112	100	105	93	Tirgu-Jiŭ . . .	99	90	98	85
Dorohoiŭ	133	110	119	85	Tîrgu-Ocna . . .	100	97	105	92
Fălticenĭ	125	110	112	92	Tecuciŭ . . .	96	77	86	67
Găescĭ	119	105	105	84	Tulcea	80	66	78	67
Galaţĭ	86	65	77	69	Turnu-Măgurele.	112	80	93	73
Giurgiu	115	82	86	65	Turnu-Severin .	123	108	115	87
Huşĭ	98	77	73	63	Zimnicea	80	67	85	82

In al VI-lea volum din *Analele Academieĭ Române*, s'a publicat în 1894 o lucrare ce am presintat asupra *Serviciuluĭ meteorologic în Europa*, care, la paginele 188—212, conţine o descripţiune a organisăriĭ Observatoriuluĭ meteorologic din Hamburg. Al VI-lea memoriŭ

(1) Tabela 4 completéză Tab. 2 de la pag. 115 din *Analele Acad. Rom.*, Seria II, tom. XVIII, *Desbaterile.*

din al XI-lea volum din *Analele Institutuluĭ meteorologic* conține o notiță asupra aceluiașĭ subiect redactată de bursierul pentru meteorologie al Ministeriuluĭ de Agricultură.

In al VII-lea memoriŭ, d-l I. Țițu, șeful stațiuniĭ meteorologice din Comăndărescĭ (Botoșanĭ), studiază *Desvoltarea vegetațiuniĭ în România în cursul anilor 1887—95.* Este cunoscut Academieĭ că Institutul meteorologic, chiar de la începutul înființăriĭ sale, a căutat (1) să adune din tóte părțile țěriĭ epocele la carĭ aŭ loc diferitele fase de vegetațiune la diverse plante. Colecțiunea acestor date a servit d-luĭ Țițu spre a face un studiŭ, din care a putut deduce următórele conclusiunĭ:

1. Că pentru 1 grad de latitudine nordică, vegetațiunea întârḑie cu 1 ḑi;

2. Pentru 100 m de altitudine, vegetațiunea în Muntenia întârḑie cu 2 ḑile, iar în Moldova cu 3 ḑile;

3. Că terasa dunărénă, de la Turnu-Severin până la Brăila, are vegetațiunea excepțional de timpurie: cu 5—6 ḑile maĭ timpurie ca în câmpia Olténieĭ, Muntenieĭ și Moldoveĭ-de-sus și chiar decât regiunea marină;

4. Că influența climeĭ calde din terasa Dunăriĭ se resimte și prin văile Jiuluĭ, Oltuluĭ, Argeșuluĭ etc. și chiar prin sînul munților, din causa curenților calḑĭ ce suflă din valea Dunăriĭ.

Studiul *Climeĭ Sinaieĭ* face obiectul celuĭ de al optulea memoriŭ. Basațĭ pe observațiunile culese în timp de 10 anĭ (1886—1895) la stațiunea meteorologică ce am înființat la mănăstirea din Sinaia, am încercat a face un prim studiŭ climatologic al acesteĭ localitățĭ, care este astăḑĭ la cea maĭ mare altitudine, 860 m, unde posedăm o stațiune meteorologică. Resultatele acestuĭ studiŭ aŭ fost dejà comunicate Academieĭ, care a decis imprimarea în *Analele* sale. (2)

Din studiul maĭ amănunțit ce publicăm acum, resultă că temperatura anuală a acesteĭ localitățĭ este egală cu 5°.7 și că în cursul anilor de observațiunĭ ea a fost coprinsă între 5°.0 și 6°.1.

In următórea **Tab. 5** se resumă valorile mijlociĭ lunare ale principalelor elemente climatologice de la Sinaia.

Să menționăm că la Sinaia sórele strălucesce în cursul unuĭ an în timp de 1.477 ore, pe cât timp la Bucurescĭ el se arată 2.173 de ore.

La Șcóla de agricultură de la Păncescĭ-Dragomirescĭ, lângă Roman,

---

(1) *Analele Institutuluĭ meteorologic*, tom. II.

(2) Seria II, tom. XVIII, *Mem. Secț. Sciinț.*, pag. 9.

în lunca Siretuluĭ, am înfiinţat în 1886 o staţiune meteorologică ale căreĭ observaţiunĭ pe intervalul de 10 anĭ (1886—1895) aŭ fost discutate în al noulea memoriŭ din *Analele Institutuluĭ meteorologic* ce presint. Un extras din acest memoriŭ asupra climeĭ la Păncescĭ-Dragomirescĭ a fost dinainte presentat Academieĭ, care a şi hotărît imprimarea în *Analele* sale. (1) Acéstă regiune a Moldoveĭ are o temperatură destul de rece faţă cu restul ţĕriĭ. Ea este negreşit datorită configuraţiuniĭ topografice a acesteĭ părţĭ a Românieĭ, care forméză acì o spinare expusă tutulor vînturilor recĭ. Sinaia, cu tóte că este mult maĭ înaltă decât Păncescĭ-Dragomirescĭ (2), este adăpostită însă din tóte părţile cu munţĭ înalţĭ, carĭ îĭ apĕră clima sa.

Tab. 5. *Clima Sinaieĭ.*

LUNI	Pres. atmosf. mm	Temperatura aeruluĭ C⁰			Umeḑéla		Plóia		Nebulositate mijl	Numĕrul ḑilelor			Vîntul Direcţiunĭ dominante
		Mijl	Max. abs	Min abs.	Abs mm	Rel %	Cant. mm	Ḑile > 1 0		îngheţ Min < 0⁰	de érnă Max. ≤ 0⁰	de vară Max ≥ 0⁰	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ianuarie. . . .	686.0	—5 0	10 8	—25.0	3 0	84	62	6	5.8	29	17	—	N, S
Februarie . .	85.1	– 4.9	13.5	—22.5	2.8	80	40	5	6 .0	27	16	—	N, NE
Martie.	84.0	0.6	21 5	—18.0	3.8	77	46	6	6 4	25	5	—	N, S
Aprilie . . .	83.5	4 9	20 5	— 9 0	4.9	71	64	10	6 4	14	0	—	N, S
Maiŭ	86 4	10.9	28.0	— 2.7	7.6	72	86	11	6.7	1	—	1	N, S
Iunie	86.9	13.4	28.5	0 6	9 3	75	128	14	6.4	—	—	1	N
Iulie	87.5	16.1	28 5	4.5	10.5	72	96	10	5.2	—	—	7	N, NE
August . . .	88.4	15.1	29.0	2.7	10.0	71	75	8	4.3	—	—	6	N, S
Septembre . .	89.7	11.2	28.9	—2 8	8 0	75	51	6	4.5	1	—	1	N, S
Octobre. . . .	88.4	7.4	27 0	—9 5	6.4	79	61	6	5.6	7	1	0	N, S
Novembre .	88 4	1 4	20.5	—28.0	4.5	82	48	6	6 3	19	6	—	N, S
Decembre . .	86 4	—2.8	14.6	—21.5	3.4	84	49	8	6.4	28	12	—	N, S
An	686 8	5.7	29 0	--28.0	6.2	77	806	96	5 9	151	57	16	N, S

Temperatura anuală a aeruluĭ la Păncescĭ-Dragomirescĭ este de 7⁰.8; ea a oscilat în cursul anilor de observaţiunĭ între 6⁰.8 şi 8⁰.6.

Inscriem în următórea **Tab. 6** principalele valorĭ lunare şi anuale carĭ caracteriséză clima în acéstă regiune a ţĕriĭ.

(1) Seria II, tom. XVIII, *Mem. Secţ. Sciinţ.*, pag. 29.

(2) Altitudinea Sinaieĭ este de 860 m şi acea a Păncescilor-Dragomirescĭ numaĭ 170 m.

Tab. 6. *Clima la Păncescĭ-Dragomirescĭ.*

LUNI	Pres. atmosf. mm	Temperatura aeruluĭ C⁰			Ume-ḑéla		Plóia		Nebulositate mijl	Numĕrul ḑilelor			Vîntul Direcţiunĭ dominante
		Mijl	Max abs	Min. abs	Abs mm.	Rel %	Cantităţĭ mm	Dile ≥1 0 mm		Ingeţ Min. ≤0⁰	de érnă Max. ≤0⁰	de vară Max ≥25⁰	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ianuarie . . .	747.4	—6.7	12.7	—35.0	2.6	81	26	5	7 0	30	19	—	N
Februarie. . .	746.2	—4.8	16.8	—26.0	2.8	78	27	4	6 7	27	16	—	N
Martie	743.6	1.6	29.0	—23 5	4.1	74	20	4	6 4	21	4	0	N
Aprilie	743.3	8.6	26.0	— 7.6	5.8	65	29	5	6 2	6	—	1	N, S
Maiŭ	743.8	14.8	33.8	— 0.5	8.6	65	49	7	6 0	0	--	8	N, S
Iunie	743.1	17.1	32 6	1.4	10.5	66	64	9	6 1	—	—	11	N, S
Iulie	743.1	19.9	34.5	6.0	11.7	62	47	6	4.5	—	—	21	N
August	744.3	19.5	35.6	5.0	11.3	63	55	6	4.0	—	—	21	N
Septembre .	746.4	14.9	34 0	— 2.9	8.8	65	25	5	4 0	1	—	10	N, NE
Octobre. . . .	745 9	9.7	34.3	— 8.2	7.2	74	25	5	5 6	6	0	2	N, S
Novembre. . .	747.5	3.7	23.0	—24.3	5.0	82	33	6	7.2	16	4	—	N
Decembre . .	747.2	—3.4	15 5	—29.5	3.4	86	23	5	7.5	28	15	—	N
An	745.2	7.8	35.6	—35.0	6.8	72	423	67	5 9	135	60	75	N, S

Să observăm că, dacă luna Februarie este tot aşà de frigurósă la Sinaia şi Păncescĭ-Dragomirescĭ, luna Ianuarie în acéstă din urmă localitate este cu aprópe 2 grade maĭ rece decât la Sinaia. Pe de altă parte, temperatura la Păncescĭ-Dragomirescĭ, este mult maĭ excesivă decât la Sinaia. Intr'adevĕr aci diferenţa temperaturelor extreme este numaĭ de 57 de grade, pe când la Păncescĭ-Dragomirescĭ ea este de 70⁰.6· Maĭ observăm încă, că în acéstă din urmă localitate termometrul s'a coborît până la — 35⁰.0, care este aprópe cea maĭ rece temperatură. cunoscută până acì la noĭ în ţéră. (1)

Seria studielor ce am întreprins pentru culegerea *Materialelor pentru climatologia Românieĭ* a început cu determinarea climeĭ Sulineĭ Acest studiŭ, publicat în resumat în *Analele Academieĭ Române* (2) şi în extenso în *Analele Institutuluĭ meteorologic* (3), erà basat pe observaţiunile făcute în acéstă localitate, pe malul Măriĭ Negre, de către Comisiunea europénă a Dunăriĭ, în intervalul de 15 anĭ, de la 1876 la 1890.

(1) La Strihareţ (Olt) s'a înregistrat — 35⁰ 6.
(2) Seria II, tom. XVI, *Mem. Secţ. Sciinţ.*, pag. 1.
(3) Tom. VII, pag. B 31 — B 64.

In al decelea memoriŭ din al XI-lea volum din *Analele Institutuluĭ meteorologic* s'aŭ reunit observaţiunile meteorologice de la Sulina în intervalul de timp al ultimuluĭ lustru 1891—95 şi s'aŭ determinat din noŭ elementele climatice ale acesteĭ localităţĭ pe intervalul de 20 anĭ, de la 1876 la 1895. Valorile ast-fel obţinute pot fi negreşit considerate ca nisce valorĭ normale, carĭ caracteriséză clima acesteĭ localităţĭ.

Temperatura anuală la Sulina este de 10°.9, ea a oscilat între 9°.7 şi 11°.9. Diferenţa de temperatură între luna cea maĭ căldurósă, Iulie, şi cea maĭ frigurósă, Ianuarie, este de 24°.2; între érnă şi vară ea este de 21°.4. La Sulina clima este ceva maĭ excesivă decât la Sinaia. In cea dîntâiŭ dintre aceste localităţĭ diferenţa între temperaturele extreme absolute 36°.9 şi —24°.0 este de 60°.9, pe când la Sinaia ea este numaĭ de 57 de grade.

Reunim în **Tab. 7** ce urméză cele maĭ principale valorĭ lunare şi anuale carĭ caracteriséză clima Sulineĭ.

Tab. 7. *Clima Sulineĭ.*

LUNI	Pres. atmosf. mm.	Temperatura aeruluĭ C°			Ume-déla		Plóia		Nebulozitate mijl	Numĕrul dilelor			Vîntul Direcţiunĭ dominante
		Mijl	Max. abs	Min. abs	Abs mm.	Rel %	Cant. mm.	Dile ≥ 1.0 mm		Ingheţ Min. < 0°	de érnă Max < 0°	de vară Max ≥ 25°	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ianuarie . .	765.5	—1.7	19.1	—24.0	3.7	84	31	6	6.5	25	11	—	NW, N
Februarie .	764.1	—0.1	18.8	—20.0	4.0	83	20	5	6.5	22	7	—	N, NW
Martie . . .	761.0	4.1	23.7	—13 8	5.1	79	31	7	5.5	13	2	—	SE, SW
Aprilie. . .	760.2	9.5	26.4	— 3.8	6.9	75	31	6	4.6	1	—	0	NE, SE
Maiŭ . .	760.3	15.7	33 8	— 0.3	10.1	72	34	6	3 7	—	—	3	NE, SE
Iunie . . .	759.2	20.0	32.9	6.7	13.9	69	53	6	3.0	—	—	15	NE, SE, S
Iulie. . . .	758.9	22.5	36.9	10.0	14.5	67	36	4	2.2	—	—	26	NE, NW
August. .	760.0	21.8	35.0	5.8	13.9	67	19	3	1.9	—	—	25	NE, N, NW
Septembre.	762.6	17.8	33.0	— 0.3	11.5	71	41	4	2.7	—	—	11	NE, N
Octobre. .	763.6	13.0	30.5	— 6.5	9.2	77	42	4	4.5	1	—	2	NE, S
Novembre.	764.7	6.5	24 0	—11.9	6.3	82	40	6	6 1	7	1	—	N, NW
Decembre .	764.2	1.5	20.8	—21.0	4.6	84	33	6	6.7	19	5	—	N, NW
An.	762 0	10.9	36.9	—24.0	8.6	76	411	63	4.5	88	25	82	NE, N, NW

Durata de strălucire a sóreluĭ, dedusă din 6 anĭ de observaţiunĭ la heliograful Campbell-Stokes, este la Sulina de 2.406 ore, adecă 54 % din totalul sĕŭ posibil de strălucire în acéstă localitate.

Cutremurele de pămînt în cursul anuluĭ 1895 aŭ fost puţin numeróse

şi puţin intense. Ḑece sunt ḑilele în carĭ s'aŭ simţit óre-carĭ sguduiturĭ: 5 Februarie, 10 Martie, 1 şi 16 Maiŭ, 16 Iunie, 23 Septembre, 19 şi 26 Novembre, 7 şi 27 Decembre. Amănunte asupra acestor cutremure se găsesc în al un-spre-ḑecelea memoriŭ.

In fine ultimul memoriŭ din acest volum de *Anale* se ocupă cu *Primele valorĭ normale ale ploieĭ în România.* S'aŭ reunit acì valorile lunare, anuale şi pe anotimpurĭ ale cantităţiĭ de plóie în 82 de localităţĭ, unde observaţiunile udometrice aŭ fost făcute pe o periódă de cel puţin 4 anĭ. Printre aceste localităţĭ sunt 23, în carĭ observaţiunile aŭ cel puţin o periódă de 10 anĭ. Determinându-se repartiţiunea lunară a ploilor, se constată că lunile Maiŭ şi maĭ cu sémă Iunie sunt cele în carĭ se adună cele maĭ marĭ cantităţĭ de apă. Excesuluĭ de plóie din luna Iunie se datoresce faptul că, dintre tóte anotimpurile, cea maĭ mare cantitate de apă se adună în general în timpul vereĭ. Tot acestuĭ exces de plóie din luna Iunie, precum şi întru cât-va celuĭ din Maiŭ, se datoresc inundaţiunile carĭ, maĭ ales în uniĭ anĭ, prăpădesc mare parte din semĕnăturile de pe văile multor ape curgĕtóre.

Acest studiŭ maĭ cuprinde valorile mijlociĭ ale numĕruluĭ ḑilelor de plóie, acela al ḑilelor în care ninge, al ḑilelor în care solul este acoperit de zăpadă şi grosimea mijlocie a stratuluĭ de zăpadă. In fine se maĭ găsesce pentru fie-care localitate cantitatea maximă de apă în curs de 24 ore.

Asupra acestuĭ din urmă punct, trebue să menţionez plóia remarcabilă, care a căḑut în ḑiua de 7 Iulie 1889 la Curtea-de-Argeş. Intr'adevĕr, în acéstă ḑi, în curs de 24 ore, s'aŭ strîns 226.3 mm de plóie. Acésta este cea maĭ mare cantitate de apă ce cunóscem să fi căḑut în timp de 24 ore în România. Ceea ce este însă maĭ important este faptul că 204.6 mm din cantitatea indicată maĭ sus aŭ căḑut în timp numaĭ de 20 minute, ceea ce face 10.2 mm pe minut. Acéstă extraordinară cantitate de apă a făcut pe părintele G. C. Drăgănescu, directorul Seminariuluĭ din Curtea-de-Argeş şi şeful staţiuniĭ meteorologice din acea localitate, să ne adreseze imediat depeşa următóre: «Astă nópte, între orele 11 şi 12, a avut loc un accident climatic fórte important. O plóie torenţială ne maĭ pomenită, însoţită de tunete şi fulgere slabe şi de puţin vînt, a dat, numaĭ în 20 minute, o enormă cantitate de apă, 204.6 mm.»

Bucurescĭ, 12 (24) Decembre 1896.

Anexă. — La pag. 38

RAPORT DESPRE LUCRĂRILE FĂCUTE LA INSTITUTUL DE PATOLOGIE ŞI DE BACTERIOLOGIE DE D-NII Dr. C. STARCOVICI, Dr. G. PROCA şi Dr. V. BABEŞ ASUPRA ETIOLOGIEI FEBREI AFTÓSE EPIZOOTICE

DE

Prof. V. BABEŞ
Membru al Academiei Române.

I.

Observaţiunĭ asupra lucrărilor anterióre, de Dr. V. Babeş.

Nu sufere îndoială, că febra aftósă este o maladie contagiósă aparţinênd bólelor exantematice; ea se transmite de la un animal la altul, şi chiar la om, prin intermediul secreţiunilor şi dejecţiunilor animalelor, care-şĭ pot păstrà timp îndelungat puterea lor de patogenitate. Pe lângă multe casurĭ în carĭ se póte probà modul de contagiune, sunt altele în carĭ e imposibil de a urmărì calea infecţiuniĭ; ast-fel se afirmă că un grajd părăsit de multă vreme şi care a fost locuit maĭ înainte de animale bolnave póte contaminà alte animale sănătóse. E bănuială cum că băligarul maĭ ales ar păstrà virusul timp de maĭ multe lunĭ şi chiar anĭ. Animalele carĭ aŭ suferit maĭ înainte de febră aftósă şi s'aŭ tămăduit în urmă pot încă transmite bóla. Desinfectarea radicală şi ferberea lapteluĭ maĭ multă vreme pot distruge virusul. Animalele de diferite speciĭ, maĭ ales bovideele, oile, porciĭ, caprele, sunt maĭ mult expuse la contaminare, pe când calul, cânele, pisica, epurele de casă sunt cu mult maĭ puţin susceptibile. Infecţiunea acestor animale se face de la unul la altul, fără deosebire de speţă. Germinul bóleĭ pătrunde probabil prin óre-carĭ puncte de elecţiune, prin regiunile în carĭ

maĭ adese-orĭ se observă primele manifestaţiunĭ morbide, şi anume: prin mucósa nasală, bucală, în regiunea mameleĭ, a copitelor, a anusuluĭ la unele animale. De acì el se póte propagà maĭ departe în pulmonĭ saŭ în tubul digestiv. Mersul bóleĭ ne face să credem, că în acéstă infecţiune e vorba de un virus care se propagă prin căile de comunicaţiune, plecând din regiunile acele unde bóla a devenit endemică, mulţumită unor împrejurărĭ puţin cunoscute, póte numaĭ din causa lipseĭ mĕsurilor de isolare şi de desinfectare. Din aceste regiunĭ anumite, bóla se rĕspândesce cu o iuţélă maĭ mare saŭ maĭ mică, după importanţa şi mulţimea căilor de comunicaţiune, şi rĕmâne în vigóre atâta vreme cât nu se ieaŭ mĕsurĭ riguróse pentru combaterea epizootieĭ.

Se citéză observaţiunĭ, din carĭ resultă că bóla s'ar nasce de la sine, nefiind în nicĭ o legătură cu regiunile contaminate; ele însă trebuesc primite cu multă reservă, sciut fiind cât este de greŭ de a constatà căile maĭ mult saŭ maĭ puţin ascunse ce le-a putut urmà germinul infecţios.

Aceste constatărĭ pe de o parte, pe de alta marele interes economic al acesteĭ epizootiĭ, aŭ făcut ca un mare numĕr de autorĭ să cerceteze natura virusuluĭ specific. In adevĕr, mulţĭ aŭ descris, fie în conţinutul vesiculelor, fie în secreţiunĭ saŭ organele interne, diferite speciĭ de microbĭ rotunḑĭ, cocĭ, streptococĭ, saŭ parasiţĭ animalĭ, ca amibe etc.

Ne mărginim a cità câte-va nume. Aşà *Nosotti* a găsit un microb rotund, care se coloréză cu diferitele colorĭ de anilină, cultivabil, inoculabil, cu care autorul a produs bóla. *Klein* (1) a găsit nisce diplococĭ şi streptococĭ, cu carĭ a putut să dea nascere bóleĭ la oĭ, infectându-le pe cale stomachală, însă carĭ nu aŭ avut nicĭ o acţiune inoculaţĭ fiind sub pele. *Kurth* (2) a găsit la animalele bolnave un streptococ, pe care l'a numit *streptoccocus involutus*, cu care însă nu a reuşit să producă febra aftósă; autorul însă a bănuit o óre-care legătură de patogenitate între acest microb şi bóla. In timpul din urmă, Kurth a găsit microbul sĕŭ in gura unor bolnavĭ atinşĭ de alte afecţiunĭ. *Schottelius* (3) a descris nisce streptococĭ mobilĭ, pe carĭ i-a cultivat din vesiculele aftóse şi i-a considerat ca microbiĭ specificĭ aĭ bóleĭ, cu tóte că nu a putut probà acest lucru, căcĭ animalele inoculate, după câte-va ḑile de febră, nu aŭ presentat erupţiunea caracteristică. *Behla* (4) a

(1) 15-th. *Annual of the Local Gouvernement Board*, 85.
(2) *Mitteilung. a. d. Kaiserl. Gesundhitsamt.*, VIII.
(3) *Centr. f. Bact*, Bd XI.
(4) *Centr. f. Bact.*, Bd. XIII şi de curînd în *Berl. tierärztliche Woch.*, 1896

descris nisce corpusculĭ amiboiḑĭ în sângele saŭ în mucósele animalelor, căror corpusculĭ el le atribue un rol patogen cu tóte că nu-şĭ susţine aserţiunea pe basa vre-unor cercetărĭ experimentale. Aceştĭ parasiţĭ se desvoltă pe mediile artificiale, întovărăşiţĭ însă şi de alţĭ microbĭ străinĭ. *Piana* şi *Fiorentini* (1) pretind că aŭ găsit amibe în casurile de febră aftósă; însă neputênd obţiné culturĭ pure, nu aŭ fost în stare să experimenteze în mod esact cu aceste formaţiunĭ speciale.

Putem trece repede asupra acestor cercetărĭ în mare parte incomplete, fără a fi nevoe de a intrà în amănunte, căcĭ autoriĭ citaţĭ nu aŭ fost în stare să reproducă bóla tipică cu parasitul descris de dînşiĭ la diferitele animale susceptibile pentru febra aftósă.

Cercetările luĭ *Siegel* (2) asupra microbuluĭ găsit de el în epidemiile de stomatită gravă cu infecţiune hemoragică, observate la copiĭ maĭ ales şi carĭ aŭ coincidat cu o epizootie de febră aftósă, sunt cu mult maĭ afirmative, căcĭ ele aŭ conchis la identitatea dintre microbiĭ găsiţĭ la om cu aceĭ găsiţĭ la animale bolnave. Maĭ mulţĭ înainte de Siegel aŭ susţinut că, în unele epizootiĭ de febră aftósă, şi maĭ ales dacă aceste epizootiĭ sunt de o óre-care malignitate, bóla se póte transmite la om, şi se transmite nu numaĭ sub forma uneĭ uşóre erupţiunĭ fără importanţă, ci ca o adevĕrată epidemie gravă, cu o mare mortalitate.

Siegel insistă asupra analogieĭ ce există între aceste casurĭ şi scorbut, şi se póte pune întrebarea dacă multe din casurile ce aŭ fost luate drept scorbut nu aŭ fost decât nisce adevĕrate infecţiunĭ aftóse, saŭ dacă dimpotrivă acele câte-va casurĭ menţionate de Siegel şi de alţiĭ ca aparţinênd febreĭ aftóse nu aŭ fost decât casurĭ de scorbut, saŭ vre-o varietate óre-care a septicemiilor hemoragice.

Siegel a găsit în organele indiviḑilor morţĭ de acéstă bólă hemoragică cu erupţiunĭ vesiculóse, precum şi în organele interne a două vacĭ mórte de febră aftósă, un acelaşĭ microb, pe când în alte casurĭ microbul în chestiune nu a putut fi găsit. Siegel observă, că de obiceiŭ microbul se găsesce în primele 10 ḑile ale bóleĭ.

Microbul luĭ Siegel are o lungime de 0,5 – 0,7μ, face câte odată filamente, adese-orĭ nu se coloréză decât numaĭ la ceĭ 2 polĭ, se decoloréză cu Gram, nu posedă sporĭ, se desvoltă la temperatura camereĭ pe tóte mediile obicĭnuite, dând pe plăcile de gelatină micĭ coloniĭ rotunde de o culóre gălbue. Microbul nu lichefiază gelatina, nu e patogen pentru epurele de casă, cobaiŭ, şórece, câne şi pisică.

(1) *Centr. f. Bact.*, Bd. XIX.
(2) *Deut. med. Woch.*. 1891 şi 1894.

Porumbeiĭ tinerĭ însă mor după injecţiunea uneĭ marĭ cantităţĭ de cultură. La purceĭ, la viţeĭ şi la viţele, autorul, frecând mucósa bucală cu o cultură pură, saŭ injectând în peritoneŭ o asemenea cultură, a putut observà o erupţiune vesiculósă, precum şi nisce ulceraţiunĭ ale gureĭ şi ale nasuluĭ, hemoragiĭ şi mórtea în 12 -15 ḑile. Baciliĭ se găsesc în organele interne. Injecţiunile nu reuşesc în tot-deauna, căcĭ printre animalele asupra cărora se experimentéză sunt unele refractare, acelea anume carĭ aŭ avut maĭ înainte febra aftósă.

Kruse, care face o dare de sémă a lucrărilor luĭ Siegel în manualul de microbiologie al luĭ Flügge (1), spune că a obţinut şi el o cultură de Siegel, însă că a observat o mare diferenţă între caracterele acesteĭ culturĭ şi acele descrise de Siegel. Ast-fel, microbul din cultura luĭ Kruse séměnă mult cu coli comun, nu e imobil, cum îl descrie Siegel, e patogen pentru şórece şi dă pe cartof o coloraţiune roşu-gălbue.

E fórte posibil ca Siegel să fi cultivat maĭ mulţĭ microbĭ de-odată şi presentând óre-carĭ analogiĭ între eĭ, uniĭ imobilĭ, alţiĭ mobilĭ, uniĭ inofensivĭ pentru şórece, alţiĭ patogenĭ, ast-fel că ne putem întrebà care din aceştĭ microbĭ este adevěratul agent patogen al bóleĭ.

De altmintrelea, comunicările luĭ Siegel maĭ pot fi discutate şi din alte puncte de vedere, ceea ce face ca valórea publicaţiunilor sale să fie pusă la îndoială.

Aşà, să căutăm a ne da sémă de curiósa epidemie a satuluĭ Britz, aprópe de Berlin. Acest sat e cel maĭ bogat în vite din tóte împrejurimile Berlinuluĭ. Fără îndoială, epizootiile de febră aftósă sunt fórte dese, putem ḑice chiar constante în localităţile din jurul Berlinuluĭ, pe când epidemia observată de Siegel la om constitue o raritate, căcĭ în literatură nu se găsesce nicĭ un cas de o asemenea stomatită hemoragică cu caractere particulare. In Ungaria, unde febra aftósă e departe de a fi rară, aprópe că nu s'a menţionat până acum o asemenea epidemie.

Să vedem în câte-va cuvinte care este mersul acesteĭ maladiĭ.

Copiiĭ şi adulţiĭ, carĭ în parte cel puţin aŭ fost în contact cu animalele bolnave, după o incubaţiune de 8—12 ḑile, care, fie ḑis în trécět, nu corespunde de loc cu incubaţiunea febreĭ aftóse, care este de 3—5 ḑile, presintă o erupţiune caracteristică a mucóseĭ bucale. Lesiunile presintă maĭ mult caracterele uneĭ glosite şi a uneĭ gingivite cu miros fetid; ósele maxilare sunt atinse şi ele, căcĭ se póte constatà o tumefacţiune difusă a scheletuluĭ cavităţiĭ bucale. Pe buze apar nisce micĭ erupţiunĭ

(1) Flügge, *Die Mikroorganismen*, 3-e Auflage, 1896.

erpetiforme, pe gambe şi pe antebraţe se constată un exantem cu caracter une-orĭ petechial, alte-orĭ vesicular, putêndu-se confundà lesne cu rugeola. Câte odată erupţiunea este unilaterală.

Bóla în timp de un an saŭ maĭ mult póte presintà recidive. Glosita adese-orĭ devine fórte gravă prin intensitatea eĭ; se menţionéză nu de rare orĭ hemoragiĭ abundente. Intre complicaţiunile interne, un loc însemnat îl ocupă endocardita, tumefacţiunea ficatuluĭ şi maĭ nicĭ odată acea a splineĭ. In alte casurĭ se constată echimose profunde, tarĭ şi avênd sediul în regiunea cotuluĭ şi a genunchiuluĭ. Adese-orĭ erupţiunea póte îmbrăcà forma unuĭ pemphygus; se relatéză casurĭ unde mórtea a fost precedată de simptome de tetanos.

Bóla e fórte contagiósă. Individiĭ carĭ vin în localitatea infectată se contaminéză prin obiectele de carĭ s'aŭ servit bolnaviĭ. Aşà, un copil s'a infectat printr'un biberon şi, după 12 ore de la infecţiune, îĭ apărù o erupţiune visiculósă caracteristică. In timp de 6 lunĭ, dintre ceĭ 9.000 locuitorĭ aĭ satuluĭ Britz, 300 aŭ presentat simptomele tipice ale maladieĭ, pe lângă mulţĭ alţiĭ ale căror simptome aŭ fost maĭ puţin caracteristice.

Microbiĭ isolaţĭ din unul din aceste casurĭ aŭ fost inoculaţĭ la 4 purceĭ prin frecarea mucóseĭ bucale: doĭ dintre eĭ aŭ murit după 48 ore, după ce aŭ presentat, la 18—24 ore de la infecţiune, un eritem hemoragic şi vesicule pe gambe. Unul dintre aceştĭ purceĭ a trăit, altul a fost omorît la 8 dile de la infecţiune, după ce a presentat o tumefacţiune cu formaţiunĭ de vesicule a mucóseĭ bucale.

S'aŭ inoculat doĭ viţeĭ, unul prin frecarea mucóseĭ bucale, altul prin infecţiune intra-peritoneală. Amîndoĭ aŭ murit a 5-a di, după ce aŭ presentat ulceraţiunĭ şi vesicule pe nas şi pe diferite mucóse.

Tóte aceste fapte arată că maladia observată la om a fost una din acele forme particulare fórte infecţióse de stomatită cu septicemie hemoragică, carĭ până atuncĭ eraŭ clasate între formele grave de scorbut.

Incă de mult am descris speciĭ de bacilĭ hemoragicĭ patogenĭ pentru animale şi pe carĭ i-am găsit în infecţiunile de acest fel, aşà în cât e fórte probabil că microbiĭ descrişĭ de Siegel în organele interne să nu fie decât nisce bacilĭ hemoragicĭ, carĭ, inoculaţĭ la porcĭ, la viţeĭ şi la porumbeĭ, sunt în stare să producă o maladie asemĕnătóre, dar o maladie care, prin durata sa, prin mersul sĕŭ supra-acut, prin caracterul sĕŭ hemoragic, prin marea mortalitate la care dă nascere, se distinge cu totul de febra aftósă spontanee, care are o mortalitate de abià 1—2 %.

Atuncĭ, pentru ce să presupunem că acéstă bólă a omuluĭ să fie de

natură aftósă, din momentul ce recunóscem bine manifestările obicĭnuite ale febreĭ aftóse la om şi scim că aceste manifestărĭ diferă cu totul de acele descrise de Siegel?

Contagiunea ómenilor în casurile expuse maĭ sus nu e nicĭ decum probată. Insuşĭ Siegel recunósce, că acéstă maladie gravă nu s'a arătat printre persónele carĭ fuseseră în contact direct cu animalele. De altmintrelea, cu tóte că el crede că prin laptele animalelor bolnave s'ar face contagiunea, nu a putut reuşì să producă cu el nicĭ culturĭ nicĭ infecţiune.

Pentru a explicà tóte aceste diferenţe, autorul crede că bóla observată la om e o formă maĭ gravă a febreĭ aftóse şi că, între acéstă formă şi acea ce de obiceiŭ se observă la animale, e aceeaşĭ legătură ca între variolă şi vaccin. Acéstă presupunere însă nu o baséză pe nicĭ un fapt experimental, căcĭ autorul nu a putut probà că vaccinaţiunea cu febra aftósă ar preservà în contra acesteĭ maladiĭ a omuluĭ.

De altmintrelea, autorul mărturisesce că există o asemĕnare între acéstă bólă a omuluĭ şi între scorbut, vaccin şi variolă, rugeolă, scarlatină saŭ febra petechială. Ceea ce însă ne intereséză maĭ mult în acéstă bólă a omuluĭ, şi anume identitatea eĭ cu febra aftósă, acésta nu prea reese din ceea ce spune Siegel, căcĭ numaĭ apariţiunea vesiculelor pe mucósa bucală nu probéză nimic, sciută fiind frecuenţa acestor erupţiunĭ la om şi la animale în diferitele maladiĭ infecţióse.

Mersul bóleĭ, precum şi marea mortalitate a animalelor în experienţă, vorbesc în contra existenţeĭ uneĭ identităţĭ între ambele maladiĭ, iar presenţa microbilor în organele animalelor nu probéză alt ceva decât că bóla omuluĭ e transmisibilă şi nicĭ decum identitatea eĭ cu febra aftósă. Ar fi trebuit, pentru acest lucru, să se găséscă aceiaşĭ microbĭ în bóla spontanee a animalelor. Inainte de a se fi identificat prin tóte mijlócele posibile microbiĭ găsiţĭ în organele animalelor atinse de febră aftósă, nimic nu se póte probà nicĭ în ceea ce privesce identitatea maladieĭ, nicĭ în ceea ce privesce rolul microbuluĭ în febra aftósă. Şi tocmaĭ în acéstă direcţiune, cu totul esenţială, cercetările luĭ Siegel sunt cu totul insuficiente. Siegel a trimis una din culturile sale unuĭ domn Cristman, despre care Siegel afirmă că ar fi un bacteriolog cunoscut, şi acesta a constatat identitatea acestor microbĭ cu alţiĭ, pe carĭ i-a găsit el în organele uneĭ vacĭ ce a murit de febră aftósă câte-va ḑile după infecţiune. Veterinarul Tröste a constatat identitatea morfologică a culturilor de la om şi de la animale. In fine Siegel inoculéză 3 vacĭ, injectându-le în cavitatea peritoneală conţinutul unuĭ balon de Erlenmayer (nu se ḑice ce cantitate); 2 din aceste animale nu aŭ reacţionat decât printr'o

uşóră febră, pe când cea de a 3-a vacă, după ce a avut o febră ridicată, a fost omorîtă a 10-a ḑi, şi atuncĭ numaĭ s'a observat între copite ulceraţiunĭ şi vesicule; s'aŭ găsit şi microbĭ în organele interne ale acestor din urmă animale. Prin urmare, într'un singur cas numaĭ Siegel a putut să producă la o viţea o bólă febrilă cu câte-va ulceraţiunĭ între copite.

Nu reese clar însă dacă cultura, cu care a experimentat în aceste casurĭ Siegel, provenià de la om saŭ de la animale; şi de óre-ce vaca a fost omorîtă maĭ înainte, nu se scie dacă bóla febrilă observată la dînsa ar fi putut avé un sfîrşit letal.

In fine, într'un singur cas Siegel a făcut culturĭ din organele uneĭ vacĭ care a murit după a 3-a ḑi de febră aftósă şi pretinde că a isolat aelaşĭ microb.

Ceea ce reese din lucrarea luĭ Siegel, se resumă decĭ în următórele puncte:

1. Siegel a găsit într'o epidemie cu caracterele uneĭ septicemiĭ hemoragice cu stomatită un microb ovalar, imobil, şi care, la viţeĭ, la purceĭ, la porumbel, precum şi într'un singur cas la o vacă, a produs o maladie febrilă, hemoragică, eruptivă şi mortală.

2. Tot Siegel trimite o pretinsă cultură pură a microbuluĭ sĕŭ luĭ Kruse, care găsesce în ea un bacil mobil presentând aprópe tóte caracterele luĭ coli comun şi care prin urmare nu corespunde de loc descripţiuniĭ şi fotogramelor din memoriul luĭ Siegel. Pe când Siegel pretinde că microbul nu e patogen pentru animalele de laboratoriŭ, Kruse îl găsesce patogen pentru şórecele alb.

3. *E lucru cert* prin urmare că Siegel nu a lucrat cu un singur microb, dar cu maĭ multe speciĭ diferite. Autorul nu a probat câtuşĭ de puţin dentitatea maladieĭ umane cu febra aftósă epizootică. Se póte pune decĭ, întrebarea, dacă microbiĭ găsiţĭ în organele omuluĭ şi la singurul animal mort de bólă naturală nu aŭ fost în parte cel puţin nisce varietăţĭ ale bacililor de putrefacţiune şi maĭ ales ale luĭ coli comun.

4. Nu e îndoială că Siegel a isolat în maladia omuluĭ un microb al septicemieĭ hemoragice, care şi el ar puté intrà în grupul luĭ coli comun. De altmintrelea, noĭ am găsit că există o grupă întrégă de microbĭ producĕtorĭ de septicemiĭ hemoragice, carĭ séměnă cu microbiĭ putrefacţiuniĭ şi represintă varietăţĭ artificiale saŭ trecĕtóre ale acestor din urmă microbĭ.

In numeriĭ 5 şi 6 din 1897 aĭ jurnaluluĭ *Deutsche med. Wochenschrift*, Bussenius şi Siegel revin asupra microbilor găsiţĭ la febra aftósă; dar acum, aşà se vede, eĭ găsesc iară microbĭ deosebiţĭ, dând acum baciluluĭ când numele de bacil albastru, când de bacil Siegel. Insă aceştĭ bacili nu sunt descrişĭ şi autoriĭ se raportéză la un alt jurnal,

unde aceştĭ bacili ar fi descrişĭ; dar acest jurnal până în present n'a apărut încă. Autoriĭ afirmă că ar fi găsit acest bacil din saliva bolnavilor cu erupţiune, semĕnând cu acela al febreĭ aftóse, şi că microbiĭ introduşĭ fiind cu alimente în tubul digestiv al unuĭ viţel, acest viţel ar fi murit de febra aftósă peste 4 ḑile. (?) Un alt viţel, fiind inoculat cu un microb provenind de la un alt copil bolnav, se îmbolnăvesce cu vesicule pe mucósa nasuluĭ, pe picióre; apoĭ apare diaree; a 5-a ḑi animalul se omóră şi din sânge se isoléză acelaşĭ microb. In fine, aŭ isolat acest microb (?) din saliva şi sângele animalelor afectate de bóla naturală şi injecţiunile microbuluĭ aŭ produs afte la viţeĭ şi la un porc.

Era nevoe de a stăruì asupra lucrărilor luĭ Siegel, pentru a probà insuficienţa lor, cu atât maĭ mult cu cât microbiĭ găsiţĭ de noĭ într'un mare numĕr de casurĭ de febră aftósă intră în grupul microbilor de putrefacţiune, semĕnând până la un óre-care punct cu coli comun. Dar cum bacilul coli comun se găsesce fórte des în organele animalelor mórte de diferitele bóle infecţióse, cum acest grup fórte întins îmbrăţişéză o infinitate de forme maĭ mult saŭ maĭ puţin stabilă, singurul fapt că s'aŭ găsit într'o bólă microbĭ asemĕnătorĭ cu coli comun nu póte îndreptăţì pretenţiunea de a se fi găsit însuşĭ microbul bóleĭ. Nicĭ producţiunea uneĭ bóle ce sémĕnă maĭ mult saŭ maĭ puţin cu febra aftósă nu este probantă, căcĭ în regiunĭ bântuite de afte se întîmplă uşor ca la un animal să se producă bóla, fără ca acésta să fie datorită inoculaţiunilor.

II.

Studiĭ asupra bacteriilor găsite de Dr. C. Starcovicĭ la animalele bolnave de febră aftósă, de Dr. V. Babeş şi Dr. C. Starcovicĭ.

România suferă mult de febra aftósă, deşì este inesact că la noĭ ar existà focare de acéstă bólă ce ar produce infecţiunea ţĕrilor vecine. Din contră, ţéra nóstră a fost în aniĭ din urmă în maĭ multe rîndurĭ infectată de ţĕrile vecine şi maĭ cu sémă de Ungaria.

La noĭ în ţéră, febra aftósă se presintă sub o formă destul de benignă, ast-fel în cât abià se observă casurĭ mortale. Alt-fel şi în străinătate mortalitatea acesteĭ bóle e fórte mică şi rare-orĭ se ridică peste 1—2%. Inconvenientele bóleĭ sunt maĭ cu sémă incapacitatea de a lucrà a animalelor în timpul bóleĭ. Dejà în anul 1890, d-l inspector veterinar *Starcovicĭ*, cultivând conţinutul pustulelor şi saliva maĭ multor animale atinse de acéstă bólă, şi anume în primele ḑile ale

bólei̮, găsise nisce bacilĭ, carĭ însă nu aŭ fost examinaţĭ maĭ de aprópe. La începutul anuluĭ 1896, şi anume în lunile Februarie şi Aprilie, ivindu-se bóla pe o scară maĭ mare în judeţele Muscel şi Vlaşca, făcênd din noŭ culturĭ din salivă, pure în aparenţă, din mucósa gingiilor tumefiate la începutul bóleĭ, şi inoculând produsele bóleĭ şi saliva animalelor bolnave la diferite animale, a obţinut culturĭ, carĭ, fiind inoculate sub-cutan saŭ prin frecarea mucóseĭ bucale la viţeĭ, aŭ produs o bólă semĕnând mult cu bóla naturală.

Diferite fenomene greŭ de explicat şi contradicĕtóre, ivite în cursul acestor cercetărĭ, ne-aŭ determinat să lucrăm împreună cu Dr. Starcovicĭ, pentru a elucidà etiologia bóleĭ, pentru care aceste cercetărĭ prealabile ne-aŭ dat indicaţiunĭ preţióse.

Materialul de cercetare al d-luĭ Starcovicĭ a provenit din diferitele focare de epizootie, şi anume de la animale bolnave şi de la animale omorîte la începutul bóleĭ, anume:

5 Februarie 1896, vacĭ şi boĭ bolnavĭ din comuna Letea-veche (Vlaşca).
4 Aprilie 1896, boĭ bolnavĭ din comuna Bughea (Muscel).
9 Septembre 1896, boĭ şi vacĭ din comuna Fălciŭ.
11 Septembre 1896, boĭ şi viţeĭ din comuna Tătăraniĭ (Fălciŭ).
13 Octobre 1896, boĭ şi vacĭ din comuna Teţcanĭ (Bacăŭ).
19 Novembre 1896, boĭ şi junicĭ din comuna Bîrlad.

D-l Starcovicĭ, făcênd culturĭ din mucósa bucală, şi anume din conţinutul vesiculelor saŭ din lichidul sanguinolent produs din părţile tumefiate ale gingiilor, făcêndu-se o mică secţiune saŭ extirpându-se părţĭ micĭ din mucósa bolnavă, tot după o desinfecţiune prealabilă a suprafeţeĭ, s'aŭ produs pe substanţe nutritive microbĭ variaţĭ.

Anume s'a întrebuinţat gelatină, gelosă, gelosă cu glicerină şi ser, ser de boŭ, bulion, substanţe zacharate, cartofĭ; substanţele acestea s'aŭ ţinut parte în vid, parte la temperatura odăiĭ, parte la temperatura de 37°—38°.

De altă parte, s'aŭ încercat culturĭ pe substanţe acide şi alcaline, precum şi în lapte.

Pe când din produsele patologice sus menţionate s'aŭ desvoltat diferiţĭ microbĭ, din organele animalelor ucise orĭ nu s'a desvoltat nimic, orĭ cresceà un singur microb cu caractere bine determinate.

1. Printre microbiĭ desvoltaţĭ în unele casurĭ de pe mucósa bolnavă saŭ din erupţiunile patogene, menţionăm acì nisce stafilococĭ albĭ fără caractere patogene, un streptococ lung desvoltându-se la temperatura corpuluĭ, patogen pentru şórecĭ şi formând în bulion nisce grămeḑĭ micĭ, fiind probabil identic cu streptococus involutus găsit de Kurth

în febra aftósă, căcĭ pe bulion şi gelosă amestecate cu ser de boŭ se desvoltă sub formă de masse compacte seróse gălbuĭ, în carĭ streptocociĭ se găsesc legaţĭ printr'o substanţă capsulară şi formând lanţurĭ largĭ capsulare; granulaţiunile descrise de Kurth în jurul coloniilor nu s'aŭ putut bine observà.

2. Afară de acest microb, s'aŭ maĭ găsit în unele casurĭ streptococĭ banalĭ scurţĭ nepatogenĭ şi corespundênd varietăţilor nepatogene ale streptococuluĭ puroiuluĭ.

3. In unele culturĭ pe gelosă cu ser s'a desvoltat la temperatura corpuluĭ, maĭ încet decât stafilocociĭ şi streptociĭ, un bacil fin, curb, ascuţit, cu grăunţe maĭ marĭ, de obiceiŭ de substanţă metachromatică, semĕnând şi ca cultură (plăcĭ micĭ convexe gălbuĭ transparente, cu grăunţe neregulate de-asupra) cu microbul găsit de unul din noĭ la scorbut. Microbul nu pare a fi patogen în condiţiunile obicĭnuite.

4. Maĭ regulat, aprópe în tóte casurile examinate, d-l Starcovicĭ găsise în produsele patologice nisce bacilĭ, maĭ mult ovalarĭ câte odată, maĭ cu sémă în ţesute şi secreţiunĭ cu o formă lucidă, colorându-se bine cu colorile de anilină, necolorându-se după Gram, şi carĭ se cultivă cu înlesnire pe diferitele substanţe nutritive. Pe tóte substanţele cultura sémĕnă cu acea a colibaciluluĭ, saŭ maĭ bine cu o varietate a colibaciluluĭ descrisă de unul din noĭ (Babeş, *Zeitschrift für Hygiene, Varietäten d. Typhusbazillus*, şi *Les Bactéries*, III éd. Pl. photogr. XI p. 313). Coloniile se presintă pe gelatină sub formă de plăcĭ largĭ abundente alb-gălbuĭ, dantelate, plate saŭ cu desemn concentric, desvoltându-se şi în profundime sub formă de grăunţe maĭ marĭ în profundime maĭ mare, şi acì de culóre brunatră.

Pe gelosă, microbul formézǎ peste câte-va dile asemenea plăcĭ largĭ, abundente, albe, dantelate, brune la transparenţă, şi o turburélă şi un precipitat abundent al lichiduluĭ de condensaţiune. Cultura rĕspândesce puţin miros desagreabil şi formézǎ gaze abundente, maĭ cu sémă pe substanţe zacharate. Cresce la aer şi în vid; în culturĭ fără aer capĕtă o culóre brună. Dă reacţiunea indoluluĭ şi coaguléză laptele, formând puţină aciditate. Reducţiunea turnesoluluĭ se produce de obiceiŭ.

Crescerea pe cartofĭ e abundentă sub forma unor plăcĭ largĭ brunatre. Cu tóte că bacilul nu produce sporĭ, este destul de resistent; cu tóte că este omorît la o temperatură de 60° în 10 minute, totuşĭ culturile sale rĕmân viĭ timp de maĭ multe lunĭ. Culturile vechĭ produc anume pe gelosă nisce grupe de cristale necolorate ascuţite.

' Microbul provenit din o cultură de 48 ore pe gelosă saŭ bulion examinat la microscop se presintă ca un bacil ovalar de 0,6 μ grosime,

cu puncte polare maĭ colorate; posedă o zonă prin care microbiĭ veciniĭ sunt puţin distanţiaţĭ; în culturĭ maĭ vechĭ se găsesc şi nisce filamente maĭ gróse, pe când microbiĭ ovalarĭ sunt puţin umflaţĭ şi se coloréză maĭ cu anevoe. Microbul nu se coloréză după Gram. După Bunge, se pot constată pe dînsul nisce cilĭ lungĭ. Fie-care bacil posedă în diferitele puncte ale periferieĭ câte 3—6 flagelĭ saŭ cilĭ, cu ajutorul cărora devine fórte mobil.

Epuriĭ de casă, cărora am injectat în diferite rîndurĭ cantităţĭ maĭ marĭ din culturĭ, posedă în sângele lor substanţe ce aglutinéză şi imobiliséză microbul. O gută de ser de la atarĭ animale produce acest efect asupra 10—20 de gute de cultură. Colorând aceştĭ microbĭ aglutinaţĭ după Bunge paralel cu microbiĭ din aceeaşĭ cultură dar netractată cu ser, aflăm că, prin adăogirea seruluĭ, înainte de tóte aŭ dispărut ciliĭ şi, între microbiĭ aglutinaţĭ, distanţiaţĭ, carĭ se coloréză maĭ cu greŭ cu colorile de anilină, se găsesce o substanţă omogenă, largă, colorându-se în ros cu colorantul luĭ Bunge; asemenea o parte din microbĭ primesce acéstă colóre în locul coloriĭ violete-negre a microbilor netractaţĭ. Microbiĭ tractaţĭ cu ser sunt încunjuraţĭ şi de o zonă palidă, un fel de capsulă.

Culturele microbuluĭ sunt puţin virulente. Şóreciĭ inoculaţĭ cu maĭ multe picăturĭ de cultură pe bulion mor în câte-va ḑile şi din organe se pot obţiné culturile microbilor, pe când sub microscop microbiĭ sunt acì greŭ de constatat. Asemenea, după injecţiunea culturilor în cavitatea peritoneală, şóreciĭ mor cu un exudat peritoneal bogat în microbĭ; se maĭ găsesce o enterită cu tumefacţiunea plăcilor luĭ Peyer.

Epuriĭ de casă, chiar inoculaţĭ cu cantităţĭ maĭ marĭ de cultură sub pele, mor arare-orĭ, câte odată cu o ipotermie, cu o enterită. Altă dată se desvoltă numaĭ abcese conţinênd microbiĭ, pe când organele sunt de obiceiŭ sterile. Culturile trecute prin animale devin maĭ virulente, însă nu câştigă o virulenţă însemnată.

Pe când microbiĭ din saliva animalelor bolnave sunt abià virulenţĭ pentru epuriĭ de casă şi cobaĭ, microbul isolat din organele unuĭ viţel omorît la începutul bóleĭ aveà o patogenitate maĭ pronunţată.

Precum se vede, acest microb séměnă mult cu coli communis şi intră fără îndoială în grupul acestuĭ microb. Am identificà chiar microbul cu coli comun, dacă nu s'ar comportà în mod particular faţă cu rassa bovină.

5. Afară de acest microb, d-l Starcovicĭ a isolat în douĕ casurĭ de febră aftósă un alt bacil, şi anume din un cas de la Muscel, unde, după sterilisarea prealabilă a mucóseĭ gingiilor la începutul erupţiuniĭ, s'a luat din o mică placă produsà pentru a face culturĭ, şi din un al doilea cas de

la Fălciŭ, unde microbul s'a desvoltat împreună cu bacilul sus menţionat. Isolarea bacilului a reuşit uşor prin trecerea sa prin corpul epurilor şi cobailor, căcĭ acest bacil omóră aceste animale, precum şi şórecele, chiar inoculat fiind în cantitate mică sub pele, cu febră şi cu iperemia organelor interne şi cu începutul uneĭ degenerărĭ a rinichilor, fără tumefacţiunea splineĭ, de obiceiŭ cu hemoragiĭ întinse ale peleĭ şi ale mucóselor, în fine cu o enterită câte odată hemoragică.

Tóte organele conţin unul şi acelaşĭ microb, presentându-se în organe în grupe micĭ, sub formă de bacilĭ subţirĭ, puţin curbĭ, uniformĭ saŭ punctuaţĭ, cu o zonă destul de largă împrejur. Nu se coloréză după Gram şi se cultivă uşor pe diferite substanţe.

Pe gelatină, cresce maĭ încet la temperatura camereĭ, peste 2—3 ḑile produce o placă gălbue, transparentă, dantelată, netedă, lucie şi în striŭ se vĕd puncte devenind maĭ marĭ şi brune în profunḑime. Nu degagiază vre-un miros maĭ apreciabil.

Pe gelosă, produce plăcĭ puţin gălbuĭ, transparente, dantelate, largĭ, lucide, maĭ gălbuĭ şi maĭ transparente decât microbul sus menţionat.

Pe gelosa simplă nu produce gaze, pe când pe gelosa sacharată desvoltă gaze, însă maĭ puţine decât cel-lalt bacil; mirosul culturiĭ e maĭ puţin pronunţat decât acela al baciluluĭ I. Cresce bine în profunḑime şi în vid.

In bulion, produce o turburélă maĭ puţin pronunţată decât bacilul I.

Pe cartofĭ, produce la temperatura corpuluĭ plăcĭ ridicate, destul de abundente, lucide, ce devin brunatre cu timpul.

Pe serul de boŭ, produce asemenea plăcĭ, dar maĭ puţin abundente.

Coaguléză laptele, producênd aciditate, pe când în bulion produce puţină alcalescenţă, dă reacţiunea indoluluĭ şi reduce culórea turnesoluluĭ.

Microbul se presinţă ca un bastonaş, semĕnând mult cu bacilul febreĭ tifoide, de 1μ—2μ lungime şi 0,4μ grosime, puţin curb, şi arată în interiorul sĕŭ, la extremităţĭ şi de-alungul sĕŭ puncte maĭ colorate, carĭ nu întrec grosimea baciluluĭ. In culturì maĭ vechĭ se desvoltă, pe lângă filamente puţin îngroşate, şi formaţiunĭ lungĭ fusiforme, conţinênd vacuole şi granulaţiunĭ metachromatice; aceste formaţiunĭ se coloréză în total cu o nuanţă maĭ roşie (cu albastru de metilen) decât baciliĭ. Aşà se vede, că aceste formaţiunĭ puţin maĭ gróse decât baciliĭ represintă un stadiŭ de desvoltare maĭ resistent al microbuluĭ. Colorat după Bunge, arată o capsulă subţire şi maĭ mulţĭ cilĭ lungĭ (2—6) pe diferite puncte ale periferieĭ, semĕnând cu aceia aĭ baciluluĭ tific. Animalele ce aŭ resistat infecţiuniĭ repetate cu acest microb ca-

pĕtă un ser, din care o picătură produce aglutinarea microbilor în 10—20 picăturĭ de cultură pe bulion.

Microbul îşĭ păstréză timp de maĭ multe lunĭ patogenitatea, cu tóte că forma microbilor se schimbă în modul arătat saŭ microbiĭ, fiind descompuşĭ, sub forma unor granulaţiunĭ chromatice micĭ, fără să formeze sporĭ.

6. Din sângele corduluĭ uneĭ vite omorîte la începutul bóleĭ, s'a cultivat un bacil aparţinênd asemenea acestuĭ din urmă grup de bacilĭ, avênd caracterele următóre:

Cresce bine pe tóte substanţele şi la temperatura camereĭ, precum şi la acea a corpuluĭ, arătând caracterele baciluluĭ coli, producênd gaze şi un miros desagreabil, semĕnând cu acela ce degagiază o cultură de choleră. Dă reacţiunea indoluluĭ, coaguléză laptele şi diferă de baciliĭ descrişĭ anume prin lipsa de mobilitate şi de cilĭ, avênd alt-fel forma şi mărimea baciluluĭ coli, fiind însă maĭ mult ovalar.

Un caracter important al acestuĭ microb este patogenitatea sa pentru animalele de laboratoriŭ; o cantitate mică de câte-va gute omóră şórecele alb în câte-va ḑile cu un fel de septicemie, găsindu-se microbul inoculat în organele interne; asemenea produce, după injecţiunea sub-cutanată de 1 cm. c., mórtea epurilor de casă şi a purceilor de India peste 2—4 ḑile, asemenea constatându-se bacilul în organele interne ale animalelor.

Să trecem acum la studiele făcute de d-l Starcovicĭ pentru a aprecià acţiunea acestor microbĭ asupra animalelor susceptibile la infecţiunea cu febra aftósă.

I. Bacilul de la Muscel.

Din cultura *serum B*, din sânge gură de la boĭ bolnavĭ de febră aftósă de la cătunul Bughea, comuna Câmpulung, judeţul Muscel, avênd temperatura rectală 40°,1 înainte de apariţiunea erupţiuniĭ aftelor, representând numaĭ turgescenţa bureletuluĭ maxilaruluĭ, s'a inoculat cu bulion de 24 ore 1 cc. un epure sub-dermal la 4 Aprilie 1896. Acest epure a murit la 8 Aprilie. La autopsie se observă: la locul de inoculaţiune un nodul caseos, vasele mesenterice injectate, splina mărită violacee, ficatul mărit congestionat, de culóre brună-închis, presărat de numeróse puncte gălbuĭ (degenerescenţă), pulmoniĭ, paliḑĭ, conţin sânge necoagulat.

La 9 Aprilie s'a inoculat, din cultura ficat a unuĭ epure inoculat

din cultura *serum B* cu câte 1/2 cc. bulion, un epure, un cobaiŭ şi un şórece alb.

Tot din acéstă cultură (ficat epure inoculat cultura *serum B*) s'a inoculat o óie sub-dermal cu 1 cc. bulion; asemenea, s'a frecat o altă óie pe mucósa bucală şi la o a treia i s'a dat pe alimente. Tóte aceste oĭ aŭ avut o reacţiune termică, care a durat de a doua ḑi după infecţiune până a opta ḑi, după care s'aŭ remis fără a presintà erupţiunĭ vesiculóse la gură saŭ unghiĭ. La 14 Aprilie a murit şórecele alb, căruia făcêndu-ĭ autopsie, se observă o stare congestivă a organelor splanhnice, maĭ ales a splineĭ, care este violacee şi friabilă, vasele mesenterice injectate.

La 15 Aprilie a murit epurele inoculat la 9 Aprilie, *cultură ficat epure;* la autopsie se observă: la locul de inoculaţiune (ureche) tumefacţiune violacee, splina mărită violacee, feiabilă, rinichiĭ cu pete violacee, cu substanţa corticală injectată, ficatul congestionat, presărat cu puncte gălbuĭ, ganglioniĭ mesentericĭ tumefiaţĭ, hemoragicĭ, cordul plin cu sânge, pulmoniĭ paliḑĭ.

Din cultura pe bulion de la epurele inoculat la *9 Aprilie, mort la 15 Aprilie,* s'a inoculat sub-dermal cu 1 cc. bulion viţel No. 2, la institutul vaccionogen al Statuluĭ. La 22 Aprilie, temperatura luată înainte de inoculare a fost de 37°,7; a doua ḑi presintă la locul de inoculaţiune o tumefacţiune durerósă, temperatura merge crescênd, atingênd 40°, şi la 26 Aprilie apar vesicule de diferite mărimĭ pe bureletul superior şi buza inferióră, avênd salivaţiunĭ abundente, carĭ se scurg prin comisurĭ în filamente; acéstă stare a durat până la 28, când febra şi tóte simptomele încep a descresce. Din sânge gură viţel No. 2, s'aŭ făcut culturĭ; din culturile acelea s'a inoculat un epure negru No. 6 şi un cobaiŭ, *la 14 Maiŭ.* Epurele a murit la 17 Maiŭ cu congestiunea organelor splanhnice, maĭ ales splina.

Din saliva *viţel No. 2* s'a infectat *(la 30 Aprilie),* prin frecarea pe mucósa bucală, un viţel No. 4, care înainte de inoculare a avut temperatura rectală 37°, iar a 3-a ḑi după infectare a atins 40°, cu salivaţiune abundentă, iar a 4-a ḑi presintă pe burelet şi buza inferióră lesiunile albiciόse, *afte.* Din cultura de la viţelul No. 2, sânge gură *pe ser* (30/IV), s'a însĕminţat bulion (4/V), din care s'a inoculat la 23 Maiŭ la un viţel No. 12, avênd temperatura înainte de inoculare 37°. Temperatura a mers gradat crescênd până la 28 Maiŭ, când a ajuns 39°,7, presentând salivaţiunea însemnată, scârşniturĭ din dinţĭ şi vesicule pe burelet şi buza inferióră.

La 4 Iuuie s'a inoculat sub-dermal un epure cu o cultură provenind

din sânge gură viţel No. 2. Acest epure a murit la 6 Iunie, arătând la autopsie o însemnată congestiune a organelor splanhnice.

10 Iunie.—Din cultura provenind de la epurele inoculat la 9/IV, s'a inoculat viţel No. 19 sub-dermal cu 1 cc. bulion. Temperatura înainte de inoculaţiune a fost 38°,9, atingênd 40° la 14 Iunie; la 19 Iunie presintă flictene pe bureletul superior şi buza inferioră, *asemenea în spaţiul interdigital se constată vesicule de mărimea unuĭ bob de mazĕre* şi carĭ la 20 se sparg, lăsând o soluţiune de continuitate roşietică.

13 Iulie.—Din cultură de la epurele inoculat la 9/IV, s'a inoculat prima serie de boĭ, vacĭ şi viţeĭ la comuna Chiojdenĭ, judeţul Rîmnicul-Sărat, injectându-li-se sub-dermal în regiunea prescapulară câte 1 cc. bulion. De a doua ḑi după inoculaţiune aŭ presentat umflăturĭ durerόse la locul de inoculare, carĭ la uniĭ indiviḑĭ le produceaŭ şchiopăturĭ la piciorul respectiv; după 2 ḑile temperatura a crescut mergênd până la: la vacile şi boiĭ carĭ înainte aŭ avut 38°,3, a atins 39°,7; la viţeĭ de la 38°,3 înainte, a atins 40°,1, menţinêndu-se ast-fel până pe la 22 Iulie; în acest interval aŭ presentat inapetenţă, înmulţirea secreţiuniĭ salivare, împuţinarea secreţiuniĭ lapteluĭ şi flictene pe mucόsa bucală, maĭ ales pe bureletul superior, buză şi împrejurul limbeĭ la unele animale.

Din saliva unuĭ viţel No. 1, s'a infectat prin frecare vacĭ şi boĭ, carĭ după 3—4 ḑile aŭ presentat câte-va vesicule, fără o ridicare termică însemnată, şi chiar vesiculele eraŭ maĭ puţine.

Din cultura din care aŭ fost inoculaţĭ boiĭ, vacile şi viţeiĭ la 13 Iulie, s'aŭ inoculat la 5 August 2 epurĭ, carĭ aŭ murit la 12 August, şi în culturile provenite de la eĭ se găsesce constant bacilul cel fin, puţin curb 0 3μ. diametru.

NB. La 15 Novembre s'a inoculat din cultura baciluluĭ Muscel (fin) 2 porumbeĭ şi 2 găinĭ sub-dermal în regiunea pectorală cu câte 1 cc. bulion. Un porumbel a *murit la 22 Novembre*, presentând un sechestru, însemnat la locul de inoculaţiune, cu o slăbire însemnată, cu diaree, hemoragiĭ intestinale şi congestiunea ficatuluĭ, rinichilor şi splineĭ.

Al doilea porumbel, după ce a arătat câte-va ḑile o indisposiţiune marcată, s'a remis. Găinile nu aŭ presentat nimic de remarcat.

4 August.—Din culturile provenind de la epurele 9/IV, s'aŭ repetat din noŭ experienţe la Chiojdenĭ, judeţul Rîmnicul-Sărat, inoculându-se sub-dermal 1 cc. bulion în regiunea prescapulară viţeĭ şi vacĭ purtând No. 1 şi No. 2. Viţeiĭ aŭ avut reacţiune termică însemnată, maĭ ales No 1, care a atins 42°,1 a treia ḑi, iar No. 2 40°,8. Vacile No. 1 şi No. 2 aŭ atins 41°. Asemenea aŭ presentat schiopătura din causa tumefacţiuniĭ de la locul de inoculaţiune, înmulţirea saliveĭ, împuţinarea lapteluĭ la vacĭ, iar la gură

pe burelet şi buza inferióră vesicule de diverse mărimĭ, atât la viţeĭ cât şi la vacĭ.

Din aceste culturĭ s'aŭ maĭ inoculat epurĭ şi cobaĭ, carĭ aŭ murit în intervale de la 4—10 ḑile cu lesiunile obicĭnuite.

10 Ianuarie 1897.—Din cultura bulion 8/xII ficat epure inoculat la 3/xII cultura *a* (bacilul fin Muscel I), s'a inoculat un şórece alb sub-dermal cu 1 $^1/_2$ cc.; s'a maĭ inoculat un rîmător sub-dermal cu 1 $^1/_2$ cc.; iar un al doilea rîmător s'a frecat pe mucósa bucală din acest bulion. Aceştĭ rîmătorĭ nu aŭ presentat decât nisce micĭ oscilaţiunĭ termice.

II. Bacilul de la Fălciŭ.

Din cultura în bulion 18/x din agar 3/x, salivă pură vacă Fălciŭ, care erà bolnavă de 2 ḑile avênd temperatura 39°,9, s'a inoculat la *23 Septembre* un epure alb sub-dermal cu 1 cc., care a murit la *31 Octobre*, presentând la locul de inoculaţinue un nodul caseos, în jurul căruia erà o zonă hemoragică; ficatul marmorat, ganglioniĭ mesentericĭ tumefiaţĭ, splina şi rinichiĭ congestionaţĭ.

La 15 Novembre s'a inoculat, din cultura *salivă vacă Fălciŭ, 2 porumbeĭ, 2 găinĭ şi 2 cânĭ* cu câte $^1/_2$ cc. sub-dermal; aceste animale nu aŭ presentat nimic de remarcat.

III. Bacilul de la Bîrlad.

Sacrificându-se la abatoriul Bîrlad înadins pentru scopul studielor nóstre 3 vacĭ şi o junică bolnave de 3—4 ḑile, avênd temperatura: vacile de 39°,8, 39°,9, iar junica 40°,1, cu salivaţiune filantă, abundentă, inapetenţă, tristeţe, pĕrul sbîrlit, iar pe mucósa bucală vesicule de diferite mărimĭ, de la un bob de mazĕre până la un bob de fasole, albicióse, cu un conţinut gălbuiŭ, iar altele crăpate, lăsând o suprafaţă ulcerată roşiatică; la autopsie se remarcă o stare de congestiune a ficatuluĭ, rinichilor şi splineĭ; la una substanţa corticală a rinichilor a fost de o paliditate marcat;—s'aŭ făcut culturĭ din organe pe substanţe. Din sucul organelor s'aŭ inoculat sub-dermal epurĭ şi cobaĭ. Asemenea din salivă s'aŭ inoculat epurĭ şi cobaĭ.

Aceste animale nu aŭ presentat nimic.

Din culturile obţinute din organele vacilor Bîrlad, *sânge cord* şi *rinichĭ*, s'a inoculat la *2 Novembre* câte un epure şi câte un cobaiŭ sub-dermal cu câte 1 cc. bulion. La 24 Novembre aŭ murit ambiĭ cobaĭ cu

edem hemoragic pe tot abdomenul, cu pneumonie şi ficatul cu aspect vitros.

La 3 Decembre a murit epurele inoculat la *21 Novembre*, cultură sânge cord vacă Bîrlad, presentând un abces caseos la locul de inoculare, pulmonii iperemiaţi şi cu echimose, ficatul, rinichii iperamicĭ.

Din cultură sânge cord şórece alb inoculat la 10 Ianuarie cu bacilul cel fin, s'aŭ inoculat sub-dermal un epure şi un cobaiŭ.

17 Ianuarie.—Epurele inoculat la 13 Ianuarie, cultură sânge cord şórece alb bacilul fin, a murit presentând la autopsie lesiunile obicĭnuite şi în culturĭ făcute din sânge cord şi ficat se desvoltă bacilul cel fin.

18 Ianuarie.—Cobaiul inoculat la 13 Ianuarie, cultură sânge cord şórece alb inoculat cu bacilul cel fin, a murit presentând la locul de inoculaţiune un nodul lardaceŭ, în cavitatea peritoneală lichid gălbuiŭ, ficatul, splina congestionate, acoperite cu o membrană fină albicióṣă; cordul conţine sânge necoagulat.

10 Ianuarie 1897.—Din cultură salivă *vacă Fălciŭ* (bacil II), isolându-se un al 2-lea bacil ceva maĭ gros decât cel fin, s'aŭ inoculat cu bulion din acest bacil *gros* un şórece alb sub-dermal şi un rîmător, iar un altul s'a frecat pe mucósa bucală. Şórecele a murit a doua ḍi, iar rîmătorii nu aŭ presentat nimic marcant, decât nisce oscilaţiunĭ micĭ termice.

13 Ianuarie.—Din cultură sânge cord şórece inoculat la 10 Ianuarie bacilul cel gros Fălciŭ, s'aŭ inoculat un epure şi un cobaiŭ sub-dermal.

Experimente la animale marĭ.

Seria I. Viţeĭ de la Şcóla veterinară.

La 21 Octobre s'aŭ inoculat sub-dermal 2 viţeĭ, iar la 3 li s'aŭ stropit alimentele cu culturĭ ale *baciluluĭ* fin Muscel şi din culturĭ *Fălciŭ* (salivă gură vacă) bacil fin + cel gros, căcĭ eraŭ aşà se vede în amestec, isolându-se după acésta din acea cultură, din care s'a dat la viţeĭ.

Doĭ din viţeiĭ inoculaţĭ sub-dermal, adecă No. 3, No. 4, şi No. 2 pe cale bucală, chiar de a doua ḍi după inoculare, aŭ arătat, pe lângă reacţiunea locală, o umflătură durerósă la locul de inoculaţiune şi o progresiune a temperatureĭ, care înainte de inoculare a fost de 38°,2 la No. 4 şi 38°,5 la No. 3, iar la No. 2, 38°,3; a mers crescênd ajungênd maximul la 5 Novembre şi 9 Novembre, avênd: 39°,8, 39°,9 şi 40°,1.

La 27 Novembre se observă abundenţă de salivă, scurgêndu-se prin comisurĭ, tumefacţiunea bureletuluĭ şi injecţiunea vaselor gingiilor şi dificultate în masticaţiune. La 2 Novembre se observă numeróse afte de diverse mărimĭ, de la a unuĭ bob de mazĕre până la a uneĭ alune, preserate pe burelet, pe mucósa bucală, gingiĭ, buza inferióră, laturile limbeĭ, iar pe cerul gureĭ şi partea superióră a limbeĭ pete roşietice; din vesiculă, de pe gingiĭ, incisându-se cu fórfecele, s'a pus în formal 10°/₀, servind pentru studiul histo-bacteriologic. Acest tabloŭ tipic al bóleĭ l'a presentat viţelul No. 4, care s'a şi fotografiat.

Apariţiunea vesiculelor, crăparea şi aprópe cicatrisarea lor aŭ durat de la 2 până la 12 Novembre, adecă 11 ḑile, iar apariţiunea lor de la inoculaţiune tot 11 ḑile.

Seria II. Viţeĭ de la Şcóla veterinară.

Din cultura bulion 24/XI, din rinichĭ cobaiŭ 31/IX, din cultură rinichĭ vacă Bîrlad, s'a inoculat la 27/XI sub-dermal un viţel No. 1, avênd temperatura 39°,4; tot din acéstă cultură s'a dat pe tărîţe pe cale bucală unuĭ viţel No. 2. La viţelul No. 1, temperatura la 1/XII a atins 40° avênd înmulţirea salivaţiuniĭ, mucósa bucală injectată, caldă, botul cald şi uscat, bureletul tumefiat, animalul trist; la 3 şi 4, simptomele generale se agravéză, animalul geme, crâşnesce din dinţĭ, stă trist şi apar vesicule aftóse pe mucósa gureĭ, de diverse mărimĭ; pe cerul gureĭ se observă nisce plăcĭ roşiĭ. Aceste simptome duréză până la 8/XII, când animalul revine la starea normală.

La 19/XII, acest viţel a fost infectat cu salivă de la vite, boĭ bolnavĭ natural, frecându-se pe mucósa bucală; de la 19 până la 26 temperatura n'a variat decât între 39°,4 şi 39°,8 şi pe buze şi gingie se vĕd câte-va nouĕ vesicule ca bobul de linte.

Viţelul No. 3, inoculat la 27 Novembre sub-dermal cu 1 cc. bulion cultură 26/XI—23/XI No. 1, salivă *gură vacă Fălciŭ*, avênd temperatura 39°,6. Acest viţel s'a comportat ca şi No. 1 şi, fiind asemenea reinoculat cu salivă de la boĭ bolnavĭ natural, a trecut cu aceleaşĭ modificărĭ, adecă o formă frusta de afte.

NB. Paralel cu aceştĭ viţeĭ s'a inoculat sub-dermal cu 1 cc. bulion din bacilul *coli comun* şi *septicemia epurilor*, precum şi din o cultură bacilĭ *gură vacă Bîrlad*, câte un viţel, dar nu a presentat nimic de remarcat decât la unul (coli comun) puţină reacţiune locală.

Din cultura cu bacilul din *Muscel* s'a inoculat la 13/XII 2 viţeĭ, 2 malacĭ şi 2 oĭ, la Şcóla veterinară. Oile aŭ avut o reacţiune termică numaĭ, iar un viţel şi un malac aŭ presentat, pe lângă febră, şi lesiunile caracteristice, *afte la gură.*

Cu tóte că după aceste cercetărĭ, făcute de Dr. Starcovicĭ în parte în colaborare cu noĭ, etiologia bóleĭ păreà stabilită, diferenţa între bacilïĭ găsiţĭ, precum şi lipsa de caractere specifice ale microbilor găsiţĭ, maĭ cu sémă însă faptul că, existând la Bucurescĭ febra aftósă, nu erà cu totul exclusă posibilitatea ca animalele în experienţă să fi căpĕtat afte naturale, saŭ că lângă microbiĭ găsiţĭ să existe încă un microb greŭ de constatat, care să fie adevĕratul agent patogen al bóleĭ, ne-a determinat să reluăm din noŭ cercetările nóstre.

III.

Studiŭ asupra unuĭ microfit particular găsit de Dr. G. Proca la animalele bolnave de febră aftósă, de Dr. V. Babeş şi Dr. G. Proca.

In decursul cercetărilor nóstre, unul din noĭ, Dr. Proca, şeful serviciuluĭ bacteriologic, a observat, la 20 Decembre 1896, că un epure de casă din ceĭ inoculaţĭ de d-l Starcovicĭ presintă o erupţiune de vesicule cu conţinut dejà purulent, în tóte regiunile unde se observă aftele la bóla naturală, şi anume: pe buza şi gingia inferióră, la comisurĭ, pe pleópe, mamele, în jurul anusuluĭ, şi câte-va împrăştiate pe tegumentele dorsale şi abdominale (Veḑĭ *Protocolul secţiuniĭ de bacteriologie*).

Acest epure fusese inoculat la *9 Octobre*, prin injecţiune sub-cutanată în regiunea mamară, cu o cultură în bulion, care după cercetările d-luĭ Starcovicĭ erà formată numaĭ de «*cocĭ fórte marĭ*» şi proveniă din gura unuĭ viţel *bolnav de afte în urma uneĭ inoculaţiunĭ de bacilĭ finĭ.* (Viţel 19 în *România medic.*, No. 2, pag. 49, şi în *Protocólele secţiuniĭ veterinare.)*

Originea acesteĭ culturĭ, precum şi acţiunea eĭ asupra epureluĭ de casă îĭ dădeaŭ o importanţă cu totul deosebită. Dr. Proca, supunênd-o unuĭ examen bacteriologic minuţios, a putut constatà, împreună cu noĭ, că acéstă cultură, *veche dejà de treĭ lunĭ* în acel timp, nu maĭ aveà nicĭ o acţiune asupra epurilor. Asemenea, cociĭ fórte marĭ (levura rosă ?)

obținuți din acest bulion în cultură pură n'aŭ produs nicĭ o erupțiune la animalele de experiență. Colorând cu un procedeŭ special (metilenul acid al luĭ Fränkel ca mordant și fuchsina Ziehl ca colorant) precipitatul culturei vechĭ în bulion, Dr. Proca a reușit să pue în evidență nisce formațiunĭ particulare rombice saŭ lanceolate, carĭ în preparațiunile colorate prin procedeele simple nu se maĭ puteaŭ distinge. După cum a constatat unul din noĭ (Babeș), formațiunile amintite aŭ un diametru de 6—8μ lungime și 3—5μ lărgime, presentându-se sub forma unuĭ clostridiŭ, adecă ca un spor luciŭ, încunjurat de o capsulă lanceolată saŭ sub formă de lămâe. Atențiunea nóstră fiind atrasă asupra acestor formațiunĭ particulare, am făcut culturĭ și inoculațiunĭ cu conținutul vesiculelor epureluĭ bolnav, dar n'am maĭ putut reproduce bóla, nicĭ obținé formele curióse descrise.

Am căutat atuncĭ să obținem virus próspĕt de la vite bolnave de febră aftósă și, grație d-luĭ veterinar Varlam, am putut începe curînd cercetările bacteriologice asupra saliveĭ unuĭ boŭ care presintă o erupțiune abundentă de afte în gură; asemenea s'a putut cultivà același microfit de la un vițel atins de febra aftósă la început. In acest cas, microbul s'a isolat, pe când ciuperca din casul întâiŭ a crescut în totdeauna în simbiosa cu un bacil fluorescent. Făcêndu-se numeróse culturĭ pe plăcĭ de agar cu ser și pe diferite substanțe nutritive, s'aŭ desvoltat diferițĭ microbĭ (bacilĭ, cocĭ diferițĭ, blastomicețĭ etc.), printre carĭ și un bacil din grupul microbuluĭ piocianeŭ, desvoltând o colóre galbenă la temperatura corpuluĭ și galbenă-verde la temperatura odăiĭ. Degagiază mirosul caracteristic al piocianeuluĭ, lichefiază gelatina și este puțin patogen pentru animalele de laboratoriŭ, determinând la epurĭ un abces mic saŭ nisce pustule la locul inoculat.

Aceea ce atrase atențiunea d-luĭ Proca erà că, sub stratul microbuluĭ fluorescent, se desvoltà cu încetul, și la început numaĭ la temperatura odăiĭ, un strat mat, albuiŭ, fin granulos în primele ḑile, apoĭ devevenind maĭ granulos, sbîrcit, avênd aspectul unor suprafețe de cristale micĭ confluente (druze de cristale). Acest strat, îngroșându-se, formézǎ grăunțe destul de gróse sub stratul de bacilĭ, pe care îl ridică și-l face să urmeze ondulațiunile sale. Pe diferitele mediurĭ nutritive lipsite de zachăr cresce numaĭ bacilul fluorescent; pe substanțele zacharate: bulion saŭ gelosă glicosate, sfecle, etc., cresce și al doilea microorganism, în simbiosă intimă cu bacilul fluorescent. La temperatura corpuluĭ, în primele culturĭ nu se desvoltă decât acest din urmă microb. Temperaturĭ maĭ înalte (de la 50° în sus) omóră maĭ întâiŭ microorganismul de sub stratul de bacilĭ.

După maĭ multe pasagiĭ, microbul al doilea începe să créscă și la

temperatura corpuluĭ. Acest microb se presintă sub microscop cu forme semĕnând cu acele ce am descris şi desemnat (Babeş) în Bacteriologia Cornil-Babeş sub numele de *ascobacterium luteum.* Anume caractere îl apropie şi de *ascococcus luĭ Billroth;* este însă neîndoios că representă un organism maĭ complicat decât bacteriile cunoscute.

Făcênd o preparaţiune pe lamelă din o cultură próspĕtă de 24 ore a celor doĭ microbĭ, observăm pe lângă bacilul fluorescent formând bastonaşe subţirĭ de 0,4 μ grosime, de multe orĭ paralele, puţin distanţiate, imobile, nisce formaţiunĭ oblongĭ, ţevĭ saŭ capsule lungĭ, drepte saŭ ondulate, de 3—4 μ grosime. In mijlocul acestor capsule se găsesc lanţurĭ de bastonaşe scurte, rotunjite şi maĭ colorate la extremităţĭ, de o grosime de 0,6 — 0,8 μ, adecă cam de grosimea dublă a baciluluĭ fluorescent. Aceste bastonaşe se găsesc şi isolate, însă tot-deauna încunjurate de capsula lor grósă.

Dacă colorăm cu mordantul albastru şi apoĭ cu rubin carbolic, bacilul fluorescent, precum şi bastonaşele gróse, se coloréză în albastru, iar téca saŭ capsula în roşu, limita capsuleĭ spre afară nefiind bine precisată. Capsula bastonaşelor isolate este câte odată abià colorată, ast-fel în cât se amestecă destul de intim cu bacilii subţirĭ, fiind distinse de dînşiĭ prin grosimea lor şi prin o zonă largă împrejurul lor, corespundênd capsuleĭ.

Pe lângă aceste forme de bastonaşe, există însă şi forme maĭ scurte ovulare şi chiar rotunde şi sunt tecĭ carĭ conţin lanţurĭ semĕnând mult cu acele ale unuĭ streptococ. Altă dată bastonaşele din interiorul teceĭ forméză lanţurĭ gróse, caracterisate prin aceea că bastonaşele nu sunt dispuse în lungimea lor şi sunt paralele, ast-fel în cât căpĕtăm impresiunea că lanţul a provenit prin o divisiune longitudinală. Ţevile sunt ast-fel grupate în cât forméză ramificaţiunĭ saŭ reţele.

In preparaţiunĭ de 48 ore, ţevile capĕtă un aspect maĭ variat, în interiorul lor se desvoltă formaţiunĭ refrigente, şi anume putem observà atarĭ formaţiunĭ lungăreţe desvoltându-se în locul bastonaşelor şi altele rotunde desvoltându-se, aşà se vede, alternativ cu formaţiunĭ chromatice rotunde, ca şi când fie-care al doilea globul ar deveni un spor. Sporiĭ aŭ o grosime de 0,6—0,8 μ. In acelaşĭ timp se produce şi divisiunea tecelor, însă fără să se producă adevĕrate septe, ci téca se umflă şi cade în bucăţĭ ovoide saŭ lanceolate, carĭ la început rĕmân încă în legătură, pentru a se isolá curînd, formând forme de clostridie saŭ de lămâe cu câte un spor în interior, sporul fiind însoţit de multe-orĭ de câte un globul chromatic. Ni se pare că am vĕdut în atarĭ formaţiunĭ sterile un bastonaş palid în interior şi în mijlocul bastonaşuluĭ exi-

stând o linie longitudinală albastră de o fineţă extremă. Nu este îndoială că aceste formaţiunĭ de sporĭ sunt identice cu cele din cultura anterióră, cu carĭ s'a produs o erupţiune vesiculósă la epuriĭ de casă.

In preparaţiunĭ de maĭ multe ḑile s'a schimbat mult aspectul ciupercei. Pe lângă puţine ţevĭ şi clostridiĭ, apar acuma masse maĭ marĭ oblonge saŭ rotunde, de mărimea unuĭ leucocit saŭ mult maĭ marĭ, compuse de o substanţă granulósă bine colorată cu albastru şi arătând segmentaţiunĭ în maĭ multe bucăţĭ rotunde, saŭ limitându-se reciproc fiecare bucată de 4 — 5μ grosime de massele maĭ marĭ, şi produc prin burjonare masse maĭ micĭ piriforme, formate de 1 până la 4 globulĭ turtiţĭ. Massele acestea sunt încunjurate de o capsulă maĭ grósă saŭ maĭ subţire, colorându-se maĭ cu greŭ şi fiind maĭ puţin precisă decât ţevile descrise maĭ sus; dacă capsula e maĭ grósă, se póte observà pe ea o structură radiată saŭ o corónă de raḑe fine albastre de la periferia microfituluĭ.

Studiând structura acesteĭ ciupercĭ pe bulion, observăm peste puţine ḑile formaţiunĭ carĭ ne reamintesc anume blastomiceţĭ, adecă lanţurĭ de globĭ rotunḑĭ saŭ puţin turtiţĭ de o grosime de 4—12μ, cu câte o capsulă subţire greŭ de distins. Aceştĭ globĭ arată un început de segmentare şi sunt compuşĭ de granulaţiunĭ chromatice egale, semĕnând cu microbiĭ, de 1μ diametru. Aceste lanţurĭ formézā o reţea grosolană şi puţin solidă, cu ramificaţiunĭ la periferie, unde globiĭ devin din ce în ce maĭ micĭ, ast-fel în cât aceste ramificaţiunĭ se subţiază din ce în ce maĭ mult.

Examinând cu o mărime slabă o cultură pe suprafaţa geloseĭ cu ser şi zachăr, observăm că cultura se ţine strict de terenul ocupat de bacilul fluorescent; din mijlocul culturiĭ plane şi cu margine lobulate, sinuóse, pornesce desvoltarea ciuperceĭ, producĕnd o subţiare şi o fină granulaţiune asupra colonieĭ destul de abundente, luciĭ şi umede a baciluluĭ. Aicĭ apoĭ se observă cu microscopul o cantitate mare de formaţiunĭ oblongĭ saŭ sub formă de semilune, distanţiate fie-care, fiind formate de o massă oblongă granulósă, încunjurată cu o capsulă bine distinsă; de obiceiŭ câte o semilună este compusă de douĕ segmente.

Apoĭ urmézā spre periferie un strat de crose abià îngroşate la extremităţĭ, fórte dense, formând o zonă circulară, ca nisce palisade.

După acésta, urmézā o reţea formată asemenea de globulĭ granuloşĭ marĭ şi de unde apoĭ se întind ramificaţiunĭ ca nisce phyrte spre un strat periferic, compus din noŭ de nisce filamente ramificate, puţin îngroşate şi dese, descriind un fel de dantelă fórte regulată, alternând nisce prelungirĭ saŭ mugurĭ cu părţĭ maĭ puţin înaintate ale colonieĭ.

Extremitățile ramificațiunilor sunt de multe-orĭ îngroșate peste mĕsură, presentând nisce ciomege fórte luciĭ și refrigente, probabil conținênd aer saŭ întindêndu-se în aer. Structura acésta este greŭ de stabilit.

Secțiunĭ transversale din cultura ciupercei ne arată în stratul cel maĭ profund un fel de miceliu ramificat, compus de globĭ marĭ granuloșĭ ca ceĭ descrișĭ maĭ sus, formând un fel de thallus, de unde apoĭ se întind spre suprafață, pătrundênd prin stratul bacililor ramificațiunile acesteĭ rețele, asemenea sub forma unor globĭ, avênd puțină legătură unul cu altul. Ramificațiunile devin din ce în ce maĭ subțirĭ, prin diminuarea dimensiuniĭ globilor; în fine globiĭ se întind, devin oblongĭ, cu capsula maĭ bine pronunțată; conținutul granulos se diferențiază în același timp, formându-se șirurĭ de puncte chromatice și masse maĭ marĭ chromatice, carĭ în interiorul capsuleĭ intră în divisiune. Apoĭ, într'un strat și maĭ superficial, din aceste forme se nasc țevĭ saŭ capsule lungĭ ca acele din culturele próspete, și acelea se ramifică saŭ maĭ bine ḑis arată o pseudo-ramificare și în interiorul lor se disting lanțurĭ de bastonașe.

In fine, în stratul cel maĭ superficial, aceste țevĭ aŭ intrat în divisiune și în sporulațiune, formându-se segmente isolate, representând sporĭ capsulațĭ sub formă de lămâe.

Experiențe la animale.

A. *Experiențe la epurĭ de casă.* Inoculațiunile intra-peritoneale, inoculațiunile sub-cutanate în regiunea dorsală saŭ abdominală, inoculațiunile pe conjuctivă prin frecarea mucóseĭ, nu produc lesiunĭ locale nicĭ turburărĭ generale apreciabile, pe când inoculațiunile sub-cutanate *la ureche*, fac să apară între a 4-a și a 6-a ḑi vesicule de la mărimea unuĭ bob de mazĕre până la a uneĭ alune, cu conținut limpede gălbuiŭ. Aparițiunea vesiculelor e precedată de o febră ușóră, care încetéză de a 3-a ḑi.

Conținutul vesiculelor se îngrócă curind, devenind purulent, alb-gălbuiŭ, concretându-se în urmă și formând cruste gălbuĭ, sub carĭ cicatrisarea țesuturilor se face une-orĭ ușor, într'o sĕptĕmână de obiceiŭ. Alte-orĭ, în regiunea inoculată, sub crustele formate, rĕmâne maĭ mult puroiŭ, care acoperre o ulcerațiune superficială. Marginele ulcerațiuniĭ sângeréză ușor.

Aceste resultate s'aŭ obținut cu culturĭ de diferite generațiunĭ, de la a 2-a până la a 10-a. Bacilul verde fluorescent singur nu produce lesiunile descrise.

B. *Experienţe la porcĭ.* Doĭ porcĭ, ţinuţĭ maĭ înainte în observaţiune două săptămânĭ (inoculaţĭ cu bacilii d-luĭ Starcovicĭ), inoculaţĭ unul în buza inferióră, iar cel-lalt în marginea inferióră a rîtuluĭ, presintă după 60 de ore câte-va vesicule caracteristice pe marginea buzeĭ inferióre (I) şi în nara corespundĕtóre (II). Febra nu s'a putut constată în timpul ḑileĭ. In locul vesiculelor s'a produs a 4-a ḑi de la inoculare ulceraţiunĭ pe buză şi exulceraţiunĭ abiă apreciabile în nară. Ḑilele următóre nu s'aŭ maĭ produs vesicule, nicĭ în gură saŭ pe rît, nicĭ la picióre.

Inoculaţiunea subcutanată la urechea unuĭ alt porc a produs numaĭ o uşóră febră (39°,7), fără nicĭ o reacţiune locală saŭ erupţiune în regiunile de elecţiune.

Bacilul verde fluorescent, inoculat singur la un porc monodactil în mucósa bucală, n'a produs nicĭ o erupţiune.

C. *Experienţe la viţeĭ.* Din 4 viţeĭ, între carĭ în momentul când aŭ fost aduşĭ la Institut se aflà dejà unul bolnav de afte în gură, s'a isolat într'un grajd aparte un viţel sănătos. Ceĭ-lalţĭ treĭ aŭ fost lăsaţĭ la un loc.

După treĭ ḑile, viţelul separat este infectat cu o cultură (a 10-a generaţiune) prin frecarea şi scarificarea mucóseĭ bucale în jumătatea dréptă a gureĭ. In momentul inoculaţiuniĭ animalul nu presintă febră, nicĭ salivaţiune saŭ afte în gură.

După 48 ore, acest viţel presintă o erupţiune de afte aprópe confluente în partea inoculată, cu conţinut încă transparent, şi câte-va vesicule maĭ împrăştiate în partea stângă.

In acest timp viţeiĭ lăsaţĭ împreună cu animalul, care sosise dejà bolnav, presintă asemenea afte, dar maĭ rarĭ şi într'un stadiŭ maĭ înaintat de desvoltare, sparte şi cu fundul galben murdar.

2 viţeĭ de provenienţă nesuspectă, şi ţinuţĭ 8 ḑile în observaţiune într'un grajd cu totul noŭ, capĕtă în urma inoculaţiuniĭ prin scarificaţiunea gingiilor, după o uşóră ridicătură de temperatură, a 3-a ḑi după infecţiune, vesicule în locul şi în jurul regiuniĭ infectate.

D. Inoculaţiunile la *oĭ* şi *capre* (animale bĕtrâne), precum şi cele făcute la *măgăruşĭ* şi la *păsĕrĭ* (găinĭ şi raţe), n'aŭ făcut să apară afte, nicĭ nu aŭ produs o febră apreciabilă.

E. Inoculaţiunile sub-cutanate la *cobaĭ* produc ulceraţiunĭ şi abcese locale, carĭ apar de a 4-a ḑi şi se vindecă spontaneŭ după 6—10 ḑile.

La *şórecĭ micĭ albĭ* inoculaţiunile sub-cutanate provócă pustule, carĭ se acoper de cruste gălbuĭ.

Bacilul fluorescent singur inoculat sub pelea acestor animale, produce numaĭ o infiltraţiune a tegumentelor. După 3—4 ḑile infiltraţiunea acésta dispare cu totul.

IV.

Resumând în fine cele găsite, putem înainte de tóte constată că s'aŭ făcut multe încercărĭ de a se găsì etiologia febreĭ aftóse; s'aŭ descris maĭ de aprópe maĭ mulţĭ microbĭ, dintre carĭ, după afirmaţiunea autorilor, uniĭ produc febra aftósă.

Anume maĭ multe felurĭ de microbĭ descrişĭ de Siegel şi Bussenius ar avé acéstă calitate.

Am arătat însă că Siegel a lucrat cu microbĭ provenind de la o bólă la om avênd óre-care asemĕnare cu febra aftósă şi că aceştĭ microbĭ nu produc la animale susceptibile pentru febra aftósă o bólă identică cu afte, ci un fel de septicemie mortală. Siegel la început a lucrat cel puţin cu 2 microbĭ, carĭ nu pot fi amîndoĭ microbiĭ febreĭ aftóse, şi este întrebarea dacă microbul cu care a lucrat maĭ târḑiŭ împreună cu Bussenius este unul din aceştĭ microbĭ şi căruĭ din microbiĭ descrişĭ maĭ înainte corespunde, căcĭ aceştĭ autorĭ nu aŭ descris microbul, eĭ se referă pentru acésta la o publicaţiune ce nu a apărut încă.

Microbiĭ asemĕnătorĭ cu coli communis şi cu baciliĭ descrişĭ de Siegel s'aŭ găsit şi la institutul nostru, maĭ cu sémă de către d-l inspector veterinar Starcovicĭ; dar s'aŭ găsit 3 felurĭ de microbĭ, carĭ toţĭ întră în grupul colibacilulu; unul, semĕnând maĭ mult cu acela al febreĭ tifoide, este fórte patogen pentru animalele micĭ de laboratoriŭ, pe când virusul natural de febră aftósă nu prea are acţiune asupra acestor animale; al doilea sémĕnă atât de mult cu colibacilul în cât póte fi identificat cu dînsul; al treilea, în fine, sémĕnă cu cel din urmă, cu deosebire însă că este fórte patogen pentru epuriĭ de casă şi pentru purceiĭ de India. Toţĭ treĭ baciliĭ par însă a produce febra aftósă clasică la viţeĭ, nu însă la oĭ şi la porcĭ. Aceste din urmă experienţe trebue să fie greşite, căcĭ nu se póte admite ca febra aftósă să aibă maĭ mulţĭ microbĭ. In adevĕr, ne-am convins că în timpul acestor experienţe vitele din Bucurescĭ eraŭ atât de bântuite de febra aftósă, în cât trebuià să ne aşteptăm în tot-deauna ca, dintr'un numĕr óre-care de vite, peste câte-va ḑile de observaţiune, să apară la una saŭ la alta febră aftósă. Acelaşĭ lucru póte să se fi întîmplat şi în timpul expe-

rienţelor luĭ Siegel, Bussenius şi Starcovicĭ. In adevĕr, şi ceĭ dintâĭ autorĭ afirmă că în unele casurĭ aŭ produs aftele clasice cu bacilul lor. Considerând că şi în cercetările d-luĭ Starcovicĭ, nu la toţĭ viţeiĭ inoculaţĭ, ci numaĭ la o mică parte din eĭ, s'a declarat bóla după 3—20 ḑile, trebue să admitem că cel puţin o parte din animalele îmbolnăvite nu aŭ căpĕtat bóla din inoculare, ci în urma uneĭ infecţiunĭ naturale.

In timpul acestor cercetărĭ, ocupându-ne la institutul nostru neîncetat cu isolarea virusuluĭ febreĭ aftóse, unul din noĭ, Dr. Proca, a găsit în provenienţele de la 3 casurĭ de febră aftósă nisceformaţiunĭ particulare, pe carĭ le-a cultivat şi experimentat, pe carĭ studiându-le împreună, s'aŭ putut stabilì următórele: In culturĭ saŭ în materialul próspĕt provenind de la animale cu febra aftósă, se găsesce un microorganism particular, care fórte uşor póte să rĕmână ascuns, cu atât maĭ uşor cu cât cresce de obiceiŭ în simbiosa cu alţĭ microbĭ, anume cu microbiĭ coloraţĭ. Acest microorganism sémĕnă în forma microscopică cu acela descris de unul din noĭ (Babeş) sub numele de *ascobacterium luteum*, iar culturile sale sémĕnă cu acele ale microbuluĭ *leuconostoc* şi ca şi dînsul cresce numaĭ pe substanţe zacharate.

După studiele amănunţite făcute asupra acestuĭ microb, trebue să clasăm microbul printre ciupercile maĭ înalte, observând un ciclu de desvoltare care, pornind din sporĭ sub forma de clostridium, trece prin un fel de pseudo-micel compus de formaţiunĭ globulare avênd asemĕnare cu blastomiceţiĭ, de acolo apoĭ se desvoltă ramificaţiunĭ formate de globĭ din ce în ce maĭ micĭ, apoĭ de nisce filamente, ţevĭ saŭ capsule cu caracterul celor ale leuconostoculuĭ, în interiorul căror există lanţurĭ de bastonaşe saŭ de globulĭ semĕnând cu streptococĭ, în fine producêndu-se sporiĭ şi isolarea lor.

Acest microb are caracterul de a produce vesicule la diferite animale; ast-fel, inoculat fiind la urechea epureluĭ de casă, după 5 ḑile apare o febră trecĕtóre, în timpul căreia se desvoltă în jurul loculuĭ de inoculaţiune o erupţiune vesiculósă cu tendinţă de a se intinde. Asemenea şi la rîtul porcilor şi la nasul şi gingiile viţeluluĭ, se póte produce în tot-deauna acéstă erupţiune, ce sémĕnă în totul cu acea a febreĭ aftóse.

Fiind-că animalele la carĭ am experimentat cu acest microb eraŭ de proveninţă nesuspectă şi eraŭ ţinute maĭ mult timp în observaţiune, pentru a se vedé dacă nu se va desvoltà la ele bóla aftósă naturală, în fine considerând că la epurele de casă bóla naturală e rară, credem că acest microb particular ar corespunde condiţiunilor necesare pentru a puté fi privit ca causa febreĭ aftóse, admiţând însă că trebue încă

multe cercetări pentru a stabilì în mod cert rolul acestuĭ microb în producerea bóleĭ.

Putem presupune că acest microorganism aparţine probabil ordinuluĭ ascomicetelor, póte familieĭ gymnoascĭ (la care aparţine probabil şi ascobacterium luteum), formând însă un grup aparte mult maĭ primitiv decât cele cunoscute până acum, apropiându-se chiar grupuluĭ bacteriilor. Nu se póte exclude însă posibilitatea ca ciuperca nóstră să aparţină la familiĭ maĭ desvoltate, desvoltându-se însă în mod primitiv din causa simbioseĭ sale cu microbiĭ.

Trăind asupra substanţelor zacharóse la temperatura ambiantă, de obiceiŭ în simbiosa cu microbĭ şi formând sporĭ, se găsesce în condiţiunĭ favorabile pentru a puté duce o viéţă saprofitică. Pe când baciliĭ din grupul colibacilulul pot produce, cum am documentat de mult, infecţiunĭ grave hemoragice şi cu formaţiunĭ de erupţiunĭ, nu cunóscem până acum vre-o bacterie care să producă o erupţiune pur vesiculósă.

Faptul că microorganismul nostru are acéstă proprietate, că produce de obiceiŭ o febră după 5 ḑile de incubaţiune tocmaĭ la animale susceptibile de a căpĕtà febra aftósă, tóte aceste ne îndreptăţesc să continuăm cercetările nóstre pentru a lămurì rolul sĕŭ în producerea bóleĭ şi ne deschid un orizont noŭ pentru cercetarea etiologieĭ bólelor eruptive propriŭ ḑise.

PARTEA II

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1897.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1897.

ŞEDINŢA DIN 11 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* declară deschisă sesiunea generală rostind următórele cuvinte:

«*Domnilor Colegĭ,*

«Mĕ simt fericit că Providenţa mi-a dat încă ḑile, ca să pot deschide sesiunea anuală a Academieĭ nóstre a anuluĭ 1897.

«Tot de-odată urez bună-venire colegilor noştri veniţĭ acum în Bucurescĭ.»

Se cetesce şi se aprobă procesul-verbal al ultimeĭ şedinţe ordinare de la 7 Martie.

D-l *A. Naum* însciinţéză telegrafic, că din causă de bólă nu póte fi de faţă la deschiderea sesiuniĭ.

D-l *Dr. At. M. Marienescu* însciinţéză prin scrisóre, că nu va puté luà parte la lucrările sesiuniĭ.

D-l *Dr. I. G. Sbiera* însciinţéză prin scrisóre, că nu póte luà parte la lucrările de la începutul sesiuniĭ; speră însă că póte venì maĭ târḑiŭ.

D-l Secretar general *D. Sturdza* dă cetire următoruluĭ:

«*Raport asupra lucrărilor Academieĭ în anul 1896—97.*

«*Domnilor Colegĭ,*

«De la închiderea sesiuniĭ generale a anuluĭ trecut, acest Institut naţional a făcut un mare pas înainte spre a-şĭ asigurà o bună funcţionare

şi o desvoltare temeinică: localul în care Academia se află este astăḑĭ deplina eĭ proprietate. Legea de la 29 Martie 1879, prin care s'a înfiinţat Academia Română ca Institut naţional, promiteà, la art. 5, că i «se va da un loc de către Stat pentru clădirea unuĭ edificiŭ al sĕŭ». Augustul Preşedinte de onóre şi Protector al Academieĭ a urmărit tot-deauna cu interes neadormit lucrările nóstre. Acesteĭ înalte atenţiunĭ datorim o bună parte din desvoltarea Academieĭ. Doĭ bărbaţĭ de Stat, aflându-se consilierĭ aĭ Corónei ca Ministri aĭ Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice, îndemnaţĭ pe de o parte de înalta dorinţă a Suveranuluĭ, pe de alta de propriul lor zel pentru crescerea activităţiĭ sciinţifice în ţéră, aŭ făcut unul începutul, al doilea sfîrşitul realisăriĭ promisiuniĭ înscrise la 1879 în legea Academieĭ.

«Aceştĭ doĭ bărbaţĭ sunt d-niĭ Teodor Rosetti şi Petru Poni.

«Cel dintâiŭ a cumpĕrat în anul 1890 casa C. St. Cezianu, terenul N. St. Cezianu, casa cu grădina St. Belu, şi le-a pus la disposiţiunea Academieĭ, dându-ĭ fondurile necesare pentru instalare. Al doilea a cumpĕrat în 1896 casa Zaleski şi a obţinut de la Parlament autorisarea de a dăruì Academieĭ tóte aceste case şi terene. Pe basa autorisăriĭ obţinute s'aŭ făcut actele legale de danie şi de acceptare, aşà că astăḑĭ Academia este deplin proprietară asupra acestor terene în suprafaţă de 22.701 m. p. Pe lângă donaţiunea caselor şi terenelor, d-l Poni a pus la disposiţiunea Academieĭ şi suma de 220.000 leĭ pentru desvoltarea localuluĭ şi instalarea colecţiunilor. Academia va avé până la tómna viitóre o nouă sală mare de şedinţe şi alta de lectură, încăperĭ de siguranţă pentru păstrarea manuscriptelor şi documentelor, local îndestulător pentru biblioteca nóstră, care cresce din an în an.

«In decursul anuluĭ, la diferite ocasiunĭ, Maiestatea Sa Regele, Augustul Preşedinte de onóre şi Protector al Academieĭ, Şi-a arătat simţemintele statornice de bună-voinţă şi de interes pentru Academia Română; iar Academia a profitat de ocasiunile carĭ s'aŭ presentat, pentru a da noue expresiunĭ profundeĭ sale recunoscinţe către Inaltul sĕŭ Protector, fundatorul Regatuluĭ român.

«Inchiḑênd sesiunea generală a anuluĭ trecut, D-vóstre aţĭ trimis Maiestăţilor Lor, carĭ se aflaŭ departe de ţéră, o telegramă de devotament. Maiestatea Sa Regele ne-a rĕspuns prin cuvinte pline de afecţiune.

«La 8 Aprilie, serbarea aniversăriĭ nasceriĭ Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ şi a alegeriĭ Sale de Domn, Delegaţiunea a trimis Maiestăţiĭ Sale o telegramă de felicitare, care a fost onorată de un rĕspuns călduros.

«In şedinţa ţinută în ḑiua de 10 Maiŭ, când s'a serbat a 30-a aniversară a suiriĭ Regeluĭ Carol I pe tronul Românieĭ, Preşedintele nostru a rostit o alocuţiune, în care a arătat cum Suveranul nostru a contribuit, prin calităţile Sale personale, la înălţarea Românieĭ între statele europene. In aceeaşĭ şedinţă, Secretarul D-vóstre general a cetit un memoriŭ despre însemnătatea ḑileĭ de 10 Maiŭ în istoria contemporană a Românieĭ.

«La 21 Iunie, Academia a avut plăcerea să priméscă de la Maiestatea Sa Regele o colecţiune de programe de la serbările încoronăriĭ M. S. Impĕratuluĭ Rusieĭ, făcute în anul trecut la Moscva, serbărĭ la carĭ ţéra nóstră a fost representată de Alteţele Lor Regale Principele şi Principesa Românieĭ.

«Cu acéstă ocasiune, am plăcerea de a vĕ aduce la cunoscinţă punerea în îndeplinire a decisiuniĭ luate la 27 Martie 1890, de a se puplicà într'un corp cuvîntările rostite de Maiestatea Sa Regele la diferite ocasiunĭ până la 31 Decembre 1896. Publicaţiunea va purtà titlul *Treĭ-ḑecĭ de anĭ de Domnie a Regeluĭ Carol I* şi va cuprinde, pe lângă cuvîntările Suveranuluĭ, mesagiile către Corpurile legiuitóre şi alte documente privitóre la funcţionarea organelor principale ale Statuluĭ,— tóte înşirate în ordine cronologică şi legate prin enumerarea principalelor evenimente politice din ţéră şi din străinătate. Lucrarea ast-fel întocmită va fi o preţiósă culegere de documente oficiale ale istorieĭ contemporane a Românieĭ şi un îndrumar indispensabil de orientare în timpul de la 1866 — 1896, atât de bogat în fapte marĭ şi importante. Acéstă publicaţiune forméză două volume, carĭ se vor publicà la 10 Maiŭ. Ministeriul Afacerilor străine a luat asupra sa cea maĭ mare parte din cheltuelile publicaţiuniĭ.

«Alteţa Sa Regală Victor Emanuel de Savoia, Principe de Neapole, membru onorar al Academieĭ, s'a căsătorit la 12(24) Octobre 1896 cu Alteţa Sa Principesa Elena de Muntenegru. Delegaţiunea Academieĭ a adresat, cu acéstă solemnă ocasiune, Alteţeĭ Sale Regale urările Institutuluĭ nostru. Alteţa Sa Regală Principele de Neapole ne-a rĕspuns cu bunăvoinţă, reamintind visita pe care a făcut-o Academieĭ la trecerea sa prin capitala ţĕriĭ.

«I. Membrii Academiei.

«Memoria a doï dintre ceï maï de frunte membri aï Academieï, rĕposaţiï Vasile Alecsandri şi Michail Kogălniceanu, a fost sĕrbătorită la 21 Maiŭ la Bacăŭ, unde s'aŭ inaugurat în acea ḑi busturile lor. Academia a fost representată la acéstă serbare prin d-niï colegï V. A. Urechiă, N. Ionescu, D. C. Ollănescu.

«De la închiderea sesiuniï generale a anuluï trecut, Academia a perdut doï membri onorarï, pe d-niï Dr. Gr. Silaşi şi Carol Torma, şi doï membri corespondenţï, pe d-niï August Kanitz şi Constantin Gogu.

«Dr. Gr. Silaşi a încetat din viéţă la 5 (17) Ianuarie 1897, după o lungă activitate în literatura bisericéscă şi filologică română. La 1865 el a fundat la Viena revista teologică *Sionul românesc.* La 1872 a fost numit profesor de limba şi literatura română la Universitatea din Cluj, şi a publicat numeróse lucrărï din istoria limbeï şi a literatureï române. Silaşi a fost, la Viena şi la Cluj, un adevĕrat părinte sufletesc al tinerilor studenţï universitarï românï; el le-a organisat societăţï de lectură şi i-a îndemnat şi condus în activitatea lor spre a se formà din eï bărbaţï pregătiţï şi hotărîţï a lucrà pentru desvoltarea şi rĕspândirea cultureï naţionale.

«Carol Torma a încetat din viéţă la 17 Februarie (1 Martie) la Porto d'Anzio. Explorările archeologice numeróse, studiele sale temeinice despre Pannonia romană i-aŭ asigurat un loc de frunte între archeologï. Obiectul cercetărilor şi studielor sale fiind strîns legat de întemeiarea némuluï românesc la Dunăre şi Carpaţï, scrierile luï Torma aŭ pentru noï o însemnătate deosebită.

«August Kanitz, încetat din viéţă la 30 Iunie (12 Iulie), a fost un distins botanist şi profesor la Universitatea din Cluj. Pentru studiele sale asupra floreï Ardéluluï, a fost ales membru corespondent al Academieï nóstre, la 22 Martie 1882.

«Constantin Gogu, încetat încă tînĕr din viéţă la 30 Ianuarie trecut, a fost un învĕţat matematic şi profesor la Universitatea din Bucurescï. El urmărià cu inimă vie lucrările nóstre.

«*II. Şedinţele de peste an.*

«In cursul anuluĭ Academia a ţinut 43 şedinţe ordinare, din carĭ 9 aŭ fost publice. In aceste şedinţe s'aŭ făcut numeróse comunicărĭ şi discuţiunĭ sciinţifice, dintre carĭ amintesc pe cele maĭ însemnate.

‹Cercetările archeologice făcute în ţéră sub direcţiunea d-luĭ coleg *Gr. G. Tocilescu* aŭ fost urmărite de Academie cu un interes necurmat. Colegul nostru păşesce înainte cu un zel neobosit în explorările sale. El a făcut comunicărĭ preţióse Academieĭ despre aceste lucrărĭ, a căror însemnătate a trecut peste fruntariile ţĕreĭ nóstre şi carĭ sunt astădĭ apreţuite de tótă lumea învĕţată.

«In şedinţa de la 3 Maiŭ, d-l Gr. G. Tocilescu a expus relaţiunea sa despre săpăturile de la *Civitas Tropaeensium*, presentată Congresuluĭ filologilor şi pedagogilor germanĭ întrunițĭ la Colonia. Invĕţaţiĭ întrunițĭ pe malurile Rinuluĭ şi-aŭ manifestat, printr'o telegramă adresată Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ, marea lor mulţumire pentru preţiósele descoperirĭ făcute de eruditul nostru coleg. La acea telegramă Augustul nostru Suveran a rĕspuns, mulţumind pentru apreciarea simpatică ce s'a făcut de aceĭ învĕţaţĭ explorărilor din ţéra nóstră.

«La 6 Decembre, d-l Tocilescu a discutat şi combătut înaintea Academieĭ argumentele produse de archeologul vienes Furtwängler spre a susţiné că monumentul triumfal de la Adam-Klissi a fost făcut în epoca luĭ August şi nu într'a luĭ Traian.

«La 14 Iunie şi 14 Februarie, d-l Tocilescu a făcut relaţiunĭ amănunţite despre săpăturile de la Turnu-Severin.

«La 24 Maiŭ, d-niĭ colegĭ V. A. Urechiă şi Tocilescu aŭ vorbit despre anticităţile grece şi romane, carĭ se descopĕr la Constanţa.

«D-l *N. Ionescu*, la 3 Maiŭ, a făcut o comunicare despre inaugurarea jocurilor olimpice de la Atena în anul trecut, făcute spre a se reînvià serbările atletice ale anticilor Elenĭ.

«La 18 Octobre şi 1 Novembre, acelaşĭ d-n coleg a vorbit despre columna miliară a luĭ Traian din anul 98, care s'a găsit lângă Baden în Elveţia, unde a fost aşezată în amintirea terminăriĭ drumurilor Elveţieĭ. Cu ocasiunea acesteĭ comunicărĭ s'a făcut discuţiune despre conservarea şi căutarea anticităţilor în ţéră.

«In şedinţa de la 10 Ianuarie, d-l N. Ionescu a făcut o relaţiune despre

lucrarea istorică asupra Românieĭ cuprinsă în colecţiunea *Istoria naţiunilor* de W. Miller.

«D-l coleg *V. A. Urechiă* a făcut maĭ multe comunicărĭ din istoria nóstră naţională de la începutul secoluluĭ XIX, şi anume:

«Documente despre edilitatea Bucurescilor între 1800 şi 1812, cetite la 6 Septembre;

«Documente despre suirea luĭ Ioan Caragea în scaunul domnieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ şi acte din acéstă domnie relative la biserică din aniĭ 1812—1819, cetite la 1 Novembre;

«Documente privitóre la cultură şi şcólă din aniĭ 1812—1821, cetite la 10 Ianuarie.

«D-l coleg *D. C. Ollănescu* a cetit la 11 Octobre o lucrare despre *O nouă formă poetică,* iar la 1 Novembre o lucrare despre *Originea teatruluĭ.*

«La 14 Iunie s'a cetit un memoriŭ al d-luĭ *A. Papadopol-Calimach: Un episod din istoria tipografieĭ în România,* care a şi fost publicat în *Anale.*

«La 6 Septembre, d-l *B. P. Hasdeŭ,* dăruind treĭ documente istorice privitóre la familia Hasdeŭ şi la participarea aceste familiĭ la eliberarea Vieneĭ de Turcĭ în 1683, a dat explicaţiunĭ despre acest interesant fapt istoric.

«D-l *Dr. V. Babeş* a făcut Academieĭ următórele comunicărĭ despre resultatele cercetărilor urmărite în Institutul bacteriologic pus sub a d-sale direcţiune:

«*Despre microbiĭ mucoşĭ şi septicemia mucósă,* cetită la 11 Octobre;

«*Despre metoda română în tractamentul antirabic,* cetită la 6 Decembre;

«*Despre etiologia febreĭ aftóse epizootice,* cetită la 7 Februarie.

«La 11 Octobre, d-l coleg *Gr. Ştefănescu* a cetit o comunicare despre existenţa ulieĭ în România, cestiune de cea maĭ mare însemnătate pentru ţéră din punct de vedere economic.

«D-l membru corespondent St. C. Hepites, presentând tomul XI din *Analele Institutuluĭ meteorologic,* pus sub direcţiunea d-sale, a înso-

ţit acest tom cu o expunere despre resultatele climatologice ale observaţiunilor meteorologice cuprinse într'însul. Acéstă expunere s'a publicat în *Anale,* precum şi nota pe care d-sa a presentat-o despre *Cutremurele de pămînt din România în anul 1896 st. n.*

«In şedinţa de la 24 Ianuarie, d-l coleg *Sp. Haret* a presentat o radiografie obţinută cu radele Röntgen de zelosul profesor de la Iaşĭ Hurmuzescu.

«Ministeriul Cultelor şi Instrucţiunii publice s'a adresat Academieĭ, cerênd să-ĭ arate pe unul din membriĭ eĭ, care să fie numit în Comisiunea monumentelor publice de pe lângă acel Ministeriŭ în locul d-luĭ T. Maiorescu, demisionat. Academia, în şedinţa de la 5 Aprilie, a desemnat pentru acéstă însărcinare pe d-l B. P. Hasdeŭ.

«Academia nóstră a primit în cursul anuluĭ maĭ multe invitaţiunĭ' de a luà parte la diferite congrese sciinţifice internaţionale.

«Din causa lipseĭ mijlócelor nu s'a putut trimite delegat la al 2-lea Congres internaţional de chimie aplicată, care s'a ţinut la Paris de la 27 Iulie până la 5 August st. n.

«La Congresul organisat de Societatea francesă de archeologie şi ţinut la Morlaix şi la Brest (Finistère) la 3—11 Iunie st. n., a fost delegat a luà parte d-l coleg Gr. G. Tocilescu. D-sa nu a putut participà la acel congres; a asistat însă la cel organisat la Canterbury de Institutul regal archeologic al Mareĭ Britaniĭ şi a făcut acolo o conferinţă despre valul luĭ Traian.

«Pentru acest an s'a primit invitaţiune la Congresul geologic internaţional care se va ţiné la St.-Petersburg, precum şi la Congresul de archeologie clasică, care erà să se ţină la Atena la 26—28 Aprilie st. n., dar a fost amânat din causa evenimentelor politice carĭ agită Orientul Europeĭ.

«Aicĭ este, cred, locul potrivit spre a vĕ reamintì că în câte-va rînduri s'aŭ presentat şi s'aŭ discutat chiar în sînul Academieĭ propunerĭ de a se întrunì în capitala nóstră congrese sciinţifice internaţionale. Asupra acesteĭ cestiunĭ Ministeriul Afacerilor străine a adresat Academieĭ o notă, care s'a cetit în şedinţa de la 19 Aprilie.

«Iată cuprinsul acesteĭ note: (1)

«Asupra acesteĭ note aveţĭ să luaţĭ decisiunea cuvenită.

---

(1) A se vedé textul la pag. 7.

«*III. Publicaţiunile Academieĭ.*

«De la sesiunea trecută până acum s'aŭ făcut următórele publicaţiunĭ:

«1. Din *Analele Academieĭ* s'aŭ tipărit:

«*a) Tomul XVIII — Partea administrativă şi desbaterile anuluĭ 1895—96* s'a terminat, tipărindu-se partea a 2-a, în care se cuprinde sesiunea generală din anul trecut 1896.

«*b) Tomul XVIII — Memoriile Secţiuniĭ literare* a început a se tipărì cu memoriul d-luĭ B. P. Hasdeŭ, *Româniĭ bănăţenĭ din punctul de vedere al conservatismuluĭ dialectal şi teritorial*, cetit în sesiunea generală trecută.

«*c) Tomul XVIII — Memoriile Secţiuniĭ istorice* a fost tipărit întreg, cuprinḑênd următórele lucrărĭ:

«*Contribuţiunĭ la istoria Munteniei din a doua jumătate a secoluluĭ XVI*, de N. Iorga;

«*Cestiunea Arilor*, de Gr. C. Buţureanu,

«*Un episod din istoria tipografieĭ în România*, de Al. Papadopol-Calimach.

«*d)* In *Tomul XVIII — Memoriile Secţiuniĭ sciinţifice*, s'a tipărit continuarea studielor d-luĭ St. C. Hepites: *Materiale pentru climatologia Românieĭ:*

«III. Durata de strălucire a sóreluĭ la Bucurescĭ;

«IV. Clima Sinaieĭ;

«V. Plóia în România;

«VI. Clima la Păncescĭ-Dragomirescĭ (Roman);

«VII. Mersul diurn a elementelor climatologice la Bucurescĭ.

«*e)* Din *Tomul XIX — Partea administrativă şi desbaterile anuluì 1896—97*, s'aŭ tipărit desbaterile din şedinţele ordinare de peste an dimpreună cu comunicările făcute într'însele.

«*f)* S'a început tipărirea *Tomuluĭ XIX—Memoriile Secţiuniĭ istorice* cu memoriul d-luĭ V A. Urechiă, *Domnia luĭ Ioan Caragea—Biserica română.*

«2. Din *Istoriile luĭ Erodot*, în traducerea premiată a d-luĭ D. I. Ghica, s'aŭ tipărit cólele 5—7 din tomul IV, cuprinḑênd capitolele 48—81 din cartea IV.

«3. Din *Hronicul vechimeĭ a Romano-Moldo-Vlahilor* de Dimitrie

Cantemir, care se tipăresce în nouă edițiune după textul original, sub îngrijirea d-luĭ Gr. G. Tocilescu, s'aŭ tipărit cólele 26—31. Intreg textul scrieriĭ este tipărit. D-l Tocilescu pregătesce indicele alfabetic, cu care se va încheià volumul.

«4. Din *Etymologicum Magnum Romaniae*, d-l B. P. Hasdeŭ, care este însărcinat de Academie cu facerea acesteĭ lucrărĭ, a tipărit, încă în timpul sesiuniĭ din anul trecut, fascicula 4 (cólele 31—36) din tomul III, cuprinḑênd cuvintele *Bălţit-Bărbat*.

«5. In *Publicaţiunile fonduluĭ Princesa Alina Ştirbeĭ* s'a tipărit partea II a volumuluĭ VI din colecţiunea *Acte şi Documente privitóre la Istoria Renasceriĭ Româniеĭ*. Acéstă parte, de 43 cóle, cuprinde desbaterile *Divanuluĭ ad-hoc al Munteniеĭ* din 1857, în text original român şi în traducerea francesă oficială, şi *Procesele-verbale ale Comisiuniĭ europene din 1857—58*.

«In preparaţiune se află completarea tomuluĭ I şi tipărirea tomuluĭ VIII.

«6. Lucrările bibliografice, cu a căror întocmire şi publicare Academia, prin decisiunile de la 14 şi 23 Martie, a însărcinat pe bibliotecarul sĕŭ d-l I. Bianu, aŭ înaintat, şi parte aŭ început a se tipărì, parte sunt gata de tipar.

«*a)* Din *Catalogul manuscriptelor românescĭ* s'a tipărit o făscióră de 96 pagine, cuprinḑênd descrierea a 34 volume manuscripte. Acéstă primă făscióră este precedată de următórea explicare asupra lucrăriĭ:

«Scopul acesteĭ publicaţiunĭ este de a face cunoscut învĕţaţilor cuprinsul manuscriptelor românescĭ adunate în biblioteca Academieĭ Române şi a înlesnì ast-fel cercetările asupra istorieĭ şi a vecheĭ nóstre literaturĭ.

«Pe lângă descrierea pe scurt a stăriĭ materiale, se arată cu de-amăruntul cuprinsul fie-căruĭ manuscript şi se reproduc întregĭ tóte titlurile, precuvîntările, epilogurile şi însemnările autorilor, traducĕtorilor, copistilor şi ale altora. Aceste reproducerĭ se fac în transcriere cu tótă esactitatea posibilă.

«Publicaţiunea se va încheià cu indice asupra tuturor materialelor cuprinse în volumele descrise, şi anume:

«—*indice cronologic al documentelor*, cu arătarea n-ruluĭ şi pagineĭ saŭ fóieĭ manuscriptuluĭ şi a cataloguluĭ tipărit:

«—*indice alfabetic al autorilor, traducĕtorilor, copistilor;*

«— *indice alfabetic al numelor şi lucrurilor* despre carĭ se vorbesce în părţile reproduse din manuscripte saŭ în descrierea şi resumatele nóstre.»

«In acest fel întocmită, lucrarea continuă a se tipărì cu tótă îngrijirea necesară la publicaţiunĭ de acéstă natură.

«*b) Catalogul descriptiv şi analitic al documentelor istorice* din colecţiunile Academieĭ este aprópe gata. Spre a fi dat la tipar maĭ trebuesce numaĭ resumatul câtor-va documente scrise în limba slavonă; aceste resumate vor fi în curînd făcute cu ajutorul tinerilor istoricĭ şi membri corespondenţĭ aĭ Academieĭ d-niĭ I. Bogdan şi D. Onciul.

«Intr'acéstă publicaţiune, documentele vor fi grupate în ordine cronologică după următórele categoriĭ:

«chrisóve, cărţĭ şi poruncĭ domnescĭ din Moldova;

«chrisóve, cărţĭ şi poruncĭ domnescĭ din Ţéra-Românéscă;

«documente emanate de la Mitropoliţĭ, episcopĭ, egumenĭ, Divan, boerĭ şi particularĭ din Moldova;

«acte de aceleaşĭ felurĭ din Ţéra-Românéscă.

«*c) Bibliografia veche românéscă*, adecă descrierea cărţilor tipărite în ţéră, saŭ de Românĭ, saŭ pentru Românĭ, în alte ţĕrĭ, în limbele slavonă, română, grécă saŭ altele, în aniĭ 1508—1830, a început a se tipărì.

«Intâia parte a acesteĭ lucrărĭ, care cuprinde secolul XVI, cărţile slavo-române din aniĭ 1508—1582, are o însemnătate deosebită pentru istoria cultureĭ românescĭ; din acéstă causă i se dă în acéstă publicaţiune o desvoltare maĭ mare, reproducêndu-se ca specimene în facsimile pagine de tipar, iniţiale, elemente decorative, titlurĭ saŭ epilogurĭ, carĭ tóte sunt documente preţióse pentru istoria cultureĭ nóstre.

«7. Manuscriptul despre *Flora Dobrogeĭ*, de rĕposatul nostru coleg Dr. D. Brândză, lucrare premiată la 1887, a fost restituit Academieĭ de d-na Brândză şi tipărirea luĭ se va puté începe fără întârḑiere.

«8. Aŭ rĕmas a se tipărì în aniĭ următorĭ:

«*a) Ţĕranul român*, de d-l Gr. G. Tocilescu, lucrare premiată la 1882;

«*b) Catalogul inscripţiunilor antice descoperite în ţéră*, de d-l Gr. G. Tocilescu, conform decisiuniĭ Academieĭ de la 28 Martie 1894;

«*c)* Tomul II din *Psaltirea publicată românesce la 1577 de Diaconul Coresi*, lucrare cu care este însărcinat colegul nostru d-l B. P. Hasdeŭ.

«9. In acest an s'aŭ stabilit relaţiunĭ de schimbul publicaţiunilor cu următórele institute străine:

«*London Library* din Londra,

«*Societatea de numismatică şi archeologie* de la Montréal (Canada).

«In dar s'aŭ dat publicaţiunile la bibliotecele următóre:
«*Biblioteca tractuluĭ protopopesc al Ernotuluĭ*, în Transilvania;
«*Biblioteca tractuluĭ protopopesc al Meseşuluĭ*, în Ungaria;
«*Biblioteca episcopieĭ românescĭ a Lugoşuluĭ*, în Banat;
«*Administraţiunea şcólelor din comuna Zĕrnescĭ*, în Transilvania;
«*Biblioteca liceuluĭ* «*Traian*» de la Turnu-Severin;
«*Biblioteca Primărieĭ Capitaleĭ*.

«*IV. Publicaţiunile Hurmuzaki şi cercetărĭ istorice.*

«Publicaţiunea de documente istorice s'a continuat în anul trecut:

«1. *Tomul II, partea 5-a* s'a terminat, tipărindu-se ultimele 23 cóle (75—97) dimpreună cu prefaţa şi lista documentelor (5 cóle). Acest volum este format din 413 documente din aniĭ 1552—1575, adunate de d-l N. Densuşianu din diferite publicaţiunĭ străine şi tipărite sub a d-sale îngrijire.

«D-l N. Densuşianu va întocmì un indice alfabetic al materiilor cuprinse în cele 6 volume (I, 1, 2; II, 2, 3, 4, 5) de documente din aniĭ 1199—1575, pe carĭ le-a adunat, coordonat, adnotat şi publicat spre completarea colecţiuniĭ Hurmuzaki.

«2. *Tomul IX*, destinat a cuprinde documente din archive străine de la Veneţia, Stockholm şi alte oraşe, a fost împărţit în 2 părţĭ. Partea 1-a s'a tipărit sub îngrijirea d-luĭ I. Slavicĭ şi formézǎ un volum de 93 cóle, cuprinḑênd 807 documente din aniĭ 1650 — 1747. Partea a 2-a a acestuĭ volum va începe a se tipărì fără întârḑiere şi se va terminà cu un indice alfabetic al materiilor cuprinse în amîndouĕ părţile volumuluĭ.

«3. In *Tomul X*, după decisiunea Academieĭ de la 16 Martie 1896, se publică rapórtele consulilor prusienĭ de la Iaşĭ şi Bucurescĭ din aniĭ 1763—1837, adunate de d-l N. Iorga. S'aŭ tipărit până acum cu îngrijirea d-luĭ Iorga cólele 1—57, cuprinḑênd 553 documente. Volumul se va terminà în curînd printr'un indice alfabetic al materiilor.

«D-l N. Iorga a presentat o nouă serie de documente spre a fi publicate într'un volum din acéstă colecţiune. Documentele sunt adunate, prin neobositele sale cercetărĭ, din archivele de la Bologna, Dresda, Ferrara, Gratz, Genova, Innsbruck, Leipzig, Milan, Modena, München, Nürnberg, Parma, Turin, Veneţia, Viena.

«4. *Tomul III* al *Suplementuluĭ II*, în care se publică documente din archive şi bibliotecĭ polone, a continuat, tipărindu-se sub îngrijirea d-luĭ I. Bogdan 50 documente în cólele 5—18. Acest volum, cu care se încheie seria documentelor polone, se va terminà printr'un indice alfabetic al materiilor cuprinse în tóte treĭ volumele acestuĭ suplement.

«5. *Indicele alfabetic* amănunţit al materiilor cuprinse în documentele din 1518—1814, publicate în volumele I şi II din *Suplementul I* a fost tipărit sub îngrijirea d-luĭ N. Hodoş, care, în cea maĭ mare parte, l'a şi redactat.

«6. S'a continuat tipărirea traduceriĭ românescĭ a tomuluĭ II din *Fragmente din istoria Românilor* de E. Hurmuzaki făcută de d-l I. Slavicĭ. Volumul va fi în curînd publicat.

«7. S'aŭ continuat cercetarea şi copiarea documentelor istorice din archivele oraşelor Sibiiŭ, Braşov, Bistriţa şi Cluj, şi s'aŭ procurat astfel în acest an 250 documente din aniĭ 1377—1645.

Din aceste cercetărĭ s'aŭ procurat până acum 1644 documente din aniĭ 1358—1736.

«8. Din archivele aşezămintelor bisericescĭ ortodoxe din Turcia europeană s'aŭ primit în acest an 156 pagine copiĭ de documente, continuându-se seria primită în aniĭ trecuţĭ.

«9. Starea actuală a publicaţiuniĭ *Documente privitóre la Istoria Românilor* este următórea:

Volumul	Aniĭ	Cóle tipărite	Documente	Adunate de Hurmuzaki	Adaose de Academie
I p. 1.	1199—1345	92	553	—	553
I p. 2.	1346—1450	117	691	—	691
II p. 1.	1451—1575	105	722	722	—
II p. 2.	1451—1510	98	534	—	534
II p. 3.	1510—1530	99	462	—	462
II p. 4.	1531—1552	100	446	—	446
II p. 5.	1552—1575	101	413	—	413
III p. 1.	1576—1599	79	443	341	102
III p. 2.	1576—1600	76	563	—	563
IV p. 1.	1600—1649	93	629	629	—
IV p. 2.	1576—1650	91	732	—	732
V p. 1.	1650—1699	72	362	362	—
V p. 2.	1650—1699	54	475	—	475
VI	1700—1750	90	355	355	—
VII	1750—1818	76	308	308	—
VIII	1376—1650	74	762	—	762
IX p. 1.	1650—1747	93	807	—	807
IX p. 2.	1748—1800	—	—	—	— (sub presă)
X	1763—1837	57	553	—	553 (sub presă)
Suplem. I.—I	1518—1780	135	1.414	—	1.414
II	1781—1814	101	988	—	988
III	1709—1812	77	203	—	203
IV	1802—1849	78	415	—	415
V	1822—1838	86	325	—	325
VI	1827—1849	83	304	—	304
Suplem.II.—I	1510—1600	82	347	—	347
II	1601—1640	81	286	—	286
III	1641—1756	18	75	—	75 (sub presă)
Volume 28		2.308	14.167	2.717	11.450

«*V. Donaţiunĭ, legate şi fondurĭ.*

«Gestiunea financiară şi starea fondurilor Academieĭ în anul trecut vĕ va fi cu de-amăruntul arătată de Comisiunea financiară pe care o veţĭ alege spre acest scop. Comisiunile speciale alese în sesiunea trecută şi însărcinate cu supraveghiarea fundaţiunilor Adamachi, Otteteleşanu şi Agaricĭ, vĕ vor arătă modul cum s'aŭ administrat în anul trecut aceste fundaţiunĭ şi disposiţiunile ce sunt de luat asupra lor pentru anul viitor.

«Voiŭ arătă totuşĭ aicĭ faptele principale în privinţa administrăriĭ celor douĕ marĭ fundaţiunĭ Adamachi şi Otteteleşanu.

«1. Disposiţiunile regulamentuluĭ votat la 7 Aprilie 1894 pentru Fundaţiunea Adamachi aŭ continuat a fi puse în aplicare. In acest an Academia acordă din acéstă fundaţiune suma de leĭ 3.821,65 pe lună, iar pe an leĭ 45.859 banĭ 80, pentru burse împărţite precum urméză:

«*a*) 16 burse de 100 leĭ pe lună:

«6 la Facultatea de sciinţe de la Iaşĭ, studenţilor: D. Cădere (anul II), I. Arhir (I), I. Petrovicĭ (II), E. Cristovicĭ (III), Maria Lupu (II), I. Popescu (I);

«6 la Facultatea de medicină din Iaşĭ, studenţilor: Marta Trancu (III), Aspasia Macarovicĭ (III), Maria Anastasescu (III), Lucia Moţoc (IV), N. Lupu (II), I. Tĕutu (I);

«4 la Şcóla de podurĭ şi şosele din Bucurescĭ, elevilor: I. Moţoiŭ (II), I. Popovicĭ (preparator), I. D. Teodor (preparator), Tr. Rîpeanu (I);

«*b*) 2 burse de 250 leĭ pe lună:

d-luĭ I Simionescu, pentru studiul geologieĭ la Viena;

«d-luĭ T. Nicolaŭ, pentru studiul mineralogieĭ la Lipsca;

«*c*) 2 burse de 300 leĭ pe lună:

«d-luĭ G. Pantazi, la şcóla de mine din Freiberg;

«d-luĭ Ioan Rădulescu, pentru studiul architectureĭ la Roma;

«*d*) bursă de 400 leĭ pe lună d-luĭ C. C. Minculescu pentru studiul electricităţiĭ.

«*e*) bursă de leĭ 721 banĭ 65 pe lună d-luĭ V. Gutzu pentru studiul petroleuluĭ în America şi Caucas.

«Pentru terminarea împăcăriĭ cu nepoţiĭ rĕposatuluĭ Adamachi, maĭ rĕmăsese a se da suma convenită d-neĭ Eufrosina Adamachi (Assaky), mama d-luĭ Dr. G. Assaky. D-sa fiind absentă de maĭ mulţĭ anĭ, fără să se scie unde se află şi dacă maĭ este în viéţă, iar d-l Dr. Assaky fiind singurul moştenitor al drepturilor mameĭ sale, Delegaţiunea, cu aprobarea membrilor întrunițĭ în şedinţa de la 27 Septembre, a decis a da d-luĭ Dr. G. Assaky jumătate din suma de împăcare cuvenită mameĭ sale, rĕmâind ca cea-laltă jumătate să i se dea după îndeplinirea formalităţilor cerute de lege pentru absenţĭ.

«In acest an s'a putut aduce la îndeplinire decisiunea de la 22 Martie 1895, de a se vinde arboriĭ marĭ din pădurea de pe moşia Roşiorĭ, din judeţul Sucéva.

«2. Institutul Otteteleşanu continuă a funcţionâ în modul cel maĭ satisfăcĕtor. Examenele de la sfîrşitul anuluĭ trecut aŭ fost făcute la 27 Iunie în presenţa d-neĭ H. St. Sihleanu, delegată de Ministeriul Instruc-

ţiuniĭ publice, a d-luĭ Gr. Ştefănescu, delegatul Academieĭ, şi a d-luĭ I. Kalinderu.

«In luna Septembre s'a primit o nouă serie de 15 eleve după normele stabilite în aniĭ trecuţĭ. Ast-fel Institutul numĕră astăḑĭ 45 eleve, fiind în al 3-lea an al existenţeĭ sale.

«Noua zidire hotărîtă în sesiunea trecută a fost ridicată şi va fi terminată în acest an. A treia zidire, necesară pentru completarea instalaţiuniĭ Institutuluĭ, va trebuì să se încépă în acest an; planurile sunt pregătite şi se vor supune examinăriĭ D-vóstre.

«Colegul nostru d-l I. Kalinderu dă cea maĭ neobosită îngrijire Institutuluĭ, visitându-l adese-orĭ, cu părintescul interes ce-l are pentru acéstă creaţiune a sa. In acest an a dăruit 400 leĭ spre a se organisà petrecere elevelor la anul noŭ. In ḑilele trecute a dăruit 500 leĭ spre a se procurà aparate de gimnastică pentru eleve.

«3. Procesul pentru vĕrsămîntul Zappa s'a judecat în cursul anuluĭ expirat la Curtea de apel Secţ. I. Drepturile Academieĭ aŭ fost recunoscute prin decisiunea Curţiĭ, atât faţă cu moştenitoriĭ de sânge aĭ rĕposatuluĭ Ev. Zappa, cât şi faţă cu statul elin, obligându-ĭ, prin admiterea apeluluĭ nostru, a plătì Academieĭ capitalul de 280.000 leĭ, care represintă renta anuală de 12.000 leĭ, dimpreună cu vĕrsămîntul anual neplătit pe aniĭ 1893, 1894, 1895, 1896, în sumă de 48.000 leĭ. S'a putut incassà vĕrsămîntul întârḑiat numaĭ pentru anul 1893, din causă că administraţiunea averiĭ Ev. Zappa nu dispune actual de fondurĭ. Tóte vĕrsămintele întârḑiate sperăm că se vor incassà în viitorul an budgetar.

«4. Averea lăsată Academieĭ prin testament de rĕposatul Em. Donicĭ se află astăḑĭ în posesiunea Academieĭ. Tribunalul de Ilfov Secţ. I, unde se află deschisă succesiunea, a judecat procesul dintre Academie şi moştenitoriĭ de sânge în ḑiua de 10 Ianuarie 1897, trimiţênd pe Academie în posesiunea averiĭ rĕposatuluĭ Em. Donicĭ, cu executarea provisorie.

«5. In sesiunea trecută Academia a hotărît acceptarea legatuluĭ făcut eĭ de rĕposatul Ioan Agaricĭ, care a lăsat Academieĭ moşia Móra Grecilor din judeţul Vasluiŭ, ca să se înfiinţeze şi să se întreţină pe acea moşie o şcólă profesională cu internat pentru fiĭ de ţĕranĭ. Printr'un act de remitere voluntară încheiat între Academie şi d-l Const. Climescu, tutorul minorilor ereḑĭ reservatarĭ aĭ rĕposatuluĭ I. Agaricĭ, Academia a fost pusă în posesiunea moşieĭ Móra Grecilor.

«Comisiunea alésă de D-vóstre în sesiunea trecută, compusă din d-niĭ P. S. Aurelian, N. Ionescu şi Gr. G. Tocilescu, vĕ va presintà propunerile sale pentru înfiinţarea şi organisarea şcóleĭ prevĕḑute în testament.

«6. Succesiunea rĕposateĭ Maria General I. Carp, care a făcut Academieĭ legatul cunoscut D-vóstre din sesiunea trecută, se află înaintea instanţelor judecătorescĭ. Rudele rĕposateĭ s'aŭ opus la liberarea legatuluĭ, nerecunoscênd validitatea testamentelor.

«7. D-l Ioan Lecomte du Noüy, pictor cunoscut, fratele d-luĭ architect Andreiŭ Lecomte du Noüy, membru corespondent al Academieĭ şi restauratorul monumentelor istorice din ţéră, a făcut Academieĭ o donaţiune de 10.000 leĭ, ale căreĭ motive şi scop sunt arătate în actul de donaţiune în următórea cuprindere: (1)

«Delegaţiunea a decis primirea acesteĭ donaţiunĭ, care s'a şi efectuat îndată ce s'a primit Inalta autorisaţiune Regală cerută de lege.

« *VI. Concursurile Premielor.*

«In sesiunea generală a acestuĭ an sunt de acordat 3 premiĭ pentru opere publicate şi 1 pentru o lucrare presentată în manuscript asupra unuĭ subiect pus la concurs.

«La concursurile acestor premiĭ s'aŭ presentat următórele publicaţiunĭ şi lucrărĭ:

«1. La *Marele Premiŭ Năsturel-Herĕscu,* de 12.000 Leĭ, care este a se da uneĭ cărţĭ scrise în limba română, cu conţinut de orĭ-ce natură, care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1893 până la 31 Octobre 1896, — s'aŭ presentat următórele publicaţiunĭ:

Alexandrescu (Gr. I.), Studiŭ asupra obiceielor juridice ale poporuluĭ român, Galaţĭ 1896.

Assan (G. B.), Industriile stearineĭ, uleiurilor vegetale şi săpunurilor în România, Bucurescĭ 1896.

» » Industria morărieĭ în România, Bucurescĭ 1896.

Coşbuc (G.), P. Virgilius Maro, Opere complete. Partea I, Aeneis. Traducere în formele originale. Bucurescĭ 1896.

Dichter (Lupu), Sciinţa dreptuluĭ, etc. Bucurescĭ 1896.

(1) A se vedé textul la pag. 33.

Florantin (I. Pop), Principiĭ de logică, Iașĭ 1893.
» » Reforma metódelor și teoria consecutismuluĭ universal, Bucurescĭ 1895.
» » Frumuseţa lineară și frumuseţa omuluĭ, Iașĭ 1896.
» » Anecdote poporane. Vol. I. Bucurescĭ f.a.
Idieru (N. E.), Studiĭ de economie politică și finanţe, Bucurescĭ 1895.
Morariu (C.), Părţĭ din Istoria Românilor bucovinenĭ, Cernăuţĭ 1893—94.
Neniţescu (I.), De la Româniĭ din Turcia europeană, Bucurescĭ 1895.
Theodoru-Mandrea (D. N.), Cunoscinţe folositóre personaluluĭ de telegraf, Bucurescĭ 1896.

«2. La *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Leĭ, care este a se da uneĭ cărţĭ scrise în limba română, cu conţinut literar, care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1895 până la 31 Octobre 1896, — s'aŭ presentat următórele publicaţiunĭ:

Broșteanu (P.), Istoria Impĕratuluĭ Traian de Dr. H. Francke. Traducere autorisată. Brașov 1895, 1896.
» » Traista cu poveștĭ, Brașov 1896.
Oeconomu (Ciru), Rĕsbunarea luĭ Anastase etc., Bucurescĭ 1896.
Reteganul (I. Pop), Poveștĭ din popor, Sibiiŭ 1895.
Rosetti (R. D.), Sincere. Poesiĭ. Bucurescĭ 1897.
Valentinénu (I. G.), Exilul Românilor în Rusia, Bucurescĭ 1896.
Vlahuţă (A.), In vîltóre. Nuvele. Tîrgu-Jiŭ 1896.
Zanne (Iuliŭ), Proverbele Românilor. Vol. I. Bucurescĭ 1895.

«3. La *Premiul Adamachi*, de 5.000 Leĭ, care este a se da uneĭ cărţĭ scrise în limba română, cu un cuprins moral de orĭ-ce natură, și apărută în cursul anuluĭ până la 31 Octobre 1896, — s'aŭ presentat următórele lucrărĭ:

Luca (Dr.), Procedee pentru explorarea reflexelor tendinóse, Bucurescĭ 1896.
» » Băile de mare de la Constanţa, Constanţa 1896.
Manliu (I.), Povăţuitorul limbeĭ române în clasele primare, Bucurescĭ 1896.
Radoĭ (I.), Chestiunea agrară în România, Bucurescĭ 1895.

«4. La *Premiul Statuluĭ Lazăr*, de 5.000 Leĭ, care este a se da celeĭ maĭ bune lucrărĭ în limba română asupra subiectuluĭ: «*Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic și al composiţiuniĭ lor chimice*»,—s'aŭ presentat 2 manuscripte cu următórele devise:

«Cunósce-te pe tine însuţĭ».
«Prin răbdare și stăruinţă tot-deauna se póte face ceva».

«Publicaţiunile și manuscriptele presentate la aceste concursurĭ în

terminele regulamentare anunţate de Academie aŭ fost trimise spre studiare comisiunilor alese spre acest scop în sesiunea trecută.»

D-l Secretar general *D. Sturdza* presintă, pe lângă raportul sĕŭ, dările de sémă ale Cassieruluí-comptabil asupra fondurilor Academieĭ, precum şi asupra fundaţiunilor Adamachi şi Otteteleşanu.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* presintă următórea:

Programă a lucrărilor sesiuniĭ generale a Academieĭ din 1897.

1. Raportul Secretaruluĭ general despre activitatea Academieĭ în 1896—97.
2. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor făcute în 1896—97.
3. Alegerea Comisiuniĭ financiare pentru cercetarea compturilor pe 1896—97 şi pentru formarea budgetuluĭ pe 1897—98.
4. Raportul Comisiuniĭ pentru împărţirea cărţilor didactice din fondul Ioan Fĕtu, în 1896.
5. Alegerea Comisiuniĭ pentru distribuirea cărţilor didactice din fondul Ioan Fĕtu, în 1897.
6. Raportul Comisiuniĭ permanente a biblioteceĭ pentru 1896.
7. Raportul Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Adamachi pentru 1896—97.
8. Raportul Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Ioan Otteteleşanu pentru 1896—97.
9. Raportul Comisiuniĭ însărcinate cu pregătirea aplicăriĭ disposiţiunilor testamentuluĭ Ioan Agaricĭ.
10. Raportul Comisiuniĭ însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1896—97.
11. Regularea donaţiuniĭ I. Lecomte du Noüy.
12. Determinarea subiectuluĭ propus de Secţiunea literară pentru concursul premiuluĭ *Adamachi* din 1901, de 5.000 Leĭ. (Art. 2 Reg. Adam.)
13. Determinarea subiectuluĭ pentru concursul premiuluĭ *Neuschotz*, de 2.000 leĭ, din 1901.
14. Raportul Comisiuniĭ financiare asupra compturilor pe 1896—97.
15. Raportul Comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea publicaţiunilor presentate la Marele Premiŭ *Năsturel* de 12.000 Leĭ şi la premiele *Eliade-Rădulescu* de 5.000 Leĭ şi *Adamachi* de 5.000 Leĭ, pentru 1897.
16. Raportul Comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea manuscriptelor presentate la premiul *Lazăr* de 5.000 Leĭ, despre «*Studiul vinurilor din România* etc.»

17. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea publicaţiunilor, carĭ se vor presentà la premiele anuale *Năsturel-Herĕscu* de 4.000 Leĭ, *Lazăr* de 5.000 Leĭ şi *Adamachi* de 5.000 Leĭ, pentru 1898.

18. Alegerea Comisiuniĭ, care va examinà lucrările ce se vor presentà la premiul *Eliade-Rădulescu* de 5.000 Leĭ, din 1898, despre subiectul: «*Consideraţiunĭ istorice şi geografice asupra Basarabieĭ înainte de 1812* etc.»

19. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor carĭ se vor presentà la premiul *Adamachi* de 5.000 Leĭ, din 1898, despre «*Metropolitul Varlaam* etc.»

20. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor carĭ se vor presentà la premiul *G. San-Marin* de 2.000 Leĭ, din 1898, despre subiectul: «*Consideraţiunĭ asupra comerciuluĭ Românieĭ*, etc.»

21. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor carĭ se vor presentà la premiul *Princesa Alina Ştirbeĭ*, din 1898: «*Carte de lectură pentru şcólele secundare.*»

22. Alegerea de doĭ membri aĭ Academieĭ în locurile vacante în Secţiunile istorică şi sciinţifică.

23. Alegerĭ de membri onorarĭ şi corespondenţĭ.

24. Formarea budgetuluĭ pentru anul 1897—98.

25. Alegerea Comisiuniĭ financiare pentru anul 1897—98.

26. Alegerea Secretaruluĭ Secţiuniĭ literare pe 7 anĭ (1897—1904). (Art. 16 Statute.)

27. Alegerea Preşedinţilor şi Vice-Preşedinţilor Secţiunilor pentru 1897—98. (Art. 15 Statute.)

28. Alegerea Delegaţiuniĭ pentru 1897—98. (Art. 15 Statute.)

29. Raportul Secretaruluĭ general asupra lucrărilor sesiuniĭ generale din 1897.

D-l Secretar general *D. Sturdza* anunţă, că d-na Paulina Alecsandri, vĕduva mareluĭ poet, a luat disposiţiunĭ ca să trimită Academieĭ exemplare din ediţiunea Poesiilor luĭ Alecsandri făcută în tómna trecută de libraria Socec, spre a se împărţì atât membrilor Academieĭ cât şi şcólelor românescĭ din afară din Regat.

— Se decide a se exprimà d-neĭ Alecsandri mulţumirile Academieĭ pentru nobila sa intenţiune faţă de memoria mareluĭ poet, cât şi faţă de membriĭ Academieĭ carĭ aŭ avut onórea de a fi colegiĭ ilustruluĭ rĕposat.

Se cetesce scrisórea, prin care d-l Comite de Marsy, preşedintele Societăţiĭ francese de archeologie, invită Academia la congresul archeologic care se va ţiné la Nîmes (Gard) în Francia în ḑilele de 18—25 Maiŭ st. n.

Se cetesce scrisórea primită de la d-l D. Th. Löbel, care cere opiniunea Academieĭ asupra lucrărilor sale despre cuvintele turcescĭ, arăbescĭ şi persane în limba română.
— Se recomandă spre examinare Secţiuniĭ literare.

D-l *V. A. Urechiă* presintă raportul sĕŭ despre scrierea: *Scurtă privire istorică asupra bisericeĭ stavropighiane a Adormiriĭ Maiceĭ Domnuluĭ, aşà numite Biserica moldovenéscă (Cerkwa woloska), din Lemberg*, de presbiterul ort. or. Eughenie Vorobchievicĭ.
— Se recomandă spre examinare Secţiuniĭ istorice.

ŞEDINŢA DIN 12 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor făcute în 1896—97.
— Sunt aleşĭ d-niĭ: *St. Fălcoianu, A. Naum, V. A. Urechiă.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ financiare pentru cercetarea compturilor pe 1896—97 şi pentru formarea budgetuluĭ pe 1897—98.
— Sunt aleşĭ d-niĭ: *V. Babeş, Sp. Haret, P. Poni.*

ŞEDINŢA DIN 13 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Se cetesce raportul Comisiuniĭ însărcinate cu împărţirea cărţilor didactice din fondul Ioan Fĕtu, în 1896.
— Se exprimă mulţumirĭ Comisiuniĭ şi se aduc omagiĭ de recunoscinţă memorieĭ fundatoruluĭ generos.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru împărţirea cărţilor didactice din fondul Ioan Fĕtu, în 1897.
— Sunt realeşĭ d-niĭ: *P. S. Aurelian, D. Sturdza, Gr. Ştefănescu.*

ŞEDINŢA DIN 14 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *Florian Porcius* anunţă prin scrisóre, că nu va puté participà la sesiunea generală din acest an.

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesc ḑece volume legate şi patru fascicule nelegate, cuprinḑênd copiĭ de pe rapórtele Consulilor austriacĭ din Iașĭ şi Bucurescĭ către Ministeriul Afacerilor străine din Viena din aniĭ 1782—1809.

— Se decide a se exprimà Ministeriuluĭ mulţumirile Academieĭ pentru donaţiunea acestor preţióse documente istorice.

D-l Preşedinte al Consiliuluĭ Ministrilor *P. S. Aurelian*, rĕspunḑênd la intervenţiunea facută de Delegaţiunea Academieĭ, înscîinţéză că în budgetul Ministeriuluĭ Instrucţiuniĭ publice s'a restabilit subvenţiunea de 33.000 Leĭ pentru Documentele istorice Hurmuzaki, care sumă fusese redusă în proiectul de budget la 20.000 Leĭ.

D-l St. C. Hepites, membru corespondent, trimite pentru bibliotecă publicaţiunea sa: *Colecţiunea studiilor, notiţelor şi observaţiunilor meteorologice relative la România*, No. 1—7, Bucurescĭ 1897.

De la d-l N. Idieru se primesce scrierea sa: *Studiĭ de economie politică şi finanţe*, vol. II, Bucurescĭ 1897.

Părintele *S. Fl. Marian* presintă pentru bibliotecă:

1. *Programa gimnasiuluĭ romănesc de la Sucéva* pentru aniĭ 1862, 1863, 1866—1875, 1877—1885, 1887—1895;
2. *Raportul societăţiĭ «Şcóla română» în Sucéva*, 1889—1890;
3. *Câte-va cuvinte despre folosul limbeĭ românescĭ.*

D-l N. Iorga dăruesce un pachet de hârtiĭ rĕmase de la rĕposatul archimandrit Varahil Lateş. In aceste hârtiĭ se află socotelile maĭ multor schiturĭ şi bisericĭ atârnând de mănăstirea Némţuluĭ de la 1850 înainte, piese oficiale din acelaşĭ timp privitóre la administraţiunea metochurilor mănăstiriĭ, memoriĭ asupra neajunsurilor eĭ, schiţe asupra istorieĭ mănăstiriĭ Némţuluĭ, cu inventariĭ de documente inedite, şi în sfîrşit dosarul «Personale», cuprinḑênd corespondenţa archimandrituluĭ Lateş cu Metropolitul Sofronie între aniĭ 1856—1859.

D-l *D. Sturdza* dăruesce un album de fototipiĭ representând vederĭ de la biserica Curţiĭ-de-Argeş, făcut de fotograful I. Spirescu.

ŞEDINŢA DIN 15 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

Părintele canonic *I. M. Moldovanu* însciinţéză prin scrisóre, că în acest an nu va puté luà parte la lucrările sesiuniĭ.

D-l *D. Sturdza* cetesce raportul Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Otteteleşanu pentru 1896—97.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* propune să se mulţuméscă în terminiĭ ceĭ maĭ cordialĭ Comisiuniĭ şi în special d-luĭ I. Kalinderu pentru conducerea înţeléptă a Institutuluĭ Otteteleşanu, care este atât de bine instalat, atât de bine condus, în cât nicĭ o altă instituţiune de acest fel nu póte fi maĭ îngrijită decât acésta. D-l Kalinderu maĭ ales are pentru tótă acéstă fundaţiune, pe care d-sa a transmis-o Academieĭ, o neadormită solicitudine şi d-sale îĭ revine meritul binefacerilor pe carĭ acéstă instituţiune este chemată a le rĕspândì în societatea românéscă. D-l Preşedinte propune apoĭ, ca membriĭ Academieĭ să visiteze in corpore Institutul Otteteleşanu.

D-l *I. Kalinderu* ḑice, că pentru d-sa Academia şi Institutul Otteteleşanu sunt instituţiunile în al căror serviciŭ îşĭ pune tótă inima, acum şi în viitor. Institutul Otteteleşanu este cel maĭ mare sîmbure de cultură şi de educaţiune morală şi sănătósă, care s'a întemeiat în ţéră de către Academie. D-sa este cu atât maĭ mult legat sufletesce de acest Institut, cu cât vede cu mulţumire că direcţiunea luĭ înţelege tot maĭ bine scopul şi intenţiunile Academieĭ. In anul trecut, Academia a aprobat în principiŭ a se face două clădirĭ nouĕ pentru completarea localuluĭ de instalare a Institutuluĭ. Pentru una dintr'însele s'a şi acordat creditul necesar; ea a început să se construéscă, şi în acéstă vară va fi cu totul gata. A doua clădire trebue să se încépă în acest an, spre a fi gata în tómna anuluĭ 1898. Mijlócele de carĭ fundaţiunea dispune permit să se facă aceste clădirĭ, carĭ de alt-fel sunt cu totul necesare Institutuluĭ. După ce în acest mod Institutul va fi pe deplin instalat, Academia va trebuì să se ocupe şi de înzestrarea moşiilor, carĭ, şi ele fiind ale Academieĭ, vor trebuì să servéscă peste tot locul drept model de instalaţiunĭ şi de îngrijire. D-l Kalinderu adaoge, că ar fi bine ca Institutul să fie visitat cât maĭ des, pentru ca ast-fel să se arate interesul pe care Academia îl are pentru dînsul.

— Se ieaŭ următórele decisiunĭ:

1) Se exprimă Comisiuniĭ şi în special d-luĭ I. Kalinderu mulţumirile Academieĭ pentru conducerea Institutuluĭ.

2) Se autorisă Delegaţiunea a construì a doua clădire nouă pentru instalarea luĭ.

Se procede la alegerea Comisiunii Fundaţiunii Otteteleşanu pentru 1897—98. — Sunt realeşi d-nii: *I. Kalinderu, I. C. Negruzzi, D. Sturdza, V. A. Urechiă.*

Se cetesce procesul-verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa de la 13 Martie, prin care se arată că Secţiunea a însărcinat pe d-l V. A. Urechiă să aducă nouĕ informaţiuni asupra scrierii părintelui Vorobchievici despre biserica românéscă din Lemberg, şi pe părintele S. Fl. Marian să relateze asupra manuscriptului pe care-l dăruesce Academiei d-l I. V. Stefanelli din Câmpulung (Bucovina).
— Se iea spre cunoscinţă.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 17 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-lui *N. Kretzulescu.*

D-l Dr. C. Istrati, membru corespondent, presintă *Buletinul Societaţii de sciinţe din Bucurescĭ,* anul VI, No. 1, Ianuarie-Februarie 1897.

D-l *D. C. Ollănescu* dă cetire memoriului sĕŭ despre: *Datine, jocurĭ, spectacole poporane la Românĭ premergĕtóre teatruluĭ.*

D-l *V. A. Urechiă* cetesce comunicarea sa: *Justiţia între aniĭ 1812—1818.*

ŞEDINŢA DIN 18 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-lui *N. Kretzulescu.*

D-l *V. A. Urechiă* presintă manuscriptul unei schiţe istorice despre starea Bucovinei în trecut şi în present. Nu póte numì acum pe autorul acestei scrieri; rógă însă, ca ea să fie trimisă spre examinare Secţiunii istorice.
— Se recomandă spre examinare Secţiunii istorice.

ŞEDINŢA DIN 19 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l St. C. Hepites, membru corespondent, presintă pentru publicare în *Anale* continuarea la scrierea sa: *Materiale pentru climatologia României. VIII. Seceta din Dobrogea în 1896 st. n.*
— Se recomandă Secţiuniĭ sciinţifice.

De la d-l I. Pop Florantin, profesor la Iaşĭ, se primesc 12 exemplare din noua ediţiune a scrieriĭ sale: *Frumuseţa lineară şi frumuseţa omenéscă,* şi o cerere ca să i se dea premiul la care a concurat în termin regulamentar.
— Se decide a nu se luà în considerare cererea.

Se cetesce petiţiunea d-luĭ Ovidiu Densuşianu, care cere ajutor de 2.500 Leĭ, pentru a face o călĕtorie la Laibach, spre a studià manuscriptele din biblioteca luĭ Kopitar, şi a petrece cât-va timp în Istria, sudul Italieĭ şi Sardinia, pentru studiĭ dialectale.

D-l Secretar general *D. Sturdza* observă, că mijlócele bănescĭ ale Academieĭ sunt mult prea restrînse faţă cu trebuinţe maĭ urgente decât să permită a se acordà ajutorul cerut.

D-l *B. P. Hasdeŭ* ḑice, că d-l Densuşianu a făcut bune studiĭ şi, dacă Academia dispune de mijlóce, ar fi bine să i se dea un ajutor pentru studiile pe carĭ doresce să le facă.

— Se decide a nu se satisface cererea d-luĭ Densuşianu, nedispunêndu-se de mijlóce spre acest scop.

Se cetesce raportul Comisiuniĭ bibliotecеĭ asupra stăriĭ colecţiunilor şi a progreselor făcute de ea în anul trecut, precum şi asupra lucrărilor făcute de serviciul bibliotecеĭ.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* propune a se exprimà mulţumirĭ Comisiuniĭ pentru raportul atât de complet asupra buneĭ stărĭ a colecţiunilor Academieĭ şi mulţumirĭ bibliotecaruluĭ.

— Se decide: 1) a se exprimà mulţumirĭ Comisiuniĭ bibliotecеĭ şi bibliotecaruluĭ; 2) a se face la Guvern intervenirea propusă în raport.

ŞEDINŢA DIN 20 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *I. Kalınderu,* prin raport scris, arată că, în urma intervenirii făcute la Primăria Capitaleĭ, conform decisiuniĭ din sesiunea generală a anuluĭ trecut, s'aŭ început dejà lucrările pentru deschiderea uneĭ strade prin fundul grădiniĭ Otteteleşanu şi care să lege strada Teatruluĭ cu strada Sărindar. Academia are treĭ loturĭ de teren formate prin deschiderea noueĭ strade: două de câte 582 m.p. şi unul de 652,90 m.p., precum şi o porţiune de teren de 108 m.p. alipită de locul d-luĭ Broehm. Acéstă porţiune este a se vinde d-luĭ Broehm, după înţelegerea avută, pe 60 Leĭ m.p. D-l I. Kalinderu cere, ca Academia să iea o decisiune pentru vîndarea acestor terene.

— După explicaţiunile date de d-l I. Kalinderu şi în urma discuţiuniĭ urmate, se decide:

1) Se aprobă vinderea loculuĭ de 108 m.p. d-luĭ Broehm pe preţul convenit;

2) Delegaţiunea va vinde cele-lalte treĭ terene la timp oportun;

3) Pentru suma trebuinciósă la nouele clădirĭ de la Institutul Otteteleşanu, se aprobă propunerea d-luĭ I. Kalinderu de a se face un împrumut la Banca Naţională pe depositul de valorĭ de ale fonduluĭ Otteteleşanu; acest împrumut se va achită din preţul vîndăriĭ terenelor menţionate.

Se cetesce relaţiunea d-luĭ *I. Kalinderu* relativă la împărţirea argintărieĭ rĕmase de la rĕposata Elena Otteteleşanu cu moştenitoriĭ de sânge, conform actelor intervenite între aceştia şi d-l I. Kalinderu; se cetesce asemenea şi procesul-verbal încheiat cu ocasiunea împărţiriĭ.

— Academia iea cunoscinţă de acéstă împărţire şi decide, ca Delegaţiunea să vîndă obiectele ce va găsi de cuviinţă, păstrând o parte pentru Institutul Otteteleşanu şi oferind d-luĭ I. Kalinderu o păreche candelabre micĭ de argint, lăsate d-sale ca aducere aminte prin chiar testamentul rĕposateĭ Elena Otteteleşanu.

Se dă cetire raportuluĭ Comisiuniĭ fonduluĭ Ioan Agaricĭ de la 15 Februarie 1897, prin care propune:

1) A se face reparaţiunĭ la casele de pe moşie.

2) A se pune la disposiţiunea Ministeriuluĭ Instrucţiuniĭ publice pentru şcólă casa No. 1 din inventariŭ.

— Se aprobă propunerile Comisiuniĭ şi i se reînnoesc puterile pentru anul 1897—98.

Se dă cetire procesuluĭ-verbal al Secţiuniĭ sciinţifice de la 20 Martie 1897, prin care propune a se publică în *Anale* scrierea d-luĭ St. C. Hepites: *Materiale pentru climatologia Românieĭ. VIII. Seceta din Dobrogea în 1896 st. n.*

— Propunerea Secţiuniĭ se aprobă.

D-l *A. Papadopol-Calimach* face următórea declaraţiune scrisă de donaţiune:

«Subsemnatul, Alexandru Papadopol-Calimach, membru al Academieĭ române, declar că daŭ Academieĭ Române:

«1. Memoriile scrise de mine asupra istorieĭ contemporane de la 1853—1889, cu documentele originale ce posed relative la acéstă istorie, precum: procesul-verbal original încheiat în sala Elefantuluĭ din Iaşĭ pentru alegerea luĭ Alexandru Cuza ca Domn al Moldoveĭ, cărţile de visită ale membrilor partiduluĭ liberal, maĭ multe scrisorĭ de la agenţĭ diplomaticĭ adresate mie ca Ministru de Externe, ş. a.

«2. Un caet scris cu mâna luĭ Costache Negri, cuprinḑênd corespondenţa sa cu Cuza-Vodă în tot timpul domnieĭ acestuia.

«3. Un pachet cu scrisorĭ ale luĭ V. Alecsandri către mine.

«4. Un pachet cu scrisorĭ trimise mie de maĭ multe rude ale mele, precum Marchisa L. de Bedmar, Marchisul de Bedmar, Principele Emil Wittgenstein şi soţia sa, Principele Alexandru Calimach unchiul meŭ şi alte rude şi amicĭ.

«5. *Istoria tipografieĭ în ţĕrile românescĭ* de A. Papadopol-Calimach, cu o lungă întroducere asupra istorieĭ tipografieĭ în genere.

«6. Maĭ multe manuscripte relative la diverse subiecte, scrise de mine.

«7. O pungă de pânză cu documente date de Michail Kogălniceanu, atingĕtóre de ţiganiĭ Kogălnicenescĭ, şi alte hârtiĭ relative la familia Kogălniceanu.

«8. Un portofoliŭ cuprinḑênd actele personale de serviciŭ ale mele, mitrica mea etc.

«Tóte aceste manuscripte şi documente se aflâ:

«*a)* In un gémantan închis, pe care l'am depus la Academie la 24 Martie 1895, luând chitanţă de la d-l D. A. Sturdza, Secretarul general al Academieĭ;

«*b)* In un gémantan închis, pe care îl depun la Academie; şi

«*c)* In un portofoliŭ pecetluit.

«Tóte aceste manuscripte şi acte le daŭ în deplina proprietate a Academieĭ Române, cu condiţiunea că, tot timpul cât voiŭ fi în viéţă, voiŭ ţiné cheia gémantanelor în carĭ sunt închise, voiŭ puté să le consult orĭ-când voiŭ voì, a le copià saŭ a le tipărì, fără ca Academia să le pótă tipărì saŭ consultà fără consimţemîntul meŭ.

«La încetarea mea din viéţă, Academia póte dispune de ele cum va socotì de cuviinţă, afară de scrisorile mele particulare, pe carĭ nu le va puté tipărì timp de ḑece anĭ.»

— Se primesce cu recunoscinţă acéstă preţiósă donaţiune, cu respectarea condiţiunilor prevĕḑute de donator.

Se dă cetire procesuluĭ-verbal al Secţiuniĭ istorice din 18 Martie 1897, prin care Secţiunea: *a)* propune a se face achisiţiunea manuscriptuluĭ oferit

de d-l I. V. Stefanelli, acordându-i-se în schimb *Analele; b)* arată că a încredințat părintelui S. Fl. Marian cercetarea manuscriptului: *O schiță istorică asupra stării Bucovinei în trecut și în present,* presentat de d-l V. A. Urechiă.
— Se aprobă propunerea Secțiunii.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN 21 MARTIE 1897.

Președința d-lui *N. Kretzulescu.*

D-l *B. P. Hasdeŭ* cetesce comunicarea sa: *Negru-Vodă. — Întemeiarea statului muntenesc (1230—1380). I.*

D-l *Dr. I. Felix* cetesce comunicarea sa: *Ciuma și prevențiunea ei.* (1)

ȘEDINȚA DIN 22 MARTIE 1897.

Președința d-lui *N. Kretzulescu.*

De la d-l D. Negreanu, membru corespondent, se primesc pentru publicare în *Anale* următórele lucrări:

1. *O metodă nouă pentru mĕsurarea resistențelor electrice mari;*
2. *Mĕsurarea resistențelor electrice mari dedusă din metoda luĭ Lacoine relativă la mĕsura forțelor electromotrice;*
3. *Machină electrostatică funcționând în cele două sensuri de rotațiune.*

— Se recomandă Secțiunii sciințifice.

De la d-l St. C. Hepites, membru corespondent, se primesce următórea scrisóre:

«*Domnule Președinte,*

«Am onóre de a vĕ presintà pentru biblioteca Academieĭ un exemplar din anul V din *Buletinul observațiunilor meteorologice din România pe 1896 st. n.*

«Deșĭ maĭ puțin voluminos decât cel din 1895, *Buletinul* pe 1896 este mult

(1) Maĭ jos în *Anexe.*

maĭ complet, căcĭ el cuprinde resumatele (1) lunare, anuale şi pe anotimpurĭ ale observaţiunilor meteorologice de la 33 de localităţĭ şi observaţiunile de plóie de la 300 de staţiunĭ rĕspândite pe tótă întinderea ţeriĭ. Faţă cu *Buletinul* precedent, acesta cuprinde maĭ mult observaţiunile de la 3 staţiunĭ de al doilea ordin şi de la 54 staţiunĭ udometrice. Posiţiunea geografică a celor maĭ multe din aceste din urmă staţiunĭ n'a putut fi dată, de óre-ce *Buletinul* a apărut maĭ înainte ca Institutul geografic să ne fi putut pune la disposiţiune datele ce i-am cerut nu de multă vreme.

«Ca şi maĭ înainte, fie-care buletin lunar este urmat de o recensiune climatologică. Buletinul pe anotimpurĭ şi cel anual cuprind de asemenea recensiunile climatologice corespundĕtóre.

«Anul 1896 în România a fost cu aprópe o jumătate de grad maĭ călduros ca un an normal. El a fost caracterisat printr'o rĕcélă simţitóre a luneĭ Aprilie, printr'o căldură extraordinar de înaltă în câte-va ḑile de la începutul luĭ August, printr'o lună Octobre excepţional de caldă şi, în fine, printr'o secetă însemnată maĭ ales într'o parte a Dobrogeĭ.

«In maĭ multe localităţĭ din ţeră temperatura maximă a întrecut 40 de grade în ḑiua de 7 August:

Craiova	40°.7
Caracal	41°0
Corabia	40°5
Giurgiu	42°.8
Bucurescĭ (Filaret) . . .	40°.8
Herĕscĭ (Ilfov).	40°.8
Armăşescĭ (Ialomiţa) . .	40°5

«Valórea 42°.8, ce s'a înregistrat la Giurgiu, este cea maĭ înaltă temperatură constatată până acum în ţeră la noĭ.

«Asupra seceteĭ din Dobrogea în cursul anuluĭ trecut, am presentat dejà Academieĭ, nu de mult, o lucrare specială.

«Profit de ocasiunea că membriĭ Academieĭ sunt întrunițĭ în sesiune generală, pentru a vĕ trimite încă un numĕr de 25 de exemplare din acest *Buletin*, rugându-vĕ să bine-voiţĭ a face să li se pue la disposiţiune.»

La ordinea ḑileĭ se pune regularea donaţiuniĭ I. Lecomte du Noüy. — Se decide a se numì spre acest scop o comisiune compusă din treĭ membri, delegaţĭ câte unul de fie-care Secţiune.

— Se decide ca Secţiunea istorică să propună subiectul pentru concursul premiuluĭ Neuschotz de 2.000 Leĭ din 1901.

---

(1) Amănuntele acestor observaţiunĭ se vor publicà în *Analele* Institutuluĭ, tom. XII, acum sub presă.

ŞEDINŢA DIN 24 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesc în dar:

a) Copiĭ de pe următórele acte istorice:

Rapórte de la Consulatele austriace din Ţéra-Românéscă şi Moldova în 1810;

«Jurnalul armateĭ rusescĭ» din 1839;

Scrisorĭ de Marchisul de Villeneuve şi de Comitele Munich din 1739;

Rapórte de ale Ambasadorilor francesĭ la St. Petersburg în 1772—1774 şi la Viena în 1788—1791.

b) Medalia comemorativă a visiteĭ în ţéră a Maiestăţiĭ Sale Imperiale şi Regale Francisc Iosif în 1896, medalie bătută de gravorul Carniol din Bucurescĭ.

D-l *S. Fl. Marian* presintă în dar maĭ multe publicaţiunĭ didactice de la societatea «Şcóla română» din Sucéva.

De la d-l I. Pop Florantin, profesor la Iaşĭ, se primesce o scrisóre, prin care dă nouĕ explicaţiunĭ privitóre la publicaţiunile sale presentate la premiele anuale.

— Se recomandă Comisiuniĭ premielor.

De la d-l Artur Goroveĭ de la Fălticenĭ se primesce o cerere, ca Academia să publice colecţiunea de tóte cimiliturile (ghicitorile) Românilor, adunate şi puse de d-sa în ordine sistematică; alătură cincĭ cóle tipărite din acéstă colecţiune, spre a se vedé modul cum este întocmită.

— Se recomandă Secţiuniĭ literare.

Se dă cetire procesuluĭ-verbal al Secţiuniĭ sciinţifice, prin care propune a se tipărì în *Anale* următórele scrierĭ ale d-luĭ D. Negreanu, membru corespondent:

1. *O metodă nouă pentru mĕsurarea resistenţelor electrice marĭ;*
2. *Mĕsurarea resistenţelor electrice marĭ deduse din metoda luĭ Lacoine relativă la mĕsura forţelor electromotrice;*
3. *Machină electrostatică funcţionând în cele douĕ sensurĭ de rotaţiune.*(1)

— Propunerea Secţiuniĭ se primesce.

(1) Maĭ jos în *Anexe.*

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 26 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *I. Kalinderu* cetesce comunicarea sa: *August şi literaţiĭ.*

D-l *V. A. Urechiă* cetesce comunicarea sa: *Administraţiunea Ţěriĭ-Românescĭ între 1812—1818.*

D-l *Gr. Ştefănescu* cetesce comunicarea sa: *Geologia şi legenda.*

ŞEDINŢA DIN 27 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* iea cuvîntul şi ḑice următórele: Daţĭ-mĭ voe, Domnilor Colegĭ, a atrage atenţiunea d-vóstre şi a vě întreţiné asupra uneĭ afacerĭ de cea maĭ mare importanţă. Regele nostru, insuflat de simţeminte românescĭ, s'a preocupat continuŭ de a vedé ţéra progresând şi prosperând din tóte punctele de vedere şi, prin înţelepciunea Sa, a ridicat-o acolo unde ea se află astăḑĭ. Regele nu s'a preocupat numaĭ de afacerile politice ale Statuluĭ, ci tot atât de desvoltarea luĭ culturală şi în deosebĭ de limba românéscă. In sesiunea anuluĭ 1884, Maiestatea Sa a venit împreună cu Regina în mijlocul nostru, a presidat şedinţa de la 23 Martie şi, prin cuvîntarea ce a ţinut, a propus Academieĭ întocmirea unuĭ dicţionar, pe care l'a numit *Etymologicum Magnum Romaniae.* Regele dorià ca acest dicţionar să fie tesaurul în care să se păstreze vechia limbă strămoşéscă. El a făcut cunoscut că consacrà pentru acéstă operă o sumă anuală de şése miĭ leĭ, într'un şir de cincĭ, şése anĭ, câţĭ s'aŭ creḑut trebuincioşĭ pentru acéstă lucrare. Iată cuvîntarea Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ:

«Avênd onorul de a fi membri aĭ acesteĭ înalte adunărĭ, Regina şi «Eŭ venim tot-deauna cu bucurie în mijlocul d-vóstre, spre a ascultà «discuţiunile vóstre sciinţifice, pe carĭ le urmărim cu un interes neîncetat. «Însă cum póte să fie alt-fel, când lucrările de căpetenie ale Academieĭ «sunt istoria şi limba, temeliile existenţeĭ nóstre naţionale? Ţéra dato-

«resce astăḑĭ Academieĭ un şir de documente istorice, ascunse până «acum şi carĭ aŭ fost scóse din întuneric prin ostenelele neobosite ale «membrilor eĭ, rĕspândind ast-fel o nouă lumină asupra trecutuluĭ né- «muluĭ românesc. Nu maĭ puţin însă trebue să ne ocupăm şi de viitor... «de limba nóstră, care s'a păstrat neatinsă în câmpiile roditóre ale «Dunăriĭ, în plaiurile măreţe ale Carpaţilor, aceste ţinuturĭ încântătóre «descrise cu măestrie şi în o limbă aşà de curată de poetul nostru po- «poral V. Alecsandri. Ce sarcină maĭ dulce póte avé Academia decât a «luà sub paza sa acéstă limbă veche, pe care poporul o înţelege şi o «iubesce? Menţinem dar aceste frumóse expresiunĭ întrebuinţate de stră- «bunĭ şi nu ne temem de cuvinte carĭ aŭ căpĕtat de vécurĭ împămîn- «tenirea: *Superflua non nocent.*

«Ce limbă are norocul de a dispune de patru cuvinte pentru o în- «suşire care trebue să fie mîndria fie-căruĭ popor, carĭ trebue să fie «scrise pe stégul fie-căreĭ armate: voinicie, vitejie, bravură, eroism? «Să ne ferim însă de o îmbelşugare de expresiunĭ moderne, carĭ, nĕ- «punênd o stavilă la timp, vor înstrăinà poporuluĭ limba sa.

«Am fost îndemnat a rostì aceste câte-va cuvinte prin dragostea «care am pentru frumósa şi bogata limbă română şi fiind încredinţat «că dorinţa mea, îndrăsnesc a ḑice şi a Academieĭ, nu va rĕmâné un «pium desiderium.

«Supun dar la chibzuirea d-vóstre, dacă nu ar fi folositor de a face «un fel de «Etymologicum Magnum Romaniae», conţinênd tóte cuvin- «tele vechĭ, carĭ altmintrelea vor fi perdute pentru generaţiunile vii- «tóre: *Verba volant, scripta manent.*

«Spre a sprijinì acéstă întreprindere, pentru care patru, cincĭ, şése «anĭ vor fi trebuincioşĭ, pun în fie-care an modesta sumă de şése miĭ «leĭ la dispoşiţiunea Academieĭ.

«Într'adevĕr, lucrarea acésta este fórte întinsă, póte că nemărginită; «să ne amintim însă cuvintele luĭ Horaţiu: «Est modus in rebus, sunt «certi denique fines», şi sunt convins că opera Academieĭ, care-şĭ va «ridicà sieşĭ un monument neperitor, va fi încoronată de o isbândă «fericită».

Iată acum şi programa lucrăriĭ, precum a alcătuit-o comisiunea Academieĭ:

«Lucrarea care se va executà din dotaţiunea M. S. Regeluĭ nu va avé în vedere anume limba română literară de astăḑĭ, ci maĭ ales limba cea veche şi graiul actual al poporuluĭ cu diverginţele sale dialectale.

«Pentru limba cea veche vor servì ca fântâne:

«1. Texturile vechĭ române tipărite şi manuscriptele;

«2. Cuvinte saŭ locuţiunĭ române de prin vechile documente scrise slavonesce saŭ în altă limbă străină;

«3. Actele vechĭ publicate saŭ inedite scrise românesce;

«4. Vechile dicţionare şi glosare române manuscripte.

«Pentru graiul actual al poporuluĭ cu divergințele sale dialectale vor servì ca fântâne:

«1. Scriitoriĭ modernĭ fórte popularĭ, precum Alecsandri, Costache Negruzzi, Anton Pann, etc., precum şi uniĭ scriitorĭ de pe la începutul secoluluĭ;

«2. Dicţionarele și vocabularele române, maĭ ales acelea din prima jumătate a secoluluĭ, dar tóte cernute prin excluderea neologismelor;

«3. Poesiile poporale, basmele, ḑicĕtorile, locuţiunile proverbiale, etc., publicate saŭ inedite;

«4. Archaisme și provincialisme adunate de-adreptul din gura poporuluĭ, întru cât graiul viŭ conservă până astăḑĭ elemente dispărute din limba literară;

«5. Terminologia technică vulgară din istoria naturală și din viéța industrială.

«Pentru înavuţirea ultimelor douĕ rubrice, a patra şi a cincea, se vor consultà învĕţătorĭ sătescĭ, preoţĭ și alte persóne de prin sate din tóte provinciile locuite de Românĭ, cărora li se va adresà un cestionar ad-hoc, tipărit într'un mare numĕr de exemplare sub titlul de: **Dotaţiunea Carol I.** *Programa pentru adunarea datelor privitóre la limba română.* Rĕspunsurile la acest cestionar, după ce vor fi utilisate, se vor depune în original în archivul Academieĭ.

«Stabilită pe aceste base, lucrarea va da, după putinţă, pentru fie-care cuvînt, pe lângă traducerea sensuluĭ general în limba latină saŭ în cea francesă, următórele rubrice:

«*a.* Forma cea maĭ rĕspândită şi formele dialectale vechĭ şi nouĕ;

«*b.* Diferitele accepţiunĭ cu citarea exemplelor din fântânele indicate maĭ sus;

«*c.* Filiaţiunile istorico-etimologice.

«Spre a fi înlesnit în sarcina curat materială, autorul avênd o neapĕrată trebuinţă de cel puţin treí tinerĭ carĭ să lucreze sub direcţiunea sa primind o modestă retribuţiune, guvernul va fi rugat din partea Academieĭ Române să iea cu acest scop o mĕsură ce va crede de cuviinţă.

«Opera întrégă urmând a fi terminată în interval de şése anĭ, în fie-care an autorul va presentà Academieĭ o parte din lucrare, însoţită de un raport despre mersul eĭ ulterior. Tipărirea definitivă se va puté începe în sesiunea generală din anul 1885, după ce Academia va fi luat cunoscinţă de un specimen al opereĭ.»

De la 1884 până acum sunt treĭ-spre-ḑece anĭ, şi lucrarea abià se află la litera *B.* Regele a continuat a da regulat în fie-care an suma promisă de şése miĭ leĭ, şi Statul a dat de asemenea o sumă anuală de patru miĭ

leĭ. Acéstă din urmă sumă erà destinată pentru colaboratoriĭ d-luĭ Hasdeŭ. Noĭ toţĭ cunóscem munca şi silinţele ce a depus şi depune învĕţatul nostru coleg d-l Hasdeŭ în acéstă lucrare; însă Academia nu trebue óre să-şĭ dea şi ea sémă de timpul ce va fi necesar pentru terminarea acesteĭ lucrărĭ, când în treĭ-spre-ḑece anĭ *Etymologicum* n'a ajuns nicĭ la două litere complete? Nu trebue óre să ne întrebăm: Regele, cu tóte nobilele Sale simţeminte, ce va fi ḑicênd? Cred decĭ, Domnilor Colegĭ, că în presenţa mareĭ rĕspunderĭ ce are Academia, atât faţă cu Regele cât şi faţă cu ţéra, este timp ca Instituţiunea nóstră să se ocupe de acéstă afacere şi să iea disposiţiunĭ pentru viitor, ast-fel în cât *Etymologicum Magnum Romaniae* să pótă fi terminat maĭ curînd. Deschid decĭ discuţiunea asupra acesteĭ cestiunĭ şi vĕ rog să vĕ spuneţĭ părerile despre ce avem să facem în viitor, saŭ dacă credeţĭ că este maĭ bine să mérgă cestiunea în examinarea Secţiuniĭ literare?

D-l *N. Ionescu* nu este de părere să se dea acéstă cestiune numaĭ în studiul Secţiuniĭ literare, căcĭ ea privesce pe întrégă Academia. Să se alégă decĭ o comisiune specială, care să examineze cestiunea din tóte punctele de privire şi să aducă Academieĭ resultatul cercetăriĭ sale. Acéstă cestiune este o cestiune de administraţiune, care privesce plenul Academieĭ, şi nu este motiv de a se recomendà numaĭ Secţiuniĭ literare.

D-l *Gr. Ştefănescu* crede, că cestiunea trebue maĭ întâiŭ examinată de Secţiunea literară, fiind-că este de competinţa eĭ. Propunerile Secţiuniĭ se vor discutà apoĭ în plenul Academieĭ.

D-l *V. Babeş* se unesce cu părerea d-luĭ N. Ionescu. Cestiunea este de administraţiune şi decĭ trebue să se dea în cercetarea uneĭ comisiunĭ alese de plen. In urmă, plenul va discutà asupra propunerilor aceleĭ comisiunĭ.

D-l *V. A. Urechiă* crede, că cestiunea este de competinţa Secţiuniĭ literare şi că Academia nu póte decide, fără un raport al Secţiuniĭ, dacă d-l Hasdeŭ a îndeplinit însărcinarea ce i s'a dat în conformitate cu decisiunile Academieĭ. Pe Maiestatea Sa Regele nu-L interesézá cestiunea materială, ci realisarea Inalteĭ Sale dorinţe de a se face de către Academie dicţionarul limbeĭ românescĭ. Nu se póte decĭ ḑice că cestiunea este de administraţiune şi, de aceea, crede că ea trebue trimisă în cercetarea Secţiuniĭ literare. Nu putem face din cestiunea Mareluĭ Etimologic o cestiune de banĭ.

D-l *I. C. Negruzzi* atrage luarea aminte că, la 1884, modul de a se îndeplinì dorinţa şi propunerea Suveranuluĭ s'a studiat de o comi-

siune specială, nu de Secţiunea literară; de aceea, şi acum trebue să se procédă tot ast-fel.

D-l *N. Quintescu* ḑice: Toţĭ cunóscem *Magnum Etymologicum*, precum şi cuvîntarea Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ şi programa aprobată în 1884, acte reamintite astăḑĭ de d-l Preşedinte. Pentru ce să se alégă o comisiune specială? Ce fapte necunoscute ar puté să aducă ea în discuţiune? D-l Hasdeŭ, care a fost însărcinat cu facerea acesteĭ lucrărĭ, este de faţă; d-sa să vorbéscă şi să dea explicaţiunĭ asupra stăriĭ lucruluĭ. Cestiunea este numaĭ de plen, şi nu de comisiune.

D-l *D. Sturdza* ḑice: Am luat cuvîntul ca să amintesc Academieĭ că, pe lângă actele cetite de Preşedintele nostru, adecă pe lângă donaţiunea Regală şi pe lângă decisiunea Academieĭ care aşterne planul Mareluĭ Etimologic şi fixéză timpul în care să fie terminat, maĭ avem şi o cuvîntare a Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ din 1894, care vorbesce de donaţiunea Sa. Iată ce ne ḑiceà Augustul nostru Protector în 18 Martie 1894:

«Sunt tocmaĭ 10 anĭ de când am întemeiat un premiŭ anual pentru «o carte cuprinḑĕtóre a tuturor cuvintelor limbeĭ române, aşà de bo«gată în felurite expresiunĭ. Un început, de o erudiţiune vrednică de «admiraţiune, s'a făcut. Toţĭ dorim să ne bucurăm într'un timp nu «prea depărtat de acéstă lucrare însemnată, şi maĭ ales noĭ, carĭ am «trecut pragul uneĭ jumătăţĭ de secol din viéţa nóstră. Prin *Magnum «Etymologicum Romaniae*, distinsul sĕŭ autor, ca şi Academia, îşĭ vor «ridicà un monument neperitor; iar Eŭ pururea voiŭ fi mîndru că «am îndemnat la o muncă, ce va devenì un isvor nesleit pentru limba «nóstră şi filologie.»

D-l *A. Roman:* Cestiunea este greŭ de resolvit. Cel care póte decide într'însa este numaĭ d-l Hasdeŭ. Cetind *Etymologicum*, admirăm vastele d-sale cunoscinţe cu carĭ tractéză limba nóstră, istoria nóstră şi tóte sciinţele, botanica, geologia etc. Din causa vastuluĭ teren pe care se întinde lucrarea d-sale, cestiunea ridicată astăḑĭ trebue discutată de Academia întrégă şi nu de o singură Secţiune. S'a dat o extensiune fórte mare lucrăriĭ dicţionaruluĭ; s'ar puté scurtà ca redacţiune, activitatea însă nu póte fi redusă şi, în fine, excesul de bine nu este în paguba literatureĭ nóstre, ci in folosul tuturor. D-l Roman crede ca, în înţelegere cu d-l Hasdeŭ, să se facă reducerĭ în citaţiunĭ, pentru ca lucrarea să pótă înaintà maĭ repede, căcĭ după proporţiunile de până acum este sigur că ea nu póte fi terminată de d-l Hasdeŭ şi va ajunge să fie continuată de mânĭ maĭ puţin apte. Nimenĭ, nicĭ dintre tinerĭ, nicĭ dintre bĕtrânĭ, nu póte să se mĕsóre în cunoscinţe cu

d-l Hasdeŭ. Să se alégă decĭ o comisiune, compusă din membri din fie-care Secţiune; d-l Hasdeŭ să facă parte dintr'însa şi să spună ce este de făcut pentru ca lucrarea, pe care tótă lumea o aştéptă cu nerăbdare, să mérgă maĭ repede spre un bun sfîrşit.

D-l *B. P. Hasdeŭ* ḑice, că se simte natural mişcat şi atins când o cestiune de asemenea natură, care-l privesce direct pe d-sa, a fost ridicată pe neaşteptate. Când în Camerele legiuitóre se face o interpelare, încă interpelatorul previne pe guvern şi-ĭ dă un timp óre-care ca să pótă rĕspunde; cu atât maĭ mult trebuià să fie prevenit d-sa de d-l Preşedinte de intenţiunea ce aveà. D-sa este însă cu totul neprevenit şi surprins. Acésta îl mişcă cu atât maĭ mult, cu cât cestiunea se ridică în plen tocmaĭ de un vechiŭ amic, ale căruĭ simţeminte bune pentru d-sa de mult a fost obicĭnuit să le preţuiască. D-l Kretzulescu a uitat, ca Preşedinte, mĕsura de mult luată cu privire la cestiunea de faţă: că se face în fie-care an dinaintea Academieĭ întregĭ o expunere arătând cum a mers, cum merge şi cum va merge lucrarea. D-l Hasdeŭ ḑice că a fost surprins, când a vĕḑut că la începutul acesteĭ sesiunĭ Secretarul general nu a amintit în programa lucrărilor sesiuniĭ generale despre raportul sĕŭ. D-l Hasdeŭ se miră că, după acéstă surprindere, i se maĭ aduce o lovitură nemeritată, necalificabilă. Ce nu s'a făcut însă în programa Secretaruluĭ general se va puté face de acum înainte. Dinaintea plenuluĭ d-sa va expune starea lucrăriĭ şi plenul va judecà şi va hotărî; comisiune judiciară însă nu póte primì. Să se urmeze conform precedentelor şi regulamentar faţă cu acéstă cestiune. Dacă Academia doresce, să se fixeze ḑiua; d-sa va face expunerea, pe care d-sa nu a pregătit-o, fiind-că raportul sĕŭ anual a fost suprimat din programa lucrărilor sesiuniĭ generale. Acésta a fost singura procedură primită până acum. Lovirea care i se face este necavaleréscă, pentru că d-sa nu a fost anunţat.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* rĕspunde la cele ḑise de d-l Hasdeŭ, că rĕŭ i se reproşéză că cestiunea asupra căreia a atras atenţiunea Academieĭ este o *surprindere, un fel de interpelare la care d-sa nu este gata a rĕspunde.* D-l Kretzulescu s'a creḑut dator a supune acéstă cestiune Academieĭ şi nu şi-a putut închipuì ca d-l Hasdeŭ să nu fie gata a rĕspunde la tot momentul despre dînsa. Îĭ cere scuse, dacă acésta l'a supĕrat. D-sa, în tótă colegialitatea şi iubirea, fără a atinge meritele d-luĭ Hasdeŭ, a socotit că cestiunea Mareluĭ Etimologic trebue discutată în Academie, pentru ca să i se dea o îndrumare conformă cu intenţiunile ce aŭ predomnit la începerea acesteĭ lucrărĭ.

D-l D. *Sturdza* ḑice: Ţin să justific corectitudinea mea ca Secretar

general. In fie-care an, Secretarul general este dator să presinte la deschiderea sesiuniĭ generale a Academieĭ un raport despre lucrările făcute în cursul anuluĭ. Acéstă lucrare este proprie a sa. Rapórtele comisiunilor saŭ ale membrilor Academieĭ privitóre la cestiunĭ speciale, sunt elaborate separate, destinate a se presintà direct plenuluĭ. Orĭ-care membru al Academieĭ póte, firesce, să dea Secretaruluĭ general notiţele ce ar dorì să fie intercalate în raportul general al acestuia; dar rĕmâne la apreciarea Secretaruluĭ general, dacă el le încorporéză în acel raport saŭ nu, în total saŭ în parte. Expunerea Secretaruluĭ general de la deschiderea sesiuniĭ generale a Academieĭ nu póte fi decĭ confundată cu rapórtele speciale, ce sunt a se presintà Academieĭ de comisiunĭ saŭ de membri însărcinaţĭ cu anumite lucrărĭ. D-l Hasdeŭ scie cât respect şi câtă admiraţiune am pentru lucrările sale, pline de erudiţiune, şi aş puté cetì maĭ multe rapórte anuale ale mele în carĭ vorbesc cu căldură despre autorul Mareluĭ Etimologic. E adevĕrat că în raportul din anul present am amintit maĭ în scurt despre situaţiunea Mareluĭ Etimologic, precum e de asemenea adevĕrat că d-l Hasdeŭ mi-a dat o notiţă pentru a fi intercalată în raport. Nu eram obligat nicĭ de Regulamentul nostru, nicĭ de us, ca să o intercalez. Voiŭ spune causele pentru carĭ, de astă dată, am fost maĭ scurt în amintirea ce am făcut despre lucrarea d-luĭ Hasdeŭ. E cert că acéstă lucrare este din cele maĭ meritoriĭ, e cert că şi Academia şi publicul român se bucură de dînsa; dar nu e maĭ puţin cert că ea s'a depărtat de programa fixată de Rege în 1884 şi de programa elaborată de comisiunea specială a Academieĭ şi adoptată de plen în acelaşĭ an. Maĭ este încă cert că programa Regeluĭ şi a Academieĭ fixaŭ pentru desăvîrşirea lucrăriĭ şése anĭ şi că astăḑĭ am depăşit acest termin; este încă cert că în aceştĭ treĭ-spre-ḑece anĭ nu avem din Marele Etimologic al limbeĭ nóstre decât treĭ volume, carĭ cuprind litera *A* şi o parte a litereĭ *B*. Nu critic lucrarea, căcĭ tot-deauna am rostit admiraţiunea mea pentru dînsa; dar nu pot să nu observ că ea a apucat o altă cale decât cea indicată de programă, că s'a îndoit dejà şi numĕrul anilor şi că timpul determinat de Augustul Donator şi de d-l Hasdeŭ însuşĭ s'a schimbat într'un timp fără termin, care trece peste prevederea uneĭ vieţĭ omenescĭ. Nu e o atingere cât de mică ce se face erudiţiuniĭ saŭ munceĭ d-luĭ Hasdeŭ, când se amintesce acéstă situaţiune, căcĭ şi Maiestatea Sa Regele, continuând a da subvenţiunea Sa în timp de treĭ-spre-ḑece anĭ, a amintit în al ḑecelea an, în 1894, cu multă delicateţă, că ar dorì să se bucure în bĕtrâneţe de acest dicţionar fundat de Maiestatea Sa. Acéstă dorinţă e legitimă şi naturală, şi e legitim şi natural ca şi Aca-

demia şi ţéra să o aibă, căcĭ să nu uităm că o altă încercare de dicţionar a fost făcută de invěţaţiĭ şi luminaţiĭ bărbaţĭ aĭ némuluĭ nostru Laurian şi Massim—Laurian maĭ ales erà un bărbat de o erudiţiune generală şi rară—şi cu tóte aceste, lucrarea dicţionaruluĭ trăgănind timp prea îndelungat, Academia a cerut cu insistenţă terminarea eĭ. Dacă acésta se întîmplă şi acum cu d-l Hasdeŭ, d-sa nu póte să se simtă atins. E natural că d-sa voesce să ne dea o lucrare perfectă, în care să depue tótă erudiţiunea acumulată în cursul vieţeĭ sale; dar tot atât de natural este ca Academia, ţéra şi Regele să doréscă a avé dicţionarul limbeĭ române în mânĭ pentru a-l întrebuinţà în viéţa practică, căcĭ acesta a fost şi scopul ce l'a avut în vedere Augustul nostru Protector la donaţiunea Sa. Cred că nu putem ḑice, împreună cu d-l Urechiă: să trecem peste cestiunea materială, ea nu ne privesce. Nu putem trece peste acéstă cestiune, pentru că nu noĭ, ci Regele a fundat acéstă lucrare, căreia Academia a dat cursul eĭ, căreia d-l Hasdeŭ i-a făcut programa. Academia este rěspunḑětóre de executarea voinţeĭ Donatoruluĭ. Observăm voinţa tuturor donatorilor cu scrupulositate şi nu am observà pe acea a Regeluĭ? Acésta ar fi o anomalie, care nu se póte admite. Pentru d-l Hasdeŭ nu puteaŭ să fie o surprindere cele ḑise de venerabilul nostru Preşedinte şi sunt sigur că, cu cugetarea sa pătrunḑětóre, singur şi-a pus adesea cestiunea terminăriĭ Mareluĭ Etimologic. Eŭ nu puteam în raportul meŭ decât să amintesc starea lucrăriĭ la finele anuluĭ 1896. Nu am adaos, ca alte dăţĭ, maĭ mult, pentru că mě temeam să nu depăşesc de astă dată limitele competinţeĭ mele.

D-l *I. Kalinderu* crede, că nu póte fi îndoială unde trebue să se discute cestiunea de faţă, — în Secţiunea literară saŭ în plenul Academieĭ. Ea nu este de competinţa Secţiuniĭ literare, căcĭ în afară de programa lucrăriĭ, este acì o cestiune prealabilă, care intereséză Academia întrégă. Este incontestabil că, din cuvîntarea Regeluĭ, se vede că El a dat o sumă anuală de şése miĭ leĭ pentru şése anĭ şi a adaos şi pentru cheltuelĭ de tipar câte treĭ miĭ leĭ pe an. Este iarăşĭ incontestabil că, de la 1884, aŭ trecut treĭ-spre-ḑece anĭ, în care timp sumele anuale s'aŭ primit şi lucrarea este de abià la început. Cestiunea prealabilă, care trebue să se discute în plenul Academieĭ, este de a se sci dacă lucrarea are să se continue şi cum are să se continue. D-l Hasdeŭ are drept să céră ca, într'o şedinţă intimă şi amicală, să expună starea lucrăriĭ sale şi să arate modul cum s'ar puté ajunge cât maĭ grabnic la realisarea dorinţeĭ Augustuluĭ Donator, căcĭ Maiestatea Sa Regele, în acéstă privinţă, stă ca un Donator cu sume anuale într'un şir de anĭ, destinate pentru un scop special. Să se fixeze spre acest sfîrşit o ḑi,

spre exemplu Sâmbătă. Cestiunea prealabilă trebue să hotărască dacă vom urmà ca până acum fără termin şi în întinderea dată actual lucrăriĭ, saŭ nu. Eŭ nu cunosceam precedentele acesteĭ lucrărĭ. Aveam o vagă amintire despre cuvîntarea Augustuluĭ Donator, dar nu cunosceam nicĭ programa lucrăriĭ, nicĭ că de la început se fixase un termin pentru desăvîrşirea eĭ, termin limitat la şése anĭ. Dacă sciam acestea, aş fi ridicat însumĭ de mult cestiunea. Noĭ cu toţiĭ însă am lăsat să mérgă lucrurile înainte, deşì de la întâia fasciculă se vedeà că lucrarea nu va puté fi terminată în şése anĭ. Ast-fel se póte ḑice că Academia şi-a modificat în mod tacit prima sa programă. Tot ast-fel se póte ḑice că şi Regele, care a plătit în aceştĭ treĭ-spre-ḑece anĭ regulat suma anuală, promisă la început pentru şése anĭ, a consimţit tacit la prelungirea terminuluĭ. Cu tóte aceste, este netăgăduit că acum a sosit timpul ca Academia să examineze lucrul şi ca d-l Hasdeŭ să vadă că în modul de până acum nu póte sperà să termine lucrarea. Sper că, împreună cu d-sa, vom găsì soluţiunea cea maĭ nemerită. D-l Urechiă a ḑis, că trebue să examinăm dacă d-l Hasdeŭ nu şi-a făcut datoria. La acésta d-l Kalinderu rĕspunde, că terminul de şése anĭ a fost de la început fixat şi cunoscut. S'a depăşit acest termin, şi cu toţiĭ am consimţit la depăşire. In al ḑecelea an, Maiestatea Sa Regele, prin cuvîntarea rostită aicĭ, a atras atenţiunea Academieĭ asupra acestuĭ punct. Totuşĭ, Academia a creḑut că póte merge înainte. Astăḑĭ ea se preocupă de cestiune, şi bine face. Nu este aicĭ nimic ofensător pentru nimenĭ. Cestiunea are o mare însemnătate şi este fórte delicată; ea trebue examinată cu atenţiunea necesară, pentru că este vorba de o lucrare de mult dorită de naţiune şi de Suveran. Situaţiunea actuală nu e vătĕmătóre pentru nimenĭ. Este însă cert că în cuvintele Regeluĭ de la 1884 nu s'a indicat lucrarea ast-fel cum se face acum, ci un dicţionar al limbeĭ române cam cum este pentru limba francesă acela al luĭ Guizot. Programa Academieĭ a fost într'adevĕr cam vastă şi lucrarea nu puteà fi terminată în şése anĭ. Acum ne găsim într'o dificultate mare, pentru că, în proporţiunile în carĭ s'a început lucrarea, sfîrşitul eĭ nu póte fi apropiat, cu tóte că de la începerea eĭ aŭ trecut până acum treĭ-spre-ḑece anĭ. Să căutăm decĭ a regulà cu blândeţe şi cu afecţiune acéstă cestiune, a căreĭ rĕspundere morală o are Academia. Să expună d-l Hasdeŭ cum crede că ar fi bine să se facă pentru a se îndrumà lucrarea către un bun sfîrşit. Póte că cuvintele d-sale ne vor convinge. Discuţiunea să se facă nu în Secţiune, ci în plenul Academieĭ. Atuncĭ se va hotărî dacă va trebuì să se încépă un noŭ dicţionar şi, în acest cas, se va întocmì o nouă programă. Lucrarea d-luĭ

Hasdeŭ este de cel maĭ mare preţ, pentru că este o serie de monografiĭ carĭ forméză un monument al naţiuniĭ. Sâmbătă, d-l Hasdeŭ să expună ce a făcut şi cum are de gând să facă. Dacă Academia va consimţì, bine va fi; dacă nu va consimţì, va trebui o nouă programă pentru o nouă lucrare.

D-l *B. P. Hasdeŭ* ḑice, că procedându-se şi acum după antecedentele stabilite, d-sa îşĭ va aduce raportul şi Academia va decide. Intrebarea este: Etimologicul făcutu-s'a după programa întocmită şi aprobată la 1884? Da. Când i s'a cerut programă, d-sa a făcut un specimen de treĭ articole: *aşà, ariciŭ, alun.* Din acel specimen se vedeà modul cum d-sa aveà să tracteze materia şi cum în realitate a şi tractat-o. A fost decĭ corect aducênd un specimen, o probă de ce aveà de făcut. S'a cetit specimenul în Academie şi înaintea Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ. D-l Maiorescu observase că e prea larg tractat. Maiestatea Sa Regele a ḑis că bine este şi că aşà înţelege să se facă lucrarea. Ast-fel s'a urmat înainte. Nu se póte vorbì acum despre anĭ şi ḑile, saŭ despre un angagiament cronologic. Indată ce s'a păşit peste şése anĭ, Academia a aprobat în mod solemn prelungirea terminuluĭ. Nu se póte contestà dreptul Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ şi al Academieĭ de a ḑice ca lucrarea să fie făcută maĭ pe scurt. Academia póte hotărî şi o altă programă, dar numaĭ după ce-l va fi ascultat pe d-sa. Sâmbătă decĭ va face o expunere despre starea lucruluĭ şi apoĭ Academia va discutà şi va hotărî.

— Se decide a se pune cestiunea la ordinea ḑileĭ pentru Sâmbătă, 29 Martie curent.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 28 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *B. P. Hasdeŭ* cetesce a 2-a parte a studiuluĭ sĕŭ despre *Negru-Vodă. — Întemeiarea statuluĭ muntenesc (1230—1380).*

ŞEDINŢA DIN 29 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la d-l Dr. Hurmuzescu, profesor la Iaşĭ, se primesce următórea comunicare:

«Vĕ trimet o radiografie care póte să intereseze prin desluşirile fórte clare ce apar în ţesuturile cărnóse de pe lângă ósele degetelor. Este radiografia uneĭ mânĭ în viéţă, obţinută în condiţiunĭ determinate într'adins pentru ca să se pótă diferenţià chiar diferitele ţesuturĭ musculare.

«Ea presintă încă particularitatea următóre (ce n'am vĕḑut încă în diferitele radiografiĭ): conturul óselor degetelor apare în negru intens, probabil din causa contrastuluĭ obţinut, datorit diferenţeĭ de opacitate la raḑele X.

«Ast-fel dar, după cum spuneam în prima notă ce am avut onórea de a trimite Academieĭ, se pot obţiné detaliĭ de ţesuturĭ chiar în cărnurĭ şi, lucru de cea maĭ mare importanţă, în organele în viéţă, iar nu cum s'a făcut prin injecţiunĭ asupra cadavrelor.

«Dacă între diferitele ţesuturĭ, de opacitate şi de grosime diferită, există numaĭ o slabă diferinţă, ea se póte pune în evidenţă printr'o expunere scurtă la raḑele X şi la o desvoltare fórte prelungită cu un revelator puţin energic.

«In clişeul de faţă am întrebuinţat un tub de Crockes maĭ puţin intens de decât în radiografia precedentă; expunerea a fost de două minute.

«In circuitul primar al bobineĭ de Ruhmkorff treceaŭ 3 amperiĭ numaĭ; iar tubul, în condiţiunile aceste de funcţionare, da, prin metoda electrometrică, o scădere de 50 de volţĭ într'un minut.

«Mĕsurile aŭ fost făcute cu electrometrul (Hurmuzescu) cu treĭ foĭ.

«Tubul erà depărtat de la mână de aprópe 40 centimetri.

«Negativul obţinut este fórte tare (după o desvoltare de 2 ore), aşà că pentru copiat pe hârtie a trebuit o expunere de 15 ḑile la lumina difusă.

«Acéstă radiografie, împreună cu altele şi multe aplicaţiunĭ la diferite casurĭ patologice, a fost obţinută în laboratoriul meŭ de la liceul internat din Iaşĭ.»

De la d-l D. Negreanu, membru corespondent, se primesce următórea comunicare:

«Am onóre a presintă pentru biblioteca Academieĭ Române, în câte două exemplare:

«1. *Lucrări practice de Gravitate, Căldură, Electricitate,* instalate în Laborariul de căldură şi electricitate al Facultăţiĭ de sciinţe din Bucurescĭ (continuare la broşura publicată în 1896), Bucurescĭ 1897.

«Intre lucrările practice, voiŭ semnală lucrarea de la pagina 7: *Compo-*

nenta orizontală H a forței magnetice terestre pentru Bucurescĭ. S'a mĕsurat separat productul *MH* prin metoda oscilațiunilor și cocientul $\frac{M}{H}$ prin metoda luĭ Gauss. Am găsit pentru componenta orizontală H la 1 Ianuarie 1895 valórea 0,233 unitățĭ C. G. S. (Acéstă componentă nu fusese determinată până la acea epocă pentru vre-o localitate din România.)

«Componenta orizontală H este absolut indispensabil să fie cunoscută, când se fac mĕsurĭ de intensitățí electrice cu busola de tangente, saŭ când se mĕsóră intensitățile și forțele electromotrice cu ampermetrul și voltmetrul Lorduluĭ Kelvin etc. In tóte aceste casurĭ, este suficient a luà pentru H numaĭ cele dintâĭ două decimale. Valórea luĭ H pentru Bucurescĭ este decĭ 0,23 unitățí C. G. S.

«Voiŭ semnalà de asemenea metoda originală, indicată de mine, de la pag. 13, pentru *mĕsurarea puterilor electromotrice ale elementelor galvanice,* pe care o și presentasem onor. Academiĭ în o broșură separată, în ședința din 17 Maiŭ 1896. Am avut ocasiunea a comparà, atât eŭ cât și alțĭ experimentatorĭ, acéstă metodă cu metoda clasică a luĭ Poggendorrf; metoda indicată de mine este tot așà de precisă ca a luĭ Poggendorrf și are avantagiul de a fi cu mult maĭ expeditivă.

«2. *Gravitatea,* parte din cursul de gravitate profesat de mine la Facultatea de sciințe din Bucurescĭ, două fascicule: una de 80 pagine, cuprindênd noțiunile de mecanică; cea a doua de 64 pagine, cuprindênd unitățile C. G. S., centrele de gravitate, căderea corpurilor și pendulul.

«Voiŭ atrage atențiunea onor. Academií asupra unor cestiunĭ de terminologie (pag. 50, 51, 52, 53 din 1-a fasciculă, pag. 81—92 din fascicula a 2-a).

«Expresiunile *joule, watt* etc., carĭ în limba francesă sunt substantive declinabile, în limba germană sunt indeclinabile. Mi s'a părut maĭ conform cu geniul limbeĭ române a face dintr'însele nisce substantive declinabile. In casul de maĭ sus vom dice: *cincĭ joulĭ, dece wațțĭ* de ex., în loc de *cincĭ joule, dece watt.*

«De asemenea, unitățile *dyna, ergul, baria,* le-am considerat declinabile, tot pentru rațiunea de maĭ sus.

«Aș dorì să cunosc și părerea onor. Academiĭ în acéstă privință.»

— Amîndouĕ aceste comunicărĭ se pun în vederea Secțiuniĭ sciințifice.

D-l *B. P. Hasdeŭ* cetesce următórea declarațiune:

«La incriminațiunea ce mi s'a făcut de către d-l Kretzulescu, că n'am terminat Marele Etimologic în curs de șése anĭ, rĕspund următórele:

«Întru cât chiar în capul primeĭ făscióre a fost stabilit principiul: «Dicționarul uneĭ limbĭ trebue să fie pentru un popor o enciclopedie «a traiuluĭ sĕŭ întreg, trecut și presinte. In limbă o națiune se privesce «pe sine însășĭ într'o lungă galerie de portrete din epocă în epocă,

«unele ceva maĭ şterse de vechime saŭ de împrejurărĭ, dar în carĭ «totuşĭ ea îşĭ recunósce individualitatea etc.»;

«Intru cât din capul loculuĭ Academia Română a aprobat cele treĭ specimene, pe carĭ eŭ i le puseiŭ în vedere, anume: *Aşà —Ariciŭ — Alun*, după norma cărora am urmat apoĭ întocmaĭ;

«Intru cât de la apariţiunea primeĭ făscióre se cunosceà dejà pe deplin absoluta imposibilitate de a se terminà lucrarea într'un scurt timp definit;

«Intru cât angagiamentul meŭ a fost contractat direct numaĭ cu Academia Română;

«Intru cât după expirarea celor şése anĭ Academia Română n'a încetat în toţĭ aniĭ de a aprobà lucrarea cu admiraţiune, fără a fi protestat câtuşĭ de puţin pentru nepăzirea terminuluĭ celuĭ prealabil;

«Intru cât sciinţa europénă, prin organul unor ilustraţiunĭ ca Ascoli, Schuchard, Gaston Paris, Mussafia etc., a recunoscut că Marele Etimologic este un monument al naţiuniĭ române, ceea ce n'a contestat-o nicĭ chiar Academia Maghiară, regretând că o asemenea operă lipsesce Ungurilor, ast-fel că ar fi absurd şi ridicol din partea mea de a venì acum să micşorez planul primitiv;

«Intru cât angagiamentul primitiv nu fixéză numĕrul cólelor la termin, ca şi când ar fi marfă, ci prevede numaĭ că: «în fie-care an «autorul va presintà Academieĭ *o parte din lucrare*»;

«Intru cât Marele Etimologic, ca orĭ-ce lucrare enciclopedică, nu privesce pe nicĭ una din Secţiunile în parte, îmbrăţişând plenul Academieĭ Române;

«Aşà dar, în plenul Academieĭ Române, eŭ declar ceea ce urméză:

«1. Pentru anul curent 1897, lucrarea fiind începută, înaintată şi continuând în condiţiunile din trecut, fără ca Academia Română să mĕ fi prevenit la timp, angagiamentul rĕmâne intact statu-quo.

«2. Cu începere însă de la anul viitor 1898—99, se stabilesce:

«*a)* Dacă preocupaţiunea Academieĭ Române este suma de 6.000 leĭ pe an, singura care mĕ privesce personal, atuncĭ declar că voiŭ lucrà gratis;

«*b)* Dacă Academia Română crede că modul meŭ de a lucrà este impropriŭ, după convicţiunea d-luĭ Kretzulescu şi a altor colegĭ, atuncĭ liber voiŭ fi de a duce înainte opera mea printr'o subscripţiune naţională, fără a ciuntì idea fundamentală şi fără a se impune nisce restricţiunĭ nepotrivite cu demnitatea luĭ Hasdeŭ, care a trecut peste vîrsta de 60 anĭ.

«In ambele aceste ipotese sub literele *a* şi *b*, unica mea preocupaţiune,

a mea, este interesul némuluĭ românesc şi onórea Academieĭ Române.»

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* ḑice: D-l Hasdeŭ, în declaraţiunea sa cetită astăḑĭ, nu numaĭ că a repeţit cuvîntul de *interpelare*, dar a înăsprit calificarea dată de d-sa cuvintelor mele, numindu-le *incriminaţiune*. Interpelărĭ, şi încă cu comentariĭ, mi s'aŭ făcut mie, ca Preşedinte al Academieĭ, în societate, de maĭ mulţĭ ómenĭ învĕţaţĭ, carĭ m'aŭ întrebat: Unde merge Academia cu dicţionarul? când se va terminà, dacă se lucréză în acest mod? D-l Hasdeŭ a adaos că am calificat lucrarea sa de improprie pentru Academie. Nu am făcut acésta, nu m'am pronunţat asupra valoriĭ lucrăriĭ; am ḑis numaĭ că, dacă în treĭ-spre-ḑece anĭ nu s'aŭ terminat nicĭ întâiele douĕ litere, când se va puté terminà? Şi am întrebat Academia ce crede că trebue să facă în acéstă situaţiune.

D-l *V. Babeş:* Din capul loculuĭ am socotit că, în şése anĭ, o lucrare ca Etymologicum, după specimenele arătate, este imposibil să se facă. Acésta s'a dovedit astăḑĭ. Ar fi trebuit să aibă d-l Hasdeŭ puterĭ supranaturale, ca să pótă face lucrarea în acest timp. Cum a creḑut d-l Hasdeŭ acésta posibil şi cum a luat asemenea angagiament? D-l Hasdeŭ ḑice că, tăcênd continuŭ după ce s'a trecut peste şése anĭ, Academia s'a învoit la prelungirea timpuluĭ. Acésta este o imputare adresată Academieĭ. Erà însă natural să fie lăsat a continuà şi peste termin o vreme óre-care şi nu încape imputare pentru acésta. Intrebarea este însă, până când să se continue cu acéstă trecere peste termin? Declaraţiunea d-luĭ Hasdeŭ este fórte corectă, dar ar trebuì ca d-sa să pótă da garanţie că va trăì cel puţin o sută de anĭ, căcĭ în maĭ scurt timp nu se póte terminà lucrarea aşà cum a început-o d-sa, şi tocmaĭ acésta ne preocupă pe noĭ. In declaraţiune se vorbesce de continuarea lucrăriĭ prin subscripţiune publică; acésta privesce pe d-l Hasdeŭ personal, nu pe Academie. Academia este datóre să se îngrijéscă de facerea dicţionaruluĭ. Intre asemenea împrejurărĭ, zăpăcéla e naturală şi eŭ cel puţin nu sunt în stare de a face o propunere, care să fie practicabilă şi să ne scóţă din impasul, recunoscut astăḑĭ de toţĭ.

D-l *T. Maiorescu:* Când comisiunea de la 1884 a însărcinat pe d-l Hasdeŭ ca să facă lucrarea propusă de Rege, d-sa erà indicat şi recunoscut ca cel maĭ competent, singurul competent în Academie. Atuncĭ s'aŭ stabilit şi condiţiunile publicaţiuniĭ, tot de d-sa. Dacă ar fi trăit pe atuncĭ Lambrior, s'ar fi putut gândì şi la dînsul, deşì erà fără asemĕnare inferior d-luĭ Hasdeŭ; dar nu maĭ trăià şi nicĭ pe departe nu erà altul competent alăturea cu d-l Hasdeŭ. D-l Hasdeŭ a făcut singur planul lucrăriĭ. Regele venise înaintea dorinţeĭ Academieĭ, dând

mijlócele și indicând timpul pentru facerea lucrăriĭ. D-l Hasdeŭ a întocmit planul în cunoscința acestor împrejurărĭ; iar eŭ am făcut îndată obecțiunea că, după acel plan, lucrarea nu se va puté terminà în șése anĭ. D-l Hasdeŭ a declarat însă că d-sale îĭ este posibil acésta și a primit sarcina lucrăriĭ. Ne-am gândit că este cu atât maĭ bine, dacă se va puté executà planul d-luĭ Hasdeŭ în împrejurările date, și cred că s'ar fi putut executà, dar cu înḑecite încordărĭ. Acum se vede însă că lucrarea nu s'a putut face în șése anĭ, ci s'a trecut peste acest număr îndoit și lucrarea este totușĭ numaĭ la început, din care causă toțĭ vedem că ea, așà cum a fost începută, nu se póte terminà. Causa este că s'a făcut din an în an prea puțin. Tóte fasciculele apărute sunt fórte interesante; unele sunt precedate de prefețe, cum este *Strat și substrat* la una, la alta *Dicționar și dicționare:* fórte interesante articole de reviste, dar ce aŭ ele a face cu Magnum Etymologicum? Cestiunea este delicată. Regele însușĭ, în mod fórte delicat, a atins-o la 1894, exprimând dorința să vadă dicționarul terminat. Păstrând tótă atențiunea pentru d-l Hasdeŭ, Academia ar trebuì să examineze dacă nu s'ar puté asocià d-luĭ Hasdeŭ și alțiĭ, ca să ducă lucrarea cât maĭ grabnic la sfîrșit. Casurĭ analóge s'aŭ presentat și la alte némurĭ: frațiĭ Grimm aŭ început marele lor dicționar, dar nu l'aŭ terminat; Sanders a făcut însă dicționarul sĕŭ în cincĭ-spre-ḑece anĭ. Lucrarea nu este atât de interesantă ca a d-luĭ Hasdeŭ, dar este utilă. D-l Hasdeŭ a ajuns vîrsta de 60 anĭ, și când nu va maĭ puté lucrà, ce facem? Iar trebue să însărcinăm pe cine-va care să continue lucrarea, saŭ să încépă alta. Ast-fel vom rĕmâné fără dicționar timp fórte îndelungat. Propun decĭ ca Academia, în sesiunea anuluĭ viitor, să însărcineze pe aceĭ pe carĭ îĭ va crede capabilĭ ca să dea ajutor spre a se duce acéstă lucrare la sfîrșit.

D-l *D. Sturdza* ḑice: Dacă Regele și Academia aŭ luat angagiament față de d-l Hasdeŭ, și d-l Hasdeŭ a luat angagiament față de Academie; angagiamentul nu a fost unilateral, ci bilateral, și bine a observat d-l Maiorescu că d-l Hasdeŭ singur s'a legat să facă lucrarea în șése anĭ. Nu póte fi decĭ vorba că, după ce s'a lăsat să trécă șése anĭ fără să se opréscă lucrarea, suntem legațĭ a merge tot așà înainte la infinit. S'a lăsat să mérgă lucrul înainte, pentru că ne bucuram de lucrarea d-luĭ Hasdeŭ și, în tóte modurile cele maĭ delicate, ne-am dat silința să-l îndemnăm a merge maĭ repede înainte. A fost și o causă de nenorocire grea venită asupra d-sale, care l'a împedecat cât-va timp de la lucru. Cu tóte aceste lucrarea a mers mult prea încet. Dacă în fie-care an s'ar fi tipărit un volum, lăsând pe ceĭ dintâĭ treĭ anĭ pentru pregătire, am avé astăḑĭ ḑece volume și am fi cel puțin la

mijlocul alfabetuluĭ. Lucrul n'a mers însă ast-fel: aŭ fost anĭ în carĭ nu s'a făcut nicĭ o făscióră, în ceĭ maĭ mulţĭ s'a făcut numaĭ câte una; ast-fel că, socotind una peste alta, revin nouĕ şi jumătate cóle pe an. Dacă d-l Hasdeŭ vorbesce de contract şi de angagiamente, apoĭ sunt silit să amintesc şi eŭ contract şi angagiamente luate de d-sa faţă cu Academia. D-l Hasdeŭ ḑice că valórea lucrăriĭ nu se mĕsóră după cóle; cu tóte aceste, numaĭ prin redactarea şi tipărirea cólelor se póte terminà dicţionarul. Am mare admiraţiune pentru erudiţiunea d-luĭ Hasdeŭ şi am exprimat-o în multe ocasiunĭ şi felurĭ; cu tóte aceste, aicĭ trebue să vedem posiţiunea Academieĭ înaintea ţĕriĭ şi a Regeluĭ. Academia este în drept să decidă acum ce are de făcut pentru executarea donaţiuniĭ Regeluĭ şi nu se póte ḑice că anul viitor este angagiat. Nu este vorba de a face proces d-luĭ Hasdeŭ, ci însuşĭ d-sa trebue să dea tot ajutorul spre a pune lucrarea la cale pentru terminarea eĭ. O altă causă pentru care dicţionarul a înaintat atât de puţin este, că d-l Hasdeŭ s'a depărtat prea mult de programul iniţial, dând lucrăriĭ o desvoltare mult prea mare, ast-fel că aşà este cu neputinţă ca ea să fie terminată. D-l Hasdeŭ a vorbit de subscripţiune publică. Acésta nu privesce însă pe Academie; dacă se va face, fie-care din noĭ póte luà la dînsa partea care o voesce. Ar fi maĭ bine însă ca d-l Hasdeŭ să nu o pună înainte, ci cu toţiĭ, şi cu d-sa, să găsim modul de a face lucrarea pe care o dorim. Regele a spus în cuvîntarea Sa: *est modus in rebus.* Trebue să se pună o mĕsură şi să se reducă lucrarea la proporţiunĭ în carĭ să pótă fi terminată, iar d-l Hasdeŭ să dea tot concursul sĕŭ ca dorinţa Academieĭ şi a Regeluĭ să fie executată. Să nu se pună însă pe teren juridic, căcĭ acela este slab; să nu se creeze titlurĭ de obligaţiunĭ faţă cu d-sa din faptul că s'a lăsat a trece peste terminul fixat, pentru că acésta arată numaĭ că Academia a avut respect pentru munca d-sale. Noĭ să ne gândim cu toţiĭ la datoria ce Academia are în faţa Regeluĭ şi a ţĕriĭ.

D-l *A. Roman* doresce ca să se audă părerea d-luĭ Hasdeŭ, căcĭ tot el singur póte face lucrarea dorită. Se unesce cu idea d-luĭ Maiorescu de a se da colaboratorĭ la facerea dicţionaruluĭ, dar nu a înţeles dacă d-l Maiorescu voesce ca acele persóne să facă lucrarea fără d-l Hasdeŭ, saŭ împreună cu dînsul. D-sa crede că tot d-l Hasdeŭ trebue să conducă lucrarea, căcĭ nu cunósce pe nimenĭ care să se pótă mĕsurà în cunoscinţe cu d-sa; cunósce însă ómenĭ carĭ ar puté da d-luĭ Hasdeŭ ajutor, făcĕnd lucrarea asupra căreia d-sa să pună ultima mână. Acéstă colaborare ar fi însă de prisos, când d-l Hasdeŭ s'ar angagià să facă singur lucrarea, scurtând planul articolelor. Rógă pe

d-l Hasdeŭ să-şĭ retragă declaraţiunea, pornită din durere. Nimenĭ nu voesce să-l lovéscă în simţemintele sale, dar convingerea generală este că, fără îndoială, d-sa póte face lucrarea, redactând-o maĭ pe scurt.

D-l *Gr. G. Tocilescu* ar dorì să fie ascultat maĭ înainte d-l Hasdeŭ, căcĭ cele ce are de spus sunt pornite din iubire şi respect către d-sa.

D-l *B. P. Hasdeŭ*: In declaraţiunea cetită am spus absolut tot ce aveam de spus. Repet că, dacă Academieĭ îĭ este de ceĭ şése miĭ leĭ, cu începere de la 1898 voiŭ lucrà gratis. Nu pot renunţà la mine însumĭ, la Hasdeŭ; viéţa mea întrégă am fost consecuent, am suferit din causa acesteĭ consecuenţe, dar la finele carviereĭ nu pot să fiŭ inconsecuent. Dacă sănătatea îmĭ va permite, voiŭ face două saŭ treĭ făsciόre pe an, după împrejurărĭ, însă numaĭ în modul cum am lucrat până acum; să lucrez după o altă normă îmĭ este imposibil. S'a ɖis să nu fac întroducerile; regret că în acéstă privinţă nu mĕ pot înţelege cu d-l Maiorescu. La fie-care volum am dat câte o introducere de metodă şi de sintesă. Aceste introducerĭ sunt ca nisce propilee la o acropolă. Acropola póte fi şi fără propilee; la lucrarea mea ele sunt însă maĭ necesare, pentru că tocmaĭ după ele se vor conduce ceĭ carĭ vor urmà după mine; în ele se arată direcţiunea şi metoda lucrăriĭ, fără de care ea nu póte fi continuată. Tot ce pot face este ca, de la anul viitor, să urmez lucrarea fără plată; însă nu pot renunţà la mine însumĭ.

D-l *Gr. G. Tocilescu*: Prin cuvintele d-luĭ Hasdeŭ, situaţiunea s'a clarificat. Academia are să se ocupe de două lucrurĭ deosebite: raporturile între Rege şi Academie şi raporturile între Academie şi d-l Hasdeŭ. Din partea Regeluĭ, am vĕɖut o îngăduinţă şi o delicateţă nu se póte maĭ marĭ. Nu şése anĭ aŭ trecut, ci treĭ-spre-ɖece, şi nu a ɖis nimic; numaĭ în al ɖecelea an a exprimat în modul cel maĭ delicat dorinţa de a vedé în viéţă fiind întreg acest monument al limbeĭ nóstre terminat. Póte Academia să abuseze de delicateţa Regeluĭ, mergênd înainte şi după treĭ-spre-ɖece anĭ fără nicĭ o limită? Nu trebue să se maĭ prelungéscă acéstă stare de lucrurĭ. D-l Hasdeŭ singur spune că s'a angagiat a face lucrarea în şése anĭ, după programa întocmită cum o voià d-sa. Se pare însă că, începênd lucrarea, a vĕɖut că este cu neputinţă a o executà în şése anĭ. Regele a voit un dicţionar în care să se strîngă şi să se explice cuvintele vechĭ, carĭ s'ar puté perde; pentru acéstă lucrare a creɖut că patru, cincĭ, şése anĭ vor fi de ajuns. D-l Hasdeŭ a păţit ca şi alţĭ învĕţaţĭ, carĭ, începênd o lucrare, aŭ creɖut că o vor terminà în doĭ, treĭ anĭ şi aŭ lucrat la ea ɖece, douĕɖecĭ de anĭ saŭ întrégă viéţa. Lucrarea d-sale nu s'a putut terminà,

pentru că a fost întocmită şi începută în proporţiunĭ prea marĭ. Este decĭ sigur că nu réua voinţă, nicĭ negligenţa aŭ fost causa întârḑieriĭ; aŭ venit asupra d-sale nenorocirĭ morale şi sufletescĭ. D-sa a lucrat în aceştĭ treĭ-spre-ḑece anĭ, când maĭ iute, când maĭ încet, dar a lucrat neîncetat, şi în puţinul ce s'a lucrat de noĭ toţĭ, este mult ce a făcut d-l Hasdeŭ. Regele a dat în treĭ-spre-ḑece anĭ ajutorul promis pentru şése, şi lucrarea nu s'a putut terminà. De aceea să nu se maĭ dea ajutorul Regeluĭ pentru Etimologic, ci să dea Academia d-luĭ Hasdeŭ 500 leĭ pe lună pentru continuarea acesteĭ lucrărĭ cum o înţelege d-sa. Chiar aşà făcênd, tot nu ne-am deslegat de obligaţiunea ce avem faţă de Maiestatea Sa, care a dat banĭ spre a se face un dicţionar al limbeĭ române. Academia este decĭ angagiată să dea dicţionarul dorit de Regele. Acest dicţionar trebue iarăşĭ făcut cu cheltuiala Academieĭ. Să se iea decĭ în de aprópe cercetare idea emisă de d-l Maiorescu. Să terminăm lucrarea pentru care Regele a dat ajutor, dar să dăm şi d-luĭ Hasdeŭ mijlócele ca să continue maĭ departe, ca să nu se pótă ḑice că a fost ajutat treĭ-spre-ḑece anĭ şi după aceea nu a maĭ aflat sprijin în Academie. D-l Hasdeŭ îşĭ va face lucrarea cum d-sa o înţelege şi nu trebue să i se céră maĭ mult decât póte.

D-l *I. Kalinderu* ḑice: Fiind membru al Academieĭ, am drept să-mĭ spun opiniunea în acéstă cestiune, deşĭ s'ar păré că situaţiunea mea este delicată, pentru că sunt unul din funcţionariĭ Regeluĭ. Asupra cestiuniĭ îmĭ spun părerea mea personală şi nu am nicĭ un mandat, nicĭ direct nicĭ indirect. Acésta doresc să fie dinainte bine stabilit. In întrégă Academia věd în acéstă discuţiune respect, stimă, iubire, admiraţiune pentru d-l Hasdeŭ. Nu eŭ voiŭ vorbì în contra întinderiĭ încă şi maĭ marĭ a opereĭ d-sale şi, dacă vre-odată, pentru continuarea eĭ, se va face subscripţiune publică, voiŭ fi dintre ceĭ dintâĭ subscriitorĭ. D-l Hasdeŭ are dreptate—sub punctul de vedere al formeĭ—a ḑice că nu i se póte imputà nimic, pentru că Regele a trecut peste termin cu darea ajutoruluĭ. Academia cu atât maĭ puţin este în drept a se plânge că lucrarea nu a fost terminată în şése anĭ, pentru că programa făcută de comisiunea eĭ este prea întinsă. Este decĭ un fel de contract între Academie şi d-l Hasdeŭ, dar fără termin, şi fie-care are drept a denunţà acel contract. Academia nu are drept a se plânge că lucrarea nu a fost terminată în şése anĭ, pentru că toţĭ recunóscem că programa erà atât de vastă în cât nu erà cu putinţă să se execute în aşà scurt timp. Toţĭ spunem iar că lucrarea nu se póte continuà în proporţiunile de până acum, pentru că, chiar continuându-se, vedem că nicĭ odată nu vom puté ajunge la sfîrşitul eĭ. Noĭ ḑicem dar: să

tăiem acum contractul. D-l Hasdeŭ ḑice, că avem faţă de d-sa obligaţiune a-l continuà în anul 1897—98. Eŭ nu mĕ opun la acésta, dar de la anul viitor sunt de părere că nu maĭ putem urmà cu lucrarea d-luĭ Hasdeŭ, ci trebue să luăm mĕsurĭ spre a se face alta în proporţiunĭ maĭ micĭ. Nu cestiunea bănéscă este în discuţiune şi nu este vorba ca d-l Hasdeŭ să lucreze gratuit de la anul viitor, ceea ce se póte primì; vorba este de a se găsì modul în care s'ar puté face dicţionarul dorit, care să servéscă şi Academieĭ şi generaţiuniĭ actuale. D-l Hasdeŭ este liber să continue până la 1898 pe socotéla Academieĭ şi după aceea să-şĭ continue lucrarea prin subscripţiune publică. Academia însă trebue să facă o nouă lucrare, începĕnd de la 1898. Pentru noua lucrare trebue nouă programă, căcĭ acésta de astăḑĭ saŭ a fost prea întinsă, saŭ nu a fost destul înţelésă. Să nu maĭ urmăm, ca în trecut, cu situaţiunĭ puţin lămurite, ci să numim o comisiune care să studieze programa noueĭ lucrărĭ. Din acéstă comisiune să facă negreşit parte şi d-l Hasdeŭ, care să contribue cu sciinţa şi experienţa sa la găsirea drumuluĭ bun pentru a ajunge la scopul ce urmărim cu toţiĭ. Cestiunea este: să maĭ urmăm cum am făcut până acum în treĭ-spre-ḑece anĭ? Eŭ ḑic: nu. Dacă Academia crede tot aşà, atuncĭ să numim comisiunea care să determine programa şi modul în care, de la 1898, să încépă noua lucrare. D-l Hasdeŭ ḑice, că toţĭ învĕţaţiĭ aprobă lucrarea d-sale; dar şi noĭ o admirăm, precum admirăm tóte lucrările d-sale. Mie personal mi-a părut rĕŭ că d-l Hasdeŭ, din causa suferinţelor carĭ l'aŭ lovit, nu a maĭ voit să mérgă la congresele din străinătate, unde făceà fala ţĕriĭ şi eŭ eram mîndru când auḑiam făcĕndu-i-se laude de învĕţaţiĭ străinĭ. De ce crede d-sa că Academia face acum cestiune bănéscă? Este cestiune de un alt interes care nu convine Academieĭ. S'a obiectat că introducerile volumelor n'aŭ legătură cu dicţionarul şi d-sa a rĕspuns că acelea sunt ca nisce propilee la o acropolă. Dar chiar lucrarea cetită erĭ, destinată a fi introducere la tomul IV, este argumentul cel maĭ puternic în contra acestor propilee. Lucrând ast-fel, d-sa face, nu un dicţionar, ci o enciclopedie. D-l Hasdeŭ ḑice că va urmà ca în trecut, lucrând când va puté şi cât va puté, fără a arătà măcar un termin. Eŭ nu mĕ pun pe terenul pe care s'a pus d-l Tocilescu şi nu mĕ opresc la detaliile pe carĭ le-a amintit d-l Sturdza, nicĭ nu sciŭ dacă Regele este dispus să continue donaţiunea Sa. Noĭ să facem programa pentru dicţionarul dorit şi atuncĭ vom vedé ce va urmà cu fondurile. Nu mĕ preocup de aceea că am luat de la Regele ajutorul pe treĭ-spre-ḑece anĭ, căcĭ şi El a admirat lucrarea d-luĭ Hasdeŭ şi a încuviinţat-o, lă-

sând-o să continue, pentru că are admirațiune pentru erudițiunea d-luĭ Ḑasdeŭ.

D-l *B. P. Hasdeŭ* — întrerupênd: Şi eŭ am admirațiune pentru Regele.

D-l *I. Kalinderu* — continuând: Nu mĕ preocup nicĭ de casul că se va interpretà declarațiunea d-luĭ Hasdeŭ ca făcută în contra Regeluĭ căcĭ am convingerea că, dacă d-l Hasdeŭ credeà acésta cu putință, n'ar fi făcut-o. Mĕ resum şi ḑic: Sunteţĭ de părere ca noĭ să urmăm ca în trecut? Dacă nu, să alegem comisiunea care să facă programa pentru lucrarea ce are să încépă de la 1898; în acéstă comisiune să iea parte şi d-l Hasdeŭ.

D-l *I. Sbiera* ḑice: Mĕ simt dator consciințeĭ mele a-mĭ spune vederile în acéstă cestiune delicată, deşì îmĭ este greŭ să spun o opiniune a mea personală, care va fi în divergință cu a unora saŭ a altora dintre membriĭ carĭ aŭ vorbit. Am avut din capul loculuĭ admirațiune deosebită pentru opul d-luĭ Hasdeŭ, când a început a se publicà. Am fost însă îndată convins că el întrece puterile unuĭ om, chiar înzestrat fiind cu un geniŭ deosebit. Se vede acum că este greŭ, dacă nu cu neputință, a-l aduce la îndeplinire în marginele concepute. Nu maĭ puțin adevĕrat este însă că programa întocmită de la început de d-l Hasdeŭ este fórte bună; eŭ nu aş puté scurtà nimic dintr'însa. La începutul aparițiuniĭ sale, opul d-luĭ Hasdeŭ a fost salutat cu bucurie şi admirațiune de toțĭ Româniĭ şi de străinĭ; toțĭ aŭ recunoscut că este op monumental, care nicĭ la un popor nu se află. Acésta ne-a făcut să admirăm şi maĭ mult opul şi pe urzitorul luĭ. Dorința tuturor este acum ca să-l vedem terminat, şi cât maĭ în grabă, pentru a avé plăcerea de a admirà acéstă minune a sciințeĭ româneścĭ. Am aşteptat ca să-l vedem înaintând cu óre-care repeḑiciune şi cu întristare am vĕḑut că merge mult maĭ încet de cum am fi dorit noĭ. După cum vĕd eŭ lucrurile, nu este acì cestiune de banĭ, ci cestiune de medic: vedem născêndu-se ceva, dar se nasce încet şi cu greŭ; întrebarea este cum am da ajutor, ca fĕtul-frumos să vadă maĭ curînd lumina ḑileĭ. Bine a făcut d-l Maiorescu, propunênd să căutăm mijlócele apte pentru a sprijinì pe d-l Hasdeŭ, ca maĭ curînd şi maĭ lesnicios să scótă lucrul la capĕt. Putem să ne preocupăm de găsirea şi altor bărbațĭ, carĭ, adunațĭ în jurul şi sub conducerea d-luĭ Hasdeŭ, să contribue a se da lucrăriĭ un curs maĭ repede, sprijinind munca intelectuală a d-luĭ Hasdeŭ. Maĭ este de luat în privire şi aceea ca să nu se maĭ facă unele lucrărĭ, ca introducerile despre carĭ s'a vorbit şi carĭ nu intră nicĭ chiar în programa dicționaruluĭ făcută de însuşĭ d-l Hasdeŭ; ele

cer muncă vastă, cugetărĭ profunde, timp îndelungat, şi împedecă înaintarea lucrăriĭ. Să venim decĭ cu toţiĭ cu puterile nóstre slabe pe lângă d-l Hasdeŭ, să-l ajutăm ca să-şĭ ajungă la sfîrşitul mareluĭ op. Dacă d-sa consimte, să-ĭ găsim colaboratorĭ, carĭ împreună cu d-sa să termine lucrarea.

D-l *I. Caragiani* crede, că dicţionarul început de d-l Hasdeŭ, aşà cum l'a început, nu avem să-l vedem nicĭ odată terminat. In 13 anĭ nu s'aŭ făcut nicĭ două litere; pentru 24 litere vor maĭ trebuì decĭ 143 de anĭ. Cât ar costà apoĭ întrégă lucrarea? O literă a costat 105 miĭ leĭ, tóte 24 literele vor costà decĭ $2^{1}/_{2}$ milióne. Dilema în care ne aflăm noĭ este, că toţĭ dorim ca dicţionarul să se termine, dar aşà cum este început nu se va puté terminà nicĭ odată. Voim un dicţionar care trebue să fie făcut alt-fel; d-l Hasdeŭ persistă însă în planul sĕŭ. D-sa ḑice: am început Partenonul, nu mĕ pot lăsà de el, ca să fac dicţionarul cum îl doriţĭ. In anticitate, când s'a făcut Partenonul, lucraŭ la dînsul Phydias şi Ktinis; s'a făcut planul, s'aŭ pus două rîndurĭ pe de-asupra, carĭ se uniaŭ aşà de sus în cât poporul nu scià pe unde are să se sue, fiind-că nu vedeà scara. Poporul a cerut să-ĭ dea scară, architecţiĭ aŭ rĕspuns că nu pot da scară, căcĭ eĭ aŭ făcut monumentul după regulele arteĭ. Ómeniĭ serioşĭ aprobaŭ pe architecţĭ, dar poporul strigà. Un alt cas analog s'a întîmplat cu un zugrav, care zugrăvià o biserică, şi, fiind-că nu eraŭ banĭ, plătià fie-care zugravuluĭ pentru câte un sfînt. Vine unul şi spune zugravuluĭ să facă pentru el pe Christos, însă cu iatagan la brîŭ şi cu papucĭ roşiĭ; zugravul spune că nu se póte, fiind în contra reguleĭ şi a tipiculuĭ. Omul spune că alt-fel nu plătesce şi pictorul este silit să facă după voia luĭ; iar după ce a făcut pe Christos, a scris în josul icóneĭ: «Te rog Christóse iartă-mĕ că te-am făcut cu iatagan şi cu papucĭ, dar alt-fel nu mi se plătià zugrăvéla.»

Cam ast-fel stă şi d-l Hasdeŭ faţă de noĭ. Noĭ cerem să facă dicţionarul alt-fel de cum vrea d-sa, iar d-sa ḑice: dacă nu-mĭ daţĭ ajutor ca până acum, îl voiŭ cere de la public. Pe de o parte decĭ d-l Hasdeŭ nu voesce să facă dicţionarul ast-fel cum îl dorim noĭ, iar pe de altă parte este cert că, dacă urméză cum a început, nu putem ajunge la resultat. O singură soluţiune este posibilă: să se facă dicţionarul ast-fel în cât să se lase la o parte un numĕr de articole, carĭ nu intră în cadrul dicţionaruluĭ, şi altele să se scurteze. D-l Hasdeŭ ḑice că nu-şĭ póte strică lucrarea, continuând-o alt-fel de cum a început-o. La acésta eŭ rĕspund, că ceea ce s'a făcut până acum rĕmâne ca o lucrare monumentală; partea cuprinsă în cele treĭ volume să se redacteze însă pe scurt, aşà cum noĭ

dorim, şi apoĭ lucrarea să continue în acéstă formă scurtată până la terminare. D-l Hasdeŭ póte publicà disertaţiunĭ şi studiĭ lungĭ şi interesante aiurea, nu în dicţionar.

D-l *B. P. Hasdeŭ* crede, că continuarea discuţiuniĭ este inutilă; să se pună la vot propunerea d-luĭ Maiorescu.

D-l *I. Kalinderu* ḑice, că părerea d-sale se formuléză într'o propunere, pe care acum o redactéză d-l Tocilescu. Din cele spuse de d-l Caragiani resultă, că nicĭ d-sa nu este de părere ca lucrarea să continue pe scara de până acum. D-sa a intrat însă în amănunte asupra moduluĭ cum va trebuì să se facă noua lucrare; dar acésta nu este de discutat acum. Acum constatăm că am depăşit cu toţiĭ basele stabilite la început. Detaliile asupra moduluĭ cum se va pune lucrarea pe cale bună rĕmâne să le examineze comisiunea; să nu le discutăm astăḑĭ. Constatând că nu putem urmà ca în trecut, să alegem o comisiune pentru a întocmì o nouă programă, iar din acea comisiune să facă parte şi d-l Hasdeŭ.

D-l *N. Ionescu:* Este vorba de a se îndreptà un lucru, care celor maĭ mulţĭ se pare că a luat o prea mare întindere. Orĭ-ce hotărîre vom luà, trebue să menagiăm tóte susceptibilităţile colegului nostru. Să facem apel la d-l Hasdeŭ, ca să-şĭ acomodeze forma redacţiuniĭ pentru viitor aşà cum doresce Academia, şi este natural să se facă aşà. D-l Caragiani a ḑis ca să se redacteze în prescurtare partea publicată. Noĭ să nu intrăm însă în asemenea amănunte, să lăsăm pe d-l Hasdeŭ să facă cum va voì d-sa; partea publicată o va puté redactà aşà după cum va fi şi restul lucrăriĭ sale. Să-l rugăm să lase la o parte articolele istorice, pentru că nu facem dicţionar istoric, ci dicţionar etimologic. Acésta a fost şi voinţa Regeluĭ. Laurian şi Massim aŭ făcut şi eĭ un dicţionar, care însă nu a plăcut, şi de aceea s'a început altul. Se vor începe şi alte dicţionare în viitor de Academie, pentru că limba este un organism vast şi dicţionarele se pot face în multė felurĭ. D-l Hasdeŭ să-şĭ continue lucrarea, dar să-l rugăm ca de acì înainte să o facă după o programă maĭ restrînsă. Dacă Regele n'ar voì să maĭ dea ajutorul de până acum, se vor găsì mijlóce. Academia trebue să facă un dicţionar şi nu trebue să se pótă ḑice că, din orĭ-ce causă, ea a oprit în loc o lucrare utilă şi monumentală. Dacă d-l Hasdeŭ nu va terminà, vor urmà alţiĭ şi o vor continuà. Să rugăm însă pe d-l Hasdeŭ să înlăture partea istorică, să nu maĭ facă critică şi polemică în dicţionar; să-l rugăm ca din partea publicată să facă o ediţiune prescurtată, suprimând disertaţiunile istorice; să facă maĭ puţină critică şi maĭ multă etimologie. Să-l rugăm să-şĭ retragă decla-

raţiunea dată la începutul şedinţeĭ. In anul acesta, d-sa să mérgă înainte cum va crede. Să nu se alégă comisiune, căcĭ prin acésta s'ar îngreunà lucrarea. Cum d-l Hasdeŭ a aruncat asupra Academieĭ greşala că a fost lăsat să trécă peste terminele hotărîte, noĭ să nu aruncăm greşala asupra d-sale. D-l Hasdeŭ să dirigă lucrarea în acest an în aşà mod, ca şi publicul să vadă că este pe cale de a se terminà. Când Academia va fi trasă în public şi acusată, o vom apĕrà-o; dar de acésta trebue să ne ferim.

D-l *B. P. Hasdeŭ:* Nu pot să fac nicĭ o concesiune. La individualitatea mea nu pot renunţà.

D-l *P. Poni:* Cu tótă lipsa mea de competinţă în cele filologice, am admirat şi eŭ măréţa operă a d-luĭ Hasdeŭ. Aş dorì ca ea să fie continuată aşà cum a fost începută. Academia să exprime acéstă dorinţă a eĭ d-luĭ Hasdeŭ şi să-ĭ ureze să ducă maĭ departe lucrul început. Nu este cestiune bănéscă, pentru că pe de o parte d-l Hasdeŭ se ofere ca de la 1898 să facă lucrarea gratuit şi noĭ primim cu recunoscinţă acésta; iar pe de altă parte Academia nu va refusà d-luĭ Hasdeŭ orĭ-ce mijlóce în marginele posibiluluĭ. Eŭ fac decĭ douĕ propunerĭ: 1) Propun ca Academia să exprime dorinţa ca opera monumentală începută de d-l Hasdeŭ să continue în condiţiunile în carĭ a fost începută. Acéstă lucrare însă nu corespunde intenţiuniĭ şi dorinţeĭ Regeluĭ exprimate la 1884. Maiestatea Sa şi Academia aŭ înţeles să se facă un dicţionar etimologic maĭ restrîns al limbeĭ române scrise în trecut şi vorbite astăḑĭ. Acéstă lucrare trebue făcută de Academie şi spre acest scop fac o a doua propunere: 2) Să se numéscă o comisiune, care să studieze cum trebue făcută noua lucrare. D-l Hasdeŭ nu va refusà luminele sale şi va pune la disposiţiune materialul adunat de d-sa, pentru întocmirea opereĭ maĭ modeste pe care Academia este obligată a o face.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce următórea propunere subscrisă de opt membri:

«Subscrişiĭ, în urma desbaterilor ce aŭ avut loc, precum şi a declaraţiunilor făcute în scris şi oral de d-l B. P. Hasdeŭ în privinţa continuăriĭ *Mareluĭ Etimologic al Românieĭ*, propunem:

«1. Publicarea acesteĭ lucrărĭ pe basele până acì urmate încetéză cu începere de la 1 Ianuarie 1898;

«2. O comisiune din sînul Academieĭ, compusă din 5 membri, din care va face parte şi d-l B. P. Hasdeŭ, va întocmì programa noueĭ lucrărĭ, ţinênd sémă strict de dorinţele exprimate de Augustul Fundator în cuvîntarea Sa din 1884;

«3. Comisiunea va presintà resultatul lucrărilor sale la începutul sesiuniĭ generale a anuluĭ viitor.

«*N. Kretzulescu, Gr. G. Tocilescu, T. Maiorescu, I. Kalinderu, D. Sturdza, N. Quintescu, I. Vulcan, A. Naum.*»

— Propunerea se pune la vot şi se primesce cu majoritate.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 31 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce comunicarea sa: *Săpăturile de la Civitas Tropacensium.*

ŞEDINŢA DIN 1 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *N. Ionescu* ḑice, că la sfîrşitul şedinţeĭ de la 29 Martie s'a votat cu repeḑiciune asupra propuneriĭ privitóre la facerea dicţionaruluĭ. D-sa este în contra propuneriĭ aşà cum este formulată.

D-l *D. C. Ollănescu* declară, că se asociază la propunerea făcută de d-niĭ Kalinderu, Tocilescu şi ceĭ-lalţĭ.

De la d-l N. Mandrea se primesce următórea scrisóre:

«*Domnule Preşedinte,*

«In Ianuarie 1884, am găsit la moşia familieĭ Bălcescilor, numită Bălcescĭ, din judeţul Argeş, plasa Topolog, comuna Bălcescĭ, într'o ladă de Braşov, o legătură cu documente, acte, manuscripte, proclamaţiunĭ, diverse notiţe, diverse numere de ḑiare române şi francese.

«Tóte aceste acte se refer la mişcarea de la 11 Iunie 1848, la lucrările proiectate saŭ săvîrşite de Guvernul provisoriŭ, la activitatea şi influenţa ce N. Bălcescu a desvoltat şi a avut în epoca mişcăriĭ de la 1848. Aceste acte aŭ fost ale luĭ Nicolae Bălcescu şi încredinţate, probabil spre păstrare, de el

suroreĭ sale, defuncta Sevastiţa Bălcescu. Căcĭ pe lângă 3 paşaporturĭ liberate de autoritatea română, de Consulul austriac din Bucurescĭ şi de autoritatea turcă din Constantinopole pe numele luĭ N. Bălcescu, pe lângă notiţe cu totul personale scrise şi subscrise de N. Bălcescu, sunt decrete de numirea luĭ N. Bălcescu maĭ întâiŭ ca Secretar de stat al Guvernuluĭ provisoriŭ de la 1848, iscălit de N. Golescu, apoĭ ca director al «Foieĭ Satuluĭ», spre a da cuvenita direcţiune acesteĭ foĭ,—sunt manuscripte scrise şi subscrise de N. Bălcescu, precum şi o corespondenţă urmată între şi cu N. Bălcescu.

«Intre actele găsite sunt:

«1. Un dosar purtând inscripţiunea, scrisă de N. Bălcescu: «Dosar pentru «hârtiile intrate la Guvernul provisoriŭ», în care figuréză ca întâia hârtie actul original de abdicarea luĭ Vodă Bibescu din 13 Iunie 1848.

«2. Un dosar de 46 pagine, care conţine decretele de numirea judeluĭ de instrucţiune şi a «comisieĭ ostăşéscă judecătoréscă» pentru cercetarea faptelor imputate Colonelilor Solomon, Odobescu şi Maioruluĭ Locusténu, autoriĭ contra-revoluţiuniĭ din 19 Iunie 1848, interogatoriul luat acelor inculpaţĭ şi deciziunea de condemnare pronunţată.

‹Şi ca anexă la acest dosar, este raportul Preşedinteluĭ comisiuniĭ ostăşescĭ, al Coloneluluĭ Pleşoianu, către Ministru. (10 pagine marĭ.)

«3. Corespondenţa, privitóre numaĭ la epoca mişcăriĭ, conţine 57 scrisorĭ. Dintre aceste, sunt treĭ scrisorĭ ale luĭ N. Bălcescu: douĕ scrise de el din Focşanĭ către A. Golescu, iar a treia scrisă de el cu creionul şi adresată P. St. Părinte, însă nepurtând subscriere. Cele-lalte scrisorĭ, afară de treĭ ale Generaluluĭ Magheru, scrise din tabăra de pe câmpul luĭ Traian, din Septembre 1848, adresate Coloneluluĭ Pleşoianu şi Locotenenţeĭ domnescĭ, sunt tóte adresate luĭ N. Bălcescu. Din aceste, sunt şépte scrisorĭ ale d-luĭ I. Ghica din Constantinopole, între carĭ treĭ cifrate, patru scrisorĭ ale luĭ A. Golescu, scrise din Bucurescĭ, Braşov şi Viena, patru scrisorĭ ale luĭ Treb. Laurian din Sibiiŭ, treĭ scrisorĭ ale luĭ Barbu Bălcescu, din carĭ a treia trimisă din tabăra luĭ Magheru, o scrisóre din partea unuĭ Faustin din Iaşĭ, prin care arată numĕrul şi compunerea corpuluĭ de armată al Ruşilor carĭ ameninţă a invadà, dispoziţiunile spiritelor în Moldova, şi propune posibilitatea combateriĭ Ruşilor prin armarea tuturor Polonilor din ţéră, ajutaţĭ şi de defecţiunile Polonilor din acel corp de armată, compus în jumătate de Polonĭ, ş. a.

«4. Ca acte de un caracter diplomatic sunt următórele:

‹O copie după un memoriŭ în limba francesă pentru Tala'at-Efendi, de şépte pagine. Prin acesta se explică şi se justifică natura mişcăriĭ, se recunósce erórea părinţilor asupra intenţiuniĭ Rusieĭ, se afirmă devotamentul sincer al Românilor către Sublima Pórtă, se arată dorinţele ce nutresce şi reformele ce urmăresce partidul naţional, precum şi principalele disposiţiunĭ ale Constituţiuniĭ noue, pentru realisarea cărora se implоră sprijinul Sublimeĭ Porţĭ, căcĭ acele disposiţiunĭ nu sunt contrare drepturilor şi prerogativelor Sublimeĭ Porţĭ.

«Tot în privinţa luĭ Tala'at-Efendi este conceptul uneĭ adrese în limba francesă, fără dată şi fără să se scie cuĭ erà destinată, precum şi conceptul uneĭ alocuţiunĭ de felicitare în limba francesă, ce aveà a fi adresată probabil luĭ Tala'at-Efendi.

«Un alt document este conceptul unuĭ memoriŭ în limba română din partea delegatuluĭ Guvernuluĭ însărcinat a se presintà la Suleiman-Paşa, destinat să fie presentat probabil secretaruluĭ aceluĭ Paşă. Prin el se arată mâhnirea, ce delegatul a cercat, de a nu se puté presintà cu caracter oficial şi fără insigniele slujbeĭ, fără eşarpa tricoloră; se explică inofensivitatea insignielor, causele mişcăriĭ şi se rógă a i se acordà o conferinţă particulară confidenţală, spre a arătà luĭ Suleiman-Paşa consideraţiunile, de la a căror ţinere în sémă «nu atârnă numaĭ mântuirea şi fericirea ţěriĭ mele, «dar încă şi folosul Imperiuluĭ prea puterniculuĭ Padişah, căcĭ este netăgă-«duit că cestiunea Moldo-Valachieĭ este astădĭ cestiunea Orientuluĭ».

«Apoĭ este o adresă în limba română şi francesă, tipărită, destinată a fi presintată Impěratuluĭ Rusieĭ, concepută şi votată probabil în ajunul intrăriĭ Ruşilor. Printr'însa se manifestă că poporul român, pus sub suzeranitatea Sublimeĭ Porţĭ, cu reserva uneĭ administraţiunĭ interióre indepedente, n'a încetat de a protestà contra orĭ-căreĭ încercărĭ din lăuntru saŭ din afară de a-l lipsì de acel drept, întărit în diferite rîndurĭ prin tractatele încheiate între Sublima Pórtă şi Curtea Rusieĭ şi garantat de acéstă Putere; că poporul român a salutat Regulamentul Organic ca aurora libertăţiĭ şi a prosperităţiĭ sale, dar, după o experienţă de 17 anĭ, a recunoscut amăgirea sa şi, printr'o revoluţiune liniştită şi plină de demnitate, şi-a dat o lege maĭ potrivită cu progresele civilisaţiuniĭ, şi noua stare de lucrurĭ, reclamată şi statornicită de obştésca dorinţă a poporuluĭ român, «subscrişiĭ o aduc la cunoscinţa «Maiestăţiĭ Vóstre Imperiale». Deşì se dice în acest act subscrişiĭ, însă el nu pórtă subscrierĭ.

«Alt act este conceptul uneĭ scrisorĭ în limba francesă, destinată a fi remisă trimisuluĭ Sublimeĭ Porţĭ în ajunul intrăriĭ trupelor turcescĭ în România. Prin el se arată îngrijirea asupra intrăriĭ trupelor turcescĭ de-odată cu trupele rusescĭ, prin nimic nejustificată, «când noĭ am arătat şi arătăm devota-«mentul nostru către Sublima Pórtă; când, departe de a voì a rumpe legăturile «cu ea, împlinim scrupulos tóte obligaţiunile nóstre şi din tot sufletul dorim «o nouă ocasiune spre a-ĭ probà fidelitatea nóstră». Apoĭ se dice, că intervenţiunea acésta nu va puté profità decât Rusieĭ, care n'ar avé alt scop decât de a se aşezà în Principate. Se exprimă apoĭ speranţa, că Guvernul Sublimeĭ Porţĭ, maĭ bine instruit, va revenì asupra hotărîriĭ şi că «va comunicà acéstă «scrisóre Sublimeĭ Porţĭ şi va intervenì în favórea nóstră pe lângă Augustul «Suzeran».

«Acest concept de scrisóre e subscris de N. Bălcescu, Ştefan Golescu, Chr. Tell, I. Eliade, C. A. Rosetti şi A. G. Golescu.

«Sub titlul «Notice sur les intrigues russes à Constantinople du 23 juillet

«1848», este un manuscript al luĭ N. Bălcescu, de 3 marĭ pagine, neiscălit, prin care se arată cum Rusia a determinat pe Sublima Pórtă ca trupele turcescĭ să intervină.

«5. Manuscriptele luĭ N. Bălcescu găsite ne arată:

«O lucrare în limba română, sub titlul «Drepturile Românilor către Inalta «Pórtă», de 10 pagine in-4⁰ mic, neiscălită, în care se discută, pe temeiul tractatelor încheiate cu Pórta, ale căror disposițiunĭ se analiséză, și a dreptuluĭ ginților, pentru care se invócă Martens, Vattel, care e situațiunea Românieĭ din punctul de vedere al dreptuluĭ public extern, și ajunge la conclusiunea că Țéra-Românéscă n'a perdut nicĭ odată caracterul esențial al suveranitățiĭ sale, că în ceea ce privesce constituțiunea și guvernul sĕŭ din lăuntru, statul n'are a primì legĭ de la nimenĭ, că suveranitatea sa nu póte fi atinsă, dacă iĭ lipsesc óre-carĭ drepturĭ din acele ce fac parte din dreptul public. «Țéra-Românéscă este un stat suveran și un tractat de protecțiune, un tribut, «o alianță nepotrivită nu-ĭ pot luà suveranitatea, când ea are dreptul de a «se guvernà, de a-șĭ da legĭ, de a face tractate de pace și răsboiŭ și încă de «a fi representată în afară». Iar la finea acesteĭ lucrărĭ maĭ este o pagină cu o esortațiune patriotică, scrisă probabil maĭ în urmă, în care Bălcescu dice: «Acestea sunt, frațĭ Românĭ, drepturile nóstre. Părințiĭ noștri aŭ vĕr«sat prețiosul lor sânge pentru a ni le lăsà de moștenire și datoria nóstră «este a le păstrà cu aceeașĭ putere pentru fiiĭ noștri. Timpul n'a venit ca să «dobândim o independență absolută. Posițiunea nóstră politică după tractate «este încă bună, numaĭ trebue a fi păzită de Inalta Pórtă, a fi sprijinită cu «statornicie de noĭ. Să nu uităm că suntem datorĭ a apĕrà naționalitatea «și drepturile nóstre, de vom fi nevoițĭ, chiar vĕrsând sângele nostru. De «vom cădé în acéstă luptă sfîntă, să cădem încaĭ bărbătesce, ast-fel cum aŭ «trăit părințiĭ noștri, și ca dînșiĭ să strigăm: Maĭ bine țéra nóstră să se «prefacă într'un întins mormînt, numaĭ să rĕmâe tot țéra Românilor!»

«Alt manuscript al luĭ N. Bălcescu conține un fragment al unuĭ curs de drept constituțional, ce el întreprinsese a scrie în limba francesă, din care sunt primele două lecțiunĭ (14 pagine in-4⁰ mic), carĭ dovedesc pregătirea luĭ pentru dreptul public și viéța politică. Ideile desvoltate de N. Bălcescu în acele două lecțiunĭ sunt: că condițiunea necesară a prosperitățiĭ uneĭ societățĭ politice este realisarea unitățiĭ atât politice cât și sociale. După ce definesce ce are a se înțelege prin unitate politică și socială, Bălcescu cercetéză, după criteriul așezat, desvoltarea popórelor vechĭ al Grecilor și al Romanilor și arată pentru ce ele n'aŭ realisat în organisațiunea lor aceste principiĭ.

«In cea-laltă lecțiune Bălcescu stabilesce condițiunile, ce un stat unitar modern trebue să întrunéscă. El susține că individualitatea saŭ naționalitatea unuĭ stat nu constituesc o unitate; în acéstă privință, Bălcescu pare a nu fi, precum am fi putut a ne aștepta, un precursor al ideilor șcóleĭ italiene moderne. Dar acéstă afirmare este a fi mărginită prin cele ce urméză. El desvoltă că pentru unitate condițiunile necesare ar fi de două felurĭ: materiale

şi morale. Elementul material într'un stat este poporul. Elementul moral este organisaţiunea luĭ atât politică cât şi socială. In cât privesce condiţiunile materiale, acestea sunt patru: unitate de rassă, unitate de limbă, unitate de religiune, unitate de civilisaţiune, pe carĭ N. Bălcescu le desluşesce. Iar condiţiunile morale ale unităţiĭ sunt treĭ: geografia politică, organisaţiunea socială, organisaţiunea politică. Şi aceste condiţiunĭ materiale şi morale ale statuluĭ unitar modern le ilustréză şi prin exemple. Urmarea erà să fie aplicarea. Dar păcat, acéstă urmare lipsesce.

«Pe lângă aceste lucrărĭ scrise de N. Bălcescu, maĭ este o copie în limba francesă după tractatul separat între Rusia şi Pórtă în privinţa Principatelor române din 2 (14) Septembre 1829, de la Adrianopole (6 pag. in-4⁰ marĭ). Notele şi reflecţiunile de sub disposiţiunile aceluĭ tractat în limba francesă sunt interesante şi dovedesc că lucrarea acésta este făcută în ajunul interventiuniĭ armate; maĭ dovedesc că N. Bălcescu trebue a fi considerat ca autorul actelor, adreselor şi publicaţiunilor maĭ însemnate ale Guvernuluĭ provisoriŭ şi din acel timp avênd un caracter diplomatic saŭ publicistic. Asupra disposiţiuniĭ din acel tractat, «că Sublima Pórtă se obligă de a veghià scrupulos «ca privilegiile acordate Moldoveĭ şi Valachieĭ să nu fie sub nicĭ un fel jig- «nite de către comandanţiĭ limitrofĭ,... de a împedecà orĭ-ce incursiune a locui- «torilor de pe ţĕrmul drept al Dunăriĭ pe teritoriul românesc», Bălcescu observă, că «Sublima Pórtă promite de a protege şi de a dispune a se respectà «independenţa administraţiuniĭ interióre şi inviolabilitatea teritoriuluĭ român, «clausă care e conformă cu spiritul vechilor nóstre Capitulaţiunĭ încheiate «cu Pórta, prin carĭ Capitulaţiunĭ cumpĕrasem óre-cum protecţiunea Sulta- «nilor prin mijlocul unuĭ tribut anual.»

«Asupra disposiţiuniĭ din acel tractat relativă la asigurarea inviolabilităţiĭ teritoriuluĭ Moldo-Valachieĭ,—Sublima Pórtă se obligă a nu conservà nicĭ un punct fortificat,—Bălcescu observă: «Cum póte Turcia, care se recunósce în «mod solemn obligată de a respectà şi de a dispune respectarea inviolabili- «tăţiĭ teritoriuluĭ moldo-valach, consimţì la ocuparea armată a acestor Prin- «cipate, când din partea Moldo-Românilor nu este nicĭ un act de ostilitate «contra eĭ, când Moldo-Româniĭ nu vor decât a schimbà Constituţiunea «lor, decât a modificà basele administraţiuniĭ lor interióre?

«Tóte tractatele încheiate până acum între Sublima Pórtă şi Rusia în pri- «vinţa Principatelor române aŭ de scop mărturisit de a garantà dreptul «Românilor faţă cu Sublima Pórtă conform vechilor Capitulaţiunĭ, prin carĭ «aceste Principate s'aŭ pus ele înseşĭ sub protecţiunea Sublimeĭ Porţĭ. Tóte «aceste tractate stabilesc principiul suveranităţiĭ absolute a Moldo-Românilor «în tot ce privesce afacerile interióre ale Principatelor; şi dacă conţin maĭ «multe disposiţiuniĭ ambigue, carĭ pot fi interpretate în contradicţiune cu «acel principiŭ, scopul invederat (deşì ascuns) al Rusieĭ a fost de a-şĭ preparà «mijlócele de influenţă asupra destinelor viitóre ale Principatelor, spre a-şĭ «pregătì prin acele texte ambigue şi contradictoriĭ un drept de intervenţiune,

«pe care puteà să-l exercite atât de des pe cât îl dorià, graţie neînţelegerilor «ce ea puteà suscità între Turcia şi Principate.

«Tractatul de Adrianopole fiind cel din urmă şi óre-cum curonarea acesteĭ «politice machiavelice din partea Rusieĭ faţă cu Principatele, va fi suficient de «a-ĭ face comentariul, spre a desvělì pretenţiunile Rusieĭ şi spre a pune în evi-«denţă adevěrata situaţiune a Principatelor faţă cu Imperiul turc, precum «ea resultă din vechile lor Capitulaţiunĭ cu Sublima Pórtă, situaţiune pe «care tractatele incheiate în urmă între Turcia şi Rusia n'aŭ schimbat-o nicĭ «în drept, nicĭ chiar de fapt.»

«Iar în cât privesce dispoziţiunea că Sublima Pórtă, dorind prin tóte modurile a asigurà fericirea ambelor Principate, se obligă solemn a confirmà regulamentele administrative carĭ s'aŭ făcut în timpul ocupaţiuniĭ acestor douě provincii de armatele Curţiĭ Imperiale (rusescĭ) după voinţa exprimată de adunările a celor maĭ notabilĭ locuitorĭ aĭ ţěriĭ, Bălcescu emite reflecţiunile: «Dacă scopul Sublimeĭ Porţĭ este de a asigurà fericirea ambelor Principate, «ea nu póte decât a ne permite de a reface Constituţiunea nóstră pe base maĭ «în raport cu spiritul timpuluĭ. Regulamentul, care până acum douě lunĭ «regulà relaţiunile nóstre şi de care se pretinde că s'ar fi votat cu voinţa «celor maĭ notabilĭ locuitorĭ aĭ ţěriĭ, nu s'a votat decât de o adunare ne-«alésă şi compusă după instrucţiunile Generaluluĭ rus care ocupà atuncĭ «ţéra şi sub presiunea a 100.000 de baionete rusescĭ şi sub regimul terórei «celeĭ maĭ cumplite (întru cât maĭ mulţĭ deputaţĭ aĭ oposiţiuniĭ din adunarea «ast-fel constituită aŭ fost exilaţĭ în Rusia, pentru că încercase a combate «proiectul Constituţiuniĭ). Acest Regulament e cu totul contrariŭ spirituluĭ şi «litereĭ tractatelor, fiind-că dă Rusieĭ o influenţă de tóte ḑilele asupra admi-«nistraţiuniĭ ţěriĭ şi un drept de acţiune maĭ întins decât n'a avut însăşĭ «Sublima Pórtă. Precum însă Sublima Pórtă adaoge pentru confirmarea «Regulamentuluĭ o restricţiune în privinţa integrităţiĭ drepturilor eĭ de suze-«ranitate, de asemenea şi poporul moldo-valach aveà dreptul de a supune uneĭ «restricţiunĭ primirea Constituţiuniĭ presentate în privinţa integrităţiĭ drep-«tuluĭ de suveranitate interióră, drept pe care nu l'a putut perde prin neputinţa «de a protestà, fie prin întâia adunare, fie prin adunările următóre, pentru «carĭ alegerile s'aŭ făcut după disposiţiunile arbitrare ale acestuĭ Regulament «însuşĭ, contra căruia trebuià a protestà. Protestărĭ parţiale contra Regula-«mentuluĭ n'aŭ lipsit şi se scie că Sublima Pórtă le-a considerat ca acte de «rebeliune! Adunarea din 1837 s'a disolvat prin un firman, pentru că pro-«testase în mod unanim contra uneĭ disposiţiunĭ a Regulamentuluĭ, care dedeà «Rusieĭ un drept de vot absolut asupra hotărîrilor corpuluĭ legislativ, drept «pe care însăşĭ Sublima Pórtă nicĭ odată nu l'a avut.»

«Asemenea sunt scrise şi elaborate de N. Bălcescu tot ce privesce legea electorală pentru alegerea deputaţilor la Adunarea constituantă, pentru distribuirea celor 250 deputaţĭ carĭ aveaŭ a fi aleşĭ pe judeţe şi oraşele Bucurescĭ şi Craiova, pentru instrucţiunĭ şi publicaţiunĭ în privinţa pregătiriĭ şi

îndeplinirii alegerii deputaţilor. Preocupările luĭ N. Bălcescu eraŭ până a însemnà şi candidaţiĭ carĭ aveaŭ a fi aleşĭ, precum şi pe acele persóne carì nu aveaŭ a fi alese, fiind *«reacţionarĭ»*, precum e o însemnare a luĭ Bălcescu pentru Prahova şi Teleorman.

«6. Intre hârtiile luĭ Bălcescu maĭ sunt dispoziţiunile pentru înfiinţarea comisarilor ca delegaţĭ aĭ Guvernuluĭ pe lângă fie-care ocârmuitor, instrucţiunile pentru comisarĭ şi o însemnare a comisarilor numiţĭ; asemenea este o lucrare indigestă asupra regulăriĭ proprietăţiĭ — tóte aceste însă nu sunt scrise de N. Bălcescu —; micĭ notiţe asupra personaluluĭ redacţiuniĭ ḑiarelor «Fóia «Satuluĭ» şi «Naţionalul», de lefile primite de uniĭ anume arătaţĭ din fondul «Foieĭ sătescĭ», de întrebuinţarea sumelor eliberate luĭ Voinescu, copiĭ de articole din «Jurnalul de St. Petersburg»; tóte aceste fiind asemenea între hârtiĭ, mĕ mărginesc a le indicà.

«Asemenea menţionez o colecţiune completă a tuturor proclamaţiunilor şi publicaţiunilor oficiale urmate, începênd de la proclamarea principiilor în numele cărora s'a făcut mişcarea şi carĭ aveaŭ să fie considerate ca principiile noueĭ Constituţiunĭ şi până la proclamările din 24 Septembre 1848 din partea Comisarilor Fuad şi Cantacuzino.

«Apoĭ menţionez treĭ poesiĭ în privinţa mişcăriĭ anuluĭ 1848, o gravură făcută la Paris ilustrând căderea vecheĭ stărĭ de lucrurĭ şi arătând ideile de libertate, fraternitate, dreptate, înscrise pe drapelele partiduluĭ mişcăriĭ anuluĭ 1848.

«In fine colecţiunea hârtiilor luĭ Bălcescu cuprinde şi maĭ multe numere de ḑiare române şi francese din epoca anuluĭ 1848.

«Multe din actele găsite aŭ o însemnătate istorică şi sunt de natură a contribuì la cunóscerea multor incidente în mişcarea anuluĭ 1848. Altele din ele aŭ în deosebĭ însemnătate pentru cunóscerea activităţiĭ şi preocupărilor luĭ Bălcescu în aceeaşĭ epocă. Incontestabil că cele maĭ multe aŭ a fi conservate ca documente istorice şi ca documente preţióse pentru epoca mişcăriĭ anuluĭ 1848. Cu altă ocasiune am promis că voiŭ dăruì actele găsite Academieĭ Române (veḑĭ «Convorbirĭ literare», 1892, pp. 897 şi 1.009). Spre executarea intenţiunilor manifestate, am onóre, Domnule Preşedinte, a vĕ aduce prin acésta la cunoscinţă că predaŭ onor. Academieĭ Române dosarele de sub No. 1 şi 2, acte şi manuscripte menţionate sub No. 4, 5 şi 6, şi reţin corespondenţa, afară de scrisorile luĭ Magheru, douĕ din manuscriptele luĭ Bălcescu menţionate sub 5 şi proclamaţiunile, ḑiarele şi micĭ notiţe, pe carĭ îmĭ reserv a le predà Academieĭ Române altă dată, punênd despre ele copiĭ la disposiţiune orĭ-când s'ar dorì.

«Vĕ rog, Domnule Preşedinte, a bine-voì a dispune primirea acelor documente şi acte maĭ sus arătate, pe carĭ le predaŭ de pe acum, şi a mi se rĕspunde în mod detailat de primirea lor.»

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* ḑice, că se vor exprimà d-luĭ Mandrea mulţumirile Academieĭ, atât pentru preţiósele acte pe carĭ le dăruesce, cât

şi pentru interesanta lor analisă, cuprinsă în scrisórea pe lângă care le presintă.

D-l *N. Quintescu* crede, că ar fi bine să se dea d-luĭ Mandrea publicaţiunĭ istorice de ale Academieĭ.

D-l *B. P. Hasdeŭ* ḑice că, ar fi bine ca preţiósele acte dăruite de d-l Mandrea să se publice, pentru că ele presintă cel maĭ mare interes, atât pentru mişcarea de la 1848, cât şi pentru activitatea personală a luĭ N. Bălcescu.

D-l *D. Sturdza* ḑice că, în afară de publicaţiunile Academieĭ, d-sa a luat disposiţiunĭ spre a se publicà actele şi documentele privitóre la mişcarea de la 1848.

D-l *N. Ionescu* este de părere, că tóte actele privitóre la mişcarea de la 1848, pe carĭ le posedă Academia, să fie examinate prealabil, spre a se vedé carĭ trebuesc publicate şi carĭ nu.

De la d-l Const. C. Minculescu, bursier al Fundaţiuniĭ Adamachi pentru studiul electricităţiĭ, se primesce un memoriŭ asupra instalaţiunilor electrice din oraşele Paris, Lyon, Geneva şi Marsilia.

— Se recomandă Secţiuniĭ sciinţifice.

ŞEDINŢA DIN 2 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* ḑice: Atât actele dăruite de d-l Mandrea, cât şi cuvintele prin carĭ d-l N. Ionescu mi-a adus aminte partea luată de mine la evenimentele de la 1848, m'aŭ îndemnat să caut între hârtiile mele acte privitóre la acea epocă. Am găsit şi rog pe Academie să priméscă pentru colecţiunile sale treĭ adrese din 5 şi 6 August 1848, prin carĭ mi se daŭ de Ministrul din lăuntru N. Golescu diferite însărcinărĭ.

— D-l *N. Quintescu* propune şi Academia decide a exprimà d-luĭ N. Kretzulescu mulţumirĭ pentru aceste interesante acte.

Se cetesce cererea P. S. Sale Episcopuluĭ Gherasim al Argeşuluĭ, de a se da publicaţiunile Academieĭ pentru biblioteca Episcopieĭ sale.

D-l *Gr. G. Tocilescu* ḑice, că obiceiul erà ca Episcopiĭ să fundeze bibliotecĭ pe la scaunele lor. Ar fi bine ca Academia să fie maĭ puţin darnică cu publicaţiunile sale, reservându-le pentru instituţiunĭ unde ar puté fi maĭ necesare. Este părere să se amâne satisfacerea acesteĭ cererĭ până la nouă informaţiune, dacă există bibliotecă regulată la Episcopia de Argeş şi dacă publicaţiunile Academieĭ ar fi acolo cu folos întrebuinţate.

D-l *N. Ionescu:* Să nu dăm la o parte cererea Episcopuluĭ de Argeş. Acolo are să fie şi o reşedinţă a Curţiĭ Regale şi, la Episcopia care posedă minunatul monument de architectură care este fala ţěriĭ, se cuvine să se facă o bibliotecă frumósă, în care să se afle şi publicaţiunile Academieĭ. Impre-jurările prin carĭ a trecut mănăstirea de la Curtea-de-Argeş aŭ împrăştiat vestimentele, cărţile biblioteceĭ, care trebue să fi fost fórte bogată. Academia ar face bine să contribue la noua formare a biblioteceĭ episcopale. La Curtea-de-Argeş, când vor vedé călětoriĭ că sunt óre-carĭ cărţĭ de însemnătate, vor vedé că sub influenţa bisericéscă s'aŭ format în acéstă ţéră tóte aşezămintele de cultură, şcóle, bibliotecĭ. Nicăerĭ nu ar puté fi maĭ bine publicaţiunile Academieĭ decât lângă cel maĭ maiestos templu al ţěriĭ.

D-l *I. Sbiera* ḑice, că Episcopiile la Românĭ aŭ fost prin secole centre de cultură. Când vine acum un Episcop al Regatuluĭ şi cere publicaţiunile Academieĭ pentru biblioteca Episcopieĭ, lângă care se află un seminariŭ, nu se póte să se refuse, pentru că este în interesul Academieĭ ca asemenea cererĭ să fie sprijinite de dînsa.

D-l *V. Babeş* ḑice, că Academia ar greşì dacă s'ar scumpì acum, pentru că Episcopia este un centru de cultură şi nu are fondurĭ pentru bibliotecă.

— Se decide a se da tóte publicaţiunile disponibile biblioteceĭ Episcopieĭ de Argeş.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 19. Martie, prin care Secţiunea face următórele propunerĭ:

a) a se mulţumì d-luĭ T. Lobel pentru lucrările sale comunicate asupra cuvintelor române de origine turcă, arabă, persană;

b) a se înapoià d-luĭ I. Ieşan scrierea sa: «*Despre puterea credinţeĭ* etc.», fiind-că sciinţele oculte nu intră în sfera ocupaţiunilor Academieĭ;

c) a se amânà luarea decisiuniĭ asupra traducereĭ luĭ Q. Curţiu Rufu până după luarea uneĭ decisiunĭ prealabile pentru continuarea traducerilor autorilor latinĭ;

d) Secţiunea comunică, că scrierea d-luĭ A. Papadopol-Calimach asupra luĭ Alecsandri a fost dată în deosebit studiŭ d-luĭ D. C. Ollănescu.

Asupra propuneriĭ *c*, d-l *N. Quintescu* cetesce următórele:

«In art. 2 al legiĭ de instituire a Academieĭ Române se ḑice expres: «Academia Română are de scop cultura limbeĭ şi a istorieĭ naţionale, «a literelor, a sciinţelor şi frumóselor arte.»

«Vě atrag atenţiunea, onoraţĭ colegĭ, că, pentru realisarea scopuluĭ urmărit de Academia Română, se indică—de sigur nu în mod întîmplátor — în primul loc *cultura limbeĭ* şi *a istorieĭ naţionale.*

«Statutele Academieĭ Române, la rîndul lor, la art. 3, unde se specifică atribuţiunile Secţiunilor eĭ, enunciă—pe lângă altele — că «Sec-«ţiunea literară se ocupă cu cestiunile destinate a cultivà limba ro-

«mână; că ea organiséză misiunĭ lexicografice pentru compunerea unuĭ «dicţionar român, care *să pótă fi dreptarul limbeĭ*».

«Negreşit, onoraţĭ colegĭ, desvoltarea şi cultivarea uneĭ limbĭ se face în prima liniă prin opere originale, carĭ, oglindind geniul particular al poporuluĭ, care o vorbesce, daŭ în acelaşĭ timp acestuĭ geniŭ şi adevĕrata luĭ expresiune formală.

«Un popor însă are nevoe să cunóscă şi antiquitatea, precum şi viéţa intelectuală a naţiunilor moderne, şi acésta nu se póte face maĭ bine de cât popularisând prin traducţiunĭ tesaurele lor literare. Aceste traducerĭ, bine alcătuite, abstracţiune făcênd de cuprinsul lor, de cunoscinţele ce rĕspândesc, pot contribuì puternic la formarea şi perfecţionarea uneĭ limbĭ. De aceea ele sunt apreţiate mult şi autoriĭ lor se bucură de un însemnat renume. Am nevoe să insist mult pentru a probà acésta? Cine nu scie renumele ce şi-a căpĕtat la Francesĭ Amyot pentru traducţiunea luĭ Plutarch? Apoĭ — tot la Francesĭ — d-luĭ de Pongerville nu i s'aŭ deschis porţile Academieĭ Francese în prima jumătate a acestuĭ secul pentru că a pus la îndemâna Francesilor pe poetul *Lucretius* în limba lor? La Germanĭ traducţiunea poemeĭ luĭ Dante: *Divina commedia*, de către rĕposatul rege al Saxonieĭ, se consideră ca un monument literar! Dar Homer al luĭ Voss, orĭ Shakespeare al luĭ Schlegel? Dar ce să maĭ împrumutăm fapte literare de la alte naţiunĭ? La noĭ, reputaţiunea literară a iubituluĭ nostru coleg D. Ollănescu şi faptul admitereĭ sale în sînul Academieĭ nóstre nu se datoresce óre în o bună parte escelenteĭ sale traducerĭ în versurĭ a poetuluĭ roman din Venusia?

«Nóe Românilor ne sunt de maĭ mult profit, în vederea interesuluĭ limbistic, traducerile din autoriĭ latinĭ, pentru că limba latină ne servesce şi trebue să ne servéscă ca îndreptar pentru stabilirea formelor celor maĭ corecte ale cuvintelor, fiă vechĭ, fiă nouĕ, întroduse în limbă.

«Faţă cu necesitatea traducţiunilor, Academia Română a făcut încă din anul 1871 un regulament, în care a fixat autoriĭ clasicĭ, grecĭ şi romanĭ, de tradus deocamdată, şi a stabilit condiţiunile de premiare şi publicare a traducerilor celor maĭ bune.

«Ca o urmare a acesteĭ preocupărĭ a Academieĭ nóstre, am vĕḑut un şir de anĭ publicându-se concursurĭ şi intrând la Academiă destul de numeróse manuscripte de traducţiunĭ.

«Tot de-odată — până acum maĭ bine de un deceniŭ — Academia Română era preocupată de ideea uneĭ gramaticĭ române, reale, nu istorice, în sensul celeĭ elaborate de ilustrul Cipariu, pentru că opera veneratuluĭ nostru fost coleg, alt-fel apreţiată ca eruditiune, nu maĭ corespundeà

nouluĭ curent al Academieĭ; dar nu maĭ puţin aveà în vedere Academia lucrarea unuĭ dicţionar «care să pótă fi dreptarul limbeĭ», cum ḑice art. 3 din Statute, însă, negreşit, luat cuvîntul «dreptar» nu în înţelesul dîrecţiuniĭ dicţionaruluĭ Laurian-Massim peste a căruĭ tendinţă latinisătóre Academia Română trecuse dejà. Erà vorba cu alte cuvinte de un dicţionar al limbeĭ române literare.

«'Mĭ-aduc viŭ aminte, cum maĭ ales onoratul şi iubitul nostru coleg d-nul N. Ionescu se făcuse stegarul neadormit al ideiĭ de a se lucrà un asemenea dicţionar şi cum, la fiă-care sesiune generală a Academieĭ, asemenea luĭ Cato Censorius, care — dupe cum este cunoscut — îşĭ terminà orĭ-ce discurs din Senat cu vorbele: «Ceterum delenda est «Carthago», d-sa repeţià acéstă cerinţă: «Dar dicţionarul când avem «să-l facem?»

«De când însă cu întreprinderea opereĭ «Magnum Etymologicum «Romaniae» a tăcut şi d-l Ionescu, aŭ tăcut şi ceĭ-lalţĭ membri aĭ Academieĭ nóstre, par'că una esclude pe alta, par'că dicţionarul indi cat de Statutele nóstre este tot una cu «dicţionarul limbeĭ istorice şi «poporane», lucrat cu atâta vastă erudiţiune şi neasemĕnat talent de ilustrul nostru coleg d-l Hasdeŭ; par'că facerea aceluĭ dicţionar, cu destinaţiunea a stabilì formele maĭ corecte, maĭ literare ale limbeĭ nóstre, câte-va fiind şi astă-ḑĭ şovăitóre sub pana scriitorilor nostri, din care causă asistăm la spectaculul anarchic al întrebuinţăreĭ de către acelaşĭ scriitor, şi chiar numaĭ în intervalul de la un rând până la altul, al întrebuinţăreĭ, ḑic, a maĭ multor forme la acelaşĭ cuvînt, în locul uneia numaĭ, care singură este cea legitimată dupe analogia limbeĭ nóstre, precum asociaţ*iă* şi asociaţ*iune*, comparaţ*iă* şi comparaţ*iune*, situaţ*iă* şi situaţ*iune*, şi altele; asistăm la spectaculul — şi acésta chiar în organe de publicitate din cele alt-fel maĭ bine scrise — de a cetì contradicţiunĭ de la mână până la gură — de forme în felul acesteia: «In discuţia pro- «iectuluĭ relativ la comanda în timp de rĕsb*oiŭ*, ministrul de rĕsb*el* de- «clară» (*Voinţa Naţională*, din 29 Martie 1897, pag. I, col. 2); ca şi când a pune la îndemâna publiculuĭ expresiunile şi locuţiunile proprie ale limbeĭ nóstre, carĭ să înlăture pe de al de *antamare* (entamer), *sezisare* (saisir), şi altele de acéstă speţă; par'că lucrarea aceluĭ dicţionar menit a respectà termeniĭ străinĭ întroduşĭ în limba nóstră (maĭ ales la profesioniştĭ şi meşteşugarĭ) numaĭ întru cât eĭ nu pot fi óre-cum destilaţĭ din propriiĭ eĭ rărunchĭ, saŭ scoşĭ din limba latină, care şi în acéstă privinţă, iar nu numaĭ relativ la preferirea formelor maĭ corecte, trebue să ne servéscă ca normă; cu un cuvînt, menit a conlucrà la întroducerea unităţiĭ în formele de întrebuinţat în literatura nóstră, şi a servì

ca o fântână din care atât Românii cât şi străinii să scótă limba generală românéscă, adoptată de Academiă prin procedere eclectică; par'că în fine facerea acelui dicţionar, care ar aduce asemenea servicie nu ar fi o necesitate imperiósă pentru orĭ-cine scie, că, şi în cultura uneĭ limbĭ, ca în orĭ-care cultură, trebue urmat după óre-carĭ norme că rîul trebue regulat în albia sa.

«Părăsirea ideiĭ unuĭ dicţionar în sensul arătat a fost o greşélă, dupe umila mea părere, şi din alt punct de vedere. In adevĕr, cu tóte că Academia nu şi-a însuşit dicţionarul Laurian-Massim sub forma în care a eşit din mâinile autorilor luĭ, nu maĭ puţin el cuprinde — şi ca să nu se crédă, că vin cu o părere de ocasiune (lucru care de altfel nu intră în deprinderile mele) aduc aminte, că am afirmat acésta în fóia «Convorbirĭ literare» încă de acum maĭ bine de 25 de anĭ, — el cuprinde un material însemnat şi nu lipsit de preţ intrinsec, care material reîmbrăcat în formele reale ale limbeĭ nóstre, saŭ, alt-fel espres desbrăcat de formele latinisate, cu óre-carĭ modificărĭ şi adause, ar fi constituit aprópe dicţionarul prescris de Statutele nóstre, şi, în cadrul luĭ modest, precum este indicat la prima lor apariţiune pentru lucrărĭ de asemenea natură, ajutat fiind de materialul celuĭ-lalt, elaborarea luĭ ar fi reclamat numaĭ un numĕr restrîns de anĭ şi de mulţĭ anĭ dejà ar fi fost la îndemâna tutulor.

«Nu maĭ puţin, tot cam de pe timpul menţionat (acum aprópe 13—14 anĭ) a scădut treptat şi zelul pentru o gramatică a Academieĭ şi autoriĭ clasicĭ, până ce acéstă scădere a ajuns la punctul, ca traducerea lor să cadă în desuetudine, pe când s'a dat o impulsiune mare adunăreĭ şi publicăreĭ de documente istorice, destinate a reconstituì pe base maĭ sigure şi maĭ complete istoria ţĕreĭ nóstre.

«Nimic maĭ profitabil ca acest zel pentru desgroparea istorieĭ naţionale din remăşiţele trecutuluĭ. Dar, onoraţĭ colegĭ, limba este, ca şi istoria una din columnele pe carĭ se razimă edificiul naţionalităţeĭ unuĭ popor; dar mie mi se pare, că nu e bine, ca să rupem firele urdite — cum are să ésă prin acéstă procedere pânza cultureĭ nóstre! — că nu e bine să urmărim o desvoltare unilaterală; nu e bine ca numaĭ o Secţiune a Academieĭ să fiă espusă în bătaia lumineĭ, pe când altele lăsate cu totul în umbră. Se cuvine ca Academia să facă şi Secţiuneĭ literare — ca să spunem lucrul pe faţă — o parte óre-care din mijlócele de carĭ dispune.

«Am dar onórea a propune onorabileĭ Academiĭ, ca să se revină la autoriĭ clasicĭ, şi ca, maĭ nainte de a se decide, cu carĭ din eĭ să se continue maĭ departe, să se publice pentru anul viitor concurs în sco-

pul terminăriĭ cărţilor rĕmase netraduse din *Titus Livius* de la rĕposatul profesor N. Barbu. Ar fi păcat, ca să caḑă în gârlă sacrificiele făcute până acì de Academiă cu traducerea istoriculuĭ roman

«Pe de altă parte eŭ cred, că o asemenea lipsă de continuitate, aruncarea în baltă a uneĭ opere începute, n'ar fi nicĭ în interesul moral al Academieĭ, precum nu face bună impresiune, când cine-va se apucă a clădì un edificiŭ şi — fără să pótă avé drept scusă lipsa de mijlóce — 'l lasă neisprăvit, în părăsire.»

D-l *Gr. G. Tocilescu* rógă plenul, ca luând decisiunea de a înapoià manuscriptul d-luĭ Ieşan, să nu admită motivul aşà cum este formulat în procesul-verbal al Secţiuniĭ, când se ḑice că sciinţele oculte nu intră *încă* în sfera Academieĭ. D-sa doresce şi speră, că nicĭ odată acésta nu va fi şi că Academia va rĕmâné în sfera sciinţelor positive. Cu privire la traducerea luĭ Q. Curţiu, d-sa crede că ar fi bine să fie însărcinat d-l Quintescu să o studieze şi să facă raport asupra eĭ. Este o cestiune de onóre pentru Academie, ca să continue traducerea autorilor clasicĭ şi să nu părăséscă o cale urmată.

D-l *V. Maniu* este de aceeaşĭ părere, a nu se părăsì traducerea autorilor grecĭ şi latinĭ, pentru că este un mare interes cultural de a se vulgarisà ideile marilor cugetătorĭ şi bărbaţĭ de sciinţă aĭ anticităţiĭ clasice.

D-l *N. Ionescu* ḑice să se iea act de propunerile Secţiuniĭ şi de părerea exprimată de d-l Quintescu.

— Propunerile Secţiuniĭ se aprobă.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 22 Martie, prin care se arată că Secţiunea a decis:

a) a delegà pe d-l D. C. Ollănescu ca membru în Comisiunea pentru regulamentarea donaţiuniĭ I. Lecomte du Noüy;

b) a se propune d-l Duiliu Zamfirescu spre a fi ales membru corespondent român;

c) a se înlăturà propunerea de a se alege membru corespondent străin d-l I. V. Stefanelli din Bucovina, fiind-că d-sa este Român;

d) a se recomendà ca subiect pentru premiul Adamachi din 1901: «*Istoria literatureĭ române de la Cantemir până la anul 1821, cu extragerĭ din autoriĭ aceleĭ epoce literare.*»

— Se decide a se pune la ordinea ḑileĭ pentru şedinţa viitóre.

ŞEDINŢA DIN 3 APRILIE 1897

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

De la d-l D. Negreanu, membru corespondent, se primesc următórele două comunicărĭ:

1. *Valorile câtor-va constante fisice pentru Bucurescĭ.*
2. *Componenta orizontală a forţeĭ magnetice terestre pentru Bucurescĭ.*

— Se recomandă Secţiuniĭ sciinţifice.

D-l *D. Sturdza* comunică, că d-l Sabba Ştefănescu, membru corespondent, a presentat Facultăţiĭ de sciinţe de la Paris, drept tesă de doctorat, o frumósă lucrare asupra geologieĭ ţĕriĭ, a obţinut doctoratul cu distincţiune şi a trimis Academieĭ un exemplar din lucrarea sa.

Se cetesce următorul raport al Comisiuniĭ însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în cursul anuluĭ:

«*Domnule Preşedinte,*

«Conformându-ne însărcinăriĭ Academieĭ, ne-am întrunit şi constituit în Comisiune pentru examinarea lucrărilor făcute peste an, arătate în raportul d-luĭ Secretar general. Resultatul lucrărilor nóstre din maĭ multe şedinţe este cel următor:

«In privinţa localuluĭ, Comisiunea a luat cunoscinţă cu mulţumire de donaţiunea făcută Academieĭ de către Stat, donaţiune care măresce locul eĭ, făcêndu-l maĭ propriŭ pentru viitórea mare clădire a palatuluĭ eĭ.

«Comisiunea, împărtăşind cu Delegaţiunea Academieĭ simţemintele de adîncă recunoscinţă şi de devotament către Inaltul Protector al Academieĭ şi Preşedinte de onóre al eĭ, a vĕḑut cu deplină mulţumire manifestarea din partea Delegaţiuniĭ în numele Academieĭ a unor asemenea simţeminte la diverse ocasiunĭ, şi maĭ cu sémă în ḑiua de 10 Maiŭ, când s'a serbat a 30-a aniversare a suiriĭ Maiestăţiĭ Sale Carol I pe Tronul Românieĭ.

«Comisiunea iea act cu acelaşĭ simţemînt de recunoscinţă de frumósele darurĭ, cu carĭ Maiestatea Sa Regele a înavuţit, după vechiul şi generosul Sĕŭ obiceiŭ, colecţiunile nóstre în decursul anuluĭ trecut. Academia nu va puté maĭ nimerit mărturisì Suveranuluĭ nostru recunoscinţa şi devotamentul sĕŭ, decât prin realisarea hotărîriĭ luate de ea la 27 Martie 1890, de a se publicà într'un corp discursurile rostite de Maiestatea Sa la deosebite ocasiunĭ până la 31 Octobre 1896. Comisiunea află bine

ales de Delegaţiune titlul acesteĭ publicaţiunĭ: *Treĭ-ḑecĭ de anĭ de Domnie aĭ Regeluĭ Carol I.*

«Comisiunea se unesce în dorinţă cu Delegaţiunea d-vóstre şi speră că publicaţiunea va fi publicată în timp util, aşà în cât la 10 Maiŭ viitor să pótă fi dată Suveranuluĭ.

«Tóte evenimentele fericite, ce se întîmplă pretutindenĭ în orĭ-ce ţéră, nu pot să nu intereseze Academia; cu atât maĭ mult urmà să fie plăcută pentru Delegaţiune şi Academie scirea căsătorieĭ A. S. R. Victor Emanuel de Savoia, Principe de Neapole, membru onorar al nostru. Bine a făcut Delegaţiunea de a adus Alteţeĭ Sale Regale urările Institutuluĭ nostru.

«Cu bucurie am vĕḑut modul cum s'a serbat la 21 Maiŭ 1896 la Bacăŭ inagurarea bustuluĭ mult iubituluĭ nostru coleg V. Alecsandri, ridicat prin subscripţiune publică, şi acela al nu maĭ puţin neuitatuluĭ coleg M. Kogălniceanu, dăruit oraşuluĭ de colegul nostru V. A. Urechiă.

«Incetarea din viéţă a d-lor Dr. Grigorie Silaşi şi Dr. Carol Torma, membri onorarĭ, şi a d-lor August Kanitz şi Constantin Gogu, membrĭ, corespondenţĭ, a fost o perdere reală şi durerósă pentru Academie. Comisiunea se asociază la expresiunile de condoleanţă, pe carĭ Delegaţiunea le-a adresat familiilor respective.

«Comisiunea a luat cunoscinţă cu viŭ interes despre importantele comunicărĭ făcute în decursul anuluĭ Academieĭ. Ea nu se îndoesce că lucrările d-lor colegĭ aĭ Academieĭ, cetite în cele nouĕ şedinţe publice, vor ilustrà *Analele* Institutuluĭ nostru.

«In ceea ce privesce nota adresată Academieĭ de d-l Ministru al Afacerilor străine relativ la întrunirea de congrese sciinţifice şi literare, şi maĭ cu deosebire a Congresuluĭ de limbĭ romanice, în Bucurescĭ, Academia are a se pronunţà însăşĭ, conform votuluĭ dat de ea, ascultând şi explicaţiunile pe carĭ colegul nostru d-l Urechiă va da asupra acesteĭ cestiunĭ de interes naţional.

«La capitolul publicaţiunilor Academieĭ, Comisiunea a luat cunoscinţă cu mulţumire de lucrările tipărite saŭ în curs de tipărire. Ea doresce să se activeze lucrarea d-luĭ Dimitrie Ghica, traducerea *Istorieĭ luĭ Herodot*, prea întârḑiată.

«Din *Etymologicum Magnum Romaniae*, Comisiunea d-vóstre nu se îndoesce că d-l coleg Hasdeŭ va avé de comunicat Academieĭ, chiar în sesiunea actuală, manuscriptul noŭ, continuând monumentala sa lucrare şi ducênd-o cât maĭ repede la bun sfîrşit.

«*Țěranul Român*, lucrarea d-luĭ Gr. G. Tocilescu, premiată încă la 1882, este mult dorită de Academie, precum şi *Catalogul inscripțiunilor antice descoperite în țéră.*

«De asemenea tot cu aceeaşĭ dorință se aştéptă publicarea de d-l Hasdeŭ a tomuluĭ II din *Psaltirea diaconuluĭ Coresi.*

«Cu publicațiunile Hurmuzaki şi cercetările istorice urmărite prin îngrijirea Delegațiuniĭ nóstre, s'aŭ dat frumóse resultate în cursul anuluĭ expirat. Lucrările d-lor N. Iorga, I. Bogdan, N. Hodoş, I. Slavicĭ aŭ contribuit mult la acest resultat. Diversele indice publicate, saŭ a căror publicațiune se promite, vor înlesnì tot maĭ mult folosirea marelor nóstre publicațiunĭ din fondul Hurmuzaki, cât şi a colecțiunilor diverse de documente şi manuscripte.

«Cu referință la gestiunea financiară şi starea fondurilor Academieĭ din anul trecut, Comisiunea specială va avé să aducă raportul sĕŭ.

«Funcționarea Institutuluĭ Otteteleşanu în modul cel maĭ satisfăcĕtor şi înzestrarea luĭ cu nouĕ zidirĭ sunt datoríte cu deosebire coleguluĭ nostru d-l I. Kalinderu, precum şi zeluluĭ pus de Comisiunea specială.

«Am vĕḑut cu satisfacțiune lucrările înaintate în afacerea Zappa şi cele relative la diverse testamente şi legaturĭ.

«Nu ne îndoim că cu aceeaşĭ grijă vor fi urmărite asemenea lucrărĭ, carĭ intereséză averea Institutuluĭ nostru, şi pe viitor şi vĕ rugăm decĭ a exprimà mulțumirile Academieĭ Delegațiuniĭ şi diverselor nóstre Comisiunĭ.

«Membriĭ Comisiuniĭ: *St. Fălcoianu, A. Naum, V. A. Urechiă.*»

— Se iea spre cunoscință.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ hotărîte la 29 Martie trecut spre a studià programa dicționaruluĭ.

— Sunt aleşĭ d-niĭ *B. P. Hasdeŭ, I. Kalinderu, T. Maiorescu, D. Sturdza, Gr. G. Tocilescu.*

D-l *B. P. Hasdeŭ* ḑice, că nu póte face parte din acéstă comisiune căcĭ ar fi în contradicțiune cu sine însuşĭ. D-sa a spus că va continuà cu *Etymologicum* cu mijlócele pe carĭ le va puté procurà, şi nu înțelege cum ar puté face parte dintr'o comisiune însărcinată să facă altă lucrare în locul Etimologiculuĭ. Mulțumesce pentru onórea că a fost ales în comisiune, dar nu o póte primì.

D-l *D. Sturdza* crede, că d-l Hasdeŭ va da comisiuniĭ tot ajutorul, pentru că toțĭ suntem datorĭ a contribuì să se facă dicționarul aşà cum îl doresce Academia.

D-l *Gr. G. Tocilescu* rógă pe d-l Hasdeŭ să priméscă a face parte din comisiune, pentru că în tótă acéstă discuţiune asupra facerii dicţionaruluĭ nu a fost în simţemîntul nimĕnuĭ de a lovì pe d-l Hasdeŭ. Lucrarea d-sale o va puté continuà; cea nouă însă trebue să se facă: una nu exclude pe alta.

In discuţiune se pun propunerile Secţiuniĭ literare presentate în şedinţa precedentă.

— Se iea act de alegerea d-luĭ D. C. Ollănescu ca membru în Comisiunea pentru regulamentarea donaţiuniĭ I. Lecomte du Noüy.

Asupra propuneriĭ de a se alege d-l Duiliu Zamfirescu membru corespondent român, se face observaţiune că, pe lângă propunerea de alegere, nu s'a presentat de Secţiune expunerea despre titlurile şi meritele candindatuluĭ propus, după cum se prevede în art. 62 din Regulamentul general.

— Se decide a se înapoià Secţiuniĭ propunerea, pentru îndeplinirea şi a acesteĭ condiţiunĭ.

— Se aprobă propunerea ca subiectul premiuluĭ Adamachi din 1901 să fie: «*Istoria literatureĭ române de la Cantemir până la 1821, cu extragerĭ din autoriĭ aceleĭ epoce literare.*»

Se cetesce cererea d-luĭ T. T. Burada, membru corespondent, de a i se da un ajutor bănesc spre a face o călĕtorie la Româniĭ din Acarnania (Nordul Grecieĭ).

— Se recomandă Secţiuniĭ literare.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ istorice pentru şedinţa de la 2 Aprilie, prin care se comunică următórele decisiunĭ ale Secţiuniĭ:

a) a nu se tipărì în *Anale* biografia Baronuluĭ Th. A. Bühler de d-l E. M. Teodorescu;

b) a se recomendà Comisiuniĭ publicaţiunilor istorice Hurmuzaki documentele adunate de d-l N. Iorga, spre a se publicà când vor permite mijlócele;

c) a nu se publicà în *Anale* lucrarea: *Schiţă istorică asupra stăriĭ Bucovineĭ în trecut şi present;*

d) s'a delegat d-l I. Kalinderu spre a luà parte în Comisiunea pentru regulamentarea donaţiuniĭ I. Lecomte du Noüy;

e) a se amânà luarea decisiuniĭ pentru cumpĕrarea documentelor originale şi copiĭ rĕmase de la istoricul bucovinén Wickenhauser.

— Se iea act şi se aprobă decisiunile Secţiuniĭ.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* amintesce, că la 11 Martie trecut s'a presentat invitaţiunea făcută Academieĭ de Societatea francesă de archeologie de a participà la congresul archeologic care se va ţiné la Nîmes la 18—25 Maiŭ st. n.

— Se decide a se delegà d-l *Gr. G. Tocilescu* spre a luà parte la acest congres.

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* amintesce asemenea, că la 28 Iunie trecut s'a presentat Academieĭ invitaţiunea de luà parte la Congresul internaţional de geologie, care se va ţiné în acest an la St. Petersburg.

— Se decide ca d-l *Gr. Ştefănescu* să fie delegat al Academieĭ.

Pentru amîndouĕ aceste însărcinărĭ se va cere de la Ministeriul Instrucţiuniĭ publice sumele necesare pentru cheltuelile de călĕtorie.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 4 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *V. A. Urechiă* cetesce continuarea comunicăriĭ sale despre: *Administraţiunea Ţĕriĭ-Românescĭ şi conflicte diplomatice între 1812—1818.*

D-l *B. P. Husdeŭ* cetesce a 3-a parte a studiuluĭ sĕŭ despre *Negru-Vodă. — Intemeiarea statuluĭ muntenesc (1230—1380).*

ŞEDINŢA DIN 5 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *S. Fl. Marian* presintă publicaţiunea sa: *Resplata*, poveştĭ din Bucovina, Sucéva 1897.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 31 Martie, prin care se arată că Secţiunea a însărcinat pe d-l I. Sbiera cu examinarea colecţiuniĭ de cimiliturĭ adunate de d-l Artur Goroveĭ.

— Se iea spre cunoscinţă.

D-l *Gr. Ştefănescu* amintesce, că la începutul sesiuniĭ se oferise Academieĭ spre cumpĕrare maĭ multe portrete istorice copiate de prin bisericĭ de rĕposatul pictor Tătărĕscu; pentru examinarea lor se alesese o comisiune. Rógă comisiunea să aducă resultatul cercetărilor sale.

D-l *B. P. Hasdeŭ*, ca membru al comisiuniĭ, spune că, împreună cu d-l Tocilescu, a mers la d-na Tătărĕscu şi a examinat portretele. Sunt 3 Cantacuzinĭ şi 12 figurĭ domnescĭ. D-na Tătărĕscu cere 200 de Leĭ pentru fie-care din cele 12 portrete domnescĭ; dacă însă se ieaŭ tóte 12, le dă pentru 1.200 Leĭ. Intre portretele domnescĭ sunt treĭ de o valóre incontestabilă : Alexandru Basarab, Vladislav şi Radu-Negru. Ele aŭ fost copiate din biserica de la Curtea-de-Argeş şi originalele nu se maĭ găsesc, fiind-că aŭ fost distruse la restaurare. Aceste portrete trebue să fie autentice, căcĭ concordă cu tóte datele istorice. D-sa crede că ar fi bine să se iea şi tóte 15 portretele pentru suma de 1.500 Leĭ.

D-l I. *Kalinderu* rógă să se amâne decisiunea până Lunĭ, căcĭ ar dorì să vadă şi d-sa portretele înainte ca Academia să iea vre-o decisiune.

D-l *I. Kalinderu* propune următorul subiect pentru concursul premiuluĭ Neuschotz din 1901: «*Principiile conducĕtóre ale dreptuluĭ public modern al Românicĭ, concepţiunea vieţeĭ de la care pornesc şi resultatele ce aŭ dat la aplicare, studiate în cele treĭ Constituţiunĭ: Statutul luĭ Cuza cu actele anterióre de la Congresul din Paris, Constituţiunea de la 1866 şi cea revisuită actuală, şi în legile marĭ organice.*»

Lucrarea va trebuì să fie făcută după următórea programă:

Carĭ sunt principiile dreptuluĭ public modern român? Sunt întemeiate pe sciinţă? Cu care şcólă filosofică se légă? De la care popor a fost luat fie-care? pe ce cale? Aŭ intrat în viéţa sufletéscă a Românuluĭ? Sunt conforme cu firea sa? Care s'a dovedit maĭ roditor în aplicaţiune? A deviat saŭ s'a modificat vre-unul în practică? Dacă da, de ce? In ce sens aŭ modificat ele viéţa publică românéscă? Ce bine avem dreptul de a aşteptà pe viitor de la ele? Ce rele saŭ inconveniente? Cu un cuvînt, o icónă a vieţeĭ publice, cercetate după datele realităţiĭ, logiceĭ şi conceptelor generale.

Subiectul e sciinţific, e sociologic prin excelenţă, e de o însemnătate mare şi nu s'a făcut nimic în acéstă direcţiune la noĭ. Iaţă enumerarea câtor-va principiĭ, cu carĭ ar avé să se ocupe concurenţiĭ: *a)* Suveranitatea poporuluĭ; *b)* Exerciţiul puterilor prin delegaţiune; *c)* Separarea puterilor; *d)* Libertatea individuală (în teorie e absolută, în practică nu există pentru ţĕrănime, muncitorĭ etc.); *e)* Obligativi-

tatea învĕţămintuluĭ primar; *f)* Excluderea femeilor de la drepturile politice şi unele drepturĭ civile; *g)* Limitarea dreptuluĭ de a testà etc.

D-l *V. Maniu* ḑice, că subiectul şi programa care-l însoţesce nu lasă nimic de dorit; deschid câmp larg celuĭ care ar voì să lucreze în acéstă direcţiune. Observă însă că, înainte de Statutul luĭ Cuza, a existat ca basă a dreptuluĭ public român Convenţiunea de Paris din 1858, din care s'a născut Statutul de la 1864. Ar fi decĭ bine ca în programă să se arate acésta.

D-l *N. Ionescu* ḑice, că d-l Kalinderu a propus nu numaĭ subiectul concursuluĭ, dar şi programa, în care se arată direcţiunea desvoltăriĭ. Subiectul propus este o cestiune de drept public. Işĭ amintesce cu acéstă ocasiune o carte fórte bună, *Interpretarea economică a istorieì,* de Thorold Rogers. Intr'însa se arată strînsa legătură dintre instituţiunile economice şi starea politică. Ar fi bine să se iea ca model acea carte şi să se facă una despre istoria nóstră contemporană într'acelaşĭ fel. Instituţiunile nóstre de drept public sunt vechĭ, ele aŭ existat mult înainte de a se fi imprimat ţĕriĭ nóstre formula civilisaţiuniĭ şi a instituţiunilor occidentale. Instituţiunile actuale sunt însă o importaţiune nouă. De aceea, ca punct de plecare a lucrăriĭ trebue să se iea principiile de drept public puse în Convenţiunea de Paris, căcĭ ea a respectat autonomia locală la statelor române; să se arate apoĭ ce-am făcut noĭ cu acele principiĭ. Subiectul propus de d-l Kalinderu este o punte de trecere spre politica actuală. Să se incépă programa de la Convenţiunea de Paris şi să se desvolte cu atenţiune relaţiunea ce există între instituţiunile economice şi cele politice.

D-l *D. C. Ollănescu* ḑice, că subiectul este fórte bun, pentru că lipsesce cu totul o carte bună românéscă de drept public, în care să se oglindéscă viéţa statuluĭ român. Propunerea este în deplină conformitate cu disposiţiunile Regulamentuluĭ făcut la 1889 pentru premiul Neuschotz; ea atinge o cestiune mare: împrumutarea instituţiunilor de la străinĭ şi modul cum ele s'aŭ potrivit şi folosit la noĭ.

D-l *Gr. G. Tocilescu* găsesce subiectul fórte bun; doresce însă o redacţiune maĭ scurtă pentru enunţarea luĭ. Crede de prisos a se înscrie anume în programă ca să se tracteze cestiunea economică; ar fi maĭ bine să se lase concurenţilor grija acésta, pentru că cestiunile economice sunt prea strîns legate cu cele politice ca să pótă fi tractate unele fără altele.

D-l *I. Kalinderu* ḑice, că titlul póte fi scurtat, dar programa trebue să fie detaliată, spre a se da direcţiune precisă lucrăriĭ. Nu este pericol de a ne atinge de politică şi nu trebue să ne ferim de ea, maĭ ales

când vedem că în maĭ multe țĕrĭ, cu deosebire în Italia, o întrégă școlă juridico-economică studiază instituțiunile contemporane pentru a explicà frămîntările sociale din timpul nostru. De aceea la noĭ ar fi binefăcĕtor ca Academia să se pronunțe indirect despre actualele instituțiunĭ ale țĕriĭ, spre a se face lumină în opiniunea publică.
— Subiectul propus de d-l I. Kalinderu se aprobă.

D-l *P. Poni* cetesce raportul Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Adamachi pentru 1896 -97, presentând într'însul propunerile pentru 1897—98.

D-l *V. Maniu*, cu părere de rĕŭ, se vede în neputință de a votà asupra acestuĭ raport, pentru că n'a avut când să iea cunoscință de cuprinsul luĭ. Exprimă dorința ca în viitor să se comunice raportul cel puțin cu 2—3 ḑile înainte, spre a se puté luà cunoscință de dînsul.

D-l *Gr. G. Tocilescu* ḑice, că raportul Comisiuniĭ se presintá în condițiunile cele maĭ regulate și conform cu usul Academieĭ. Este de părere să se aprobe propunerile cuprinse în raport.

D-l *P. Poni* ḑice, că Comisiunea Adamachi a fost alésă în anul trecut și, precum a făcut în toțĭ aniĭ precedențĭ, așà și acum arată ce s'a lucrat cu Fundațiunea Adamachi și propune ce este de făcut în anul viitor pentru executarea Regulamentuluĭ întocmit de Academie. Tot ast-fel procedézá tóte Comisiunile și tóte Secțiunile Academieĭ.
— Propunerile cuprinse în raport se aprobă.

Se cetesce procesul-verbal al Secțiuniĭ sciințifice pentru ședința de la 5 Aprilie, prin care se propune a se publicà în *Anale* scrierile d-luĭ D. Negreanu: *Valorile câtor-va constante fisice pentru Bucurescĭ* și *Componenta orizontală a forțeĭ magnetice terestre pentru Bucurescĭ.*
— Se aprobă propunerea Secțiuniĭ.

Secțiunea sciințifică comunică că a delegat pe d-l Gr. Ștefănescu ca membru în Comisiunea pentru regulamentarea donațiuniĭ I. Lecomte du Noüy.

ȘEDINȚA DIN 7 APRILIE 1897. (Diminéța.)

Președința d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *I. Kalinderu* dăruesce 12 portrete domnescĭ copiate de rĕposatul pictor Tătărescu după originalele din bisericĭ, în special din biserica de la Curtea-de-Argeș înainte de restaurare.

D-l *N. Ionescu* dice, că prin darul d-luĭ Kalinderu se face nu numaĭ o plăcere membrilor şi un serviciŭ Academieĭ, dar se dă şi un bun exemplu, care va servì şi altora, de a adunà şi a dăruì portretele vechĭ, carĭ sunt expuse a se perde prin dărîmarea saŭ prefacerea bisericilor.

— Se exprimă d-luĭ I. Kalinderu mulţumirile Academieĭ pentru darul făcut.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 5 Aprilie, prin care Secţiunea propune:

a) a se tipărì de Academie colecţiunea de cimiliturĭ presentată de d-l A. Goroveĭ;

b) a se amânà pentru altă sesiune alegerea unuĭ membru corespondent român în locul vacant;

c) a se publicà concurs pentru continuarea traduceriĭ luĭ Titus Livius;

d) Comisiunea alésă pentru continuarea dicţionaruluĭ să fie însărcinată a studià şi modul de a se face o gramatică şi un dicţionar literar al limbeĭ române;

e) arată că a reales pe d-l *N. Quintescu* Secretar al Secţiuniĭ pe şépte anĭ (1897—1904);

f) arată că şi-a constituit biuroul, alegênd pe d-l *A. Naum* Preşeşedinte şi pe d-l *D. C. Ollănescu* Vice-Preşedinte.

— Propunerile Secţiuniĭ se aprobă şi se iea act de constituirea biurouluĭ eĭ.

D-l *I. Kalinderu* cetesce următórea redacţiune nouă pentru subiectul premiuluĭ Neuschotz de la 1901: «*Expunerea principiilor conducĕtóre ale dreptuluĭ public modern al Românieĭ şi cercetarea resultatelor aplicaţiuniĭ lor de la 1857 pînă în momentul de faţă.*»

Lucrarea se va face după următórea programă:

Carĭ sunt principiile dreptuluĭ public modern al Românieĭ? Sunt ele întemeiate pe sciinţă? Cu care şcolă filosofică se légă? Aŭ fost luate de la alt popor? In cas afirmativ, de la care? pe ce cale? Aŭ intrat în viéţa sufletéscă a Românuluĭ? Carĭ s'aŭ dovedit roditóre în aplicaţiune? A deviat saŭ s'a modificat vre-unul în practică? Dacă da, de ce? In ce sens aŭ modificat ele viéţa publică românéscă? Ce bine avem dreptul de a aşteptà pe viitor de la ele? Ce rele saŭ inconveniente? Cu un cuvînt, să se dea o icónă a vieţeĭ publice, cercetate după datele realităţiĭ, logiceĭ şi conceptelor generale.

Obiectele cercetăriĭ vor fi maĭ ales: Constituţiunile şi legile marĭ organice.

Iată ca indicaţiunĭ câte-va cestiunĭ, pe carĭ concurenţiĭ vor trebuì să le examineze:

Suveranitatea poporuluĭ. Exerciţiul puterilor prin delegaţiune.

Despărţirea puterilor, delimitarea lor. Obligaţiunile militare. Dreptul public militar. Libertatea individuală şi restricţiunile eĭ în drept şi în practică. (In teorie e absolută, în practică nu există pentru ţĕrănime, muncitorĭ etc.)

Obligativitatea şi gratuitatea învĕţămîntuluĭ primar.

Excluderea femeilor de la drepturile politice şi de la unele drepturĭ civile.

Limitarea dreptuluĭ de a testă şi regimul familieĭ.

Intervenţiunea statuluĭ în cestiunĭ sanitare, industriale etc.

Rolul statuluĭ ca representant al ideeĭ morale şi ca factor de progres, întru cât reese din dreptul public.

— Subiectul dimpreună cu programa este aprobat.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ Adamachi pentru 1897—1898.

— Sunt realeşĭ d-niĭ: *Sp. Haret, P. Poni, D. Sturdza.*

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ sciinţifice pentru şedinţa de la 7 Aprilie, prin care Secţiunea propune a se alege membru actual în locul vacant d-l Anghel Saligny şi membru corespondent român d-l Alexandru Viţu.

Se pune la vot propunerea de a se alege membru actual d-l Anghel Saligny.

Resultatul votuluĭ este: 19 votanţĭ, 16 pentru, 3 contra.

— D-l Preşedinte proclamă pe d-l *Anghel Saligny* ales membru al Academieĭ în Secţiunea sciinţifică.

Se pune la vot propunerea de a se alege membru corespondent român d-l A. Viţu.

Resultatul votuluĭ este: 19 votanţĭ, 17 pentru, 2 contra.

— D-l Preşedinte proclamă pe d-l A. Viţu ales membru corespondent în Secţiunea sciinţifică.

ŞEDINŢA SOLEMNĂ DIN 7 APRILIE 1897. (După amédă.)

Preşedinţa **Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ.**

D-l Preşedinte *N. Kretzulescu* adreséză Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ următórele cuvinte:

Sire, Inalte Protector al Academieĭ,

Maiestatea Vóstră aţĭ făcut onórea Academieĭ să veniţĭ să o presidaţĭ în ajunul fericiteĭ aniversărĭ a nasceriĭ Maiestăţiĭ Vóstre. Daţĭ

voe supra-octogenarului interpret al acestuĭ corp, a venì să vĕ ureze cu acéstă ocasiune anĭ îndelungaţĭ şi fericiţĭ. Dea Providenţa ca Maiestatea Vóstră, care, prin înţelepciunea ce necontenit aţĭ desfăşurat în tóte ocasiunile, aţĭ sciut să ridicaţĭ România la înălţimea la care se află astădĭ, să Vĕ acorde şi de acì înainte o deplină sănătate, ca să puteţĭ desăvîrşì opera naţională la a căreĭ fundare Maiestatea Vóstră aţĭ pus o mână vitejéscă şi iubitóre. Academia, în ceea ce o privesce, nu are cuvinte spre a arătà Maiestăţiĭ Vóstre marea sa recunoscinţă pentru înalta protecţiune şi binefacerile ce-ĭ acordaţĭ mereŭ spre a o vedé progresând.

Maiestatea Sa Regele bine-voesce a réspunde următórele cuvinte:

«Inainte de închiderea sesiuniĭ actuale, am dorit să vin încă în mij-
«locul Academieĭ, ale căreia lucrărĭ le-am urmărit tot-deauna cu cel maĭ
«viŭ interes.

«Iubirea Mea pentru frumósa nóstră limbă cresce din an în an. Cu
«atât maĭ mare este dar nerăbdarea Mea ca bogatul tesaur de cuvinte
«să fie alcătuit cât maĭ curînd.

«Mulţumind călduros Academieĭ pentru urările aşà de bine simţite
«ce-Mĭ face prin venerabilul eĭ Preşedinte, salut astădĭ cu deosebită
«plăcere pe membriĭ sĕĭ».

Maiestatea Sa Regele bine-voesce a da cuvîntul d-luĭ Gr. G. Tocilescu.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce comunicarea sa: *Basilicele şi mausoleul de la Adamklissi.*

Şedinţa se suspendă.

La redeschiderea şedinţeĭ, **Maiestatea Sa Regele** bine-voesce a da cuvîntul d-luĭ N. Ionescu.

D-l *N. Ionescu* îşĭ expune comunicarea sa: *Din istoria nóstră contemporană. — Luarea Griviţeĭ.* (1)

---

(1) Maĭ jos în *Anexe.*

ŞEDINŢA DIN 8 APRILIE 1897.

Peşedinţa d-luĭ *N. Kretzulescu.*

D-l *A. Roman* ḑice, că în urma întinderiĭ însărcinărilor carĭ s'aŭ dat comisiuniĭ alese pentru studiul cestiuniĭ dicţionaruluĭ, este necesar a se adaoge la acea comisiune încă un membru din Secţiunea literară, şi propune să fie ales d-l N. Quintescu.

D-l *I. Kalinderu* ḑice, că dacă se revine asupra votuluĭ prin care s'a ales comisiunea, ar fi bine să fie ales alt membru în locul d-sale, nefiind d-sa specialist în lexicografie, precum ar trebuì, după părerea d-luĭ Roman.

D-l *Gr. Ştefănescu* observă, că nu póte fi vorba a se reveni asupra alegeriĭ făcute, ci numaĭ a se maĭ alege încă un membru în acea comisiune, şi acesta să fie d-l Quintescu.

D-l *I. C. Negruzzi* ḑice, că d-l Quintescu este specialist în filologie şi este necesar ca comisiunea să se pótă folosì de luminele d-sale. Din acéstă causă se unesce cu propunerea d-luĭ Roman.

D-l *D. Sturdza* observă, că nu este bine a se reveni asupra voturilor date şi a decisiunilor luate şi ar fi maĭ bine ca comisiunile odată alese să rĕmână neschimbate până la îndeplinirea însărcinărilor lor. De altfel, se unesce cu alegerea d-luĭ Quintescu, fără a se creà precedente.

— Se alege d-l *N. Quintescu* membru în comisiunea însărcinată cu studiarea cestiuniĭ dicţionaruluĭ.

Se presintă publicaţiunea: *Description géologique de Java et Madoura* de Dr. R. D. M. Verbeek şi R. Fennema, 2 volume şi 1 atlas, Amsterdam 1896. Acéstă publicaţiune s'a primit fără arătarea numeluĭ dăruitoruluĭ.

Se cetesce procesul verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 7 Aprilie, prin care se arată că Secţiunea propune a nu se acordà d-luĭ T. T. Burada ajutorul cerut pentru a călĕtorì în Acarnania.

— Propunerea Secţiuniĭ se aprobă.

D-l *P. Poni* cetesce raportul comisiuniĭ însărcinate cu examinarea manuscriptelor presentate la premiul Lazăr cu subiectul: «*Studiul vinurilor din România* etc.»

— Conclusiunea raportuluĭ, de a nu se acordà premiul niciĭ unuĭ concurent, se aprobă.

— Propunerea de a se menţiné acelaşĭ subiect la concursul premiuluĭ Lazăr din 1903 se aprobă, dimpreună cu programa pentru acest subiect întocmită de d-l Poni în următórea cuprindere:

«Acest studiŭ va trebuì să cuprindă cel puţin:
«I. Expunerea cunoscinţelor ce avem asupra:
«*a)* întinderiĭ viilor, valoriĭ şi costuluĭ cultureĭ lor;
«*b)* producţiuniĭ vinuluĭ saŭ a producţiunilor derivate şi a valoriĭ lor;
«*c)* comerciuluĭ exterior de vinurĭ şi de producte derivate; şi
«*d)* consumaţiuniĭ interióre de vinurĭ şi de producte derivate.
«II. Descrierea a cel puţin patru din marile podgoriĭ din ţéră, luând de preferinţă două din Muntenia şi două din Moldova.
«Descrierea va trebuì să cuprindă:
«*a)* topografia generală;
«*b)* exposiţiunea;
«*c)* natura geologică şi petrografică a soluluì;
«*d)* pe cât posibil climatul saŭ cel puţin datele meteorologice ale regiuniĭ;
«*e)* descrierea speciilor de viţă cultivate, cu desemnurĭ de strugurĭ şi de frunze;
«*f)* modul de cultură a viţeĭ şi costul lucruluĭ;
«*g)* modul fabricăriĭ vinuluĭ şi eventual al productelor derivate;
«*h)* producţiunea, valórea eĭ;
«*i)* valórea viilor;
«*j)* viile cele maĭ renumite;
«*k)* analisa mecanică şi chimică a pămîntuluĭ din cel puţin treĭ viĭ pe podgorie, carĭ se deosibesc maĭ mult una de alta, fie prin calitatea saŭ cantitatea productelor, fie prin natura pămîntuluĭ;
«*l)* analisa mustuluĭ fabricat din câte o singură specie de strugurĭ;
«*m)* analisa musturilor fabricate din amestecurĭ de strugurĭ, aşà cum se face de ordinar prepararea lor în localitate; se vor analisà cel puţin musturile provenind din viile ale căror pămînturì aŭ fost analisate;
«*n)* analisa vinurilor din acele podgoriĭ, analisându-se cel puţin vinurile din viile ale căror pămînturĭ aŭ fost analisate şi pe cât posibil vinurile produse în aceeaşĭ vie în diferiţĭ anĭ.»

D-l *Gr. G. Tocilescu* dă cetire raportuluĭ general al Comisiuniĭ premielor anuale, care recomandă pentru a fi premiată cu Marele Premiŭ Năsturel lucrarea d-luĭ Gr. I. Alexandrescu, *Studiĭ asupra obiceielor juridice ale poporuluĭ român.*

D-l *D. C. Ollănescu* observă, că lucrarea d-luĭ Alexandrescu propusă de majoritatea comisiuniĭ a fi onorată cu Marele Premiŭ Năsturel, după însăşĭ mărturisirea autoruluĭ, este numaĭ o parte din o lucrare maĭ mare. Aşà fiind, ea este exclusă de la premiare, pentru că decisiunea regulamentară de la 1876 asupra premielor Năsturel din seria B, la punctul 4, prescrie că «partea unuĭ op care se presintă la concurs

trebue să aibă întinderea unuĭ volum de cel puţin 400 pagine, şi nu a uneĭ simple făsciόre», cum este broşura d-luĭ Alexandrescu.

D-l *D. Sturdza* este de părere a nu se da premiul acesteĭ cărţĭ, care este necompletă şi plină de cele maĭ greşite vederĭ. Autorul vorbesce de contradicerile carĭ s'ar aflà între Codul civil şi obiceiul pămîntuluĭ; dar ar fi trebuit să arate, printr'un studiŭ serios şi întins, în ce constă acel obiceiŭ al pămîntuluĭ, şi acest studiŭ nu este făcut de autor. D-sa este de părere ca Marele Premiŭ Năsturel să se dea pentru scrierea d-luĭ Neniţescu, care este o lucrare originală despre o ţéră românéscă.

D-l *I. Kalinderu* ar avé multe observaţiunĭ de făcut asupra scrieriĭ d-luĭ Alexandrescu, dar ele sunt înlăturate, fiind-că publicaţiunea nu îndeplinesce condiţiunile de formă pentru a fi premiată. Autorul este de un pesimism oribil, cu atât maĭ regretabil, cu cât vine de la un magistrat, care s'a speriat de óre-carĭ dificultăţĭ ce se întîlnesc la noĭ cu aplicarea Coduluĭ civil. Dacă ar fi vĕdut d-sa cum s'a aplicat în Francia Codul civil, care este plin de drept al «obiceiurilor», acolo ar fi vĕdut varietate de jurisprudenţă. La început, aplicarea Coduluĭ civil în Francia a causat atât de marĭ perturburaţiunĭ între magistraţĭ, în cât aceştia aŭ fost nevoiţĭ să se strîngă în adunărĭ spre a se înţelege despre modul cum să se aplice legile nouĕ. La noĭ nu s'a întîmplat aşà. Codul nostru civil este bun; el va fi modificat şi va intrà cu încetul în moravurĭ. Până acum nu s'a audit despre un drept al «obiceiurilor», care ar existà la noĭ alăturea cu dreptul civil.

Se pune la vot propunerea de a se da d-luĭ Gr. I. Alexandrescu Marele Premiŭ Năsturel.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 19, pentru 1, contra 18.

— Propunerea de premiare s'a respins.

Propunerea de a se da Marele Premiŭ Năsturel d-luĭ I. Neniţescu.

D-l *I. Caragiani* amintesce, că în anul trecut cartea d-luĭ Neniţescu a fost premiată cu maĭ unanimitatea voturilor. Este o carte bună şi, nefiind alta maĭ bună, merită să i se dea premiul. D-sa propune ca d-l Tocilescu să cetéscă raportul sĕŭ din anul trecut, despre meritele d-luĭ Neniţescu.

D-l *D. Sturdza* dice, că asupra tuturor ţĕrilor vecine, Bulgaria, Sêrbia, s'aŭ publicat o mulţime de cărţĭ descriptive. Numaĭ despre ţĕrile românescĭ nu s'aŭ făcut până acuma asemenea cărţĭ de aĭ noştri şi din al nostru punct de vedere. Să se dea d-luĭ Neniţescu premiul, atât pentru că cartea este bună, cât şi pentru că s'ar încuragià şi alţiĭ să facă scrierĭ de acelaşĭ fel.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce apreciarea făcută în anul trecut asupra scrieriĭ d-luĭ Neniţescu.

Se pune la vot propunerea de a se da d-luĭ Neniţescu Marele Premiŭ Năsturel.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 21, pentru 11, contra 10.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea neîntrunind două treimĭ, ci numaĭ majoritatea absolută, urméză a fi supusă la o nouă votare în şedinţa viitóre.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ premielor anuale Năsturel-Herĕscu, Lazăr şi Adamachi din 1898.

— Sunt aleşĭ:

Din Secţiunea literară, d-niĭ: *I. C. Negruzzi, D. C. Ollănescu, N. Quintescu.*

Din Secţiunea istorică, d-niĭ: *V. Babeş, V. Maniu, S. Fl. Marian.*

Din Secţiunea sciinţifică, d-niĭ: *Dr. I. Felix, A. Saligny, Gr. Ştefănescu.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru premiul Eliade-Rădulescu din 1898, pus la concurs cu subiectul: «*Consideraţiunĭ istorice şi geografice asupra Basarabieĭ înainte de 1812* etc».

— Sunt aleşĭ d-niĭ: *B. P. Hasdeŭ, I. Kalinderu, Gr. G. Tocilescu.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru premiul Adamachi din 1898, pus la concurs cu subiectul: «*Metropolitul Varlaam* etc».

— Sunt aleşĭ d-niĭ: *N. Ionescu, I. M. Moldovanu, V. A. Urechiă.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru premiul G. San-Marin din 1898, pus la concurs cu subiectul: «*Consideraţiunĭ asupra comerciuluĭ Românieĭ* etc».

— Sunt aleşĭ d-niĭ: *I. Kalinderu, A. Saligny, D. Sturdza.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru premiul Princesa Alina Ştirbeĭ din 1898, pus la concurs pentru cea maĭ bună: «*Carte de lectură pentru şcólele secundare.*»

— Sunt aleşĭ d-niĭ: *Sp. Haret, P. Poni, D. Sturdza.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ financiare pentru anul 1897-98.

— Sunt aleşĭ d-niĭ: *V. Babeş, Sp. Haret, P. Poni.*

ŞEDINŢA DIN 9 APRILIE 1897. (Diminéţă.)

Preşedinţa d-luĭ Vice-Preşedinte *P. S. Aurelian.*

D-l *I. Kalinderu* presintă în dar din partea d-luĭ A. Ihalski, fotograf în Sinaia, o mare fotografie representând grupul: Impĕratul Francisc Iosif, familia Regală română şi ambele suite la Sinaia în 18 Septembre 1896.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ sciinţifice pentru şedinţa de la 9 Aprilie, prin care propune să se iea act despre memoriul presintat de d-l C. C. Minculescu asupra instalaţiunilor electrice din oraşele Paris, Lyon, Geneva şi Marsilia, memoriŭ făcut pentru îndeplinirea obligaţiunilor sale ca bursier din Fundaţiunea Adamachi.

— Se iea act.

Se procede la a doua votare asupra propuneriĭ de a se acordà d-luĭ I. Neniţescu Marele Premiŭ Năsturel.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 19, pentru 6, contra 13.

— Propunerea de premiare s'a respins.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce continuarea raportuluĭ despre cele-lalte publicaţiunĭ presentate la Marele Premiŭ Năsturel.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce apoĭ raportul special al d-luĭ B. P. Hasdeŭ despre traducerea *Aeneideĭ* luĭ Virgiliŭ de d-l G. Coşbuc.

D-l *N. Quintescu* ḑice, că ar fi de dorit ca Comisiunea premielor, aĭ căreĭ membri aŭ peste patru lunĭ pentru studiarea scrierilor presentate la concurs, să facă asupra lor recensiunĭ complete şi desvoltate, arătând meritele şi defectele, atât pentru ca ceĭ-lalţĭ membri aĭ Academieĭ să-şĭ pótă face convingerea pentru a votà, cât şi pentru ca să fie o explicare înaintea publiculuĭ asupra decisiunilor nóstre. D-sa nu cunósce pe d-l Coşbuc; a cetit însă traducerea *Aeneideĭ,* care este o lucrare de mare merit. Printr'o muncă grea şi îndelungată, traducĕtorul a reuşit să presinte în limba română poemul latin în formele ritmice ale originaluluĭ. Crede că Academia ar face bine rĕsplătind pe traducĕtor, dându-ĭ premiul.

D-l *Sp. Haret* se folosesce de ocasiune spre a face câte-va observaţiunĭ asupra dăriĭ premielor. Dacă observăm cum s'aŭ dat până acum premiele Academieĭ, vedem că, afară de Alecsandri, niciĭ unul din scriitoriĭ noştri de frunte n'a fost premiat de Academie: Eminescu, Vlahuţă, Coşbuc. Crede că, spre explicarea acestuĭ fapt, trebue să fie un defect în organisarea premielor, carĭ sunt destinate tocmaĭ pentru

încuragiarea scriitorilor noştri de talent Vedem asemenea că în uniĭ anĭ s'aŭ dat premiĭ unor scrierĭ fórte slabe, iar într'alţĭ anĭ s'aŭ refusat altora mult maĭ bune, şi totuşĭ, în amîndouĕ casurile, Academia a procedat în regulă. Este decĭ evident că regula nu este bună.

D-l *D. C. Ollănescu* cu părere de rĕŭ a vĕḑut că lucrarea d-luĭ Coşbuc, atât de însemnată, nu a avut voturĭ pentru premiare în Comisiunea premielor şi că nu i s'a făcut onórea unuĭ raport maĭ desvoltat Dacă defecte are acéstă lucrare, ele pot fi numaĭ urmarea moduluĭ cum traducĕtorul şi-a impus să întórcă în românesce opera poetuluĭ latin. Cetitorul român întîmpină la început óre-care greutate, până se obicĭnuesce cu ritmul poetuluĭ român, care a căutat să păşéscă pe urmele originaluluĭ. Inţelesul textuluĭ latin însă este perfect reprodus românesce. Coşbuc şi-a propus un problem fórte greŭ şi l'a resolvit cu mult talent şi cu mare muncă. Să i se recunóscă pentru acestea dreptul la un premiŭ al Academieĭ. Să i se dea Marele Premiŭ Năsturel, pe care-l merită atât prin talent cât şi prin munca sa.

D-l *I. Kalinderu* se bucură că d-l Ollănescu se unesce cu părerea ce d-sa a exprimat în şedinţa precedentă despre Coşbuc, care a făcut o lucrare fórte dificilă traducĕnd *Aeneida* în exametre române. Acéstă lucrare merită a fi premiată de Academie, cu atât maĭ mult cu cât întrégă activitatea literară a luĭ Coşbuc este din cele maĭ meritoriĭ. Poetul G. Coşbuc a publicat poesiile sale în 2 volume: *Idile şi balade* şi *Fire de tort.* Acum nouĕ saŭ póte ḑece anĭ, *Nunta Zamfireĭ*, care aduce cu descrierile de serbărĭ din Omer, atrase atenţiunea generală asupra sa. Ca maĭ toţĭ ómeniĭ de mare valóre, a fost acusat de plagiat de un fost grefier din Pétra-Némţ, d-l Lazu. A fost apĕrat cu căldură în «Convorbirĭ literare» etc. Originalitatea sa stă în aceea că, pe când domniaŭ imitatoriĭ pesimismuluĭ filosofic al luĭ Eminescu, el ne-a înfăţişat un ţĕran sănătos, voinic şi voios. Poesiile sale de amor nu se compun din vaete şi oftaturĭ, ci respiră bucuria de a trăì. El póte fi asemĕnat, pentru firea sa morală şi optimistă, cu poetul scoţian Burus. *Mórtea luĭ Fulger* de Coşbuc conţine asupra problemeĭ vieţeĭ omenescĭ cugetările cele maĭ înalte scrise până acum în limba românéscă. Ca putere de concepţiune şi plasticitate de expresiune, e pe acelaşĭ rînd cu Eminescu. A tradus şi multe poesiĭ indiene,— firesce nu din original, căcĭ nu scie sanscrita. Defectul traduceriĭ sale a *Aeneideĭ* e că a voit să păstreze ritmul original, ceea ce limba română nu permite; de acolo provin tóte greşalele ce i se pot dovedì, dar are şi părţĭ admirabile.

D-l *A. Roman* ḑice, că în cele spuse maĭ ales în Comisiunea pre-

mielor despre traducerea *Aeneideĭ* de d-l Coşbuc, i s'a imputat că a tradus în exametre, carĭ nu se pot face românesce. Dar tocmaĭ acésta este marele merit al lucrăriĭ. Cartea d-luĭ Coşbuc este o lucrare de mare valóre şi umple un mare gol în literatura nóstră, care este până acum lipsită de traducerĭ bune ale marilor poeţĭ clasicĭ.

D-l *P. S. Aurelian:* Mĕ asociez întru tóte cu declaraţiunile făcute de colegul nostru d-l Haret. Este invederat că scopul instituiriĭ premielor este de a se încuragià literaţiĭ şi ómeniĭ de sciinţă; or, până acum vedem că se înlătură scriitorĭ carĭ aŭ drept la tótă solicitudinea Academieĭ. Poetul Coşbuc este un reformator în poesia nóstră şi, ca atare, merită tótă încuragiarea nóstră. Acordându-ĭ un premiŭ, vom bine-merità de aceĭ fundatorĭ de premiĭ şi vom rĕspunde aşteptăriĭ iubitorilor de desvoltare a literatureĭ române. Ca şi d-l Kalinderu, îmĭ permit a recomendà Academieĭ pe acest scriitor de valóre.

D-l *Gr. Ştefănescu*: Domnilor colegĭ, fiind-că în sesiunea acésta s'a făcut un precedent cu votarea premiăriĭ lucrăriĭ d-luĭ Neniţescu, care n'a întrunit decât un vot în Comisiunea de premiĭ, mĕ unesc şi eŭ cu propunerea d-luĭ Roman, ca să punem la vot şi lucrarea d-luĭ Coşbuc. Acésta însă să nu creeze un precedent pentru viitor.

D-l *V. Maniu* se unesce cu părerea d-lor Ştefănescu şi Haret şi a celor-alţĭ carĭ susţin premiarea. Consideră lucrarea d-luĭ Coşbuc ca o scriere de mare valóre, făcută cu talent şi cu studiĭ, reuşind a da o bună reproducere în românesce a celebruluĭ poem al luĭ Virgiliŭ.

Se pune la vot propunerea de a se acordà d-luĭ G. Coşbuc Marele Premiŭ Năsturel.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 20, pentru 16, contra 4.

— D-l Preşedinte anunţă că Marele Premiŭ Năsturel s'a acordat d-luĭ G. Coşbuc.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce raportul general al Comisiuniĭ premielor asupra scrierilor presentate la Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu. Comisiunea recomandă scrierile următóre: *Proverbele Românilor* de I. Zanne, *In vîltóre* de Al. Vlahuţă şi *Sincere* de D. R. Rosetti.

Se pune la vot propunerea de a se acordà Premiul Eliade-Rădulescu d-luĭ I. Zanne.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 19, pentru 15, contra 4.

— D-l Preşedinte anunţă că Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu s'a acordat d-luĭ I. Zanne.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce raportul general al Comisiuniĭ premielor

asupra cărţilor presentate la Premiul Adamachi, pentru acordarea căruia Comisiunea face următórea propunere: /

«Comisiunea a fost în unanimitate de părere ca, din Premiul Adamachi, care este divisibil, să se acorde 2.000 Leĭ d-luĭ I. Manliu şi 1.500 Leĭ d-luĭ Dr. Luca. Comisiunea de asemenea propune a se decerne 1.500 Leĭ şi d-luĭ I. Rădoĭ pentru *Cestiunea agrară în România.*»

D-l *Dr. V. Babeş* cetesce raportul d-sale special despre publicaţiunea d-luĭ Dr. Luca: *Procedee pentru explorarea reflexelor tendinóse.*

D-l *A. Roman* dice, că pe când a votat să se dea din Premiul Adamachi 1.500 Leĭ d-luĭ Dr. Luca, d-sa nu scià că lucrarea presentată este o tesă de concurs pentru o funcţiune medicală. Aşà fiind, crede că scrierĭ de acéstă natură nu se pot premià de Academie.

Se pune la vot propunerea de a se da d-luĭ Dr. Luca 1.500 Leĭ din Premiul Adamachi.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 18, pentru 8, contra 10.

— Propunerea de premiare s'a respins.

Se pune la vot propunerea de a se da d-luĭ I. Manliu 2.000 Leĭ din Premiul Adamachi.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 18, pentru 16, contra 2.

— D-l Preşedinte anunţă că s'aŭ acordat d-luĭ I. Manliu 2.000 Leĭ din Premiul Adamachi.

Se pune la vot propunerea de a se acordà d-luĭ I. Rădoĭ 1.500 Leĭ din Premiul Adamachi.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 18, pentru 2, contra 16.

— Propunerea de premiare s'a respins.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ istorice pentru şedinţa de la 7 Aprilie, prin care Secţiunea arată:

a) că şi-a constituit biuroul pentru 1897—98, alegênd pe d-l *I. Kalinderu* Preşedinte şi pe d-l *V. A. Urechiă* Vice-Preşedinte;

b) că a decis a amânà alegerea de membru în locul vacant pentru sesiunea viitóre;

c) că propune a se alege membri corespondenţĭ românĭ în locurile vacante d-niĭ I. Tanoviceanu şi N. Iorga.

D-l *I. Kalinderu,* conformându-se articoluluĭ 62 din Regulament, arată titlurile candidaţilor propuşĭ. D-l Ioan Tanoviceanu, profesor la Facultatea de drept din Iaşĭ, se ocupă fórte serios şi fórte stăruitor cu studiele critice juridice, cu studiele istorice şi cu cercetările documentale în acéstă privinţă, pe carĭ le face atât în colecţiunile Academieĭ cât şi în alte colecţiunĭ din ţéră şi de afară. Este unul din colaboratoriĭ asi-

duĭ aĭ *Archiveĭ Societățiĭ sciințifice și literare* din Iașĭ, în care a publicat maĭ tóte lucrările sale istorice și juridice, ale cărora titlurĭ d-l Ioan Kalinderu le-a expus dejà în sînul Secțiuniĭ istorice. D-l Nicolae Iorga, tînĕrul profesor de istorie la Facultatea de litere din Bucurescĭ, este un neobosit cercetător de documente și s'a făcut dejà cunoscut prin studiele sale literare și maĭ ales istorice, publicate în limbele română și francesă, atât asupra istorieĭ române cât și asupra aceleĭ generale, fie în reviste, fie în volume separate, după cum d-l Ioan Kalinderu a expus dejà în Secțiunea istorică. Academia nóstră însășĭ a tipărit în *Analele* sale un memoriŭ istoric al d-luĭ N. Iorga și a primit să publice în marea colecțiune de documente Hurmuzaki o serie de rapórte ale Consulilor prusienĭ din Principate, decopiate de d-l N. Iorga în archivele din Berlin.

Se pune la vot alegerea d-luĭ I. Tanoviceanu ca membru corespondent român.

Resultatul votuluĭ este: Votanțĭ 20, pentru 19, contra 1.

— D-l Președinte proclamă pe d-l I. Tanoviceanu ales membru corespondent român al Secțiuniĭ istorice.

Se pune la vot alegerea d-luĭ N. Iorga ca membru corespondent român.

Resultatul votuluĭ este: Votanțĭ 20, pentru 18, contra 2.

— D-l Președinte proclamă pe d-l N. Iorga ales membru corespondent român al Secțiuniĭ istorice.

La ordinea ḑileĭ se pune regulamentarea donațiuniĭ I. Lecomte du Noüy.

D-l *I. Kalinderu*, în numele comisiuniĭ însărcinate cu acéstă regulamentare, ḑice că, în timpul scurt și în mijlocul celor-lalte ocupațiunĭ ale Academieĭ, comisiunea, alésă de abià acum două treĭ ḑile, n'a putut întocmì regulamentul acesteĭ donațiunĭ și nicĭ nu are când să-l maĭ facă, fiind-că astăḑĭ sesiunea se închide.

D-l *D. Sturdza* propune a se da Delegațiuniĭ autorisarea de a pune în executare regulamentul, pe care comisiunea îl va presentà biurouluĭ.

— Propunerea d-luĭ D. Sturdza se aprobă.

Se procede la alegerea Delegațiuniĭ pentru 1897—98.

Președinte este reales d-l *N. Kretzulescu* cu unanimitate de 19 voturĭ.

Vice-Președințĭ sunt realeșĭ d-niĭ: *Gr. G. Tocilescu* din Secțiunea literară, *I. Kalinderu* din Secțiunea istorică, *P. S. Aurelian* din Secțiunea sciințifică.

ŞEDINŢA DIN 9 APRILIE 1897. (După amédă.)

Preşedinţa d-luĭ Vice-Preşedinte *Gr. G. Tocilescu.*

D-l Vice-Preşedinte *Gr. G. Tocilescu,* mulţumind pentru realegerea sa de Vice-Preşedinte, rostesce următórele cuvinte: Domnilor şi stimaţí colegĭ, daţi-mĭ voie să vĕ exprim simţemintele ce-mĭ insuflă onórea, ce pentru a treia óră îmĭ faceţĭ, de a mĕ alege membru în Delegaţiune. Academia Română capĕtă din ḑi în ḑi un rol maĭ însemnat în mişcarea nóstră culturală şi naţională. In fie-care moment sarcinĭ nouĕ, probleme nouĕ i se impun în realisarea scopuluĭ sĕŭ mare, ideal şi patriotic; de netăgăduit lucru este, că mărirea Românieĭ se rézimă pe relaţiunea între sciinţă şi stat şi că instituţiunea aceea, care la cultul sciinţeĭ asociază cultul patrieĭ, are menirea de a exercità din ce în ce maĭ mare autoritate morală, intelectuală şi politică. Ce mijlóce staŭ însă la îndemână acesteĭ înalte representante a sciinţeĭ în ţéră şi străinătate? Sciinţa este aşà de vastă, câmpul eĭ cresce şi se lărgesce în tóte sensurile; dar cu cât uriaşul edificiŭ se înalţă maĭ sus, cu atât lucrătorul isolat se arată din ce în ce maĭ mic şi maĭ mărunt; cu cât devenim maĭ specialiştĭ, pe atât pare-se că perdem din vedere că sciinţa ca şi metoda e unitară, că cel ce are credinţă în sciinţă trebue să admită idea unităţiĭ sciinţeĭ; că mergênd pe cale fără să ne uităm alăturea de noĭ, avem aerul de a nu ne cunósce uniĭ pe alţiĭ, sciinţa nóstră o credem că par'că ar fi singură pe lume, şi une-orĭ perdem simţemîntul solidarităţiĭ comune. Remediul la acésta nu póte fi decât asociaţiunea tuturor inteligenţelor: şi Academia este simbolul cel maĭ viŭ al acesteĭ cugetărĭ Acì găsim representate tóte nevoile civilisaţiuniĭ moderne; acì îşĭ află *sursum corda* tóte sciinţele, pe tóte ea le cultivă, pe tóte ea le reunesce, precum reunite sunt tóte în spiritul omenesc. Este colaboraţiunea la o operă comună care ne légă, este bucuria ce simţim că toţĭ acì avem aceleaşĭ cugetărĭ, aceleaşĭ simţeminte, aceleaşĭ aspiraţiunĭ,— aspiraţiunĭ carĭ merg departe, — şi întocmaĭ ca albinele muncitóre carĭ, după ce s'aŭ nutrit cu florile cele maĭ frumóse, vin să depună la olaltă rodul munceĭ lor, venim fie-care din noĭ, ḑi cu ḑi, ca, în marginele puterilor de carĭ dispunem, să adăogim câte cevà la domeniul spirituluĭ omenesc, să ajutăm la deslegarea marelor probleme ideale ale omeniriĭ, să onorăm naţiunea şi să o servim, mărind valórea spirituluĭ, care este isvorul tuturor valorilor! S'a ḑis că nimic nu strică maĭ mult uneĭ Academiĭ ca spiritul

de partid, ca gelosia, ca urele particulare, când vin să se amestece în mersul regulat al funcţionăriĭ eĭ! Până astădĭ, instituţiunea nóstră a fost ferită, graţie Domnuluĭ, de un aşà rĕŭ, care aiurea a bântuit Academiile cele maĭ celebre. Tăciunele vrajbeĭ n'a fost, nicĭ va fi vre-odată aprins între noĭ, discordia o socotim ca o trădare între camaradĭ şi, orĭ-carĭ ar puté fi deosebirile de vederĭ pe terenul politic, — în regiunile aceste înalte ale cugetăriĭ şi ale spirituluĭ, suntem toţĭ soldaţiĭ aceleeaşĭ cause, toţĭ servim sub un acelaşĭ drapel: causa sciinţeĭ şi drapelul Românismuluĭ. Pilda de muncă spornică, de stăruinţă statornică şi de încredere nestrămutată în viitorul némuluĭ o luăm de la Augustul nostru Protector, de la Preşedintele nostru de onóre, de la Maiestatea Sa Regele! Lariĭ noştri, deiĭ noştri tutelarĭ, sunt sufletele acelora ce aŭ fost odinióră între noĭ, aŭ sburat dintre noĭ, iar icónele lor staŭ astădĭ înfipte colo pe perete! Iacă promotoriĭ limbeĭ şi literatureĭ, iacă poeţiĭ şi istoriciĭ, iacă bărbaţiĭ politicĭ şi oratoriĭ tribunelor ilustre, de unde aŭ picat în memoria ómenilor atâtea cuvinte, şi prin braţul şi mintea cărora s'aŭ săvîrşit atâtea fapte, spre a nu puté fi vre-odată uitaţĭ! Eĭ aŭ fost pentru mulţĭ din noĭ magistri, pentru noĭ toţĭ sunt modelurĭ de imitat. Semĕnătorĭ aĭ ogoruluĭ limbeĭ, literatureĭ şi sciinţeĭ, spintecătorĭ de cărărĭ nouĕ şi anevoióse, visătorĭ aĭ glorieĭ şi măririĭ patrieĭ, eĭ ne-aŭ lăsat o moştenire din cele maĭ preţióse, din cele maĭ ilustre, dar şi din cele ce ne impun marĭ datoriĭ: ogorul desţelenit trebue pururea şi tot maĭ mult lucrat, ca să dea róde din ce în ce maĭ bogate şi maĭ frumóse; potecile trebuesc lărgite şi prefăcute în căĭ marĭ, unde să tragem după noĭ generaţiunile tinere şi să le îmbărbătăm; visurile aurite ale lor, nu numaĭ să le hrănim, dar să luptăm a le îndeplinì! Acésta este chemarea nóstră, acesta idealul nostru. Prin literatură, prin sciinţă, vom învinge.

Se cetesce propunerea subscrisă de d-niĭ *I. Caragiani, A. Naum, D. C. Ollănescu, A. Roman, D. Sturdza, Gr. G. Tocilescu, A. Vulcan,* de a se alege membri onorarĭ d-niĭ Eugen Bormann, profesor de istoria romană şi de epigrafie la Universitatea din Viena, şi Alfred de Domaszewski, profesor de anticităţĭ romane la Universitatea din Heidelberg.

Se pune la vot alegerea d-luĭ Eugen Bormann.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 19 pentru.

— D-l Preşedinte proclamă pe d-l E. Bormann ales membru onorar.

Se pune la vot alegerea d-luĭ Alfred de Domaszewski.

Resultatul votuluĭ este: Votanţĭ 19 pentru.

— D-l Preşedinte proclamă pe d-l A. de Domaszewski ales membru onorar.

D-l *V. Babeş* cetesce raportul Comisiuniĭ financiare a Academieĭ asupra gestiuniĭ financiare în anul 1896—97.

— Raportul se iea spre cunoscinţă şi conclusiunile luĭ se aprobă.

D-l *P. Poni* cetesce raportul Comisiuniĭ financiare asupra gestiuniĭ bănescĭ a Fundaţiuniĭ Adamachi în anul 1896—97.

— Raportul se iea spre cunoscinţă şi conclusiunile luĭ se aprobă.

D-l *P. Poni* cetesce raportul Comisiuniĭ financiare asupra gestiuniĭ bănescĭ a Fundaţiuniĭ Otteteleşanu în anul 1896—97.

— Raportul se iea spre cunoscinţă şi conclusiunile luĭ se aprobă.

D-l *D. Sturdza* cetesce budgetul general al Academieĭ pentru 14 lunĭ, 1 Aprilie 1897—31 Maiŭ 1898.

— Veniturile, în sumă de Leĭ 359.403,10, se pun la vot şi se aprobă.

— Cheltuelile, în sumă de Leĭ 362.122,30, se pun la vot şi se aprobă.

— Se pune la vot budgetul în total şi se aprobă.

D-l *I. Kalinderu* atrage atenţiunea asupra fonduluĭ Scorţeanu, instituit în anul trecut prin legatul rĕposateĭ Maria Uţa G. Şchiopescu. Acest fond este destinat prin testament ca, din venitul luĭ, să se distribue cărţĭ religióse la copiiĭ săracĭ din întréga ţéră. Acéstă însărcinare ar fi bine să se combine cu a testamentuluĭ Ioan Fĕtu şi să se dea aceleaşĭ comisiunĭ sarcina de a executà voinţa testatóreĭ.

— Propunerea d-luĭ I. Kalinderu se aprobă.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce următórea scrisóre ce a primit acum de la d-l Preşedinte N. Kretzulescu:

«Aflu că Academia mi-a făcut onórea a mĕ realege ca Preşedinte pentru anul 1897—98.

«In neputinţă de a eşì din casă din causa uneĭ indisposiţiunĭ, vĕ rog ca, împreună cu toţĭ onorabiliĭ noştri colegĭ, să bine-voiţĭ a primì viile mele mulţumirĭ.

«Nu pot considerà acéstă nouă realegere decât ca o probă de simţemintele ce cu toţiĭ păstraţĭ aceluia, care într'un timp de maĭ mult de o jumătate secol a contribuit, pe cât a putut din parte-ĭ, la punerea temelieĭ regeneraţiuniĭ ţĕriĭ.»

D-l *I. Kalinderu* ḑice: Fiind-că eŭ n'am fost de faţă la alegerea

Delegaţiunii, viŭ a exprimà adînca mea recunoscinţă pentru onórea ce mi-aţĭ făcut, realegêndu-mĕ Vice-Preşedinte. Promit că mĕ voiŭ sillì tot-deauna a fi demn de onórea ce mi s'a făcut. Academia şi Fundaţiunea universitară Carol I sunt instituţiunile pentru carĭ port tot-deauna un viŭ interes în inima mea.

D-l *P. S. Aurelian* mulţumesce pentru realegerea sa de Vice-Preşedinte şi promite că va da tot concursul la lucrările Academieĭ.

D-l *D. Sturdza* dă cetire budgetuluĭ Fundaţiuniĭ Adamachi pentru anul 1897—98.

— Budgetul se pune la vot şi se aprobă.

D-l *D. Sturdza* cetesce budgetul Fundaţiuniĭ Otteteleşanu pentru anul 1897—98.

— Budgetul se pune la vot şi se aprobă.

D-l *Gr. Ştefănescu* întrébă cum stă Academia faţă cu sarcina cuprinsă în testamentul Otteteleşanu de a înzestrà elevele Institutuluĭ.

D-l *I. Kalinderu* rĕspunde, că în testament acésta nu este o obligaţiune, ci este facultativ, căcĭ se ḑice anume: «Prisosul ce va rĕmâné după budgetul anuluĭ se va capitalisà spre a se da zestre acelor fete.» Este decĭ evident, că zestrea se va da numaĭ când va fi format acest capital, făcut din economiile budgetelor anuale saŭ din alte isvóre. In aceştĭ întâĭ anĭ veniturile sunt absorbite de completarea instalaţiuniĭ Institutuluĭ cu clădirĭ nouĕ. După ce acestea vor fi gata, repede se va face şi fondul dotaţiuniĭ, care de alt-fel este şi început.

D-l Secretar general *D. Sturdza* dă cetire următoruluĭ raport despre lucrările făcute în cursul sesiuniĭ generale:

«*Domnilor colegĭ,*

«Sesiunea generală, pe care o închidem astăḑĭ, a arătat că, în timp ce activitatea Academieĭ se lărgesce din an în an, şi interesul publiculuĭ cult devine tot maĭ mare pentru acéstă Instituţiune de cultură naţională, ale căreĭ lucrărĭ sciinţifice sunt urmărite cu o atenţiune crescêndă din partea tuturor Românilor.

«Maiestatea Sa Regele, Augustul Preşedinte de onóre şi Protector al Academieĭ nóstre, a arătat şi în acest an, ca în tot-deauna, că iea un viŭ interes la lucrările nóstre. Maiestatea Sa a bine-voit a onorà cu presenţa Sa Academia şi a preşeḑut şedinţa solemnă din 7 Aprilie.

«Din cele 27 şedinţe ce aţĭ ţinut în cursul acesteĭ sesiunĭ generale, 7 aŭ fost ocupate cu lecturĭ şi comunicărĭ sciinţifice. Una, acea de

la 7 Aprilie, a fost şedinţă solemnă; cele-lalte 6 aŭ fost şedinţe publice.

«In aceste şedinţe, d-l coleg Gr. G. Tocilescu a făcut două împortante comunicărĭ, din carĭ una în şedinţă solemnă, asupra resultatelor ce aŭ dat până astădĭ cercetările sale archeologice la Adamklissi. Prin întâia a expus resultatele ce aŭ dat *Săpăturile de la Civitas Tropaeensium*, cea de a doua a avut de subiect studiul *Basilicelor şi mausoleuluĭ de la Adamklissi.*

‹D-l I. Kalinderu a cetit, la 26 Martie, comunicarea sa intitulată: *August şi literaţiĭ.*

«D-l V. A. Urechiă a presentat şi a cetit, în treĭ şedinţe, treĭ memoriĭ despre: *Justiţia între aniĭ 1812—1818* şi despre *Administraţiunea Ţěriĭ-Româneşcĭ şi conflicte diplomatice între aniĭ 1812—1818.*

‹D-l N. Ionescu a făcut, în şedinţa solemnă de la 7 Aprilie, o comunicare relativă la un fapt însemnat din istoria nóstră contemporană: *Luarea Griviţeĭ.*

«In şedinţele de la 21 şi 28 Martie şi de la 4 Aprilie, d-l B. P. Hasdeŭ a cetit studiul sěŭ despre: *Negru Vodă.—Intemeiarea statuluĭ muntenesc (1230—1380),* destinat a servì de prefaţă tomuluĭ IV al Mareluĭ Etimologic.

‹Continuând studiele sale, începute încă din anul trecut, asupra istorieĭ teatruluĭ român, d-l coleg D. C. Ollănescu v'a cetit, în şedinţa de la 17 Martie, comunicarea sa: *Datine, jocurĭ, spectacole poporane la Românĭ premergětóre teatruluĭ.*

«D-l Dr. I. Felix a făcut, la 21 Martie, o lectură despre *Ciumă şi prevenţiunea eĭ.*

«D-l Gr. Ştefănescu a cetit, la 26 Martie, o comunicare întitulată: *Geologia şi legenda*

‹D-niĭ St. C. Hepites şi D. Negreanu, membri corespondenţĭ, aŭ făcut Academieĭ, în cursul sesiuniĭ generale, comunicărĭ despre lucrările de meteorologie şi de gravitate şi electricitate, executate în institutele sciinţifice conduse de domniile-lor. D-l D. Hurmuzescu din Iaşĭ a presentat de asemenea o nouă radiografie a mâneĭ, cu amănunte interesante din ţesuturile cărnóse.

«Prin decisiunile d-vóstre aţĭ dispus ca să se publice în *Anale* următórele comunicărĭ şi memoriĭ: *Materiale pentru climatologia Românieĭ. VIII. Seceta din Dobrogea în 1896 st. n.*, de d-l St. C. Hepites; *O metodă nouă pentru měsurarea resistenţelor electrice marĭ,—Měsurarea resistenţelor electrice marĭ deduse din metoda luĭ Lacoine relativă la měsura forţelor electromotrice, — Machină electrostatică funcţionând în cele două sensurĭ de rotaţiune,—Valorile câtor-va constante*

fisice pentru Bucurescĭ şi *Componenta orizontală a forţeĭ magnetice terestre pentru Bucurescĭ*, de d-l D. Negreanu.

«Aţĭ decis de asemenea ca să se publice de Academie colecţiunea de cimiliturĭ adunate de d-l Artur Goroveĭ.

«Aţĭ avut a vě ocupà în cursul acesteĭ sesiunĭ generale de însemnata cestiune a terminăriĭ Mareluĭ Etimologic, operă întemeiată de Maiestatea Sa Regele în 1884. Aţĭ desbătut pe larg acéstă cestiune în douĕ şedinţe, la 27 şi 29 Martie. Constatând, în urma explicaţiunilor date şi de d-l Hasdeŭ, însărcinat cu executarea dorinţeĭ Augustuluĭ nostru Protector şi Preşedinte de onóre, că în modul cum s'a urmat până acum Marele Etimologic nu póte fi terminat şi ţinênd sémă de posiţiunea Academieĭ, cum şi de necesitatea ce este de a se face un dicţionar etimologic al limbeĭ române, aţĭ decis la 29 Martie ca, începênd de la 1 Ianuarie 1898, publicarea lucrăriĭ să înceteze pe basele până acì urmate şi ca o comisiune din sînul Academieĭ, compusă din 5 membri, să întocméscă programa uneĭ nouĕ lucrărĭ, ţinênd strict sémă de dorinţele exprimate de Augustul Fundator în cuvîntarea Sa din 1884. Comisiunea va presintà resultatul lucrărilor sale la începutul sesiuniĭ generale a anuluĭ viitor.

«In şedinţa de la 3 Aprilie aţĭ ales membri în acéstă Comisiune pe d-niĭ *B. P. Hasdeŭ, I. Kalinderu, Gr. G. Tocilescu, T. Maiorescu* şi *D. Sturdza*. După propunerea Secţiuniĭ literare, aţĭ însărcinat pe aceeaşĭ Comisiune cu studiarea moduluĭ de a se face o gramatică şi un dicţionar literar al limbeĭ române şi aţĭ adaos ca membru în Comisiune, din partea Secţiuniĭ literare, pe d-l *N. Quintescu*.

«După discuţiunile urmate asupra propuneriĭ Secţiuniĭ literare de a se urmà traducerea luĭ Titu Liviu şi de a se începe acea a luĭ Q. Curtiu Rufu, aţĭ decis să se publice concurs pentru continuarea traduceriĭ luĭ Titu Liviu, începută de rĕposatul profesor N. Barbu, şi aţĭ amânat decisiunea asupra traduceriĭ luĭ Q. Curtiu Rufu pe viitórea sesiune generală, în care aţĭ decis să desbateţĭ în întregime cestiunea traducerilor din autoriĭ clasicĭ latinĭ şi grecĭ.

«Acceptând invitaţiunile ce Academia nóstră a primit pentru Congresul de archeologie care se va ţiné în Maiŭ la Nîmes şi pentru Congresul internaţional de geologie care se va ţiné pe vară la St. Petersburg, aţĭ delegat din partea Instituţiuniĭ nóstre pentru a asistà la întâiul congres pe d-l Gr. G. Tocilescu şi la al doilea pe d-l Gr. Ştefănescu.

«Intre darurile maĭ importante facute Academieĭ în cursul acesteĭ

sesiunĭ generale pentru colecţiunile sale istorice, cred de a mea datorie să semnalez pe cele următóre:

«In şedinţa de la 20 Martie, d-l coleg Al. Papadapol-Calimach a dăruit memoriile sale asupra istorieĭ contemporane de la 1853—1889, cu un mare numĕr de documente originale relative la acéstă epocă, cum şi alte corespondenţe de mare preţ, provenind de la C. Negri, V. Alecsandri, M. Kogălniceanu etc.

«D-l coleg I. Kalinderu a oferit, în şedinţa de la 7 Aprilie, o preţiósă colecţiune de 12 portrete de Domnĭ românĭ, decopiate în bisericĭ de rĕposatul pictor M. Tătărĕscu şi ale căror originale sunt unele astăḑĭ cu totul distruse.

«La 14 şi 24 Martie s'aŭ primit de la Ministeriul Afacerilor străine un mare numĕr de copiĭ de pe rapórtele Consulilor austriacĭ din Ţéra-Românéscă şi Moldova dintre aniĭ 1782—1810, cum şi alte copiĭ de documente importante relative la istoria ţĕrilor române.

«D-l N. Mandrea, Preşedinte de secţiune la Inalta Curte de Casaţiune şi de Justiţie şi care posedă hârtiile rĕmase de la N. Bălcescu, a dăruit Academieĭ o parte dintr'însele, relative la mişcarea din 1848 şi la activitatea emigraţiuniĭ române. D-sa a promis tot de-odată că va dărui în curînd şi restul hârtiilor.

«Comisiunile alese de d-vóstre în sesiunea generală a anuluĭ trecut şi la începutul acesteia de acum v'aŭ presintat rapórtele lor asupra diferitelor lucrărĭ cu a căror cercetare eraŭ însărcinate.

«Comisiunea pentru examinarea lucrărilor făcute în anul 1896 -97 şi-a depus raportul sĕŭ şi v'a arătat apreciările sale asupra acestor lucrărĭ. D-vóstre aţĭ adoptat, în şedinţa de la 3 Aprilie, acest raport.

«Comisiunea permanentă a bibliotecei v'a presintat raportul asupra stăriĭ actuale a colecţiunilor nóstre sciinţifice şi asupra progreselor făcute de bibliotecă în anul trecut. Aţĭ aprobat, în şedinţa de la 19 Martie, acest raport şi aţĭ exprimat mulţumirile d-vóstre Bibliotecaruluĭ, pentru modul cum a condus lucrările făcute de serviciul bibliotecei. După propunerea Comisiuniĭ, aţĭ decis a se face pe lângă Guvern intervenire spre a modifică legea din 2 Aprilie 1885, relativă la îndatorirea tipografilor, autorilor şi editorilor de a trimite bibliotecelor publice exemplare din operele apărute în ţéră, în scop de a se înlătură lipsurile dovedite de experienţă şi de carĭ profită uniĭ tipografĭ spre a eludă legea, în dauna studielor sciinţifice şi literare, cărora bibliotecele publice, şi acea a Academieĭ în special, le aduc atât de marĭ serviciĭ.

«Comisiunea, pe care aţĭ însărcinat-o în anul trecut cu distribuirea

gratuită a cărţilor didactice din fondul Ioan Fĕtu la şcolariĭ săracĭ de la sate, v'a expus în ce mod şi-a îndeplinit însărcinarea sa. I-aţĭ dat aprobarea d-vóstre şi aţĭ însărcinat-o să-şĭ continue şi în anul viitor lucrările. Aţĭ dat aceleaşĭ Comisiunĭ însărcinarea de a execută legatul Maria Uţa G. Schiopescu, fundatórea fonduluĭ Ioan Scorţeanu pentru distribuire de cărţĭ religióse la şcolariĭ săracĭ.

«Comisiunea Fundaţiuniĭ Adamachi v'a arătat în ce mod aŭ fost întrebuinţate, conform decisiuniĭ luate de d-vóstre în sesiunea generală trecută, veniturile acesteĭ marĭ donaţiunĭ şi v'a presentat propunerile sale pentru întrebuinţarea lor în anul viitor în aşà mod în cât să se aducă la îndeplinire şi să se respecteze scrupulos dorinţele generosuluĭ donator şi regulamentul Fundaţiuniĭ întocmiit pe basa acelor dorinţe. Aţĭ aprobat modul de a lucrà al Comisiuniĭ şi propunerile eĭ pentru 1897—98 şi aţĭ reales ca membri aĭ Comisiuniĭ pe d-niĭ *Sp. Haret*, *P. Poni* şi *D. Sturdza*.

«Comisiunea Fundaţiuniĭ Otteteleşanu v'a presentat de asemenea raportul sĕŭ despre mersul Institutuluĭ Otteteleşanu şi despre progresele însemnate realisate de acéstă instituţiune, chemată a da direcţiune sănătósă cultureĭ femeeĭ române şi a rĕspândì ast-fel binefacerĭ nepreţuite în societatea română. Aţĭ aprobat acest raport, precum şi propunerile ce Comisiunea v'a făcut pentru desvoltarea în viitor a Institutuluĭ, şi aţĭ exprimat mulţumirĭ Comisiuniĭ şi în special d-luĭ I. Kalinderu, care a trecut Academieĭ donaţiunea Otteteleşanu şi care necontenit privehéză cu stăruitóre solicitudine mersul Institutuluĭ şi conducerea luĭ. Aţĭ reales şi pentru anul viitor pe d-niĭ *I. Kalinderu*, *I. C. Negruzzi*, *D. Sturdza* şi *V. A. Urechiă* membri aĭ Comisiuniĭ Otteteleşanu.

«Comisiunea, pe care aţĭ ales-o în anul trecut pentru a examinà modul aduceriĭ la îndeplinire a legatuluĭ Ioan Agaricĭ şi a face propunerĭ relative la înfiinţarea şi întreţinerea uneĭ şcóle cu internat pe moşia Móra-Grecilor pentru crescerea copiilor de ţĕranĭ, v'a presentat propunerĭ pentru reparaţiunea caselor destinate pentru şcólă, lăsânduse a se face programa de organisarea şcóleĭ la timp util. Aţĭ aprobat propunerile Comisiuniĭ şi i-aţĭ reînnoit puterile şi pentru anul viitor. Din acéstă Comisiune fac parte d-niĭ *P. S. Aurelian*, *N. Ionescu* şi *Gr. G. Tocilescu*.

«Comisiunea financiară a presentat raportul sĕŭ asupra administraţiuniĭ fondurilor în anul trecut şi d-vóstre aţĭ aprobat, după propunerea sa, gestiunea Delegaţiuniĭ.

«Pentru întocmirea budgetelor pe viitorul an, Delegaţiunea, dimpreună cu Comisiunea financiară, aŭ constatat dificultăţile carĭ se opuneaŭ la executarea decisiuniĭ din anul trecut, de a se face douĕ budgete, unul

pentru lunile Aprilie şi Maiŭ şi cel-lalt pentru anul 1 Iunie 1897 — 31 Maiŭ 1898 Spre a înlătură aceste dificultăţĭ, s'aŭ întocmit budgetele pentru 14 lunĭ, 1 Aprilie 1897—31 Maiŭ 1898. Ast-fel se va realisà, fără dificultate, schimbarea hotărîtă de d-vóstre în anul trecut, cu scopul ca exerciţiile budgetare ale Academieĭ să se închidă la 31 Maiŭ ale fie-căruĭ an, pentru ca ast-fel Comisiunea financiară anuală să aibă timpul necesar de a studià şi controlà cu de-amănuntul înainte de sesiune gestiunea financiară a budgetelor încheiate.

«Aţĭ aprobat aceste budgete şi aţĭ ales în Comisiunea financiară a anuluĭ 1897—98 pe d-niĭ *V. Babeş, Sp. Haret* şi *P. Poni.*

«Pentru executarea donaţiuniĭ făcute Academieĭ de d-l Ioan Lecomte du Noüy şi acceptată de Academie, aţĭ decis, la 22 Martie, ca să fie numită o comisiune, compusă din treĭ membri, delegaţĭ câte unul de fiecare Secţiune, pentru ca să se ocupe de regulamentarea premiuluĭ instituit de donator. Aŭ fost delegaţĭ în acéstă comisiune d-niĭ *D. C. Ollănescu, I. Kalinderu* şi *Gr. Ştefănescu.* Acéstă comisiune neputêndu-şĭ terminà lucrarea, aţĭ dat Delegaţiuniĭ autorisarea de a pune în aplicare regulamentul pe care-l va întocmì Comisiunea şi-l va presintà biurouluĭ.

«Prin decisiunile d-vóstre aţĭ hotărît a nu acordà ajutórele solicitate de d-niĭ Ovidiu Densuşianu, pentru a studià la Laibach manuscriptele luĭ Kopitar şi pentru a călĕtorì în Italia ca să studieze dialectele italiene, şi T. T. Burada, pentru a cercetà pe Româniĭ din Acarnania.

«Comisiunile, ce aţĭ ales în anul trecut pentru a examinà lucrările şi publicaţiunile presentate la concursurile diferitelor premiĭ ce eraŭ a se acordà în acéstă sesiune, v'aŭ supus rapórtele şi propunerile lor, asupra cărora aţĭ decis următórele:

«*a)* Aţĭ acordat Marele Premiŭ Năsturel, de 12.000 Leĭ, d-luĭ G. Coşbuc pentru traducerea sa în versurĭ a *Aeneideĭ* luĭ Virgiliŭ.

«*b)* Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu, de 5.000 Leĭ, l'aţĭ acordat d-luĭ Iuliŭ Zanne pentru publicaţiunea sa: *Proverbele Românilor.*

«*c)* Din Premiul Adamachi, de 5.000 Leĭ, aţĭ acordat 2.000 Leĭ d-luĭ I. Manliu pentru scrierea sa: *Povăţuitorul limbeĭ române în clasele primare.*

«*d)* Premiul Statuluĭ Lazăr, de 5.000 Leĭ, la al căruĭ concurs erà pus subiectul: «*Studiul vinurilor din România din punctul de vedere «economic şi al composiţiuniĭ lor chimice*», nu a fost acordat nicĭ uneia din cele douĕ lucrărĭ presentate.

«După propunerea Comisiuniĭ acestuĭ premiŭ, aţĭ decis să se menţină acelaşĭ subiect pentru concursul premiuluĭ din 1903, adoptându-se programa întocmită de d-l P. Poni pentru facerea lucrărilor.

«După propunerea Secţiunii literare, aţi decis ca subiectul premiului Adamachi din 1901 să fie: «*Istoria literatureĭ române de la Cantemir «până la 1821, cu extragerĭ din autoriĭ aceleĭ opere literare*».

«Aţĭ pus la concursul premiuluĭ Neuschotz din 1901 subiectul: «*Prin-«cipiile conducĕtóre ale dreptuluĭ public modern al Românieĭ şi cer-«cetarea resultatelor aplicaţiuniĭ lor de la 1857 până în momentul «de faţă.*»

«Pentru completarea unuia din cele douĕ locurĭ vacante în Academie, aţĭ ales membru al Secţiuniĭ sciinţifice pe d-l Anghel Saligny, membru corespondent al aceleĭ Secţiunĭ şi căruia măréţa lucrare a poduluĭ de peste Dunăre i-a atras un renume europén.

«Aţĭ ales membru corespondent român pentru Secţiunea sciinţifică, în locul rĕmas vacant prin încetarea din viéţă a profesoruluĭ C. Gogu pe d-l Al. Viţu.

«După propunerea Secţiuniĭ istorice, aţĭ ales membri corespondenţĭ românĭ la acea Secţiune pe d-niĭ I. Tanoviceanu şi N. Iorga.

«In fine aţĭ ales ca membri onorarĭ pe d-niĭ Eugen Bormann, profesor de istoria romană şi de epigrafie la Universitatea din Viena, şi Alfred de Domaszewski, profesor de anticităţĭ romane la Heidelberg.

«Aţĭ amânat pentru sesiunea viitóre alegerea de membru actual în Secţiunea istorică şi de membri corespondenţĭ românĭ în Secţiunea literară, în locurile vacante.

«Aţĭ reales pentru conducerea lucrărilor Academieĭ Preşedinte pe venerabilul nostru coleg *N. Kretzulescu,* al căruĭ zel îl admirăm cu toţiĭ în conducerea activităţiĭ Instituţiuniĭ nóstre. Aţĭ reales de asemenea Vice-Preşedinţĭ pe d-niĭ *Gr. G. Tocilescu* din Secţiunea literară, *I. Kalinderu* din Secţiunea istorică şi *P. S. Aurelian* din Secţiunea sciinţifică.

«Lucrările sesiuniĭ generale s'aŭ încheiat ast-fel. Termin aicĭ expunerea lor pe scurt. Sciŭ că sunt interpretul d-vóstre al tuturor, exprimând încă odată aicĭ recunoscinţa nóstră pentru via solicitudine pe care Maiestatea Sa Regele a arătat-o şi în acest an Instituţiuniĭ nóstre. Inaintarea cultureĭ române şi îndrumarea eĭ pe calea progresuluĭ trainic este menirea Academieĭ. Este o mare şi frumósă menire. Ea ne impune însă îndatorirea de a sporì din an în an activitatea nóstră sciinţifică, pentru a rĕspunde aşteptărilor naţiuniĭ, care urmăresce cu o atenţiune crescêndă lucrările nóstre.»

D-l Vice-Preşedinte *Gr. G. Tocilescu* ridică şedinţa şi declară închisă sesiunea generală a anuluĭ 1897.

SECŢIUNEA LITERARĂ.

ŞEDINŢA DIN 22 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *A. Naum.*

—După propunerea d-luĭ *I. C. Negruzzi,* d-l *D. C. Ollănescu* este desemnat din partea Secţiuniĭ literare ca membru în Comisiunea pentru regulamentarea donaţiuniĭ făcute de d-l I. Lecomte du Noüy.

—D-l *D. C. Ollănescu* cere ca să se împlinéscă locul al cincĭ-spre-ḑecelea vacant de membru corespondent român şi propune pe d-l Duiliu Zamfirescu, care este şi votat de Secţiune.

Se face apoĭ propunerea de a se alege un noŭ membru corespondent străin, numěrul membrilor corespondenţĭ străinĭ fiind, după art. 68 al Regulamentuluĭ, nelimitat. Persóna desemnată fiind d-l Stefanelli din Bucovina, se obiectéză că nu se póte face deosebire între Româniĭ din ţéră şi între ceĭ carĭ locuesc aiurea. La acésta se opune articolul citat din Regulament.

— Faţă cu acésta, alegerea d-luĭ Stefanelli se înlătură.

La ordinea ḑileĭ este maĭ departe înscrisă determinarea unuĭ subiect pentru premiul Adamachi din anul 1901.

D-l *B. P. Hasdeŭ* propune ca subiect: «*Istoria literatureĭ române în secolul XVIII*», ca una ce până acì n'a fost cercetată. D-sa cere ca autorul eĭ să o ilustreze cu modele din acea literatură.

D-l *D. C. Ollănescu* ar preferì unul din următórele subiecte: saŭ 1) un roman de moravurì a căruĭ scenă să se petrécă în epoca Fanarioţilor, saŭ 2) o istorie critică a poesieĭ române de la începutul secoluluĭ nostru până la anul 1880, saŭ 3) o dramă naţională în versurĭ.

D-l *Iacob Negruzzi* propune a se pune ca tesă: *G. Assachi şi Costache Conachi, viéţa şi operele lor*›; iar d-l *I. Sbiera* ar voì, ca literatura

din secolul XVIII, propusă de d-l Hasdeŭ, să încépă de la Cantemir şi să fie continuată până la anul 1821, adecă să se tracteze istoria literatureĭ române în epoca Fanarioţilor.

La acéstă modificare a subiectuluĭ propusă de d-l Sbiera aderă şi d-l *B. P. Hasdeŭ.*

— Faţă cu acésta, d-l *Negruzzi* îşĭ retrage tesa sa, după care, punêndu-se la vot subiectele alese de d-l Ollănescu, se resping şi se admite cel propus de d-l Hasdeŭ cu amendamentul făcut de d-l Sbiera, adecă: «*Istoria literatureĭ română de la Cantemir până la anul 1821, cu extragerĭ din autoriĭ aceleĭ epoce literare*» Scrierea de premiat va trebuì să formeze un volum de minimum 30 cóle de tipar.

ŞEDINŢA DIN 31 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *A. Naum.*

La ordinea ḑileĭ colecţiunea de cimiliturĭ a d-luĭ Artur Goroveĭ, care rógă Academia a le supune apreciăriĭ Secţiuniĭ literare şi, găsindu-le bune, să bine-voiască a le da publicităţiĭ.

— Secţiunea, în unanimitatea eĭ, decide a le încredinţà d-luĭ *I. Sbiera* pentru a le cercetà şi a raportà asupra lor.

ŞEDINŢA DIN 5 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *A. Naum.*

La ordinea ḑileĭ:

1. Raportul d-luĭ Sbiera asupra colecţiuniĭ de cimiliturĭ făcute de d-l Artur Goroveĭ şi presentate de-ocamdată în specimene tipărite pe cincĭ cóle.

D-l raportor *I. Sbiera,* relevând importanţa cimiliturilor ca gen de literatură poporală, apreciază în mod favorabil specimenele lor presentate de d-l Goroveĭ şi recunósce un merit deosebit sistemeĭ după care aŭ fost aşezate. Ca conclusiune, d-l Sbiera este de părere, că ci-

militurile adunate de d-l Goroveĭ merită a fi publicate de Academie, după ce se va fi presentat manuscriptul întregeĭ lor colecţiunĭ, de care dispune d-l Goroveĭ.

— Secţiunea încuviinţéză propunerea d-luĭ raportor şi recomandă plenuluĭ Academieĭ tipărirea cu spesele eĭ a colecţiuniĭ de cimiliturĭ aduse de d-l Goroveĭ, cu atât maĭ mult cu cât ele vor ocupà numaĭ un mic numĕr de cóle de tipar.

2. Cererea din partea plenuluĭ Academieĭ, ca Secţiunea să-ĭ pună în vedere titlurile literare pe basa cărora d-l Duiliu Zamfirescu a fost ales de membru corespondent.

— Acéstă invitaţiune Secţiunea o resolvă prin amânarea pentru o altă sesiune generală a împliniriĭ loculuĭ vacant de membru corespondent român.

3. D-l *N. Quintescu*, comunicând propunerile ce a formulat ca conclusiune la comunicatul făcut Academieĭ cu privire la traducerea luĭ Titus Livius, la o gramatică şi un dicţionar literar al limbeĭ române, Secţiunea literară încuviinţéză ca acele propunerĭ, susţinute de maĭ mulţĭ membri, să fie aduse în plenul Academieĭ.

4. Secretaruluĭ Secţiuniĭ literare expirându-ĭ terminul pentru care a fost ales, se realege d-l *N. Quintescu* în aceaşĭ calitate pe alţĭ şépte anĭ, cu voturile unanime ale membrilor presenţĭ; iar biuroul anual al Secţiuniĭ se constitue prin realegerea d-luĭ *Anton Naum* de Preşedinte şi a d-luĭ *D. C. Ollănescu* de Vice-Preşedinte, iarăşĭ cu sufragiele tuturor membrilor presenţĭ.

Raportul d-luĭ I. G. Sbiera asupra culegeriĭ de cimiliturĭ a d-luĭ Artur Goroveĭ.

Domnilor colegĭ,

D-l Artur Goroveĭ, institutor în Fălticenĭ şi redactor al încetateĭ reviste poporistice «Şedătórea», împărtăşesce Academieĭ Române, prin scrisórea sa din 21 Martie 1897, că are gata o colecţiune de tóte cimiliturile Românilor de pretutindenea, pe care începuse a o publicà în revista sa, dar că acum, încetând acésta, nu maĭ póte continuà cu publicarea eĭ şi propune ca Academia, găsind-o meritósă, să bine-

voiască a o publică cu spesele proprii. Spre acest scop, colectantul este gata a pune la disposiţiunea Academieĭ un manuscript conţinênd tóte cimiliturile culese, în maĭ multe variante, de la Româniĭ din Daco- şi Macedo-România, atât din graiul viŭ cât şi din publicaţiunile existente, tóte aceste arangiate alfabetic după obiectul cimiliturii.

Ca specimen pentru manuscriptul promis, d-l Art. Goroveĭ alăturéză 130 de cimiliturĭ, tipărite în maĭ multe variante pe cincĭ cóle din încetata revistă «Şeḑătórea», adăogind pe icĭ colea încă şi semenele lor din alte graiurĭ, ca cel franţusesc, italienesc, englesesc, nemţesc, lituan, etc.

Subscrisul, însărcinat de către Secţiunea literară în întrunirea eĭ din 31 Martie 1897 s. v. cu examinarea valoriĭ şi a disposiţiuniĭ materieĭ din acest specimen, recunósce autoruluĭ colecţiuniĭ un deosebit merit şi, avênd în vedere însemnătatea cea mare, ce o are literatura poporană în genere pentru cunóscerea şi pătrunderea vieţeĭ intelectuale a unuĭ popor, şi considerând că cimiliturile în special ne arată mijlócele, prin carĭ s'a întreţinut şi s'a cultivat la vatra părintéscă agerimea minţiĭ, precum şi spiritul şăgalnic al tinerimiĭ, face respectuósa propunere, ca Secţiunea literară să bine-voiască a recomendà Academieĭ publicarea pe spesele sale a acesteĭ colecţiunĭ, spre care scop să se céră de la d-l colectant presentarea manuscriptuluĭ întregit cu cimiliturile adunate după încetarea publicăriĭ în «Şeḑătóre».

Bucurescĭ, în 1 Aprilie 1897 s. v.

Propunerea relativă la continuarea traduceriĭ luĭ Titus Livius şi la elaborarea uneĭ gramaticĭ şi a unuĭ dicţionar literar al limbeĭ române.

Subsemnaţiĭ aŭ onóre a propune Academieĭ:

a) Pentru sesiunea generală a anuluĭ viitor să se publice concurs pentru terminarea traduceriĭ luĭ Titus Livius, întrerupte prin faptul încetăriĭ din viéţă a profesoruluĭ N. Barbu;

b) Comisiunea instituită în vederea uneĭ noue modalităţĭ de continuare, cu începere de la Ianuarie 1898, a dicţionaruluĭ «Magnum Etymologicum Romaniae» să fie însărcinată în acelaşĭ timp a se pronunţà asupra moduluĭ şi condiţiunilor de elaborare a uneĭ *Gramaticĭ* şi a unuĭ *Dicţionar literar al limbeĭ române.*

N. Ionescu, I. Kalinderu, N. Quintescu, A. Roman, Gr. G. Tocilescu, I. G. Sbiera, D. Sturdza, Gr. Ştefănescu.

ŞEDINTA DIN 7 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *A. Naum.*

Se pune în vederea Secţiuniĭ comunicarea înaintată de către plenul Academieĭ, prin care d-l T. T. Burada cere ca să i se pună la dispoşiţiune o sumă óre-care pentru o călĕtorie în provincia grecéscă Acarnania, călĕtorie ce voesce a întreprinde în scop de a face cercetărĭ asupra Românilor de acolo, nu din punct de vedere filologic, cum a făcut d-l Weigand, ci cu privire la «poesia poporală, datinele, portul, uneltele de gospodărie, musica lor şi altele».

Se observă de d-l *I. Caragiani*, că cercetările d-luĭ Burada, date la lumină în urma călĕtoriilor sale, pentru carĭ şi Academia i-a acordat de fie-care dată câte o sumă, pot fi considerate ca nisce recunóscerĭ ale ţĕrilor unde sunt Românĭ, bune a servì altora ca indicaţiunĭ pentru a face acolo *reale cercetărĭ.*

In deliberarea urmată, s'a constatat de toţĭ membriĭ Secţiuniĭ că, fie din causa puţinelor mijlóce de carĭ a dispus d-l Burada în diferitele sale excursiunĭ (din Bitinia, Istria, Moravia, Silesia, ş. a.), lucru care, se vede, nu i-a permis să consacre un timp îndestulător pentru a puté ajunge la resultate seriόse, fie din alte cause, cercetările d-luĭ Burada nu aŭ dat resultate sciinţifice apreciabile.

— Dacă pe lângă acésta se maĭ iea în consideraţiune că, de astă dată maĭ ales, Academia nu dispune de fondurĭ pentru asemenea misiunĭ. Secţiunea în unanimitatea eĭ nu este de opiniune ca să se pună din noŭ la dispoşiţiunea d-luĭ Burada vre-o sumă pentru scopul arătat.

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

ŞEDINTA DIN 13 MARTIE 1897

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu.*

D-l *V. A. Urechiă* dă cetire raportuluĭ sĕŭ asupra scrieriĭ Părinteluĭ Vorobchievicĭ trimisă Secţiuniĭ din partea plenuluĭ şi încredinţată de Secţiune d-luĭ Urechiă spre examinare.

Se face propunere de a se confruntà manuscriptul părinteluĭ Vorobchievicĭ cu publicaţiunea de jubileul aniversăriĭ de 300 de anĭ a înfiinţăriĭ frăţieĭ de Lemberg «Stavropighia».

—Admiţêndu-se propunerea, se remite d-luĭ *V. A. Urechiă* atât manuscriptul cât şi vorbita publicaţiune, cu invitare de a face confruntarea propusă şi a-şĭ da părerea sa, reservându-şĭ Secţiunea a se pronunţà în deplină cunoscinţă de valórea istorică a manuscriptuluĭ şi a dispune în consecinţă.

S'a luat în cercetare manuscriptul vechiŭ românesc primit de la d-l T. V. Stefanelli din Câmpulung (al Bucovineĭ), pentru care se cere în schimb publicaţiunĭ de ale Academieĭ.

—Părintele *S. Fl. Marian* primind a se însărcinà cu examinarea de aprópe a manuscriptuluĭ, i s'a încredinţat din partea Secţiuniĭ acel manuscript, invitându-se a-l înapoià în cursul actualeĭ sesiunĭ, însoţit de raportul d-sale.

ŞEDINŢA DIN 18 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu.*

D-l *S. Fl. Marian* dă lectură raportuluĭ depus de d-sa asupra manuscriptuluĭ oferit Academieĭ de d-l T. V. Stefanelli, compus din două părţĭ, dintre carĭ una conţine un fragment din viéţa Domnitoruluĭ Ştefan-cel-Mare, iar cea de a doua o colecţiune de predice eclesiastice. Conclusiunile raportuluĭ sunt, că de óre-ce atât fragmentul tractând despre viéţa mareluĭ Domnitor, cât şi colecţiunea de predice s'aŭ dovedit, în urma colaţionăriĭ ce s'a făcut cu cronicele Urechiă şi Miron Costin, precum şi cu predicele Metropolituluĭ Varlaam, că sunt originale, iar nicĭ decum compilaţiunĭ, şi că ast-fel, presentând una şi alta un interes istoric şi literar bisericesc, ar fi de dorit a se primì condiţiunea propusă de donator.

— Secţiunea, întemeiată pe conclusiunile raportuluĭ, decide a se face achisiţiunea manuscriptuluĭ, acordându-se în schimb d-luĭ Stefanelli *Analele* Academieĭ, cu reserva încuviinţăriĭ acesteĭ decisiunĭ din partea plenuluĭ.

— Luându-se în cercetare manuscriptul intitulat: *O schiţă istorică asupra stăriĭ Bucovineĭ în trecut şi în present,* intrat la Academie de la un anonim, Secţiunea decide a se încredinţà manuscriptul Părinteluĭ *S. Fl. Marian* spre studiŭ şi facere de raport.

Raportul Părinteluĭ S. Fl. Marian asupra manuscriptuluĭ oferit Academieĭ de d-l T. V. Stefanelli.

Domnilor colegĭ,

Manuscriptul, care mi l'aţĭ încredinţat spre cercetare, constă din două părţĭ fragmentare: una conţine un fragment din viéţa luĭ Ştefan-cel-Mare, iar a doua un fragment de maĭ multe predice de peste an.

Manuscriptul e de pe la începutul secoluluĭ acestuia şi, după cum ne putem încredinţà dintr'o notiţă, e scris înainte de anul 1820.

Atât viéţa luĭ Ştefan-cel-Mare, cât şi predicele, după cât m'am putut încredinţà din colaţionarea ce am făcut-o în cronica luĭ Gr. Urechiă şi Miron Costin, precum şi în predicele luĭ Varlaam Metropolitul, nu sunt nicĭ decum copiĭ de pe aceste din urmă, ci ele sunt de sine stătătóre, şi anume viéţa luĭ Ştefan e o compilare a croniceĭ luĭ Gr. Urechiă

şi Miron Costin, precum şi după alţĭ autorĭ, iar predicele nu sémĕnă întru nimic cu predicele luĭ Varlaam.

Prin urmare, eŭ cred că ele, deşì sunt fragmentare, merită să figureze printre manuscriptele Academieĭ Române.

Fac decĭ propunerea ca să se dea d-luĭ T. V. Stefanelli, dăruitoruluĭ acestuĭ manuscript, o serie, care-l interesézămaĭ cu sémă, din publicaţiunile Academieĭ Române, în schimb pentru dînsul.

Bucurescĭ, 18 Martie 1897.

ŞEDINŢA DIN 2 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu.*

S'a pus în desbatere *Schiţa biografică a rĕposatuluĭ Baron Teodor A. Bühler,* fost director al archivelor principale din Moscva, înaintată Academieĭ de d-l Emil M. Teodorescu.

— Secţiunea, examinând lucrarea vorbită, nu crede de cuviinţă a se publicà în *Anale* şi decide a se remite plenuluĭ.

— S'a luat în cercetare cererea d-luĭ N. Iorga, recomendată Secţiuniĭ de către plen, şi ascultându-se opiniunile emise în sinul Secţiuniĭ, s'a decis a se recomendà petiţiunea şi colecţiunea de documente a d-luĭ Iorga Comisiuniĭ Hurmuzaki, spre a o avé în vedere la publicare, permiţĕnd mijlócele, şi a se remite plenuluĭ spre acest sfîrşit.

— S'a luat act de raportul oral al Părinteluĭ *S. Fl. Marian* asupra *Schiţeì istorice privitóre la starea Bucovineĭ în trecut şi în present* de un anonim, recomendată spre studiŭ Secţiuniĭ, care, găsind că nu e indicată prin cuprinsul sĕŭ pentru publicare în *Analele* Academieĭ, decide a se remite plenuluĭ.

— La ordinea ḑileĭ fiind alegerea unuĭ membru din sînul Secţiuniĭ istorice spre a luà parte la lucrarea Comisiuniĭ instituite pentru regularea donaţiuniĭ I. Lecomte de Noüy, s'a desemnat d-l *I. Kalinderu.*

Părintele *S. Fl. Marian* expune oral raportul sĕŭ asupra documentelor rĕmase de la rĕposatul Wickenhauser, arătând că 33 docu-

mente sunt originale, iar 208 sunt simple copiĭ neverificate după originale perdute. D-l raportor susţine că aceste documente, după părerea d-luĭ D. Onciul, ar merità să fie cumpĕrate pe preţul de 1.000 florinĭ.

D-l *I. Kalinderu* propune a se admite în principiŭ de-ocamdată cumpĕrarea.

D-l *V. Babeş* se unesce cu părerea d-luĭ Kalinderu, dacă cumpĕrarea va fi motivată pe încredinţările date de d-l Onciul cum că acele documente aŭ o valóre literară şi istorică reală, neîndoiósă şi bine constatată.

D-l *V. Maniu* atrage atenţiunea Secţiuniĭ asupra explicaţiunilor date de d-l raportor, afirmând că între acele ɖise documente sunt 208 simple copiĭ după originale dispărute, şi nu crede că se póte admite cumpĕrarea, fie şi în principiŭ, fără o cercetare maĭ minuţiósă; de asemenea nu crede că distinsul profesor D. Onciul va recomendà procuraţiunea unor asemenea copiĭ.

D-l *I. Kalinderu* este de părere a se amânà pentru o proximă şedinţă desbaterile.

— Propunerea de amânare se admite.

ŞEDINŢA DIN 7 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu.*

— După propunerea d-luĭ Preşedinte *I. Kalinderu*, Secţiunea, procedând la constituirea sa pentru anul viitor 1897—98, s'aŭ reales cu unanimitatea voturilor exprimate d-l *I. Kalinderu* de Preşedinte şi d-l *V. A. Urechiă* de Vice-Preşedinte.

— In privinţa alegeriĭ unuĭ membru titular pentru locul devenit vacant prin decesul regretatuluĭ coleg A. Odobescu, s'a propus şi s'a admis în unanimitate amânarea alegeriĭ pe sesiunea generală viitóre.

Procedându-se la alegerea membrilor corespondenţĭ, d-l Preşedinte *I. Kalinderu* a propus pe d-l Ioan Tanoviceanu, profesor la Facultatea de drept din Iaşĭ, şi pe d-l N. Iorga, profesor de asemenea la Facultatea de litere din Bucurescĭ.

Urmând consultarea şi desbaterea asupra propunerilor indicate, a luat cuvîntul d-l *I. Kalinderu,* propunĕtorul celor doue candidaturĭ,

şi a arătat că primul propus, d-l Tanoviceanu, se ocupă fórte serios cu studiĭ de resortul istoric, avênd publicate o mare parte din scrierile sale istorice şi juridice în limba francesă şi română, maĭ ales în *Archiva societăţiĭ sciinţifice şi literare* din Iaşĭ. Titlurile lucrărilor sale istorice apărute în acea revistă sunt următórele:

Un zapis curios. Studiĭ de moravurĭ din Moldova în secolul XVII. (An. I, p. 51.)
Două specimene de geografie (Ibidem, p. 572.)
Suirea pe tron a primuluĭ Ghica. (An. II, p. 79.)
Câte-va notiţe asupra cronicaruluĭ Ion Neculcea (Ibidem, p. 330.)
Inceputul Cantacuzinescilor în ţĕrile române şi înrudirea lor cu Vasile Lupu. (An. III, p. 14.)
Istoria moşieĭ Săvenĭ. (Ibidem, p. 336.)
Probe nouĕ de falsitatea isvoduluĭ luĭ Clănăŭ. (Ibidem, p. 470.)
Studiŭ asupra arhondologieĭ Paharniculuĭ Costache Sion. (An. IV, p. 38.)
Un document istoric. (Ibidem, p. 335.)
O pagină din istoria boerilor. (An. V, p. 257.)

In aceeaşĭ revistă din Iaşĭ, d-l Ioan Tanoviceanu a maĭ publicat şi studiĭ critice juridice, precum şi maĭ multe recensiunĭ. Iată titlurile lucrărilor sale juridice:

Observaţiunĭ asupra proiectuluĭ de lege pentru modificarea maĭ multor articole din Codul de procedură penală. Studiŭ juridic. (An. III, p. 56.)
Reforma legislaţiuniĭ penale în România. (Ibidem, p. 645.)
Şcóla positivistă penală. (An. V, p. 264.)
Crescerea criminalităţiĭ în România. (An. VI, p. 133.)

In afară de studiele sale juridice şi istorice publicate în *Archiva*, d-l Ioan Tanoviceanu maĭ are încă şi alte scrierĭ de valóre, precum sunt cele două următóre:

Despre succesiunile testamentare în dreptul roman şi român, Craiova 1877.
La question juive en Roumanie, Paris 1882.

Trecênd la enumerarea meritelor literare ale d-luĭ N. Iorga, propunĕtorul, d-l *I. Kalinderu*, pune în vederea Secţiuniĭ seria operelor istorice publicate de candidatul propus în *Analele* Academieĭ, în *Archiva societăţiĭ sciinţifice şi literare* din Iaşĭ, in *Revue de l'Orient latin* din 1894 etc., precum şi în volume separate, după cum urméză:

Une collection de lettres de Philippe de Maizières. (Revue historique, 1892.)
Un projet relatif à la conquête de Jérusalem. 1609. (Revue de l'Orient latin, 1894.)
Thomas III, marquis de Saluces. 1893.
Philippe de Maizières 1327—1405 et la Croisade au XIV-ème siècle. Paris 1896. (Vol. 110 din Bibliothèque de l'Ecole des Hautes Etudes.)

Un auteur de projets de Croisades: Antoine Marini. (Mélanges d'histoire du moyen âge dédiés à Gabriel Monod.)
Une lettre apocryphe sur la bataille de Smyrne. 1346.
Un viaggio da Venezia alla Taua. (Nuovo archivio veneto, 1896.)
Poesiĭ, 1890—1893.
Schiţe din literatura română. -- Vol. I: Alecsandri, Bălcescu, Filimon. — Vol. II: Bolintineanu, Ioan Creangă, Veronica Micle, Doĭ nuveliştĭ, A. Naum.
Despre concepţiunea actuală a istorieĭ şi genesa eĭ. Lecţiune de deschidere ţinută la Universitatea din Bucurescĭ. 1894.
Despre utilitatea generală a studielor istorice. Lecţiune de deschidere. 1895.
Basta şi Michaiŭ-Vitézul. Conferinţă ţinută la Ateneŭ. Bucurescĭ 1895.
Contribuţiunĭ la Istoria Munteniei în a doua jumătate a secululuĭ XVI. (*Analele Academieĭ Române*, tom. XVIII, *Mem. Secţ. Ist.*).
Călĕtoriĭ în Italia.
O familie domnéscă în exil. (*Vatra*, 1894, p. 725.)
Grigorie Alexandrescu (Ibidem, p. 650.)
Iubirea în literatura modernă. (*Archiva societăţiĭ sciinţifice şi literare* din Iaşĭ, an. I, p. 509.)
Manolache Drăghicĭ. (Ibidem, p. 682.)
Pesimismul la artist. (Ibidem, an II, p. 26.)
Critica literară şi anticiĭ. (Ibidem, p. 213.)
Inceputurile romantismuluĭ (Ibidem, p. 671.)
Sfîrşitul véculuĭ XVIII în ţĕrile române. (Ibidem, an. III, pag. 196.)
Maiolino Bisaccioni şi răsbóiele civile din Moldova. (Ibidem, p. 196.)
Călĕtoriele luĭ Domenico Sestini în Muntenia. (Ibidem, an. IV, p. 571).
Un călĕtor engles în ţĕrile române. (Ibidem an. VII, p. 10).

In afară de aceste publicaţiunĭ istorice şi studiĭ literare, d-l N. Iorga a maĭ dat *Archiveĭ* din Iaşĭ şi maĭ multor reviste străine diferite recensiunĭ de opere istorice şi literare românea părute în ultimiĭ anĭ şi a început, sub titlul *Acte şi Fragmente cu privire la Istoria Românilor*, publicarea unuĭ bogat material de documente adunate de d-sa din archivele străine. O parte din acest material documental, — raportele Consulilor prusianĭ din Principate, — se publică de d-l N. Iorga în colecţiunea Hurmuzaki.

— Secţiunea, apreciând expunerile d-luĭ Kalinderu pentru ambele candidaturĭ, a pus la vot fie-care candidatură în parte şi, întrunind una şi alta unanimitatea sufragielor, s'a declarat de admisă alegerea d-lor I. Tanoviceanu şi N. Iorga ca membri corespondenţĭ românĭ.

SECŢIUNEA SCIINŢIFICĂ.

ŞEDINŢA DIN 25 OCTOBRE 1896.

Preşedinţa d-luĭ General *St. Fălcoianu.*

Se pune în vederea Secţiuniĭ manuscriptul d-luĭ profesor C. Istrati: *Nomenclatura în Chimia organică. — Critică, completărĭ, adăogirĭ,* trimis Secţiuniĭ de plenul Academieĭ.

— Secţiunea decide că, d-l P. Poni fiind prea ocupat, să se róge d-l *Dr. V. Babeş* ca să opineze asupra acestuĭ operat.

Se supune asemenea Secţiuniĭ nota d-luĭ St. Hepites, directorul Institutuluĭ de meteorologie, intitulată: *Materiale pentru climatologia Românieĭ. VI. Clima la Păncescĭ-Dragomirescĭ (Roman). VII. Mersul diurn al elementelor climatologice la Bucurescĭ.*

— Secţiunea, avênd în vedere că acéstă notă este o urmare a altor asemenea note trimise Academieĭ, decide a se publicà în *Analele* Academieĭ.

ŞEDINŢA DIN 20 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

— La ordinea ḑileĭ fiind lucrarea d-luĭ St. C. Hepites relativă la *Seceta din Dobrogea în anul 1896*, Secţiunea, luând cunoscinţă de conţinutul acesteĭ lucrărĭ, găsesce că merită să fie publicată în *Analele* Academieĭ.

ŞEDINŢA DIN 22 MARTIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

— Secţiunea, cercetând cele treĭ lucrărĭ originale trimise Academieĭ de d-l D. Negreanu, membru corespondent, şi anume: 1) *O metodă nouă pentru mĕsurarea resistenţelor electrice marĭ*, 2) *Mĕsurarea resistenţelor electrice marĭ deduse din metoda luĭ Lacoine relativă la mĕsura forţelor electromotrice*, şi 3) *Machina electrostatică funcţionând în cele două sensurì de rotaţiune*, este de părere că merită să fie publicate în *Analele* Academieĭ.

ŞEDINŢA DIN 5 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

— Secţiunea sciinţifică a decis, ca d-l *Gr. Ştefănescu* să fie delegat a luà parte în Comisiunea pentru regulamentarea donaţiuniĭ I. Lecomte du Noüy.

— Secţiunea, avênd a se pronunţà asupra valoriĭ noteĭ trimise Academieĭ de d-l D. Negreanu, membru corespondent, relativă la: 1) *Valorile câtor-va constante fisice pentru Bucurescĭ*, şi 2) *Componenta orizontală a forţeĭ magnetice terestre pentru Bucurescĭ*, găsesce că acéstă lucrare merită să fie publicată în *Analele* Academieĭ.

ŞEDINŢA DIN 7 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

— Secţiunea avênd să se ocupe cu desemnarea unuĭ membru pentru a fi ales de plen ca membru efectiv în Secţiunea sciinţifică în locul regretatuluĭ Dr. D. Brândză, în urma discuţiunilor urmate, s'a ales în unanimitate de opt membri presenţĭ d-l inginer *Anghel Saligny*, autorul planuluĭ şi executăriĭ dockurilor de la Brăila şi Galaţĭ, precum şi ale poduluĭ peste Dunăre.

— Apoĭ a procedat la alegerea biurouluĭ sĕŭ pe anul 1897—98 şi a reales pe d-l *P. Poni* Preşedinte şi pe d-l General *St. Fălcoianu* Vice-Preşedinte.

— Tot în unanimitate de opt membri, Secţiunea a ales ca membru corespondent pe d-l Alexandru Viţu, profesor de fisiologie şi autor al maĭ multor lucrărí originale făcute în laboratoriul sĕŭ de fisiologie din Bucurescĭ.

ŞEDINŢA DIN 9 APRILIE 1897.

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

— Secţiunea sciinţifică, cercetând memoriul trimis de d-l C. C. Minculescu asupra instalaţiunilor electrice din oraşele Paris, Lyon, Geneva şi Marsilia, găsesce că lucrarea îndeplinesce condiţiunile ce sunt impuse prin regulamentul bursierilor din fondul Adamachi şi propune ca Academia să iea act despre acésta.

COMISIUNEA FINANCIARĂ

I.— Raportul Cassieruluĭ-comptabil asupra operaţiunilor casseĭ şi asupra stăriĭ fondurilor Academieĭ în anul 1896—97.

I.

Am onóre a presentà situaţiunea provisorie a comptabilitățiĭ şi a casseĭ pe exercițiul 1896—97 până la 8 Martie 1897, avênd a presentà pe cea definitivă la încheiarea acestuĭ an budgetar.

A. Din veniturile însemnate în budget de		L.	238.412,75
s'a incassat până acum suma de		»	173.437,75
şi aŭ rĕmas veniturĭ neincassate de		L.	64.975,—
şi anume:			
1. *Vĕrsămîntul Zappa* pe anul 1893—94 de. . .	L. 11.750,—		
» » » » 1894—95 ». . .	» 11.750,—		
» » » » 1895—96 ». . .	» 11.750,—		
» » » » 1896—97 ». . .	» 11.750,—	L.	47.000,—
2. *Dotaţiunea M. S. Regeluĭ* pentru Etymologicum, suma de		»	6.000,—
(afară de L. 3.000,— incassaţĭ pentru tipărit).			
3. *De la Fondul Năsturel-Herĕscu:*			
Moşia Năsturel, câştiul prevĕḑut de 23 Aprilie 1897	L. 9.000,—		
» Lămotescĭ idem	» 2.175,—	L.	11.175,—
4. *Fondul Macinca*, din chiria caselor din Craiova pe 26 Octobre 1896.		»	800,—
Suma de sus		L.	64.975,—

Din aceste sume sunt de incassat:

1. *Vĕrsămîntul Zappa* de	L. 47.000,—		
2. *Dotaţiunea M. S. Regeluĭ*.	» 6.000,—		
3. *Năsturel-Herĕscu:*			
Moşia Năsturel, câştiul adevĕrat de 23 Aprilie 1897 de	» 8.700,—		
» Lămotescĭ, câştiul de 23 Aprilie 1897 . .	» 2.175,—	L.	63.875,—
De transportat		L.	63.875,—

Transport . . . L. 63.875,—

Iar sume nerealisabile şi carĭ se vor scădé din comptul excedent după cum se va vedé maĭ jos sub *C*, sunt:

1. Paguba de la moşia Năsturel la arenda nouă, câştiul 26 Octobre 1896 . . . . L. 300,—

2. Idem de la casa din Craiova pe 26 Octobre 1896, în loc de L. 3.300,—, L. 2.500,— . . . . » 800,— L. 1.100,—

Suma de maĭ sus L. 64.975,—

B. Situaţiunea budgetuluĭ de cheltuelĭ este următórea:

				votat		cheltuit		rĕmas
Litera	a		L.	21.500,—	L.	19.510,—	L.	1.990,—
»	b		»	8.000,—	»	8.000,—	»	—,—
»	c		»	1.000,—	»	1.000,—	»	—,—
»	d		»	2.400,—	»	2.400,—	»	—,—
»	e		»	3.300,—	»	3.300.—	»	—,—
»	f		»	55.080,—	»	55.080,—	»	—,—
»	g		»	300,—	»	300,—	»	—,—
»	h		»	5.000,—	»	4.965,85	»	34,15
»	i		»	400,—	»	400,—	»	—,—
»	j		»	800,—	»	800,—	»	—,—
»	k		»	1.000,—	»	1.000,—	»	—,—
»	l		»	1.000,—	»	337,—	»	663,—
»	m		»	3.000,—	»	2.078,45	»	921,55
»	n		»	2.800,—	»	2,691,75	»	108,25
»	o		»	4.000,—	»	4.000,—	»	—,—
»	p		»	6.000,—	»	—,—	»	6.000,—
»	q		»	756,50	»	756,50	»	—,—
»	r	3.000,— / 3.000,—	»	6.000,—	»	6.000,—	»	—,—
»	s		»	6.000,—	»	6.000,—	»	—,—
»	t		»	3.216,—	»	3.216,—	»	—,—
»	u		»	12.000,—	»	12.000,—	»	—,—
»	v		»	1.000,—	»	360,—	»	640,—
»	w		»	1.000,—	»	1.000,—	»	—,—
»	x		»	1.000,—	»	—,—	»	1.000,—
»	y		»	1.000,—	»	—,—	»	1.000,—
»	z		»	1.500,—	»	1.500,—	»	—,—
»	aa.		»	5.167,—	»	5.167,—	»	—,—
»	bb.		»	8.500,—	»	8.500,—	»	—,—
»	cc.		»	3.000,—	»	1.774,75	»	1.225,25
»	dd.		»	7.165,15	»	7.107,05	»	58,10
»	ee.		»	3.000,—	»	3.000,—	»	—,—
»	ff.		»	34,95	»	34,95	»	—,—
		Total .	L.	175.919,60	L.	162.279,30	L.	13.640,30

De unde se vede că s'a cheltuit maĭ puţin din budgetul cheltuelilor cu suma de . . . . L. 13.640,30

Acì este de observat, că în budgetul actual s'a prevĕḑut la articolele maĭ jos însemnate sume neîndestulătóre trebuinţelor; rĕmâne deciĭ a se înscrie maĭ mult în budgetul anuluĭ viitor la următórele articole:

1. Diurnele şedinţelor ordinare, diurna pe 11 şedinţe trecute	L.	2.520,—
2. Achisiţiunĭ, monete şi chrisóve	»	408,—
3. Intreţinerea şi repararea localuluĭ Academieĭ	»	16,85
4. Cărţĭ cumpĕrate	»	31,05
5. Anale	»	6.449,80
6. Hronicul luĭ D. Cantemir	»	250,—
7. Spese de procese	»	13,75
8. Spese de cancelarie (tipăriturĭ)	»	255,50
9. Serviciu. Bănceĭ Naţionale	»	149,58
Total . .	Leĭ	10.094,53

Afară de aceste sume regulate prin procese-verbale, maĭ rĕmân şi alte sume carĭ, ivindu-se încă astăḑĭ, se vor luà în vedere la întocmirea budgetuluĭ pe anul viitor 1897—98.

C. Comptul excedent este următorul:

1. Chiria caselor din Calea Victorieĭ No. 133, — dăruite de Stat Academieĭ şi astăḑĭ închiriate Regieĭ Monopolurilor Statuluĭ, — pe semestrul 26 Octobre 1896		L.	5.875,—
2. Sporul de la vînḑarea publicaţiunilor Academieĭ, realisat peste prevederile budgetare		»	87,05
Suma . . .		L.	5.962,05
Se scade după cum se vede sub *A*:			
a) Suma incassată maĭ puţin din venitul moşieĭ Năsturel pe câştiul 26 Octobre 1896	L. 300,—		
b) Idem din chiria caselor din Craiova	» 800,—	»	1.100,—
şi rĕmâne excedent curat		L.	4.862,05
lângă care se adaoge suma cheltuită maĭ puţin din budgetul cheltuelilor arătat sub *B*.		»	13.640,30
Total . . .		L.	18.502,35

D. Fondurile Academieĭ în efecte depuse la Banca Naţională sunt tot acele din anul trecut, plus două fondurĭ noue, intrate în cursul anuluĭ curent şi anume:

a) Fondul I. Scorţeanu în efecte valóre nominală	L.	20.000,—
b) » *I. Lecomte du Noüy* » » »	»	11.000,—
Suma . . .	L.	31.000,—

Neputêndu-se incassà vĕrsămîntul Zappa pe 4 anĭ din urmă în sumă de . . . . L. 47.000,—
şi la fondul Năsturel-Herĕscu resturile de la moşiĭ . . . . » 10.875,—
Total . . . L. 57.875,—

nu s'a putut efectuà capitalisarea saldurilor de la următórele fondurĭ:

1.	La fondul	Cuza	saldul de . .	L. 6.582,70
2.	» »	Năsturel-Herĕscu	» » . .	» 12.304,60
3.	» »	A. Fĕtu	» » . .	» 3.733,50
4.	» »	G. Lazăr	» » . .	» 10.344,30
5.	» »	Eliade-Rădulescu	» » . .	» 10.294,45
6.	» »	G. San-Marin	» » . .	» 2.594,—
7.	» »	Hagi-Vasile	» » . .	» 2.636,55
8.	» »	Neuschotz	» » . .	» 5.782,55
9.	» »	Bodescu	» » . .	» 1.599,05
			Total . . .	Leĭ 55.871,70

E. Iată situaţiunea fondurilor:

1. Fondul Zappa.

	nominal	peste nominal
59 titlurĭ rentă amortis. de 5% a L. 5.000,—	L. 295.000,—	—
4 » » » » 5% » » 500,—	» 2.000,—	—
11 acţiunĭ de Banca Naţională » » 500,—	» 5.500,—	L. 9.866,80
Total	L. 302.500,—	L. 9.866,80

2. Fondul Cuza.

6 titlurĭ rentă amortis. de 5% a L. 5.000,—	L. 30.000,—
23²/₅ oblig. municipale » 5% » » 500,—	» 11.700,—
1 scris funciar rural » 5% » » 1.000,—	» 1.000,—
2 » » » » 5% » » 100,—	» 200,—
Total	L. 42.900,—

3. Fondul Economiilor.

18 titlurĭ rentă amortis. de 5% a L. 5.000,—	L. 90.000,—	—
3 » » » » 5% » » 500,—	» 1.500,—	—
46 obligaţiunĭ municipale » 5% » » 500,—	» 23.000,—	—
1 acţiune de Banca Naţională » » 500,—	» 500,—	L. 600,—
Total	L. 115.000,—	L. 600,—

4. *Fondul Năsturel-Herĕscu.*

2 titlurĭ rentă amortis.	de $5^0/_0$	a L.	5.000,—	L. 10.000,—	—
4 » » »	» $5^0/_0$	» »	500,—	» 2.000,—	—
30 obligațiunĭ municipale	» $5^0/_0$	» »	500,—	» 15.000,—	—
10 acțiunĭ de Banca Națională		» »	500,—	» 5.000,—	L. 9 031,65
		Total		L. 32.000,—	L. 9.031,65

5. *Fondul Chițu.*

1 acțiune de Banca Națională .	a L.	500,—	L. 500,—	L. 912,50
	Total		L. 500,—	L. 912,50

6. *Fondul Daniel.*

28 obligațiunĭ de stat . .	de $6^0/_0$	a L.	500,—	L. 14.000,—
2 » municipale	» $5^0/_0$	» »	500,—	» 1.000,—
		Total		L. 15.000,—

7. *Fondul Anastasie Fĕtu.*

2 titlurĭ rentă amortis. .	de $5^0/_0$	a L.	5.000,—	L. 10,000,—
10 obligațiunĭ municipale.	» $5^0/_0$	» ›	500,—	» 5.000,—
		Total		L. 15.000,—

8. *Fondul G. Lazăr.*

6 scrisurĭ funciare rurale	de $5^0/_0$	a L.	1.000,—	L. 6.000,—
71 obligațiunĭ municipale	» $5^0/_0$	» ›	500,—	» 35.500.—
		Total		L. 41.500,—

9. *Fondul Eliade-Rădulescu.*

6 scrisurĭ funciare rurale	de $5^0/_0$	a L.	1.000,—	L. 6.000,—	—
23 obligațiunĭ municipale	» $5^0/_0$	» »	500,—	› 11.500,—	—
2 acțiunĭ de Banca Națională .		» »	500,—	» 1.000,—	L. 1.200,—
		Total		L. 18.500,—	L. 1.200,—

10. *Fondul G. San-Marin.*

2 titlurĭ rentă amortis.	de $5^0/_0$	a L.	5.000,—	L. 10.000,—
4 » » »	» $5^0/_0$	» »	500,—	» 2.000,—
		Total		L. 12.000,—

11. *Fondul D. Hagi-Vasile.*

39 $^{3}/_{5}$ obligaţiunĭ municipale de 5% a L. 500,—	L. 19 800,—	
Total	L. 19.800,—	

12. *Fondul Neuschotz.*

50 obligaţiunĭ municipale de 5% a L. 500,—	L. 25.000,—	
Total	L. 25.000,—	

13. *Fondul Bodescu.*

13 obligaţiunĭ municipale de 5% . a L. 500,—	L. 6.500,—	
Total	L. 6.500,—	

14. *Fondul Ioan Fetu.*

137 obligaţiunĭ municipale de 5% a L. 500,—	L. 68.500,—	—
47 scrisurĭ func. urbane Iaşĭ » 5% » » 1.000,—	» 47.000,—	—
13 » › » » » 5% » » 100,—	» 1.300,—	—
86 acţiunĭ de Banca Naţională . . » » 500,—	» 43 000,—	L. 47.533,80
Total	L. 159.800,—	L. 47.533,80

15. *Fondul Princesa Alina Ştirbeĭ.*

3 titlurĭ rentă română de 5% a L. 2.000,—	L. 6.000,—	
188 » » » » 5% › › 500,—	» 94.000,—	
5 » » amortis. › 5% » » 20.000,—	» 100.000,—	
Total	L. 200.000,—	

16. *Fondul Ioan Scorţeanu.*

4 scrisurĭ funciare rurale de 5% a L. 5.000,—	L. 20.000,—	
Total	L. 20.000,—	

17. *Fondul Ioan Lecomte du Noüy.*

1 scris func. urb. Bucurescĭ de 5% a L. 5.000,—	L. 5.000,—	
6 › › › › › 5% » » 1.000,—	» 6.000,—	
Total	L. 11.000,—	

Resumatul fondurilor aicĭ notate:

				nominal		peste nominal		total
1.	Fondul *Zappa*	efecte	de L.	302.500,—	L.	9.866,80	L.	312.366,80
2.	» *Cuza*	»	» »	42.900,—	»	—,—	»	42.900,—
3.	» *Economiilor*	»	» »	115.000,—	»	600,—	»	115.600,—
4.	» *Năsturel-Herĕscu*	»	» »	32.000,—	»	9.031,65	»	41.031,65
5.	» *Chițu*	»	» »	500,—	»	912,50	»	1.412,50
6.	» *Daniel*	»	» »	15.000,—	»	—,—	»	15.000,—
7.	» *A. Fĕtu*	»	» »	15.000,—	»	—,—	»	15.000,—
8.	» *G. Lazăr*	»	» »	41.500,—	»	—,—	»	41.500,—
9.	» *Eliade-Rădulescu*	»	» »	18.500,—	»	1.200,—	»	19.700,—
10.	» *G. San-Marin*	»	» »	12.000,—	»	—,—	»	12.000,—
11.	» *D. Hagi-Vasile*	»	» »	19.800,—	»	—,—	»	19.800,—
12.	» *Neuschotz*	»	» »	25.000,—	»	—,—	»	25.000,—
13.	» *Bodescu*	»	» »	6.500,—	»	—,—	»	6.500,—
14.	» *Ioan Fĕtu*	»	» »	159.800,—	»	47.533,80	»	207.333,80
15.	» *Princesa Știrbeĭ*	»	» »	200.000,—	»	—,—	»	200.000,—
16.	» *I. Scorțeanu*	»	» »	20.000,—	»	—,—	»	20.000,—
17.	» *I. Lecomte du Noüy*	»	» »	11.000,—	»	—,—	»	11.000,—
	Totalul efectelor . .		L.	1.037.000,—	L.	69.144,75	L.	1.106.144,75

Academia posedă astăḑĭ următórele efecte de la 17 fondurĭ:

					nominal		peste nominal		total
5	titl. rentă amort. de	5%	a L.	20.000,—	L. 100.000,—	L.	—,—	L.	100.000,—
89	» » »	» 5%	» »	5.000,—	» 445.000,—	»	—,—	»	445.000,—
11	» » »	» 5%	» »	500,—	» 5.500,—	»	—,—	»	5.500,—
3	» » perpet.	» 5%	» »	2.000,—	» 6.000,—	»	—,—	»	6.000,—
188	» » »	» 5%	» »	500,—	» 94.000,—	»	—,—	»	94.000,—
28	» oblig. de stat	» 6%	» »	500,—	» 14.000,—	»	—,—	»	14.000,—
4	scris. func. rur.	» 5%	» »	5.000,—	» 20.000,—	»	—,—	»	20.000,—
13	» » »	» 5%	» »	1.000,—	» 13.000,—	»	—,—	»	13.000,—
2	» » »	» 5%	» »	100,—	» 200,—	»	—,—	»	200,—
1	» » urban	» 5%	» »	5.000,—	» 5.000,—	»	—,—	»	5.000,—
6	» » »	» 5%	» »	1.000,—	» 6.000,—	»	—,—	»	6.000,—
47	» urb. Iașĭ	» 5%	» »	1.000,—	» 47.000,—	»	—,—	»	47.000,—
13	» » » »	» 5%	» »	100,—	» 1.300,—	»	—,—	»	1.300,—
449	oblig. municipale	» 5%	» »	500,—	» 224.500,—	»	—,—	»	224.500,—
111	acțiunĭ de Banca Națion.	»	»	500,—	» 55.500,—	»	69.144,75	»	124.644,75
	Suma ca maĭ sus .				L. 1.037.000,—	L.	69.144,75	L.	1.106.144,75

F. Afară de efectele acestor 17 fondurĭ, maĭ sunt încă 2 fondurĭ cu nuda proprietate, şi anume:

1. Fondul Obedenaru.

		nominal	peste nominal	total
2 scris. func. rur. de 5%	a L. 5.000,—	L. 10.000,—	L. —,—	L. 10.000,—
3 » » » » 5%	» » 1.000,—	» 3.000,—	» —,—	» 3.000,—
76 oblig. municipale » 5%	» » 500,—	» 38.000,—	» —,—	» 38.000,—
106 » de stat » 6%	» » 500,—	» 53.000,—	» —,—	» 53.000,—
5 » » » » 6%	» » 100,—	» 500,—	» —,—	» 500,—
40 acţiunĭ de Banca Naţion.	» » 500,—	» 20.000,—	» 32.548,60	» 52.548,60
Suma		L. 124.500,—	L. 32.548,60	L. 157.048,60

şi venitul moşieĭ Obedenĭ, ca în aniĭ trecuţĭ, de . . . . L. 12.000,—

2. Fondul Iulia Hasdeŭ.

100 obligaţiunĭ de stat de 6% a L. 500,—	L. 50.000,—
Total	L. 50.000,—

G. Fondul Societăţiĭ Craiovene pentru înaintarea învĕţămîntuluĭ public, ca fond special, este depus în efecte şi neschimbat ca în anul trecut, după cum urméză:

		nominal	peste nominal	total
10 titlurĭ rentă amortis. de 5%	a L. 500,—	L. 5.000,—	L. —,—	L. 5.000,—
2 obligaţiunĭ municip. » 5%	» » 500,—	» 1.000,—	» —,—	» 1.000,—
2 acţiunĭ de Banca Naţională	» » 500,—	» 1.000,—	» 1.200,—	» 2.200,—
Suma		L. 7.000,—	L. 1.200,—	L. 8.200,—

iar saldul din anul trecut de	L. 357,55	
a crescut prin incassarea cupónelor de	» 480,20	
	L. 837,75	
De aicĭ se scade:		
15% prelevaţĭ în budgetul actual	» 71,80	
şi rĕmâne sald pentru anul viitor		L. 765,95
In total		L. 8.965,95

H. In anul curent în urma puneriĭ în posesiune, se adaog lângă aceste 20 fondurĭ încă 2 altele nouĕ, şi anume:

1. Fondul Agaricĭ:
Cu moşia Móra Grecilor, cu arendă anuală de . . . . L. 29.000,—
2. Fondul Donicĭ:
Cu moşia Radiana, cu arendă anuală aproximativ de . . . » 15.000,—
Suma . . . L. 44.000,—

I. La fondul Ioan Fetu s'aŭ incassat în 1896—97 următórele cupóne:

86 cupóne de Banca Naţională a L. 90,10 L. 7.748,60
197 » municipale şi funciare urb. Iaşi 5% » 5.840,—
Totalul incassărilor este de L. 13.588,60
plus sporul la efectele eşite la sorţĭ . . . . » 93,90
Suma . . . L. 13.682,50
Iar în budgetul 1896—97 aŭ fost înscrise la veniturĭ:
86 cupóne de Banca Naţională a L. 89,50 . . L. 7.697,—
197 » municipale şi funciare urb. Iaşĭ 5% » 5.840,— » 13.537,—
Prin urmare s'a incassat maĭ mult cu . . . . L. 145,50
carĭ s'aŭ înscris la excedentul fonduluĭ Ioan Fĕtu, după cum se va vedé maĭ jos sub *K.*

Veniturile fonduluĭ Ioan Fĕtu pe 1897—98 se vor înscrie în budgetul viitor în modul următor:
86 cupóne de Banca Naţională a L. 90,10 (ca acum) L. 7.748,60
137 » la L. 86.500,— municipale de 5% » 3.425,—
60 » » » 48.300,— funciare urbane Iaşĭ 5% » 2.415,—
In total . . . . L. 13.588,60

K. Comptul excedentuluĭ Ioan Fetu a început anul curent cu un sald de . . . . L. 2.287,90
a crescut prin sporul arătat maĭ sus sub *I* . . . » 145,50
Adevĕratul excedent este de . . . . L. 2.433,40

L. La *suma incassată din vîndarea Etimologiculuĭ* în anul 1894—95, care a fost de . . . . L. 216.—
se maĭ adaoge şi vîndarea acesteĭ publicaţiunĭ din anul curent, de . . . . » 176,40 L. 392,40
din care s'a achitat în anul curent costul tipărituluĭ publicaţiuniĭ, în sumă de . . . . L. 3.308,60
peste suma incassată de la cassa M. S. Regeluĭ, conform budgetuluĭ pe 1896—97 . . . . » 3.000,— » 308,60
iar rĕmăşiţa de . . . . L. 83,80
se va trece ca sald pe anul viitor 1897—98.

M. Fondul publicăriĭ documentelor istorice Hurmuzaki:

S'a incassat de la stat (Cassieria centrală) . . . . L. 33.000,—
» » din vîndarea publicaţiuniĭ . . . . » 666,80
Total . . . . L. 33.666,80

S'aŭ cheltuit:

Tipografuluĭ		L. 20.000,—		
Copiĭ de documente:				
la Sibiiŭ	L. 3.700,—			
» Brașov	» 485,65	L. 4.185,65		
Cărţĭ cumpĕrate		L. 31,30		
Remunerărĭ:				
pentru corecturĭ	L. 2.449,85			
pentru coordonare de documente pe 10 lunĭ (1 Aprilie 96 — Ianuarie 1897)	» 3.500,—			
Secretaruluĭ Comisiuniĭ pe 10 lunĭ (Aprilie 1896—Ianuarie 1897) . .	» 3.500,—	L. 9.449,85	L. 33.666,80	
		Suma ca maĭ sus	L. 33.666,80	

Nota. Neajungênd suma incassată de L. 33.666,80, a rĕmas a se achită din budgetul anuluĭ viitor următórele sume:

a) Remunerare pentru cordonare de documente pe 2 lunĭ, Februarie și Martie 1897, a L. 350	L. 700,—	
b) Remunerarea Secretaruluĭ comisiuniĭ, idem .	» 700,—	
c) Rest pentru corecturĭ	» 50,15	L. 1.450,15

Şi parte din suma ce are de primit tipograful pentru tipărirea publicaţiuniĭ, — care sumă este astăḑĭ peste L. 38.000,—

N. Recapitulând situaţiunea, Academia are în anul curent în efecte, proprietăţĭ și saldurĭ:

Sub C. Excedentul	L.	18.502,35
» D. Saldul fondurilor	»	55.871,70
» E. Efecte la 17 fondurĭ	»	1.106.144,75
» F. » fonduluĭ Obedenaru	»	157.048,60
» » Moșia Obedenĭ evaluată după venit	»	240.000,—
» » Efectele fonduluĭ Iulia Hasdeŭ	»	50.000,—
» G. » » Craiovén	»	8.200,—
» » Saldul » »	»	765,95
» H. Moșia Móra-Grecilor evaluată după venit. . . .	»	580.000,—
» » » Radiana » » »	»	300.000,—
» I. Casa decedatuluĭ Ioan Fĕtu evaluată	»	80.000,—
» K. Excedentul fonduluĭ Ioan Fĕtu	»	2.433,40
» L. Sald din vînḑarea Etimologiculuĭ	»	83,80
Casa Macinca din Craiova evaluată	»	130.000.—
In total	L.	2.729.050,55

Numerariul casseĭ la 8 Martie 1897 este de . . . . L. 17.490,45

8 Martie 1897.

II.

Conform arătăriĭ din întâiul raport al casseĭ şi al comptabilităţiĭ din 8 Martie 1897, am onóre a presentà acum situaţiunea finală cu încheiarea anuluĭ budgetar 1896—97:

Din *veniturile arătate neincassate*, şi anume:

1. *Vĕrsămîntul Zappa*, pe 4 anĭ trecuţĭ . . . . de		L. 47.000,—
2. *Dotaţiunea Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ* pe 1896—97 . . ›		» 6.000,—
3. *Năsturel-Herĕscu:*		
a) *Moşia Năsturel*, câştiul adevĕrat de 23 Aprilie 1897	» 8.700,—	
b) » *Lămotescĭ*, câştiul 23 Aprilie 1897 . .	» 2.175,—	» 10.875,—
Total		L. 63.875,—
s'aŭ incassat în cursul sesiuniĭ generale:		
1. *Vĕrsămîntul Zappa* pe anul 1893—94 . . .	L. 11.750,—	
2. *Dotaţiunea Maiestaţiĭ Sale Regeluĭ*	» 6.000,—	L. 17.750,—
rĕmânênd rest de incassat în sumă de		L. 46.125,—

Şi anume:

1. *Versămîntul Zappa* pe 3 anĭ	L. 35.250,—	
2. *Năsturel-Herescu*, câştiurile moşiilor Năsturel şi Lămotescĭ de 23 Aprilie 1897	› 10.875,—	
Suma ca maĭ sus de		L. 46.125,—

care sumă se va trece ca sald pe anul viitor 1897—98, cu un contra-sald de capitalisat, şi anume la:

1. Fondul Craiovén	L. 765,95	
2. » G. San-Marin	» 2.594,—	
3. » G. Chiţu	» 851,35	
4. » G. Lazăr	» 233,30	
5. » Eliade-Rădulescu	» 183,45	
6. » Cuza	» 6.582,70	
7. » A. Fĕtu . . . . , ...	› 3.733,50	
8. » Obedenaru	» 1.814,70	
9. » D. Hagi-Vasile.	» 2.636,55	
10. » Neuschotz	» 5.782,55	
11. » Bodescu	» 1.599,05	
12. Excedentul fonduluĭ Ioan Fĕtu	» 2.433,40	
13. Fondul Zappa.	» 891,10	
14. » Macinca	» 2.000,—	
15. › Năsturel-Herĕscu	» 12.304,60	
De transportat	L. 44.406,20	L. 46.125,—

Transport . . .	L. 44.406,24	L. 46.125,—
16. Vîndarea Etimologicului	» 83,80	
17. Fondul Economiilor	» 18,45	
18. » Daniel	» 49,65	
19. » I. Lecomte du Noüy	» 83,—	» 44.641,10
Rĕmâne		L. 1.483,90
lângă care se adaoge numerariul de astădĭ		» 17.268,45
De unde ese un excedent curat în sumă de		L. 18.752,35

care se va trece pe anul viitor 1897—98.

Nota. Excedentul este cu L. 250,—maĭ mult de cum este arătat în întâiul raport. Acéstă sumă s'a incassat maĭ mult peste vĕrsămîntul Zappa de L. 11.750, conform sentinţeĭ Curţiĭ de Apel din Bucurescĭ şi după cum se vedé maĭ jos.

Cassa a fost în sumă de		L. 17.490,45
şi s'aŭ incassat:		
Versamîntul Zappa pe anul 1893—94	L. 11.750,—	
Spor la versămîntul Zappa	» 250,—	
Dotaţiunea Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ	» 6.000,—	
Fondul Macinca, chiria caselor din Craiova, acompt câştiul 23 Aprilie 1897	» 2 000,—	L. 20.000,—
Suma de		L. 37.490,45
de unde s'aŭ cumpĕrat efecte pentru capitalisarea:		
1. *Premiuluĭ G. Lazăr* din 1893 şi 1896:		
L. 11.400,— scrisurĭ func. urbane a 5% a 88,69%	L. 10.111,—	
2. *Premiuluĭ Eliade-Rădulescu* din 1892 şi 1896:		
L. 11.400,— scrisurĭ func. urbane a 5% a 88,69%	» 10.111,—	L. 20.222,—
		17.268,45

Fondurile Academieĭ în efecte, arătate în primul raport, aŭ crescut cu capitalisarea a patru premiĭ, şi anume:

	nominal	peste nominal	total
Aŭ fost	L. 1.037,000,—	L. 69.144,75	L. 1.106.144,75
lângă care se adaoge la:			
1. *Fondul G. Lazăr* . . .	» 11.400,—	» —,—	» 11.400,—
2. » *Eliade-Rădulescu*	» 11.400,—	» —,—	» 11.400,—
Total . . .	L. 1.059.800,—	L. 69.144,75	L. 1.128.944,75

Numerariul casseĭ este astădĭ de . . . . L. 17.268,45

31 Martie 1897.

II.—Raportul Comisiunii financiare asupra administrațiunii cassei și asupra stării fondurilor și budgetelor Academiei în anul 1896—97.

Domnilor Colegi,

Comisiunea d-vóstre are onóre a vě raportà în general, că examinând ambele raporturi ale d-lui Cassier-comptabil, adecă atât cel provisoriŭ de la deschiderea sesiunii presente, cât și cel definitiv de la încheiare, le-a constatat esacte și corespundětóre întru tóte cărților de comptabilitate și actelor justificative, tóte aceste aflate în cea mai bună ordine. In special Comisiunea vě aduce la cunoscință pentru competentă apreciare următórele:

Din suma prevěḑută în budgetul anului expirat la venituri, de L. 238.412,75, aŭ fost incassați până la închiderea sesiunii L. 191.187,75, rěmânênd restul de L. 46.125,—a fi trecut ca sald în budgetul anului următor, cu un contra-sald de capitalisat la fonduri de L. 44.641,10, ce se datoresc.

Excedentul curat ni se arată în sumă de L. 18.752,35, care se trece în budgetul viitor.

Ca neincassabile ni se arată două sume, una de L. 300,—minus la arendarea moșiei Năsturel și alta de L. 800,— de la casa din Craiova, care sumă totală de L. 1.100,— sub *C* se scade din arătatul compt excedent.

Numerariul cassei la deschiderea sesiunii erà în sumă de L. 17.490,45; prin incassările de atunci încóce s'a urcat la suma de L. 37.490,45, din cari cumpěrându-se efecte pentru capitalisarea datorită la fondurile G. Lazăr și Eliade-Rădulescu în preț de L. 20.222,—, numerariul a rěmas de L. 17.268,45.

Fondurile Academiei s'aŭ sporit cu douě: Agarici cu moșia Móra-Grecilor și Donici cu moșia Radiana; ast-fel astăḑi numěrul fondurilor, precum ele ni se arată, s'a urcat la cifra de 22.

Fondurile Academiei, în efecte depuse la Banca Națională și sporite prin capitalisări, ni se presintă astăḑi în valórea lor nominală de L. 1.059.800, în valóre peste nominală de L. 69.144,75, — în total de L. 1.128.944,75.

La fondul pentru publicațiuni de documente istorice (Hurmuzaki) s'aŭ făcut incassări în sumă de L. 33 666,80 și cheltuelile tot atâtea, solvindu-se din acéstă sumă tipografului acompto L. 20.000,—și rěmânênd

o datorie către tipograf de L 38.000,—, iar pentru coordonare şi corectură, precum şi secretarului Comisiunii pe două luni, mai având a fi plătit un rest de L. 1.450,15 din incassările pe viitor.

Visitând cassa, am constatat în ea tóte documentele despre fondurile depuse la Banca Naţională, precum şi despre garanţia d-lui Cassier-comptabil.

Proiectul de budget al anului 1897—98 avem onóre a vi-l presentà.

Comisiunea vě rógă, d-lor colegi, să bine-voiţi a luà act despre acéstă situaţiune şi a aprobà acest raport.

Bucuresci, 9 Aprilie 1897.

Sp. Haret, P. Poni.

Raportor. *V. Babeş.*

III. — Expunerea Delegaţiunii despre budgetul Academiei pe exerciţiul 1 Aprilie 1897—31 Maiŭ 1898.

Intocmirea budgetului, care se presintă acum pentru veniturile şi cheltuelile generale ale Academiei, a întîmpinat dificultăţi. Erà un mare defect al exerciţiilor budgetare trecute de a se terminà la 31 Martie, pentru că sfîrşitul exerciţiului cădeà în ultimele ḑile ale sesiunii Academiei, câte odată chiar după închiderea sesiunii. Din causa acésta, Comisiunea financiară nici odată nu aveà timp destul pentru a examinà în linişte şi cu de-amăruntul gestiunea financiară a anului expirat.

Pentru înlăturarea acestui inconvenient, s'a decis în anul trecut, după propunerea Comisiunii financiare, ca să se schimbe anul budgetar al Academiei, începênd la 1 Iunie şi terminându-se la 31 Maiŭ. Ast-fel exerciţiul închis la 31 Maiŭ se póte examinà de Comisiunea financiară până la viitórea sesiune din Martie—Aprilie.

Spre a se realisà acéstă schimbare, la 19 Martie trecut, s'a decis a se face un budget de transiţiune pentru lunile Aprilie şi Maiŭ şi un budget normal pentru anul 1 Iunie 1897—31 Maiŭ 1898.

Delegaţiunea s'a vĕḑut însă nevoită a întocmì un singur budget pentru 14 luni, 1 Aprilie 1897—1 Iunie 1898, spre a evità mari complicaţiuni nefolositóre.

La budgetul veniturilor s'aŭ înscris tóte sumele incassabile atât din cupónele efectelor cât şi din arenda moşiilor, ale căror termine de plată sunt cuprinse în aceste 14 luni.

La cheltuelĭ a fost necesitate de a se înscrie unele sume pentru douĭ anĭ întregĭ, fiind-că sunt a se plătì atât la finele sesiuniĭ generale actuale 1897, cât şi la finele sesiuniĭ viitóre 1898. Ast-fel pentru sesiunea generală s'aŭ înscris diurnele L. 21.500,— pentru 1897 şi L. 21.500,— pentru 1898; asemenea pentru premiele Năsturel s'aŭ înscris L. 12.000,— pentru 1897 şi L. 4.000,— pentru 1898; pentru premiul San-Marin din 1898 s'aŭ înscris asemenea L. 2.000,—.

Aceste sume vor trebuì să fie plătite în ultimele două lunĭ ale exerciţiuluĭ budgetar 1897—98, pe când veniturile corespundĕtóre lor se pot incassà numaĭ în budgetul următor 1898—99.

IV. — *Budgetul Academieĭ Române pe 14 lunĭ (1 Aprilie 1897—31 Maiŭ 1898).*

I. VENITURĬ

Nr.											
1	**Rĕmăşiţe din trecut:**										
	a Vĕrsămîntul Zappa de 1 000 galbenĭ pe 1894—95	—	—	—	—	11 750	—				
	» » » 1.000 » » 1895—96	—	—	—	—	11 750	—				
	» » » 1 000 » » 1896—97	—	—	—	—	11.750	—	35 250	—		
	b. Arenda moşieĭ Năsturel, câştiul de 23 Aprilie 1897	—	—	—	—	8 700	—				
	» » *Lămotescĭ*, idem	—	—	—	—	2 175	—	10.875	—		
	c. Banĭ aflaţĭ în numerariŭ	—	—	—	—	—	—	17 268	45	63 393	45
2	**Fondurĭ cu destinaţiune generală:**										
	a. Subvenţiunea anuală a Statuluĭ	—	—	—	—	—	—	20 000	—		
	b. Fondul Zappa:										
	Cuponul renteĭ amortis. 5% de Aprilie—Iulie 1897	297 000	—	—	—	7 425	—				
	» » » 5% » Octobre 97—Ianuarie 1898	—	—	—	—	7.425	—				
	» » » 5% » 1 Aprilie 1898 la L. 282 000	—	-	—	—	7 050	—				
	» divid la 11 acţiunĭ de Banca Naţ a L. 90,10	5 500	—	9.866	80	991	10	22.891	10		
	c. Vĕrsămîntul Zappa anual de 1.000 galbenĭ pe 1897—98	—	.	—	—	—	—	11 750	—		
	d. Fondul Economiilor:										
	Cupon. rent şi municip 5% de 1 Aprilie şi 1 Iulie 1897	114 500	—	—	—	2 862	50				
	» » » » 5% » 1 Octob. 1897 şi Ian. 1898	—	—	—	—	2 862	50				
	» » » » 5% » 1 Aprilie 1898 la L. 91 500	—	—	—	—	2 287	50				
	» dividend la 1 acţiune Banca Naţională a L. 90 10	500	—	600	—	90	10				
	Produsul din vîndarea publicaţiunilor	—	—	—	—	1 000	—	9 102	60		
	e. Fondul Ioan Fĕtu (fond general).										
	Din venitul anual de . . . L 13 588,60										
	După scăderea renteĭ viagere de . . . » 3 000,—										
	Rĕmâne . . . L 10 588,60										
	După scăderea de 15% prelevaţĭ . . . » 1 588,30										
	Rĕmâne . . . L 9 000,30										
	Scăḑĕnd 4 părţĭ la fondul special . . . » 7 200,25	—		—	—	—	—	1 800	05		
	f. Fondul renteĭ viagere a d-neĭ Ecaterina Fĕtu	—	-	—	-	—	—	3 000	—		
	g. Fondul Macinca: Chiria caselor din Craiova pe Aprilie şi Octobre 1897	—	—	—	—	5 000	—				
	Idem, câştiul de 23 Aprilie 1898	—	--	—	-	2 500	—	7.500	—		
	h. Renta Elena Dr. N Turnescu pe 1897—98	—	—	—	—	1 000	—				
	» » » » » » 1898—99	—	—	—	-	1 000	—	2 000	—		
	i. Fondul Donicĭ: Moşia Radiana:										
	Rest din recolta anuluĭ 1896	—	—	—	-	6 578	50				
	Evaluarea venituluĭ pe anul 1897	—	—	—	—	20.782	75	27 361	25		
	j. Chiria localuluĭ Ministeriuluĭ de Justiţie	—		—		--	—	12.000	—		
	k. Prelevaţĭ 15% din venitul pe 14 lunĭ al:										
	Fonduluĭ Adamachi . . . din L 131 482,30	—		—		19 722	35				
	» *Otteteleşanu* . . . » » 150 573,—	—	—	—	—	22 585	95				
	» *Cuza* . . . » » 2 895,—	—	—	—	--	434	25				
	» *Năsturel-Herĕscu* . . . » » 24.288,50	—	-	—	—	3 643	30				
	» *Daniel* . . . » » 1 310,—	—	—	—		196	50				
	» *Anastasie Fĕtu* . . . » » 1 000,—	—	—	—	-	150	—				
	» *G. Lazăr* . . . » » 2 645,—	—		—	—	396	75				
	» *Eliade-Rădulescu* . . . » » 1 625,20	—	—	—	--	243	80				
	» *San-Marin* . . . » » 850,—	—	—	—	—	127	50				
	De transportat	417 500	—	10.466	80	47.500	40	117.405	—	63 393	45

II. CHELTUELĬ

Nr.									
1	*a)* **Capitalisările anilor 1895-96 şi 1896-97**								
	Premiele G Lazăr:								
	Sald din 1895—96 . . . . L. 5 299,20								
	» » 1896—97 . . . . » 5.045,10								
	Total . . . . L. 10.344,30								
	Se scade:								
	L. 11.400,— efecte cumpĕrate » 10.111,— L. —,— plus L. 233,30								
	Marele Premiŭ Năsturel-Herĕscu 1893-94 . » 12.283,60 » » 21,—								
	Procentele şi saldul fonduluĭ Cuza . . . » 4.759,45 » » 1 823,25								
	» » » » *Anastasie Fĕtu* » 3 096,— » » 637,50								
	» » » » *El.-Rădulescu*:								
	Sald din 1895—96 . . . . L. 5 293,25								
	» » 1896—97 . . . . » 5.001,20								
	Total . . . . L. 10 294,45								
	Se scade:								
	L. 11.400,— efecte cumperate L 10.111,— » —,— » » 183,45								
	Procentele şi saldul fonduluĭ San-Marin » 2 084,— » » 510,—								
	» » » » *Neuschotz* . . » 4 690,05 » » 1 092,50								
	» » » » *Bodescu* . . » 1 322,80 » » 276,25								
	Excedentul fonduluĭ Ioan Fĕtu . . . . . » 2 287,90 » » 145,50								
	Procentele şi saldul fonduluĭ Craiovén . » 357,55 » » 408,40								
	» » » » *Chiţu* . . » 761,25 » » 90,10								
	» » » » *Hagi-Vasile* . » 1.783,75 » » 852,80								
	Saldul fonduluĭ Daniel . . . . » 49,65 » » —,—								
	» » *Zappa* . . . . » 865,70 » » 25,40								
	» » *Economiilor* . . . . . » 2,85 » » 15,60								
	» » *Obedenaru* . . . . . . » 1 692,45 » » 122,25								
	» *din vîndarea Etimologiculuĭ* . . . » —,— » » 83,80								
	» *fonduluĭ I. Lecomte du Nouy* . . . » —,— » » 83,—								
	b) » » *Macinca, suma incassată* ca acompto budget 1897—98 . . . » —, » » 2 000,—								
	Total . . . . L 36 037,— plus L 8 604,10	44.641	10	44.641	10				
2	**Capitalisărĭ nouĕ din 1897—98.**								
	Premiul G. Lazăr pe 1897 . . . . L. 5.000,—								
	Procentele fonduluĭ G Lazăr . . . . » 2 248,25	7 248	25						
	» » *Cuza*	2.460	75						
	» » *Anastasie Fĕtu*	850	—						
	» » *San-Marin*	722	50						
	» » *Neuschotz*	1.062	50						
	» » *Bodescu*	276	25						
	» » *Craiovén*	514	40						
	» » *Chiţu*	90	10						
	» » *Eliade Rădulescu*	1 381	40						
	» » *Hagi-Vasile*	841	50	15 446	65	60 088	75	60 088	75
3	**Cheltuelĭ proprii ale Academieĭ:**								
	A. *Personalul.*								
	a Diurnele sesiuniĭ generale din 1897	21.500	—	—	—				
	» » » » *1898*	21.500	—	43.000	—				
	b. » *şedinţelor ordinare din 1897—98* . . . rest L. 2.520,—	—	—	12 100	—				
	De transportat			55 100	—	—	—	60.088	75

	Transport . . .	417.500	—	10 466	80	47 500	40	117.405	—	63 393	45
	Prelevațĭ 15% dın venıtul pe 14 lunĭ al·										
	Fonduluĭ Neuschotz. . . . . dın L. 1.250,—	—	—	—	—	187	50				
	» *Bodescu* . . . . » » 325,—	—	—	—	—	48	75				
	» *Ioan Fĕtu* . . . . » » 10 588,60	—	—	—	—	1 588	30				
	» *Princesa Alina Știrbeĭ* . . . » » 15.000,—	—	—	—	—	2.250	—				
	» *Craıovén* . . . . » » 605,20	—	—	—	—	90	80				
	» *Lecomte du Nouy I.* . . . . » » 550,—	—	—	—	—	82	50				
	» *Scorțénu* . . . . » » 1.500,—	—	—	—	—	225	—				
	» *Agarıcĭ* . . . . » » 43 500,—	—	—	—		6.525	—				
	» *Hagi-Vasile* . , ... » » 990,—	—	—	—	—	148	50	58 646	75	176.051	75
3	**Fondurĭ cu destinațiune specială și cu cheltuelĭ anuale:**										
	a. Dotațiunea M. S Regeluĭ pe 1897—98	—	—	—	—	9.000					
	Sald rĕmas din vîndarea Etimologiculuĭ.	—	—	—	—	83	80	9.083	80		
	b Dotațiunea Statuluĭ: Premıele Lazăr și Elıade-Rădulescu pe 1897.	—	—	—	—	10 000	—				
	Idem pe 1898	—	—	—	—	10 000	—	20 000	—		
	c. Fondul Năsturel-Herĕscu:										
	Venıtul moșıeĭ Năsturel, câștıul 26 Octobre 1897. . . . . L. 8 700,—										
	Idem, câștıul 23 Aprılıe 1898 . . . . . . » 8 700,--										
	Venıtul moșıeĭ Lămotescĭ pe 26 Octobre 1897 » 2.175,—										
	Idem, pe 23 Aprılıe 1898 . . . . » 2 175,—										
	Cuponul renteĭ și oblıgațiunĭ municıpale 5% de Aprılıe și de Iulıe 1897 la . . . . » 675,—	27.000	—								
	Idem pe Octobre 1897, Ianuarıe 1898 . . » 675,—										
	» rentă 5% pe Aprılıe 1898 la L. 11 500 » 287,50										
	Idem dıvıdende la 10 acțiunĭ de Banca Națională a L. 90.10 . . . . » 901,—	5.000	—	9 031	65						
	mınus 15% la . . . . L. 24 288,50	—	—	—	—	—	—	20.645	20		
	d. Fondul Daniel:										
	Cuponul oblıgațiunilor de stat 6% de Maıŭ și Novembre 1897 . . . . L. 840,—	14.000	—								
	Idem 6% de Maıŭ 1898 . . . . » 420,—										
	Cuponul oblıgațıunılor municıpale 5% de Iulıe 1897 — Ianuarıe 1898 . . . . » 50,—	1.000	—								
	mınus 15% . . . . L. 1 310,—	—	—	—	—	--	—	1.113	50		
	e. Fondul Ioan Fĕtu:										
	Cuponul munıcipal și func. urban Iașĭ 5% de Iulıe 1897 și Ianuarıe 1898 . . . . L 5 840,—	116 800	—								
	» dıvıdend la 86 acțıunĭ de Banca Națională a L. 90,10 . . . . » 7 748,60	43.000	—	47.533	80						
	Suma . . . L. 13.588,60										
	Mınus 15% prelevațĭ . . . . . . L. 1 588,30										
	» renta vıageră . . . . . . » 3 000,—										
	» a 5-a parte . . . . » 1 800,05 L 6 388,35	—	—	—	—	—	—	7.200	25		
	f. Fondul I Lecomte du Nouy:										
	Cupon funcıar urban Bucurescĭ 5% de 1 Iulıe 1897 — 1 Ianuarıe 1898 . . . L. 550,— mın. 15%	11.000	—	—	--	—		467	50		
	g. Fondul Ioan Scorțeanu:										
	Cupon func. rur. 5% de Ianuarıe 1897. . L. 500,—	20.000									
	Idem de 1 Iulıe 1897 — 1 Ianuarıe 1898 . » 1 000,—							1.275	—		
	minus 15% . . . . L. 1.500,—										
	De transportat	655.300	—	67.032	25	—	—	59 785	25	239 445	20

	Transport	—	—	55.100	-	—	—	60.088	75
	c Diurnele a 4 membri delegațĭ			1.000	—				
	d » Secretaruluĭ general pe 14 lunĭ a L 200 lunar . . .			2 800	—				
	e » a 3 Secretarĭ de Secțiunĭ pe 13 lunĭ a L. 300. . . .			3.900	—				
	f. Remunerarea funcționarilor pe 14 lunĭ:								
	1) *Cancelaria Secretaruluĭ general.*								
	1 Secretar-archivar . . . . a L. 400,— L. 5 600,—								
	1 Secretar-corector . . . . » » 300,— » 4 200,—								
	1 Ingrıjıtor al moșılor . . . . » » 300,— » 4 200,—								
	1 Scrıitor . . . . » » 200,— » 2 800,—	16.800	—						
	2) *Comptabilıtatea.*								
	1 Cassier-comptabıl . . . . a L. 500,— L. 7 000,—								
	1 Scrııtor . . . . » » 250,— » 3 500,—	10 500	—						
	3) *Personalul Biblioteceĭ.*								
	1 Bıbliotecar . . . . a L. 550,— L. 7 700,—								
	1 Ajutor de Bıblıotecar . . . . » » 300,— » 4 200,—								
	2 » » » a Leĭ 250 . . . » » 500,— » 7 000,—								
	3 Scrıitorĭ a Leĭ 200 . . . . » » 600,— » 8.400,—								
	1 » . . . . » » 150,— » 2.100,—								
	1 Ajutor paleograf. . . . . » » 250,— » 3 500,—	32.900	—						
	4) *Personalul de serviciŭ.*								
	1 Intendent . . . . a L. 110,— L. 1.540,—								
	1 Servıtor . . . . » » 110,— » 1 540,—								
	3 Servıtorĭ a Leĭ 100 . . . . » » 300,— » 4 200,—								
	2 Rîndașĭ » » 70 . . . . » » 140,— » 1 960,—	9.240	—	69.440	—	132.240	—		
	g Serviciul Bănciĭ Naționale.	—	—	300	—				
	h. Spese de cancelarıe, imprımate, încăldit, luminat, apă etc. . .	—	—	5.850	—				
	i Ajutorul Epitropieĭ Sf. Venerĭ	—	—	400	—				
	j. Intreținerea și repararea localuluĭ Academieĭ și a caseĭ dın Craiova	—	--	1 100	—	7 650	—		
	B. *Material.*								
	k Spese de procese	—	—	2 500	—				
	l. Mobilier	—	—	450	—				
	m. Spese neprevĕdute	--	—	3.500	—				
	n » de expedițiune	—	—	2 500	—	8 950	—	148.840	—
4	**Premiĭ, achisițiunĭ, publicațiunĭ și tipăriturĭ:**								
	A. *Premiĭ.*								
	o Premiul G. Lazăr din 1898			5 000	—				
	p. » Elıade-Rădulescu din 1897	5.000	—						
	» » » . » » *1898*	5 000	—	10 000	-				
	q. » Năsturel-Herĕscu » 1897	12.000	—						
	» » » » » *1898*	4 000	—	16.000	—				
	r. » G San-Marin » 1898	—	—	2 000	—				
	s. » Ioan Lecomte du Nouy din 1898	—	—	467	50	33 467	50		
	De transportat					33 467	50	208.928	75

	Transport	655.300	—	67.032	25	—		59.785	25	239.445	20
	h Fondul Agaricî:										
	Venitul moşieî Móra-Grecilor pe câştiul 23 Aprilie 1897 — 26 Octobre 1897 . . » 29 000,—										
	Idem câştiul 23 Aprilie 1898 . . . . . . » 14 500,—										
	minus 15% . . . . L. 43 500,—	—	—	—	—	—	—	36 975	—		
	i. Fondul Princesa Alina Ştirbeî:										
	Cuponul renteî amortisabile şi perpetue 5% pe Aprilie — Octobre 1897 . . . . » 10 000,—	200 000	—								
	Idem pe Aprilie 1898 . . . . » 5 000,—										
	minus 15% . . . . L. 15 000,—	—	—	—	—	—	—	12.750	—		
4	**Procentele fondurilor speciale şi cu cheltuelî periodice:**										
	a. Fondul Cuza:										
	Cupónele renteî, func. rur. şi municipal 5% pe 1 Aprilie, Iulie, Oct. 1897 şi 1 Ian. 1898 L. 2.145.—	42.900	—								
	Cup. renteî 5% pe Aprilie 1898 (L. 30.000) . » 750,—										
	minus 15% . . . . L. 2 895,—	—	—	—	—	—	—	2 460	75		
	b. Fondul A. Fĕtu :										
	Cuponul renteî amort. şi municip 5% pe Aprilie, Oct. Iulie 1897 şi Ianuarie 1898 » 750 —	15.000	—								
	Cup. renteî 5% pe Aprilie 1898 la L. 10 000,— » 250,—										
	minus 15% . . . . L 1 000,—	—	—	—	—	—	—	850	—		
	c. Fondul San-Marin:										
	Cup. rent. şi municip. 5% pe Aprilie, Octobre, Iulie 1897 şi Ianuarie 1898 . . . . » 600,—	12 000	—								
	Cup renteî 5% pe Aprilie 1898 (L. 10 000) » 250,—										
	minus 15% . . . . L. 850,—	—	—	—	—	—	—	722	50		
	d. Fondul Neuschotz·										
	Cuponul municipal 5% pe Iulie 1897, Ianuarie 1898 . . . . L. 1.250,— min. 15%	25.000	—	—	—	—	—	1.062	50		
	e. Fondul Bodescu:										
	Cuponul municipal 5% pe Iulie 1897, Ianuarie 1898 . . . . L. 325,— min. 15%	6 500	—	—	—	—	—	276	25		
	f. Fondul Craiovén:										
	Cuponul renteî şi municipal 5% pe Aprilie, Octobre, Iulie 1897 şi Ianuarie 1898 . . L. 300,—	6 000	—								
	Cup. renteî 5% pe Aprilie 1898 (L. 5.000) » 125,—										
	» dividend la 2 acţ. de Banca N. a L. 90,10 » 180,20	1.000	—	1.200	—						
	minus 15% . . . . L. 605,20	—	—	—	—	—	—	514	40		
	g. Fondul Chiţu:										
	Cupon dividend la 1 acţ. de Banca Naţ. a L. 90,10 .	500	—	912	50			90	10		
	h. Fondul G. Lazăr:										
	Cup. func rural, urban şi municip. 5% pe Iulie 1897 şi Ianuarie 1898 . . L. 2 645,— min. 15%	52 900	—	—	—	—		2.248	25		
	i. Fondul Eliade-Rădulescu:										
	Cup func. rural, urban şi municip. 5% pe Iulie 1897 şi Ianuarie 1898 . . L. 1.445,—	28 900	—								
	Cup. div. la 2 acţ. de B. N. a L. 90,10 » 180,20	1.000	—	1 200	—						
	Suma . . . L. 1.652,— min. 15%	—	—	—	—	—	—	1.381	40		
	j. Fondul Hagi-Vasile:										
	Cuponul municipal 5% de 1 Iulie 1897 şi 1 Ianuarie 1898 . . . . L 990,— min. 15%	19 800	—	—	—	—	—	841	50	119 957	90
	Deficit	—	—	—	—	—	—	—	—	2.719	20
		1 066 800	—	70 344	75	—	—	—	—	362.122	30

	Transport	—	—	—	-	33.467	50	208 928	75
	B. *Achisiţiunî*								
	t. Monete, chrisóve, etc (Fondul Daniel)	—	—	1 113	50				
	u. Cărţî de fie-care Secţiune şi legatul lor, a Leî 2 000	--	—	6 000	—	7 113	50		
	C. *Publicaţiunî.*								
	v Etymologicum Magnum Romaniae	—	—	6 000	—				
	w. Tipărirea publicaţiunii.	—	—	3 083	80	9.083	80		
	D. *Tipărirî.*								
	x. Anale (datorie din 1896-97, L 6.446,80).	12 000	—						
	y. Erodot	1 000	—						
	z. Discursurile M S. Regeluî	1 000	—						
	aa. Ţĕranul român	1 000	—						
	bb Catalogul epigrafic	1 000	—						
	cc. Hronicul luî Dimitrie Cantemir (datorie din 1896—97, L. 250).	1 000	—						
	dd. Documente publicate din Fondul Princesa Alina Ştirbeî . . .	8.500	-						
	ff. Bibliografia românéscă . . . . } *ee Catalogul manuscriptelor şi documentelor* . . . . }	3 000	—						
	gg. Flora Dobrogeî	2 000	—						
	hh Cărţî dialecticale românescî (Weigand)	1.500	—						
	ii. Colecţiunea de ghicitorî de A. Goroveî.	1.000	—	33.000	—	33 000	—	82 664	80
5	**Cheltuelî din fondul Ioan Fĕtu**·								
	jj Cărţî de şcólă	—	—	7 200	25				
	kk Renta viageră a d-neî Ecaterina Fĕtu	—	—	3 000	—	10 200	25	10 200	25
6	*ll.* **Cărţî religióse din fondul Scorţeanu**	—	—	--	—	—	—	1.275	—
7	**Cheltuelî din fondul Agaricî:**								
	mm. Anuitatea moşieî Móra Grecilor la Creditul funciar. pe 3 semestre (2 din anul 1897 şi 1 din 1898)	--	--	—	—	16.950	—		
	nn. Legatul Mihoc pe 1 an 1897 şi ½ an 1898	—	--	—	—	1.500	—		
	oo. Asigurărî, fonciera şi pădurarî idem	—	—	—	—	7.000	—		
	pp. Datorie din anul trecut 1896—1897 la fondul Adamachi . . .	—	—	—	—	469	40		
	qq. Reparaţiunea clădirilor pentru şcólă	--	—	—	—	11 055	60	36 975	—
8	**Cheltuelî din fondul Donicî:**								
	rr. D-luî G. Bărbuceanu, rest din dobânḑî	8 790	—						
	» » dobândă la L. 50 000 pe Iulie 1897 — Ianuarie 1898	2 500	—	11 290	75				
	ss. Cheltuelî de căutarea moşieî Radiana în regie	—	—	6 287	75				
	tt. Taxa de înregistrare la legatul de L. 50 000	—	—	4 500	—	22 078	50	22.078	50
		—	—	—	—	—	--	362 122	30

FUNDAȚIUNEA VASILIE ADAMACHI.

I. — *Raportul Cassieruluĭ-comptabil asupra gestiuniĭ Fundațiuniĭ Adamachi în anul 1896—97.*

I.

Am onóre a presentà situațiunea provisorie a comptabilitățiĭ și a casseĭ fonduluĭ V. Adamachi pe exercițiul 1896—97 până la 8 Martie, avênd a presentà pe cea definitivă la încheiarea acestuĭ an budgetar.

A. Din veniturile înscrise în budget de	L. 198.087,72
s'a incassat până acum suma de	» 176.201,36
rĕmânênd încă de incassat suma de	L. 21.886,36

și anume:

1. *Moșia Roșiorĭ*, rest din câștiul Octobre 1896	L. 3.241,45	
2. » *Călimănescĭ* » » » » ›	» 1.000,—	
3. *Cupóne*	» 320,20	
4. *Din împrumutul Academieĭ* pentru casa din Craiova	» 10.920,35	
5. *Din împrumutul pentru succesiunea Donicĭ.* .	» 3.298,21	
6. » » » » *Carp* . .	» 2.636,75	
7. » » » . » *Agaricĭ* .	» 469,40	
Suma de sus		L. 21.886,36

B. Situațiunea budgetuluĭ de cheltuelĭ este următórea:

	votat	cheltuit	rĕmas
Litera a	L. 1.300,—	L. —,—	L. 1.300,—
» b	» 4.000,—	» 1.064,40	» 2.935,60
» c	» 16.220,85	» 16.220,85	» —,—
» d	» 43.323,72	» 41.170,22	» 2.153,50
» e	» 60.000,—	» 60.000,—	» —,—
» f	» 5.000,—	» 4.900,—	» 100,—
» g	» 1.000,—	» 566,55	» 433,45
» h	» 3.000,—	» 2.159,15	» 840,85
» i	» 5.000,—	» 5.000,—	» —,—
Total	L. 138.844,57	L. 131.081,17	L. 7.763,40

De unde se vede că s'a cheltuit maĭ puțin cu suma de . . . L. 7.763,40

C. Comptul excedent este următorul:

1. *Moşia Roşiorĭ.* S'a incassat dobândă de întârḑiarea plăţiĭ câştiurilor moşieĭ	L. 1.182,10
2. » *Călimănescĭ,* idem	» 230,—
3. *Cupóne.* Spor la 128 cupóne de dividend Banca Naţională pe 1896 a L. 60/₀₀ peste prevederea budgetară	» 76,80
4. *Pădurea Roşiorĭ.* S'a incassat întâia rată pentru 500 arborí, vînduţĭ a L. 9,60	» 4.800,—
	Leĭ 6.288,90

De acì se scade:

Cheltuelile ce s'aŭ făcut în 1894—95 pentru a înfiinţă sechestru asupra averiĭ arendaşuluĭ moşieĭ Roşiorĭ, carĭ se scad acum în sumă de	L. 124,50
Excedent curat de . .	L. 6.164,40
Lângă care să maĭ adaoge cheltuiala maĭ puţin din budgetul cheltuelilor arătate sub *B*	» 7.763,40
Total	L. 13.927,80

Nota. — Din acéstă sumă se vor face plăţile ce vor fi necesare până la încheiarea anuluĭ budgetar.

D. Fondul în efecte, depus la Banca Naţională, este tot acelaşĭ de anul trecut şi anume:

							nominal		peste nominal		total
91	func. rurale	de	5%	a	L.	5.000	L. 455.000,—	L.	—,—	L.	455.000,—
551	» »	»	5%	»	»	1.000	» 551.000,—	»	—,—	»	551.000,—
18	» »	»	5%	»	»	100	» 1.800,—	»	—,—	»	1.800,—
56	rentă amort.	»	5%	»	»	5.000	» 280.000,—	»	—,—	»	280.000,—
32	» »	»	5%	»	»	500	» 16.000,—	»	—,—	»	16.000,—
17	» perpet.	»	5%	»	»	500	» 8.500,—	»	—,—	»	8.500,—
4	f. u. Bucurescĭ	»	5%	»	»	5.000	» 20.000,—	»	—,—	»	20.000,—
4	» » »	»	5%	»	»	1.000	» 4.000,—	»	—,—	»	4.000,—
48	oblig. munic.	»	5%	»	»	500	» 24.000,—	»	—,—	»	24.000,—
23	» de stat	»	6%	»	»	500	» 11.500,—	»	—,—	»	11.500,—
3	» » »	»	6%	»	»	100	» 300,—	»	—,—	»	300,—
11	rentă amort.	»	4%	»	»	5.000	» 55.000,—	»	—,—	»	55.000,—
12	» »	»	4%	»	»	2.500	» 30.000,—	»	—,—	»	30.000,—
60	» »	»	4%	»	»	1.000	» 60.000,—	»	—,—	»	60.000,—
56	» »	»	4%	»	»	500	» 28.000,—	»	—,—	»	28.000,—
10	» »	»	4%	»	»	100	» 1.000,—	»	—,—	»	1.000,—
128	acţ. Banca Naţion.	»		»		500	» 64.000,—	»	135.024,25	»	199.024,25
1124	bucăţĭ în valóre de					. .	L. 1.610.100,—	L.	135.024,25	L.	1.745.124,25

Notă.—La două acţiunĭ în valóre nominală de L. 1.000,—lipsesc acţiunile şi sunt numaĭ cupónele, carĭ se găsesc în cassa Academieĭ, aşà după cum s'aŭ primit la punerea în posesiune.

E. Capitalisările fondului aŭ fost însemnate în budgetul cheltuelilor pe 1896—97 în sumă de . . . . L. 59.243,15

și anume:

a) Premiul ce nu s'a dat în anul 1896 de . . . . L. 5.000,—
b) Capitalisări proprii ale fondului . . . . » 54.243,15 L. 59.243,15
lângă care se adaoge sporul de la nominal . . . . L. 27.000,—
efecte eșite la sorți și înlocuite cu altele de același fel . . . . . » 1.517,—
Suma L. 60.760,15

De aci se scad următórele cheltuelĭ neprevĕḑute și carĭ aŭ trebuit să se facă fiind cerințele urgente:
D-luĭ Dr. G. Assaky, la Paris, jumătate din suma împăcăriĭ acordată fie-căruĭ moștenitor de sânge, de L. 30.000 . . L. 15.000
și la 4 advocațĭ, rest din onorariul d-lor pentru susținerea procesuluĭ . . . . » 2.500 L. 17.500,—
Decĭ adevĕrata sumă a capitalisărilor este de . . . . L. 43.260,15

F. Sumele împrumutate sunt astăḑĭ următórele:

	după budget: împrumut	după budget: restituit	dat maĭ mult în cursul anuluĭ	împrumutul actual
1. Imprumutul Academieĭ	L. 10.955,30	L. 34,95	L. —,—	L. 10.920,35
2. » Doniciĭ	» 4.229,10	» 3.115,50	» 2.184,61	» 3.298.21
3. » Carp	» 1.000,—	» —,—	» 1.636,75	» 2.636,75
4. » Agariciĭ	» —,—	» —,—	» 469,40	» 469,40
Suma	L. 16.184,40	L. 3.150.45	L. 4.290,76	L. 17.324,71

Se scade din suma dată maĭ mult în cursul anuluĭ curent, suma restituită de . . . . » 3.150,45
L. 1.140,31
Se adaoge împrumutul din anul trecut 1895—96. . » 16.184,40
Total suma de sus L. 17.324,71

Numerariul casseĭ este astăḑĭ de . . . . L. 35.301,59

8 Martie 1897.

II

Conform întâiuluĭ raport din 8 Martie 1897, am onóre a presentà situațiunea finală la încheiarea anuluĭ budgetar 1896—97:

I. Veniturĭ. Din veniturile arătate neincassate în primul raport în sumă de . . . . L. 21.886,36

neincassându-se nimica în timpul sesiunii, se va trece ca sald în budgetul anuluĭ viitor 1897—98.

II. Comptul excedent a fost în primul raport de . . . . . L. 13.927,80
din care s'a cheltuit în cursul sesiuniĭ actuale la:

1. Burse	L. 354,75	
2. Cheltuelĭ neprevĕḑute	» 185,—	
3. Reparaţiunĭ la ecarete	» 409,85	» 949,60
Rĕmâne excedent curat.		L. 12.978,20

care se va trece în budgetul anuluĭ viitor 1897—98.

III. Sumele împrumutate aŭ fost de . . . . L. 17.324,71
lânga care se maĭ adaog sumele împrumutate:
Fonduluĭ Donicĭ (succesiuniĭ):

1. Pentru a plătĭ d-luĭ G. Bărbuceanu dobânḑĭ . .	L. 1.209,28	
2. Cheltuit cu reparaţiunĭ la moşia Radiana . . .	» 775,26	» 1.984,54
Astăḑĭ . . .		L. 19.309,25

Şi anume:

1. Academieĭ	L. 10.920,35
2. Succesiuniĭ Donicĭ	» 5.282,75
3. » Carp	» 2.636,75
4. » Agaricĭ	» 469,40
Suma ca maĭ sus . .	L. 19.309,25

IV. Numerariul casseĭ este astăḑĭ de . . . . L. 32.367,45

31 Martie 1897.

III. — Raportul Comisiuniĭ financiare asupra administraţiuniĭ casseĭ şi a stăriĭ Fundaţiuniĭ Adamachi în 1896—97.

Domnilor colegĭ,

Comisiunea financiară, cercetând compturile, actele justificative şi cassa Fundaţiuniĭ Adamachi, a constatat următórele:

I. Averea mobiliară este aceeaşĭ ca şi anul trecut, adecă L. 1.610.000,— în diferite efecte depuse la Banca Naţională. Recepisele Bănciĭ pentru acest deposit se află în cassa Academieĭ.

II. Din suma de L. 198.087,72 prevĕḑută la veniturĭ prin budgetul anuluĭ 1896—97, s'aŭ incassat L. 176.201,36. Rĕmâne de incassat dară suma de L. 21.886,36, care urméză a fi trecută la veniturĭ în budgetul anuluĭ viitor 1897—98.

III. S'a incassat peste prevederile budgetare suma de . . L. 7.681,40
provenind din:

a) Dobânda pentru întârḑierea plăţiĭ câştiuluĭ moşieĭ Roşiorĭ, minus cheltuelile de sechestru . . L. 1.057,60
b) Idem Călimănescĭ . . . . » 230,—
c) Spor la cupóne . . . . » 76,80
d) Rata vînḑăriĭ păduriĭ Roşiorĭ . . . . » 4.800,—
e) Beneficiŭ din efecte eşite la sorţĭ . . . . . » 1.517,— L. 7.681,40

IV. Din suma prevěḑută în budgetul pentru cheltuelĭ 1896—97, care este de . . . . L. 198.087,72
s'aŭ întrebuinţat până la 31 Martie 1897 în cheltuelile făcute conform budgetuluĭ . . . . » 132 030,77
L. 66.056,95

V. S'aŭ cheltuit peste sumele prevěḑute în budget . . » 17.500,—
Şi anume:
Jumătate din partea cuvenită d-luĭ Dr. G. Assaky ca moştenitor de sânge al rěposatuluĭ Adamachi . . . . L. 15,000
Rest din onorariul advocaţilor . . . . » 2,500
L. 17,500

Comisiunea vě propune să aprobaţĭ facerea acestor plăţĭ.

VI. In resumat, sumele incassate sunt . . . . L. 183.882,76
Sumele cheltuite . . . . » 149 530,77
Sald . . L. 34.351,99
Din care s'a maĭ împrumutat fonduluĭ Donicĭ . . . . . » 1.984,54
Numerariŭ în cassă la 31 Martie . . . . L. 32.367,45

Comisiunea a constatat că acest numerariŭ există în cassă şi el urméză a fi trecut în veniturile anuluĭ viitor.

V. Babeş, Sp. Haret.

Raportor, *P. Poni.*

III. — *Raportul Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Adamachi despre administrarea eĭ în 1896—97 şi propunerile pentru 1897—98.*

Domnilor colegĭ,

Avem onóre a vě expune modul cum a fost administrată Fundaţiunea Adamachi în anul budgetar expirat 1896—97 şi a vě face propunerile pentru anul viitor 1897—98.

I. Burse. La Facultatea de sciinţe din Iaşĭ, Academia a întreţinut 6 burse, dintre carĭ 4 pe anul întreg şi 2 pe şése lunĭ. Aceste burse aŭ fost acordate studenţilor: Dimitrie Cădere, Eduard Christovicĭ, Ioan Arhiri, Ioan Petrovicĭ, Maria Lupu şi Ioan Popescu. Dintre bursieriĭ vechĭ, d-ra Elena Cancicov, trecêndu-şĭ licenţa, a încetat de a maĭ figurà în acéstă calitate, iar bursa d-luĭ I. Popovicĭ-Cerkez a fost retrasă din causă că, contrariŭ regulamentuluĭ, maĭ aveà o altă ocupaţiune pe lângă acea de student.

La Facultatea de medicină din Iaşĭ, aŭ primit burse 6 studenţĭ şi anume: Marta Trancu, Nicolae Lupu, Maria Anastasescu, Aspasia Macarovicĭ, Lucia Moţoc, Ioan Tăutu, dintre carĭ ceĭ dintâĭ 4 pe anul întreg şi ceĭ-alţĭ 2 pe şése lunĭ.

La Şcóla de podurĭ şi şosele sunt 4 bursierĭ şi anume: Ioan Moţoiŭ, Ioan Popovicĭ, Ioan Teodor şi Traian Rîpeanu.

Bursele în străinătate pentru licenţiaţĭ de la Facultatea de sciinţe din Iaşĭ sunt acordate d-lor Ioan Simionescu care studiază geologia la Viena şi Th. Nicolaŭ care studiază mineralogia şi petrografia la Lipsca.

Ca bursierĭ bacalaureaţĭ se află d-niĭ G. Pantazi care studiază minele la Freiberg şi Ioan Rădulescu care studiază architectura la Roma.

In fine, ca bursier inginer, d-l V. Guţu continuă în America lucrările sale asupra petroleuluĭ.

Conform decisiuniĭ Academieĭ, a doua bursă de inginer trebuià să fie acordată pentru studiul electricităţiĭ. La concursul din Octobre nepresentându-se nicĭ un concurent, Academia a acordat, de la Decembre 1896 până la Septembre 1897, bursa rĕmasă ast-fel nedată d-luĭ C. C. Minculescu, care făcuse tocmaĭ studiele cerute de Academie şi dorià să şi le completeze, visitând instalaţiunile electrice din diferitele oraşe marĭ ale Europeĭ.

Tóte bursele acordate din noŭ aŭ fost date prin concurs, conform regulamentuluĭ, afară de acea dată d-luĭ Minculescu.

In anul viitor urmând a se aplicà în întregime regulamentul pentru burse, va trebuì să avem:

a) La Facultatea de sciinţe din Iaşĭ:

6 burse pe anul întreg a 100 leĭ pe lună	L. 7.200,—
2 burse pe şése lunĭ » » » » »	» 1.200,—

b) La Facultatea de medicină din Iaşĭ:

6 burse pe anul întreg a 100 leĭ pe lună	» 7.200,—
2 burse pe şése lunĭ » » » » »	» 1.200,—
De transportat . .	L. 16.800,—

Transport . .	L. 16.800,—
c) La Şcóla de podurĭ şi şosele:	
4 burse pe anul întreg a 100 pe lună	» 4.800,—
2 burse pe şése lunĭ » » » »	» 1.200,—
d) Pentru licenţiaţĭ:	
2 burse actual existente	» 6.000,—
1 bursă de dat de la Octobre pentru studiul fisiologieĭ la Universitatea din Berlin. Pentru acésta se va acordà bursieruluĭ 3 anĭ, cu condiţiune ca în fie-care an să trimită un memoriŭ privitor la lucrările sale şi să trécă doctoratul în filosofie specialitatea fisiologieĭ	» 1.500,—
e) Pentru bacalaureaţĭ:	
2 burse actual existente	» 7.200,—
1 bursă de dat de la Octobre pentru studiul agricultureĭ la Hohenheim pe timp de 3 anĭ	» 1.800,—
f) Pentru inginerĭ:	
Bursa d-luĭ V. Guţu, care la Octobre viitor va trebuì să se ducă în Caucas pentru a studià petroleurile de acolo, conform decisiuniĭ anterióre luate de Academie	» 8.771,60
Bursa pentru electricitate, hotărîtă anul trecut, se va menţiné în aceleaşĭ condiţiunĭ, publicându-se din noŭ concurs pentru ocuparea eĭ	» 2.400,—
O nouă bursă pentru studiul hidrografieĭ şi hidrologieĭ în Italia	» 2.400,—
g) Cheltuelĭ de drum şi de şcólă	» 8.000,—
	L. 60 871,60

II. *Impăcările cu clironomiĭ de sânge* aĭ rĕposatuluĭ V. Adamachi s'aŭ terminat, dându-se d-nelor Hariclia, Zoe şi Maria şi d-lor Ioan şi Alexandru Ladicos L. 30.000,—şi d-reĭ Maria Ioan Chiriacos L. 30.000,—.

Din ultima parte cuvenită d-neĭ Eufrosina Adamachi s'aŭ dat fiuluĭ sĕŭ Dr. Gh. Assaky L. 15.000,—, rĕmânênd ca restul de L. 15.000,— să i se dea după îndeplinirea formalităţilor hotărîte prin lege pentru absenţĭ. Acéstă sumă va trebuì să fie trecută în budgetul anuluĭ 1897—98.

III. *Fixarea veniturilor şi cheltuelilor* propunem a se face după alăturatele proiecte de budgete, întocmite conform decisiuniĭ Academieĭ: 1) pentru lunile Aprilie şi Maiŭ 1897 şi 2) pentru anul budgetar începênd la Iunie 1897 şi terminându-se la 31 Maiŭ 1898.

Sp. Haret.

Raportor, *P. Poni.*

IV. — *Budgetul Fundațiunii Adamachi pe 14 luni*
(1 Aprilie 1897—31 Maiŭ 1898).

BUDGETUL FUNDAȚIUNII ADAMACHII PE 14 LUNI: 1 APRILIE 1897--31 MAIU 1898.

I. VENITURĬ

Nr.		Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
1	**Rămășițe din trecut:**								
	a. — Cupóne. 7 cupóne rentă 4°/₀ de 1 Iulie 1896 . . . . L. 140,-- 2 cupóne dividend de Banca Naț. pe 1896 a L. 90,10. » 180,20	—	—	—	—	320	20		
	b. — Moșia Roșiorĭ, rest din càșt de 26 Octobre 1896	—	—	—	--	3.241	45		
	c — » *Călimănescĭ,* idem.	—	—	—	--	1 000	—	4.561	65
	d — *Imprumutul Academieĭ* rest din 1894—95 pentru reparațiunea caseĭ din Craiova	—	—	—	—	10.920	35		
	e — » *Donicĭ* din 1896—97 . . .	—	—	—	--	5 282	75		
	f — » *Carp* » 1896—97	—	—	—	—	2 636	75		
	g — » *Agaricĭ* » 1896—97 . .	—	—	—	—	469	40	19.309	25
	h. — *Cassa* în numerariŭ	—	—	—		--	—	32 367	45
	Total	—	—	—	—	--	—	56 238	35
2	**Cupóne:**								
	Funciar rural 5°/₀ pe 1 an . . . . la L	1 007 800	—	—	—	50.390	—		
	Rentă amortisabilă 5°/₀ pe 1 an . . . . . » »	206.000	—	—	—	14 800	—		
	» » 5°/₀ pe Aprilie 1898	—	—	—	--	7.400	—		
	» perpetuă 5°/₀ » 1 an . . . . . . » »	8 500	—	—	—	425	—		
	» » 5°/₀ » Aprilie 1898	—	—	—	—	212	50		
	Funciar urban Bucurescĭ 5°/₀ pe 1 an . » »	24 000	—	—	—	1.200	—		
	Obligațiunĭ municipale 5°/₀ pe 1 an. . . » »	24.000	—	—	—	1.200	—		
	» de Stat 6°/₀ » 1 » . . . . . » »	11.800	—	—	—	708	—		
	» » » 6°/₀ » Maiŭ 1898	—	—	—	—	354	—		
	Rentă amortisabilă 4/°₀ » 1 an . . . » »	174.000	—	—	—	6 960	—		
	Dividendele la 123 acțiunĭ de Banca Națională a L. 90,10 . . . . » »	64 000	—	135 024	25	11.532	80	95 182	30
3	**Proprietățĭ:**								
	a. — Moșia Călimănescĭ, arenda pe 1 an . . .	—	—	—	—	6.000	—		
	» » » pe 23 Aprilie 1898	—	—	—	—	3.000	—		
	b. — » *Roșiorĭ* arenda pe 1 an	—	—	—	—	15 000	—		
	» » » pe 23 Aprilie 1898 .	—	—	—	—	7 500	—		
	c — *Pădurea de pe moșia Roșiorĭ,* pentru 500 arborĭ a L. 9,60	—	—	—	—	4 800	—	36 300	—
		1.610.100	—	135 024	25	—	—	187.720	65

II. CHELTUELĬ

Nr.		Lei	B.	Lei	B.
1	**Capitalisărĭ din anul trecut 1896—87.**	—	-	43.260	15
2	**Chetuelĭ propriĭ.**				
	a — *Fonciera, asigurarea contra incendiuluĭ, reparațiunĭ și întreținerea ecaretelor*	1 250	—		
	b — *Călĕtoriĭ, hotărniciĭ și cheltuelĭ de îngrijirea imobilelor* . . .	2.500	—		
	c. — *Prelevările Academieĭ de 15°/₀* la L. 131 482,30 venit . .	19 722	35		
	d — *Burse*	79 503	10		
	e. — *Impăcarea cu d-l Dr. G. Assaky*	15 000	—		
	f. — *Școla Adamachi din Iașĭ și grijile sufletuluĭ.*	5.000	—		
	g — *Cheltuelĭ de procese.*	1 000	—		
	h — » *neprevĕḑute*	2.750	—		
	i. — *Premiul* ce se va da în 1897	5 000	—		
	j. — *Douĕ premiĭ* ce se vor da în anul 1898	10.000	—	141.725	45
3	**Capitalisărĭ nouĕ pe anul 1897—98**	—	—	2.735	05
				187 720	65

FUNDAŢIUNEA OTTETELEŞANU.

I. — *Raportul Cassieruluĭ-comptabil despre situaţiunea Fundaţiuniĭ Otteteleşanu în anul 1896—97.*

I.

Am onóre a presentà situaţiunea provisorie a comptabilităţiĭ şi a casseĭ fonduluĭ Otteteleşanu pe anul 1896—97 până la Martie 1897, avênd a presentà pe cea definitivă la încheiarea anuluĭ budgetar.

A. Din veniturile însemnate în budget de	L.	197.323,91
s'a incassat până acum suma de	»	138.034,16
şi aŭ rĕmas veniturĭ neincassate în sumă de	L.	59.289,75

şi anume:

1. *Moşia Fundu-Chiselet*, rest din câştiul 26 Octobre 1896 . .			L.	19.050,—
2. » *Măgurele*, rest din câştiul 23 Aprilie 1896	L.	373,50		
» » câştiul 26 Octobre 1896 . . .	»	10.350,—	»	10.723,50
3. » *Otteteliş*, rest din câştiul 23 Aprilie 1895	»	1.766,25		
» » câştiul întreg 26 Octobre 1895	»	9.250,—		
» » » » 23 Aprilie 1896	»	9.250,—		
» » » » 26 Octobre 1896	»	9.250,—	»	29.516,25
Suma ca maĭ sus			L.	59.289,75

Din aceste rĕmăşiţe va resultà la moşiile Măgurelele şi Otteteliş o pagubă însemnată, care însă nu se póte sci de pe acum, ci numaĭ după lichidarea totală a averiĭ sechestrate a arendaşilor, ale cărora contracte expiră la 23 Aprilie a. c.

Notă.—S'a maĭ incassat acompto budgetuluĭ viitor 1897—98, conform arendăriĭ nouĕ a moşiilor Măgurele şi Otteteliş (trupul Bătăşanĭ), şi anume:

a) Moşia Măgurele, câştiul 23 Aprilie 1897	L.	10.750,—
b) » *Otteteliş* (trupul Bătăşanı), câştiul 23 Aprilie 1897	»	1.600,—
Suma	L.	12.350,—

carĭ nu se vor trece la veniturile din budgetul anuluĭ 1897—98 decât numaĭ cu câştiul al doilea, de 26 Octobre 1897.

B. Situațiunea budgetuluĭ de cheltuelĭ este următórea:

		votat	cheltuit	rĕmas
Litera a		L. 18.745,50	L. 18.709,98	L. 35,52
» b		» 6.000,—	» 2.553,72	» 3.446,28
» c		» 1.000,—	» 748,80	» 251,20
» d		» 8.000,—	» 7.749,51	» 250,49
» e		» 3.000,—	» 1.720,65	» 1.279,35
» f		» 16.192,80	» 16.192,80	» —,—
» g		» 1.000,—	» 1.000,—	» —,—
» h		» 4.000,—	» 4.000,—	» —,—
» i		» 1.067,60	» 1.067,60	» —,—
» j	16.780 / 8.551	» 25.331,—	» 23.163,—	» 2.168,—
» k		» 15.195,—	» 14.386,09	» 808,91
» l		» 556,80	» 556,70	» —,10
» m		» 492,—	» 491,55	» —,45
» n		» 621,60	» 621,50	» —,10
» o		» 2.928,—	» 2.908,80	» 19,20
» p		» 4.048,—	» 4.043,80	» 4,20
» q		» 5.658,—	» 5.658,—	» —,—
» r		» 4.000,—	» 3.999,79	» —,21
» s		» 369,60	» 369,60	» —,—
» t		» 37.118,01	» 33.814,90	» 3.303,11
Total		L. 155.323,91	L. 143.756,79	L. 11.567,12

Prin urmare s'a cheltuit maĭ puțin din budgetul cheltuelilor pe 1896—97 suma de . . . . L. 11.567,12

C. Din causa lipseĭ de numerariŭ nu s'a putut plătì *împrumutul de la Banca Națională* prevĕḑut în budgetul curent . L. 40.000,—

D. Renta anuală Elena Dr. N. Turnescu pentru formarea fonduluĭ de înzestrarea fetelor de la Institutul Ottetelеșanu, din 1895—96 . L. 1.000,—
a crescut cu incassarea renteĭ pe anul curent 1896—97. . . » 1.000,—
Total . . . L. 2.000,—

carĭ aŭ rĕmas la disposițiune.

E. S'a incassat în cursul anuluĭ 1896—97, în comptul vînḑariĭ *terenuluĭ din strada Teatruluĭ:*

1. De la d-l Fr. Bröhm, un acompt pentru terenul ce va cumpĕrà d-sa de la Academie . . . . L. 3.000,—
2. Idem pentru deschiderea noueĭ strade din strada Teatruluĭ în strada Sărindar. . . . . » 9.000,— L. 12.000,—
3. Incassat de la d-l Ioan Stan pentru cumpĕrarea materialuluĭ și dărîmarea casseĭ din strada Teatruluĭ. . . . » 500,—

De transportat . . L. 12.500,—

Transport . . .	L.	12.500,—
de unde s'a achitat Primăriei capitalei, costul pentru deschiderea nouei strade	»	12.000,—
Rĕmâne sald . . .	L.	500,—

F. Comptul excedent este precum urmézâ:

1. Venitul extraordinar incassat de la d-l Gillet pentru vederea în grădina Otteteleşanu	L.	1.000,—
2. Idem de la d-l V. Hr. Cosma.	»	650,—
3. Moşia Fundu-Chiselet, dobândă de întârḑiare la plata câştiurilor	»	2.564,65
4. Grădina şi grajdurile din strada Teatruluĭ, idem	»	12,50
5. Spor din incassarea cupónelor	»	19,—
6. Móra de la Măgurele, suma incassată din purtarea în regie peste prevederile budgetare	»	1.259,85
Suma . .	L.	5.506,—
De acì se scade suma dată maĭ mult la cumpĕrare de efecte după cum se vede sub *G*	»	431,40
Excedent curat	L.	5.074,60
lângă care se maĭ adaoge suma cheltuită maĭ puţin din budgetul cheltuelilor arătate sub *B*	»	11.567,12
Total . . .	L.	16.641,72

Notă. — Din acéstă sumă se vor maĭ face plăţile ce vor venì încă până la încheiarea anuluĭ budgetar.

G. Fondul în efecte, arătat în raportul anuluĭ trecut în 18 Februarie 1896,

	nominal	peste nominal	total
în valóre de.	L. 326.700,—	L. 15.000,—	L. 341.700,—
este tot acelaşĭ, cu un mic spor de provenit din eşirea la sorţĭ a 3 obligaţiunĭ ale pensiunĭ de L. 900,— ale caseĭ de înlocuite cu rentă 4% de L. 1.500,—.	» 600,—	» —,—	» 600,—
Total . .	L. 327.300,—	L. 15.000,—	L. 342.300,—

şi anume:

	nominal	peste nominal	total
8 titlurĭ rentă de 4% a L. 5.000,—	L. 40.000,—	L. —,—	L. 40.000,—
11 » » » 4% » » 2.500,—	» 27.500,—	» —,—	» 27.500,—
124 » » » 4% » » 1.000,—	» 124.000,—	» —,—	» 124.000,—
3 » » » 4% » » 500,—	» 1.500,	» —,—	» 1.500,
19 scris. func. rur. de 5% » » 5.000,—	» 95.000,—	» ,	» 95.000,
8 » » » » 5% » » 1.000,—	» 8.000,—	» —,—	» 8.000,—
5 » » » » 5% » » 100,—	» 500,—	» —,—	» 500,—
46 oblig. de stat » 6% » » 500,—	» 23.000,—	» —,—	» 23.000,—
1 » casa pensiunĭ » » 300,—	» 300,—	» —,—	» 300,—
15 acţiunĭ Banca Naţion. » » 500,—	» 7.500,—	» 15.000,—	» 22.500,—
240 bucăţĭ în valóre totală de . . .	L. 327.300,—	L. 15.000,—	L. 342.300,—

Notă.— 1. La articolul cheltuelĭ neprevĕḑute neajungênd prevederile budgetare cu suma de . . . . L. 480,15
2. La articolul cheltuelĭ de procese, idem cu suma de. . . » 32,05
Total . . . L. 512,20
s'a regulat prin proces-verbal şi se va trece în budgetul anuluĭ viitor.

Numerariul casseĭ este astăḑĭ de . . . . L. 12.201,27

8 Martie 1897

II.

Conform arătăriĭ din întâiul raport al casseĭ şi al comptabilităţiĭ din 8 Martie 1897, am onóre a presentă situaţiunea finală cu încheiarea anuluĭ budgetar 1896—97:

I. *Veniturĭ.* Din veniturile rĕmase neincassate de . . . . L. 59.289,75
s'a incassat în cursul sesiuniĭ generale:
de la moşia Măgurele, numerariŭ, suma de . . . . » 9.287,18
Rest de incassat . . . . L. 50.002,57

şi anume:

1. *Moşia Fundu-Chiselet*, rest din câştiul de 26 Octobre 1896. . . . . L. 19.050,—
2. › *Otteteliş*, rest din câştiul de 23 Aprilie 1895 . . . L. 1.766,25
» » câştiul 26 Octobre 1895 » 9.250,—
» » › 23 Aprilie 1896 » 9.250,—
» » » 26 Octobre 1896 » 9.250,— » 29.516,25
Suma. . L. 48.566,25

care se va trece ca sald pe anul viitor 1897—98.

Lângă acésta se adaoge suma ce nu s'a incassat de la arendaşa moşieĭ Măgurele şi care i s'a scăḑut pentru facerea unuĭ canal, despăgubire de teren, fonciera moriĭ de la Măgurele pe anul curent 1896—97, şi se va scădé din excedent. . . . . L. 1.436,32
Suma de sus L. 50.002,57

Lângă sumele incassate ca acompto budgetuluĭ 1897—98, după cum se vede în primul raport, de . . . . L. 12.350,—
s'a maĭ incassat chiria caselor din Calea Victorieĭ No. 49 pe semestrul Aprilie — Octobre 1897, de. . . . . » 9.000,—
Total . . . L. 21.350,—

care sumă se va trece ca sald în budgetul anuluĭ viitor 1897—98.

II. După o nouă disposiţiune a Delegaţiunii, s'a decis ca să se capitaliseze *Rentele Elena Dr. N. Turnescu* pe anul trecut şi anul curent în sumă totală de . . . . L. 2.000,—
ceea ce s'a şi efectuat în nominal L. 2.200,— scrisurĭ funciare urbane 5%, carĭ aŭ costat . . . . L. 1.952,45
Iar rĕmăşiţa de. L. 47,55
se va trece ca sald pe anul 1897—98.

III. Din *excedentul* arătat în primul raport de . . . . . L. 16.641,72
s'aŭ cheltuit în cursul sesiunii următórele sume:

Litera.	b.	Imposite	L.	170,59		
«	d.	Reparaţiunĭ la imobile	»	23,20		
«	e.	Dobânda 6% la împrumut . . .	»	1.000,65		
«	f.	Salariĭ pe luna curentă	»	2.168,—		
«	k.	Mâncarea (Institut)	›	493,50		
«	o.	Curte şi grajd	»	19,20		
«	t.	Clădiri nouĕ şi îmbunătăţirĭ . .	»	800,—		
		Suma . .	L.	4.675,14		
lângă care se maĭ adaoge suma ce nu s'a incassat de la arendaşa moşieĭ Măgurele, după cum se vede maĭ sus			L.	1.436,32	»	6.111,46
şi rĕmâne excedent curat de					L.	10.530,26

IV. *Numerariul casseĭ* este astădĭ de . . . . L. 23.861,56

31 Martie 1897.

II. — Raportul Comisiuniĭ financiare asupra gestiuniĭ Fundaţiuniĭ Otteteleşanu în 1896--97.

Domnilor colegĭ,

Comisiunea financiară, cercetând compturile, actele justificative şi cassa Fundaţiuniĭ Otteteleşanu, a constatat următórele:

I. Averea mobiliară, care în anul trecut se urcà la L. 327,300,— nominal, a crescut cu L. 600—, provenind din eşirea la sorţĭ a 3 obligaţiunĭ de pensiunĭ în valóre de L. 900,— şi înlocuirea lor cu rentă 4% în valóre de L. 1 500,—.

Pe lângă acésta trebue se adăogim renta Elena Dr. N. Turnescu, care s'a capitalisat, cumpĕrându-se scrisurĭ funciare urbane în valóre de L. 2.200,—.

Tóte efectele carĭ compun averea mobiliară sunt depuse la Banca Naţională, iar recepisele Băncii se află în cassa Academieĭ.

II. Veniturile Fundaţiuniĭ Otteteleşanu eraŭ, după budgetul pe 1896—97, de . . . . L. 197.323,91

Din aceste prevederĭ budgetare s'a incassat până la 31 Martie 1897 suma de . . . . » 147.321,34

A rĕmas dar neincassată suma de . . . . L. 50.002,57

provenind din:

câştiurile moşieĭ Fundu-Chisselet . . . . L. 19.050,—
» » Otteteliş . . . . » 29.516,25
L. 48.566,25

care se va trece ca sald în budgetul anuluĭ viitor.

In cât se atinge de restul de . . . . . . » 1.436,32
acesta a fost scădut arendaşuluĭ de la Măgurele pentru facerea unuĭ canal, fonciera moriĭ etc.
L. 50.002,57

III. In afară de prevederile budgetare s'a maĭ incassat suma de. . . . . L. 39.356,—

şi anume:

Câştiul pe Aprilie 1897 de la moşia Măgurele L. 10.750,—
Idem moşia Otteteliş (Bătăşanĭ) . . . . . » 1.600,—
Chiria pe Aprilie 1897 a caseĭ din Bucurescĭ » 9.000,—
Din vîndarea loculuĭ din strada Teatruluĭ. » 12.500,—
De la d-niĭ Gillet şi Cosma . . . . » 1.650,—
Dobândĭ pentru întârdiarea de plată a câştiurilor de la Fundu-Chisselet. . . . . » 2.564,65
Spor la venitul moriĭ. . . . . » 1.259,85
Spor la venitul grădiniĭ . . . . » 12,50
Spor la cupóne . . . . » 19,— L. 39.356,—

IV. Din suma prevĕdută la cheltuelĭ în budget de . . L. 197.323,91
s'aŭ cheltuit . . . . » 148.431,93

V. Pe lângă acestea s'a cheltuit fără a fi prevĕdută în budget suma de . . . . » 14.383,85

Şi anume:

L. 12.000,— daţĭ Primărieĭ pentru strada care unesce stradele Teatru şi Sărindar.
» 2.383,85 cumpĕrare de efecte.
L. 14.383,85

Comisiunea vĕ propune să aprobaţĭ facerea acestor cheltuelĭ.

VI. In resumat, sumele incassate sunt	L. 186.677,34
Sumele cheltuite	» 162.815,78
Numerariŭ în casă la 31 Martie 1897	L. 23.861,56

Comisiunea a constatat că acest numerariŭ există în cassă şi el urméză a fi trecut la veniturĭ în budgetul pe anul viitor.

V. Babeş, Sp. Haret.

Raportor, *P. Poni.*

III. — *Raportul Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Otteteleşanu despre mersul Institutuluĭ Otteteleşanu în 1896—97 şi propunerile pentru 1897—98.*

Organisarea succesivă a Institutuluĭ Ioan Otteteleşanu se urméză fără de nicĭ o împedicare.

Vara trecută s'a făcut zidirea din roşu a localuluĭ în care urméză să fie instalată Direcţiunea cu clasa IV, care va purtà menagiŭ deosebit sub conducerea directóreĭ. In timpul aceste verĭ zidirea va fi terminată, ca încă maĭ înainte de începutul viitoruluĭ an şcolar noul menagiŭ să fie instalat în ea.

De óre-ce după testamentul rĕposatuluĭ donator şi după hotărîrile Academieĭ, fetelor crescute în Institut are să li se dea, maĭ presus de tóte, calificaţiunea de femeĭ casnice, rĕmâne acum să se iea hotărîrea pentru zidirea unuĭ alt local, în care se va instalà clasa V şi cea din urmă, care-şĭ va purtà singură menagiul sub priveghiarea uneĭ profesóre.

In acelaşĭ local va fi şi o sală maĭ încăpĕtóre în care se vor adunà tóte elevele pentru lucrul de mână şi pentru exerciţiĭ de cântare, o infirmerie unde elevele din clasa V vor face practică în ceea ce privesce purtarea de grijă pentru bolnavĭ şi o pivniţă pentru conservarea raţională a alimentelor.

Temerile ivite la început în ceea ce privesce salubritatea localităţiĭ sunt adĭ cu desăvîrşire înlăturate. Starea sanitară a elevelor a fost până acum fórte satisfăcĕtóre. In deosebĭ anul acesta, unele dintre ele aŭ suferit numaĭ de indisposiţiunĭ trecĕtóre, dar nicĭ una nu a fost bolnavă.

Practica elevelor în gospodărie s'a urmat până acum cu bune resultate şi îmbucurătórea desvoltare trupéscă şi sufletéscă a celor intrate

maĭ de mult în Institut e dovadă deplină, că în deosebĭ în educaţiunea femeiască e binefăcĕtóre combinarea studielor cu ocupaţiunea în gospodărie.

Deşì mult ocupate în gospodărie şi în atelier, unde-şĭ confecţionéză ele însele albiturile şi îmbrăcămintea, elevele aŭ făcut în studiĭ progrese satisfăcĕtóre.

Acésta s'a constatat la examenele generale din anul trecut, pentru care Ministeriul Cultelor şi al Instrucţiuniĭ publice a delegat pe d-na Henrieta St. Sihleanu, iar din partea Academieĭ a bine-voit să asiste ca delegat colegul nostru d-l Grigorie Ştefănescu. Elevele aŭ fost tóte promovate şi Direcţiunea n'a fost în cursul anuluĭ nicĭ odată nevoită să recurgă la vre-o pedépsă disciplinară.

In Septembre anul trecut aŭ fost primite, după normele stabilite dintru început, încă 15 eleve, şi anul acesta funcţionéză treĭ clase cu câte 15 eleve.

S'aŭ admis în Institut numaĭ fete constatate de medic ca fiind pe deplin sănătóse şi la alegerea lor dintre fórte numerósele concurente nu s'a ţinut sémă numaĭ de notele obţinute la examenul de primire, ci tot de-odată şi de starea socială a părinţilor, precum şi de localitate.

Intre elevele primite până acum sunt 4 fete de învĕţătorĭ, 7 fete de preoţĭ, 7 fete de ţĕranĭ, 9 fete de neguţătorĭ şi 18 fete de funcţionarĭ.

După localităţĭ, aceste fete se împart precum sunt expuse în următorul tabloŭ, în care sunt însemnate şi mediile obţinute la examenul de repetiţiune din Decembre 1896.

I. Kalinderu, I. C. Negruzzi, D. Sturdza, V. A. Urechiă.

Conspect despre elevele Institutuluĭ Ioan Otteteleşanu.

No. curent	LOCALITATEA	CLASA I	Media	CLASA II	Media	CLASA III	Media	OBSERVAŢIUNI
1	Bucurescĭ . . .	Eleonora Baldovin	8,12	Victoria Mănescu	9,43	Elena Raţiŭ	9,50	4 în treĭ clase
	» . . .	Safta Bălănescu	7,38	—	—	—	—	
2	Ilfov	Alexandr. Ionescu	8,75	Ioana Ştefănescu	8,59	Caliopi Pantazescu	8,27	5 » » »
	»	Elena Călinescu	7,56	Elena Şerbănescu	7,63	—	—	
3	Dimboviţa . .	Eleonora Doicescu	7,02	Elena Teodoru	8,05	Steliana Chercea	9,48	6 » » »
	»	—	—	Caliopi Curleti	7,90	Ana Popescu	9,30	
	»	—	—	—	—	Maria Munteanu	8,13	
4	Prahova	Maria Dobrescu	7,97	—	—	Sevasta Negulescu	9,10	4 » » »
	»	Octavia Angelescu	7,90	—	—	Eleonora Vasilescu	9,53	
5	Ialomiţa	Caliopi Tănăsescu	9,29	—	—	—	—	1 » » »
6	Buzĕŭ	—	—	Maria Grigoriu	7,67	Maria Dărjescu	7,53	2 » » »
7	Teleorman . . .	Irina Cristescu	8,98	Ana Ionescu	7,98	Maria Panaitescu	8,75	3 » » »
8	Dolj	Olimpia Anastasiu	7,63	—	—	Elena Defleuri	8,89	4 » » »
	»	Maria Ienculescu	8,88	—	—	Magdalena Gănescu	9,12	
9	Putna. . . .	—	—	Maria Iacob	7,38	Ana Nestorescu	8,33	2 » » »
10	Tecuciŭ	Zoe Tarola	7,69	Agripina Paşa	8,60	—	—	2 » » »
11	Romanaţĭ	—	—	Maria Popovicĭ	8,68	—	—	1 » » »
12	Mehedinţĭ . . .	Elena Băcleşeanu	8,52	—	—	—	—	1 » » »
13	Huşĭ	Maria Rişcan	8,80	Domnica Gădeiŭ	8,31	—	—	2 » » »
14	Bîrlad	—	—	Natalia Cristea	7,17	—	—	1 » » »
15	Vasluiŭ	—	—	—	—	Natalia Botez	9,17	1 » » »
16	Tulcea	—	—	—	—	Aglae Voinov	8,33	1 » » »
17	Constanţa . . .	—	—	Polixenia Ralle	9,10	—	—	1 » » »
18	Transilvania . .	Minerva Sîrbu	7,13	Letiţia Muciu	9,28	Valeria Greavu	9,65	4 » » »
	» . .	—	—	Maria Dragomir	8,78	—	—	

I. Kalinderu, I. C. Negruzzi, D. Sturdza, V. A. Urechiă.

IV. — Budgetul Fundațiuniĭ Otteteleșanu pe 14 lunĭ (1 Aprilie 1897—31 Maiŭ 1898).

BUDGETUL FUNDAȚIUNIĬ OTTETELEȘANU PE 14 LUNI: 1 APRILIE 1897—31 MAIU 1898.

I. VENITURĬ

1	**Rĕmășițe din anul trecut 1896—97:**								
	a. — Moșia Fundu-Chiselet, rest din câștiul 26								
	Octobre 1897	—	—	—	—	19 050	—		
	b. — » *Otteteliș,* rest din câștiul de								
	23 Aprilie 1895 L 1 766,25								
	» » câștiul de 26 Oc-								
	tobre 1895 . . » 9 250.—								
	» » arenda pe anul								
	1896, 2 câștiurĭ. » 18.500.—	—		—	—	29 516	25	48.566	25
	c. — Cassa, în numerariŭ	—	—	—	—	—	—	23 861	56
	Total . . .	—	—	—	—	—	—	72 427	81
2	**Proprietățĭ:**								
	a. — Moșia Fundu-Chiselet, pe un an L. 70 500,—								
	» » » câștiul 23 Apri-								
	lie 1898 . . . . » 35.250,—	—	--	—	—	105 750	—		
	b — » *Măgurele,* arenda pe un an. » 21.500,—								
	» câștiul 23 Aprilie								
	1898. . . . . » 10 750,—	—	—	—	-	32.250	—		
	c — » *Otteteliș,* arenda pe un an . » 15 300.—								
	» câștiul 23 Aprilie								
	1898 . . . . » 7 650,-	—	—	—	—	22.950	—		
	d.— » *Bătășanĭ* (trup din Otteteliș).								
	arenda pe un an . . . » 3 200,—								
	» câșt. 23 Apr. 1898 » 1 600.—	—	—	—	—	4 800	—		
	e. — Móra de la Măgurele, pe un an din								
	căutarea în regie . . . » 3 500,—								
	Idem pe ½ an . . . . » 1 750,—	-	—	—	—	5.250	—		
	f. — Casa din Calea Victorieĭ pe un an. » 18 000,—								
	» » » » » 23 Apri-								
	lie 1898. . . . . » 9 000,—	—	—	—	—	27 000	—	198.000	—
3	**Cupóne.**								
	Rentă amortisabilă 4% pe un an . . . . . la L.	193 000	—	—	—	7.720	—		
	Scrisurĭ funciare rurale 5% Idem . . . . » »	103 500	—	—	—	5.175	—		
	Obligațiunĭ de Stat 6% Idem . . . . . . » »	23 000	—	—	—	1.380	—		
	» » » 6% pe 1 Maiŭ 1898	—	—	—	—	690	—		
	1 » Cassa de pensiunĭ pe un an . . » »	300	—	—	-	10	—		
	» » » 1 Maiŭ 1898. . . .	—	—	—	—	5	—		
	15 dividende de Banca Națională a L. 90,10 . » »	7.500	—	15 000	—	1 351	50	16 331	50
4	**Renta Elena Dr. N. Turnescu** pe 1897—98 . .	—	—	—	—	1 000	—		
	Idem pe 1898 — 99	—	—	—	—	1.000	—		
	Cuponul funciar urban 5% . . . . » »	2 200	—	—	--	110	—	2 110	—
		329 500	—	15 000	—	—	—	288.869	31

II. CHELTUELĬ

1	**Capitalisărĭ vechĭ din 1896—97:**						
	a. — Vindarea terenuluĭ din strada Teatruluĭ.	—	--	500	—		
	b. — Fondul Elena Dr. N. Turnescu, sald din anul trecut.	—	—	47	55	547	55
2	**Datoriĭ din anul trecut 1896—97:**						
	Imprumutul de la Banca Națională.	—	—	-	—	40.000	—
3	**Sume încassate în cursul anuluĭ trecut 1896—97.**						
	a — Moșia Măgurele, câștiul de la Aprilie 1897 (arenda						
	nouă).	—	—	10 750	—		
	b — » *Bătășanĭ* (trup din Otteteliș) Idem	—	-	1.600	—		
	c. — Casa din calea Victorieĭ, pe semestrul 23 Aprilie 1897	—	—	9.000	—	21.350	—
4	**Capitalisărĭ nouĕ pe anul 1897—98:**						
	Fondul renteĭ Elena Dr. N. Turnescu pe 1897—98 .	—	—	1 000			
	» » » » » » 1898—99	—	—	1.000	—		
	Cuponul la L. 2 200,— scris. func. urb 5% pe un an. .	—	—	110	—	2.110	—
5	**Cheltuelĭ propriĭ:**						
	a — Anuitatea moșieĭ Fundu-Chiselet la Credit funciar	—	—	28 118	24		
	b. — Imposite	—	—	7 500	—		
	c. — Asigurărĭ	—	—	1 250	—		
	d. — Reparațiunĭ la imobile.	—	—	14.000	-		
	e. — Dobânda de 6% la L. 40.000 împrumutațĭ de la Banca						
	Națională	.	—	4.000	—		
	f. — Prelevările Academieĭ de 15% la L. 150 573 venit .	—	—	22.585	80		
	g. — Cheltuelĭ de procese	—		4 000	—		
	h. — » *neprevĕdute*	—	—	7.000	—	88 454	05
6	**Cheltuelile Institutuluĭ Otteteleșanu.**						
	a. - Corpul didactic . . . . L. 21.355,—						
	Servitorĭ . . . . » 11.800,—	33.155	—				
	b. — Mâncarea	22 830	—				
	c — Luminatul	863	40				
	d. — Incălditul	560	—				
	e — Atelier și spĕlătorie	940	—				
	f. — Curte și grajd	3.576	—				
	g — Imbrăcăminte	7 729	—				
	h — Instalațiunĭ	5.428	—				
	i. — Diverse	2.733	—				
	j. — Cărțĭ și tipăriturĭ	1.200	—				
	k. — Extraordinare	3 470	—	82.484	40	82.484	40
7	**Clădirĭ nouĕ și îmbunătățirĭ** (Măgurele și Otteteliș) . . .	--	—	—	—	53 923	31
						288 869	31

COMISIUNEA BIBLIOTECEI.

Raport asupra progreselor Bibliotecei în anul 1896.

Domnilor colegi,

Biblioteca Academiei Române şi-a sporit, în anul trecut, colecţiunile sale în modul următor:

I. Cărţi tipărite, charte geografice, etc.

1. S'aŭ cumpěrat 276 volume şi broşurĭ, 5 volume ḑiare vechĭ, 3 foĭ volante şi 10 charte geografice.

2. S'aŭ primit în dar de la diferite persóne 2.370 volume şi broşurĭ, 12 volume ḑiare, 1 atlas şi 4 charte geografice. Intre cărţile dăruite, partea cea maĭ mare sunt cele 2.032 volume şi broşurĭ alese cu autorisarea Ministeriuluĭ Instrucţiuniĭ publice dintre cărţile adunate de călugărul Chiriac şi depuse spre păstrare la Archivele Statuluĭ, unde eraŭ lăsate de maĭ mulţĭ anĭ în părăsire.

Darurile maĭ însemnate aŭ fost făcute de următórele persóne:

M. S. Nicolae II, Impěratul Rusieĭ, a bine-voit a dăruì o splendidă publicaţiune în 4 volume intitulată: *Bibliorum Codex Sinaiticus Petropolitanus,* editată de C. Tischendorf.

D-l Secretar general D. A. Sturdza a dăruit 57 volume şi broşurĭ.

D-l Gr. Ştefănescu a dăruit 4 foĭ (No. XXXVI, XXXVII, XL şi XLI) din *Charta geologică generală a Românieĭ.*

Principesa Maria Gorceacow, născută Sturdza, a dăruit 37 volume de publicaţiunĭ vechĭ.

D-l Gr. Buicliu, membru la Inalta Curte de Casaţiune, a dăruit pupublicaţiunea: *Recherches anthropologiques dans le Caucase* par Ernest Chantre, — în 4 volume.

D-l Gr. N. Manu a dăruit o Evanghelie slavonă tipărită în secolul XVI la Braşov.

3. De la Instituţiunile cu carĭ Academia se află în relaţiunĭ de schimb, s'aŭ primit 404 volume şi broşurĭ.

4. De la tipografiile din ţéră, conform legiĭ din 2 Aprilie 1885, s'aŭ primit 1.335 volume şi broşurĭ şi 226 publicaţiunĭ periodice şi anume: 160 ḑiare: 64 din Bucurescĭ şi 96 din provincie, şi 66 reviste: 48 din Bucurescĭ şi cele-lalte 18 din cele-lalte oraşe ale ţĕriĭ.

In fie-care an, Comisiunea Bibliotecei a arătat înaintea d-vóstre cifrele cărţilor legale şi v'a atras atenţiunea asupra faptuluĭ, că ele nu represintă esact mişcarea culturală din ţéră.

Consideraţiunile de maĭ jos credem că vor arătà adevĕrata stare a lucrurilor şi că Academia se va grăbì a luà mĕsurile cele maĭ potrivite pentru curmarea numeróselor inconveniente, carĭ opriaŭ desvoltarea normală a colecţiunilor Bibliotecei nóstre.

Trebuinţa bibliotecelor publice s'a simţit încă de timpuriŭ şi la noĭ. Cum însă în ţĕrile nóstre, ca şi aiurea, se găsiaŭ necesităţĭ maĭ imperióse şi maĭ urgente decât instrucţiunea publică, cestiunea acésta a rĕmas multă vreme pe planul cel din urmă.

Se scie că perióda de propăşire culturală începe odată cu regenerarea nóstră politică. Maĭ înainte, sacrificiile făcute pentru instrucţiunea poporuluĭ depindeaŭ tot-deauna de persónele carĭ se aflaŭ în fruntea ţĕrilor. De multe-orĭ bunele începuturĭ, în loc să se continue şi să sporéscă urmările lor salutare, cădeaŭ fără măcar a se maĭ amintì de ele. Iată de ce, bunăóră, găsim în istoria trecutuluĭ nostru fapte uimitóre, ca domnia luĭ Alexandru Ghica mult maĭ priinciósă cultureĭ românescĭ decât domnia de maĭ târḑiŭ a luĭ Gheorghe Bibescu.

Meritul întemeierii bibliotecelor publice revine luĭ Alexandru Ghica, care puse în aplicaţiune disposiţiunile Regulamentuluĭ Organic cuprinse în «*Regulament al şcoalelor publice din Prinţipatul Ţăriĭ-Rumâneşti.*»

In secţiunea III, sub titlul «Intocmirĭ deosebite» (pag. 115), cetim:

«§ 246. Pentru a se întocmi pe nesimţite o bibliotecă în colegiu din sfîntul Sava, şi alta în şcoala din Craiova, se va întrebuinţa o sumă de leĭ cincĭ miĭ pă an, pentru cumpărătoarea cărţilor, iar acum să vor adunà în biblioteca naţională din Bucurescĭ în colegiul din sfîntul Sava cărţile şi manuscriptele ce să vor afla înpărţite la felurĭ de locurĭ publice, precum Mitropolia, Episcopiile, mănăstirile şi altele.»

Din acestea se vede, că începuturĭ de bibliotecĭ se făcuseră cu mult maĭ înainte, pre cât se scie chiar din timpul unora din Domniĭ fanarioţĭ, protectorĭ aĭ cultureĭ grecescĭ. Multe locurĭ publice, ca mănăstirĭ, episcopiĭ, etc. aveaŭ colecţiunĭ de cărţĭ, dar aceste eraŭ de sigur rĕs-

pândite fără nicĭ o socotélă în tótă ţéra şi decĭ nu puteaŭ fi de un folos obştesc.

Prin regulamentul de maĭ sus, se dispune adunarea tuturor cărţilor în biblioteca colegiuluĭ Sf. Sava, iar pentru sporirea colecţiunilor se prevede suma de 5.000 leĭ.

E uşor de înţeles că suma acésta servià la achisiţiunea cărţilor străine, de vreme ce, în privinţa miscăriĭ tipografice din ţéră, regulamentul în cestiune dispuneà prin §. 247 că:

«Să va face încă o orănduială ca autorul saŭ editorul ce va publica vre-o carte în prinţipatul ţăriĭ rumâneştĭ, să fie dator sĕ dea cincı eczamplare pentru biblioteca şcoaleĭ din Bucurescĭ, şi treĭ eczamplare pentru biblioteca şcoaleĭ din Craiova.»

Iar în privinţa publicaţiunilor periodice § 248 regulamentà cele ce urméză:

«Redactoriĭ gazetelor şi altor lucrărĭ periodice vor da numaĭ câte un eczamplar la fieş-care dintr'aceste doă bibliotecĭ.»

Nu trebue să ne închipuim că mĕsurile aceste, carĭ aveaŭ de resultat completarea colecţiunilor celor două bibliotecĭ din Ţéra-Românéscă, îşĭ aveaŭ tot-deauna sorgintea în dorinţa Domnitorilor de a rĕspândì luminile învĕţăturiĭ în popor. De cele maĭ multe-orĭ eraŭ un mijloc de a uşurà sarcina censuriĭ, care se executà asupra tuturor tipăriturilor.

Pentru a da numaĭ un singur exemplu, vom cità o traducere a Paharniculuĭ Alecsandru Dzeanoglu Lesviodacs, intitulatǎ «*Taganrog saŭ descriere cu amăruntul a Boaliĭ şi a sfârşituluĭ vieţiĭ Înpăratuluĭ Alecsandru I-iŭ, cel întru Domnul adormit.*» Pe fóia următóre se aflǎ resoluţiunea censoruluĭ de atuncĭ Simeon Marcovicĭ, în cuprinderea acésta: «S'aŭ cercetat de censură şi să dă voe autoruluĭ să o tipărésčă, depuind în bibliotecile exemplarile cerute de regulamentul şcoalelor. 1837 Fevruarie 5.»

Lucrul nu trebue să ne mire. Censura a fost veche în ţĕrile române şi documentele istorice privitóre la secolul trecut şi la jumătatea celuĭ de faţă sunt pline de ast-fel de exemple. (A se vedé *Memoriile istorice* ale d-luĭ V. A. Urechiă, *Manualul administrativ al Moldoveĭ*, 1832—1855, etc.)

Dispoziţiunile Regulamentuluĭ Organic aŭ căḑut de sigur curînd în desuetudine. Regulamentul îşĭ împlinise rolul de a pune stavilă ideilor ce nu conveniaŭ censuriĭ, iar la completarea colecţiunilor celor două bibliotecĭ nu se maĭ gândià nimenĭ.

Tocmaĭ târḑiŭ legea preseĭ din 13 Aprilie 1862, odată cu mĕsurile privitóre la presă, dispuneà prin § 9 că:

«Orĭ-cine va da la lumină o operă, fie tipărită, săpată saŭ litografiată, va fi dator a depune 4 esemplare la Ministeriul Instrucţiuniĭ publice, iar în judeţe va depune 2 esemplare la prefecturĭ şi unul la biblioteca din Iaşĭ.»

Mĕsurile legiĭ preseĭ în ce privesce înavuţirea colecţiunilor publice, precum se vede, sunt fórte confuse. A trebuit decĭ maĭ târḑiŭ, în 23 Octobre 1864, să se vie cu un anume «Regulament pentru Bibliotecele publice.» Iată ce găsim acì sub titlul *C. Bibliotecele centrale:*

«Art. 11. Bibliotecele centrale primesc depositele de cărţĭ, ḑiare, etc. etc., datorite de autorĭ şi editorĭ, după legea preseĭ.

. . . .

«Art. 13 Bibliotecele centralĭ se înavuţesc anuale . . . .

«*c)* Cu operele depuse de editorĭ şi autorĭ după legea preseĭ.»

Abrogându-se legea preseĭ din 1862, tipografiĭ şi editoriĭ nu s'aŭ maĭ simţit obligaţĭ a trimete bibliotecelor publice lucrările tipărite saŭ editate de eĭ şi ast-fel colecţiunile de cărţĭ n'aŭ maĭ putut fi ţinute la curent.

Se scie de câtă importanţă este pentru un popor cunoscinţa stăriĭ sale culturale. In tóte ţĕrile înaintate guvernul a intervenit prin legĭ speciale în favorul instituţiunilor sale de cultură. Peste tot locul s'aŭ luat mĕsurĭ seriόse, ca ţĕrile înseşĭ să contribue la dotarea bibliotecelor Statuluĭ.

Ast-fel s'a dispus, ca orĭ-cine publică saŭ editéză ceva să fie obligat a depune un numĕr anumit de exemplare în colecţiunile Statuluĭ, spre folosinţa generală. Necesitatea unor ast-fel de regulamentărĭ este pricinuită de nevoia de a se cunósce de orĭ-şi-cine mişcarea culturală în mod esact. In unele ţĕrĭ, precum d. e. în Francia, statul a dat în schimb celor carĭ înavuţesc colecţiunile sale dreptul de a-şĭ afirmà proprietatea literară, din momentul ce eĭ aŭ făcut depositul legal, adecă de îndată ce aŭ depus la bibliotecĭ exemplarele cerute de lege. (*Le dépôt légal et nos collections nationales* par Georges Picot în «Revue des deux mondes», 1883, t. 1).

Abrogarea legiĭ preseĭ din 1862 a dat un puternic avînt statuluĭ nostru, dar a pricinuit un mare neajuns studielor nóstre literare şi sciinţifice din trecut, de vreme ce s'a rupt în multe privinţe continuitatea cu mişcarea culturală ḑilnică. Colecţionarea tipăriturilor şi maĭ ales a publicaţiunilor periodice a încetat, şi numaĭ astăḑĭ ne putem face o idee de multele şi nereparabilele lacune ce se găsesc în bibliografia română contemporană.

Pentru a se pune capĕt unor atât de marĭ neajunsurĭ, s'a adus la 6 Iunie 1881 în Senat legea actuală a imprimatelor

Legea, socotită destul de urgentă, s'a votat fără discuţiune în aceeaşĭ ḑi, cu 26 voturĭ din 27 votanţĭ.

Tocmaĭ în 1885 Martie 20, Adunarea Deputaţilor, în urma interveniriĭ Academieĭ pe lângă Guvern (a se vedé Raportul comitetuluĭ de delegaţĭ), a pus la ordinea ḑileĭ legea imprimatelor votată de Senat cu 4 anĭ înainte, şi Adunarea a admis-o fără discuţiune, cu 63 voturĭ din 69 votanţĭ.

Legea s'a promulgat la 2 Aprilie 1885 şi cuprinde 3 articole, iar regulamentul pentru aplicarea eĭ pórtă data de 29 Aprilie 1885 şi cuprinde 4 articole.

De la aplicarea legiĭ până în Aprilie 1896, s'aŭ primit la Academie 9.741 volume şi broşurĭ şi 2.294 ḑiare şi reviste.

Dar cifrele aceste sunt departe de a representà esact mişcarea tipografică din ţéră. Şi causele sunt două: insuficienţa legiĭ şi aplicarea eĭ defectuósă.

Art. I din lege ḑice:

«Fie-care tipograf este obligat a remite din orĭ-ce carte, broşură, ḑiar saŭ orĭ-ce altă tipărire, ce se va esecutà în atelierul sĕŭ, câte treĭ exemplare Biblioteceĭ Centrale din Bucurescĭ, Biblioteceĭ Academieĭ Române și Biblioteceĭ din Iașĭ.»

Iar prin art. II se obligă la aceleaşĭ îndatorirĭ şi autoriĭ saŭ editoriĭ românĭ — în locul, bine înţeles, al tipografilor.

Se scie însă că în efectuarea uneĭ publicaţiunĭ intră şi alte specialităţĭ grafice, ca litografia, heliografia, etc. şi tóte aceste sunt omise din legea imprimatelor. Aşà că nu arare-orĭ se pot întîlnì în colecţiunile nóstre cărţĭ cărora le lipsesc gravurĭ, stampe, planşe, charte, etc., fără de carĭ înţelegerea lucrurilor este, dacă nu imposibilă, cel puţin fórte anevoiósă.

Să adăogim la acésta, că în colecţiunile nóstre lipsesc cu desăvîrşire producţiunile litografice, lucrările de chartografie, musică, etc., cu excepţiunea acelora carĭ ni s'aŭ trimis independent de prescripţiunile legiĭ, saŭ ni le-am procurat noĭ. Acelaşĭ lucru se póte ḑice şi despre albumurĭ chromolitografice, din carĭ nu ni se trimit decât legendele tipărite.

Tóte aceste constituesc lipsurĭ capitale în ceea ce privesce cunóscerea esactă a mişcăriĭ culturale. Dar pe lângă aceste neajunsurĭ puse óre-cum la adăpostul legiĭ, în decursul celor 12 anĭ am maĭ constatat şi alte numeróse inconveniente.

Administraţiunea Bibliotecei, orĭ-cât de atentă ar fi, nu póte descoperì tóte lipsurile; de multe-orĭ întîmplarea saŭ cererea vre-uneĭ cărţĭ, ce n'a fost încă trimisă, arată lacunele, carĭ sunt de regulă fórte greŭ de împlinit.

Pentru a da o idee de defectele, carĭ ḑi cu ḑi se pot constatà, vom spune că lista lipsurilor recente alcătuite de serviciul Bibliotecei se ridică la suma de 93 volume şi broşurĭ şi 174 ḑiare şi reviste (în parte saŭ total). Şi aceste sunt o fórte mică parte din cele ce s'aŭ putut dovedì prin noĭ înşine, căcĭ de la concursul autorităţilor, maĭ ales afară din capitală, e puţin de nădăjduit.

Art. 1 din Regulamentul pentru aplicarea legiĭ prescrie că:

«Fie-care prefect va ţiné listă esactă de tóte imprimeriile din judeţul sĕŭ. El va încunosciinţà pe Ministrul Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice pentru înfiinţările saŭ desfiinţările de imprimeriĭ din judeţ.»

Şi până acum — de 11 anĭ şi maĭ bine — nu s'a primit nicĭ de la prefecţĭ, nicĭ de la Ministeriul Instrucţiuniĭ publice, vre-o situaţiune a tipografiilor din judeţe; nu scim esact ce tipografiĭ se află, câte s'aŭ înfiinţat, câte s'aŭ desfiinţat. Evident că, în ast-fel de condiţiunĭ, fără concursul autorităţilor, suntem lipsiţĭ de un mijloc eficace de control şi colecţiunile nóstre depind tot-deauna de bunul plac al tipografilor. Sunt chiar în Bucurescĭ tipografĭ, carĭ nu ne-aŭ trimis anĭ de ḑile de-arîndul nicĭ o publicaţiune, şi totuşĭ nu-ĭ putem face rĕspunḑĕtorĭ, de vreme ce nu scim ce aŭ tipărit. In provincie însă, casurile aceste sunt cele maĭ numeróse.

Sunt editorĭ carĭ publică diferite opere afară din ţéră. Deşì aceste publicaţiunĭ sunt destinate a se desface la noĭ, totuşĭ prin legea imprimatelor nu sunt îndatoraţĭ a depune exemplarele legale. Tot felul acesta de tipăriturĭ sunt perdùte pentru colecţiunile nóstre.

Uniĭ autorĭ românĭ, saŭ pentru că li se oferă condiţiunĭ maĭ lesnicióse, saŭ fiind-că aŭ în vedere o execuţiune maĭ artistică, îşĭ publică operele lor în străinătate. In lege nu e prevĕḑut acest cas, şi ast-fel Biblioteca nóstră este lipsită de multe-orĭ de importante colecţiunĭ.

Publicaţiunile periodice adesea rĕmân necomplete. Maĭ multe cause contribuesc la acésta, dar maĭ ales réua voinţă şi negligenţa tipografilor de a le trimite la timp, şi imprimarea lor când la o tipografie când la alta.

Art. 4 din Regulament prevede ca ḑiarele să se trimită chiar în ḑiua apariţiuniĭ lor şi totuşĭ colecţiunile nóstre trebue să rĕmână neregulate mult timp încă după încheiarea anuluĭ în speranţa de a le

puté completă. De cele maĭ multe-orĭ aşteptarea nóstră este zadarnică, fiind-că maĭ nicĭ odată nu se păstréză numere de reservă pe la tipografiĭ.

Afară de aceste, este fórte greŭ pentru serviciul Bibliotecei de a urmărì numĕr cu numĕr tóte apariţiunile de acest fel, şi adesea ţipografiĭ, voind să scape de rĕspundere, atuncĭ când le punem în vedere lipsurile, pretind că numerile în cestiune s'aŭ tipărit în altă tipografie, pe care nu sunt ţinuţĭ s'o cunóscă. De acì resultă că une-orĭ nu scim când apar saŭ când încetéză unele publicaţiunĭ periodice.

Art. 2 din Regulament prescrie ca tipografiĭ să trimită tipăriturile lor la sfîrşitul fie-căreĭ lunĭ; dar este uşor de închipuit ce întârḑierĭ se pot constatà, dacă pentru gazete, carĭ ar trebuì expediate ḑilnic, aşteptăm lunĭ de ḑile şi de multe-orĭ în zadar.

Dacă în privinţa cantităţiĭ putem ḑice că avem o colecţiune relativ bogată de publicaţiunĭ românescĭ, — deşì departe de a fi completă, — totuşĭ din punctul de vedere al calităţiĭ, ea lasă mult de dorit Exemplarele cele maĭ stricate de la tipografiĭ sunt destinate pentru satisfacerea legiĭ. Ba se află tipografĭ, chiar în Bucurescĭ, carĭ fac o tipărire anume pe hârtie de cea maĭ rea calitate pentru exemplarele legale.

Uniĭ tipografĭ cred că aŭ îndeplinit în deajuns prescripţiunile legiĭ trimiţĕnd cóle singuratice din diferite publicaţiunĭ, fără a le maĭ broşà. Se întîmplă câte odată, ca o parte din cóle să se tipărécă cu mult maĭ târḑiŭ saŭ la altă tipografie şi, când ni se trimit, să se rătăcéscă saŭ să fie greŭ de controlat, din pricină că nu se cunósce titlul cărţiĭ, orĭ numele autoruluĭ.

Art. III din lege pedepsesce cu amenda de la 100 până la 500 leĭ abaterile şi suma amenḑiĭ este fixată de tribunalul de prima instanţă fără apel, dar nu se obligă contravenienţiĭ la procurarea cărţilor reclamate.

Interesul nostru fiind de a ne completà colecţiunile, am căutat a evità procesele şi ne-am adresat tipografilor saŭ editorilor, dar puţinele rĕspunsurĭ primite aŭ fost maĭ tot-deauna nesatisfăcĕtóre. Tipografiĭ aruncă rĕspunderea asupra editorilor saŭ autorilor, aceştia la rîndul lor asupra celor dintâĭ, şi Biblioteca nu póte intrà în posesiunea colecţiunilor reclamate, maĭ ales când, după trecere maĭ multă de vreme, se invócă prescripţiunea.

Maĭ mult, avem numeróse exemple în carĭ tipografiĭ saŭ editoriĭ aŭ fost chiar amendaţĭ de tribunale, dar Biblioteca nóstră nu şi-a putut completà lipsurile nicĭ până acum.

Ne-am adresat în diferite rîndurĭ autorităţilor pentru a pune în ve-

derea tipografilor respectarea legiĭ, dar ameliorarea a fost de puţină însemnătate şi de o fórte mică durată.

Constatând tóte aceste neajunsurĭ, am voit numaĭ a arătà pericolul de care sunt ameninţate colecţiunile Bibliotecei nóstre, carĭ aŭ adus până acum un mare serviciŭ studielor literare şi sciinţifice din ţéră.

Pentru a asigurà sporirea şi completarea tipăriturilor românescĭ, este de neapěrată trebuinţă ca Academia să intervină pe lângă guvern şi, arătându-ĭ tóte neajunsurile, să céră îndreptarea lucrurilor.

Prin modificarea legiĭ s'ar puté prevenì tóte inconvenientele înşirate maĭ sus şi apoĭ, prin o seriósă aplicaţiune a eĭ, importantele colecţiunĭ ale Academieĭ şi ale statuluĭ ar fi puse la adăpost de orĭ-ce pericol.

Ast-fel s'ar aduce un serviciŭ imens cultureĭ române şi s'ar înlesnì — pentru aniĭ din urmă — facerea uneĭ bibliografiĭ generale românescĭ cât maĭ complete, a căreĭ lipsă este aşà de mult simţită.

Lucrările maĭ de căpetenie făcute în anul acesta în Bibliotecă sunt:

S'a inventariat şi catalogat în Secţiunea A. de la No. A. 16.551 până la A. 17.374, în carĭ se cuprind 1.066 volume şi broşurĭ.

Pentru îndeplinirea decisiuniĭ Academieĭ din 5 Aprilie 1894, s'a ales câte un exemplar din cărţile legale şi s'a trimis Bibliotecei Urechiă din Galaţĭ. Inventariul s'a făcut în două exemplare; unul s'a înaintat împreună cu cărţile, iar cel-lalt s'a depus în archiva Academieĭ. In el se cuprind 1.139 opere în 1.600 volume şi broşurĭ.

S'a transportat la Academie tótă partea românéscă din cărţile adunate de călugărul Chiriac şi depuse la Archivele Statuluĭ şi s'a făcut cea maĭ amănunţită alegere asupra lor, oprind pentru Biblioteca nóstră tot ce ne interesà. Am alcătuit un inventariŭ al lor, care cuprinde 1.718 opere în 2.032 volume şi broşurĭ. Restul transportuluĭ de cărţĭ l'am înaintat Fundaţiuniĭ Universitare Carol I, pentru a alege ce-ĭ va trebuì pentru biblioteca sa. Rěmâne acum să ne ocupăm şi de cărţile străine din acéstă colecţiune, pe carĭ le vom transportà, îndată ce timpul şi împrejurările ne vor permite.

Serviciul Bibliotecei a preparat şi a orînduit pentru tipar materialul pentru lucrările bibliografice, cu carĭ Academia, prin decisiunile sale din 14 şi 23 Martie 1896, a însărcinat pe bibliotecarul sěŭ d-l I. Bianu.

Aceste lucrărĭ sunt:

a) Catalogul manuscriptelor românescĭ, pentru care se află pregătită descrierea a 345 volume şi din care s'a tipărit până acum 8 cóle; 6 din ele s'aŭ broşat şi s'aŭ publicat într'un fascicul de 96 pagine. D-niĭ

A. Pĕtruţ, ajutor-paleograf în serviciul Bibliotecei, şi O. Lugoşianu, ajutor de bibliotecar, daŭ bun ajutor pentru pregătirea materialuluĭ şi facerea corecturilor.

b) *Catalogul descriptiv şi analitic al documentelor istorice* din colecţiunile Academieĭ, din care s'a preparat pentru tipar întreg materialul, afară de resumatele acelor documente slavone carĭ până acum nu aŭ traducere.

c) *Bibliografia vechie românéscă* este pregătită şi dintr'însa s'a şi dat la tipar prima parte, care cuprinde secolul XVI. Lucrarea se face cu cea maĭ mare îngrijire şi s'a preparat un însemnat material. D-l Nerva Hodoş, ajutor de bibliotecar, dă un rodnic ajutor d-luĭ bibliotecar pentru întocmirea şi tipărirea acesteĭ lucrărĭ.

Tóte aceste lucrărĭ cer o atenţiune deosebită şi din acéstă causă ele pot numaĭ încet înaintà.

Mutarea şi instalarea colecţiunilor în noul local se pregătesce de personalul Bibliotecei. Din acéstă causă nu s'a putut încă începe cu dinadinsul pregătirea bibliografieĭ moderne românescĭ, în care se vor cuprinde cărţile românescĭ după 1830, precum nicĭ bibliografia scrierilor străine privitóre la românĭ şi la ţĕrile românescĭ. Aceste lucrărĭ se vor începe îndată ce colecţiunile Bibliotecei vor fi definitiv instalate în nouĕle încăperĭ, carĭ le sunt destinate.

S'a preparat iarăşĭ o nouă ediţiune a *Cataloguluĭ publicaţiunilor periodice*, care completéză multe lacune din prima ediţiune apărută la 1888. Lucrarea s'a făcut sub îngrijirea d-luĭ Nerva Hodoş şi va cuprinde tóte publicaţiunile periodice apărute până în anul 1896.

Personalul Bibliotecei a fost anul trecut cu deosebire ocupat cu lucrărĭ pregătitóre pentru rînduirea definitivă a eĭ. Prin mărirea localuluĭ, căruia i s'a maĭ adaos o aripă tot aşà de încăpĕtóre ca şi vechiul local, terenul de activitate în Bibliotecă s'a mărit. O importantă preocupaţiune a fost tot-deauna separaţiunea publicaţiunilor rare şi a celor periodice românescĭ de restul Bibliotecei. Strîmtórea localuluĭ de până acì a împedicat de a se începe acéstă lucrare. Acum însă dispunênd de aprópe 280 m. p. de instalaţiune de bibliotecă, s'a rînduit deosebit de-ocamdată secţiunea publicaţiunilor periodice ,românescĭ. Nu s'a putut până acum procede la regularea lor definitivă, din causă că pentru un moment a trebuit a da şi altă destinaţiune celor 280 m. p. de rafturĭ, şi anume pentru a aşezà provisoriŭ în ele cărţile din camerele de sub sala de şedinţe, care trebue reconstruită.

Ca lucrare pregătitóre pentru sistematica rînduire a periodicelor ro-

mânescĭ, s'aŭ început a se însemnà tóte lipsurile din diferite colecţiunĭ, pentru a se sci la timp ce trebue să se procure.

S'a continuat şi anul acesta a se rînduì şi legà diferitele colecţiunĭ de foĭ volante, statute de ale societăţilor, legĭ, regulamente, tese de doctorat de la Universităţile străine, cu carĭ Academia se află în relaţiunĭ de schimb, etc.

S'aŭ legat 914 volume, dintre carĭ 110 in-folio, 150 in-4⁰, 653 in-8⁰ şi 1 manuscript.

Biblioteca Academieĭ a fost, cu mică întrerupere, cât a durat mutarea publicaţiunilor periodice, pusă la disposiţiunea publiculuĭ cetitor de la 8 ore a. m. până la 6 p. m. în fie-care ḑi de lucru.

Afară de acésta, ea maĭ aduce încă importante serviciĭ şi prin împrumutarea acasă a cărţilor tipărite persónelor prevĕḑute de Regulamentul Biblioteceĭ.

Cărţile împrumutate până la 1884 şi cele de atuncĭ împrumutate până la 31 Decembre 1896 aŭ fost în numĕr de 3.916 volume la 108 persóne; din aceste s'aŭ înapoiat 3.528 volume şi se aflaŭ neînapoiate la 31 Decembre 1896, 388 volume la 31 persóne.

II. Manuscripte, documente, stampe, portrete, medaliĭ, etc.

Colecţiunile de manuscripte, documente şi altele aŭ crescut ast-fel:

1. S'aŭ cumpĕrat 9 volume manuscripte, 122 documente originale şi copiĭ, 3 albumurĭ, 20 fotografiĭ, 4 desemnurĭ originale, 42 stampe litografiate, 10 chromolitografiĭ.

2. S'aŭ primit în dar 42 volume manuscripte, 259 documente originale şi copiĭ, 2 albumurĭ, 2 fotografiĭ, 5 portrete şi 15 medaliĭ. Ele aŭ fost dăruite de următórele persóne:

D-l Preşedinte N. Kretzulescu a dăruit 8 documente originale însoţite de copiĭ saŭ traducerĭ.

D-l Secretar general D. A. Sturdza a dăruit: un album cuprinḑênd colecţiunea completă a timbrelor postale din Japonia, o colecţiune de acte şi lucrărĭ tipărite şi manuscripte privitóre la studiele făcute pentru regularea Dunăriĭ la Porţile-de-Fer, o colecţiune de 10 volume manuscripte turcescĭ şi 6 volume arăbescĭ tipărite, procurate de la d-l I. A. Cantacuzino, precum şi 27 documente originale de la Veneţia.

D-l B. P. Hasdeŭ a dăruit 3 documente istorice privitóre la familia sa.

D-l V. A. Urechiă a dăruit 2 autografe ale Principeluĭ Ştirbeĭ, copia unuĭ document din 1622 şi 2 fotografiĭ făcute de d-sa.

D-l General St. Fălcoianu a dăruit copia raportuluĭ sĕŭ din 19 Oc-

tobre 1878 cu privire la studiele şi recunóscerea generală făcute în Dobrogea.

D-l I. C. Negruzzi a dăruit 172 scrisorĭ originale de ale luĭ V. Alecsandri, dintre aniĭ 1867—1889.

Ministeriul Afacerilor străine a dăruit 4 volume manuscripte, cuprinḑênd petiţiunea naţională din 11 Iunie 1861 pentru unirea desăvîrşită a Principatelor, şi 11 volume, cuprinḑênd copiile de pe relaţiunile Consulilor Francieĭ în Ţéra-Românéscă de la 1814—1848, precum şi ale Consulilor Francieĭ în Moldova de la 1816—1830.

Ministeriul Justiţieĭ a dăruit un exemplar de aur din medalia bătută cu ocasiunea inaugurăriĭ Palatuluĭ de Justiţie din Bucurescĭ.

Direcţiunea Monetărieĭ Statuluĭ a dăruit 2 exemplare de argint şi 4 de bronz din medalia comemorativă pentru punerea temelieĭ portuluĭ Constanţa, precum şi medalia bătută pentru sfinţirea bisericeĭ zidite de Colonel G. Ghiurgiu şi soţia sa Elena în Valea-Călugăréscă.

Primăria Capitaleĭ a dăruit o colecţiune de fotografiĭ representând «Vederĭ de pe decoraţiunile oraşuluĭ Bucurescĭ cu ocasia visiteĭ M. S. Francisc Iosif I, Impĕratul Austrieĭ şi Rege al Ungarieĭ».

Principesa Maria Gorceacow, născută Sturdza, a dăruit 5 documente istorice de mare valóre.

D-l D. C. Sturdza-Scheianu a dăruit 58 acte istorice originale, copiĭ saŭ traducerĭ din întâiele patru deceniĭ ale secoluluĭ XIX, şi 12 cărţĭ de visită de pe la 1830, carĭ aŭ aparţinut bunuluĭ sĕŭ Logofĕtul Dimitrie I. Sturdza.

D-l Gr. N. Manu a dăruit 1 volum manuscript slavo-rus pe pergament.

D-l I. B. Cantacuzino a dăruit 1 document pe pergament, 1 medalie aurită, 1 medalie de argint şi 2 de bronz, privitóre la punerea petriĭ fundamentale a portuluĭ Constanţa.

D-l profesor N. Iorga a dăruit 18 documente istorice din aniĭ 1606—1798.

D-l Eugeniŭ Voinescu a dăruit portretul luĭ Ioan Schina.

Părintele V. Mangra, profesor în Arad, a dăruit 1 volum manuscript din secolul XVII, intitulat «Pravila sfinţilor părinţĭ» şi 6 documente privitóre la revoluţiunea Românilor din Transilvania şi Ungaria în 1848—1849.

D-l E. Vârnav a dăruit un document original din secolul XVII.

D-l profesor P. Gârboviceanu a dăruit 1 volum manuscript românesc: «Tâlcuire pre scurt a Psalmilor luĭ David.»

D-l Teodor V. Stefanelli, consilier de tribunal în Bucovina, a dăruit 1 manuscript românesc, cuprinḑênd cronica Moldoveĭ şi maĭ multe predice.

Părintele Tomiuc, vicar protopopesc în Bucovina, a dăruit o reproducere în culorĭ a portretuluĭ Dómneĭ Vochiţa, fiica luĭ Radu Voevod şi soţia luĭ Ştefan-cel-Mare.

D-ra Vera Donicĭ a dăruit 1 condică, cuprinḑênd traducerĭ şi copiĭ întărite cu pecetea domnéscă de pe documente dintre 1551—1824.

D-l A. Pĕtruţ, paleograful Academieĭ, a dăruit 1 volum manuscript de psaltichie românéscă din secolul XIX.

D-l N. Mărculescu a dăruit 1 chrisov pe pergament de la Radu Voevod din 18 Ianuarie 1621.

Fraţiĭ Şaraga, librarĭ din Iaşĭ, aŭ dăruit 3 exemplare din medalia comemorativă bătută cu ocasiunea ajungeriĭ la 25 volume a publicaţiuniĭ istorice «Uricarul».

Documentele inventariate anul acesta sunt în numĕr de 449, aşezate în 3 pachete.

S'aŭ pregătit şi aşezat în catalogul cronologic fişele a 5392 documente.

S'aŭ inventariat în mod amănunţit 286 manuscripte.

Cabinetul manuscriptelor a fost pus şi anul acesta la disposiţiunea cercetătorilor de documente istorice, sub supraveghiarea unuĭ funcţionar.

Tabloul de maĭ jos arată crescerea totală a colecţiunilor Academieĭ în anul 1896:

	Cărţi tipărite	Diare	Foĭ volante	Charte	Atlasurĭ	Manuscripte	Documente	Albumurĭ	Fotografii	Portrete	Desemn. originale	Stampe litografice	Medaliĭ	Chromolitografiĭ
Cumpĕrate. .	276	5	3	10	—	9	122	3	20	—	4	42	—	10
Schimb. . . .	404	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dăruite. . . .	2.370	12	—	4	1	42	259	2	2	5	—	—	15	—
Conform legiĭ.	1.335	226	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total . .	4.385	243	3	14	1	51	381	5	22	5	4	42	15	10

La foĭ volante nu se cuprind acele carĭ ne vin conform legiĭ.

Crescerile anuale ale colecţiunilor nóstre devin din an în an maĭ preţióse. Necesitatea la care rĕspunde Biblioteca nóstră se vede din numĕrul cel mare al cetitorilor.

O pedică mare în mersul regulat al Bibliotecei a fost strîmtórea localuluĭ. Dar acest serios inconvenient va dispărê cât de curînd. Academia a luat cele maĭ grabnice mĕsurĭ pentru deschiderea uneĭ spaţióse sale de lectură în edificiul ce s'a pus în legătură cu vechiul local. In modul acesta tóte operaţiunile de bibliotecă, ca înregistrarea, catalogarea, pregătirea cărţilor pentru legat, etc. se vor face în sale anumite, fără a maĭ împedicà, ca până acum, funcţionarea regulată a saleĭ de lectură, şi ast-fel bogatele şi rarele nóstre colecţiunĭ vor putê fi cu maĭ multă înlesnire şi folos puse la disposiţiunea tuturor acelora carĭ se ocupă de limba şi istoria naţională.

Membriĭ Comisiuniĭ: *N. Quintescu, V. Maniu, Gr. Ştefănescu.*

Cumpěrăturĭ făcute pentru Bibliotecă în 1896.

Cărţĭ tipărite.

Abrégé nouveau de l'histoire générale des Turcs. Tome I-IV. Bruxelles 1704.— 4 vol. in-8°.

Adams (A. Leith.), Monograph on the British fossil elephants. London 1881.— 1 vol. in-4°.

Alix (A. L. F.), Précis de l'histoire de l'empire ottoman depuis son origine jusqu'à nos jours; avec une introduction. Tome I-II. Paris 1822.— 2 vol. in-8°.

Annales de Chimie et de Physique par MM. Berthelot, Friedel, Mascart. VIIe Série. 1896. Tome VIII-IX. Paris 1896—97.—2 vol. in-8°.

Annales des sciences naturelles. VIIIe Série. Botanique. Tome II. Paris 1895.— 1 vol. in-8°.

» » » » VIIIe Série. Zoologie et paléontologie. Tome I-III. Paris 1896.— 3 vol. in-8°.

Appert (Le Chevalier), Voyage dans les Principautés Danubiennes dédié aux Princes Régnants de la Serbie, de la Moldavie et de la Valachie. Mayence 1854.— 1 vol. in-8° mic.

Archiv für lateinische Lexikographie und Grammatik mit Einschluss des älteren Mittellateins. Herausgegeben von Eduard Wolfflin. X Band. Leipzig 1896.— 1 vol. in-8°.

Archiv für österreichische Geschichte. 83 Band. Wien 1896.— 1 vol. in-8°.

Archiv für slavische Philologie. Herausgegeben von V. Jagić. XVIII-XIX Band. Berlin 1896.— 2 vol. in-8°.

Archives diplomatiques. Recueil mensuel international de diplomatie et d'histoire. IIe Série. 36 Année. 1896. Paris.— 1 vol. in-8°.

Archivio glottologico italiano diretto da G. I. Ascoli. Volume XIV. Torino-Roma 1896.— 1 vol. in-8°.

Beksics (Gusztáv), A román kérdés és a fajok harcza Európában és Magyarországon. Budapest 1895.— 1 vol. in-8°.

Berner (Dr. Alb. Friedr.), Die Orientfrage. Beantwortet durch die Verträge von 1856 und 1878. Mit den wichtigsten amtlichen Urkunden. Zum Handgebrauch. Berlin 1878.— 1 vol. in-8°.

Bibliografia historyi Polskiej. Zebrał i ułozył Dr. Ludwik Finkel. Część II. Zeszyt II. W Krakowie 1896.— 1 vol. in-8°.

Bleibtreu (Karl), Ein Freiheitskampf in Siebenbürgen. Kulturhistorischer Roman. Jena.— 1 vol. in-8°.

Brvssii Scoti (Gvilielmi), De Tartaris. Francoforti 1598.— 1 vol. in-folio.

Bvsbeqvii (A. Gislenii), Epistolae deque rebvs tvrcicis quae extant, alia editio nova et correctior. Cui accedunt Lavdini aliorumque clariss. virorvm de Rebus Turcicis Epistolae impense hactenus desideratae. Lipsiae 1689.— 1 vol. in-8° mic.

Byzantinische Zeitschrift. Herausgegeben von Karl Krumbacher. V-VI Band. Leipzig 1896—97.— 2 vol in-8°.

Camerarii (Joachimi), De rebvs Tvrcicis Commentarii dvo accvratissimi. Francoforti 1598.— 1 vol. in-folio.

Capăţinénul (Stanciu), Mitologhie pe limba românéscă. 1830.— 1 vol. in-8° mic.

Casati de Casatis (C. Charles), Jus antiquum. Vegoia — Droit papirien — Leges regiae — Lex XII tabularum — S^s^ C^a^ Gaii Institutionum Commentarii . . . Avec une introduction sur les éléments du droit étrusque. Paris-Milan, 1894.— 1 vol. in-8°.

Centralblatt für Bibliothekswesen. Herausgegeben unter ständiger Mitwirkung zahlreicher Fachgenossen des Inn- und Auslandes. XIII-XIV Jahrgang. 1896—97. Leipzig.— 2 vol. in-8°.

Chélard (Raoul), L'Autriche-Hongrie. II. La Hongrie millénaire. Ouvrage orné de nombreuses illustrations. Paris 1896.— 1 vol. in-8°.

Cichorius (Conrad), Die Reliefs der Traianssäule. Herausgegeben und historisch erklärt. Zweiter Textband: Commentar zu den Reliefs des ersten dakischen Krieges. Berlin 1896. — 1 vol. in-gr. 8°.

» » Die Reliefs der Traianssäule. Erster Tafelband. Die Reliefs des ersten dakischen Krieges. Berlin 1896.— 1 vol. in-gr. folio.

Commission Européenne du Danube. Projets pour l'amélioration de la navigabilité du Bas-Danube. — 1 br. in-4°.

Comnos (Dr. S.), Über Nummerirungs-systeme für wissenschaftlich geordnete Bibliotheken. Athen 1874. — 1 br. in-8°.

Correnti (Cesare), Scritti scelti . . . . in parte inediti o rari. Edizione postuma per cura di Tullo Massarani. Volume IV. Roma 1894.— 1 vol. in-8°.

Dacia viitoare. Apare de doue ori pe luna. Anul I (1883). No. 8, 9, 12—14. Bruxelles.—1 vol. in-8°.

Damseaux (Baron de), Guerre des Russes contre les Turcs. Londres 1774.— 1 br. in-8°.

Delage (Yves), La structure du protoplasma et les théories sur l'hérédité et les grands problèmes de la biologie générale. Paris 1895. — 1 vol. in-gr. 8°.

Descrizione del Regno o sia penisola della Morea, compreso nella quarta carta geografica del teatro della guerra presente tralla Russia, e la Porta Ottomana, E Stato delle Forze Ottomane. Venezia 1770.—1 br. in-4°.

Descrizione storico-politico-geografica delle Provincie, città, mari, e fiumi principali compresi nella carta prima geografica del teatro terrestre della guerra presente tralla Russia, la Polonia e la Porta Ottomana. Venezia 1770. — 1 br. in-4°.

Descrizione storico-geografica dell'Arcipelago, suoi littorali, isole, provincie adiacenti, e stati Ottomani in quelle parti, compresi nella terza carta geografica del teatro della guerra presente tralla Russia, e la Porta Ottomana. Venezia 1770. — 1 br. in-4°.

Descrizione storico-politico-geografica del Regno di Polonia diviso ne suoi Palatinati, compresso nella carta seconda geografica del teatro terrestre della guerra presente tralla Russia, la Polonia, e la Porta Ottomana. Venezia 1770. — 1 br. in-4°.

Dewey (Melvil), Decimal Classification and Relativ Index for librairies, clippings, notes, etc. Fifth edition. Boston 1894. — 1 vol. in-8°.

Dziatzko (Dr. Carl), Instruction für die Ordnung der Titel im Alphabetischen Zettelkatalog der Königlichen und Universitäts-Bibliothek zu Breslau. Berlin 1886. — 1 br. in-8°.

Florianus (M.), Chronicon Dubnicense (Historiae Hungaricae fontes domestici. Vol. III). Quinque-Ecclesiis 1884. — 1 vol. in-gr. 8°.

Fontes rerum Austriacarum. Oesterreichische Geschichts-Quellen. Herausgegeben von der historischen Commission der K. Akademie der Wissenschaften in Wien. 2te Abtheilung. Diplomataria et acta. XLVIII-XLIX Band. Wien 1896. — 2 vol. in-8°.

Forester (Thomas), The Danube and the Black See: Memoir on their junction by a railway between Tchernawoda and a free port at Küstendje. London 1857. — 1 vol. in-8°.

Franz I.... Așezare a stărilor în Galițiĭa și Lodomeriĭa înpreună cu Bucovina (și în nemțesce). 1817. — 1 br. in-folio.

Fraternitatea. Apare o dată pe septemână. Anul IV (1882). Bucurescĭ. — 1 vol. in-fol. mic.

Further report on the improvements made in the navigation of the Danube. 1878—93. London 1894. — 1 br. in-folio.

Gelléri (Maurice), La Hongrie millénaire, le passé et le présent. Budapest 1896. — 1 vol. in-8°.

Godefroy (Frédéric), Dictionnaire de l'ancienne langue française et de tous ses dialectes du IXe au XVe siècle. Fasc. 82—84. Paris 1895—96. — 3 br. in-4°.

Gorecki (Leonard), Opisanie wojny Iwona Hospodara Wałoskiego z Selimem II Cesarzem Tureckim, toczonéj w roku 1574. Przełożył z Łacińskiego ży-

ciorysem i objäśnieniami uzupełnii Władysław Syrokomila. Petersburg i Mohylew 1855. — 1 vol. in-8°.

Hagen (Dr. Hermann), Jacobus Bongarsius. Ein Beitrag zur Geschichte der gelehrten Studien des 16-17 Jahrhunderts. Bern 1874. — 1 br. in-4°.

Head (Barclay V.), Historia numorum. A manual of greek numismatics. Oxford 1887. — 1 vol. in-8°.

Heiberg (Prof. Dr. J. L.), Beiträge zur Geschichte Georg Valla's und seiner Bibliothek (Beihefte zum Centralblatt für Bibliothekswesen. XVI). Leipzig 1896. — 1 vol. in-8°.

Heilmaier (Iohann Michael), Ueber die Entstehung der romaischen Sprache unter dem Einflusse fremder Zungen. Ein Beitrag zum vergleichenden Sprachstudium. Aschaffenburg 1834. — 1 br. in-4°.

Histoire des campagnes du Comte Alexandre Suworow Rymnikski. Traduit de l'allemand et du russe. I-II. Paris 1799. — 2 vol. in-8°.

Holder (Alfred), Alt-Celtischer Sprachschatz. 8 Lieferung. Leipzig 1896. — 1 vol. in-8°.

Hunfalvy (Paul), Ethnographie von Ungarn. Mit Zustimmung des Verfassers ins deutsche übertragen. Budapest, Leipzig, Wien 1877. —1 vol. in-8°.

Jackson (John), Journey from India, towards England, in the year 1797.... and through Romalia, Bulgaria, Wallachia, Transylvania, etc. London 1799. — 1 vol. in-8°.

Jancsó (Benedek), A Román nemzetiségi törekvések története és jelenlegi állapota. I. kötet. Budapest 1896. — 1 vol. in-gr. 8°.

Johann (Erzherzog), Einblicke in den Spiritismus. Fünfte Auflage. Linz 1886.— 1 br. in-8°.

Jordan (Joan. Christophori de), De originibus Slavicis, opus Chronologico-Geographico-Historicum. In Tomos II. divisum. Vindobonae 1745. — 2 vol. in-folio.

Koehler (Wilhelm), Die katholischen Kirchen des Morgenlandes. Beiträge zum Verfassungsrecht der sogenannten «uniert-orientalischen» Kirchen. Darmstadt 1896. — 1 vol. in-8°.

Kogalnitchan (Michael von), Skizze einer Geschichte der Zigeuner, ihrer Sitten und ihrer Sprache, nebst einem kleinen Wörterbuche dieser Sprache. Aus dem Französischen...... von Fr. Casca. Stuttgart 1840. —1 br. in-8°.

Kritischer Jahresbericht über die Fortschritte der Romanischen Philologie. Unter Mitwirkung von über hundert Fachgenossen herausgegeben von Karl Vollmöller. II Band. 1891—1894. I Hälfte. 1 Heft. Leipzig 1896. — 1 vol. in-8°.

Lavisse (Ernest), Alfred Rambaud, Histoire générale du IVe siècle à nos jours. Tome VII. Le XVIII siècle. 1715—1788. — Tome VIII. La révolution française. 1789—1799. Paris 1896.— 2 vol. in-gr. 8°.

Le Bossu. Ière Année (1884). Bucarest.— 1 vol. in-folio.

Legrand (Emile), Bibliographie hellénique ou description raisonnée des ouvrages publiés par des Grecs au dix-septième siècle. Tome IV. Paris 1896.— 1 vol. in-gr. 8°.

Leipen (Eduard), Die Sprach-Gebiete in den Ländern der Ungarischen Krone auf Grund der vom Königl. Ung. Statist. Landes-Bureau, veröffentlichten Ergebnisse der Volkszählung vom Jahre 1890. Wien 1896.— 1 br. in-gr. 8°.

Lesur (C. L.), Annuaire historique ou histoire politique et littéraire de l'année 1818-1826, 1831-1833. — 12 vol. in-8°.

Lewenklaw von Amelbeurn (Hansen), Neuwer Musulmanischer Histori Türckischer Nation von jhrem Herkommen, Geschichten vnd Thaten. Franckfurt am Meyn 1590.— 1. vol. in-folio.

Literaturblatt fur germanische und romanische Philologie. Herausgegeben von Dr. Otto Behaghel und Dr. Fritz Neumann. XVII Jahrgang (1896). Altenburg, Leipzig.— 1 vol. in 4°.

Loschi (Alfonso), Compendi historici. In questa Sesta Impressione regolati, & accresciuti dall'Autore con aggionta de piu memorabili successi di Europa, e Leuante sino l'anno 1668. Parte prima.— Comentari di Roma, e Serie degl'Imperatori sino a Leopoldo Ignatio . . . Parte seconda delli compendi historici. Vicenza 1668.— 2 vol. in-4°.

Lux (A. E.), Die Balkanhalbinsel (mit Ausschluss von Griechenland). Physikalische und ethnographische Schilderungen und Städtebilder. Freiburg im Breisgau 1887.— 1 vol. in-8°.

Macmichael (William), Reise von Moscau nach Constantinopel, in den Jahren 1817 und 1818. Nach dem Englischen. Jena 1819.— 1 vol. in-8°.

Martens (G. Fr. de), Nouveau recueil général de traités. Continuation par Félix Stoerk. IIe Série. Tome XXI. Goettingue 1896.— 1 vol. in-8°.

Meier (P. Gabriel), Heinrich von Ligerz Bibliothekar von Einsiedeln im 14 Jahrhundert (Beihefte zum Centralblatt für Bibliothekswesen. XVII). Leipzig 1896.— 1 vol in-8°.

Meitzen (August), Siedelung und Agrarwesen der Westgermanen und Ostgermanen, der Kelten, Römer, Finnen und Slawen. Band I-III + Atlas. Berlin 1895.— 4 vol. in-8°.

Mélusine. Recueil de mythologie, littérature populaire, traditions et usages. Dirigé par Henri Gaidoz. Tome VIII. 1896. Paris.— 1 vol. in-4°.

Mémoires de la Société géologique de France. Paléontologie. Tome V-VI. Paris 1895-96. — 2 vol. in-gr. 4°.

Mittheilungen der K. K. Central-Commission für Erforschung und Erhaltung der Kunst und historischen Denkmale. XXIII Band. Neue Folge. Wien, Leipzig 1897.— 1 vol. in-4°.

Moldován (Gergely Dr.), A Románság. Politikai, történelmi, néprajzi és nyelvészeti közlemények. I-II. kötet. Nagybecskerek 1895.— 2 vol. in-gr. 8°.

Monaci (Ernesto), Studj di filologia romanza. Fasc. 19. Roma 1896.— 1 vol. in-8°.

Muralt (Edouard de), Essai de Chronographie Byzantine pour servir à l'examen des Annales du Bas-Empire et particulièrement des chronographes slavons de 395 à 1057. St. Pétersbourg 1855.— 1 vol. in-8°.

» » Essai de chronographie Byzantine. 1057-1453. Tome I-II. Bâle, Genève, St. Pétersbourg 1871-1873.— 2 vol. in-8°.

Neuwe Chronica Türckischer nation von Türcken selbs beschrieben: volgendts gemehrt vnnd in vier Bücher abgetheilt. Franckfurt am Mayn 1590.— 1 vol. in-folio.

Obergermanische-raetische Limes des Römerreiches. Im Auftrage der Reichs-Limeskommission, herausgegeben von dem militärischen und dem archäologischen Dirigenten O. von Sarwey und F. Hettner. Lieferung III-IV. Heidelberg 1896.— 2 br. in-gr. 4°.

Obert (Franz), Stephan Ludwig Roth. Sein Leben und seine Schriften. I-II. Wien 1896. — 2 vol. in-8°.

Oesterreichische-ungarische (Die) Monarchie in Wort und Bild. Ungarn (IV. Band). — Bohmen (2te Abtheilung). Wien 1896.— 2 vol. in-4°.

Palaeontographia italica. Memorie di Paleontologia pubblicate per cura del prof. Mario Canavari. Volume I. 1895. Pisa 1896. — 1 vol. in-gr. 4°.

Paulys Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft. Neue Bearbeitung. Herausgegeben von Georg Wissowa. IV Halbband. Stuttgart 1896. — 1 vol. in-gr. 8°.

Perceval (P. A. Caussin de), Précis historique de la guerre des Turcs contre les Russes, depuis l'année 1769 jusqu'à l'année 1774, tiré des Annales de l'historien turc Vassif-Éfendi. Paris 1822. — 1 vol. in-8°.

Petermanns Mitteilungen aus Justus Perthes'geographischer Anstalt. 42 Band. 1896. Gotha. — 1 vol. in-4°.

Petit de Julleville (L.), Histoire de la langue et de la littérature française, des Origines à 1900. Tome I-II. Paris 1896. — 2 vol. in-gr. 8°.

Quin (Michael J.), A steam voyage down the Danube. With sketches of Hungary, Wallachia, Servia, and Turkey....... Vol. I-II. London 1835. — 2 vol. in-8°.

Rețetă pentru bóla ce să numește holera morbus. 1831. — 1 br. in-4°.

Revsner (Elia), Γενεαλογικόν Romanvm de familiis praecipvis Regvm, Principvm, Caesarvm, Imperatorvm, Consvlvm, item aliorvmqve Magistratuum ac procerum Imperii Romani, ab V. C. vsq; ad haec tempora praesentia. Francofvrdi 1589. — 1 vol. in-folio.

Revue internationale des Archives, des Bibliothèques et des Musées. Tome I, No. 4. Paris 1896. — 1 br. in-8°.

Roule (Dr. Louis), — Les formes des animaux, leur début, leur suite, leur liaison.— L'embryologie comparée. Paris 1894.— 1 vol. in-gr. 8°.

Romania. Receuil trimestriel consacré à l'étude des langues et des littératures romanes publié par Paul Meyer et Gaston Paris. Tome XXV. Paris 1896.— 1 vol. in-8°.

Sagredo, Histoire de l'Empire Ottoman. Traduite de l'Italien . . . par M. Laurent. Tome I-VII. Paris 1724.— 7 vol. in-8°.

Schullerus (Prof. Dr. A.), Die Vorgeschichte des siebenbürgischdeutschen Wörterbuchs (In «Programm des theologisch-pädagogischen Seminars der ev. Landeskirche A. B. in Hermannstadt 1894/95»). Hermannstadt 1895. — 1 br. in-4°.

Schulthess' Europäischer Geschichtskalender. Neue Folge. XI Jahrgang 1895 (Der ganzen Reihe XXXVI Band). Herausgegeben von Gustav Roloff. München 1896.— 1 vol. in-8°.

Schweiger-Lerchenfeld (Amand Freiherr von), Zwischen Donau und Kaukasus. Land- und Seefahrten im Bereiche des Schwarzen Meeres. Wien, Pest, Leipzig 1877.— 1 vol. in-gr. 8°.

» » » » » Die Donau als Völkerweg, Schiffahrtsstrasse und Reiseroute. Wien, Pest, Leipzig 1896.—1 vol. in-8°.

Schwiker (Dr. J. H.), Geschichte der Österreichischen Militärgrenze. Wien und Teschen 1883.— 1 vol. in-8°.

Sentupéry (Léon), L'Europe politique. Gouvernement — parlement — presse. VIII Fascicule. Paris 1895.— 1 vol. in-8°.

Sleidanus (Joannes), Tres Gallicarvm rervm scriptores nobilissimi: Philippvs Cominaevs .... Frossardvs .... Clavdivs Sesellivs .... E gallico in latinum sermonem conuersi. Francofvrti ad Moenvm 1578.— 1 vol. in-folio.

Spiegazione della Tavola comprendente il teatro della guerra presente tra i Russi, i Turchi e i Polacchi Con in fine il dettaglio delle Forze militari della Russia. Num. I. Venezia 1770.— 1 br. in-4°

Spiegazione della seconda Tavola del teatro della guerra presente tra i Russi, ed i Turchi, Ove si dà un'esatta e particolar descrizione dei contorni di Bender, e degli altri Paesi fino ad Azof. Num. II. Venezia 1770. — 1 br. in-4°.

Storia de' fatti occorsi nella guerra mosca dall'Imperatrice di tutta la Russia Anna Jwanowuna l'anno di nostra Salute 1736 alli Turchi, e Tartari. Tomo I-II. Venezia 1738.— 2 vol. in-8°.

Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. XXX (1896). A választmány megbizásából szerkeszti Szilágyi Sándor. Budapest 1896.— 1 vol. in-8°.

Szinnyei (József), Magyar írók élete és munkái. V. Budapest 1896.— 1 vol. in-8°.

Timpulŭ. Diariu politicu, litterariu si commerciale. Annulŭ I (1867), No. 1—9 11—29. Annulŭ II (1868), No. 2. Galatz.—2 vol. in-folio.

Történelmi tár. Évnegyedes folyóírat. 1896-diki évfolyam. Budapest 1896. — 1 vol. in-8°.

Tott (von), Denkwürdigkeiten und Nachrichten von Türken und Tatarn. I-III Theil. Elbing 1786—1787.— 3 vol. in-8°.

Ungaria. Magyar-román Szemle. Szerkesztö-Redactor: Moldován Gergely. An. V (1896). Cluş.— 1 vol. in-gr. 8°.

Valentini (Général), Précis des dernières guerres des Russes contre les Turcs, avec des considérations militaires et politiques traduit de l'allemand par Eugène de la Côste. Paris, Leipzig 1828.—1 vol. in-8°.

Vogt (Carl) et *Émile Yung,* Traité d'Anatomie comparée pratique. Tome I-II. Paris 1888—1894.— 2 vol. in-gr. 8°.

Wissenschaftliche Mittheilungen aus Bosnien und Hercegovina. Herausgegeben von Bosnisch-Hercegovinischen Landesmuseum in Sarajevo. Redigirt von Dr. Moriz Hoernes. IV Band. Wien 1896. — 1 vol. in-8°.

Zangemeister (Karl), System des Realkatalogs der Universitätsbibliothek zu Heidelberg. Heidelberg 1893.— 1 br. in-folio.

Zeitschrift für romanische Philologie. Herausgegeben von Dr. Gustav Gröber. 1896. XX Band. Halle 1896.— 1 vol. in-8°.

Zelbr (Dr. K.), Memorandum betreffend die Anlage eines Generalkataloges der öffentlichen und Studien-Bibliotheken Oesterreichs, sowie die Centralisirung des Bibliothekswesens in den grösseren Städten der Monarchie. Brünn 1894.—1 br. in-gr. 8°.

Charte geografice.

Carte comprenant le cours du Danube depuis Vienne jusqu'à son embouchure dans la Mer Noire.

Carte du cours du Danube depuis Ulm jusqu'à son embouchure dans la Mer Noire. Vienne chez Artaria & Compagnie.

Carte physique, politique & comparée de la Turquie d'Europe et de la Grèce, revue, corrigée et augmentée par P. J. Lameau. Paris 1877. E. Lanée Succr de Longuet géographe éditeur.

Charta Principateloru Unite alu Romaniei cu circumvecinele terri Banatul, Transilvania, Bucovina şi Bassarabia, redigiata dupò celle mai sigure isvóre .... de Georgie Filipescu-Dubau şì Antonu Parteni-Antoninu.

General-Karte des Grossfürstenthums Siebenbürgen und der im Jahre 1861 mit dem Königreiche Ungarn vereinigten Theile. Ausgeführt und herausgegeben durch das k. k. militärisch geographische Institut im Jahre 1863.

General-Karte von der Europäischen Türkei. Bearbeitet und gezeichnet von Heinrich Kiepert. Berlin 1870.

General-Karte von Europa in 25 Blättern entworfen und bearbeitet von Joseph Ritter von Scheda.

Hartă administrativă a Valahiĭ alcătuită după masştabul $\frac{1}{420.000}$ de ghene-

ralnicescu ştab Podpolcovnic Berghengheim 1iŭ. Tradusă de Praporcicul Miliţiĭ Şonţul 1iŭ. Lucrată de Topografiĭ clasuluĭ 2lea Lefcencu, Manjet, Krivorucĭki şă Zosim şă de Iuncării Miliţiĭ Cĭocărlan şi Kok. In o. Bucureştiĭ. 1833.
Hartă gheneralä a lumeĭ ceĭ vechĭ. Compilat de Aga G. Asaki. Eşĭ 1837.
Landtafel des Vngerlands | Polands | Reussen | Littaw | Walachey vnd Bulgarey.
Plan des Donau Stromes zwischen Orsova und Galatz.
Vetvs Descriptio Daciarvm nec non Moesiarvm.

Foĭ volante.

Tablo hronologhic de istoria veche şi nouă a Moldavieĭ dupre anuscrisele patrieĭ şi cele streine. Orănduit de G. Asaki. Partea I. Iaşiĭ 1842.
10. Diferite foĭ volante.

Stampe.

Abbildung dess Treffens vnd Entsetzung der Statt Leuens. A° 1664.
Action bey der Prutt zwischen denen Türcken und Moscowiten. 1711.
Alarma. Rahova 9 Noemvrie 1877. Grigoresco pinxt. Héliotypie J. Löwy.
Armele României şi a fie-căruĭ districtu. Dedicate D. Lascar Catargiu.
Atacul Opanesului. 28 Noemvrie 1877. Grigoresco pinxt Héliog. Dujardin.
Bäuerin in Winter Anzug. — Moldauischer Geistlicher. Karaczay fecit. 1817.
Blutige Feldschlacht der Pohlen wieder die Turcken bey Chozim, unter dem Feldherrn Sobietski den $\frac{1}{11}$ Tag Novembris Anno 1673 gehalten.
Costumes Valaques, 9 (Distr. Olt). M. Bouquet pinxt. Janet Lange lith.
Dame Walaque.
Dedicatŭ Corpuluĭ tipograficŭ. 1440—1864. H. Bar. lit.
Defilarea primilor prisonierĭ din Plevna înaintea A. S. R. Carol I. 28 Noemvrie 1877. Grigoresco pinxt. Heliog. Dujardin.
Femme Valaque.
Historia. Annulu 1601, Augustu 19. Tradarea lui Michaiu-Bravul. Lucrat din liniĭ typographice de C. I. Borşĭan. Bucurescĭ 1873.
Homme Valaque.
Inainte de atacu. 1877 August 29. Locotenent N. Sp. Săulesco pinxit 1888.
Jeune fille Valaque (Fetiţă din Gorj).
L'arbre généalogique de tous les Etats de l'Europe et de leurs souverains. 1889. Jón C. Gărleanu.
La Smârdan. 12 Ianuarie 1878. Grigoresco pinxt Héliotypie J. Löwy.

Mihaiu Bravulu şi calaulu. H. Dembitzki.
Missiunea Romanieĭ în Orientŭ. Jnstitutulŭ artisticŭ J. Haupt. Viena.
Moldauerin aus dem Mittelstande. Gestoch. in Stein durch Karaczay. 1817.
Mormêntul luĭ Stefan celu Mare (Monastirea Putna). P. Verussi pinx. et lith.
O execuţie. Tipurĭ de la ţeară.
O mânăstire.
O recunóştere. Verbitza 1877. Grigorescu pinxt. Héliotypie J. Löwy.
Otrăvirea luĭ Alecsandru Voda Lăpuşneanu prin Socia sa Dómna Rucsandra. 1569. Stab. artist. Dittmarsch.
O vedetă. Rahova 9 Noemvrie 1877. Grigorescu pinxt Héliotypie J. Löwy.
Romania Liberă. 1877—78. I. C. Zamarski. Wien.
Sentinela. Grigoresco pinxt Héliog. Dujardin.
Siege aupres de Foksan..... le 31 Jul. 1789. desiné per Ingeneur Imperiale.
Spionu. Verbitza. 28 August 1877, Grigoresco pinxt Héliotypie J. Löwy.
Transport de provisiunĭ în Bulgaria. 1877. Grigoresco pinxt. Héliog. Dujardin.
Uciderea luĭ Mihnea Voda cellŭ Reŭ. H. Dembiţchi. Lit. G. Voneberg.
Vechia Metropolia din Tirgoveste. Carol P. Szathmari. Grav. de Carol Isler.
Weissemburg. Les Transilvains soumis.

Portrete.

A) Litografiĭ.

Alecsandru Jon I. Dess. de C. P. Szathmàrí.
Beldiman (Vornicul Alecsandru). Des. dupre original de Parteni.
Bibesco (George), Prince Régnant de Valachie. Kriehuber 844.
Carl I. Fürst von Rumänien. — Elisabeth. Fürstin von Rumänien. Dr. u. Verl. von H. Gerhart. Wien.
Carol I. (A. S. R.) Grigoresco pinxt. Héliog. Dujardin.
Carol I. Regele Romănili. Druck. u. Verlag v. H. Gerhart. Wien.
Cigala (Joannes Michael) stirpis Ottomannae Princeps Dei gratia Christianus. N. H. (Häutlein). 1669. J. M. Liebeler exc.
[Deşliu (Ioan)] «Senatoruluĭ Ión Deşliŭ aprigul apărător al drepturilorŭ naţionali România recunoscătóre.»
Elena (Doamna Cuza). Dess. de C. P. Szathmàri.
Elisabetha. Regina Romănili. Druck. u. Verlag v. H. Gerhart. Wien.
Eminescu (Michail). 1849—1889. Th. Mayerhofer.
Ghica.
Ghika (Alexandre), Hospodar de Valachie. A. Lemoin. Lith. Rigo Frères et Cie.
Ghica (Grigorie Alecsandru) V. V. Domnu Moldo-Vlachieĭ, decapitat 1777. Lit. Alesandru K.
Golescu (Constantin).

Haralambie (Colonel N.) din Locotenenţa Domnească de la 11 Fevruarie 1866. Dedicat armateĭ române de Căpitanul din Stat-major de Geniu B. Bassarab.
Manu (General Savel).
Măria Sa Doamna Maria Bibescu în Costum naţional. Venrich.
Mihailŭ Viteazulŭ, Domnulŭ Românieĭ, Moldoveĭ, Domnescŭ Locoţiitorŭ şi Capitanŭ generalŭ in Principatulŭ Transilvanieĭ, etc. etc. Editore G. J. Filionescu. Dupŏ Aegidiŭ Sadeler. Praga 1601.

B). Fotografiĭ.

Cuza (Alexandru Ioan).
Deşchiderea Exposiţiunii Cooperatorilor.
Grand Hôtel Brofft. Place du Théâtre. Bucarest.
Linia Adjud-Ocna. Gara Căiuţ.
» » » » Onescĭ.
» » » » Têrgu-Ocna façiada.
» » » » » » peronul.
» » » Podul Caraclâu.
» » » » Gârbovana.
» » » » Onesci.
» » » » Popeni.
» » » » Ştefan-Vodă.
» » » » Urechesci.
» » » Inaugurarea.
Lucrările la podul peste Dunăre (Cernavoda). — 3 diferite fotografiĭ.
Podul peste Dunăre (Cernavoda).
11/23 Fevruarie. 30 Martie (11 Aprilie). 1/13 Maiŭ 1866.
11 Februarie 1866. Capiĭ oştiriĭ.

Albumurĭ.

Băile Slăniculuĭ din Romania.— 1 vol. in-8° obl.
C. F. R. Varianta Şerbeşti-Hanu Conaki. 1. Septembre 1882.— 1 vol. in-8°.
Hering (George), Sketches on the Danube in Hungary and Transylvania. London 1838.— 1 vol. in-folio.

Desemnurĭ originale.

[Arnăutul care a împuşcat pe Constantin Hasan, 1853]. Pictură.
Ein Bisskup oder Wallachischer Bischoff. Ἐπίσκοπος ἤτοι Βλαδίκας τῆς Βλαχίας.
[Engelhardt (General Lieutenant) 1853].
Un surugiŭ. C. P. 1847.

Manuscripte.

Adăogire lipsurilor la Cronicul Vorniculuĭ Ioan Neculcea. Scris. la 1839 în Eşĭ de I. Mălinescu. — 1 vol. in-folio.

Bat (? Vat ?) de poezii adică stihuri acum întâĭ alcăt. în limba rominĭască de un rĕvnitor spre învăţătură în lume, la 1847.— 1 vol. in-8°.

Compunerĭ în versurĭ, începênd cu «Ciĭ marĭ». — 1 vol. in-8°.

Condica bréslei făclĭerilor din Botoşanĭ, întărită de Mitropolitul Iacov cu cartea dela 1794 Martie 16.— 1 vol. in-folio.

Condica bréslei mişeilor saŭ calicilor (cerşetorĭ) din Iaşĭ începută la 6988 (1480), cuprinde întăririle Domnilor şi Mitropoliţilor până la 1844. — 1 vol. in-folio.

Copiĭ de documente din aniĭ 7077 (1569).—1820.

Παράκλησις.... ὑπὲρ ἀπαλλαγῆς τῶν Χριστιανῶν ἐκ τῆς ὀθωμανικῆς δȣλ. (Intr'un volum cu: Ψαλτήριον τοῦ προφητάνακτος Δαβίδ.... Ἐν Λίψιᾳ τῆς Σαξονίας 1761).— 1 vol. in-4°.

Partea întăĭ ş'a a doa a Condiciĭ criminaliceştĭ ce s'aŭ alcătuit în scurt pentru multa felurime a faptelor criminaliceştĭ. — 1 vol. in-4°.

Pomelnicul mănăstireĭ Moldaviţa tălmăcit după cel vechiŭ (din sârbie), ce este de 358 anĭ, de Venedict Igumenul mânăstiriĭ Moldaviţa, la anul 1775. (In acest volum se află şi altele traduse de acelaşĭ, dar tóte prescrise de «Vartolomeiŭ Măzerénulŭ»). — 1 vol. in-folio.

Documente.

1487	(6995)	Martie	6.	— Ştefan Vvd. Moldoveĭ. pentru satul Mălăescĭ (Traducţiune.)
1521	(7029)	Iunie	3.	— Ştefan Vvd. Moldoveĭ. (Original, pergament slavon.) Hârlăŭ.
1579	(7087)	—	—.	— Zapis scris în limba slavonă. (Original.)
1581	(7090)	Septembre	14.	— Iancul Vvd. Moldoveĭ. (Original, slavon.) Sucéva.
1584	(7092)	Maiŭ	4.	— Zapisul luĭ Toma Birtoc cu frate-sĕŭ Mafteiŭ pentru vîndarea moşieĭ. Tulescĭ. (Copie.)
1613	(7121)	Ianuarie	28.	— Ştefan Tomşa Vvd. Moldoveĭ. (Original, slavon.) Iaşĭ.
1615	(7123)	Martie	24.	— Ştefan Tomşa. (Copie însoţită de alte două copiĭ slavone.) Iaşĭ.
1622	(7130)	Iunie	18.	— Cartea luĭ Gheuga vel Logofĕt şi alţiĭ. (Original, slavon, 2 copiĭ, română şi slavonă.) Iaşĭ.
»	(7131)	Septembre	5.	— Ştefan Tomşa Vvd. Moldoveĭ. (Copie slavonă, însoţită de alta română.) Iaşĭ.

1631	(7140)	Novembre	23.	— Moise Moghilă Vvd. Moldoveĭ. (Original, slavon.) Iașĭ.
1632	(7140)	Iulie	9.	— Mărturie hotarnică. (Copie.)
1634	(7142)	Ianuarie	25.	— Moise Moghilă Vvd. Moldoveĭ. (Slavon.)
»	»	Februarie	3.	— Moise Moghilă Vvd. Moldoveĭ întăresce stăpânire peste viile luĭ Pĕtrașcu Boldescul Pârcălabul. (Slavon, cu traducere.)
1637	(7145)	August	14.	— Vasile Vvd. Moldoveĭ orînduesce pe Ștefan din Mărgineni să alégă a treia parte din Plopósa și Cocoteniĭ, proprietatea luĭ Pĕtrașcu Boldescul Pârcălabul de Roman. (Original.)
1639	(7147)	Ianuarie	2.	— Vasilie Vvd. Moldoveĭ întăresce stăpânire peste satele Tulesciĭ, Galbeniĭ, Căţelesciĭ și Vărzăresciĭ ale luĭ Pĕtrașcu Boldescul biv Armaș. (Slavon cu traducere.)
»	»	Aprilie	8.	— Zapis de vîndare de la mănăstirea Răcĭca. (Original.)
»	»	Iulie	27.	— Vasilie Vvd. Moldoveĭ împuternicesce pe Pĕtrașcu Boldescul de a aduce nisce veciniĭ fugiţĭ. (Original.)
1640	(7149)	Septembre	14.	— Vasilie Vvd. Moldoveĭ împuternicesce pe Pĕtrașcu Boldescul a stăpânì partea din Tulescĭ de la ţinutul Némţuluĭ. (Original.)
1641	»	Iunie	14.	— Act scris în limba grécă. (Original.)
»	»	August	1.	— Vasilie Vvd. Moldoveĭ scrie luĭ Ștefan Ciocârlie și luĭ Gherasim să alégă moșia din Tulescĭ și din alte părţĭ a luĭ Boldescul Armașul de a rezeșilor luĭ. (Original.)
»	(7150)	Decembre	24.	— Zapisul luĭ Savin Prăjescul despre mărturia luĭ Hilip Vătămanul și altora în privinţa moșieĭ de la Galbinĭ și Tulescĭ. (Original.)
1644	(7152)	Aprilie	14.	— Vasilie Vvd. Moldoveĭ împuternicesce pe Pĕtrașcu Boldescul a chemà în judecată pre ómeniĭ carĭ aŭ vîndut moșia Scânteia călugărilor de la Bârnova. (Original.)
»	»	Iunie	3.	— Vasilie Vvd. Moldoveĭ scrie Pârcălabilor de Némţu pentru împlinirea banilor luĭ Pĕtrașcu Boldescul de la un Cârste. (Original.)
»	(7153)	Septembre	5.	— Vasilie Vvd. Moldoveĭ împuternicesce pe Boldescul a sorocì în judecată pe nisce ómenĭ ce i-aŭ vîndut moșia de la Popescĭ. (Original.)
»	»	»	28.	— Vasilie Vvd. Moldoveĭ (Copie slavonă cu traducţiune română.)

1645 (7153) Martie 4. — Vasilie Vvd. Moldoveĭ scrie Pârcălabilor de Némţu a judecà pe nisce ómenĭ ce aŭ vîndut moșia din Popescĭ luĭ Boldescul, fără sà fi avut drept asupra eĭ. (Original.)

1647 (7156) Novembre 1. — Vasilie Vvd. Moldoveĭ judecă pricina dintre Cârstea şi Constantin feciorul luĭ Macotă de Urzicĭ pentru un cal. (Original.)

› › » 26. — Vasilie Vvd. Moldoveĭ împuternicesce pe Pĕtraşcu Boldescul din Repezescĭ pentru căutarea unuĭ vecin fugit. (Original.)

1656 (7164) Februarie 15. — Gheorghe Ştefan Vvd. Moldoveĭ. (Original.)

1658 (7166) › —. — Zapisul Varvareĭ Boldésca de împărţéla vecinilor între fecioriĭ eĭ Dumitraşcu, Iordache şi Alexandriĭ. (Original.)

1659 (7167) August 15. — Gheorghe Ghica Vvd. Moldoveĭ (Original.)

1663 (7171) Iunie 13. — Evstratie Dabija Vvd. Moldoveĭ orînduesce pe Dima din Marcovicenĭ şi pe Stratul din Glodenĭ, pentru alegerea părţilor de moşie ale Boldéscăĭ din Leucuşanĭ, Hodorĭanĭ şi Mălinescĭ. (Original.)

1667 (7176) Novembre 15. — Zapisul luĭ Eremia Hulpe, de vîndarea uneĭ moşiĭ. (Original.)

1674 (7183) Octobre 16. — Dumitraşcu Cantacuzino Vvd. Moldoveĭ împuternicesce pe Ioan Ciolpan a-şĭ căută un ţigan fugit. (Original.)

› › Decembre 21. — Dumitraşcu Cantacuzino Vvd. Moldoveĭ însărcinéză pe Dumitraşcu din Arămescĭ să cerceteze pricina luĭ Dumitraşcu Boldescul şi Vasilie Aprodul cu Sava Dréstia pentru nisce fîn şi altele. (Original.)

1679 (7187) Iulie 9. — Zapisul luĭ Toader, feciorul luĭ Bucĭcănel, pentru daruirea uneĭ moşiĭ. (Original.)

1686 (7194) Ianuarie 15. — Zapisul luĭ Patrichie, feciorul Chirileĭ Epore, pentru vîndarea părţiĭ luĭ din Pulhâ de la ţinutul Bacăuluĭ luĭ Iordache Boldescul. (Original.)

1688 (7196) Aprilie 13. — Costandin Vvd. Moldoveĭ. (Original.)

» » Iulie 17. — Zapisul luĭ Ştefan Ciocârlie Postelnicul către Iordache Buldescul.

1690 (7198) Aprilie 15. — Zapisul Aniţeĭ Budoae, prin care dăruesce vĕruluĭ eĭ Mihalciĭ luĭ Clinisti un loc de prisacă cu pomeţĭ în hotarul Popescilor. (Original.)

1705 (7213) Ianuarie 27. — Michaiŭ Racoviţă Vvd. Moldoveĭ scrie luĭ Purice şi luĭ Tănase Picĭoraga să cerceteze pricina luĭ Boldescul şi a mameĭ sale cu nisce nepoţĭ pentru o livede de pomĭ. (Original.)

1712 (7220) August 9. — Nicolae Alexandru Vvd. Moldoveĭ. (Original.)

1714 (7222) Iunie 13. — Zapisul Agahiţiĭ, pentru vîndarea uneĭ case. (Original.)

1715 (7223) Maiŭ 1. — Zapisul Tudoscăĭ Spătăróea pentru vîndarea uneĭ case. (Original.)

» (7224) Septembre 9. — O socotélă a unuĭ Dabja Paharnicul. (Original.)

1717 (7226) Octobre 31. — Michaiŭ Racoviţă Vvd. Moldoveĭ. (Original.)

1723 (7231) Iulie 20. — Nicolae Alexandru Vvd. Munteniеĭ. (Original, pergament, românesc.)

1724 (7233) Septembre 12. — Zapis de vîndare al fetelor Bănuţóeĭ. (Original.)

1726 (7234) Iunie 15. — Michaiŭ Racoviţă Vvd. Moldoveĭ. (Original.)

1733 (7241) Ianuarie 12. — Grigorie Ghica Vvd. Moldoveĭ. (Original).

1739 (7247) Iulie 2. — Grigorie Ghica Vvd. Moldoveĭ judecă pricina dintre nepoţiĭ Varvareĭ Boldésca pentru moşia Repezesciĭ din ţinutul Némţuluĭ. (Original.)

1745 (7254) Octobre 17. — Cercetarea pricineĭ moşnenilor din Bicescĭ de la ţinutul Cernăuţilor. (Original.)

1746 (7255) Decembre 7. — Cartea luĭ Mihalache Goci despre cercetarea pricineĭ dintre Constantin Boldescul cu Miron al luĭ Ştefan Boldescul pentru un zapis de cumpĕrătóre în hotarul Galbenilor şi Tulescilor. (Copie.)

1747 (7256) Novembre 20. — Grigorie Ghica Vvd. Moldoveĭ. (Original.)

1755 (7263) Februarie 14. — Mateĭŭ Ghica Vvd. Moldoveĭ. (Original).

1757 (7265) Iunie 6. — Mărturia hotarnică a satuluĭ Dumesciĭ din ţinutul Iaşuluĭ. (Original.)

1758 (7267) Decembre 20. — Ioan Teodor Vvd. Moldoveĭ. (Original)

1761 (7270) » 5. — Fóie de părţile din Galbenĭ şi Tulescĭ alese luĭ Ioan Lungu şi fraţilor seĭ Antohi şi Praxieĭ, de pe móşa lor Alexandra, fata Boldesculuĭ. (Original.)

1762 » Iulie 3. — Mărturia hotarnică a moşiilor din Sîrbĭ, Onişeanĭ şi Sohodol din ţinutul Némţuluĭ, făcută de Ioanichie Episcopul Romanuluĭ şi de Nicolai Cogălniceanul, ispravnicul Romanuluĭ. (Original.)

1765 — Iunie 2. — Grigorie Al. Ghica Vvd. Moldoveĭ întăresce anaforaua din 1765 Iunie 1. (Original.)

1765	—	Octobre	15.	— Grigorie Al. Ghica Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
1766	—	Februarie	25.	— Grigorie Al. Ghica Vvd. Moldoveĭ scrie luĭ Ioniţă Cantacuzino, ispravnicul de Némţ, să cerceteze pricina dintre Ilie Boldescul şi alţiĭ cu Ioanichie Episcopul Romanuluĭ, pentru nisce moşiĭ din Buciumĭ şi pentru o poiană din Tulescĭ. (Original.)
»	—	Martie	18.	— Grigorie Al. Ghica Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
»	—	»	27.	— Cercetarea scrisorilor moşieĭ Lunganiĭ a Vorniculuĭ Ioan Palade. (Original.)
1768	(7276)	Ianuarie	18.	— Mărturia hotarnică a moşieĭ Călugăriĭ din ţinutul Némţuluĭ. (Copie.)
»	—	Aprilie	20.	— Zapis de vîndare al unuĭ Vasilie cu soţia luĭ, pentru o casă în Iaşĭ. (Original.)
1775	—	Iunie	12.	— Grigorie Al. Ghica Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
»	—	Septembre	26.	— Carte de judecată a Sanduluĭ Soronarĭul din Vlădicenĭ. (Original.)
1776	—	Ianuarie	15.	— Grigorie Al. Ghica Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
1781	—	Iulie	7.	— Hotărnicia moşieĭ Lipova. (Original.)
1782	—	Ianuarie	5.	— Carte de judecată pentru satul Tulescíĭ din ţinutul Némţuluĭ. (Original.)
»	—	—	—.	— Alexandru Constandin Vvd. Moldoveĭ. (Original, deteriorat.)
1784	—	Iulie	24.	— Anaforaua Divanuluĭ în pricina dintre Mihalache Boldescul şi alţiĭ cu Ioniţă Andoniĭ şi alţiĭ, pentru a treia parte din jumătatea satuluĭ Tulescĭ. (Original.)
1785	—	Maiŭ	20.	— Alexandru Ioan Mavrocordat Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
1786	—	Ianuarie	19.	— Mărturia hotarnică a uneĭ bucăţĭ din moşia Tulescĭ de la satul Galbeniĭ. (Original.)
1792	—	Martie	8.	— Cercetarea pricineĭ dintre Safta Britocésca şi feciorii eĭ cu Mihalache Boldescul pentru o poiană de fînaţ din hotarul Galbinilor. (Original.)
»	—	August	1.	— Zapis de vîndarea uneĭ case de către un Stoian Chilianul. (Original.)
1793	—	Novembre	14.	— Michail Costandin Suţu Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
1796	—	Martie	16.	— Scrisórea Ispravniculuĭ de Némţu către Gherasim, egumenul mănăstiriĭ Precista din Roman, în privinţa hotărniciéĭ moşieĭ Tulescĭ, Galbeniĭ, Repezesciĭ şi Buciumiĭ. (Original.)

1797 Aprilie	21.	— Carte de judecată a Ispravnicilor de Némţu în pricina dintre Mihalache Boldescul şi alţiĭ cu Ioan Goga şi alţiĭ pentru moşia Buciumĭ şi Repezescĭ. (Original.)
» »	30.	— Alexandru Ioan Calimach Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
» Iunie	22.	— Zapisul luĭ Enache Vezură, prin care vinde jidovuluĭ Carpu un căsoiŭ cu locul luĭ. (Original.)
» August	20.	— Constandin Alexandru Ipsilant Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
1801 Iunie	10.	— Perilipsis de scrisorile moşieĭ Tulescĭ înfăţişate la Divan de Mihalache Boldescul şi alţiĭ. (Original.)
» Octobre	31.	— Alexandru Nicolae Suţu Vvd. Moldoveĭ. (Original.)
1807 Iunie	22.	— Zapisul luĭ Dumitrachi pentru o sumă de banĭ datorită vĕruluĭ sĕŭ Vasilie Armaşul. (Original.)
1810 Iulie	7.	— Divanul Cnejieĭ Moldoveĭ întăresce stăpânirea luĭ Toader Găluşcă biv vel Stolnic peste locul de casă cumpĕrat în mahalaua Muntenimiĭ din Iaşĭ. (Original.)
1814 Iunie	7.	— Cercetarea pricineĭ unor dughene. (Original.)
» August	12.	— Insciinţarea Divanuluĭ în pricina uneĭ dughene a Marieĭ, soţia rĕposatuluĭ Vasilie, ce a fost staroste de ciocli. (Original.)
1816 Ianuarie	25.	— Jalba luĭ Grigorie Birtoc şi némul luĭ ca să se judece cu Mihalache Boldescul pentru moşia Tulescĭ. (Original.)
» Iulie	28.	— Ispravnicul ţinutuluĭ Némţu însărcinéză pe Gheorghe Alcazi şi pe căpitanul Ioniţă Boian să alégă părţile de moşie din Galbenĭ şi Bucium, în pricina luĭ Ştefan Andoni şi alţiĭ cu rezeşiĭ. (Original.)
1817 Iulie	19.	— Jalba Marieĭ Stamatie Sulgerésa pentru moşia Conţesciĭ, cu resoluţiunea Domnuluĭ Scarlat Alexandru Calimach Vvd. (Original.)
1818 »	2.	— Cercetarea pricineĭ dintre Vasilie Armaşul cu Ion Stăngaciul pentru o curătură şi o móră din satul Galbeniĭ. (Original.)
1820 Martie	12.	— Michaiŭ Grigorie Suţu Vvd. Moldoveĭ însărcinéză pe Teodor Buhuş biv vel Comis cu cercetarea şi alegerea unor moşiĭ. (Original.)
1821 »	13.	— Anaforaua Divanuluĭ în pricina Spătaruluĭ P. Sturza. (Original.)
» »	30.	— Răvaşul luĭ Tóder Buhuş Comisul către Mihalache Boldescul şi rezeşiĭ din Buciumiĭ şi către Iconomu

Iftimie și rezeșiĭ din Galbenĭ pentru mergerea sa spre a deosebì hotarele acestor moșiĭ. (Original.)

1823 Aprilie 8. — Ioan Sandu Sturza Vvd. Moldoveĭ întăresce anaforaua din 28 Martie, în pricina luĭ Petrachi Sturza Spătarul. (Original.)

» Septembre 1. — Zapisul luĭ Avram Nedelcu, pentru vîndarea unor case din Iașĭ. (Original.)

1824 Ianuarie 29. — Jalba luĭ Ianachi Boldescul din satul Galbeniĭ pentru nisce banĭ de luat de la Catrina, soția rĕposatuluĭ Ioniță Boldescul Banul. (Original.)

— Martie 19. — Porunca Ispravniculuĭ de Némț catre Mihalache Boldescul și rezeșiĭ din Buciumĭ și Galbenĭ ca să nu-șĭ întindă stăpânirea până nu se vor înfățișà la Divan. (Original.)

» Novembre 27. — Ioan Sandu Sturza Vvd. Moldoveĭ. (Original.)

1825 Martie 16. — Jalba luĭ Michalache Boldescul cu rezeșii din Buciumĭ ca să li se pună pietre-hotare între moșia lor și Galbenĭ. (Original.)

1827 Maiŭ 6. — Fóïe de zestre dată de Constantin Burghelea Spatarul nepóteĭ sale Anastasicăĭ. (Original.)

» Iunie 13. — Ioan Sandu Sturza Vvd. Moldovei scrie Ispravnicilor de Némț, ca să cerceteze pricina dintre Enacachi Boldescul și alțiĭ cu egumenul mănăstiriĭ Precista din Roman, pentru hotărnicia moșieĭ Buciumiĭ și Galbeniĭ. (Original.)

1839 Maiŭ 18. — Douĕ descântece pentru mântuire de o bólă óre-care.

1844 August 16. — Mărturia hotarnică a moșieĭ Tulesciĭ, Galbeniĭ și Buciumiĭ din ocolul Siretiuluĭ de jos dată de Toma Dascălul zet Vasilie Tăban. (Copie.)

» Octobre 23. — Pașaportul eliberat de Ambasada Otomană din Paris luĭ Dimitrie Asachi.

1849 Ianuarie 31. — Comisia epitropicéscă recunósce ca major pe Hristea Caracaș, fiul rĕposatuluĭ Ariton Caracaș. (Original.)

1856 Aprilie 4. — Zapisul luĭ Șoimu sin Maier Ovreiul pentru suma anuală de plătit luĭ Grigorie Doni Vornicul, de la care a închiriat dughenele din tîrgul Onișcaniĭ. (Original.)

— Februarie 9. — Zapis de mărturie (Original.)

— Martie 2. — Zapisul luĭ Ștefan, feciorul Tomeĭ, pentru vîndare de moșie. (Original).

— Iunie 8. — Zapisul luĭ Chiriac, pentru o datorie. (Original.)

Fără dată .— Mărturia hotarnică a moșieĭ Tulescĭ. (Original.)

Fără dată .— Mărturia luĭ Lichirie călugărul, că nicĭ mamă-sa nicĭ soru-sa n'aŭ vîndut nimic din Galbenĭ, Tulescĭ şi Căţelescĭ. (Original.)

» » .— Perilipsis de documentele unor părţĭ de moşie din Tu! lescĭ. (Fragment.)

» » .— Relaţiune către Domn despre cercetarea vecini lor luĭ Boldescul fugiţĭ în Porcescĭ. (Original.)

» » .— Relaţiunea unor megieşĭ către Domn pentru nisce vecinĭ aĭ Boldesculuĭ din Borcescĭ. (Original.)

» » .— Spiţa genealogică a Mogăĭ şi alţiĭ, compusă pe basa documentelor. (Original.)

» » .— 3 zapise scrise în limba slavonă. (Originale.)

COMISIUNEA FONDULUI IOAN FĔTU

PENTRU CĂRŢI DIDACTICE.

Raport asupra lucrărilor din 1896—97.

Comisiunea de treĭ membri alésă în şedinţa de la 21 Februarie a sesiuniĭ generale trecute, conform art. 6 din Regulamentul Fonduluĭ Ioan Fĕtu, are onóre a supune la cunoscinţa Academieĭ modul cum şi-a îndeplinit anul acesta însărcinarea ce i s'a dat pentru executarea disposiţiuniĭ testamentare a rĕposatuluĭ Ioan Fĕtu.

Comisiunea s'a întrunit în ḑilele de 10 şi 24 Maiŭ şi 21 Iunie 1896 şi a decis, ca pentru anul acesta să se procure şi să se distribue cărţĭ fără plată şcolarilor săracĭ de la şcólele rurale din judeţele Buzĕŭ şi Vasluiŭ. Din informaţiunile oficiale s'a constatat că în aceste douĕ judeţe sunt 182 şcóle (122 în judeţul Buzĕŭ şi 60 în judeţul Vasluiŭ).

Comisiunea a decis să se trimită Leĭ 2.000 «Asociaţiuniĭ transilvane pentru literatura română şi cultura poporuluĭ român» din Sibiiŭ şi Leĭ 500 Societăţiĭ «Şcóla română» din Sucéva, pentru ca să se cumpere şi să se împărţéscă cărţĭ didactice la şcolarii românĭ săracĭ din şcólele rurale din Transilvania, Ungaria şi Bucovina.

Comisiunea a ales pentru anul acesta a se distribuì următórele cărţĭ:

a) Manual de Istoria Română de *Gr. G. Tocilescu.* Preţul 80 de banĭ (redus de la L. 1,50).

b) Cele patru Evangheliĭ de *Economul I. Constantinescu.* Preţul L. 1 (redus de la L. 1,50).

c) Gramatica Română. Etimologia de *I. Manliu.* Preţul 64 de banĭ (redus de la 80 banĭ).

d) Întâia şi a doua carte de scriere şi cetire de *M. Pop.* Preţul 90 de banĭ (redus de la L. 1,25).

e) Prima carte de cetire şi scriere de *C. Meissner* şi *V. Dogar.* Partea I şi II. Preţul 85 de banĭ (redus de la L. 1,25).

f) Carte de cetire pentru clasa III urbană şi clasa III şi IV rurală de *L. S. Mătăsariu.* Preţul L. 1 (redus de la L. 1,40).

Comisiunea a decis în urmă să se distribue la fie-care şcólă din amîndouĕ judeţele cărţile enumerate maĭ sus, după cum se specifică în tabloul următor:

CĂRŢILE	Şcóle în jud. Buzĕŭ	Şcóle în jud Vasluiŭ	Exemplare de fie-care şcólă	Totalul exemplarelor	Preţul unuĭ exemplar		Preţul total	
					Leĭ	B	Leĭ	B
Manual de istoria Română, de Gr. G. Tocilescu	122	60	8	1.456	—	80	1.164	80
Cele patru Evangheliĭ, de Economul I. Constantinescu	122	60	6	1.092	1	—	1.092	—
Gramatica română. Etimologia, de I. Manliu	122	—	5	610	—	64	390	40
Intâia carte de scriere şi cetire, de M. Pop	122	—	8	976	—	45	439	20
A doua carte de scriere şi cetire, de M. Pop	122	—	8	976	—	45	439	20
Prima carte de cetire şi scriere, de C. Meissner şi V. Dogar. Partea I. .	—	60	9	540	—	35	189	—
Prima carte de cetire şi scriere, de C. Meissner şi V. Dogar. Partea II. .	—	60	9	540	—	50	270	—
Carte de cetire pentru clasa III, de L. S. Mătăsariu.	—	60	9	540	1	—	540	—
Total				6.730			4.524	60

Din exemplarele destinate a se distribuì şcólelor rurale, s'a făcut câte un pachet pentru fie-care şcólă, iar pachetele s'aŭ înaintat Ministeriuluĭ Instrucţiuniĭ publice, cu rugare de a fi trimise revisorilor şcolarĭ, carĭ să le dea învĕţătorilor spre a le împărţì după instrucţiunea tipărită şi pusă în fie-care pachet. Adeverinţele învĕţătorilor de primirea cărţilor şi modul cum s'a făcut distribuirea lor s'aŭ primit aprópe tóte la Academie.

Acesta este al 8-lea an de când Academia Română a pus în aplicare disposiţiunile testamentare ale generosuluĭ rĕposat Ioan Fĕtu. Până acum s'aŭ distribuit la 1.492 şcóle din 16 judeţe ale ţĕriĭ 74.500 cărţĭ de şcólă, în valóre de L. 39.406,73, după cum se specifică în tabloul ce urméză, maĭ dându-se şi suma de L. 6.000 pentru a se cum-

pĕrà şi împărţi gratis cărţĭ didactice la eleviĭ săracĭ din şcólele rurale din Transilvania, Ungaria şi Bucovina.

Aniĭ	JUDEŢELE	No. şcólelor	No. cărţilor	COSTUL Leĭ	B.
1889	Dîmboviţa şi Tutova	187	8.228	5.333	24
1890	Gorj şi Némţu	195	6.435	3.987	75
1891	Prahova şi Sucéva	219	6.570	3.952	95
1892	Vîlcea şi Fălciu	174	10.058	4.639	84
1893	Muscel şi Bacăŭ	174	14.790	6.638	10
1894	Olt şi Dorohoiŭ.	135	11.745	5.344	65
»	Asociaţiunii transilvane	—	—	1.500	—
1895	Argeş şi Tecuciŭ	226	9.944	4.985	60
»	Asociaţiuniĭ transilvane	—	—	2.000	—
1896	Buzĕŭ şi Vasluiŭ	182	6.730	4.524	60
»	Asociaţiuniĭ transilvane	—	—	2.000	—
»	Societăţiĭ «Şcóla română» din Bucovina.	—	—	500	—
	Total . . .	1.492	74.500	45.406	73

P. S. Aurelian, D. Sturdza, Gr. Ştefanescu.

COMISIUNEA PREMIELOR ANUALE PE 1897

«MARELE PREMIŬ NĂSTUREL»,
PREMIELE «ELIADE-RĂDULESCU» ŞI «ADAMACHI».

Proces-verbal No. 1.

Şedinţa din 8 Novembre 1896.

Comisiunea se constitue, alegênd Preşedinte pe d-l *B. P. Hasdeŭ* şi Secretar pe d-l *Gr. G. Tocilescu.*

Luând cunoscinţă de publicaţiunile presentate la concursurile premielor ce sunt a se da în viitórea sesiune generală din 1897 şi de actele aflătóre în dosar, Comisiunea, în unanimitatea membrilor presenţĭ, decide:

1. Se înlătură de la concursul Mareluĭ Premiŭ Năsturel scrierile d-luĭ I. Pop Florantin: *Reforma metódelor,* Bucurescĭ 1895 şi *Frumuseţa lineară* etc., Iaşĭ 1896, carĭ aŭ fost presentate la concursurile premielor anuale din 1895 şi 1896, când s'aŭ făcut rapórte şi s'aŭ luat decisiunĭ asupra lor.

2. Publicaţiunile presentate la concursurĭ se împart în următorul mod între membriĭ Comisiuniĭ pentru facerea rapórtelor speciale:

a) D-luĭ *B. P. Hasdeŭ: Lupu Dichter,* Sciinţa dreptuluĭ etc.; *G. Coşbuc,* P. Vergilius Maro, Opere complete. Partea I. Aeneis. Traducere în formele originale; *I. Zanne,* Proverbele Românilor etc., vol. I.

b) D-luĭ *A. Naum: I. Pop Florantin,* Principiĭ de logică, şi Anecdote poporane, vol. I; *R. D. Rosetti,* Sincere, poesiĭ; *A. Vlahuţă,* In viitóre, novele.

c) D-luĭ *A. Roman: I. Pop Reteganul:* Poveştĭ din popor; *P. Broşteanu,* Traista cu poveştĭ.

d) D-luĭ *Gr. G. Tocilescu: Gr. I. Alexandrescu,* Studiŭ asupra obiceielor juridice ale poporuluĭ român; *P. Broşteanu,* Istoria Impĕratuluĭ Traian de Dr. H. Francke, traducere autorisată; *I. Neniţescu,* De la Românii din Turcia Europeană.

e) D-luĭ *V. A. Urechiă: Ciru Oeconomu,* Rĕsbunarea luĭ Anastase etc.

f) D-luĭ *A. D. Xenopol: C. Morariu,* Părţĭ din Istoria Românilor bucovinenĭ, 2 vol.; *I. G. Valentinénu,* Exilul Românilor în Rusia; *I. Manliu,* Povăţuitorul limbeĭ române în clasele primare.

g) D-luĭ *P. S. Aurelian: G. B. Assan,* Industria stearineĭ, uleiurilor vegetale şi săpunurilor în România, şi Industria morărieĭ în România; *N. E. Idieru,* Studiĭ de economie politică şi finanţe; *I. Rădoĭ,* Chestiunea agrară în România.

h) D-luĭ *Dr. V. Babeş: Dr. Luca,* Procedee pentru explorarea reflexelor tendinóse, şi Băile de mare de la Constanţa.

i) D-luĭ *P. Poni: D. N. Theodoru-Mandrea,* Cunoscinţe folositóre personaluluĭ de telegraf etc.

Proces-verbal No. 2.

Sedinţa din 15 Februarie 1897.

Luând în consideraţiune scrisórea d-luĭ *P. S. Aurelian,* prin care arată că nu-ĭ este cu putinţă a pregătì în acest an rapórtele asupra publicaţiunilor carĭ s'aŭ dat de Comisiune în cercetarea d-sale, Comisiunea decide a se însărcinà următoriĭ membri cu facerea acelor rapórte, precum urméză:

D-l *P. Poni,* despre Industria stearineĭ etc. de *G. B. Assan;*

D-l *A. D. Xenopol,* despre Industria morărieĭ în România de *G. B. Assan* şi Studiĭ de economie politică etc. de *N. E. Idieru;*

D-l *Gr. G. Tocilescu,* despre Chestiunea agrară în România de *I. Radoĭ.*

Raport general asupra lucrărilor Comisiuniĭ pentru Marele Premiŭ, Năsturel şi pentru Premiele anuale Eliade-Rădulescu şi Adamachi pe anul 1897

de d-l **Gr. G. Tocilescu**

Domnilor Colegĭ,

Comisjunea de 9, alésă de d-vóstre ca să cerceteze operele tipărite presentate la concursul Premielor *Năsturel-Herĕscu* din Seria B de 12.000 Leĭ, *Eliade-Rădulescu* şi *Adamachi* de câte 5.000 Leĭ, terminându-şĭ lucrările, vine, prin subscrisul raportor, să aducă la cunoscința plenuluĭ resultatele deliberărilor sale.

I. Marele Premiŭ Năsturel din Seria B, de 12.000 Leĭ.

Cele 13 publicațiunĭ venite la Marele Premiŭ Năsturel de 12.000 Leĭ, care este a se da celeĭ maĭ bune cărțĭ scrise în limba română, cu conținut de orĭ-ce natură, dintre cele publicate de la 1 Ianuarie 1893 până la 31 Octobre 1896, aŭ obținut următorul numĕr de voturĭ:

	Pentru premiare	Contra premiăriĭ	Abțineri
Alexandrescu, Gr. I., Studiĭ asupra obiceielor juridice ale poporuluĭ român . .	4	2	—
Idieru, N. E., Studiĭ de economie politică şi finanțe.	3	3	—
Assan, G. B., Industriile stearineĭ, uleiurilor vegetale şi săpunurilor în România	1	5	—
» » Industria morărieĭ în România	1	5	—
Nenițescu, I., De la Româniĭ din Turcia Europeană.	1	4	1
Coşbuc, G., P. Vergilius Maro. Opere complete. Partea I. Aeneis. Traducere în formele originale	0	7	—
Dichter, Lupu, Sciința dreptuluĭ etc.	0	7	—
Florantin, I. P., Principiĭ de logică	0	5	—
» » Anecdote poporane. . . .	0	5	—
» » Reforma metódelor etc. şi Frumuseța lineară etc. aŭ fost înlăturate de la concurs, pentru motivul că			

	Pentru premiare	Contra premiării	Abţineri
fusese dejà respinse în sesiunea generală a anuluĭ precedent.			
Morariu, C., Părţĭ din istoria Românilor bucovinenĭ	0	5	—
Theodoru-Mandrea, D. N., Cunoscinţe folositóre personaluluĭ de telegraf . . .	0	7	—

Cum se vede din tabloul de maĭ sus, o singură lucrare, şi anume acea a d-luĭ Gr. I. Alexandrescu, *Studiĭ asupra obiceielor juridice ale poporuluĭ român* (1 vol in-8°, p. 159), a întrunit majoritatea de voturĭ, spre a fi premiată.

Daţi-mĭ voe ca să fac maĭ întâiŭ analisa acesteĭ opere.

Ea nu este, după cum ne asigură însuşĭ autorul, decât prima parte a unuĭ studiŭ ce a întreprins, şi încă nu l'a sfîrşit, asupra obiceielor juridice ale poporuluĭ român; ea caută să expună *însemnătatea şĭ scopul acestuĭ studiŭ,* rĕmânênd ca studiul însuşĭ al obiceielor juridice cele în fiinţă şi critica acestor obiceie să le dea publicităţiĭ, când vor fi gata.

In capitolul introductiv, autorul plécă de la observaţiunea, că «adevĕrata temelie a familieĭ nóstre românescĭ» o alcătuesce ţĕranul, pe când ‹aşezămintele şi maĭ cu sémă legile aŭ fost făcute numaĭ în vederea intereselor celor de la tîrg», iar «ţĕranuluĭ i s'aŭ dat legĭ, i s'aŭ înfiinţat aşezăminte, fără a i se cunósce nevoile, fără a i se fi studiat starea luĭ sufletéscă, aspiraţiunile, datinele, moravurile, într'un cuvînt geniul sĕŭ naţional›. Acéstă afirmaţiune se accentuéză şi maĭ mult şi se coloréză în capitolul următor, când suntem asiguraţĭ că: ‹instituţiunĭ, aşezăminte, port, limbă, obiceie, moravurĭ, tóte aŭ fost aduse din alte ţĕrĭ; s'aŭ svârlit la o parte şi s'aŭ ars legile, cărţile, tóte aşezămintele rusescĭ şi grecescĭ, s'aŭ alungat cu grăbire de prin salóne şi din tîrgurĭ limba grécă şi rusóscă, care atâta timp a fost la modă şi s'a înlocuit.... prin importaţiunĭ francese şi germane: un amestec de limbă, de moravurĭ, de ideĭ, de principiĭ, de legĭ. Tîrgoveţiĭ, clasa pretinsă cultă, repede şi le-aŭ apropriat, pentru a nu rĕmâné un minut în urmă cu noua civilisaţiune. In maĭ puţin de 20 anĭ, Româniĭ nu-şĭ maĭ cunosc limba, aŭ uitat datinele strămoşilor lor.... s'aŭ îngrămădit legĭ peste legĭ, în cât aprópe ómeniĭ specialĭ dacă le maĭ găsesc capĕtul; despre ceĭ de la ţéră nicĭ nu este de vorbit, eĭ aŭ rĕmas străinĭ de tóte aceste schimbărĭ; poporaţiunea de la oraşe s'a frămîntat atât de mult, s'a silit atât de tare a atinge o civilisaţiune de secolĭ,

în cât adî este obosită şi ameţită... massa poporuluĭ, vĕdêndu-se părăsită şi uitată, s'a retras iarăşĭ în sine şi sceptic şi rece ne privesce ca pe nisce străinĭ.»

Spectacolul acesta, destul de trist şi pe care autorul îl crede a fi «tabloul adevĕrat al stăriĭ actuale de lucrurĭ», îl îndémnă să se ocupe cu obiceiele juridice nescrise ale poporuluĭ român, intru cât ‹legile nu sunt nicĭ pot fi închipuirĭ şi născocirĭ de ale învĕţaţilor şi nicĭ pot fi împrumutate de la străinĭ, ci ele sunt plăsmuirĭ firescĭ ale unuĭ popor întreg, care în felurite împrejurărĭ şi trebuinţe a cernut aceeaşĭ nevoie pân'ce la urma urmeĭ i-a dat forma de obiceiŭ, de morav juridic.»

In capitolul II, intitulat «Obiceiul pămîntuluĭ la noĭ , se caută a se stabilì, prin câte-va citaţiunĭ din codicele Ipsilanti, Calimach şi Caragea, că «la temelia vechilor nóstre legiuirĭ scrise, obiceiul pămîntuluĭ a fost în tot-deauna luat în băgare de sémă›; că, după cum resultă din Cantemir, Carra, Felix Colson, Xenopol şi din nenumĕrate chrisóve, zapise şi anaforale, a existat şi există la noĭ obiceie juridice nescrise; că «poporul posedă un drept nescris, superior, în generalitatea casurilor, Coduluĭ civil, de care drept nescris poporul ascultă, pe când de cel străin scris, care i se impune, nu ascultă, şi prin aplicarea forţată a coduluĭ scris se făptuesc dilnic de instanţele judecătorescĭ greşelĭ legale şi se sapă neîncetat la lărgirea prăpăstieĭ ce desparte pe ţĕran de tîrgoveţ›. Acéstă părere, susţinută, nu trebue să uităm, de un magistrat, actualmente Preşedinte de tribunal, d-l Alexandrescu o ilustréză prin două exemple: unul referitor la înzestrarea de o potrivă a fetelor şi băeţilor şi la succesiunea vĕduveĭ în averea soţuluĭ sĕŭ mort; altul la succesiunea copiilor naturalĭ saŭ ilegitimĭ în averea tătăluĭ presumat. Şi aceste exemple i se par destul de convingĕtóre, pentru ca să ‹respingă cu dispreţ dispoziţiunile şi principiul Coduluĭ civil› şi să califice acest codice de ‹străin, plin de contradicerĭ şi neînţeles».

Capitolul III, consacrat Codiceluĭ civil actual, lămuresce şi maĭ bine ideile ce şi-a format magistratul nostru despre legea în vigóre: «Consecinţele fatale ale acesteĭ legĭ, ne spune d-l Alexandrescu, se simt şi acum, deşì a trecut maĭ bine de un pătrar de véc; poporul nu ascultă de acéstă lege, el trăesce şi adĭ sub autoritatea şi imperiul vechilor obiceie juridice, cum a trăit şi sub Basilicale; ceĭ de la tîrg se află încă aşà de nedumeriţĭ şi străinĭ de cuprinsul acesteĭ legĭ, în cât orĭ-cine voesce a încheià un act, cât de mică importanţă, alérgă la ómenĭ specialĭ, carĭ şi aceştia cu multă greutate încunjură şi sar peste tóte controversele, lacunele şi neajunsurile eĭ. Cu prilejul tra-

ducerii acestuĭ cod s'aŭ lăsat la o parte articole şi titlurĭ întregĭ, s'aŭ suprimat unele disposiţiunĭ şi s'aŭ înlocuit altele fără nicĭ o discuţiune, fără nicĭ un control; ediţiunea oficială tipărită nu se potrivesce cu caietul în care se află traducerea, sunt ştersăturĭ şi adausurĭ în textul caietuluĭ fără nicĭ o menţiune; lacunele, controversele şi erorile Coduluĭ civil frances aŭ trecut şi în codul nostru, ba încă cu adăugirea şi a greşalelor strecurate cu prilejul traduceriĭ.» Conclusiunea este, că jurisprudenţa română stă pe o temelie atât de şubredă, pe o traducere atât de greşită», că «magistraţiĭ aŭ uitat de mult că avem un drept pămîntesc, care trebue să servéscă în orĭ-ce moment ca fond de interpretare», de aceea jurisprudenţa nóstră este «atât de variată şi contradicĕtóre»; în fine că: «există o adevĕrată anomalie, care nu se găsesce nicĭ în vre-o altă ţéră din apusul Europeĭ», căcĭ legiuitorul român, prin art. 1912, desfiinţéză legislaţiunile anterióre, iar «despre obiceiele pămîntescĭ nu vorbesce, ca şi cum nu ar fi existat, prin urmare ele sunt în vigóre, de óre-ce nu sunt abrogate în mod expres». «Iată-ne dar faţă în faţă, ḑice d-l Alexandrescu, pe de o parte cu o lege scrisă, care este o traducere a uneĭ legĭ străine, dată în aplicaţiunea de tóte ḑilele a judecătorilor, lege neascultată de popor; pe de alta cu un drept pămîntesc nescris, ascultat de massa poporuluĭ şi neabrogat în mod expres de legea scrisă».

Originea obiceielor juridice la poporul român, obiectul capitoluluĭ IV din scrierea ce analisăm, departe de a fi resultatul unor cercetărĭ originale, departe de a dovedì o cunoscinţă seriósă a cestiuniĭ— singuriĭ autorĭ ce citéză sunt, în ordinea cum îĭ enumĕră: D. Cantemir, Fotino, Neigebauer, Chalcocondylas, Isvodul luĭ Clănăŭ (!), Al. P. Ilarian, Calimachi, Misail, Xenopol—, este maĭ mult un resumat şi o paragrafare a capitolelor: *Obiceiul pămîntuluĭ, Fondul dreptuluĭ, Procedură* din *Istoria Românilor* a d-luĭ Xenopol.

Conclusiunea, la care a tins autorul, fiind necesitatea uneĭ reforme a Coduluĭ civil, capitolul V discută principiul fundamental al viitoruluĭ Cod civil. După d-l Alexandrescu, «a sosit timpul când jurisconsulţiĭ şi filosofiĭ vor fi nevoiţĭ să caute idea justuluĭ şi definiţiunea luĭ în lumea economico-materialistă, în *nevoile omuluĭ*»; după părerea d-sale, «filosofia dreptuluĭ, principiul fundamental, axa în jurul căreia ar trebuì să se învîrtéscă tóte principiile viitoruluĭ Cod civil, este un reflex al vieţeĭ economico-sociale», şi mărturisesce că «acéstă părere i-a fost suggerată de modul cum însuşĭ ţĕranul de la ţéră concepe acéstă filosofie .

In fine capitolul VI şi cel din urmă conţine o polemică cu d-l Gherea în privinţa teorieĭ de maĭ sus.

Căutarăm a reproduce cât maĭ fidel ideile susţinute de autor, spre a se puté judecà în cunoscinţă de causă temeinicia lor; cea maĭ mare parte, de sigur, sunt simple afirmaţiunĭ ce aŭ nevoe de a fi dovedite, şi tocmaĭ dovedile lipsesc cu totul.

Aşà, bunăóră, nu este esact că ţĕranul român ascultă numaĭ şi numaĭ de ‹obiceiul pămîntuluĭ›, fără a ţiné în cevà sémă de prescripţiunile Codiceluĭ civil actual din 1865. Acéstă afirmaţiune însemnéză pur şi simplu că în România ar fi existând două drepturĭ civile saŭ private juxtapuse: unul nescris şi altul scris. Dar unde este acel drept nescris? la ce se reduce el astădĭ? cine i-a constatat caracterul de generalitate, de generală şi constantă aplicaţiune? Iată ceea ce autorul aveà prealabil să ne arate. înainte de a trage afirmaţiunile concludente de maĭ sus.

De asemenea, Codicele civil actual nu merită o critică atât de severă ca aceea pe care i-o îndreptéză autorul; căcĭ, deşì în bună parte acest codice este copiat după codicele frances, dar legislatorul român a tăiat o sumă de controverse ce există încă şi astădĭ în acest din urmă codice, a introdus inovaţiunĭ şi în multe părţĭ a ţinut socotélă şi de vechia legislaţiune a ţĕriĭ.

In fine, nu trebue să uităm că avem înaintea nóstră numaĭ începutul uneĭ lucrărĭ, care ar presentà în adevĕr atuncĭ valórea sa când va fi completă. Partea 2-a, care constitue fundamentul şi obiectul propriŭ al studiuluĭ întreprins, este numaĭ în perspectivă; autorul nu face decât s'o anunţe, ba chiar mărturisesce că materialul pentru dînsa îl posedă numaĭ în ce privesce Moldova; pentru cele-lalte părţĭ ale ţĕriĭ, are de acum înainte ca să-l strîngă.

Nu dorim nimic maĭ bine decât de a vedé lucrarea d-luĭ Alexandrescu continuată şi dusă la bun capĕt. Asemenea încercărĭ de studiĭ sunt menite a pregătì şi înlesnì opera de reformă viitóre. Acesta a şi fost motivul, pentru care majoritatea Comisiuniĭ s'a rostit în favorul cărţiĭ în cestiune. Incă de mult s'a recunoscut însemnătatea uneĭ culegerĭ a obiceielor juridice păstrate din generaţiune în generaţiune la poporul nostru de la ţéră; o atare culegere intereséză pe istoric, ca şi pe jurist şi pe legislator. Puţine sunt momentele legislatorice ce ne presintă chrisóvele domnescĭ. Basilicalele, Nomocanónele, Pravila mică, ca şi cea mare a luĭ Mateiŭ Basarab, Pravila luĭ Vasilie Lupu se mărginesc maĭ mult saŭ maĭ puţin în domeniul preceptelor bisericescĭ şi, fiind importaţiunĭ străine, conţin prea puţine reminiscenţe despre

relaţiunile indigene. Din contră, dreptul propriŭ românesc este tocmaĭ «obiceiul» saŭ «obiceiul pămîntuluĭ», *jus valachicum*, care a fost în us la Româniĭ din Principate, din Ungaria şi de aiurea şi care se raportă nu numaĭ la persóne, dar şi la proprietate. Studiul acestuĭ *jus valachicum* ar merità să formeze obiectul unuĭ premiŭ, ce ar instituì Academia Română, care dejà a publicat premiul pentru *Knezĭ* şi *Kinezate*, o instituţiune iarăşĭ din vechiul *jus valachicum*.

Faţă de cele maĭ sus arătate, rĕmâne ca voturile d-vóstre să decidă, dacă lucrarea în cestiune, cu a căreia examinare a fost însărcinat subscrisul, póte fi premiată cu Marele Premiŭ Năsturel de 12.000 Leĭ.

Trecem la publicaţiunile, carĭ n'aŭ întrunit majoritatea pentru premiare.

Studiĭ de economie politică şi finanţe de N. Idieru, vol. I (1 vol. in-8°, pp. 671), *Industria morărieĭ în România* de G. B. Assan (1 vol. in-4°, pp. 110) şi *Rolul guvernuluĭ faţă de starea actuală a industrielor stearineĭ, uleiurilor vegetale şi săpunurilor în România* de acelaşĭ autor (1 vol. in-4°, pp. 93) aŭ format obiectul a două rapoartĭ din partea stimatuluĭ nostru coleg d-l P. S. Aurelian.

D-sa constată că lucrarea d-luĭ Idieru este interesantă şi în curent cu publicaţiunile cele maĭ nouĕ; óre-care interes din punctul de vedere technic şi economic presintă şi scrierile d-luĭ Assan; dar nicĭ una din ele nu se póte considerà ca cea maĭ bună din câte aŭ vĕḑut lumina în periodul ultim de 4 anĭ.

La aceeaşĭ conclusiune ajunge şi d-l P. Poni în raportul d-sale asupra opereĭ: *Din electrotechnică. Cunoscinţe folositóre personaluluĭ de telegraf* de d-l N. Theodoru-Mandrea (1 vol. in-8°, pp. 319). Cartea, maĭ cu sémă în partea sa technică, este bine făcută: expunerea însă a electricităţiĭ teoretice, fiind prea succintă, cam lasă de dorit din punctul de vedere al clarităţiĭ; de asemenea, la noţiunile de chimie, formulele sunt date în vechia teorie a echivalenţilor, în loc de a fi representate în teoria atomistică, ce este cu mult maĭ rĕspândită.

Cărticelele d-luĭ I. Pop Florantin: *Principiĭ de logică* (1 vol. in-16°, pp. 232) şi *Anecdote poporane* (1 vol. in-24°, pp. 231) aŭ fost cercetate de colegul nostru d-l Naum. Pentru prima, d-sa se miră că o vede disputând premiul de 12.000 Leĭ; pentru cea de a doua, iarăşĭ se miră că un profesor de filosofie s'a apucat de poveştĭ şi de anecdote poporale pe socotéla Ţiganilor şi Ungurilor! La d-l Florantin nu este nimic de mirare, nicĭ chiar faptul că, deşì cele-lalte două broşurĭ ale sale: *Reforma metódelor* etc. şi *Frumuseţa lineară şi Frumuseţa omuluĭ*, fu-

seseră respinse anul trecut de la premiŭ, d-sa a continuat să le trimită şi ĕst timp, cu speranţa dóră că Academia îĭ va premià de astă dată prológele şi epilógele sale, cele pline de graţiosităţĭ la adresa unora din colegiĭ noştri. Comisiunea însă a credut de cuviinţă ca să i le înapoieze, fără altă băgare de sémă.

Părţĭ din Istoria Românilor bucovinenĭ de C. Morariu, Cernăuţĭ (2 broşurĭ in-16⁰, peste tot pp. 332), tractéză în chip elementar istoria instituţiunilor din Bucovina; dar, precum observă d-l Xenopol în raportul sĕŭ, aceste broşurĭ nu represintă o muncă intelectuală care să fie de natură a fi rĕsplătită cu Marele Premiŭ Năsturel.

D-l Hasdeŭ a examinat operele: *P. Vergilius Maro, Opere complete. Partea I. Aeneis. Traducere în formele originale* de G. Coşbuc (1 vol. in-8⁰, pp. 252) şi *Sciinţa dreptuluĭ* etc. de Lupu Dichter (1 vol. in-8⁰, pp. 362).

Iacă tot ce ne spune învĕţatul nostru coleg asupra lucrăriĭ talentatuluĭ şi mult preţuituluĭ poet:

«Chiar dacă lucrarea d-luĭ Coşbuc ar fi originală şi n'ar avé multe defecte, totuşĭ nu merită premiul cel mare. Cartea se încheie prin:

«Ast-fel dicênd, cu mânie de foc iĭ străbate cu spada
«Peptul întors. Iar îngheţul topesce-ĭ aceluia trupul;
«Sbóră prin gemĕt la umbre 'n Infern mâniosul sĕŭ suflet.»

«Orĭ-cât de tare s'ar mânià poetul, premiul cel mare nu i se póte da.»

Noĭ ne-am permite să adăogim la acéstă reflecţiune a colegului nostru, că orĭ-cât de multe ar fi defectele ce d-sa ar fi descoperit în opera în cestiune, acésta merită din parte-ĭ o relaţiune maĭ amărunţită. Traducerea în versurĭ după epopeĭ clasice nu este un lucru aşà de uşor; când ea atinge perfecţiunea, este lucru din cele maĭ rarĭ. Critica póte, cu óre-care cuvînt de temeiŭ, să găséscă că rĕŭ a făcut poetul de a tradus Aeneida în formele metriceĭ antice, că metrul antic nu se potrivesce cu firea limbeĭ nóstre, că pe icĭ şi colea se va fi strecurat câte o obscuritate, câte o necorectitudine a limbeĭ, câte un provincialism, chiar şi câte un contra-sens,—carĭ uşor vor puté să disparå la o nouă ediţiune; — dar ce sunt tóte aceste faţă de munca titanică desfăşurată, faţă de limba cea bogată, néuşă românéscă, faţă de talentul adevĕratuluĭ poet şi maestru al formeĭ, faţă în fine de atâtea bucăţĭ frumóse şi de mare valóre literară ce întîmpinăm în lucrarea d-luĭ Coşbuc, în tóte lucrările de până acum ale d-luĭ Coşbuc, în *Baladele şi Idilele* sale, în *Firele de tort*, în traducerile din *Ramayana* şi *Mahabharata* şi altele? D-l Coşbuc nu este un începĕtor, este încă tînĕr

şi nu se va oprì acì cu spornica-ĭ activitate. El ne făgăduesce pe întreg Vergiliŭ, pe Homer, Plaut, Terentius şi Aristofanes. Dacă asemenea năzuinţe nu vor găsì încuragiare din partea unuĭ înalt institut de cultură cum este Academia Română, cine să le preţuiască? Nepĕsarea publiculuĭ celuĭ mare pentru orĭ-ce producerĭ serióse în literatură şi sciinţă? Necunoscĕtoriĭ să stimeze şi să încuragieze traducerile capetelor de operă ale literatureĭ grece şi romane? De la eĭ să putem aşteptà sprijin pentru nisce ocupaţiunĭ aşà de ideale şi de nobile?

Dar spre a învederà meritul *Aeneideĭ* d-luĭ Coşbuc, să citām câte-va exemple:

Cartea II, vers. 198—226:

«Dar o privelişte jalnic'acum şi cu mult maĭ grozavă
Se desfăşóră 'ncingĕnd cu fiorĭ zăpăcitele pepturĭ.
Preot sorţit luĭ Neptunus, Laocoon taie pe malurĭ
Taurul gróznic, jertfindu-l pe sfintele vetre 'n altare.
Iată, pe-al apelor luciŭ tăcut, vin repede 'n cercurĭ
Fără mĕsură de marĭ doĭ şerpĭ (chiar a spune mĭ-e grózā!).
Repeḑĭ prin valurĭ se 'ntind şi cărarea lĭ-e ţintă spre malurĭ.
Peptul le ese din apă, şi-umflată de sângele vînăt
Crésta şi-o pórtă pe sus, iar trupul şi-l jócă prin apă,
Rostogolind îşĭ sgârcesc şi-şĭ întind uriaşele spete.
Apa se sbate cu vuet şi spumegă — iată-ĭ pe malurĭ!
Ochiĭ le scapără foc şi le fulgeră roşiĭ de sânge;
Şueră şerpiĭ, cu limbĭ tremurate lingêndu-şĭ gâtlejul.
Galbenĭ de spaĭmă Trojeniĭ s'ascund. Iar şerpiĭ de-adreptul
Plécă spre-altare, spre preot, şi 'ntâiŭ se 'ncleştéză 'mprejurul
Celor doĭ micĭ copilaşĭ, strîngêndu-le trupul în cercurĭ.
Se 'ncolăcesc şi le muşcă din carne cu dinţiĭ puternicĭ.
Insuşĭ pe tatăl acum, alergând cu săgéta s'ajute,
Repede-l prind şi 'mpletesc împrejuru-ĭ scârbósele codurĭ,
Spetele negre de solḑĭ îĭ încing de două orĭ trupul,
Gâtul de două orĭ. Stând cu grumaziĭ şi capul în aer,
Bietul se luptă din mânĭ să 'nlăture strînsele nodurĭ;
Plină de bale murdarĭ şi de vinete-otrăvurĭ i-e faţa.
Muget nebun de durere ridică sĕrmanul spre cerurĭ,
Ast-fel un taur rănit, când scapă de preoţĭ mugesce.
Insă din urmă-ĭ toporul isbit îĭ rĕsgudue céfa.
Insă cu repede mers fug şerpiĭ spre culmea cetăţiĭ,
Repeḑĭ alérgă la templul mâhniteĭ Tritonis, şi-acolo
Repeḑĭ sub scutul boltit eĭ s'ascund, la piciórele Zîneĭ.»

Cartea IV, vers. 1—11:

«Dar pe regina rĕsbită de mult de văpaĭa iubiriĭ,
Crunta-ĭ durere sporind, o topesc tăinuitele flacărĭ.
Ea-şĭ amintesce p'Aeneas mereŭ şi virtutea şi némul
Nobil al luĭ; iar adînc în suflet îĭ pórtă făptura,
Vorbele-ĭ pórtă: de chinurĭ nu-şĭ află doritul repaos.
«Iarăşĭ schimbase din noŭ Aurora pămîntul cu lampa-ĭ
Foebică, grabnic gonind rouratele umbre din cerurĭ,
Când spre iubita eĭ soră s'a 'ntors cea perdută cu firea:
«Ana, ce visurĭ pustiĭ mĕ sbuciumă nóptea cu spaĭme!
«Ce curios e străinul sosit la casele nóstre!
«Cât e de 'nalt şi voinic, şi cât e de vrednic în arme!»

Aceeaşĭ carte, vers. 306—330:

«Fapta-ţĭ atât de mişea tu credeaĭ, un nemernic, că 'n taĭnă
Poţĭ să mi-o ţiĭ, şi să fugĭ pe furiş de hotarele nóstre!
Nu te maĭ ţine nicĭ mâna ce-aĭ strîns-o jurând, şi iubirea
Nu te maĭ ţine? Nicĭ eŭ, omorîta 'n curînd de durere?
Flota 'n picióre ţi-o puĭ tu 'n vreme de érnă pe viscol,
Vrênd tu s'alergĭ, ca gonit, pe sbătutele-adîncurĭ prin érnă.
Suflet de fiară ce eştĭ! De n'aĭ căută tu străine
Ţĕrĭ şi pămînturĭ străine, şi Troja de-ar fi stătătóre,
Tu prin vîrtejurĭ de mărĭ te-aĭ duce de-adreptul la Troja!
Fugĭ tu de mine? Pe drépta-ţĭ viteză, pe plânsele-mĭ lacrimĭ,
(Pentru că nu mi-am păstrat nimic decât lacrimĭ, sĕrmana!)
Pe cununie te rog şi pe nóptea dintâiŭ a nuntiriĭ:
Dacă-ţĭ făcusem vr'un bine vr'odată şi dacă-ţĭ fusesĕ
Drag al Didoneĭ cevà, de casa ce pere fă-ţĭ milă;
Dacă vr'o rugă maĭ vreĭ tu s'auḑĭ, vaĭ lépădă gândul!
Prinţiĭ nomadicĭ, din pricina ta, şi-ale Libieĭ némurĭ
Ura mi-o pórtă, şi Tiriĭ murmură! Mi-e stinsă ruşinea
Numaĭ din pricina ta! Şi ce mĕ 'nălţase la cerurĭ,
Bunul meŭ nume! Dar cuĭ mĕ laşĭ tu peririĭ, tu óspe?
Singur' acéstă numire-mĭ rĕmâne din soţul Aeneas!
Ce 'ntârḑiez? Orĭ aştept pe Pygmalion până să-mĭ surpe
Zidul cetăţiĭ, saŭ până mĕ duce ca róbă Iharbas?
De-aş fi putut eŭ măcar să primesc, înainte de fugă-ţĭ,
Sarcina dragosteĭ, vaĭ! să se jóce prin curte şi 'n juru-mĭ
Micul Aeneas al meŭ, cel asemenĭ cu tine 'n făptură,
Nu m'aş simţì părăsită 'ntr'atât şi pustiuluĭ dată!»

Cartea VI, vers. 255—261:

«Iată 'n albórea de zorĭ şi 'n timp ce lumina se varsă,
Urlă pămîntul sub dînşiĭ şi munţiĭ cu vuet se mişcă,

Codru se sbate, şi 'n văĭ gem urlete, par'că, de câne:
Vine Zeiţa! «Fugiţĭ, ceĭ fără chemare, fugiţi-mĭ!»
Strigă Sibila vuind: «Şi fugiţi-mĭ departe din codru!
«Insă tu plécă grăbit şi din técă tu paloşul smulge-l,
«Suflet îţĭ trebue-acum şi tărie de înger, Aeneas!»

Şi în fine începutul cărţiĭ VII, vers. 6—36:

« .... şi 'n urmă, când pacĭnic adîncul
Stete de vînt, el întinde vintrele şi-apucă spre largurĭ.
Suflă prin nópte rĕcorĭ; şi cu zare şi luna le-ajută
Drumul, şi scânteie 'n larg tremurata-ĭ lumină pe-adîncurĭ.
Dînşiĭ cu mersul preling pămîntul din malul circaeic,
Unde copila luĭ Sol cu vecĭnicu-ĭ cântec rĕsbate
Nestrăbătute pădurĭ, şi pe vetrele sfinte 'n palatu-ĭ
Arde de-alungul prin nopţĭ rĕşină cu bune mirosurĭ.
Zornică, fire de tort ea strecóră prin grabniciĭ peptenĭ.
Urlete-acolo puternice scot în mânia lor leiĭ,
Scutură lanţul pe trup şi mugesc în târḑiile-amurgurĭ.
Scrófa cu periĭ sbârliţĭ grohotesce, şi 'n staule urşiĭ
Mormăe lung, şi sĕlbateciĭ lupĭ daŭ urletul spaĭmeĭ.
Zîna grozavă pe toţĭ, cu vrăjitele erburĭ, din ómenĭ
Ast-fel îĭ schimbă 'n făptură de fiară şi 'n chip de dihăniĭ.
Dar ca să fie scutiţĭ de grozave prefacerĭ, Trojeniĭ
Nicĭ să n'ajungă prin port, atingênd uriciósele malurĭ,
Pânzele Trojeĭ Neptun le sprijînă cu vînturĭ stârnite,
Grabă fugiriĭ le dă şi le scapă de vadul cu clocot.
«Zorile-acum rumenesc Oceanul, şi 'n nalte seninurĭ
Galbenă 'n caru-ĭ de florĭ strălucesce 'n albóre-Aurora;
Vîntul tăcuse de tot şi se stinse de-odată murmurul
Marilor mărĭ; lopătariĭ se luptă cu marmura măriĭ.
Vede vitézul din largurĭ acum, de departe, frumoşiĭ
Codriĭ din carĭ s'asvîrle spre văĭ vijăind Tiberinus,
Repeḑĭ vîrtejurĭ avênd în vîltorĭ şi, de multe nămolurĭ,
Galben, cum fuge spre mărĭ. Felurite, 'mprejur şi d'asupra,
Paserĭ, deprinse cu patul cel umed, cu malurĭ rîpóse,
Sbóră, de cântec umplênd tot cerul şi-al codruluĭ deset.
Drumul acum îl cotesc; spre ţĕrmurĭ daŭ floteĭ cărarea,
Veselĭ eĭ intră cântând pe rîul cel plin de 'ntunerec.»

Fie chiar ca simplă încercare de traducere, precum însuşĭ d-l Coşbuc consideră *Aeneida* sa, fie ca o încercare numaĭ pe jumătate isbutită, — căcĭ tot poetul în modestia sa ne spune: «că póte n'am priceput multe, şi multe s'ar fi putut spune maĭ bine şi n'am sciut cum» şi «a trebuit să mĕ lupt cu formele exametruluĭ, cu formele de gândire ale celor

vechĭ, cu felul lor de exprimare, şi maĭ ales cu alegerea cuvintelor românescĭ», — fie în fine ca simplă năzuinţă de a atinge perfecţiunea ideală a luĭ Vergilius, socotim că Academia, — dacă nu va crede de cuviinţă să reserve Marele Premiŭ Năsturel numaĭ «pentru o întrégă activitate literară» ca acea a unuĭ V. Alecsandri saŭ Al. Odobescu, — va găsì cel puţin cuvinte de laudă pentru o lucrare atâta de trudnică şi de consciinţiósă, atâta de meritorie şi menită ca să înzestreze literatura română cu o operă ce puţine alte literaturĭ, cu sutimĭ de anĭ maĭ vechĭ decât a nóstră, o posedă.

Cât despre *Sciinţa dreptuluĭ* a d-luĭ Lupu Dichter, publicaţiune despre care d-l Hasdeŭ, în raportul sĕŭ amintit, ḑice, că «luată peste tot, are aerul de a fi o perifrasă după un óre-care *Collegienheft*, lipsindu-ĭ însă bibliografia, adecă tocmaĭ partea cea maĭ utilă dintr'un Collegienheft», raportorul Comisiuniĭ d-vóstre îşĭ permite a avé o părere cu totul alta. Maĭ întâiŭ, că afirmarea învinuitóre nu este probată; al doilea, că pe fie-ce pagină sunt indicate isvórele antice şi lucrările moderne referitóre. Departe de a avé aerul «unuĭ Collegienheft», opera în cestiune este resultatul unor studiĭ şi cercetărĭ seriόse; este scrisă într'o formă cât se póte maĭ concisă şi metodică; şi dacă rodul munceĭ sale autorul a creḑut de cuviinţă să-l închine cutăreia saŭ cutăreĭ personalităţĭ politice marcante, acésta de sigur este cevà cu totul străin de consideraţiunile ce cată să ne preocupe, când suntem chemaţĭ a judecà valórea opereĭ în sine. Nu merită ea premiul cel mare, putem convenì; dar de ce ḑice d-l Hasdeŭ, că «d-l Dichter nu e modest nicĭ pentru sine însuşĭ, nicĭ pentru d-l Carp», nu putem înţelege.

Cu acésta trecurăm în revistă tóte scrierile presentate la concurs, maĭ rĕmânênd opera d-luĭ I. Neniţescu, *De la Româniĭ din Turcia Europeană*. Asupra valoriĭ eĭ Academia Română s'a pronunţat dejà în sesiunea generală a anuluĭ trecut, când pe temeiul raportuluĭ d-luĭ Xenopol şi pe temeiul raportuluĭ subscrisuluĭ şi al votuluĭ Comisiuniĭ de 9, i-a acordat Premiul Năsturel de 4.000 Leĭ.

Acum, dacă nicĭ una din cărţile presentate ĕst-timp la Marele Premiŭ Năsturel nu ar obţiné acest premiŭ, ar urmà ca o logică consecinţă, că din scrierile publicate în ultima periódă de 4 anĭ şi venite la Marele Premiŭ pe nicĭ una Acadèmia n'a găsit-o maĭ meritorie; decĭ tot scrierea d-luĭ Neniţescu ar rĕmâné în casul acesta cea maĭ bună carte apărută în acéstă periodă şi, prin urmare, eĭ s'ar cuvenì Marele Premiŭ Năsturel, se înţelege cu defalcarea sumeĭ de 4.000 Leĭ, valórea premiuluĭ dejà obţinut, după cum se prevede în testament.

II. Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu, de 5.000 Leĭ.

Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu de 5 000 Leĭ este a se decerne cărţiĭ care se va judecà maĭ meritorie, printre operele cu conţinut literar publicate de la 1 Ianuarie 1895 până la 31 Octobre 1896.

Iată operele venite la concursul acestuĭ premiŭ, clasificate pe categoriĭ, precum şi resultatul votuluĭ pentru fie-care scriere în parte:

	Pentru premiare	Contra premiăriĭ
a) Roman, novele, poesiĭ.		
Oeconomu, Ciru, Rĕsbunarea luĭ Anastase etc.	3	3
Vlahuţă, A., In vîltóre. Novele	5	2
Rosetti, R. D., Sincere. Poesiĭ	5	2
b) Literatură poporană.		
Broşteanu, P., Traista cu poveştĭ	1	5
Reteganul, I. Pop., Poveştĭ din popor	0	6
Zanne, Iuliu, Proverbele Românilor, vol. I	4	2
c) Istorie.		
Valentineanu, I. G., Exilul Românilor în Rusia . . .	0	5
Broşteanu, P., Istoria Impĕratuluĭ Traian de Dr. H. Francke. Traducere autorisată.	2	4

Ca să începem cu prima categorie, *Rĕsbunarea luĭ Anastase, roman istoric — Linda, novelă — Un jubileŭ literar* este o culegere de scrierĭ (1 vol. in-8°, pp. 229) datorite d-luĭ Ciru Oeconomu şi analisate într'un lung şi consciinţios raport de colegul nostru d-l V. A. Urechiă. *Rĕsbunarea luĭ Anastase* ne duce în secolul V al ereĭ nóstre, în Imperiul bizantin, în mijlocul luptelor şi rivalităţilor bisericescĭ, al crimelor şi intrigilor de tot felul de la Curtea bizantină. Autorul ţine maĭ puţin la eroul sĕŭ Anastase, decât la prilejul ce i se dă de a descrie evenimentele istorice, localităţile, obiceiurile, costumele, monumentele publice, viéţa publică şi privată, servindu-se, firesce, nu cu isvóre originale, ci cu opere moderne scrise în limba francesă. Ast-fel, cum observă d-l Urechiă, «*Rĕsbunarea luĭ Anastase* presintă merite ca operă de istorie, şi eŭ nu aş refusà s'o premieze Academia. Dacă însă ni s'ar cere să premiăm romanul, aş avé de făcut reserve. Din 194 de pagine ale acesteĭ scrierĭ, nu scim dacă ar rĕmâné 30 anume relative la Anastase.» *Linda*

este o mică istorióră a păţeniilor uneĭ căţeluşe şi a duióseĭ iubirĭ ce are pentru dînsa Cucóna Zina; iar *Jubileul*, scris cu ocasiunea jubileuluĭ de 25 de anĭ de existenţă a «Convorbirilor literare», ne vorbesce de păţania unuĭ amic al d-luĭ Oeconomu, cu numele Agenor, carele, voind să se inspire, capětă de la Turcul Nuribeĭ o bună dosă de haciş, pe care o maĭ îndoesce, fără ca să pótă isbutì a scrie cevà pentru jubileul «Convorbirilor». Isbuti-va eminentul nostru scriitor să iea măcar Premiul de 5.000 Leĭ? In sînul Comisiuniĭ, premiarea a cădut prin paritate de voturĭ

Maĭ cu isbândă fură d-niĭ A. Vlahuţă şi R. D. Rosetti.

În vîltóre de A. Vlahuţă (1 vol. in-8°, pp. 194) cuprinde 15 novele sub titlul special de «*In vîltóre*» şi 6 bucăţĭ literare şi critice sub acela de «*Impresiĭ*». D-l coleg Naum, în raportul sěŭ, observă că «elementul dramatic domnesce în tóte novelele luĭ Vlahuţă; e adus tot-deauna în mod fatal de către poet şi din causa — negreşit — a cadruluĭ îngust al noveleĭ, adesea deslegarea drameĭ se face repede, în cât cetitorul se simte sguduit pe neaşteptate, rěmâind numaĭ cu o amărăciune, cu care n'aĭ fi voit să rěmâĭ .... Alt-fel stilul este limpede şi curat. Cetirea se face uşor; delicate analise sufletescĭ ţes adesea dramele sale. Adesea neologisme netrebuitóre îĭ es din condeiŭ, din repejune, negreşit. Romancier, novelist, poet în cele întâĭ volume, exclusiv în cariera literară, jurnalist, d-l Vlahuţă merită un premiŭ din partea Academieĭ». Majoritatea de 5 contra 2 s'a unit cu părerea d-luĭ Naum; dar, în contra păreriĭ d-sale, ea a propus spre premiare cu acelaşĭ numěr de voturĭ cărticica de 84 pagine a d-luĭ R. D. Rosetti, întitulată *Sincere*. Comisiunea a ţinut pare-se maĭ mult sémă de lucrările anterióre ale tîněruluĭ poet, cum şi de incontestabilul sěŭ talent.

Trecem la *literatura poporană*. Acì, dacă ne vom mulţumì numaĭ cu simpla menţiune a «*Traisteĭ cu poveştĭ*» datorită d-luĭ Broşteanu şi cu «*Poveştĭ din popor*» ale d-luĭ Reteganul, două cărticele şi una şi alta recensuate de d-l coleg Roman şi socotite de Comisiune că nu merită Premĭul Năsturel, ne vine acum înainte una din cele maĭ serióse lucrărĭ presentate anul acesta la concurs, o operă de căpetenie, făcută cu metodă, cu sciinţă şi cu o cheltuială de muncă şi de răbdare care te uimesce. Voim să vorbim de: *Proverbele Românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria şi Macedonia. Proverbe, dicětorĭ, povăţuirĭ, cuvinte adevěrate, aseměnărĭ, idiotisme şi cimiliturĭ. Cu un glosar româno-frances*, de Iuliu A. Zanne, vol. I (1 vol. in-8°, pp 780 + LX, peste tot pp. 840).

Spre a dà o idee de valórea acesteĭ opere, n'aş puté maĭ bine decât să reproduc acì o pagină din prefaţa, ce d-l G. Dem. Teodorescu, cu competinţa-ĭ cunoscută în ale folkloristiceĭ, a scris la începutul monumentaleĭ cărţĭ a d-luĭ Zanne:

«Moştenind gustul literar al părinteluĭ, d-l Iuliu A. Zanne, deşì inginer, — saŭ, maĭ la drept vorbind, tocmaĭ în calitatea-ĭ de inginer, în ḑilnic contact cu ómenĭ de tóte stările şi din tóte ţinuturile, — concepù vasta operă de faţă, constând din patru marĭ volume.

«Intr'însa pentru prima óră ni se ofere culegerea completă a proverbelor, ḑicĕtorilor, idiotismelor, povăţuirilor şi ghicitorilor, nu numaĭ din scriitorĭ vechĭ şi noĭ, ca şi din usul cotidian al tuturor judeţelor, ci şi din cele-lalte ţĕrĭ locuite de elementul român, începênd din Basarabia până în Istria, din Ungaria până în Macedonia; — într'însa pentru prima óră manuscriptul luĭ Iordache Golescu e publicat aprópe în tótă întregimea, fie-care sentinţă, fie-care locuţiune aşezându-se în despărţirea corespunḑĕtóre; — într'însa pentru prima óră li se aplică sistema raţională, de a fi clasate în ordine alfabetică după sub-divisiunĭ firescĭ şi ideĭ generale, după cugetările ce exprimă, după faptele ce caracteriséză, după obiectele la carĭ privesc, împreună cu tóte variantele, cu numele autorilor, cu titlul şi pagina cărţilor în carĭ aŭ fost găsite, cu arătarea persóneĭ care le-a comunicat şi locul unde se aud încă; — într'însa pentru prima óră fie-ce locuţiune, fie-ce maximă are înainte-ĭ un semn distinctiv, după cum e culésă de autor, întrebuinţată în vorbirea sătenilor, cunoscută numaĭ literaţilor saŭ îndoiósă, dar care pentru importanţa eĭ nu se puteà omite.

«La aceste însuşirĭ, — îndestulătóre ca să înalţe valórea orĭ-căreĭ publicaţiunĭ folkloristice, — se maĭ adaog şi altele.

«Ca să fixeze adevĕrata semnificare a proverbelor, ca să le facă maĭ atrăgĕtóre, ba chiar să deştepte erudiţilor plăcerea de a le cercetà originea şi istoricul, pe icĭ colea a introdus şi câte unul străin, alăturĭ de variantele române (cum am făcut eŭ pentru ghicitorĭ în culegerea din 1885), ceea ce nu însemnéză ca acì s'ar aflà şi o lucrare comparativă. Un asemenea studiŭ ni se promite să apară după tipărirea opereĭ complete, şi din parte-mĭ urez autoruluĭ cea maĭ neclintită stăruinţă, ca să ne pótă da şi acel volum, interesant din tóte punctele de privire. Acolo va alăturà proverbelor române pe tóte cele similare străine, în aceeaşĭ ordine şi după aceeaşĭ sistemă, însoţindu-le de traducerĭ şi explicărĭ, afară de cele francese.

«Când ḑicĕtórea, locuţiunea saŭ idiotismul se derivă dintr'o credinţă, dintr'un obiceiŭ saŭ eveniment, dintr'o fabulă saŭ anecdotă, d-l Iuliu

A. Zanne şi-a dat ostenéla să le resume saŭ să reproducă versurile orĭ citaţiunea relativă, ceea ce sporesce importanţa literară a culegeriĭ, fiind-că se acumuléză într'însa multe, plăcute şi preţióse formule şi alusiunĭ despre datine, practice şi superstiţiunĭ bĕtrâne, fiind-că se împrospătéză în memoria generaţiunilor tinere producerile atâtor scriitorĭ, pe carĭ puţinĭ îĭ cunosc în de-ajuns, pe carĭ uniĭ i-aŭ şi dat uităriĭ, căcĭ operele lor nu se găsesc orĭ-când şi orĭ-unde. Ca să ajungă la acest resultat, d-sa a trebuit să spicuiască tóte cronicele, să se pună în relaţiunĭ cu peste 90 corespondenţĭ şi să citéscă peste 230 autorĭ, ale căror nume şi scrierĭ se pot vedé sub rubrica «biblio-«grafiĭ».

«In fine, pentru înlesnirea cercetărilor, fie-care volum se termină cu un intreit «indice alfabetic», cu traducerea francesă a cuvintelor, de óre-ce proverbele macedo-române şi istriano-române se găsesc traduse chiar în corpul lucrăriĭ. Luate împreună, «indicele» forméză un glosar complet şi special pentru o mare parte din folklorul român, glosar de nespusă însemnătate pentru filologie.

«Voinţa de a muncì şi priceperea autoruluĭ sunt maĭ presus de orĭ-ce îndoială. Cu ajutorul lor, d-sa va săvîrşì o lucrare unică în felul eĭ, un monument pentru literatura naţională.»

Votul d-vóstre va venì póte să dovedéscă de pesimiste apreciările, cu carĭ d-l Teodorescu îşĭ încheie amintita prefaţă:

«In ţĕrĭ marĭ şi culte, o întreprindere atât de frumósă ar asigurà autoruluĭ tot felul de recompense morale şi materiale; la noĭ însă, invidia câtor-va, nepĕsarea celor maĭ mulţĭ, confundarea celor ce produc cu ceĭ ce sciŭ numaĭ să defaime, îl desgustă de a maĭ lucrà; căcĭ, după ce a muncit şi a cheltuit, o singură mângâiere îĭ rĕmâne: că-şĭ va puté pardosì podul caseĭ cu marĭ şi numeróse volume.»

Chiar faptul că Ministeriul Instrucţiuniĭ publice a procurat autoruluĭ cărţile de studiŭ trebuincióse şi a luat asupră-ĭ tipărirea pe séma statuluĭ, este pentru orĭ-cine o dovadă, că tot-deauna lucrările seriόse îşĭ găsesc maĭ curînd saŭ maĭ târḑiŭ încuragiarea şi rĕsplata ce merită.

Imĭ maĭ rĕmâne a vorbi de *operele de istorie.*

Mica broşură a d-luĭ I. G. Valentineanu, *Exilul Românilor în Rusia şi testamentul luĭ Petru-cel-Mare* (1 vol. in-16°, pp. 160), povestesce, într'o limbă şi într'o formă proprie autoruluĭ-ḑiarist, suferinţele ce dînsul şi vre-o câţĭ-va alţĭ compatrioţĭ avură să îndure prin temniţele din oraşele Rusieĭ europene. Interesante naraţiunĭ, — póte să fie şi

veridice; dar Comisiunea, unindu-se cu conclusiunile raportuluĭ d-luĭ Xenopol, nu recomandă acéstă scriere la premiare.

Tot aşà este silită a face şi cu traducerea din limba germană a opereĭ Druluĭ Henric Francke: *Istoria Impĕratuluĭ Traian şi a contemporanilor sĕĭ*, traducere făcută şi încă neterminată de d-l Petru Broşteanu (7 fascicule).

Subscrisul, care din însărcinarea Comisiuniĭ a cercetat cu amănuntul acéstă traducere, póte asigurà Academia, că n'ar fi putut cine-va traduce într'o limbă maĭ stricată, într'o formă maĭ sucită de cum o face d-l Broşteanu; unuĭ începĕtor chiar, care nu este încă familiarisat cu limba germană, nu i s'ar permite să comită erorile, contra-sensurile, ce ne întîmpină încă de pe prima pagină şi merg în lung şi în lat până la fine.

Ast-fel, ca să dăm câte-va exemple: La pag. 3: *Geschlechtsname* (nomen) îl traduce prin: *nume de sex*, în loc de: *nume gentil* saŭ *gentilicium*. Francke ḑice că Plotina, împreună cu cavalerul Attianus, a numit pe Hadrian Caesar şi Impĕrat; traducĕtorul (pag. 31) rînduesce ast-fel frasa, că dă a înţelege că «Hadrian a fost numit Impĕrat împreună cu tutorul sĕŭ cavalerul Attianus». Autorul german spune că: Matidia a căpĕtat titlu de *Augusta*, «Hoheitstitel ; d-l Broşteanu (pag. 35) traduce cuvîntul prin «*titlu de înălţare*». De asemenea la pag. 52: *ritterstand* = *patricianĭ*, în loc de *clasa cavalerilor;* la pag. 143: *eine Isis* = un *Isis*, *ḑeul* Isis, în loc de *ḑeiţa* Isis; la pag. 270: *Senatorenstand* = *Statul senatorial*, în loc de *clasa senatorilor;* la pag. 357: *Statthalter* = *locţiitor*, în loc de *guvernator;* la pag. 369: *Sitzen im Amphitheater* = *şeḑuturile (!) din amfiteatru;* la pag. 389: *designirte Consul* = consulul designat *pentru acésta*, pe când e vorba de consulul ce fusese dejà ales şi nu intrase încă în funcţiune *(consul designatus);* la pag. 412: Plinius întrébă pe Traian dacă *templul Mareĭ Mume* (adecă al ḑeiţeĭ Magna Mater Deum, ḑeiţa Cybele) se póte strămutà; traducĕtorul crede că e vorba de *móşa* saŭ *mama mare (!) a luĭ Traian:* «Plinius întrébă, că óre templul *mareĭ sale mame* se póte óre strămutà» etc. etc.

Aceste erorĭ sunt pe atât maĭ de regretat, cu cât d-l Broşteanu este un barbat fórte muncitor şi a lucrat mult pentru rĕspândirea literatureĭ române în străinătate şi a celeĭ germane la Românĭ. Dar, de sigur, nu ajunge a cunósce cine-và o limbă, fie în perfecţiune, dacă nu cunósce tot de-odată şi materia despre care este vorba. Dacă neobositul traducĕtor s'ar fi ocupat cu istoria romană şi cu anticităţile romane, n'ar fi comis erorĭ ca cele indicate; ba nicĭ ar fi ales tocmaĭ pe *Francke*, ca să facă cunoscut Românilor pe Impĕratul Traian. Francke a rĕmas

faţă de *Dierauer,* de *De la Berge,* faţă de mulţimea materialelor epigrafice, numismatice şi istorice date adĭ la lumină şi cunoscute, a rĕmas cu desăvîrşire înapoiat, învechit, aprópe de neutilisat. A voit însă d-l Broşteanu să-l traducă; puteà atuncĭ să îndrepteze în note, în addenda, părerile fórte greşite ale autoruluĭ, cum bunăóră aceea că podul luĭ Traian n'a fost la Turnu-Severin, ci la Celeĭ, saŭ că *Dobreta* dintr'o inscripţiune (pag. 167) este un nume de om, iar nu de oraş, ca să nu citez altele şi maĭ isbitóre. D-l Broşteanu a mers cu fidelitatea până a păstrà chiar şi erorile de tipar strecurate în textul german: procuratio ad *elementa,* în loc de *alimenta*; *Giorşani,* în loc de *Ghertina; piparum,* în loc de *riparum,* etc.

Conclusiunea, că o asemenea lucrare nu póte fi premiată, nicĭ maĭ este nevoe spre a o propune.

Prin urmare, resumând voturile date în Comisiune, cată a se pune la vot novelele *In vîltóre* ale d-luĭ Vlăhuţă, *Sincerele* d-luĭ R. D. Rosetti şi *Proverbele Românilor* de Iuliu Zanne, singurele treĭ ce aŭ întrunit majoritate.

III. Premiul Adamachi de 5.000 Leĭ.

Acest premiŭ este a se da cărţiĭ celeĭ maĭ bune scrise în limba română, cu un cuprins moral de orĭ-ce natură şi apărută în cursul anuluĭ până la 31 Octobre.

Patru lucrărĭ s'a presentat la premiul în cestiune:

Luca, Dr., Procedee pentru explorarea reflexelor tendinóse, Bucurescĭ 1896.
» » Băile de mare de la Constanţa, Constanţa 1896.
Manliu, I., Povăţuitorul limbeĭ române în clasele primare, Bucurescĭ 1896.
Radoĭ, I., Chestiunea agrară în România, Bucurescĭ 1895.

Prima lucrare a d-luĭ Dr. Luca se bucură de un raport favorabil din partea d-luĭ Dr. Babeş, care constată că «autorul, prin o bogată experienţă personală, amplifiéză cunoscinţele nóstre asupra însemnătăţiĭ semnuluĭ de diagnostic» despre care e vorba, şi propune a i se acordà o încuragiare de 1.500 Leĭ. Pentru *Băile de la Constanţa,* crede că «însuşĭ felul scrieriĭ nu póte avé pretenţiunea de a formà obiectul unuĭ premiŭ academic.»

Povăţuitorul studiuluĭ limbeĭ române este o nouă ediţiune a uneia din scrierile cele maĭ de merit ale neobosituluĭ autor, care şi-a închinat viéţa profesoratuluĭ şi literatureĭ didactice. In ultima sa prefaţă, d-l

Manliu crede de cuviinţă a se ridică în acusator al Academieĭ nóstre; acésta nu póte fi un motiv, pentru ca Academia să nu-ĭ preţuiască munca, nicĭ prilej grabnic pentru raportor ca în ocasiunea de faţă să-ĭ rĕspundă.

Comisiunea a fost în unanimitate de părere, ca din premiul Adamachi, ce este divisibil, să se acorde 2.000 Leĭ d-luĭ Manliu şi 1 500 Leĭ d-luĭ Dr. Luca.

Comisiunea de asemenea propune a se decerne 1.500 Leĭ şi d-luĭ Ioan Radoĭ pentru *Chestiunea agrară în România;* în privinţa acesteĭ scrierĭ însă, raportorul general îşĭ permite a atrage atenţiunea Academieĭ atât asupra cuprinsuluĭ tendenţios, cât şi a formeĭ ce i-a dat autorul. Este destul a cetì prefaţa, primele şi ultimele rîndurĭ ale cărţiĭ, spre a ne convinge că autorul face maĭ mult politică militantă şi de partid, şi că puţinul bun presărat pe icĭ şi colo în elaboratul sĕŭ este înnecat şi copleşit de potopul fraselor, de acusativele şi imperativele dictate de ură şi de patimă, ură şi patimă ce-şĭ aŭ póte locul aiurea, nu însă acì la noĭ, în regiunile senine ale unuĭ înalt Institut ca Academia Română.

* * *

Incheiând acest raport, ce a devenit destul de lung, cată să observ, că din an în an tot maĭ multe cărţĭ bune, vrednice de interes şi de stimă, vin ca să participe la recompensele nóstre. Opere seriόse saŭ uşóre, rodurĭ ale studiuluĭ saŭ ale imaginaţiuniĭ, ele aŭ de o potrivă dreptul la atenţiunea nóstră; fie-căreia se cuvine un cuvînt de laudă şi de încuragiare; ba dorinţa raportoruluĭ general ar fi fost, ca pe tóte să le contopéscă într'unul şi acelaşĭ elogiŭ. Membriĭ Academieĭ sunt ca aceĭ veteranĭ emeriţĭ, de carĭ vorbesce Homer, carĭ, stând la porţile Schee şi conversând familiar între dînşiĭ, urmăresc cu ochiĭ, de pe înălţimea turnuluĭ, luptele la carĭ vîrsta nu le maĭ permite lor, excelenţĭ agoreţĭ, ca să iea parte; victoria fie-căruĭ luptător este o bucurie pentru dînşiĭ, póte şi o satisfacere, póte şi o mîndrie sufletéscă: ast-fel să considere publicul atitudinea Academieĭ, când acésta, odată pe an, este chemată ca să decérnă celor maĭ meritoşĭ dintre meritoşĭ lauriĭ şi recompensele sale!

G. B. Assan, *Industriile stearineĭ, uleiurilor vegetale şi săpunurilor în România. Bucurescĭ 1896.*
» » *Industria morărieĭ în România. Bucurescĭ 1896.*

Raport de d-l **P. S. Aurelian.**

Lucrările d-luĭ G. B. Assan, intitulate: *Industriile stearineĭ, uleiurilor vegetale şi săpunurilor în România* şi *Industria morărieĭ în România,* înfăţişéză un óre-care interes din punctul de vedere technic şi economic. Autorul este un apĕrător devotat al industrieĭ naţionale şi, din acest punct de vedere, merită recunoscinţa iubitorilor de progres economic în România. Cu tóte aceste, opera d-luĭ Assan nu însuşesce condiţiunile cerute pentru a fi recomendată ca să fie încuragiată cu Marele Premiŭ Năsturel, de 12.000 Leĭ. Dacă Academia ar fi dispus de premiĭ maĭ modeste, aş fi recomendat-o cu deosebită plăcere ca să fie premiată.

G. Coşbuc, *P. Vergilius Maro. Opere complete. Partea I. Aeneis. Traducere în formele originale. Bucurescĭ 1896.*

Lupu Dichter, *Sciinţa dreptuluĭ saŭ nascerea şi desvoltarea istorică a statuluĭ roman şi a institutelor sale de drept. Bucurescĭ 1896.*

Raport de d-l **B. P. Hasdeŭ.**

D-niĭ Coşbuc şi Dichter concuréză pentru premiul cel mare quadrenal de 12 000 Leĭ, obţinut până acum numaĭ de Alecsandri şi de Odobescu, fie-care pentru câte întréga activitatea literară a lor.

Chiar dacă lucrarea d-luĭ Coşbuc ar fi originală şi n'ar avé multe defecte, totuşĭ nu merită premiul cel mare.

Cartea se încheie prin:

Ast-fel ḑicênd, cu mânie de foc îĭ străbate cu spada
Peptul întors. Iar îngheţul topesce-ĭ aceluia trupul;
Sbóră prin gemĕt la umbre 'n Infern mâniosul sĕŭ suflet.

Orĭ-cât de tare s'ar mâniă poetul, premiul cel mare nu i se póte da.
Şi maĭ puţin îl merită d-l Dichter.

Cartea e didicată:

Domnuluĭ
Petre P. Carp
Inauguratoruluĭ uneĭ ere de organisarea forţelor
de viéţă ale Statuluĭ,
de rectitudine politică, de administrare rigidă etc.

Apoĭ în prefaţă autorul se tot laudă, asigurându-ne că n'are trebuinţă de a discutà cu Mommsen, Niebuhr, Schwegler, Rossbach etc., «preferind a expune părerile» sale propriĭ.

D-l Dichter nu e modest nicĭ pentru sine însuşĭ, nicĭ pentru d-l Carp.

Luată peste tot, *Sciinţa dreptuluĭ* are aerul de a fi o perifrasă după un óre-care *Collegienheft,* lipsindu-ĭ însă bibliografia, adecă tocmaĭ partea cea maĭ utilă dintr'un *Collegienheft.*

Ar fi bine ca d-l Dichter să-şĭ traducă lucrarea nemţesce: vor face chef Germaniĭ!

I. Pop Florantin, *Principiĭ de logică. Iaşĭ 1896.*
Raport de d-l **Anton Naum.**

Cartea d-luĭ Pop Florantin este o carte exclusiv didactică. Ea este întitulată: *Principiĭ de logică.* Autorul însuşĭ ne spune, că *Logica* sa a ajuns la ediţiunea a doua, că e lucrată cu totul noŭ, cu exerciţiĭ schematice; că, pentru cartea acésta, autorul a fost premiat la Exposiţiunea universală din Paris în anul 1889. In prefaţa sa ne spune, că în acéstă a doua prelucrare autorul a dat «*o constituire pre cât se póte maĭ uşor de studiat, aplicând în considerabilă mĕsură procedarea prin seriĭ gradate, de la limite la limite; evitând, pe cât posibil, procedarea sporadică şi fragmentară*»; că «*a căutat să dea cât se póte maĭ multe impulsiunĭ şi îndrumărĭ pentru cercetărĭ euristice saŭ inventive, pentru a mişcà şi dirige activitatea proprie a tinerimiĭ întru aflarea marilor adevĕrurĭ*».

Presupuneţĭ, vĕ rog, că *Logica* d-luĭ I. P. Florantin întrunesce tóte calităţile uneĭ cărţĭ de şcólă. Incetéză ea pentru acésta a eşì din clasa cărţilor exclusiv didactice şi a se presentà cu o lucrare originală şi fórte însemnată, cerênd Academieĭ Marele Premiŭ Năsturel, premiŭ care s'a acordat numaĭ luĭ Alecsandri şi luĭ A. Odobescu, nu pentru cutare saŭ cutare operă a lor, ci pentru întréga lor viéţă literară? Şi nu

este o cutezanţă din partea orĭ-cuĭ să vină cu asemenea pretenţiunĭ exorbitante şi neînţelese?.... Cartea d-luĭ Florantin se vinde ca o carte de şcólă, — rĕsplătirea bănéscă prin urmare o are; maĭ mult încă, are şi mulţumirea morală de a fi fost premiat la Exposiţiunea din Paris.

Vĕ maĭ aduc la cunoscinţă că d-l Pop Florantin se presintă anul acesta cu patru opere şi anume:

1. *Logica,*
2. *Reforma metódelor şi teoria consecutismuluĭ universal,*
3. *Frumuseţa lineară şi frumuseţa omuluĭ,*
4. *Anecdote poporane,* vol. I;

tóte la premiul cel mare de 12.000 Leĭ! Mi se pare decĭ, că nu erà pentru d-l Florantin nicĭ casul nicĭ locul de a-şĭ ḑice în sine că: pe ceĭ cutezătorĭ sórta îĭ ajută. Acésta nu se întîmplă tot-deauna.

I. **Pop Florantin,** *Anecdote poporane. Vol. I. Bucurescĭ f. a. Raport de d-l* **Anton Naum.**

Volumul d-luĭ Pop Florantin întitulat: *Anecdote poporane,* vol. I, cuprinde 73 anecdote poporale. Ţiganiĭ şi Unguriĭ sunt exclusiv eroiĭ anecdotelor sale; una numaĭ singură are de eroŭ pe un Semit. D-l Pop Florantin este profesor de filosofie la liceul din Iaşĭ. La cea întâiŭ cetire a anecdotelor sale, cetitorul cam ridică din umerĭ şi-şĭ pune întrebarea: Cum? Prin ce fenomen al teorieĭ cunoscute în logică sub numele de *asociaţiunea ideilor,* d-l Pop Florantin a putut să ajungă de la cele maĭ înalte speculaţiunĭ filosofice la anecdote pline de Dancĭ şi de Ungurĭ? Să-şĭ fi ales filosoful genul acesta ca un repaos la obositórele sale gândirĭ? Şi să-şĭ fi ales de preferinţă genul acesta de literatură poporană, cel maĭ de jos din tóte, ca un gen care admite în el tot felul de licenţă. Dar maĭ târḑiŭ şi după ce cetitorul se maĭ gândesce puţin, se convinge că mulţĭ din cugetătoriĭ ceĭ marĭ alérgă, ca să-şĭ repauseze spiritul, la cele maĭ copilărescĭ distracţiunĭ.

Olimpianul Goethe aveà un teatru de păpuşĭ; Kant aveà o mulţime de maniĭ, din carĭ cea maĭ vestită erà mania precisiuniĭ timpuluĭ; regretatul Taine duceà până la distanţe enorme, lovind cu piciorul, cel întâiŭ bolovan ce întîlnià pe şosea. Uniĭ dépănă, alţiĭ jócă cărţĭ singurĭ. Maĭ cu deosebire filosofiĭ şi poeţiĭ sunt supuşĭ la fel de fel de maniĭ.

Aş puté să umplu pagine întrege cu exemple de acestea. Dar o cestiune prealabilă se pune înainte. Iată acea chestiune: D-l Pop Florantin se presintă anul acesta la Marele Premiŭ Năsturel, nu numaĭ cu un singur volum, ci cu patru şi anume:

1. *Logica,*
2. *Reforma metódelor şi teoria consecutismuluĭ universal,*
3. *Frumuseţa lineară şi frumuseţa omuluĭ,*
4. *Anecdote poporane.*

Acésta nu e glumă. Academia se găsesce asediată anul acesta, pentru a ḑice ast-fel, de către d-l Florantin şi atacată din patru părţĭ. Vom vedé care va fi sórta încunjurătoruluĭ....... Caveant consules!.... In tot casul, nu cred că Marele Premiŭ Năsturel póte fi vre-odată accesibil uneĭ culegerĭ de anecdote poporale de felul acesta. Cetirea lor a fost o osîndă pentru mine; sórta mĕ desemnase a fi raportorul lor.

Curagiul d-luĭ Pop Florantin este necalculabil de mare!

N. E. **Idieru**, *Studiĭ de economie politică şi finanţe. Bucurescĭ 1895. Raport de d-l* P. S. **Aurelian**.

Cartea d-luĭ N. E. Idieru întitulată: *Studiĭ de economie politică şi finanţe* a fost depusă de autor în scop de a concurà pentru Marele Premiŭ Năsturel, de 12.000 Leĭ. Lucrarea este interesantă şi dovedesce că autorul eĭ este familiar cu sciinţa şi în curent cu cele maĭ nouĕ lucrărĭ. Dacă ar fi fost presintată pentru Premiul Eliade-Rădulescu saŭ Adamachi, m'aş fi grăbit să o recomand călduros Academieĭ. Nu cred însă că întrunesce condiţiunile pentru a fi premiată cu cel maĭ mare premiŭ de care dispune Academia, destinat a încuragià cea maĭ bună lucrare ce va fi fost publicată de la 1893 până la 1896.

Autorul este un bărbat muncitor şi cu totul devotat sciinţelor economice. Stăruiască în acéstă cale şi negreşit că pe viitor Academia va încuragià lucrările sale.

C. Morariu, *Părţĭ din Istoria Românilor bucovinenĭ. I—II. Cernăuţĭ 1893—94.*
Raport de d-l **A. D. Xenopol.**

Cartea d-luĭ Constantin Morariu: *Părţĭ din Istoria Românilor bucovinenĭ* (2 micĭ broşurĭ in-16°, de 332 de pagine împreună), tractéză într'o limbă curgĕtóre şi înţelésă istoria desvoltăriĭ instituţiunilor din Bucovina, într'un chip elementar potrivit graduluĭ de cultură a masseĭ poporuluĭ pentru care sunt scrise. Studiul acesta a apărut întâiŭ în gazeta *Deşteptarea*, din care aŭ fost retipărite în broşurile presintate la premiŭ.

Deşì nu se póte tăgăduì meritul acesteĭ lucrărĭ pentru rĕspândirea cunoscinţeĭ desvoltăriĭ Bucovineĭ de la stăpânirea austriacă încóce, şi maĭ ales este de lăudat tendinţa eĭ de a reînnoì spiritul naţional românesc faţă cu tendinţele de copleşire ale Rutenilor şi Polonilor, totuşĭ ea nu represintă o muncă intelectuală care să fie de natură a fi rĕsplătită cu Marele Premiŭ Năsturel.

D. N. Theodoru-Mandrea, *Din Electrotechnică. Cunoscinţe folositóre personaluluĭ de telegraf. Bucurescĭ 1896.*
Raport de d-l **P. Poni.**

Cartea d-luĭ Theodoru-Mandrea are de scop de a expune cunoscinţele technice necesare telegrafiştilor.

In prima parte, autorul face un resumat succint al electricităţiĭ teoretice. Principiile generale ale electricităţiĭ statice, ale magnetismuluĭ, electromagnetismuluĭ, electro-dinamiceĭ, inducţiuniĭ şi în fine ale intensităţiĭ curenţilor sunt tractate în 64 de pagine. Este evident că expunerea uneĭ materiĭ atât de vaste într'un spaţiŭ atât de restrîns nu se puteà face decât cu sacrificiul clarităţiĭ, şi ne e témă că autorul, cu tóte silinţele ce-şĭ dă de a însoţì descrierile sale cu stampe bine desemnate, nu va isbutì să fie bine înţeles tocmaĭ de personalul telegrafic, pentru care cartea a fost scrisă.

In partea a doua, d-l Theodoru-Mandrea expune noţiunile de chimie, indispensabile pentru înţelegerea reacţiunilor ce se petrec maĭ cu sémă în pilele electrice. Formulele sunt date în vechia teorie a echivalenţilor. Credem că ar fi fost tot atât de uşor şi mult maĭ util, ca ele se fie re-

presentate în teoria atomistică, cu atât maĭ mult cu cât astădĭ tóte manualele speciale şi tóte agendele de carĭ se servesc electricianiĭ notéză composiţiunea diverselor substanţe în acéstă din urmă teorie.

Partea a treia este consacrată cunoscinţelor electrice, carĭ staŭ într'o legătură maĭ strînsă cu aplicaţiunile acesteĭ sciinţe la telegrafie. Unităţile electrice sunt definite în mod clar; sorginţele electrice întrebuinţate în telegrafie sunt descrise cu tóte detaliile necesare, şi tot asemenea aparatele şi metódele de mĕsurĭ electrice.

In partea a patra sunt descrise în special aparatele întrebuinţate în telegrafie, modul de construcţiune a liniilor aeriane, soneriile şi semnalele la distanţă. Deranjările ce pot avé loc pe liniile telegrafice sunt studiate într'un capitol special şi, într'o serie de 13 planşe, sunt representate prin desemnurĭ clare şi bine executate deosebite tipurĭ maĭ mult saŭ maĭ puţin complicate de instalaţiunĭ ale staţiunilor telegrafice.

Cartea în fine se termină cu un capitol consacrat telefonieĭ.

In total, lucrarea d-luĭ Theodoru-Mandrea, maĭ cu sémă în partea sa technică, este bine făcută; însă nu póte fi considerată ca cea maĭ bună carte românéscă scrisă în aceştĭ din urmă patru anĭ, pentru a i se acordà Marele Premiŭ Năsturel, de 12.000 Leĭ.

P. Broşteanu, *Traista cu poveştĭ. Braşov 1896.*
Raport de d-l Al. Roman.

Cărticica, de 138 pagine in-16°, cuprinde următórele poveştĭ:

1. *Rĕsbunarea luĭ Traian Şoimul*, o istorióră care începe înainte de 1848 şi se termină în timpul revoluţiuniĭ ungare. Bietul Traian Şoimul, în urmarea acusaţiuniĭ nedrepte, pornite de un pădurar, care ardeà de iubire pentru frumósa soţie a luĭ, fu pedepsit cu bătaie corporală ruşinătóre. Traian Şoimul, ruşinat şi indignat în sufletul sĕŭ, jurând rĕsbunare, dispare de odată în codrĭ, unde petrecù haiducind, până ce i se dede mult dorita ocasiune de a sta faţă în faţă cu acusatorul sĕŭ, de care se rĕsbună împuşcându-l. Venì revoluţiunea în care Româniĭ se luptaŭ cu Maghiariĭ. Intr'o asemenea expediţiune, sórta aduse pe Traian Şoimul faţă în faţă şi cu nedreptul sĕŭ judecător, care cădù prins de Româniĭ conduşĭ de Traian Şoimul. Acesta dede ordin de a se numĕrà fostuluĭ judecător atâtea loviturĭ câte i se aplicase luĭ

de către nedreptul judecător; ast-fel Traian Şoimul şi-a rĕsbunat şi, luându-şĭ «rĕmas bun» de la consoţiĭ de arme, dispărù. Istoriόra acésta nu ofere nicĭ o emoţiune ce ar provenì dintr'o acţiune dramatică.

2. *Căpitanul Jumanca,* poveste istorică din Banatul timişan. Este un episod din lupta de la Austerlitz, la care luase parte şi grăniceriĭ românĭ din regimentul bănăţén. La retragerea oştirilor austriace dinaintea victoriόselor oştirí francese, între trupele destinate pentru scutirea retrageriĭ, se aflà şi o companie de grănicerĭ românĭ, sub conducerea Căpitanuluĭ Jumanca, descendent dintr'o familie română care se distinsese în bătăile cu Turciĭ. Acéstă companie, după o luptă disperată, depuse în urmă armele; ofiţerul frances fu surprins de limba ce o vorbiaŭ ostaşiĭ românĭ, făcù raport Generaluluĭ, care venì să vadă pe aceştĭ ostaşĭ, întrebă de naţionalitatea lor şi, înţelegênd că sunt Românĭ, ḑişĭ Vlachĭ, descendenţĭ aĭ coloniilor latine din Dacia, făcù la rîndul sĕŭ raport Impĕratuluĭ Napoleon, care trase în sfera planurilor sale pe Românĭ, dede ordin a i se presentà Căpitanul Jumanca, cu care se întreţinù maĭ mult timp intre patru ochĭ. Ce vor fi vorbit, a rĕmas atuncĭ un secret. Jumanca, întors cu consoţiĭ sĕĭ de arme la vetrele lor, începù a face propagandă revoluţionară pentru rĕscularea Românilor şi liberarea lor de sub stăpânirea austro-unguréscă; conspiraţiunea fu descoperită chiar în cetatea Timişόreĭ, ce voià s'o iea cu puterea grănicerilor intraţĭ în cetate. Jumanca fu condemnat şi pedepsit cu mόrtea. Acésta e legenda luĭ Jumanca, legendă fόrte interesantă; păcat însă că autorul n'a produs nicĭ o dată, cu tόte că, dacă legenda este adevĕrată, trebue să se găséscă actele condemnăriĭ luĭ Jumanca şi a soţilor sĕĭ în archivele militare, pe carĭ, basat autorul, ar fi putut să ne scrie o legendă adevĕrat istorică, întemeiată pe documente autentice.

3. *Petru Vancia,* poveste istorică tot din Banatul timişan, în care se descrie acţiunea haiducéscă a unuĭ brav Român, ca o legendă istorică, însă asemenea fără date şi documente istorice, carĭ pόte s'ar găsì în memoriile Marilor Ducĭ Francisc de Toscana şi Carol de Lotaringia, ataşaţĭ la oştirile Generaluluí Ronigseck în expediţiunea austriacă de la 1783 în contra Turcilor. Lipsind însă datele istorice, legenda perde mult din valόrea eĭ.

4. *Dumitru Ţepeneag,* episod militar din răsboiul austro-prusian de la 1866, cuprinde asemenea biografia şi acţiunea acestuĭ brav ostaş; însă, durere, tot fără date istorice.

5. *Eroism românesc,* episod din revoluţiunea unguréscă de la 1848 petrecut în cetatea Timişόreĭ, apĕrată cu mult eroism 107 ḑile de gră-

nicerii români, cari în luptele de la 1848—49 se distinsese şi aicĭ, ca şi în alte ocasiunĭ şi locurĭ. Acest episod ar puté să cuprindă câte-va frumóse pagine într'o istorie despre luptele Românilor de pe timpul revoluţiunilor unguresci, carĭ însă, durere, nu şi-aŭ găsit scriitorul; iar luptele şi faptele parţiale descrise aşà în scurte notiţe vor servì negreşit de un bun material.

In resumat, tóte aceste istorióre scurte scris, de altmintrelea cu mult simţemînt patriotic, se cetesc cu plăcere, dar ele nu aŭ valórea literară care ar merità să fie recomandate pentru premiŭ.

6. In fine cărticica maĭ cuprinde la fine o novelă istorică: *Blanca Delmonte,* o jună Italiană din aristocraţie, care, entusiasmată de acţiunea politică a luĭ Mancini pentru liberarea Italieĭ, intră, travestită în vestminte bărbătescĭ, între conspiratorĭ, luă parte în tóte luptele revoluţionare conduse de Garibaldi. Ocupase în urmă Roma; cu acéstă ocasiune, Mancini, ţinênd un discurs către cetăţeniĭ eterneĭ cetăţĭ, presentă pe juna Delmonte — luptătórea împreună — ca pe viitórea soţie. Acesta e, scurt, cuprinsul noveleĭ.

Conclusiunea — ca maĭ sus — cartea nu se póte recomendà pentru premiŭ.

Ciru Oeconomu, *Rĕsbunarea luĭ Anastase. Linda. Un jubileŭ literar. Bucurescĭ 1896.*

Raport de d-l **V. A. Urechiă.**

Conformându-mĕ însărcinăriĭ ce mi-a dat Academia, am cetit volumul d-luĭ Ciru Oeconomu întitulat: *Rĕsbunarea luĭ Anastase,* roman istoric. *Linda,* novelă. *Un jubileŭ literar,* şi imprimat la Bucurescĭ la tipografia Gutenberg în 1896.

După cum din titlu chiar se vede, volumul presentat la concursul pentru Premiul Eliade-Rădulescu de către d-l Ciru Oeconomu cuprinde treĭ materiĭ diverse, din carĭ cea maĭ importantă este negreşit *Rĕsbunarea luĭ Anastase.*

Voiŭ începe analisa acestor treĭ lucrărĭ în ordine inversă decum sunt orînduite în volum.

Ultima lucrare cuprinsă în volum este *Un jubileŭ literar*, scris de autor la ocasiunea jubileuluĭ de 25 de anĭ de existenţă a «Convorbirilor literare».

Redacţiunea acesteĭ reviste cere d-luĭ Oeconomu un articol pentru numĕrul jubilar. Autorul nu află nicĭ o inspiraţiune la moment, decât îşĭ amintesce cele ce i-a povestit amicul sĕŭ Agenor, care se găsì într'o ḑi în situaţiunea d-luĭ Oeconomu: solicitat de a da un articol pentru jubileul uneĭ reviste şi inspiraţiunea îĭ lipsià.

«In acéstă încurcătură, ḑice Agenor, îmĭ aduseiŭ aminte de mijlócele la carĭ recurg scriitoriĭ în situaţiunea mea pentru a dobândì aţîţarea cerebrală ce le lipsesce. Uniĭ se adreséză eteruluĭ, alţiĭ alcooluluĭ.» Agenor nu recurge la nicĭ unul din aceste două stimulante, ci capĕtă de la Turcul Nuribeĭ o bună dosă de haciş, cu care se narcotiséză într'un salon luxos al unuĭ club; dar neisbutind a-şĭ da situaţiunea de spirit ce dorià, se duce acasă, îndoesce dosa de haciş şi 24 de óre rĕmâne sub influenţa luĭ, nemâncat, nebĕut, neodihnit şi fără să isbutéscă a găsì articolul ce dorià să dea pentru jubileul revisteĭ.

D-l Ciru Oeconomu scrie păţania amiculuĭ sĕŭ Agenor şi o trimite pentru jubileul «Convorbirilor literare».

De sigur că d-l Oeconomu nu aştéptă recompensa onorătóre a Academieĭ, pentru că a păstrat în cunoscinţa némuluĭ românesc păţania amiculuĭ sĕŭ Agenor, care păţanie absolut în nimic nu intereséză evoluţiunea nóstră culturală.

Intereséză óre maĭ mult acéstă evoluţiune novela d-luĭ Oeconomu *Linda?*

In 23 de file de tipar format in-8°, d-l Oeconomu ne dă istoria uneĭ căţele, păţaniile eĭ şi duiósa iubire pentru dînsa a stăpâneĭ sale Cucóna Zinca.

Acéstă cucónă, la ḑi hotărîtă de 7 Novembre (păcat că nu ni se spune şi în ce an!), mergênd prin strada Tunsu, aude chelălăiturile unuĭ câne, care e maltrat de o cétă de băeţĭ cruḑĭ, carĭ vor să-ĭ lege o tinichea la códă. Cucóna, suflet bun şi pentru dobitóce, scapă căţeluşa din mânile gâḑilor.

Acì autorul ne descrie frumuseţa eĭ:

«Erà o căţeluşă tînĕră încă, căcĭ nu-şĭ schimbase dinţiĭ de lapte, mică şi plăpândă, de ţi se făceà milă de dînsa.

«Pĕru-ĭ alb şi stufos, lung şi mătăsos ca de vulpe, aveà o pată portocalie pe spinare.

«Urechile-ĭ staŭ drepte şi códa-ĭ covrig, ca la veveriţe, cu carĭ de altmintrelea înfăţişà multă asemĕnare.

«Pe lângă acestea, doĭ ochĭ marĭ, negri şi rotunḑĭ, blânḑĭ şi vioĭ, ca de om, un bot scurt şi bine croit, nisce lăbuţe subţirĭ şi delicate o făceaŭ căţeluşa cea maĭ nostimă ce se puteà întîlnì.»

Cucóna Zinca, care tocmaĭ se întorceà de la biserica Sf. Voivoḑĭ, unde dusese *artos*, nu puteà să nu facă un act suprem de caritate şi să nu adopte frumósa căţeluşă. Ea-ĭ dede numele de Linda, măcar că habar n'aveà de existenţa pe lume a opereĭ cu acest nume a luĭ Donizetti.

Numaĭ după treĭ file de tipar, aflăm că cucóna Zinca maĭ are şi un fiŭ propriŭ, Costică, care a ajuns cu chiŭ cu vaĭ împiegat la un tribunal.

Costică devine alcoolic şi, din acéstă causă, în loc să bată pe mă-sa, ceea ce ne-ar înduioşà maĭ mult, maltratéză mereŭ pe biata Linda până ce într'o ḑi declară mă-seĭ, că dacă nu depărtéză căţéua din casă, se duce el din ea.

Mare luptă, mare perplexitate în sufletul cucóneĭ Zinca: despărţi-se-va de Linda saŭ de Costică?

Vicit amor matris! Cucóna Zinca se hotărĕsce, cu lacrimele pe obraz, ca în ḑiua de 1 Septembre (fără an) să ducă căţéua prin Bucurescĭ s'o rătăcéscă. Tocmaĭ erà multă lume pe podul Mogoşóeĭ şi erà primirea în Bucurescĭ a Archiduceluĭ Rudolf şi a Stefanieĭ. Armata defilà înaintea palatuluĭ. Intristata cucónă depune pe iubita Linda în mijlocul mulţimiĭ adunate şi se întórce plânsă şi amărîtă acasă fără de scumpa sa amică.

Numaĭ de géba încercarea: Linda se întórce şi ea acasă plouată, înoroită, maltratată.

Şi iar încep maltratările Lindeĭ din partea luĭ Costică, de se îmbolnăvesce cucóna Zinca de necaz, şi patima de beţie a luĭ Costică tot sporesce, de vine momentul că o să fie dat afară din slujba luĭ de 100 de leĭ, din causa beţieĭ

— D-ta mamă eştĭ de vină la tóte, ḑice Costică. M'am dat la bĕutură de ciuda Lindeĭ.

Biata cucóna Zinca se hotărĕsce din noŭ. Bagă căţeluşa în manşon şi apoĭ dă ocasiune autoruluĭ să ne facă un itinerar bucurescén, ducênd pe protagonista sa de-alungul stradeĭ Romane, a poduluĭ Mogoşóeĭ, a stradeĭ Verde, a Occidentuluĭ, a luĭ Polizu, a Tîrgovişteĭ, a luĭ Rosetti, până la şoséua Basarab, în faţa Regieĭ, la barieră, la Cărămidarĭ.....

Acì cucóna se oprì. Sórele scăpătase spre amurg. Autorul, cu pană

poetică, descrie situaţiunea topografică (pag 218), Cotrocenii, Chitila, Bănésa, Afumaţii, Golésca, Grozăvescii, Bucurescii, cu turnurile multiple, învĕluit în aburĭ liliachii, priviţĭ după înălţimea poduluĭ de pe Dîmboviţa. Cucóna Zinca în acest tabel nu vede decât datoria sa de mamă: ea aruncă peste parapetul poduluĭ pe biata Linda. Oróre! Autorul o urmăresce în lupta pentru existenţă, descrie contorsiunile Lindeĭ, isbirile eĭ de stăvilare, mórtea eĭ. Apoĭ conduce pe cucóna Zinca acasă şi a doua ḑi ne-o arată spânḑurată de un şiret agăţat de cârligul de la lampa atârnată în tavan.

Costică póte de acum să bea cât o poftì, Linda şi mama luĭ nu maĭ sunt.

Iubirea de animale este o simţire recomendabilă. Maĭ duiósă mi se pare mórtea câneluĭ Azor pe mormîntul stăpânuluĭ sĕŭ, soldatul rănit în bătaie şi mort din acea rană, decât mórtea, spânzurarea cucóneĭ Zinca, pentru că a aruncat pe Linda în Dîmboviţa.

Dar nu facem cértă d-luĭ Oeconomu, de la care literatura românéscă posedă frumóse lucrărĭ anterióre, asupra meritelor literare ale noveleĭ sale *Linda*. Nu mĕ îndoesc însă că d-sa, orĭ-cât este părinte al acestuĭ copil, nu şi-a închipuit un singur minut că, cu povestirea paţăniilor cucóneĭ Zinca şi ale drăgălaşeĭ Linda, evoluţiunea nóstră culturală a făcut un pas înainte şi că decĭ merită deosebită atenţiune a' Academieĭ acéstă penultimă lucrare a d-sale.

Ultima lucrare de care avem a ne ocupà din volumul d-luĭ Ciru Oeconomu este acea care începe acest volum: *Rĕsbunarea luĭ Anastase.*

Acéstă lucrare, pe care autorul o califică de roman istoric, a fost anteriormente publicată în «Ateneul Român» şi a dat ocasiune la diverse critice, din care amintim cu deosebire pe a d-luĭ D. Evolceanu, din «Convorbirĭ literare» de la 1 Aprilie 1896.

Rĕsbunarea luĭ Anastase este o lucrare de o valóre necontestabilă şi merită tótă atenţiunea Academieĭ, orĭ-ce a putut ḑice până astăḑĭ critica despre ea.

Maĭ înainte de tóte, iată cuprinsul acesteĭ lucrărĭ:

Anastase, eroul romanuluĭ, e născut din părinţĭ săracĭ la Dirachium, în Iliria. Tată-sĕŭ erà scrib în archivele censuluĭ. Fiind copil, Anastase păsceà turme de capre, iar séra învĕţà carte de la tată-sĕŭ. De la maică-sa deprinse doctrinele *manicheiste.*

D-l Ciru Oeconomu ne descrie figura simpatică, ba pe alocurea o declară frumósă, îngeréscă, a erouluĭ sĕŭ (pag. 13) şi constituţiunea luĭ

robustă: înalt, bine făcut, cu pĕrul galben şi — pentru ce trebuinţă a romanuluĭ nu sciŭ — cu ochiĭ ciacârĭ, unul negru şi altul albastru. De altmintrelea vesel, fire blândă, de inspirà admiraţiune tuturor din jurul sĕŭ. In contra afirmaţiuniĭ luĭ Christ că nimenĭ nu-ĭ profet în casa luĭ, tatăl luĭ Anastase prevedeà mare viitor pentru acèsta, din împrejurarea că băiatul găsise, umblând cu turmele de capre, un *eburneus scipio*, un bĕţ de comandament cu acvila romană în vîrf. Cum să nu crédă tatăl luĭ Anastase în viitorul măreţ al fiuluĭ sĕŭ, după ce d-l Oeconomu, în numele bĕtrânuluĭ scrib, trece în revisiune pe atâţia Imperatorĭ bizantinĭ, ajunşĭ la tron de la cele maĭ din urmă trepte sociale?

Anastase, ajuns la 16 ani, plécă de la Dirachium spre Bizanţ, plin de speranţă, dar cu punga gólă. Erà pe la aniĭ 447, în timpul domnieĭ luĭ Teodosie II.

Băetanul rătăcesce ḑile şi nopţĭ prin marele oraş şi vede momentul când va fi silit să se întórcă la Dirachium, căcĭ nu află nicĭ o carieră deschisă pentru el, nicì chiar acea de oştén.

«Rĕtăcind *fără rost*» (se póte rătăcì şi cu rost?), Anastase e întîlnit într'o ḑi pe lângă mănăstirea Sf. Treime de călugărul Narses, soţul nedespărţit al stareţuluĭ aceleĭ mănăstirĭ. Luĭ Narses i se face milă de frumosul băiat şi-l bagă slujbaş la archondaricul mănăstiriĭ.

Acum autorul are ocasiune, pe vre-o şése pagine, negligêndu-şĭ eroul, să descrie mănăstirea şi să ne facă cunoscut pe stareţul eĭ Eftichie şi să ne facă istoricul certelor religióse din diverse sobóre, judecata luĭ Nestorie, disputele pentru *consubstanţialitatea* saŭ *ominsia* tatăluĭ cu fiul şi despre purcederea duhuluĭ sfînt. Eftichie se ilustrase mult în asemenea certe dogmatice

Anastase, distins de stareţ, învaţă multe de la dînsul, de ajunge tare în dogme. Autorul ni-l arată meditabund prin grădina mănăstiriĭ, grădină pe care cu multă abundenţă ne-o descrie d-l Oeconomu, amintindu-ne frumosul stil descriptiv a luĭ Fénélon din *Télémaque.* Din grădină se vedeà oraşul ca într'o panoramă. Autorul ni-l discrie cu entusiasm, aşà că vre-o 20 de pagine îĭ sunt de-abià de ajuns pentru acésta. Frumuseţa tabeluluĭ ne face să nu întrebăm de unde şi când Anastase aveà aşà perfectă cunoscinţă, nu numaĭ de exteriorul monumentelor din Constantinopole, dar chiar şi de interiorul mareluĭ palat imperial. Ceea ce e de observat ca critică este, că eroul Anastase e cu totul perdut în marele cadru în care autorul ni-l presintă.

Eroul dispare şi după acésta, în desfăşurarea de fapte la carĭ Anastase nu iea nicĭ o parte. Ómeniĭ marcanţĭ aĭ bisericeĭ şi între aceştia,

Eftichie, Evsevie episcopul Dorileeĭ, Patriarchul de Constantinopole Flavian, se agită, se luptă, se cértă. Flavian este maltratat de Sfinţiĭ Părinţĭ şi móre în Frigia la 449. Istoria eclesiastică este în deplina posesiune a autoruluĭ şi acesteia d-l Oeconomu sacrifică pe eroul sĕŭ Anastase, care, deşì însoţesce pe delegaţiĭ mănăstiriĭ la judecata de la Efes, rĕmâne cu totul necunoscut în acéstă mişcare şi decĭ un personagiŭ de care nu ne putem interesà.

Reîntors la mănăstire cu Eftichie, Anastase îşĭ reieà viéţa ordinară, «adăstând, ḑice d-l Oeconomu, cu nerăbdare împlinirea unuĭ mare eveniment, ce prin instinct simţià că se apropie».

Nu prea înţelegem de se întemeià acest presimţemînt tot pe «eburneus scipio», cel găsit când erà copil.

Dar iată venind evenimentul la dată fixă, la 28 Iulie 450.

Acì autorul reieà pana de romanţier, ne descrie frumuseţa uneĭ dimineţe de vàră, în care Anastase, trimis de stareţul Eftichie să ducă o scrisóre stareţuluĭ de la mănăstirea Pantocrator, percurge locurĭ frumóse, cu mult talent zugrăvite de autor.

Aflându-se odihnind sub falezele maluluĭ, Anastase vede de odată prăpăstuindu-se după stâncă un personagiŭ călare. Anastase alérgă în ajutorul călăreţuluĭ, îl stropesce cu apă; iar autorul cu stăruinţă descrie frumuseţa hainelor luĭ. Cum să nu fie bogate haine, după ce călăreţul erà însuşĭ Impĕratul Teodosie II?

Vin ómeniĭ Curţiĭ, duc pe Impĕratul mort şi pe Anastase la palat. Impĕrătésa Pulcheria vrea să scie de la Anastase cum s'a întîmplat căderea Impĕratuluĭ. Finalmente Anastase rĕmâne între tineriĭ slujbaşĭ aĭ Curţiĭ.

Acum Anastase, ḑice autorul, «făcuse un pas gigantic spre ţinta care-ĭ atrăgeà vederile». (Pag. 35.)

Nimic *genial* din partea luĭ Anastase în acéstă dobândă. Singură *întîmplarea*, arangiată de autor, se însărcinase să ducă la aşà ḑisa «ţintă» pe Anastase.

Când *întîmplarea* nu vrea să se repete, atuncĭ Anastase remâne, după mărturia chiar a autoruluĭ, 20 de anĭ, fără sgomot, uitat la Curtea luĭ Marcian, succesorele luĭ Teodosie II şi a luĭ Leon I, «în *obscuritatea slujbeĭ ce căpĕtase, cu singurul profit de a fi la Curte, de a vedé de aprópe diferitele persóne ce ocupaŭ scena lumiĭ*».

Anastase dat uităriĭ, autorul se ocupă acì de Impĕrătésa Pulcheria, ne face istoria eĭ, amorul eĭ pentru cutare patrician. Cu Amedée Thierry orĭ fără de acéstă călĕuză, d-l Oeconomu reieà pana de istoric şi ne-

greşit ne face, cu interesantele sale episode istorice, a uità şi noï pe Anastase.

Şi istoria bizantină o duce autorul tot mereŭ înainte. Pulcheria móre la 452. Móre la 457 soţul eĭ spiritual Marcian. Pe atuncĭ Anastase ajunsese la vîrsta de 26 anĭ şi tot continuà «în obscuritatea slujbeĭ sale».

Apoĭ *istoria,* care domină pe talentatul şi eruditul autor, continuă de a luà locul eroulu romanuluĭ şi lectorele póte învĕţă multe despre Eftichie, amicul luĭ Anastase, despre persecuţiunea luĭ de către Marcian, despre Sinodul de la Calcedonia (pag. 43), despre multe fapte din istoria eclesiastică şi apoĭ din cea bizantină: mórtea luĭ Marcian, Eufemia fiica luĭ, măritată după patriciul Antonie; apoĭ despre Leon Tracicul, istoria luĭ Leon Tracicul: cine erà? cum a ajuns la tron? luptele cu Genseric, cuceririle acestuia, lucrurĭ de carĭ ne putem da sémă şi din opera luĭ Amedée Thierry: *Le derniers temps de l'Europe d'Occident,* la care, în notă, ne trimite însuşĭ d-l Oeconomu.

De la pag. 43 până la pag. 56 tot istorie, numaĭ istorie bizantină. Avù, între aceste, tot timpul să se matureze Anastase. La 29 Iunie 470 el erà de 40 de anĭ şi, afară de *evenimentul* cu Teodosie II, răpit de cal, nu maĭ i se *întîmplă* alt eveniment. Acum este în corpul *excubitorilor.* Nu este vina luĭ Anastase că iar nu se ocupă d-l Oeconomu de dînsul, ci de Asper (pag. 57—59), că ne descrie alaiul cu care acest vitéz General merge la Curte, orĭ că, în perfectă cunoscinţă a archeologieĭ, autorul ne preumblă prin salele palatuluĭ. Nicĭ prin cap nu i-a trecut luĭ Anastase despre scopurile luĭ Trascaliseŭ în privirea luĭ Asper, de planul aceluia de a ucide pe acesta şi numaĭ, iar *fatalmente,* Anastase jócă un rol în acéstă ucidere. Autorul romanuluĭ apropie *fatalmente* pe Anastase de Trascaliseŭ, care va devenì, sub numele de Zenon, ginere Impĕratuluĭ, care-ĭ dă de soţie pe fiica sa Ariana. Trascaliseŭ devine protector luĭ Anastase şi-l alipesce de persóna sa, face din el un amic indispensabil, un confident, un soţ de petrecerĭ. Trebue de sigur să ajungă Anastase amic intim al luĭ Trascaliseŭ, pentru ca apoĭ să devină amantul femeeĭ protectoreluĭ sĕŭ. (Pag. 66.)

Iar trec câţĭ-va anĭ.

Trascaliseŭ petrece o viéţă desfrînată, cu bufonĭ, parasiţĭ, cu *frumosul* Triclinion. Ariana e nenorocită, dar nu denunţă tatăluĭ sĕŭ *faptele* bărbatu-sĕŭ, ca nu cum-va să-ĭ desmoştenéscă de corónă.

Nime maĭ bine decât d-l Oeconomu nu va descrie starea societăţiĭ bizantine, la ocasiunea scenelor de orgiĭ ale luĭ Trascaliseŭ. Anastase e părtaş la tóte aceste, dar el declară Arianeĭ că nu iea parte la ase-

menea orgiĭ decât ca să pótă priveghià pe Trascaliseŭ şi să-l maĭ opréscă pe povîrniş.

Acum autorul ne destăinuesce amorul luĭ Anastase pentru Ariana, amor pe care însă nu-l destăinuesce şi însăşĭ Arianeĭ, mĕsurând distanţa dintre el şi dintre acéstă fiică de Impĕrat. Numaĭ când erà singur, Anastase mĕsurà imensitatea iubiriĭ luĭ pentru Ariana: «*ea şi iarăşĭ ea*».

In vremea aceea Leon se bolnăvì şi, la mórte, lasă clironom tronuluĭ pe un copil de 4 anĭ. Trascaliseŭ, care nu erà numaĭ desfrînat, dar şi incest, întreţinênd relaţiunĭ intime cu Impĕrătésa Verina, e împins de acésta la tronul luĭ Leon. Verina, ajutată de autor, organiséză o punere în scenă originală: minorele clironom al tronuluĭ încoronéză însuşĭ pe Trascaliseŭ. (Pag. 72—76.) Acest *coup de théâtre* dă ocasiune d-luĭ Oeconomu la descrierĭ reuşite de solemnităţĭ, de procesiunĭ la Curtea bizantină.

Leon clironomul móre, otrăvit încetul cu încetul de Verina în folosul luĭ Trascaliseŭ, care aşà nu întârḑie a ajunge el Impĕrat.

D-l Oeconomu ne dă, în tóte acestea, pagine de istorie, dar eroul sĕŭ Anastase rĕmâne afară din scenă.

Trascaliseŭ devenit Impĕrat continuă viéţa sa desfrînată. Autorul ni-l arată cănindu-şĭ barba, dar îĭ înegresce făptuirile. Viéţa destrăbălată a luĭ Trascaliseŭ-Zenon obligă pe soţia sa Ariana să-l părăséscă şi să se retragă în palatul Hebdomon. Trascaliseŭ, pentru motive ce nu le prea înţelegem, voesce să se împace cu soţia sa şi pentru acésta alege pe Anastase, însărcinându-l să mérgă la Hebdomon să convingă pe Ariana de a se întórce la Curte.

Anastase ajunge *silenţiar* la Curtea împĕrătéscă. In acéstă calitate, el merge la Ariana. Acum autorul are din noŭ ocasiune de frumóse descrierĭ a camereĭ de culcare a Arianeĭ. Urméză declararea de amor a luĭ Anastase. (Pag. 92.) Ariana cedéză, dar autorul, cu multă pudicitate, evitéză pentru lector orĭ-ce scenă amorósă între Ariana şi eroul sĕŭ, mărginindu-se a ne spune că Ariana se întórce la Curtea imperială tocmaĭ când faimósa Verina, delăsată de Trascaliseŭ, se pregătià să-şĭ rĕsbune, luând alt amant şi adunând pe ereticiĭ nestorianĭ saŭ eftichianĭ pentru a înjghebà o rebeliune contra luĭ Trascaliseŭ-Zenon.

Acì iarăşĭ intră în exerciţiŭ pana istorică a d-luĭ Oeconomu. Rebeliunea isbutesce şi Trascaliseŭ cu Ariana şi cu amicul Anastase fug la Isauria. Verina încoronéză Impĕrat pe Patriciŭ, dar pe scurte ḑile, căcĭ Trascaliseŭ, ajutat de astă dată de Anastase, din causa dragosteĭ luĭ pentru Ariana, dar maĭ cu sémă sprijinit de Teodosie Amalul, că-

petenia Ostrogoţilor din Macedonia, rĕpune pe Vasilisc, ca şi pe Patriciŭ. Vasilisc, trădat de Generaliĭ sĕĭ, se refugiază într'o biserică, loc de asil. Trascaliseŭ jură că-l értă dacă va eşì din biserică, dar apoĭ îl închise cu soţia şi copiiĭ sĕĭ într'o cisternă, unde toţĭ periră. (Pag. 100.)

Trascaliseŭ, într'a doua a sa domnie, urmăresce din noŭ góne şi certe dogmatice. Anastase nu apare din noŭ decât în cortegiul proclamăriĭ decretuluĭ *enoticon*. Autorul află ocasiune nouă de descrierĭ de apartamente, a triclinuluĭ de aur, a Sfinteĭ Sofiĭ, a slujbeĭ bisericescĭ, a cortegiuluĭ imperial..... In acest gen cu deosebire isbutesce autorul, care pe paleta sa posedă un bogat colorit.

Dar Anastase numaĭ eroŭ de roman nu ni s'arată. El continuă în *ticnă* să se iubéscă cu Ariana maĭ mulţĭ anĭ. Nu-ĭ vorbă o iubià, după mărturia autoruluĭ, tot maĭ mult, dar în secret şi *bănuit numaĭ de sat, iar nu de bărbat.*

Numaĭ de-odată Trascaliseŭ se cuminţesce şi revine plin de iubire pentru Ariana. Acum Anastase e pe gândurĭ. Să ucidă pe bărbat? Recunoscinţa, care nu-l împedică de a iubì pe nevasta luĭ Trascaliseŭ, îl împedică de a-l ucide. Dar Ariana dorià să scape de Trascaliseŭ şi căută să înarmeze pentru acésta braţul amantuluĭ. Se vede că amorul e maĭ puţin puternic în sufletul luĭ Anastase, de óre-ce Ariana nu isbutesce cu înlesnire în scopul sĕŭ. Ba de isbutesce, făptuirea nu are spontaneitatea ce reclamă pasiunea şi, în tot casul, nu din causa iubiriĭ Arianeĭ se va întîmplà uciderea luĭ Trascaliseŭ. In loc de a urmărì pe Trascaliseŭ şi de a o disputà pe Ariana, Anastase se dedă la speculaţiunĭ teologice, face conferinţe în catedrală asupra doctrinelor luĭ Eftichie. Acéstă nouă fasă, în care bagă pe eroul sĕŭ, dă ocasiune d-luĭ Oeconomu să ne facă pe lung istoricul doctrinelor luĭ Manes. Patriarchul Accacie denunţă în fine pe Anastase la Impĕratul Trascaliseŭ, că predică eresiĭ în catedrală. Suveranul autorisă pe Accacie să nu maĭ permită luĭ Anastase continuarea predicelor, sub pedépsă de tundere ca un călugăr schismatic şi a fi legat pe piaţa Augusteonuluĭ şi dat de batjocură mulţimiĭ. (Pag. 125.)

La acest moment din viéţa luĭ Anastase se rapórtă treĭ aliniate, cu carĭ începe scrierea d-luĭ Oeconomu, pasagiŭ care, la locul unde a fost pus, constitue o adevĕrată enigmă. Autorul a credut că, începênd cu acea enigmă, va aţîţà curiositatea lectoruluĭ şi l va îndemnà să cetéscă maĭ departe lucrarea, ca să afle explicaţiunea enigmeĭ. Nu aveà nevoe d-l Oeconomu de asemenea *truc*, căcĭ lucrarea d-sale presintă pagine fórte frumóse şi atrăgĕtóre.

Ceea ce regretăm este, că eroul sĕŭ Anastase, inamorat nebun după

Ariana, n'o disputà luĭ Trascaliseŭ şi că, avênd, după declaraţiunĭ repeţite ale autoruluĭ, consciinţă de o mare menire în viitor, nu-l vedem făptuind de loc pentru realisarea aceleĭ menirĭ, mărginindu-şĭ tótă făptuirea sa de a-şĭ rĕsbunà contra sentinţeĭ date de Impĕrat, ca el să fie oprit de a maĭ ţinę conferinţe evtichiane în catedrală sub pedépsa maĭ sus amintită.

La acest moment din viéţa *ticnită* a luĭ Anastase ca amant al Arianeĭ, Trascaliseŭ, ca din senin începe a fi turmentat de o idee fixă: dorul de a aflà şi a-şĭ apropriă legendarul inel al Impĕratuluĭ Solomon. Anastase aţîţă în mintea luĭ Trascaliseŭ acest dor şi-ĭ arată posibilitatea de a-l avé. Autorul are ocasiune să facă o lungă digresiune, maĭ mult saŭ maĭ puţin istorică şi legendară, asupra aceluĭ inel al luĭ Solomon. Nicĭ noua intrigă a Impĕràteseĭ Verina, înţelésă cu Ilos, favoritul luĭ Trascaliseŭ, nicĭ fuga luĭ Ilos în Asia, nicĭ venirea luĭ cu óste în numele Verineĭ, nicĭ încoronarea de Impĕrat a luĭ Leonţiŭ, nicĭ intervenirea nouă a luĭ Teodosie în favórea luĭ Trascaliseŭ, nicĭ învingerea luĭ Ilos, uciderea luĭ şi a luĭ Leonţiŭ, ale căror capete fură purtate în suliţe pe stradele Constantinopoleĭ, nu scot din capul luĭ Trascaliseŭ idea fixă despre inelul luĭ Solomon. Pagine numeróse din lucrarea d-luĭ Oeconomu nu se ocupă decât de acest talisman. Fermăcătorĭ, ghicitorĭ mişună la Curtea luĭ Trascaliseŭ, consultaţĭ despre locul unde s'ar puté găsì inelul. In fine, Anastase declară că scie unde este acest talisman: el se află depus în mormîntul pregătit pentru Cripsus. De bucurie că o să aibă inelul, Trascaliseŭ dădù un mare banchet şi procură autoruluĭ ocasiunea de a-l descrie, dând şi lista de bucate, în care listă nu lipsesc *icrele de Scitia.*

Dar Anastase convinge pe Impĕrat, că numaĭ în secret va puté umblà la mormînt, căcĭ altmintrelea ar fi acusaţĭ de a fi profanat mormîntul luĭ Constantin-cel-Mare. La ḑi hotărîtă, iea în-taină cu el pe Trascaliseŭ şi plécă spre morminte. D-l Oeconomu descrie fantastica misteriósă călĕtorie a acestor doĭ ómenĭ prin trecĕtorĭ ascunse şi neumblate, în timp de nópte. Ajung la mausoleul luĭ Constantin-cel-Mare. Ocasiune nouă pentru autor de descriere a mausoleuluĭ şi a altor monumente funerare. (Pag. 178—189.) Printr'un mecanism de oţel, Anastase ridică greul capac al mausoleuluĭ şi înduplecă pe Impĕrat să intre el în mormînt, ca să afle inelul. După ce Trascaliseŭ a descins în mormînt, Anastase, tot vorbind cu dînsul, învîrte manivela şi închide capacul.

Acì este rĕsbunarea luĭ Anastase. Nicĭ rugăciunĭ, nicĭ ameninţărĭ nu scapă pe Impĕratul. «Un urlet înăbuşit, ca de fiară sĕlbatecă chinuită, care nu póte să-şĭ rĕsbune, se auḑì în fundul cenotafuluĭ...» (Pag. 191.)

Disparițiunea Impěratuluĭ rěmase ascunsă câte-va ḑile. Ariana plânse pe soțul eĭ după datorie și, în taină scoțênd cadavrul luĭ din cenotaf, îl înmormîntă cu pompă, iar amantul fu proclamat Impěrat, cu numele de Anastase Silențiarul.

Impresiunea mea la lectura acesteĭ opere a d-luĭ Ciru Oeconomu este, că d-sa nu a voit anume să scrie un *roman*, ci să găséscă un pretext plăcut pentru de a utilisà neîndoiόse și bogate cunoscințe ce posedă din istoria bizantină și de archeologia evomeḑială. Ast-fel «*Rěsbunarea luĭ Anastase*» presintă merite, de sigur, ca operă de istorie și, din acest punct de vedere, eŭ nu aș refusà s'o premieze Academia. Dacă însă ni s'ar cere să premiăm romanul, aș avé de făcut reserve. Din 194 de pagine ale acesteĭ scrierĭ, nu scim dacă ar rěmâné 30 anume relative la Anastase. Acesta nu ne intereséză ca protagonist, deșì auguriĭ nu aŭ lipsit luĭ Anastase încă din copilăria luĭ, deșì autorul ni-l arată destinat la marĭ evenimente, ba încă îl aflăm conscient de marĭ destine ce-l aștéptă. La mănăstirea S-ta Treime Anastase trece nebăgat în sémă, în slujbele de la Curtea imperială de asemenea, ca amant al Arianeĭ e fără pasiune și cu totul neinteresant, ca teolog n'are vreme să se ilustreze..... Nimic din ce caracteriséză un eroŭ de roman nu aflăm în viéța luĭ Anastase și *rěsbunarea luĭ* finalmente nu ni-l face simpatic măcar ca om vitéz și urmărind un scop în proporțiune cu crima.

Dacă făcurăm reserve în privința romanuluĭ, laude fără reservă aducem limbeĭ frumόse a scriitoruluĭ și condeiuluĭ sĕŭ de mult dejà apreciat de lumea nόstră literară.

I Pop-Reteganul, *Poveștĭ din popor. Sibiiŭ 1895.*
Raport de d-l Al. Roman.

Cartea d-luĭ I. Pop-Reteganul, de 216 pagine tipărite in-8°, cuprinde doue-ḑecĭ de poveștĭ (basme), cu precuvîntarea d-luĭ Z. Boiu, secretarul «Asociațiuniĭ transilvane», și la fine are adaus un «glosar» de provincialisme și cuvinte străine, cu explicarea sensuluĭ provincialismelor și a cuvintelor străine, precum și proveniența lor,—deșì nu la tόte cuvintele și nu esacte,— așà d. e. la «*vandărlăŭ*» se pune ori-

ginea germană, dar nu şi forma unguréscă, apoĭ la «*nimorig*» se dă sensul, dar nu şi originea maghiară, etc.

D-l I. Pop-Reteganul este cunoscut publiculuĭ şi Academieĭ Române din colecţiunile sale de poveştĭ trimise din când în când Academieĭ, care i-a dat şi ajutóre de îmbărbătare. Nu intru în analisa acestor poveştĭ, pentru că ele sunt cunoscute, precum şi modul de a le reproduce în limba vorbită de poporul român din ţinuturile de unde s'aŭ adunat (Ardél). Observ însă, că cartea ce ni se presintă la premiŭ *în sesiunea actuală a apărut în anul 1895 şi a fost premiată* şi tipărită de «Asociaţiunea transilvană». Prin urmare, atât din aceste consideraţiunĭ, precum şi din motivul că colecţiunea acésta este de maĭ puţină valóre literară, ea nu póte fi recomendată a obţiné premiul pentru care s'a presentat.

R. D. Rosetti, *Sincere. Poesiĭ. Bucuresci 1897.*
Raport de d-l **Anton Naum.**

Volumul, pe care d-l Radu D. Rosetti îl propune Academieĭ spre premiare, cuprinde, pe un numĕr de 84 pagine, 39 de poesiĭ. O parte din acéstă colecţiune sunt, după cum ne spune autorul însuşĭ, imitate de la poeţiĭ francesĭ: *Romanţu luĭ Ruy-Blas* după Victor Hugo, *Nerodie* după Heine, *Cerşetorul* după Richepin, *Rĕmâĭ* după Théophile Gautier, *Stanţele* tot după Théophile Gautier, *Veghea* după François Coppée. Cele-lalte sunt propriĭ ale inspiraţiuniĭ poetuluĭ şi sunt exclusiv poesiĭ de amor. Cetirea *Sincerelor* m'a ţinut sub idea că poetul este fórte tînĕr, dar vĕd că de acelaşĭ autor s'aŭ publicat până acum: *Poesiĭ, Foĭ de tómnă* (Feuilles d'automne), *Veneţia, Prosă, Epigrame, Din inimă, Stéua, Cartea dragostiĭ*, — vrea să dică, afară de *Sincere*, 8 volume.

Atât de tînĕr şi atât de îmbelşugat! Pentru ce nu? Naturile alese şi bine înzestrate nu aştéptă nicĭ odată mulţimea anilor, ca să arate ceea ce pot.

Cea întâiŭ poesie de amor, cu care poetul începe volumul sĕŭ, este întitulată *Douĕ córde* şi nu mi se pare tocmaĭ fericită. Iată-o:

Córda 'ntinsă pe vióră
Varsă note ce 'nfióră,

Insă orĭ şi cât s'avîntă,
Când se udă nu maĭ cântă.
Córda inimiĭ ce-şĭ plânge
Doru 'n lacrime de sânge,
De ce-o uḑĭ, maĭ mult s'avîntă,
Şi-atuncĭ şi maĭ bine cântă!

Córdă udă şi *de ce o uzĭ maĭ mult* ne daŭ imagine de un prosaism de tot josnic.

O altă poesie, întitulată *Inseparabiliĭ*, mi se pare şi maĭ jos. Ea începe cu cuvîntul *Dudue*:

Dudue, am vēḑut odată
Un fel de păserĭ minunate,
Căror le ḑic inseparabilĭ,
Căcĭ mor când sunt dispărechiate.

In poesiile acele în carĭ tînĕrul poet se inspiră direct din poeţiĭ pe carĭ i-am citat maĭ sus, Rosetti isbutesce maĭ bine. Cât pentru premiŭ, acesta nu póte fi acordat pentru începuturĭ ca acestea, — fiind prea mare. Tînĕrul poet îl va avé mai târḑiŭ negreşit, căcĭ talentul nu-ĭ lipsesce; dar trebue muncă şi timp pentru ca talentul să se desvolte.

I. G. Valentineanu, *Exilul Românilor în Rusia. Bucurescĭ 1896.* *Raport de d-l* A. D. Xenopol.

Mica broşură a d-luĭ Valentineanu, *Exilul Românilor în Rusia*, conţine o povestire a păţaniilor d-sale din anul 1854, când ocârmuirea ruséscă găsì de cuviinţă a-l interna pe d-sa, precum şi pe alţĭ câţĭ-va Românĭ, în unele închisorĭ din oraşele Rusieĭ europene. Păţaniile unuĭ om sunt tot-deauna interesante; dar povestirea lor nu póte, în tóte casurile, şi de sigur nu în acesta al d-luĭ Valentineanu, să merite a fi recompensată cu un premiŭ ca acel instituit de stat sub numele luĭ Eliade-Rădulescu. Sunt dar de părere să nu i se acorde premiul.

A. Vlahuță, *In vîltóre. Novele. Tîrgu-Jiŭ 1896.*
Raport de d-l Anton Naum.

Un volum în prosă, compus din 194 pagine, cuprinḑênd cincĭ-spreḑece novele şi şése bucăţĭ literare şi critice, aceste din urmă sub denumirea de «*Impresiĭ*», iar volumul întreg avênd titlul de «*In vîltóre*» este cartea pe care d-l A. Vlahuţă o propune Academieĭ pentru premiare cu Premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 leĭ.

D-l A. Vlahuţă este prea cunoscut publiculuĭ şi Academieĭ, pentru ca să vĕ vorbesc maĭ pe larg despre el. Cele dintâĭ poesiĭ ale sale, înlăturate la apariţiunea lor de la premiare, aŭ fost atât de bine primite de public şi multe din acele elegiĭ aŭ rĕmas în memoria iubitorilor de versurĭ, maĭ cu sémă elegia întitulată *Dormĭ în pace:*

Dormĭ, iubito, dormí în pace. N'am venit să-ţĭ tulbur somnul,
Nicĭ să plâng.... La ce-aş maĭ plânge pe-adormiţiĭ întru Domnul!

precum şi versurĭ ca aceste, în carĭ poetul se întrébă cu grijă de lipsa poeţilor şi de chemarea lor pe lume:

....Din florile vieţeĭ să alégă şi s'adune,
In neperitorul fagur adevĕr şi 'nţelepciune!
Unde ni-s entusiaştiĭ, visătoriĭ, trubaduriĭ,
Să ne cânte rostul lumiĭ şi spendorile naturiĭ?
Unde ni-s semĕnătoriĭ. generósele cuvinte,
Magiĭ ocrotiţi de stele, mergĕtoriĭ înainte,
Sub credinţele sfărmate şi sub pravilele şterse
Ingropând vechea durere, cu-a lor cântec să reverse
Peste inimile nóstre mângâiere şi iubire
Şi cuvîntul lor profetic, inspirata lor privire,
Valurile de 'ntunerec despicându-le în douĕ,
Splendidă 'naintea nóstră să ne-arate o lume-nouă!

Versurĭ de factura acésta sunt de tótă lauda şi în privinţa formeĭ şi în privinţa fonduluĭ.

La publicarea celor întâĭ poesiĭ ale d-luĭ Vlahuţă, critica nepărtinitóre şi sinceră i-a însemnat un loc distins în rîndurile versuitorilor carĭ s'aŭ ivit de la Eminescu încóce, iar detractoriĭ sĕĭ aŭ mers până a face din el un imitator direct al poetuluĭ *Epigonilor*.

Elementul dramatic domnesce în tóte novelele sale; e adus totdeauna în mod fatal de către poet şi, din causa — negreşit — a cadruluĭ îngust al noveleĭ, adesea deslegarea drameĭ se face repede, în cât cetitorul se simte sguduit pe neaşteptate, rĕmâind numaĭ cu o amărăciune cu care n'aĭ fi vroit să rĕmâĭ.

Miron, eroul uneia din novelele acestea, se convinge că femeia luĭ l'a trădat; furios, Miron o alungă. Novelistul ni-l arată, chiar de la cele întâĭ rîndurĭ ale noveleĭ, stând pe o bancă retrasă la şosea şi uitându-se cu melancolie la frunzele galbene carĭ cad şi la ciorile carĭ se lasă pe pajiştea uscată. — Erà tómnă. Chinul luĭ Miron este acesta: «Cum de n'a simţit el maĭ de mult» şi «unde o fi ea acum»? Unde o maĭ fi fost ea atuncĭ, la ce-l maĭ puteà interesà, de óre-ce erà bine hotorît să nu erte? Dar de ce n'a simţit el maĭ de mult, o! acésta este cestiunea!.... Miron e naiv şi burghes. El pare a nu fi auḑit nicĭ odată de proverbul poporal, că *bărbatul nu scie ce scie satul.* Admirabila înţelepciune poporală de mult a explicat fenomenul acesta, — şi Dumneḑeŭ scie numaĭ până la ce grad aceste catastrofe familiare aŭ devenit endemice, — cu condiţiune ca bărbatul să afle tocmaĭ după ce tótă lumea scie saŭ să nu afle nicĭ odată. Miron trăise cu dînsa patru anĭ, nicĭ nu simţise de trădare. Din contra, novelistul ne descrie admirabile scene de iubire şi simpatie ce existase între eĭ. Miron scóte un petec de hârtie şi iată ce cetì: «Nu mĕ maĭ aşteptà, căcĭ am plecat pentru tot-deauna cu *el*». Acum timpul trecuse, despărţirea formală erà făcută Liber şi desfăcut de ea prin lege, Miron se bucurà de o perfectă linişte sufletéscă şi se bucurà maĭ mult că este în ajunul de a începe o nouă viéţă, dar iată că într'o ḑi o întîlnesce în Cismegiŭ, — ce infern este Cismegiul acesta! O scenă duiósă se petrece între copil şi mama culpabilă.

Soţia trădătóre, adresându-se la el, îĭ ḑice: «— Pot să-ţĭ vorbesc?»

«*Miron:* — Poftim.» (Acest *poftim* strică tot!)

«— Sciŭ câtă dreptate aĭ să mĕ urăscĭ şi să mĕ dispreţuescĭ, ḑice ea... dar vreaŭ să-ţĭ spun tot.

«*Miron:* — Nu pot, Dómnă, să te ascult aicĭ ne vede lumea.

«*Dómna:* — Spunem unde să viŭ.

«*Miron:* — Vino astă séră la 8 la şosea.»

Iată-ĭ séra la locul de întîlnire. Miron este pregătit cu frase vindicative şi înţepĕtóre — (mĕ întreb de ce? ... orĭ rupsese, orĭ nu rupsese împreună; orĭ este un om serios Miron, orĭ nu). Dar explicaţiunea începe:

«— De ce nu mĕ erţĭ? începe ea.

«— Te-am ertat de mult, rĕspunde Miron.

«Dar dómna începe a plânge cu hohot. Şi imediat un şivoiŭ de frase pline de amară căinţă lovesc auḑul luĭ Miron.

«— Iea-mĕ, du-mĕ unde sciĭ, fă ce vreĭ să facĭ din mine, strigă ea; fie-ţĭ milă şi értă-mĕ.

«Miron se ţine bine şi refusă.

«— Şĭ n'aĭ să mĕ primescĭ nicĭ odată? întrebă ea.

«— Nicĭ odată, rĕspunse Miron.

«— Atuncĭ adio.

«Şi plécă.»

Miron intră sdrobit acasă.

Servitórea intră şi-ĭ dă o scrisóre. Erà scrisóre de la dînsa; iată ce-ĭ ḑiceà:

‹Am făcut o încercare şi-mĭ pare bine că n'a isbutit. Să-ţĭ spun drept, nu te-am iubit nicĭ odată. Omul pe care-l iubesc, pe care-l ador, îmĭ face viéţa atât de fericită, că nicĭ nu vreaŭ să mĕ maĭ gândesc la ceĭ patru anĭ perduţĭ în compania unuĭ egoist anost, fanfaron şi ridicul. Află că te dispreţuesc şi mĕ stric de rîs de aerele tragice şi importante, pe carĭ vreĭ să ţi le ieĭ faţă cu mine. Acesta-ĭ ultimul meŭ cuvînt. Elena»

«— Săraca!... strigă Miron aprinḑêndu-şĭ ţigara, de-ar sci ea cât bine mi-a făcut cu scrisórea asta!»

Atuncĭ óre nu erà maĭ bine să se sfîrşéscă comedia la Cismegiŭ?....

Cam în spiritul acesta sunt concepute maĭ tóte novelele d-luĭ Vlahuţă. Alt-fel, stilul este limpede şi curat, cetirea se face uşor; delicate analise sufletescĭ ţes adese dramele sale. Adese neologisme netrebuitóre îĭ es din condeiŭ din repeḑiciune, negreşit. Romancier, novelist, poet în cele dintâĭ volume, exclusiv în cariera literară, jurnalist, d-l Vlahuţă merită un premiŭ din partea Academieĭ. Rĕmâne însă ca d-vóstre să vĕ pronunţaţĭ asupra incidentuluĭ următor: Academia, sunt acum doĭ anĭ, din propria sa iniţiativă, a rugat, prin votul sĕŭ, pe d-l Vlahuţă să bine-voiască a intrà printre membriĭ sĕĭ corespondenţĭ. La acéstă dorinţă a sa, d-l Vlahuţă a găsit de cuviinţă să respingă acéstă alegere, publicând încă prin jurnalele ḑileĭ motivele mîndruluĭ sĕŭ refus.

Am creḑut de odată că, prin trimiterea cărţiĭ sale spre premiare anul acesta, d-l Vlahuţă ar voì astăḑĭ să se apropie de Academie; dar cetind «impresiunile» sale de la sfîrşitul volumuluĭ, m'am convins cu surprindere că acéstă apropiere este numaĭ exclusiv în interesul premiuluĭ, iar în ceea ce privesce opiniunea sa asupra acestuĭ corp, ea n'a perdut nimic din dispreţul sĕŭ de altă dată, căcĭ iată ce găsesc scris la pag. 171 a volumuluĭ sĕŭ:

«Cine nu-ĭ scriitor, şi încă distins, în ţéra acésta blagoslovită, în care *Românul se nasce poet!* Şi când ca să daĭ de o idee, de o frasă ca lumea, trebue să-ţĭ stricĭ ochiĭ şi vremea rĕsfoind téncurĭ de reviste şi de cărţĭ romănescĭ, nu sciŭ, ḑĕŭ, ce curagiŭ îţĭ maĭ rĕmâne să contribuĭ

la desfacerea acesteĭ literaturĭ suspecte! E lesne să ne indignăm şi să facem frase frumóse pe subiectul nepĕsăriĭ publiculuĭ nostru. Dar să nu uităm că publicul acesta prea a fost păcălit, prea de multe orĭ s'a fript cu ciorba fără bucăţele a nenumĕraţilor noştri pescuitorĭ de rime şi de glorie. Iată de ce e aşà de neîncreḑĕtor, iată de ce talentele tinere trebue să stea mult şi să bată la pórta atenţiuniĭ şi simpatieĭ luĭ, până să le deschidă.

«Numaĭ aşà ne explicăm cum poesiile luĭ Coşbuc, Artur Stavri, Gheorghe din Moldova străbat aşà de greŭ şi de încet. In adevĕr, care ar fi marca, mijlocul de a te orientà pe ce să puĭ mâna ca să nu te frigĭ? Strigătul afişelor, reclama gazetelor, laudele prietenilor, orĭ póte stampila nemuritorilor, ‹*încoronarea Academieĭ*»? Nu-ĭ aşà că maĭ ales de acéstă din urmă blagoslovenie vĕ vine să rîdeţĭ? Şi mie...»

Atuncĭ cugetarea d-luĭ Vlahuţă este limpede: Premiŭ da, dar membru nu. Semnificativ «distinguo . Şi pe când ómenĭ bĕtrânĭ, cu carĭ ţéra acésta se mîndresce în politică, în literatură, în sciinţe, — pe când ómenĭ vestiţĭ din Academiile altor ţĕrĭ, mult maĭ înaintate decât a nóstră, se cred onoraţĭ cu asemenea alegere şi o primesc cu politeţă, d-l Vlahuţă singur ne spune curat: «*M'aţĭ ales membru, dar nu primesc. Singurul lucru ce-l aveţĭ bun sunt premiele; iată pentru ce mĕ presint*».

Ciudat şi regretabil!

Dr. Luca, *Procedee pentru explorarea reflexelor tendinóse. Bucurescĭ 1896.*
» » *Băile de mare de la Constanţa. Constanţa 1896.*
Raport de d-l **Dr. V. Babeş.**

In deceniul din urmă s'a desvoltat la noĭ în ţéră o literatură medicală originală destul de bogată şi există anume monografiĭ de valóre, ale căror autorĭ însă nu prea concuréză la premiele Academieĭ. Cele două lucrărĭ, despre carĭ am onóre a raportà, fac excepţiune de acéstă omisiune regretabilă.

Lucrarea întâia se ocupă cu un fenomen important pentru diagnosticul bólelor nervóse, care constă în provocarea mişcărilor involuntare prin o uşóră lovire a tendónelor respective. In anumite bóle nervóse, aceste mişcărĭ sunt exagerate; în altele, ele sunt micşorate saŭ lipsesc cu totul.

D-l Dr. Luca a căutat să perfecţioneze acest mod de examinare prin

o repeḑiciune maĭ mare şi derangiând cât se póte de puţin, dând tot de-odată metódeĭ o precisiune maĭ mare.

Diferite reflexe sunt expuse în mod sistematic, cu explicaţiunile anatomice şi mecanice ale acţiuniĭ muşchiuluĭ respectiv, şi autorul, prin o bogată experienţă personală, amplifiază cunoscinţele nóstre asupra însemnătăţiĭ acestuĭ semn de diagnostic.

Figurile intercalate în text sunt originale, clare şi instructive.

Cu tóte aceste, studiul de faţă este cam restrîns şi, autorul neîngrijind literatura cestiuniĭ, nu ne putem orientà bine asupra părţiĭ ce-ĭ aparţine în propriŭ.

Din aceste consideraţiunĭ, trebue să admit lucrarea d-luĭ Dr. Luca ca meritósă şi propun a se acordà autoruluĭ o încuragiare de 1.500 Leĭ din Premiul Adamachi.

*

A doua lucrare a aceluiaşĭ autor este de o importanţă maĭ mică. Este o descripţiune scurtă, dar destul de consciinţiósă, a băilor de mare de la Constanţa. D-l Dr. Luca vorbesce în general de importanţa băilor de mare din punctul de vedere al hidroterapieĭ, al aeruluĭ de mare, al valurilor şi al temperatureĭ; dă poveţe în ceea ce privesce băile de mare, de nisip, durata băiĭ şi indicaţiunile terapeutice. Tóte aceste sunt resultatul unor studiĭ seriόse ale literaturiĭ balneare şi ale experienţeĭ proprie, fără însă să formeze un studiŭ sciinţific original saŭ critic. Avem a face cu un produs al literaturiĭ balneare maĭ serios decât obicĭnuitele descripţiunĭ interesate ale staţiunilor balneare; dar, chiar prin felul eĭ, scrierea nu póte avé pretenţiunea de a formà obiectul unuĭ premiŭ academic.

I. Manliu, *Povăţuitorul limbeĭ române în clasele primare. Bucuresciĭ 1896.*

Raport de d-l **A. D. Xenopol.**

Cartea d-luĭ I. Manliu: *Povăţuitorul studiuluĭ limbeĭ române* (1 vol. in-8°, de 704 pag.), este un soiŭ de enciclopedie a studiuluĭ acesteĭ limbĭ. In introducere, d-l Manliu găsesce că clasicismul a fost pricina neîngrijiriĭ, în care s'a lăsat până acum studiul limbeĭ române. Lucru

curios, d-l Manliu atribue desastrul Franciei din 1871 părăsirii studiului limbei francese şi prea marei desvoltări a studielor clasice, iar triumful Germaniei îl atribue îndeletnicirii celei serióse cu limba maternă, - ca şi când clasicismul nu ar înflorì maĭ cu deosebire în Germania, iar limba francesă nu ar alcătuì studiul cel maĭ de căpetenie al liceelor francese! Corpul lucrăriĭ este, putem ḑice, o gramatică desvoltată a limbeĭ române, lucrare de merit şi căreia ar fi nimerit a i se da o încuragiare din partea Academieĭ.

COMISIUNEA PREMIULUI STATULUI LAZAR PE 1897.

«STUDIUL VINURILOR DIN ROMÂNIA etc»

Raportul Comisiuniĭ asupra lucrărilor presentate la concurs.

Domnilor colegĭ,

Subiectul pus la concurs pentru acest premiŭ este: «Studiul vinurilor din România din punct de vedere economic şi al composiţiuniĭ lor chimice».

Modul cum trebuià tractat acest subiect a fost precisat întru cât-va prin raportul Comisiuniĭ însărcinate de d-vóstre la 1893 cu cercetarea lucrărilor intrate atuncĭ la concurs. Comisiunea exprimà în special dorinţa, ca să se facă «descrierea podgoriilor în raport cu situaţiunea şi exposiţiunea lor, cu natura soluluĭ, cu diversele varietăţĭ de viţe cultivate, cu producţiunea atât din punt de vedere al calităţiĭ cât şi al cantităţiĭ; să se expună partea comercială a cestiuniĭ etc. Din punct de vedere chimic, să se analiseze atât solurile cât şi vinurile.»

Voiŭ analisà pe scurt lucrările presentate anul acesta la concurs, pentru ca d-vóstre să fiţĭ puşĭ în posiţiune de a judecà întru cât ele aŭ corespuns aşteptărilor Academieĭ şi întru cât autoriĭ lor pot merità recompensa la care aspiră.

Aceste lucrărĭ sunt în numĕr de două:

1. Manuscriptul No. 1 purtând ca motto: «Prin răbdare şi stăruinţă se póte face cevà» şi
2. Manuscriptul No. 2 purtând ca motto: «Cunósce-te pe tine însuţĭ.»

I.

In manuscriptul No. 1, după o scurtă introducere, autorul studiază proprietatea nóstră vinicolă, dând óre-carĭ informaţiunĭ generale asupra dijmeĭ saŭ otaşniţeĭ plătite proprietarilor soluluĭ de către proprietariĭ viilor supuse acestuĭ regim, cum şi asupra preţurilor cu carĭ aceste viĭ sunt vîndute.

Capitolul următor este întitulat: «*Regiunile agricole și clima României în raport cu viticultura eĭ*». Din cele ce cetim în acest capitol, suntem nevoițĭ să conchidem că cunoscințele autoruluĭ asupra geografieĭ și asupra climeĭ Românieĭ sunt fórte mărginite. Așà, după d-sa, Carpațiĭ din România «aŭ o înălțime maximă de 2.720 m.» și acéstă înălțime «este atinsă de muntele Ceahlăul saŭ Pionul». Vorbind de clima Românieĭ, d-sa nicĭ nu amintesce măcar lucrările Institutuluĭ nostru de meteorogie. Cu tóte aceste, în importantele publicațiunĭ ale acestuĭ Institut, precum și în acele făcute maĭ demult de Academie, d-sa puteà să găséscă elementele necesare din carĭ să facă apropierĭ pline de interes între condițiunile climaterice ale diverselor regiunĭ ale țěriĭ și între cultura vițeĭ.

Autorul este de asemenea fórte puțin în curent cu cunoscințele ce posedem asupra constituțiuniĭ geologice a soluluĭ nostru. Așà, el ne afirmă că «formațiunea geologică pe care *se exercită*..... viticultura în România..... aparține diluviuluĭ saŭ terenurilor cuaternare». Faptul póte fi esact pentru unele podgoriĭ, însă el e departe de a fi general.

In capitolul IV găsim un studiŭ bine făcut asupra «*Varietăților de pómă saŭ strugurĭ aflațĭ în cultură*». Autorul descrie 24 varietățĭ de viță albă și 14 varietățĭ de viță négră din viile de la Orevița, Drăgășanĭ, Mihălescĭ (Vlașca), Odobescĭ, Nicorescĭ, Gohor (Tecuciŭ) și Cotnarĭ. Din cetirea acestor descrierĭ te poțĭ convinge, că ele sunt făcute de un om competent în materie, în urma unuĭ studiŭ consciințios. In o serie de 26 de planșe sunt reproduse în desemnurĭ bine esecutate formele foilor luate de la mijlocul butuculuĭ, carĭ, după autor, constituesc un caracter distinctiv din cele maĭ constante ale varietăților. Ar fi fost de dorit ca, alăturea cu desemnurile foilor, să avem și pe ale strugurilor, căcĭ după forma și culórea lor se recunosc în practică varietățile.

Tot cu privire la studiul varietăților, găsim, în o altă parte a manuscriptuluĭ, determinarea cantitățiĭ de cenușă provenind din arderea lemnelor a 19 varietățĭ de viță de la Nicorescĭ. Diferența între aceste cantitățĭ este fórte mare; ea se ridică la raportul de 1: 2 de la o varietate la alta. Așà, pe când vița de pómă verde nu lasă decât 2,233 % cenușă, acéstă cifră se urcă la 4,408 pentru acea de pómă córnă. Analisa completă cantitativă a fost făcută asupra unuĭ amestec al tutulor cenușelor și s'a găsit că ele cuprind:

10,607 %	Ph^2O^5
23,110 %	K^2O
3,207 %	Na^2O

Studiele de natura acésta sunt fórte importante şi ne-ar puté conduce la resultate practice din cele maĭ folositóre pentru cultura viţeĭ, dacă ar fi sistematic făcute şi complete. Aşà, ar trebuì să avem, pentru fie-care varietate, analisa cantitativă a cenuşeĭ şi în acelaşĭ timp analisa terenuluĭ în care se cultivéză, precum şi natura, calitatea şi analisa vinuluĭ produs. Din asemenea date am puté căpĕtà informaţiunĭ preţióse asupra natureĭ pămînturilor, în carĭ putem cultivà cu profit diferitele varietăţĭ de pómă, şi la nevoe asupra îngrăşămintelor, cu carĭ putem ajutà acéstă cultură. Semnalăm cu plăcere idea ce a avut autorul memoriuluĭ de a întreprinde ast-fel de cercetărĭ, regretând că nu le-a dus îndestul de departe, pentru a puté trage din ele tot folosul la care suntem în drept a ne aşteptà.

In capitolul următor, autorul se ocupă în mod cu totul superficial cu cultura viţeĭ şi prepararea vinuluĭ, dând asupra acestor subiecte numaĭ óre-carĭ indicaţiunĭ generale.

Tot în mod superficial sunt tractate şi cestiunile relative la producţiunea, preţul şi comerciul vinurilor, carĭ forméză obiectul capitoluluĭ VI. Autorul dă óre-carĭ date asupra producţiuniĭ vinurilor şi asupra preţuluĭ lor, fără a arătà isvorul de unde le-a luat. El nu este în curent cu datele statisticeĭ oficiale şi, în privirea comerciuluĭ exterior, nu utiliséză publicaţiunile Ministeriuluĭ de Finanţe decât până la 1889.

Ultima parte a manuscriptuluĭ este consacrată studiuluĭ chimic al vinurilor.

Autorul ne dă în acéstă privinţă atât analise de musturĭ cât şi analise de vinurĭ.

In privirea musturilor, găsim treĭ tablourĭ resumând datele analiliselor:

1. Tabloul No. 1, pe care autorul nu scim din ce causă îl pune în capitolul întitulat «*Generalităţĭ asupra culturiĭ vieĭ*». Intr'însul sunt notate resultatele analiseĭ a 8 musturĭ fabricate cu 8 varietăţĭ deosebite de strugurĭ, provenind de la Drăgăşanĭ, în lunile August, Septembre şi Octobre.

2. Tabloul No. 4, cuprinḑênd:

a) Analisele a 8 musturĭ de la Drăgăşanĭ făcute cu aceleaşĭ varietăţĭ de strugurĭ ca şi acele din tabloul No. 1;

b) Analisele a 9 musturĭ făcute din 9 varietăţĭ de strugurĭ, provenind de la Slatina (Clocociov, Olt);

c) Analisele a 18 musturĭ făcute cu 18 varietăţĭ de strugurĭ, provenind de la Cósta-Lupeĭ (Nicorescĭ, Tecuciŭ);

3. Tabloul No. 5, cuprin̦ḑênd analisele a 19 musturĭ de la Nicorescĭ şi a 8 musturĭ de la Mihălescĭ (Vlaşca);

In aceste analise autorul a determinat:

1. Cantitatea de bóbe şi de ciorchină cuprinse în 100 părţĭ de strugurĭ;

2. Cantitatea de tescovină şi de must cuprinse în 100 părţĭ de bóbe;

3. Gradele sacharimetrice, greutatea specifică, cantitatea de zachăr, aciditatea şi, pentru musturile din tabloul No. 4, cenuşa, drojdia şi tartraţiĭ.

In privirea tuturor acestor analise vom observà, că autorul nu ne arată în mod positiv şi precis nicĭ metódele întrebuinţate, nicĭ condiţiunile în carĭ aŭ fost fabricate musturile; anul recolteĭ însuşĭ este îndoios.

In special analisele cuprinse în tabloul No. 5 aŭ fost făcute asupra unor musturĭ, carĭ aŭ fost salicilate pentru a se păstrà, lucru nepermis într'o lucrare sciinţifică.

Dacă examinăm maĭ de aprópe cifrele cuprinse în tablourĭ, găsim în ele anomaliĭ şi nepotrivirĭ, pe carĭ nu ni le putem explicà şi asupra cărora autorul nu ḑice măcar un singur cuvînt, ca şi cum nu le-ar fi observat.

Aşà, în tabloul No. 5, găsim că mustul fabricat din póma păsăréscă de la Nicorescĭ are 20,35 grade zacharimetrice şi, cu tóte aceste, greutatea % de zachăr nu este decât 14,69. Este evident, că ne aflăm aicĭ în faţa unuĭ fapt anormal, a căreĭ explicare ar fi trebuit să fie căutată, şi acésta cu atât maĭ mult cu cât în tabloul No. 4 vedem că mustul fabricat cu aceeaşĭ pómă păsăréscă de la Nicorescĭ are,— pentru 22,3 grade zacharimetrice, — 19,84 % zachăr, cifre carĭ sunt normale.

Comparând analisele musturilor de la Drăgăşanĭ, cuprinse în tabloul No. 1 luna Octobre, cu acele din tabloul No. 4, găsim, pentru aceleaşĭ speciĭ de strugurĭ de la Drăgăşanĭ, nepotrivirĭ, pe carĭ nu scim la ce să le atribuim. Aşà, mustul din póma Braghina îl găsim în tabloul No. 1 Octobre, cu 23,4 grade zacharimetrice şi 20,86 % zachăr, pe când în tabloul No. 4 el are 27 grade zacharimetrice cu 23,23 % zachar.

Mustul din Gordan are în tabloul No. 1 Octobre 18,7 grade zacharimetrice cu 16,25 % zachăr, pe când în tabloul No. 4 el are 22,8 grade zacharimetrice şi 20,17 % zachăr.

Aceste deosebirĭ sunt prea marĭ; ele ar fi trebuit să atragă atenţiunea autoruluĭ şi să-l îndemne să cerceteze causa lor. Cifrele analiselor sunt importante numaĭ prin învĕţămintele ce putem trage dintr'însele.

Sunt datorite óre aceste diferenţe faptuluĭ, că musturile analisate proveniaŭ din recolte din anĭ deosebiţĭ? In casul acesta autorul trebuià să ne spună acésta şi să ne arate condiţiunile climaterice, carĭ aŭ făcut ca aceeaşĭ specie de strugurĭ, cultivată în aceeaşĭ vie, să dea cantităţĭ de zachăr, carĭ variaŭ cu 20 % dintr'un an în altul.

Faptul acesta trebuià cu atât maĭ mult să atragă atenţiunea autoruluĭ cu cât, pentru musturĭ fabricate din alte varietăţĭ de strugurĭ, găsim în ambele tablourĭ cifre aprópe identice saŭ chiar maĭ marĭ în tabloul No. 1.

Aşà, mustul din viţa Bordeaux este trecut în tabloul No. 1 cu 23,4 grade zacharimetrice şi 20,86 % zachăr, pe când în tabloul No. 4 el are 22,8 grade zacharimetrice şi 20,33 % zachăr.

Dacă pentru Braghină şi Gordan, condiţiunile climaterice ale anuluĭ în care aŭ fost recoltate musturile analisate în tabloul No. 1 aŭ făcut să scadă cantitatea de zachăr până la 20 %, cum se face că aceleaşĭ condiţiunĭ aŭ făcut ca acéstă cantitate să devină maĭ mare pentru mustul din Bordeaux?

Este evident, că ne aflăm acì în faţa unuĭ fapt, care merită un studiŭ special, dacă nu cum-va este datorit uneĭ erorì de experienţă.

Cu privire la studiul composiţiuniĭ vinurilor nóstre, manuscriptul cuprinde douĕ tablourĭ:

1. Tabloul No. 6, în care sunt resumate datele analiselor a 32 de vinurĭ, provenind din fermentarea musturilor de la Slatina, Drăgăşanĭ şi Nicorescĭ, preparate după cum am vĕḑut fie-care cu o varietate deosebită de strugurĭ, musturĭ a căror composiţiune erà dată în tabloul No. 4;

2. Tabloul No. 7, în care sunt resumate datele a 51 analise de vinurĭ, provenind din deosebite podgoriĭ şi trimise autoruluĭ spre analisare de către producĕtorĭ.

Dacă examinăm maĭ de aprópe cifrele cuprinse în aceste tablourĭ, găsim între dînsele anomaliĭ şi maĭ neexplicabile decât acele ce le-am întîlnit în analisele de musturĭ.

Să luăm un exemplu:

Vinul preparat cu varietatea de strugurĭ Berbecel din Olt este trecut în tabloŭ ca cuprinḑênd:

Alcool (volume) % . .	12
Extract (grame la litru)	45,48
Glicerină » » »	10,11
Zachăr, (procent). . .	4,8066

Inainte de tóte, vom observà că cantitatea de 45,48 grame de ex-

tract la litru ni se pare prea mare; ea nu este atinsă decât de vinurile grele şi dulcĭ. Din tóte analisele ce avem asupra vinurilor nóstre resultă, că ele sunt caracterisate prin o cantitate mijlocie de extract, inferióră vinurilor străine. Din acéstă causă chiar, întimpinăm dificultăţĭ la vinderea lor în străinătate, unde sunt considerate ca falsificate.

Cifrele acesteĭ analise ne vor apăré şi maĭ neadmisibile, dacă le vom comparà cu acele ale analiseĭ mustuluĭ din fermentarea căruia a provenit vinul. In adevĕr, în tabloul No. 4 găsim că mustul din Berbecel de la Olt cuprinde 23,21% de zachăr. Se scie însă, că 100 părţĭ zachăr, fermentând, pot produce aprópe 48 procente alcool. Vinul provenind din fermentarea completă a acestuĭ must ar fi putut cuprinde cel mult 11,14% alcool. Din analisa citată însă resultă, că el are 12% alcool şi că i-aŭ maĭ rĕmas 4,8 % zachăr nefermentat. Acésta este absolut neadmisibil.

II.

Să trecem acum la manuscriptul No. 2.

El este împărţit în două părţĭ: partea I cuprinde «*Studiul vinurilor din România din punct de vedere economic* ; partea a doua tractéză despre ‹ *Composiţiunea chimică a vinurilor din România* ›.

In partea întâia, autorul face un bun resumat al datelor statistice oficiale relative la întinderea viilor, valórea şi costul cultureĭ lor, la producţiunea vinuluĭ, la comerciul cu vin, strugurĭ şi producte derivate, şi în fine la consumaţiunea vinuluĭ. Pentru a tractà aceste diverse cestiunĭ, el s'a servit nu numaĭ de lucrările publicate, începênd de la cele maĭ vechĭ, precum statistica luĭ Ion Ionescu şi a luĭ Marţian, şi până la ultimele publicaţiunĭ ale Biurouluĭ Statistic, de publicaţiunile Ministeriuluĭ de Finanţe până la 1894, dar se pare că şi biurourile Ministeriuluĭ de Domeniĭ nu aŭ avut secrete pentru d-sa, căcĭ, pe icĭ şi colo, întîlnim în scrierea sa informaţiunĭ inedite, carĭ i-aŭ fost comunicate din dosarele oficiale.

Este fără îndoială meritoriŭ de a concentrà şi a coordonà tóte faptele adunate de administraţiune în un lung şir de anĭ şi apoĭ de a le expune în mod clar într'un memoriŭ. Atâta însă nu este de ajuns.

Pentru ca tóte aceste fapte să aibă o adevĕrată valóre, pentru ca ele să ne inspire încredere şi să ne facă să admitem conclusiunile trase dintr'însele, ele trebuesc verificate, controlate prin investigaţiunĭ personale, ele trebuesc supuse uneĭ critice rigurróse.

In privinţa acésta, lucrarea presentată Academieĭ este cu totul insuficientă.

Vom cità un exemplu:

Autorul tractéză în § 6 al cap. III cestiunea fabricăriĭ şi comerciuluĭ aciduluĭ tartric şi tartruluĭ brut, ce se pot extrage din drojdia de vin El observă maĭ întâiŭ cu drept cuvînt, că vinurile nóstre ar puté să ne dea din productele lor secundare un milion de kilograme de acid tartric. Cu tóte aceste, examinând statistica comerciuluĭ nostru exterior publicată de Ministeriul de Finanţe, constată că noĭ importăm acid tartric în loc de a exportà. De acì conchide, că noĭ aruncăm drojdiile, ca şi tescovina, fără a le utilisà, că «nu avem fabricĭ de acid tartric saŭ alte fabricĭ de producte chimice carĭ să foloséscă drojdiile, tescovina şi tirghia pentru fabricaţiunea de acid tartric pur», şi sfîrşesce exprimând opiniunea, că «ar fi timpul ca să se înfiinţeze şi la noĭ fabricĭ de asemenea natură». Şi atâta tot.

Cercetând maĭ de aprópe cifrele ce însuşĭ reproduce după «Comerciul exterior», găsim că de la 1884 noĭ am început a exportà cantităţĭ de tartru brut, carĭ aŭ mers crescênd până la 1888, pentru a descresce apoĭ din an în an şi a cădé aprópe cu totul la 1891. Aşà, avem pentru tartru:

	Import	Export
In 1882	7.611	—
» 1883	8.462	30
» 1884	6.901	9.909
» 1885	8.306	10.507
» 1886	19.404	76.218
» 1887	20.509	121.278
» 1888	22.764	163.630
» 1889	10.417	104.114
» 1890	11.737	35.394
» 1891	38.464	13.008

Cum se puteà explicà acest fapt?

Iată explicarea ce ne dă autorul: «Neexistând fabricĭ..... negreşit că cantităţile de acid tartric ce figuréză în statistică ca exportate trebue să fie din cele importate de noĭ din alte ţërĭ.»

Explicarea ar fi bună, dacă nu am avé şi cifrele de import pentru aceiaşĭ anĭ, şi din aceste cifre resultă, că cea maĭ mare cantitate de tartru importat în aceştĭ anĭ este 22.764 kilograme.

Este evident, că nu din aceste 22.000 kilograme importate puteam să exportăm în acelaşĭ an 163.000 kilograme. Acésta nu se puteà face decât

cu o producţiune în ţéră. Dacă autorul ar fi examinat maĭ de aprópe cifrele pe carĭ ni le dă, dacă nu s'ar fi mărginit să reproducă fără discernămînt numaĭ informaţiunile oficiale, pe carĭ se pare că le aveà cu dărnicie, ci le-ar fi examinat maĭ de aprópe, ele l'ar fi pus pe cale de a aflà că s'aŭ făcut, tocmaĭ între aniĭ 1884 şi 1890, încercărĭ seriόse pentru a întemeià în ţéră industria aciduluĭ tartric şi a tartraţilor, că chimiştĭ distinşĭ ca Cosiner aŭ luptat timp de maĭ mulţĭ anĭ şi că aŭ fost nevoiţĭ să cadă sub loviturile regulamentelor oficiale şi ale tarifelor vamale.

Am puté înmulţì exemplele, din carĭ reiese că partea de cercetărĭ personale în acéstă lucrare de adunare de acte oficiale este cu totul neînsemnată.

Impresiunea generală ce-ţĭ lasă cetirea acestuĭ memoriŭ este, că autorul a studiat viile nóstre din cabinetul sĕŭ, cu ajutorul lucrărilor făcute de alţiĭ.

După cum am observat la început, Comisiunea d-vóstre de la 1893 exprimase dorinţa, ca lucrările concurenţilor să cuprindă descrierea podgoriilor în raport cu situaţiunea şi exposiţiunea lor, cu natura soluluĭ, cu diversele varietăţĭ de viţe cultivate etc.

Manuscriptul de care ne ocupăm nu cuprinde nimic asupra acestor cestiunĭ. Maĭ mult încă: din câte-va frase ce întîlnim într'însul, resultă că autorul este cu totul necunoscĕtor al lor. Aşà, el ne vorbesce maĭ de multe-orĭ de «podgoria din Botoşanĭ». In acest judeţ uniĭ proprietarĭ marĭ aŭ viĭ pe moşiile lor, podgorie însă nu există.

Pentru a studià «diversele varietăţĭ de viţe cultivate», autorul s'a adresat la d-niĭ inspectorĭ viticolĭ, carĭ, ca şi ceĭ-lalţĭ capĭ de serviciŭ aĭ Ministeriuluĭ de Domeniĭ, eraŭ, se pare, la disposiţiunea sa. Inspectoriĭ, «cu multă bună voinţă», i-aŭ trimis «probe saŭ eşantilióne de strugurĭ» din «podgoriile Bacăŭ, Botoşanĭ.... Tîrgovişte.... Bucurescĭ (Şcóla centrală de agricultură) etc.» (Pag. 21.)

In privinţa strugurilor studiaţĭ, autorul însuşĭ ne spune maĭ departe (pag. 26) că: «trimiterea probelor nu depindeà de el. Ast-fel că nu scie, s. e. probele trimise de la Cotnarĭ sunt din aceeaşĭ vie şi din aceeaşĭ posiţiune, saŭ din diferite viĭ şi din diferite posiţiunĭ, fapt care nu i s'a comunicat». Şi apoĭ adaoge, «că ar fi fost o pretenţiune prea mare din partea sa a cere maĭ mult».

Şi noĭ recunóscem, împreună cu autorul, că ar fi fost o pretenţiune prea mare din partea sa de a cere impiegaţilor statuluĭ maĭ mult decât puteaŭ să-ĭ dea. Academia însă, când a arătat dorinţa ca să se studieze deosebitele varietăţĭ de viţe cultivate în România, nu a înţeles ca acésta să se facă dându-ni-se numaĭ desemnurile unor strugurĭ de o prove-

nienţă necertă. Fie-care varietate trebuià studiată la faţa loculuĭ de autor însuşĭ din tóte punctele de vedere, precum: forma butuculuĭ, a foilor, a strugurilor, epoca maturităţiĭ etc., ast-fel ca să avem o descriere completă şi precisă a eĭ.

Studiul chimic al vinurilor nóstre a fost făcut analisându-se 450 de vinurĭ trimise autoruluĭ de «*autorităţĭ*» din 24 de judeţe.

Pentru ca să ne putem da sémă de valórea acestor numeróse analise, să ascultăm ce ne spune însuşĭ autorul asupra probelor ce i-aŭ fost trimise de «*autorităţĭ*».

«Prima impresiune, ḑice d-sa (pag. 77), ce o aĭ despre vinurile nóstre nu este tocmaĭ din cele maĭ favorabile. Maĭ întâiŭ, modul cum a fost expediat, forma sticlelor, astupatul, precum şi etichetatul lor îţĭ denotă imediat că n'aĭ de a face cu o viticultură raţională şi modernă».

Pentru a dovedì că imputarea ce face bieţilor noştri viticultorĭ este fundată, d-sa adaoge: «Aŭ sosit vinurĭ în sticle de rachiŭ, unele astupate chiar cu cocean de porumb învelit în cârpe şi sigilat».

Şi cevà maĭ jos: «Aspectul vinurilor analisate în total asemenea nu este laudabil; majoritatea vinurilor, acésta nu se póte ascunde, erà maĭ mult saŭ maĭ puţin turbure. Limpede perfect a fost numaĭ un mic numĕr de vinurĭ». Şi în fine, maĭ departe (pag. 78): «Un alt inconvenient maĭ grav erà oţeţirea saŭ începutul de oţeţire a multor vinurĭ».

Aşà dar, vinurile analisate eraŭ multe oţeţite, cea maĭ mare parte turburĭ şi altele aduse în sticle de rachiŭ saŭ în sticle astupate cu cocean de porumb şi cu cârpă.

Trebue să mărturisim, că munca grea a analiselor făcute asupra unor asemenea probe este timp perdut. Din resultatul acestor analise nu putem trage nicĭ o conclusiune, care să aibă, fie o valóre sciinţifică, fie o valóre economică. Cred dar inutil de a cercetà maĭ de aprópe datele analiselor cuprinse în numerósele tablourĭ ce însoţesc manuscriptul.

Pentru a pune în evidenţă cât este de defectuos sistemul de a face lucrărĭ asupra unuĭ material — strugurĭ saŭ vinurĭ — procurat de autorităţĭ, mĕ voiŭ mărginì să relevez din aceste tablourĭ un singur exemplu.

Autorul a fabricat însuşĭ vinurĭ din varietăţile de strugurĭ trimise de inspectoriĭ viticolĭ de la Odobescĭ. Analisând aceste vinurĭ, găsesce că media de alcool cuprins într'însele este de 12,5 %, iar unele din ele cuprind până la 16 %. Analisând pe de altă parte vinurile din Odobescĭ, carĭ îĭ fusese trimise de «autorităţĭ», află că media de alcool din ele nu este decât 9,9 % şi 10,28 %.

Când întîlnim deosebirĭ atât de marĭ, fără a cercetà prin un studiŭ direct causa lor, este evident că nu ne putem face din analisele ce ni se dă, orĭ-cât de numeróse ar fi ele, o idee lămurită asupra composițiuniĭ vinurilor de la Odobescĭ.

III.

In resumat, manuscriptele presentate anul acesta la Premiul Lazăr sunt superióre lucrăriĭ presentate pentru acelașĭ premiŭ în 1893. Ele dovedesc un progres în studiul vinurilor nóstre. Fie-care din ele are unele părțĭ bine tractate, amîndouĕ însă aŭ alte părțĭ fórte slab studiate, și în fine cercetările relative la unele cestiunĭ de cea maĭ mare importanță lipsesc cu totul.

In asemenea condițiunĭ, părerea subsemnatuluĭ este că nu putem recomendà Academieĭ pentru Premiul Lazăr nicĭ una din aceste lucrărĭ.

Faptul că s'a presentat anul acesta la concurs douĕ lucrărĭ dovedesce, că sunt maĭ multe persóne carĭ studiază cestiunea vinurilor. Dacă aceste persóne ar urmărì cercetările lor, am puté sperà că peste patru anĭ să avem un bun studiŭ asupra acestuĭ subiect, atât de însemnat pentru economia nóstră națională. Părerea mea este dar să se pună încă odată la concurs studiul vinurilor, făcêndu-se însă un program amănunțit, în care să se arate modul cum înțelege Academia ca acest subiect să fie tractat.

Raportor, **P. Poni.**

Anexă. — La pag. 35.

«ROMÂNIA» IN «BALCANIĬ» DE W. MILLER.

RECENSIUNE

de

NICOLAE IONESCU
Membru al Academiei Române

Lucrarea de faţă a d-luĭ William Miller, sub titlul *Balcaniĭ,* face parte dintr'o serie de publicaţiunĭ carĭ apar în Londra sub titlul general din *Istoria Naţiunilor* (The Story of the Nations). Intr'acéstă culegere sunt maĭ multe volume dejà apărute, carĭ ne intereséză; maĭ mult însă decât tóte, acesta din urmă al d-luĭ Miller, care se ocupă în special, într'o bună parte a sa, de istoria nóstră, merită o specială menţiune, dacă nu chiar o recensiune amănunţită.

Intâia mea impresiune, când am cetit lucrarea d-luĭ William Miller, a fost că o altă carte, care să îmbrăţişeze în întregul eĭ istoria nóstră, nu s'a scris încă în nicĭ o limbă într'o formă maĭ deplină. Autorul este tînĕr, graduat de la Oxford. Lucrarea sa are menireà de a face cunoscută istoria trecutuluĭ şi presentuluĭ statelor balcanice; întâia parte este consacrată istorieĭ Românieĭ. Sub titlul lucrăriĭ chiar, el şi-a spus intenţiunea sa în care a scris lucrarea sa: el doresce ca, în locul Imperiuluĭ otoman, pe care nu-l consideră deplin reformat după intenţiunea Europeĭ nicĭ în urma creăriĭ Bulgarieĭ autonome, — să se ridice şi să se întăréscă cele patru state balcanice, a cărora istorie o scrie: *România, Sêrbia, Bulgaria* şi *Muntenegrul.* Cartea sa are pretenţiunea să arate că bolnavul oriental, Imperiul otoman, este pedica cea maĭ mare la consolidarea stărilor orientale şi de aceea, salutând ceea ce s'a făcut dejà, indică, în sensul menţionat, ceea ce trebue să se maĭ facă.

Ceea ce m'a impresionat maĭ mult în lucrarea d-luĭ Miller este mo-

dul cum tractéză cestiunea şi sobrietatea sa de stil, care, pentru un om tînĕr maĭ ales, constitue negreşit un mare merit. Apoĭ el şi-a îmbogăţit lucrarea cu o ilustraţiune fórte inteligentă. Noĭ n'am făcut încă publicaţiunĭ istorice cu ilustraţiunĭ aşà de bine alese şi executate. Meritul cel mare al d-luĭ Miller, în afară de expunerea materieĭ, este însă şi în împărţirea eĭ după o metodă nouă, raţională şi fórte laudabilă. Nu voiŭ face o dare de sémă asupra întregeĭ lucrărĭ şi voiŭ lăsà pe altă dată ca să vorbesc despre ceea ce el scrie asupra Bulgarieĭ, Sêrbieĭ şi Muntenegruluĭ. Mĕ mărginesc acum a spune, că el prevede că, dacă tóte aceste state vor ajunge la un grad maĭ desvoltat de independenţă, vor formà, împreună cu România, o confederaţiune puternică, capabilă de a înlocuì cu folos pentru civilisaţiunea europénă actualul Imperiŭ turcesc. Voiŭ arătà însă cum tractéză el istoria Românieĭ.

D-l William Miller împarte istoria nóstră în 7 capitole;

In *întâiul,* care se întinde de la aniĭ 106—274, arată ţĕrile române ca provincie romană şi vorbesce despre ipotesa, că odată cu retragerea celor două legiunĭ s'ar fi retras din Dacia şi coloniile romane. Autorul n'o susţine însă. In al *doilea* capitol, între aniĭ 274 şi 1274, face pe scurt istoria întreguluĭ acest mileniŭ, în care s'a înfiinţat şi marele Imperiŭ romàno-bulgar, cu un Impĕrat de viţă română, Asan II, maĭ înţelept decât Impĕraţiĭ Bizanţuluĭ şi decât aventuroşiĭ Regĭ aĭ Francilor. Orientul şi Occidentul dedese probe de decadenţă, când rusticaniĭ de Vlachĭ crează Imperiul lor şi-l sigiléză cu sângele lor la Clocotniţa. Al *treilea* capitol este dedicat întemeiăriĭ Principatelor de stânga Dunăriĭ In al *patrulea* şi al *cincilea* capitol, autorul face repede istoria domniilor naţionale şi ale Fanarioţilor. Autorul cuprinde şi pe ceĭ doĭ Domnĭ pămîntenĭ veniţĭ în urma Fanarioţilor tot între Fanarioţĭ, judecându-ĭ maĭ mult din punctul de vedere al regimuluĭ pe care eĭ îl continuaŭ. Al *şéselea* capitol este dedicat maĭ tot Uniriĭ. In tot acest al şéselea capitol, d-l Miller se preocupă fórte mult de ideile şi simţemintele poporuluĭ în timpul frămîntărilor pentru Unire; dintr'acest punct de privire, al şéselea capitol este unul din cele maĭ importante. In fine, în al *séptelea* capitol, el arată România independentă şi înălţată la rangul de Regat.

Ilustraţiunile, carĭ împodobesc textul acestor 7 capitole asupra Românieĭ, sunt, cum am spus maĭ sus, alese în mod fórte inteligent. D-l Miller a dat o chartă a statelor balcanice şi un bust al luĭ Decebal, care sémĕnă fórte mult cu cel de la Capitoliŭ şi aduce cu acel de la museul din Neapole. Acest bust este aşezat în capitolul I, unde se tractéză despre aniĭ 106, când «Daciĭ aŭ provocat pe Romanĭ , carĭ aveaŭ intenţiunea să-ĭ tracteze ca pe un popor amic, şi unde autorul vorbesce despre libelul luĭ

August, ca Romaniĭ să nu se întindă dincolo de Dunăre. Ast-fel ilustraţiunea nu are nevoe de o maĭ largă explicaţiune a faptelor. Urméză apoĭ două bucăţĭ din columna luĭ Traian, compendiŭ concis al cuceririĭ Dacieĭ, monumentul cel maĭ însemnat din lume şi ca esactitate şi ca artă; apoĭ vin reproducerĭ după câte-va monete romane şi după acestea portretele marilor Domnĭ Mircea-cel-Bětrân, Ştefan-cel-Mare, Michaiŭ-Vitézul, Vasilie Lupu şi Mateiŭ Basarab.

Voiŭ observà aicĭ, că autorul a căutat într'adins să dea portretele luĭ Vasilie Lupu şi al luĭ Mateiŭ Basarab şi să le pună faţă în faţă, pentru că pe ambiĭ îĭ consideră, cu multă justeţă, ca pe aceia carĭ şi-aŭ dat cele maĭ marĭ silinţe ca să emancipeze limba nóstră de influenţa slavonă. Vasilie Lupu fusese solicitat chiar ca să introducă scrierea cu caractere latine şi să emancipeze limba română cu totul de orĭ-ce înrîurire slavonă; dar temêndu-se de reacţiunea ce ar fi putut provocà o prea repede schimbare, el n'a primit solicitările. Intr'acéstă privinţă, el se asémĕnă iarăşĭ cu prudentul Mateiŭ Basarab.

In relaţiune cu desvoltarea limbeĭ române, autorul cărţiĭ de care mĕ preocup, vorbind despre Fanarioţĭ, nu-ĭ atacă tot aşà de virulent cum o facem noĭ: cu saŭ fără consciinţă, Fanarioţiĭ ne-aŭ ajutat să ne desbărăm de influenţa slavonă şi ne-aŭ permis, prin înrîurirea cultureĭ grecescĭ, să facem traducţiunĭ mult maĭ apropiate geniuluĭ limbeĭ nóstre decât am fi făcut şi făcusem din limba bulgăréscă. Limba grécă, limbă cultivată, ne-a ajutat fórte mult la cultivarea limbeĭ nóstre şi la desvoltarea însăşĭ a literatureĭ nóstre poporale. Cu toţĭ dieciĭ ceĭ fórte numeroşĭ din ţĕrile române, influenţa grecéscă existà de altmintrelea fórte puternică încă înainte de domniile fanariote.

Epoca luĭ Vasilie Lupu şi a luĭ Mateiŭ Basarab a atras mult pe autorul lucrăriĭ acesteia. Intre altele, el analiséză în amărunt legile lor. Intr'acéstă privire, el are póte o prejudecată, când ḑice că boerimea nóstră erà o instituţiune aristocratică. Englesilor le place să regăséscă instituţiunile lor la cele-lalte popóre; de aceea d-l Miller ḑice, că aristocraţia nóstră din vechime a contribuìt puternic, împreună cu poporul, la desvoltarea limbeĭ şi a instituţiunilor sociale, economice, etc.

Ceea ce însă maĭ ales intereséză în studiul d-luĭ W. Miller este partea sa din urmă, unde tractéză despre istoria desvoltăriĭ Românieĭ de la 1866 încóce. Tóte cele-lalte părţĭ ale lucrăriĭ sale sunt cestiunĭ de labóre, de erudiţiune, în vreme ce istoria de astăḑĭ ne intereséză în supremul grad, pentru a vedé ce menire cred străiniĭ că are poporul român. D-l Miller crede, că România are drept să revendice primul loc între statele balcanice. Acì d-sa vorbesce despre Bucovina şi

despre Basarabia cu un mare jind patriotic şi exprimă părerea, că nicĭ în 1774, nicĭ în 1812, n'am meritat să fim micşoraţĭ în teritoriul strămoşesc. Cu fórte mare căldură vorbesce autorul despre actuala desvoltare a Românieĭ şi despre rolul ce România a jucat în răsboiul oriental, în care şi-a cucerit cu ferul independenţa.

Din capitolul, VII şi cel din urmă întitulat, «România Regat neatârnat», extragem următórele, pentru a da o maĭ bună idee despre modul cum d-l W. Miller privesce rolul ţěriĭ nóstre:

«Cestiunea Orientuluĭ, care se stârnì din noŭ în 1876, atingeà firesce interesele cele maĭ vitale ale Românieĭ. Sub domnia Principeluĭ Carol, ea se deprinsese a nu maĭ socotì suzeranitatea Sultanuluĭ decât curat numaĭ ca o formă şi decĭ, când Midhat, cu constituţiunea luĭ abortivă, proclamă unitatea şi nedivisibilitatea Imperăţieĭ turcescĭ, cuprinḑênd într'însa şi pe provinciile privilegiate şi dând nume de Otomanĭ la supuşiĭ şi vasaliĭ de orĭ-ce ném şi lege aĭ Sultanuluĭ, atuncĭ la Bucurescĭ întărtarea n'a maĭ cunoscut margine. România, care nu luase nicĭ o parte la răsboiul iscat între Turcia şi Sêrbia şi Muntenegru, s'a oţerit la idea de a fi tractată ca o provincie turcéscă şi s'a hotărît a pune capĕt de-apururea la simulacrul de autoritate ce Sultanul aveà încă asupra eĭ. In 16 Aprilie 1876, o convenţiune fu încheiată cu Rusia, căreia se lăsà trecerea liberă cu oştile sale prin România, fără însă a-ĭ făgăduì cooperarea activă a armateĭ românescĭ. Pórta a denunţat acéstă convenţiune ca o violare a Tractatuluĭ din Paris, însă în deşert. Sultanul a ordonat monitórelor turcescĭ de pe Dunăre să bombardeze Calafatul. România rĕspunse cu declararea de răsboiŭ şi cu proclamarea neatârnăriĭ sale la 21 Maiŭ st. n. Aprópe cincĭ sute de anĭ trecuse de când Mircea-cel-Bĕtrân cunoscuse pentru întâiaşĭ dată supremaţia Sultanuluĭ. Acum atârnarea avù sfîrşit. România se făcù liberă pentru tot-deauna!..... Iar neatârnarea Românieĭ s'a câştigat la Griviţa».

Despre bătălia de la Griviţa, d-l W. Miller, fórte entusiast de acest fapt de arme al oştenilor noştri, scrie o pagină fórte frumósă, pe care de asemenea cred necesar să o daŭ acì în traducere:

«Postul cel maĭ primejdios din frontul vestiteĭ redute Griviţa, cea maĭ tare din tóte fortificaţiunile carĭ apĕraŭ Plevna, a fost încredinţat armateĭ române. Spectatoriĭ eraŭ convinşĭ că luarea acesteì redute erà absolut imposibilă, chiar dacă împresurătoriĭ ar bombardà-o o sĕptĕmână întrégă şi ar sacrificà o brigadă de infanterie atacând-o. Faptul că acéstă posiţiune a fost dată în séma Românilor, carĭ sub raportul numeric eraŭ cu mult maĭ slabĭ decât aliaţiĭ lor Ruşĭ, erà privit nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puţin decât ca o «demonstraţiune» din partea acestora. Totuşĭ tunariĭ românĭ se apucară serios de lucru şi luară la ţintă sigură artileria turcéscă. La 11 Septembre st. n. aliaţiĭ aŭ dat un mare atac asupra grozaveĭ redute. Dar Ruşiĭ,

printr'un accident, sosiră cu o jumătate de oră maĭ târḑiŭ şi după ce batalióнele Principeluĭ Carol fuseseră respinse. Treĭ ore maĭ târḑiŭ se dete, cu maĭ mult succes, al doilea asalt. Reduta fu luată şi Turciĭ se retraseră. Dar din pricina negureĭ, reservele române, carĭ aveaŭ ordinul să ocupe acéstă posiţiune îndată ce va fi luată, rătăciră drumul şi ast-fel permiseră inimiculuĭ de a-şĭ reocupà fortificaţiunile. Insă acésta nu pentru mult timp. Al treilea atac, séra târḑiŭ, puse cu totul în confusiune pe braviĭ apĕrătorĭ aĭ reduteĭ. Eĭ n'aŭ maĭ încercat nicĭ un atac pentru redobândirea eĭ, şi a doua ḑi diminéţa sórele rĕsărind presintà inimicilor miraţĭ privelıştea stégurilor românescĭ fâlfâind măreţ în vîrful grozavelor întărirĭ de la Griviţa. Insă crâncena luptă pentru redută a fost scump plătită. Martorul ocular, care ar fi visitat locul acesta câte-va ore după cel din urmă atac, ar fi găsit tot interiorul reduteĭ acoperit cu grămeḑĭ de morţì şi de răniţĭ. Turcı şi Românĭ zăceaŭ într'o grozavă confusiune, neîngrijiţĭ şi părăsiţĭ. Nu se află acolo nicĭ un doctor care să aline suferinţele răniţilor, nicĭ un camarad care să uşureze ultimele momente ale muribunḑilor. Din pricina ororilor asaltuluĭ, nu fusese timp a se maĭ gândì la victimele carĭ strigaŭ.

‹ Apoĭ s'a atacat o a doua redută, cevà maĭ puţin formidabilă decât cea dintâiŭ. O sĕptĕmână întrégă s'aŭ încercat Româniĭ în deşert s'o ieà, şi atuncĭ, vĕḑĕndu-şĭ silinţele infructuóse, s'aŭ apucat să sape şanţurĭ, spre a se apropià de liniile inimice. Criticiĭ imparţialĭ nu puteaŭ pricepe contrastul dintre stăruinţa lor şi apatia Ruşilor, carı staŭ liniştiţĭ, aşteptând ajutóre, pe când aliaţiĭ lor înaintaseră încet dar sigur. In afară de liniile Plevneĭ, la Rahova, pe ţĕrmul bulgăresc al Dunăriĭ, eĭ câştigaŭ noĭ laurĭ prin ocuparea acesteĭ cetăţĭ; şı când, la 10 Decembre st. n., a căḑut în sfîrşit Plevna şi Osman Paşa, bravul eĭ apĕrător, s'a predat, tótă lumea erà de părere că o mare parte a meritului pentru luarea eĭ se cuvenià soldaţilor Principeluĭ Carol. Prin reduta Griviţa a fost câştigată independenţa Românieĭ.»

In resumat, lucrarea d-luĭ Miller, deşì concisă, este fórte completă. Incepênd de la luarea Dacieĭ de către Romanĭ şi arătând în scurt viéţa poporuluĭ în curs de 10 secole până la întemeiarea Principatelor, — trecênd apoĭ la viéţa vînturată de primejdiĭ a Principatelor şi indicând treptat treptat desvoltarea lor internă până în timpurile moderne, d-l Miller expune în mod maestru încoronarea dorinţeĭ Românilor prin Unire şi apoĭ, în 1866, prin alegerea Principeluĭ străin ereditar, pentru ca să termine cu arătarea trofeelor ce cu puterea braţelor aŭ cules pe câmpiile răsboiuluĭ şi să dovedéscă ast-fel, că într'adevĕr România este menită a fi elementul de căpetenie în gruparea viitóre a Statelor balcanice, pe care autorul o doresce.

Anexă. — La pag. 139.

CIUMA ȘI PREVENȚIUNEA EĬ

de

Dr. I. FELIX
Membru al Academieĭ Române.

Ciuma este o bólă veche, endemică în Asia, de unde în diferite timpurĭ a fost importată în Europa, provocând epidemiĭ pustiitóre, fără a devenì însă în Europa endemică; tóte acele epidemiĭ s'aŭ stins, după un timp când maĭ scurt, când maĭ lung, fără a lăsà focare endemice, din carĭ să se pótă bóla lățì din noŭ formând nouĕ epidemiĭ.

Istoria ne păstréză descripțiunile multor epidemiĭ de ciumă, dar nu tóte bólele carĭ aŭ fost descrise în anticitate sub numele de λοιμὸς, *pestis*, aŭ fost ciuma orientală, ciuma bubonică. Nu este sigur dacă bóla cu bubonĭ descrisă într'un mod vag de Hippocrate a avut caracter epidemic și dacă erà ciuma orientală. Se pare că pesta de la Atena, importată din Egipt și din Persia în timpul răsbóielor peloponese, în anul 430 înaintea ereĭ creștine, pestă descrisă de Tucidide, n'a fost ciuma bubonică, căcĭ erà caracterisată prin erupțiunĭ cutanee carĭ produceaŭ ulcerațiunì, prin diaree și vĕrsăturĭ. Pesta antonină de la Roma, din timpul Impĕratuluĭ Antonin, — anul 165 înainte de Christos, — descrisă de Galeniu, este identică cu pesta de la Atena, căcĭ și ea a fost caracterisată, ca și cea din urmă, prin exantem cu ulcere, prin tuse și diaree. Amîndouĕ aceste epidemiĭ nu corespund cu una din bólele epidemice cunoscute astădĭ.

Primele date sigure despre ciumă le datorim luĭ Dionysios din Kyrta (citat de Rufus, ale căruia scrierĭ se găsesc reproduse în operele compilate de Oribasiu, a. 325—403 după Chr.). Dionysios din Kyrta a trăit în timpul Olimpiadeĭ a 125-a, adecă în aniĭ 280—277 înaintea nasceriĭ luĭ Christos. El descrie bóla ca «pestilentes bubones, maxime letales

et acuti, qui maxime circa Libyam et Aegyptum et Syriam observuntur».

Doï medicï din Alexandria, Dioscorides şi Posidonios, carï aŭ trăit la începutul ereï creştine, aŭ observat bóla în Libia; descripţiunile lor sunt reproduse tot de Rufus, care ḑice că bolnaviï aŭ arătat «febrem acutam, dolorem, perturbationem totius corporis et delirium et bubonum apparitionem non solum in solitis locis, verum et in poplitibus et cubitis».

In secolul VI, în timpul luï Justinian, ciuma a fost importată din Egipt, Palestina şi Siria în tot Imperiul roman, atât în cel oriental precum şi în cel occidental, şi a fost descrisă ca *pestis inguinaria* şi *pestis glandolaria.*

Epidemia de ciumă cea maï teribilă a fost cea din secolul XIV, importată din Asia în Africa şi în Europa, descrisă sub numirea de *pestis nigra, der schwarze Tod, la mortolega grande*, cu bubonï şi erupţiunï carbonóse, cu inflamaţiunea putredă a organelor respiratoriĭ, cu durerï la pept şi emoptisie. Acéstă epidemie, pe lângă mortalitate înspăimântătóre, a produs şi o demoralisare generală şi perturbaţiunï sociale.

Din secolele XVI şi XVII maï posedem descripţiunï ale ciumeï apărute în diferite părţĭ ale Europeï, ca: *clades inguinalis, glandularia, pestis bubonica.*

In secolul XVIII ciuma a devenit în Europa maï rară.

In secolul XIX ea a maï apărut, în anul 1811, în Turcia şi de acolo s'a importat la Odesa, în Crimea şi în Podolia, în România, în Transilvania, la 1813 la Malta, la 1815 în portul italian Noja, în anul 1820 în insulele Baleare.

Prin răsboiul ruso-turc din aniĭ 1828—1829, ciuma a fost din noŭ adusă în România şi de acì transportată la Odessa şi la Braşov. Tot în anul 1829 Grecia a fost infectată de ciumă prin trupe aduse din Egipt.

Ciuma a maï causat maì multe micï epidemiĭ locale în Turcia în aniĭ 1834 până la 1843, în Grecia şi la Odesa în anul 1837.

In ceea ce privesce în special România, posedem de la Michail Kogălniceanu şi de la alţĭ istoricï descripţiunï ale epidemiilor de ciumă fórte intensive şi extensive din aniĭ 1675 şi 1770, ale epidemiilor maï localisate din aniĭ 1812, 1813 şi 1828.

Un alt regretat coleg al nostru, P. Vasicï, a publicat în anul 1832 la Budapesta o cărticică întitulată: *Despre ciuma Rĕsăritului.*

Pentru cea din urmă óră a apărut ciuma în România în anul 1832,

în Transilvania în anul 1828, în Bulgaria în anul 1834, în Basarabia în anul 1837.

In aniĭ 1878—1879, ciuma a fost adusă din Mesopotamia în guvernămintele rusescĭ Astrakan şi Saratov, unde ea a produs epidemia localisată la Wetljianka şi în alte cincĭ comune, care a causat 600 decese. Acéstă epidemie a fost stinsă prin acţiunea energică a guvernuluĭ rus.

Afară din Europa aŭ apărut în secolul curent epidemiĭ de ciumă:

In Egipt în aniĭ 1843—44;

In Syria în aniĭ 1832—41;

In Asia-Mică în aniĭ 1837—39;

In Armenia în anul 1891;

In Mesopotamia în aniĭ 1842, 1866—67, 1873—77, 1891—92;

In Persia în aniĭ 1842, 1863—78, 1885—88;

In Kurdistan în anul 1863;

In Hindustan în aniĭ 1815—21, 1835—38, 1847—53, 1894, 1896—97;

In China în aniĭ 1850—66, 1871—73, 1879, 1882, 1894—96;

In Tripoli în aniĭ 1856—59 şi 1873—94;

In Arabia în aniĭ 1853, 1874—79.

Actuala epidemie de ciumă a fost importată în Hindustan din China; ea este continuarea epidemieĭ din Pakhoi, Canton, Hong-Kong, Amoi din aniĭ 1894—95 şi din insula Formosa din aniĭ 1895—96. Ea a iradiat dejà de la Bombay în diferite alte puncte ale Indieĭ, din causă că portul Bombay este un emporiŭ principal al comerciuluĭ şi că fugariĭ fórte numeroşĭ din Bombay aŭ transportat bóla în alte părţĭ. Miseria fisiologică face pe om maĭ primitor pentru bóle infecţióse şi fómetea din Indiĭ înlesnesce propagarea bóleĭ.

In ceĭ din urmă treĭ anĭ, studiele asupra ciumeĭ aŭ fost completate prin dările de sémă ale unor medicĭ englesĭ din Indiĭ, ale unor medicĭ grecĭ aflaţĭ în serviciul guvernuluĭ otoman şi al celuĭ persan, carĭ aŭ observat acéstă bólă şi din carĭ uniĭ aŭ participat la Conferinţa sanitară internaţională din anul 1897, ale medicilor japonesĭ înzestraţĭ cu cunoscinţe bacteriologice (Kitosato), ale medicilor francesĭ stabiliţĭ în Persia, în coloniile asiatice ale Franciеĭ şi în China (Tholozan, Yersin, Rennie), ale unuĭ medic al marineĭ germane staţionat la Hong-Kong (Wilm).

Descoperirea germeneluĭ specific al ciumeĭ luminéză etiologia eĭ; aŭ rĕmas însă maĭ multe cestiunĭ nelimpeḑite, maĭ multe probleme maĭ aştéptă soluţiunea lor, până când cunoscinţele nóstre asupra ciumeĭ

vor fi completate de medicii învĕţaţĭ trimişĭ de diferite guverne în Indiĭ pentru studiul ciumeĭ.

Ciuma este o bólă bacilară, acută, febrilă, cu delir, cu inflamaţiunea glandelor limfatice, câte odată cu infiltraţiunea plămânilor, cu petechiĭ şi emoragiĭ; se observă însă şi casurĭ de ciumă uşóră, fără febră, cu bubonĭ şi fără bubonì externĭ, — de ciumă ambulatorie.

Bacilul ciumeĭ a fost descoperit în ultima epidemie din Hong-Kong din anul 1894 şi descris în acelaşĭ an de Kitasato, medic japones distins, care a primit educaţiunea în Europa, şi în acelaşĭ timp de Yersin, medic în marina francesă staţionat în colonia Annam, iar în anul 1895 de Wilm, medic al marineĭ germane staţionat la Hong-Kong. Acest bacil se cultivă astădĭ în maĭ multe institute şi laboratoriĭ medicale, nu numaĭ pentru instrucţiune, ci şi pentru scopurĭ terapeutice, pentru producerea seruluĭ antipestos. Bacilul ciumeĭ se presintă ca un beţişor scurt cu capete rotundite, fără sporĭ; el se găsesce în numĕr mare în corpul omuluĭ bolnav, maĭ ales în puroiul bubónelor şi al carbunculelor, în glandele limfatice, în glandele mesenterice, în splină, ficat, rinichĭ, pe limbă, în sânge, în excrementele bolnavuluĭ, în scuipat, în spute, în materiile fecale, în urină.

Bacilul se póte dar aflà pe aşternutul, rufele, vestmintele şi pe alte obiecte de carĭ s'a servit bolnavul, pe mânile şi pe vestmintele persónelor carĭ îngrijesc pe bolnav, în locuinţele acestor persóne.

In India, casele ţĕranilor, lucrătorilor şi ale altor locuitorĭ săracĭ nu sunt pardosite cu scândurĭ, nicĭ pavate cu pétră; ele aŭ pe jos numaĭ pămînt bătut, ca şi cele maĭ multe case ţĕrănescĭ la noĭ. Solul acelor case este un mediŭ de cultură pentru bacilul ciumeĭ; el trăesce şi se înmulţesce în pămînt, perde însă virulenţa şi slăbesce.

La Canton, în timpul epidemieĭ din anul 1895, nu s'aŭ bolnăvit persónele carĭ n'aŭ case pe uscat şi carĭ locuesc în permanenţă pe plute şi corăbiĭ staţionare în fluviĭ; mulţĭ locuitorĭ cu dare de mână aŭ părăsit dar casele lor şi aŭ luat cu chirie locuinţe plutitóre. Aceste fapte explică influenţa locală de mult timp cunoscută, ele explică pentru ce ciuma se propagă maĭ anevoe decât cholera, care înaintéză cu iuţélă înspăimântătóre maĭ ales în lungul căilor fluviale.

Afară de om, este primitor pentru contagiul ciumeĭ şi corpul unor animale rodĕtóre, corpul guzganilor şi al şórecilor. Prin aceste animale, carĭ locuesc în multe bastimente şi carĭ cu anevoe se extermină, ciuma póte să fie transportată în locurĭ depărtate. In India şi în China, în timpul ultimelor epidemiĭ de ciumă, mortalitatea guzganilor şi a şórecilor

a fost fórte mare. Unele mărfurĭ se pot infectà în timpul transportuluĭ pe apă prin excrementele şórecilor bolnavĭ de ciumă.

Nu este până acum probat că alte animale, ca epuriĭ albĭ, căţeiĭ, rîmătoriĭ, carĭ în unele laboratoriĭ de patologie aŭ fost artificial infectaţĭ cu culturĭ ale baciluluĭ ciumeĭ, pot dobândì bóla prin contagiunea naturală, deşì este probabil ca rîmătoriĭ să se pótă înfectà prin mâncare de cadavre ale şórecilor.

Bacilul ciumeĭ n'are sporĭ, el este maĭ puţin resistent decât bacilul cholereĭ. După experimentele de laboratoriŭ se pare, că bacilul ciumeĭ móre lesne prin uscare, dacă este adus într'un mediŭ lipsit de apă. Aceste experimente nu sunt însă de ocamdată convingĕtóre şi urmézá ca ele să se facă, nu cu culturĭ de laboratoriŭ, ci cu secreţiunile bolnavilor, cu puroiul din bubonĭ, cu excremente. Cele maĭ multe substanţe desinfectante omóră bacilul ciumeĭ într'un timp scurt. Se pare însă că el îşĭ conservă maĭ mult timp viabilitatea la întunerec şi la umeḑélă, spre exemplu în rufe şi vestminte contaminate, ude şi împachetate.

Incubaţiunea ciumeĭ în casurĭ grave este de două până la cincĭ ḑile; în casurĭ benigne ea durézá maĭ mult. Conferinţa din Veneţia a stabilit terminul incubaţiuniĭ la ḑece ḑile; acéstă hotărîre are însă un caracter administrativ şi nu trebue considerată ca soluţiunea sciinţifică a cestiuniĭ.

Inainte de a studià prevenţiunea ciumeĭ, trebue să cercetăm care este drumul pe care ciuma îl iea în mersul eĭ de la origine, din Asia orientală şi meridională, spre Europa. Acest drum este acelaşĭ pe care îl iea şi cholera, — drumul pe uscat prin Afganistan şi Belucistan saŭ prin Persia, apoĭ prin Caucas şi prin regiunea transcaspică,— şi drumul maritim şi fluvial prin Golful Persic şi fluviul Schatel-Arab saŭ prin Marea Roşie şi Canalul Suez.

Drumul pe uscat erà înainte lung. Cholera din aniĭ 1823 şi 1832 s'a propagat fórte încet, i-aŭ trebuit patru anĭ ca să străbată depărtarea de la Indiĭ până în Europa. De la construirea căieĭ ferate transcaspice, acest drum a fost scurtat şi, în ultima pandemie de choleră, el a fost străbătut în şése lunĭ.

Calea maritimă se străbate astăḑĭ asemenea într'un timp maĭ scurt decât maĭ înainte; repeḑiciunea cu care călĕtoresc astăḑĭ bastimentele înlesnesce transportul în Europa a bólelor infecţióse exotice. De la Canalul Suez şi de la Port-Said iradiézá multiplele liniĭ postale carĭ légă Orientul cu Occidentul.

Un factor ulterior, de care trebue să ţinem sémă, este pelerinagiul

regulat al Mahometanilor la Meca şi Medina în timpul Bairamuluĭ, precum şi pelerinagiul şi trasportul de cadavre ale Schiiţilor la locurile sfinte ale Persanilor, la Kerbela.

Apĕrarea Europeĭ în contra ciumeĭ constă în mĕsurĭ luate atât la isvorul bóleĭ, precum şi în drumul eĭ pe mare şi pe uscat, în priveghiarea sanitară a pelerinagiilor religióse şi în fine în mĕsurĭ luate în Europa. Din acéstă serie de mĕsurĭ, cele maĭ importante sunt cele luate în Orient şi este o jumătate de secol de când s'a încercat pentru prima óră un sistem de apĕrarea Europeĭ în contra bólelor exotice.

In anul 1847, guvernul frances a stabilit pentru prima óră un numĕr mic de medicĭ sanitarĭ la câte-va puncte ale Levantuluĭ, cu misiunea de a-l informà asupra stăriĭ sanitare a Orientuluĭ. In anul 1851, tot guvernul frances a convocat prima Conferinţă sanitară internaţională, care s'a adunat la Paris în aniĭ 1852 şi 1853; resultatul eĭ a fost Convenţiunea sanitară internaţională din anul 1853, încheiată între Francia, Sardinia şi Turcia, la care aŭ aderat maĭ în urmă şi maĭ multe alte state. Acea convenţiune internaţională erà menită a oprì importaţiunea în Europa a pesteĭ, a choleref şi a febreĭ galbene, prin mĕsurĭ comune şi identice, prescrise pentru porturile maritime, rĕmânênd ţĕrile contractante libere a înfiinţà carantine şi pe uscat. Convenţiunea prescrià modul liberăriĭ patentelor de sănătate, — admiţênd douĕ felurĭ de patentă: netă şi brută,—organisaţiunea informaţiunilor medicale şi a controluluĭ sanitar din porturĭ; ea aşezà perceperea taxelor sanitare pe o basă comună pentru tóte statele contractante şi stabilià un Regulament sanitar internaţional, în care se prescriaŭ organisaţiunea şi competinţa Consiliuluĭ sanitar internaţional din Constantinopole şi a Intendenţeĭ sanitare din Alexandria.

Apariţiunea pandemieĭ de choleră din anul 1865 a demonstrat insuficienţa Regulamentuluĭ sanitar internaţional din anul 1853 şi a Regulamentuluĭ pentru India englesă, «Native passager act» din anul 1859, în contra pericolelor carĭ isvorĕsc din pelerinagiile Mahometanilor la Meca şi în contra transportuluĭ germenilor choleref indice cu ocasiunea acelor pelerinagiĭ. Guvernul frances a luat iarăşĭ iniţiativa pentru ca să se convóce o nouă Conferinţă sanitară internaţională, care s'a şi întrunit la Constantinopole în anul 1866. Acea Conferinţă, recunoscênd că cholera este o bólă exotică, originară din India şi importată de acolo în Hedjaz (Arabia), în Egipt şi în Europa, a propus mĕsurile de luat în India, în porturile Măriĭ Roşiĭ şi în Egipt, cerênd ca să se restrîngă după putinţă pelerinagiile la Meca şi să se supue la o priveghiare sanitară severă, să se dea serviciuluĭ

sanitar internaţional din Marea Roşie o organisaţiune maĭ perfectă, ast-fel ca el să cuprindă treĭ posturĭ de medicĭ sanitarĭ la litoralul african (la Koseir, Soakim şi Massauah) şi duoĕ la litoralul arabic (la Djeddah şi Yambo), duoĕ lazarete, unul la El-Wesch destinat exclusiv pentru pelerinĭ şi cel-lalt la Tor pentru călĕtorĭ ordinarĭ, şi o direcţiune sanitară la Suez, asistată de o comisiune sanitară internaţională. Conferinţa a maĭ propus din noŭ desfiinţarea patenteĭ sanitare suspecte şi menţinerea numaĭ a patenteĭ nete şi brute.

Stipulaţiunile Conferinţeĭ sanitare internaţionale din Constantinopole din anul 1866 aŭ fost numaĭ în parte îndeplinite şi poliţia sanitară internaţională n'a dat resultate practice importante, din causa lipseĭ uneĭ autorităţĭ centrale saŭ a unuĭ organ internaţional permanent, care ar fi putut luà direcţiunea lucrărilor de apĕrare în contra importaţiuniĭ bólelor exotice. Pentru a se puté înfiinţà un asemenea organ, a fost convocată Conferinţa sanitară internaţională din Viena din anul 1874, în care şi România a fost representată prin regretatul profesor Dr. A. Marcovicĭ Conferinţa a studiat cestiunea numaĭ din punctul de vedere teoretic, fără a formulà programul pentru o acţiune practică, şi din acéstă causă ea n'a reuşit. Conferinţa din Viena, după ce a studiat din noŭ cestiunile sciinţifice carĭ aŭ fost dejà tractate la Conferinţa din Constantinopole şi carĭ se referiaŭ la originea, la transmisiunea şi la incubaţiunea cholereĭ, la înfiinţarea carantinelor pe uscat, la malurile fluviilor şi pe mare, a propus crearea uneĭ Comisiunĭ internaţionale permanente a epidemiilor, cu sediul la Viena şi cu misiunea pur sciinţifică de a studià maĭ cu osebire etiologia şi profilaxia cholereĭ. Conferinţa din Viena a maĭ cerut ca să se înfiinţeze în Persia un Consiliŭ sanitar internaţional, analog cu acelea din Constantinopole şi din Alexandria.

La începutul anuluĭ 1879, când ciuma epidemică a apărut în guvernămîntul Astrakan din Rusia, s'a ţinut la Viena o conferinţă, pe de o parte între delegaţiĭ guvernuluĭ german şi a celuĭ austro-ungar, pe de alta între delegaţiĭ guvernuluĭ austriac şi aĭ celuĭ român (D-riĭ St. Capşa şi I. Felix), şi o altă conferinţă la Budapesta între delegaţiĭ guvernuluĭ ungar şi aĭ guvernuluĭ român, pentru înţelegerea reciprocă asupra mĕsurilor de luat în contra importaţiuniĭ pesteĭ în Germania, Austro-Ungaria şi România. Resultatul acestor conferinţe a fost, pe de o parte promulgarea în aceste state a regulamentelor sanitare speciale asupra mĕsurilor de luat la fruntaria din spre Rusia, iar pe de alta trimiterea de experţĭ la Astrakan şi Wetljianca (din partea Românieĭ

d-l Dr. Z. Petrescu), însărcinaţĭ cu misiunea a referì guvernelor lor asupra întinderiĭ şi caracteruluĭ epidemieĭ.

Tot în anul 1879, Consiliul sanitar internaţional din Constantinopole a elaborat un regulament, aplicabil navelor carĭ transpórtă pelerinĭ, care regulament a fost aprobat de M. S. Sultanul la 10 Februarie 1880.

Regulamentul prescrie disposiţiunĭ generale de igienă, disposiţiunĭ speciale pentru Djeddah şi pentru cele-lalte porturĭ ale Măriĭ Roşiĭ şi amendĭ până la 4.600 francĭ pentru căpitaniĭ şi armatoriĭ carĭ vor contravenì prescripţiunilor de poliţie sanitară.

Apariţiunea cholereĭ în Europa în anul 1892 a îndemnat pe unele guverne ca să se înţelégă din noŭ asupra mĕsurilor preventive comune în contra acestuĭ flagel şi, pentru acest scop, s'aŭ convocat maĭ multe conferinţe internaţionale şi s'aŭ încheiat Convenţiunile sanitare internaţionale din Veneţia (1892), din Dresda (1893) şi din Paris (1894).

Ultima Conferinţă sanitară de Veneţia, în care s'a încheiat Convenţiunea sanitară internaţională din anul 1897 s'a ocupat de prevenţiunea ciumeĭ. Ea n'a creat un sistem noŭ de apĕrare Europeĭ în contra acesteĭ bóle, ci a modificat şi a adoptat pentru combaterea ciumeĭ mĕsurile prescrise prin convenţiunile sanitare anterióre.

La propunerea de mĕsurĭ de prescris în ţĕrile contaminate de ciumă afară din Europa, Conferinţa din Veneţia a luat de basă resoluţiunile votate de Conferinţa sanitară internaţională din Paris din anul 1894 contra cholereĭ. Conferinţa din Paris stabilise mĕsurile de poliţie sanitară de luat în porturile de plecarea corăbiilor cu pelerinĭ din Oceanul Indic şi din Oceania şi pe bordul acelor corăbiĭ, precum şi regimul sanitar aplicabil în Marea Roşie şi în Golful Persic, precisând punctele unde se vor înfiinţà staţiunĭ sanitare în Golful Persic şi în Marea Roşie şi modul de funcţionare şi de priveghiare a acelor staţiunĭ sanitare; dar stipulaţiunile Convenţiuniĭ de la Paris din anul 1894 n'aŭ fost până acum aplicate, din causă că, dintre Puterile interesate în primul loc, n'aŭ aderat la Convenţiunea din Paris Turcia şi Marea Britanie decât acum în luna Martie 1897, în urma unor discuţiunĭ din Conferinţă asupra neaplicăriĭ Convenţiuniĭ. Turcia a aderat numaĭ cu óre-carĭ reserve, iar Persia nu a primit până astăḑĭ Convenţiunea.

Partea principală a prevenţiuniĭ incumbă administraţiunilor locale de la isvorul bóleĭ. Convenţiunea din Veneţia a stabilit regula, că acele administraţiunĭ aŭ să opréscă transmiterea bóleĭ în alte localităţĭ, să interḑică plecarea persónelor bolnave, transportarea în altă parte a obiectelor contaminate, cu un cuvînt să localiseze epidemia,

să împedice iradiarea eĭ de la focar. Afară de acésta, şi guvernele statelor situate afară din Europa sunt datóre să declare apariţiunea ciumeĭ pe teritoriul lor tuturor guvernelor, carĭ aŭ aderat la Convenţiunea din Veneţia din anul 1897.

Precum cholera, tot ast-fel şi ciuma se póte lesne transmite prin pelerinĭ carĭ vin din locurĭ infectate saŭ carĭ se întorc dintr'un loc infectat. Pelerinagiile religióse ale Mahometanilor, carĭ merg regulat din tóte ţĕrile locuite de Musulmanĭ la Meca şi la Medina, pelerinagiile Schiiţilor (Mahometanĭ schismaticĭ), carĭ duc şi numeróse cadavre din India şi din Persia la locul sfînt Kerbela din Persia spre a le înmormîntà acolo, sunt mediul principal de propagare a cholereĭ şi pot asemenea înlesnì transportarea ciumeĭ în locurĭ depărtate. Deşì cele maĭ multe guverne creştine, carĭ aŭ supuşĭ musulmanĭ, le-aŭ interḑis pentru anul curent pelerinagiile religióse, ele nu se vor puté oprì cu totul în anul curent, maĭ ales fiind-că în momentul interḑiceriĭ mulţĭ pelerinĭ aŭ fost dejà plecaţĭ. Guvernul român a luat în acéstă privinţă precauţiunile necesare; numĕrul Mahometanilor din Dobrogea carĭ participă la aceste pelerinagiĭ este neînsemnat.

Guvernul persan şi cel otoman n'aŭ interḑis pelerinagiile în anul curent şi întîlnirea la Meca şi la Medina a Musulmanilor din ţĕrile contaminate cu Musulmaniĭ din alte ţĕrĭ ar puté dar da loc la lăţirea ciumeĭ şi la împrăştiarea eĭ în ţĕrile, în carĭ se întorc diferiţiĭ pelerinĭ. Conferinţa din Veneţia a studiat amănunţit tot ce se referă la aceste pelerinagiĭ, a constatat că bastimentele carĭ transportă pe pelerinĭ se află adese-orĭ aglomerate, cu totul insalubre, în cât înlesnesc contagiunea; din aceste cause Conferinţa a regulamentat tot ce se referià la plecarea pelerinilor din diferite ţĕrĭ musulmane, la călĕtoria şi la întórcerea lor, a fixat spaţiul minim ce trebue să se dea fie-căruĭ pelerin în bastiment, cantitatea minimă de apă ce se cuvine fie-căruĭ călĕtor, a prescris întocmirea de tarife pentru alimente şi tóte condiţiunile igienice pentru a limità contagiunea. Bastimentele carĭ transportă pelerinĭ trebue să aibă pe bord medic şi aparat de desinfectare prin vaporĭ; bastimentele maĭ marĭ, cu maĭ mult decât 1.000 pelerinĭ, trebue să aibă doĭ medicĭ. Pelerinii veniţĭ din locurĭ contaminate sunt, în staţiunile sanitare ale Golfuluĭ Persic, ale Măriĭ Roşiĭ şi ale Canaluluĭ Suez, supuşĭ la mĕsurĭ maĭ severe decât călĕtoriĭ ordinarĭ.

Pentru aplicarea mĕsurilor sanitare în Goful Persic şi în Marea Roşie, bastimentele care vin din ţĕrĭ infectate se vor împărţì în treĭ categoriĭ: infectate, suspecte şi indemne. Infectată este o navă, care are ciuma pe bord, saŭ care a avut unul saŭ maĭ mulţĭ bolnavĭ de ciumă

în cele din urmă 12 ḑile. Suspectă este o corabie, care a avut ciuma pe bord, dar care nu maĭ are bolnav de ciumă de 12 ḑile. Indemnă este o corabie, care, deşì vine dintr'un port infectat saŭ dintr'o circumscripţiune infectată, n'a avut şi n'are nicĭ bolnav de ciumă, nicĭ mort de ciumă.

In Golful Persic, Guvernul otoman va instalà două staţiunĭ sanitare, una în strîmtórea de Ormuz saŭ pe insula Kishm, cea-laltă în apropiere de Bassorah, cu un numĕr maĭ mare de medicĭ, cu lazarete spaţióse şi cu instalaţiunĭ necesare pentru desinfectarea călĕtorilor, a navelor şi a mărfurilor. Aceste staţiunĭ sanitare vor depinde de Consiliul sanitar internaţional din Constantinopole.

Guvernul Persieĭ va înfiinţà o staţiune la Bender-Bouchir.

Conferinţa a şi hotărît din ce fondurĭ să se acopere cheltuelile acestor staţiunĭ sanitare.

Corăbiile infectate sunt supuse la regimul următor: bolnaviĭ sunt debarcaţĭ şi isolaţĭ, ceĭ-lalţĭ călĕtorĭ sunt debarcaţĭ şi puşĭ sub observaţiune timp de cel puţin 10 ḑile; partea infectată a corăbieĭ şi obiectele murdare şi suspecte se desinfectéză radical.

Corăbiile suspecte se supun la visite medicale, la desinfectarea părţiĭ locuite a naveĭ, a obiectelor carĭ pot fi contaminate, la desinfectarea şi la golirea apeĭ din cala naveĭ (din fundul năveĭ) şi la alimentarea cu apă bună de bĕut. Autoritatea sanitară póte prescrie desinfectarea maĭ întinsă a naveĭ. Călĕtoriĭ şi echipagiul se vor ţiné în observaţiune 10 ḑile, socotite de la ultimul cas de ciumă (de la ḑiua vindecăriĭ saŭ a decesuluĭ).

Corăbiile indemne se admit imediat la libera practică, dacă aŭ trecut 10 ḑile de la plecarea lor dintr'un port infectat; în casul contrariŭ li se póte prescrie observaţiune pentru completarea celor 10 ḑile şi regimul navelor suspecte.

Autoritatea staţiuniĭ sanitare póte prescrie mĕsurĭ speciale pentru corăbiile carĭ se află în condiţiunĭ igienice rele.

Conferinţa din Veneţia a regulamentat regimul staţiunilor sanitare din Marea Roşie: Camaran, Abu-Saad, Vasta, Abu-Ali, Djabel-Tor, El-Tor, Ras-Mallap şi Isvórele luĭ Moise, precum şi a celor de Suez, întreţinute din venitul taxelor sanitare şi puse sub priveghiarea Consiliuluĭ sanitar maritim şi carantinar din Alexandria. Conferinţa a stabilit amenḑĭ marĭ, până la 400 lire turcescĭ, pentru căpitaniĭ de corăbiĭ carĭ vor călcà regulamentul.

Bastimentele indemne ordinare, adecă bastimente fără pelerinĭ, cu poporaţiune sănătósă venită din porturĭ contaminate, se admit la libera

practică în Marea Roşie, după visita medicală, desinfecţiune şi înlocuirea apeĭ de bĕut aflată pe bord, dacă aŭ trecut 10 ḑile de la plecare. In casul contrariŭ, ele vor îndeplinì în observaţiune acele 10 ḑile. Navele indemne ordinare, fără pelerinĭ, pot trece Canalul Suez în carantină, după ce aŭ fost supuse la visita medicală şi la desinfecţiune, adecă ele pot împlinì parte din cele 10 ḑile de observaţiune în Marea Mediterană înainte de a atinge un port.

Bastimentele suspecte ordinare, carĭ de 12 ḑile n'aŭ maĭ avut bolnav de ciumă, pot trece Canalul de Suez în carantină, dacă aŭ pe bord medic şi aparat de desinfectare prin vaporĭ; dacă n'aŭ medic şi aparat de desinfectare, sunt oprite la Isvórele luĭ Moise pentru desinfectare.

Navele infectate fără pelerinĭ sunt oprite la Isvórele luĭ Moise, unde se isoléză în parte bolnaviĭ, în parte ceĭ-alţĭ călĕtorĭ, în grupe micĭ, şi unde se desinfectéză partea contaminată a bastimentuluĭ şi efectele călĕtorilor şi ale echipagiuluĭ. Pentru ceĭ sănătoşĭ se va însumà în timpul regulamentar de 10 ḑile de observaţiune timpul petrecut în călĕtorie de la ultimul cas de ciumă.

Din causa importanţeĭ marĭ a staţiuniĭ sanitare Suez, pusă sub autoritatea Consiliuluĭ sanitar maritim şi carantinar din Alexandria (consiliŭ internaţional), Conferinţa a prescris amănunţit organisaţiunea şi mecanismul serviciuluĭ din acea staţiune, care va avé şépte medicĭ cu cunoscinţe de epidemiologie şi de bacteriologie, plătiţĭ cu léfă de la 6.000 până la 12.000 leĭ pe an, după gradul ierarchic; visita sanitară se va face numaĭ ḑiua. Staţiunea, care astăḑĭ are numaĭ două aparate marĭ de desinfecţiune, va fi înzestrată cu un al treilea aparat plutitor.

Staţiunea sanitară de la Isvórele luĭ Moise depinde de medicul şef al staţiuniĭ sanitare Suez; împreună cu călĕtoriĭ, se vor isolà în acea staţiune doĭ medicĭ, unul pentru ceĭ bolnavĭ, cel-lalt pentru ceĭ sănătoşĭ. Staţiunea de la Isvórele luĭ Moise va avé asemenea treĭ aparate de desinfectare, din carĭ unul plutitor.

Pentru navele cu pelerinĭ se prescriŭ mĕsurĭ sanitare maĭ severe. Tóte navele cu pelerinĭ, indemne şi suspecte, carĭ vin de la Sud, sunt oprite în staţiunea sanitară Camaran, unde toţĭ călĕtoriĭ sunt debarcaţĭ, examinaţĭ şi desinfectaţĭ, operaţiune care duréză în casurĭ ordinare până la 3 ḑile şi este maĭ rigurósă pentru navele suspecte. Dacă în timpul călĕtorieĭ până la Djeddah se îmbolnăvesce un călĕtor de ciumă, nava este înapoiată la Camaran. Navele infectate se opresc la Camaran 12 ḑile pentru desinfectare radicală şi observaţiunea călĕtorilor, carĭ sunt debarcaţĭ şi isolaţĭ în grupe.

Navele cu pelerinĭ carĭ vin de la Nord sunt supuse în Marea Roşie la mĕsurĭ analoge în staţiunea Djebel-Tor.

Navele de pelerinĭ carĭ plécă din Hedjaz spre Nord sunt oprite pentru mĕsurile sanitare la El-Tor, cele cu destinaţiune pentru Egipt vor maĭ trece de la El-Tor la staţiunea Ras-Mallap.

Caravanele cu pelerinĭ carĭ fac călĕtoria pe uscat vor fi oprite la El-Tor 12 ḑile pentru observaţiune înainte de a plecà.

Apĕrarea directă a Europeĭ prin mĕsurĭ luate de către fie-care stat în parte la fruntariile luĭ este asemenea veche. In scopul acesta s'aŭ creat carantine, staţiunĭ de observaţiunea călĕtorilor suspecţĭ şi a bastimentelor venite din locurĭ infectate.

Primele carantine aŭ fost înfiinţate în secolul XIV la Veneţia şi la Geneva şi la 1527 la Marsilia; ele n'aŭ putut însă oprì invasiunea ciumeĭ în Italia şi Francia. Cu tóte aceste, sistemul carantinar a fost menţinut şi întins în Italia şi în Francia şi introdus în cele-lalte state ale Europeĭ.

România a avut, de la promulgarea Regulamentuluĭ Organic, un serviciŭ carantinar propriŭ, nu maĭ rĕŭ organisat decât al multor alte ţĕrĭ. Pe tótă linia Dunăriĭ s'aŭ aflat stabilimente carantinare şi eŭ însumĭ am început cariera mea medicală în anul 1858 ca medic de carantină.

Imperiul austriac a întreţinut pe linia confiniilor militare un alt şir de carantine cu clădirĭ carantinescĭ maĭ marĭ, maĭ încăpĕtóre decât cele române, cu magasine vaste pentru mărfurĭ.

Carantinele pe uscat aŭ fost desfiinţate la noĭ de la anul 1862, în Austria cu câţĭ-va anĭ maĭ nainte. La fruntariile pe uscat se face astăḑĭ, în timp de epidemiĭ de choleră, numaĭ inspecţiunea medicală şi desinfecţiunea obiectelor şi vagónelor contaminate şi se elimineză acele vagóne din tren, se oprese şi se isoléză numaĭ persónele bolnave.

Carantinele maritime maĭ funcţionéză în tótă Europa, dar în ceĭ din urmă 4 anĭ organisaţiunea lor a fost cu totul modificată; nu li s'a lăsat nicĭ numele, ci ele se numesc astăḑĭ staţiunĭ sanitare.

Reţinerea în carantină este astăḑĭ în cele maĭ multe casurĭ înlocuită prin inspecţiunea medicală şi prin desinfectare; numaĭ dacă nava este contaminată, dacă se găsesc călĕtorĭ bolnavĭ de choleră, de febră galbenă saŭ de ciumă, eĭ se debarcă, se isoléză, nava se supune la purificare şi călĕtoriĭ sănătoşĭ la observaţiune.

Convenţiunea din Dresda a admis 5 ḑile ca termin de incubaţiune a cholereĭ. Convenţiunea din Veneţia a admis 10 ḑile ca termin de incubaţiune a ciumeĭ. Prin urmare, putem să reţinem 10 ḑile în obser-

vaţiune pe călĕtoriĭ sosiţĭ în porturile nóstre în bastimente infectate.

Călĕtoriĭ sosiţĭ în bastimente indemne, adecă în bastimente carĭ, deşì vin din porturĭ infectate, n'aŭ avut şi n'aŭ pe bord bolnavĭ de ciumă, nu se supun la observaţiune; cu tóte aceste, Convenţiunea din Veneţia face o excepţiune pentru portul Sulina, din causa apropiereĭ de Sulina a unor alte porturĭ ale Măriĭ Negre şi din causa importanţeĭ sanitare a navigaţiuniĭ pe Dunăre pentru maĭ multe state ale Europeĭ. Convenţiunea dă administraţiuniĭ nóstre sanitare dreptul a oprì în observaţiune până la 6 ḑile bastimentele indemne, adecă bastimente carĭ n'aŭ bolnavĭ pe bord, dar carĭ sosesc dintr'un port infectat de ciumă. Obicĭnuit se scade din timpul regulamentar de observaţiune timpul petrecut în călĕtoria de la ultimul port contaminat, dacă nu s'a ivit pe bord nimic ce ar puté da bănuială de bólă infecţiósă.

Conferinţa din Veneţia a regulamentat în mod amănunţit visita medicală a călĕtorilor şi obiectelor suspecte la fruntariile pe uscat, visita medicală a bastimentelor sosite în porturĭ, desinfecţiunea navelor şi a obiectelor contaminate, regimul excepţional la care se pot supune bastimentele murdare cu poporaţiune aglomerată, mĕsurile sanitare de luat pe bordul navelor carĭ plécă dintr'un port infectat, mĕsurile carĭ se ieaŭ înaintea plecăriĭ, precauţiunile pentru ca să nu se îmbarce persóne bolnave de ciumă, mĕsurile carĭ se ieaŭ în timpul călătorieĭ şi cele carĭ se vor luà la sosirea la punctul de destinaţiune.

La întrebarea, dacă este probabil că ciuma va face invasiune în Europa şi în parte în România, rĕspund că acésta nu este probabil. Cu tóte că poliţia sanitară din Golful Persic lasă fórte mult de dorit, că staţiunile sanitare din Marea Roşie sunt imperfecte, nu este probabil că o epidemie de ciumă va fi importată la noĭ; puţinele casurĭ isolate de ciumă, carĭ pot trece neobservate prin Canalul de Suez, vor fi reţinute în spitalele de isolare ale staţiunilor sanitare din porturile Europeĭ.

Nu trebue să ne speriăm, dacă icĭ colo se constată câte un cas de ciumă într'o staţiune sanitară, căcĭ tocmaĭ acésta este misiunea staţiunilor sanitare: a oprì pe bolnavĭ şi obiectele contaminate, a nu le lăsà să intre în interiorul ţĕriĭ. Până acum s'aŭ oprit doĭ bolnavĭ de ciumă în staţiunile sanitare englese; unul într'o staţiune rusă la Feodosia, şi dacă s'ar sechestrà un asemenea bolnav la Sulina, acésta n'ar constituì un pericol.

Comerciul direct al Românieĭ cu India nu este prea viŭ; mărfurile din India vin la noĭ obicĭnuit prin Anglia, ceea ce face maĭ dificilă transmiterea contagiuniĭ în România. Direct din Indiĭ vin abià 4 până la 6 corăbiĭ pe an, şi un numĕr atât de mic de bastimente este lesne

de controlat. Chiar astăḑĭ se află în observaţiune în rada Sulineĭ un vapor engles sosit din Raangoon, în India, cu orez, destinat pentru Galaţĭ. Deşì portul Raangoon nu este până acum infectat, se vor luà tóte garanţiile pentru ca vaporul în cestiune să nu pótă devenì vehiculul contagiuniĭ uneĭ bóle epidemice óre-care.

Maĭ dificilă ar fi apĕrarea nóstră, dacă ciuma ne-ar ameninţà pe fruntariile de pe uscat, dacă bóla ar face invasiune în Persía şi de acolo în Turcia şi Rusia. Dar Rusia a luat dejà precauţiunĭ la fruntariile eĭ spre Persia şi spre Afganistan şi, chiar dacă cu tóte aceste bóla ar apăré în Rusia, ea se va puté lesne limità, cum s'a limitat în anul 1879 ciuma de la Wetljianka (Astrakan), şi nu este probabil că vom fi chemaţĭ să luăm la Prut mĕsurĭ analóge cu cele luate în anul 1879.

Nu pot terminà expunerea mea fără ca să ḑic câte-va cuvinte despre seroterapie. Injecţiunea de ser antipestos póte avé un scop îndoit: putem să facem injecţiunĭ curative şi injecţiunĭ preventive cu serul animalelor immunisate în contra ciumeĭ. Pe de o parte, este însă dificil ca să avem în tóte comunele la disposiţiunea bolnavilor un numĕr suficient de medicĭ şi de ser antipestos, spre a face injecţiunile îndată după apariţiunea bóleĭ; pe de alta, nu putem face la tótă lumea injecţiunĭ preventive (profilactice) şi nicĭ nu scim pentru cât timp acele injecţiunĭ apĕră pe persóna immunisată.

Colegul nostru d-l Dr. V. Babeş va produce în Institutul de patologie şi de bacteriologie şi ser antipestos; dar sperăm că nu vom fi nevoiţĭ să recurgem la acest remediŭ, a căruia eficacitate nu este de ajuns probată.

Anexă. — La pag. 141.

O METODĂ NOUĂ PENTRU MESURAREA RESISTENŢELOR ELECTRICE MARÎ

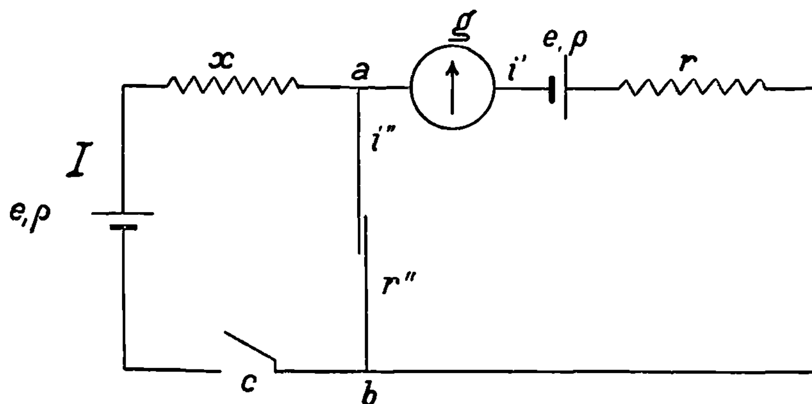
de

D. NEGREANU
Membru corespondent al Academieĭ Române

Se formézǎ un circuit cu un element galvanic, a căruia forţă electromotrice e este constantă (un element Daniell de exemplu) şi a căruia resistenţă interióră este ϱ, cu resistenţa necunoscută x, ce voim a mĕsurà, cu un galvanometru (shuntat dacă curentul este prea puternic), cu un al doilea element galvanic identic cu precedentul (e, ϱ) şi pus în serie cu cel dintâiŭ, şi în fine cu resistenţa r luată pe o cutie cu resistenţe.

Resistenţa g a galvanometruluĭ, precum şi resistenţele ϱ ale elementelor, sunt negligiabile în raport cu resistenţele x şi r.

Punctele a şi b ale circuituluĭ pot fi puse în comunicaţiune metalică saŭ nu. In c este un întrerupĕtor de curent.

Pentru a mĕsurà resistenţa necunoscută x, potrivim resistenţa r luată pe cutia de resistenţe aşà ca deviaţiunea cadruluĭ mobil al gal-

vanometruluĭ să fie aceeaşĭ, fie că am întrerupe saŭ nu curentul între a şi b. Ca galvanometru ne putem servì de galvanometrul Deprez-d'Arsonval.

Notând cu I, i', i'' intensitățile curentuluĭ în circuitul primar şi în cele două derivațiunĭ, cu r'' resistența electrică a sîrmeĭ ab, legile luĭ Kirchoff permit a scrie relațiunile următóre:

$$I = i' + i''$$
$$e = I\,(\varrho + x) + i''\,r''$$
$$e = i'\,(g + \varrho + r) - i''\,r''$$

Când deviațiunea cadruluĭ mobil al galvanometruluı este aceeaşĭ, fie că punctele a şi b sunt în comunicațiune metalică saŭ nu sunt, $i'' = o$; relațiunile precedente devin:

$$I = i'$$
$$e = I\,(\varrho + x)$$
$$e = i'\,(g + \varrho + r)$$

de unde:

$$\varrho + x = g + \varrho + r,$$
$$x = r,$$

decĭ:

negligênd resistența g a galvanometruluĭ.

Martie 1897.

Anexă. — La pag. 141.

MĔSURAREA RESISTENŢELOR ELECTRICE MARI DEDUSA DIN METODA LUI LACOINE RELATIVĂ LA MĔSURA FORŢELOR ELECTROMOTRICE

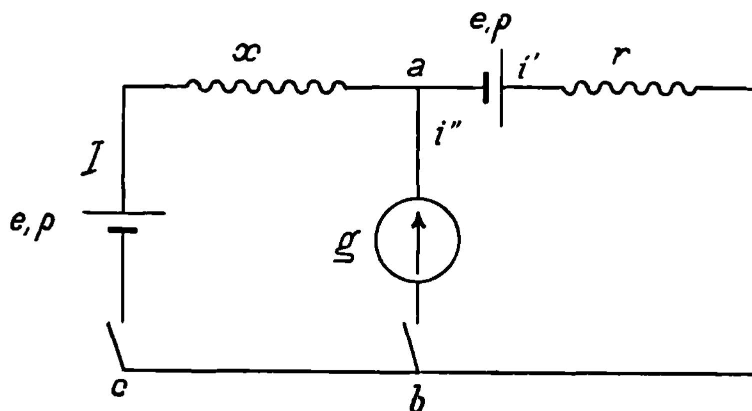
de

D. NEGREANU
Membru corespondent al Academieĭ Române.

Mĕsura forţelor electromotrice prin metoda luĭ Lacoine permite a mĕsurà resistenţele electrice marĭ, luând două elemente identice şi ca forţe electromotrice şi ca resistenţe interióre. (1)

Iată dispositivul experimental ce se póte adoptà pentru mĕsura acestor resistenţe electrice marĭ:

Se formézã un circuit cu un element galvanic, a căruia forţă electromotrice e este constantă (un Daniell de exemplu) şi a căruia resistenţă interióră este ρ, cu resistenţa necunoscută x, cu un al doilea element

(1) Prin metoda luĭ Lacoine (după alţiĭ a luĭ Lumsted) se pot comparà forţele electromotrice a două elemente galvanice; adoptând, după cum am făcut eŭ, două elemente identice, acelaşĭ dispositiv póte servì şi la mĕsurarea resistenţelor electrice.

galvanic identic cu precedentul (e, ϱ) şi pus în serie cu cel dintâiŭ, cu cutia de resistenţe r. Intre punctele a şi b ale circuituluĭ se intercaléză un galvanometru (de ex. un Deprez-d'Arsonval). In c este un întrerupĕtor de curent, de asemenea şi în b.

Pentru a mĕsurà resistenţa necunoscută x, potrivim resistenţele r luate pe cutia de resistenţe ast-fel ca, închiḑênd curentul în c şi punênd galvanometrul în circuit, deviaţiunea cadruluĭ mobil al galvanometruluĭ să fie nulă. In acest cas, intensitatea i'' a curentuluĭ în galvanometru este nulă.

Fie I, i', i'', intensităţile curentuluĭ în circuitul primar şi în cele două derivaţiunĭ, g resistenţa galvanometruluĭ; legile luĭ Kirchhoff permit a scrie:

$$I = i' + i''$$
$$e = I\ (\varrho + x) + i''\ g$$
$$e = i'\ (\varrho + x) - i''\ g$$

Ţinênd socotélă că $i'' = o$, relaţiunile precedente devin:

$$I = i'$$
$$e = I\ (\varrho + x)$$
$$e = i'\ (\varrho + r) = I\ (\rho + r),$$

de unde:

$$x = r,$$

resistenţa necunoscută x fiind egală cu resistenţa r luată pe cutia cu resistenţe.

Martie 1897.

Anexă. — La pag. 141.

MACHINĂ ELECTROSTATICĂ FUNCȚIONÂND IN CELE DOUĔ SENSURĬ DE ROTAȚIUNE

de

D. NEGREANU
Membru corespondent al Academiei Române.

In o notă pe care avusesem onórea a o presentà Academieĭ Române sub titlul: *Câte-va observațiunĭ asupra machineĭ electrostatice Wimshurst* (1), arătasem că se póte construì o machină electrostatică care să pótă funcționà în ambele sensurĭ de rotațiune.

Voiŭ descrie acì modelul construit în Laboratoriul de Fisică (Căldură, Electricitate) al Facultățiĭ de sciințe din Bucurescĭ:

Douĕ discurĭ orizontale de sticlă *a* și *a'*, de 40 centimetri de diametru, se pot mișcà împrejurul axuluĭ vertical *bb*, prin ajutorul roților *c* și *d*, cea dintâiŭ fixă, cea de a doua mobilă pe axul *ee*, precum și a cureleĭ fără sfîrșit înfășurate pe axul *bb* și roțile *c* și *d*.

Mișcând manivela *f*, solidară cu axul *ee*, în un sens determinat, discul *a* se va mișcà în un sens, discul *a'* în sensul opus disculuĭ *a*.

Distanța între cele douĕ discurĭ este de vre-o patru milimetri.

Fie-care din fețele externe ale discurilor de sticlă este provĕdută cu sectorĭ de staniŭ, echidistanțĭ între eĭ și dispușĭ în direcțiunea radelor discurilor.

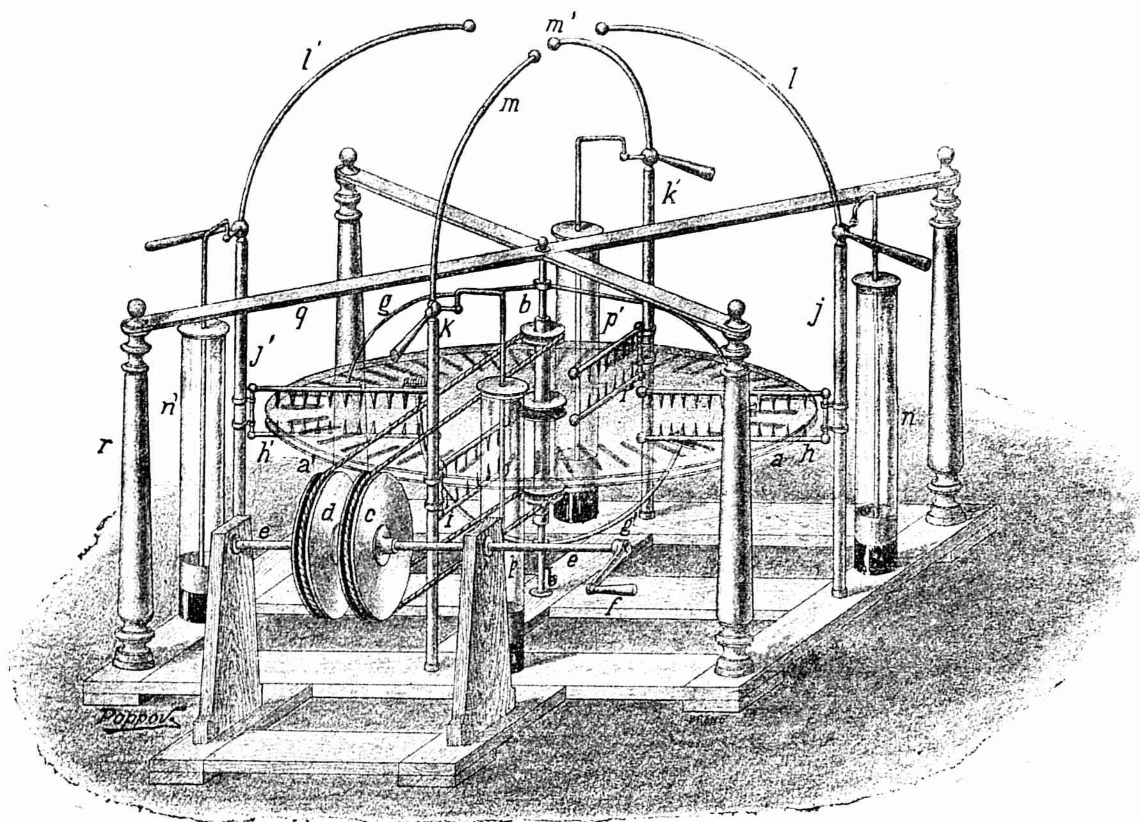
Fie-care disc este frecat de câte un conductor metalic terminat la cele douĕ extremitățĭ prin douĕ periuțe metalice; discul superior este frecat de conductorul *g*, discul inferior de conductorul *g'*.

Aceștĭ conductorĭ, carĭ sunt fixațĭ pe axul vertical *bb*, sunt așezațĭ perpendicular între eĭ.

---

(1) *Analele Acad Rom,* Seria II, t. XVIII, *Desbaterĭ.* Acéstă notă a fost reprodusă în diarul *L'Eclairage électrique* pe 1896; de asemenea o analisă a aceste lucrărĭ a apărut în *Journal de Physique* din Februarie 1897 și în *Fortschritte der Physik* pe 1896.

Alţĭ patru conductorĭ *h*, *h'*, *i*, *i'*, în formă de potcóvă şi provĕḑuţĭ cu dinţĭ în partea lor internă, acopĕr discurile, după cum se vede în figură. Doĭ conductorĭ *h*, *h'* sunt în direcţiunea unuĭ diametru; ceĭlalţĭ doĭ *i*, *i'* în direcţiunea unuĭ diametru perpendicular pe cel dintâiŭ. Aceste două diametre sunt în direcţiunile bisectriţelor unghiurilor formate din conductoriĭ *g* şi *g'*.

Conductoriĭ *h*, *h'* sunt fixaţĭ pe colónele *j*, *j'*, a căror jumătate inferióră este de ebonit, iar jumătatea superióră este metalică şi pusă în legătură metalică cu arcurile *l*, *l'*, precum şi cu condensatoriĭ *n* şi *n'*.

Acelaşĭ lucru pentru conductoriĭ *i*, *i'* fixaţĭ pe colónele *k*, *k'*, ce pot fi puse în comunicaţiune metalică cu arcurile *m*, *m'* şi cu condensatoriĭ *p*, *p'*.

Axul *b b* este fixat la partea inferióră pe suportul de lemn al aparatuluĭ, iar la partea superióră la crucea *q*, care stă pe patru colóne de lemn *r*.

Ca să facem să funcţioneze acéstă machină, învîrtim discurile cu ajutorul maniveleĭ *f*; vom obţiné scânteĭ între arcurile *l* şi *l'* de exemplu. Dacă rotaţiunea imprimată discurilor ar fi inversă de cea precedentă, scânteile electrice s'ar produce între arcurile *m* şi *m'*.

Acéstă machină electrostatică funcţionéză prin urmare în ambele sensurĭ.

Acéstă machină a fost construită în totalitatea eĭ în Laboratoriul de Fisică (Căldură şi Electricitate) al Facultăţiĭ de sciinţe de d-l C. Nicolescu, mecanic.

Martie 1897.

Anexă. — La pag. 142.

GEOLOGIA ȘI LEGENDA

de

GRIGORIE ȘTEFĂNESCU
Membru al Academieĭ Române.

Ce raport, s'ar întrebà cine-và póte să existe între geologie și legendă? Una se ocupă cu istoria pămîntuluĭ, ea studiază obiectele materiale existente în cója globuluĭ, dispozițiunea și transformările ce ele aŭ încercat în seria timpurilor. Cea-laltă este resultatul imaginațiuniĭ, care voesce să explice nisce fapte materiale despre carĭ nu-șĭ póte da sémă în mod natural, cunoscințele sale nepermițêndu-ĭ acésta.

Eĭ bine, orĭ-cât de deosebite ar păré la prima vedere aceste două operațiunĭ ale mințiĭ omenescĭ, ele aŭ analogiĭ și caută să se explice una printr'alta.

Ce sunt, în adevĕr, aceĭ *uriașĭ* de pe alte *tărîmurĭ*, ce sunt aceĭ *puricĭ carĭ se potcoviaŭ cu 99 de oca de fer și tot sburaŭ în slava cerului*, decât poveștĭ, legende pe carĭ le ascultam cu atâta nesațiŭ și carĭ încântaŭ așà de mult copilăria nóstră, poveștĭ carĭ în realitate nu eraŭ decât idea vagă, neexplicată încă pe atuncĭ geologicesce, a diferitelor *tărîmurĭ*—și, observațĭ, Domnilor colegĭ, că chiar terminul este identic și în poveștĭ și în geologie,—și a diverselor *etage* ale cójeĭ globuluĭ, precum și acele *gigantice* animale dispărute, ca *Mastodonțiĭ*, *Dinoteriĭ* etc., și ale căror rĕmășițe se găsesc astăḑĭ în diferitele tărîmurĭ și strate ale pămîntuluĭ.

Poporul de la țéră nu cunósce geologia, dar el are desvoltat în gradul cel maĭ înalt spiritul de observațiune, așà că, fără să fie geolog, țĕranul nostru distinge cu o precisiune aprópe sciințifică pétră de pétră. El numesce, este adevĕrat, *petre* tóte substanțele minerale, destul numaĭ să fie tarĭ; dar scie să distingă gresia de calcar și argilul saŭ huma de margă.

Când într'o localitate el întîlnesce o stâncă de natură diferită de cele de primprejur, el o cunósce că se deosibesce mult şi prin colóre şi prin tărie şi prin aspectul sĕŭ de cele încunjurătóre; dar cum nu-şĭ póte explicà presenţa eĭ în acea localitate, el alérgă la *legendă.*

In numerósele mele excursiunĭ prin ţéră pentru studiele geologice, am întîlnit multe casurĭ de aceste, dar pentru treĭ numaĭ am putut aflà şi legendele lor.

Una din aceste legende este relativă la *Pétra-Teiuluĭ* din Poiana-Teiuluĭ, pe malul drept al Bistriţeĭ, în judeţul Némţ; alta, cea relativă la *Movila Blasoveĭ* din balta domeniuluĭ Brăileĭ, între Igliţa şi Turcóia, şi a treia este *Pétra-Feteĭ* de pe drumul ce duce de la *Măcin* la *Ghecet,* pe malul drept al Dunăriĭ-vechĭ, în judeţul Tulcea.

Intâia legendă.— Când scobóră cine-va valea Bistriţeĭ, de la *Galu* la *Hangu-Răpciuniĭ,* întîlnesce la vre-o 10—12 kilometri la N. de acest din urmă sat, pe malul drept al Bistriţeĭ, o poiană formată tótă de aluviunile moderne ale Bistriţeĭ, poiană a căreĭ suprafaţă este de 15 hectare şi 400 de metri saŭ de 154.000 de metri pătraţĭ. Pe acéstă poiană de aluviunĭ şi la marginea satuluĭ *Poiana-Largu,* se află o stâncă înaltă de 15 metri şi cu o basă de 5 metri în diametru, compusă dintr'un calcar compact, când vînĕt, când galbiŭ, şi cu o spărtură solzósă, care contrastéză în mod isbitor cu aluviunile în mijlocul cărora se află, cu délul *Suduc* care o limitéză la Nord şi cu délul *Buba* care o limitéză la Sud, compuse amîndouĕ aceste délurĭ de gresiĭ, maĭ mult saŭ maĭ puţin micacee, în strate gróse, saŭ numaĭ în plăcĭ, gresiĭ de pe timpul *ereĭ terţiare* şi anume din sistemul *eocenic*

Diferenţa isbitóre între natura petrografică a acesteĭ petre, a lunciĭ în mijlocul căreia se află şi a délurilor încunjurătóre, a atras totdeauna curiositatea locuitorilor acesteĭ regiunĭ; dar cum nu-şĭ puteaŭ explicà presenţa eĭ acì în mod natural, aŭ alergat la legendă, legendă care-şĭ are până la un punct justificarea eĭ.

In adevĕr, când se suie cine-va pe vîrful munteluĭ *Céhlăŭ,* care se află la peste 12 kilometri la apus de acéstă poiană, vede că tot vîrful acestuĭ munte este format de un *conglomerat* compus de fragmente de *gresiĭ eocenice,* de *cuarţite,* de *gneisurĭ,* de *micaşisturĭ,* de *gresiĭ grosolane,* de *marge* vinete şi roşiĭ şi de *calcar* absolut identic cu cel din care se compune Pétra-Teiuluĭ, şi tóte aceste diferite bucăţĭ cimentate printr'o gresie micacee maĭ mult saŭ maĭ puţin grosolană. Identitatea dintre fragmentele de calcar ale conglomeratuluĭ din vîrful *Céhlăuluĭ* cu calcarul din *Pétra Teiuluĭ* odată constatată, idea a venit de sigur

în mintea poporuluĭ, că acéstă stâncă vine din vîrful Céhlăuluĭ; dar pentru că nu-şĭ puteà explicà cum un bloc aşà de enorm, — căcĭ el are un volum de 100 de metri cubĭ saŭ 3.000 000 de kilograme, — a putut fi adus de la o aşà înălţime, Céhlăul avênd, după ultimele mĕsurătorĭ ale corpuluĭ ofiţeresc al Institutuluĭ nostru geografic militar, o înălţime de 1904 metri, şi de la o distanţă în linie dréptă de 12 kilometri şi 600 de metri, tot după datele Institutuluĭ nostru geografic al armateĭ, el a alergat la supranatural şi şi-a creat următórea *legendă:*

Doĭ dracĭ, ne spune legenda, stând pe vîrful Céhlăuluĭ şi privind măréţa panoramă a munţilor, luminată de luna uneĭ rĕcorόse nopţĭ de vară, fură cuprinşĭ de-odată de o invidie iresistibilă, vĕḑênd prosperitatea satelor de pe frumόsa vale a Bistriţeĭ; iar spumegândele unde ale acestuĭ rîŭ, carĭ se rostogoliaŭ la piciórele lor, le deşteptară o poftă şi maĭ neînfrînată de a mâncà gustosul pesce al acestuĭ rîŭ. Roşĭ de aceste douĕ patime, eĭ, în infernala lor cugetare, şi-aŭ ḑis: «De ce nu am pedepsì noĭ pe aceştĭ locuitorĭ de tóte relele ce ne-aŭ făcut şi ne fac prin evlavia şi prin rugăciunile lor? Să le înnecăm satele să-ĭ perdem şi pe dînşiĭ şi tot avutul lor, abătênd peste dînşiĭ apele Bistriţeĭ. Cu acésta dobândim douĕ resultate: ne rĕsbunăm în contra lor şi ne îndestulăm şi noĭ pofta cu pescele rĕmas pe albia gólă a rîuluĭ, prin secarea apelor sale.» Ḑis şi făcut.

Ceĭ doĭ dracĭ rup o stâncă din vîrful Céhlăuluĭ, o ieaŭ fie-care cu degetul cel mic şi încep să scobóre cu dînsa muntele; ajung în vale şi se îndreptéză spre Bistriţa, pentru ca s'o arunce de-a curmezişul rîuluĭ şi ast-fel apele oprite să se umfle, să ésă din matca lor şi să inundeze satele; iar albia rîuluĭ în jos de acest stăvilar secând, să prindă pescele de care aveaŭ atâta poftă. Dar cum pétra erà prea grea — ea aveà după cum am vĕḑut 3.000.000 de kilograme — şi distanţa fiind lungă, mergeaŭ cu greŭ; când aŭ ajuns în Poiana-Teiuluĭ şi maĭ aveaŭ numaĭ o mică distanţă până la rîŭ, aŭ cântat cocoşiĭ dinspre ḑiuă şi, cum spiritele rele nu umblă, după credinţa poporuluĭ, decât nóptea, draciĭ aŭ trântit pétra şi aŭ fugit. Stânca părăsită ast-fel este *Pétra-Teiuluĭ.*

Acésta este explicarea legendară, ce poporul dă presenţeĭ acesteĭ stâncĭ cu totul deosebite de tóte cele ce o încunjură.

Să vedem acum ce ḑice geologia. Cestiunea este dificilă la prima vedere. O stâncă destul de voluminósă, compusă de calcar în strate înclinate, prin urmare o rocă care este *sedimentară*, singură, isolată, de natură diferită de cele de primprejur, s'ar puté explicà lesne printr'un

fenomen glacial; un gheţar care ar fi tîrît din masivul Céhlăuluĭ acest bloc până în Poiana-Teiuluĭ, unde, topindu-se gheţarul, blocul ar fi rĕmas pe loc, ar fi un adevĕrat *bloc eratic.*

Dar acéstă ipotesă nu se póte aplicà Petreĭ-Teiuluĭ pentru douĕ cuvinte: 1) pentru că massivul Céhlăuluĭ nu este compus de calcar, ci de conglomerate în carĭ se cuprind, după cum am vĕḑut, pe lângă alte numeróse roce, şi bucăţĭ de calcar identic cu cel al Petreĭ-Teiuluĭ, dar aceste bucăţĭ din conglomeratul Céhlăuluĭ sunt rostogolite, rotunjite şi micĭ, ele nu aŭ decât mărimea uneĭ nucĭ, a pumnuluĭ, maĭ rar a capuluĭ şi fórte rar aŭ un diametru puţin maĭ mare; şi 2) pentru că nicĭ o urmă de existenţa vre-unuĭ gheţar nu se vede în tótă acéstă regiune.

Dacă acéstă stâncă ar fi fost *eruptivă,* lucrul asemenea se explicà lesne; dar pentru o stâncă calcară, sedimentară, lucrul este maĭ greŭ, şi acésta cu atât maĭ mult cu cât, după cum am arătat, ea nu puteà fi considerată ca *bloc eratic.* Cercetărĭ amănunţite şi lungĭ în tóte direcţiunile, până şi dincolo de frontieră în Transilvania, mi-aŭ dat cheia enigmeĭ.

La *Nagy-Hagymás,* în Transilvania, există un massiv de *calcar jurasic,* identic cu cel din *Pétra-Teiuluĭ* şi cu fragmentele din conglomeratul din vîrful Céhlăuluĭ; stratele sale aŭ o înclinare generală de la N.W.W. spre S.S.E., merg dar în spre Moldova şi valea Bistriţeĭ.

Diferite fenomene dinamice de dislocărĭ, scufundărĭ şi erosiunĭ aŭ dat acestuĭ massiv, pe la finele epoceĭ jurasice, disposiţiunea din *Tabela I.*

Pe la începutul *ereĭ terţiare* însă, nouĕ deposite de gresiĭ întâiŭ, de şisturĭ margóse în urmă şi de conglomerate eocenice maĭ apoĭ, aŭ venit să umple infractuosităţile şi depresiunile jurasiculuĭ şi întréga vale a Bistriţeĭ din acéstă regiune, care, probabil, nu existà încă, cum acésta se vede în *Tabela II.*

In urma depositelor eocenice carĭ aŭ umplut tóte infractuosităţile calcaruluĭ jurasic, regiunea s'a ridicat, probă înclinarea destul de apreciabilă a gresiilor eocenice. Atuncĭ nouĕ fenomene dinamice de ruperĭ, scufundărĭ şi erosiunĭ s'aŭ produs; curente puternice de apă aŭ ros şi tîrît în depărtare stratele terţiare carĭ umpleaŭ tótă valea şi înglodaŭ în massa lor şi stânca din Poiana-Teiuluĭ de astăḑĭ, dând nascere ast-fel frumóseĭ văĭ cuprinse între délul *Suduc* şi délul *Buba.* Rîul Bistriţa a luat probabil nascere la acéstă epocă şi şi-a urmat acţiunea sa erosivă de o parte, potmolitóre de alta. Tóte stratele terţiare dintre délul Suduc-Largul şi délul Buba fiind róse cu timpul şi tîrîte de

ape în depărtare, Stânca saŭ Pétra-Teiuluĭ, ca maĭ consistentă, a resistat şi a rĕmas singură, isolată şi ca străină de tot ce o încunjurà; iar Bistriţa, prin revĕrsările sale, şi-a depus aluviunile, carĭ încunjură *Pétra-Teiuluĭ* şi formézǎ ast-fel *Poiana-Teiuluĭ* de astăḑĭ, cum acésta se vede în secţiunea representată în *Tabela III.*

Acésta este singura explicare sciinţifică ce se póte da *Petreĭ-Teiuluĭ* şi a fenomenelor geologice ce i-aŭ dat nascere.

A doua legendă.—Acéstă legendă se referă la douĕ ridicăturĭ de pétră carĭ, ca şi Pétra-Teiuluĭ, se găsesc isolate şi singure de felul lor în mijlocul unor aluviunĭ moderne ale Dunăriĭ. Acestea sunt: una *Movila Blasoveĭ*, ridicătură petrósă de pe malul stâng al Dunăriĭ-vechĭ şi în mijlocul aluviunilor şi stufărişuluĭ bălţiĭ ce ţine de domeniul Brăileĭ; cea-laltă este *Pétra-Feteĭ*, ridicătură ce se află în aceleaşĭ aluviunĭ, dar pe malul drept al braţuluĭ vechiĭ Dunărĭ, între *Măcin* şi *Ghecet*, la o distanţă în linie dréptă de 16 kilometri de la *Blasova.*

Movila Blasova este aşezată la vre-o 1.500 de metri de ţĕrmul stâng al Dunăriĭ, la apus de *Igliţa*, în mijlocul aluviunilor bălţiĭ Dunăriĭ şi încunjurată de trestiĭ şi de salciĭ. Ea are o înălţime de 20—30 metri şi o basă cu un diametru de 250 metri aproximativ şi se compune, la basă, de strate de *gresie* vînĕtă siliciósă, dură, de structură grosolană, cu vine subţirĭ de cuarţit; ea este când în strate gróse (bance), când în strate maĭ subţirĭ, în massa cărora se găsesc vinişóre saŭ fluturaşĭ de *fer oligist metalic.* Sub aceste gresiĭ, prin fundul carierelor deschise în acéstă movilă, se află un *conglomerat* cuarţos fórte dur, (un fel de verucano); la partea superióră strate de *calcar-argilos* negricios, peste carĭ vin *gresiĭ şistóse* maĭ negriciόse, maĭ mult saŭ maĭ puţin micacee; iar la partea de N.E. şi de E. ea este încunjurată până la óre-care înălţime de *lössul cuaternar.* Stratele carĭ formézǎ *Movila Blasoveĭ* sunt înclinate de la N.N.W. spre S.S.E. de 45° până la 50°.

Pétra-Feteĭ erà o ridicătură petrósă, compusă de *cuarţite* albe şi vinete cu puţin *gneiss*, ce se ridicà în mijlocul aluviunilor Dunăriĭ de pe malul drept, la 7 kilometri la N. de oraşul *Măcin*; ḑic se ridicà, căcĭ în anul 1893 lăcomia unuĭ antreprenor, cu vinovata complicitate a inginerului privighetor, a sfărămat acéstă pétră, pentru a o întrebuinţà la facerea şoseleĭ ce duce de la Măcin la Ghecet. Astăḑĭ nu se maĭ vede din *Pétra-Feteĭ* decât basa sa, acoperită în mare parte de revĕrsările apelor Dunăriĭ.

Când acéstă pétră erà încă în fiinţă, aveà *8 metri* de înălţime şi o basă de formă aprópe eliptică, al căreĭ diametru cel maĭ lung erà

de 30—40 metri de la S.S.E. spre N.N.W. şi cel maĭ scurt de 20 metri, şi se dirigià de la E. spre W. Ea aveà partea despre S.E. şi E. aprópe verticală, pe când cea despre N. şi N.W. mergeà în clină maĭ dulce, în cât, spun locuitoriĭ, oile îşĭ căutaŭ scăpare pe acéstă stâncă în timpul când le surprindeà revĕrsările Dunăriĭ.

Presenţa acestor douĕ ridicăturĭ petróse, de o natură cu totul diferită şi între ele şi de a soluluĭ în mijlocul căruia ele se ridicaŭ, se explică de poporul român dobrogén din acéstă regiune prin următórea interesantă legendă:

Doĭ flăcăĭ, voinicĭ şi falnicĭ ca doĭ braḑĭ de munte, iubiaŭ la nebunie pe o tînĕră fată. Frumóseĭ copile îĭ eraŭ dragĭ amîndoĭ, dar nu preferià pe nicĭ unul din eĭ. Focul dragosteĭ consumà pe voiniciĭ noştri şi eraŭ cu atât maĭ neliniştiţĭ, cu cât iubita lor păreà maĭ nepĕsătóre. Lucrul nu puteà ţine mult timp ast-fel. Unul din eĭ, ne maĭ putênd suferì chinurile dragosteĭ, ḑise rivaluluĭ sĕŭ: «Amîndoĭ iubim la nebunie pe acéstă copilă; ea nu póte fi decât a unuia dintre noĭ. Să facem un rămăşag, şi care va fi maĭ voinic, acela s'o iea de nevastă. Să ne suim pe vîrful munteluĭ *Iacob-Dél*. (1) Să luăm câte o pétră, şi acela care va asvîrlì pétra maĭ departe, acela să iea fata de soţie.»

Invoiţĭ asupra acestuĭ rămăşag, flăcăiĭ noştri se suiră în vîrful luĭ *Iacob-Dél*, fie-care cu speranţa în suflet că el va învinge.

Cu inima tremurândă de nerăbdare, primul flăcăŭ, cel care propusese rămăşagul, iea o pétră, o aruncă cu tótă forţa de care erà capabil; pétra şueră în aer, trece Dunărea şi, la o distanţă însemnată de maĭ bine de 4 kilometri, cade în baltă Acéstă pétră a dat nascere movileĭ numite astăḑĭ *Blasova*. Cel de al doilea flăcăŭ, cu témă şi desnădăjduire în suflet, îşĭ încordéză puterile, iea şi el o pétră, tot aşà de mare, şi o asvârlă cu atâta putere, în cât ea trece Dunărea, trece Igliţa, lasă în urmă Măcinul şi cade la o distanţă de 20 de kilometri de la *Iacob-Dél*. El învinge, iea de soţie pe iubita sufletuluĭ sĕŭ şi stânca, care a luat nascere din pétra asvârlită de acest al doilea flăcăŭ, pórtă şi astăḑĭ numele de *Pétra-Feteĭ*.»

Ca şi Pétra-Teiuluĭ din Sucéva, *Blasova* şi *Pétra-Feteĭ* aŭ explicarea lor geologică. Iată-o:

Stratele de gresiĭ şi şisturĭ, carĭ forméză movila *Blasoveĭ*, se întîl-

(1) Iacob-Dél este un munte de formă aprópe conică, care se ridică pe ţĕrmul drept al vechiuluĭ braţ al Dunăriĭ, la S.W. de Măcin, şi la piciorul căruia se află satul *Turcóia*.

nesc şi spre S.E. în délul *Preopcea* de la piciorul de rĕsărit al munteluĭ Iacob, când merge cine-va spre satul *Cerna.* Aceste strate aŭ o puternică înclinare de la N.N.E. spre S.S.W., pe când stratele movileĭ *Blasoveĭ* înclină de la N.N.W. spre S S.E., prin urmare in sens contrariŭ.

Intre aceste două ridicăturĭ se află *movila Rîiósa,* ale căreĭ strate compuse de *cuarţite archaice* sunt cu desăvîrşire dislocate, în cât formézā un fel de evantaliŭ saŭ códă de păun, ceea ce probéză că o presiune puternică s'a exercitat aicĭ asupra acestor strate, de o parte prin eşirea *granituluĭ* din muntele *Iacob-Dél* şi de cea-laltă prin eşirea *granituluĭ* de la *Grecĭ,* în cât ele aŭ fost silite să producă o dublă încovoiare saŭ depresiune: una între *Blasova* şi movila *Rîiósa* şi alta între acéstă movilă şi délul *Preopcea* şi tótă muchea vecină, depresiunĭ carĭ aŭ fost umplute maĭ în urmă cu depositele periódeĭ *cuaternare* şi anume: cu *lössul* acéstă din urmă depresiune şi cu *lossul* şi cu *aluviunile* Dunăriĭ cea dintâiŭ din aceste depresiunĭ.

Gresiile, din carĭ se compun atât *Blasova* cât şi délul *Preopcea,* fac parte de sigur din perióda *jurasică.*

Presenţa, în mijlocul bălţiĭ, a *Petreĭ-Feteĭ* este şi maĭ lesne de explicat geologicesce.

La sud de oraşul *Măcin* şi la o distanţă de 6 kilometri de acest oraş, se află un lanţ de munţĭ *archaicĭ,* dirigiaţĭ de la rĕsărit la apus şi cunoscuţĭ sub numele de *Munţiĭ Măcinuluĭ;* eĭ se compun de roce metamorfice: *gneisurĭ* şi *micaşisturĭ,* cu numeróse vine de *cuarţite;* lanţ care este străbătut de jos în sus de eşirĭ de *granite* şi de *granulite.* Stratele acestuĭ lanţ de munţĭ se prelungesc spre Nord, trec pe sub lössul platouluĭ şi pe sub oraşul Măcin, unde apar la ḑi la marginea de rĕsărit, sub cetăţuie, pe malul Dunăriĭ; apoĭ se perd din noŭ sub *aluviunile* Dunăriĭ şi nu maĭ es la lumină decât într'un singur punct, la jumătate distanţă între *Măcin* şi *Ghecet,* la 7 kilometri la Nord de cel dintâiŭ oraş, printr'o stâncă formată de acele vine de cuarţit cu puţin gneis de care am vorbit maĭ sus şi care a format ceea ce poporul numesce *Pêtra-Feteĭ,* a căreĭ interesantă legendă am povestit-o adinióreа.

Din aceste două fapte: *Pétra-Teiuluĭ* din judeţul Némţ, *Blasova* în balta judeţuluĭ Brăila şi *Pêtra-Feteĭ* în balta judeţuluĭ Tulcea şi din legendele la carĭ ele aŭ dat nascere, se adeveresce, cred, în destul relaţiunea strînsă ce există între geologie şi legendă.

Anexă. — La pag. 185.

VALORILE CATOR-VA CONSTANTE FISICE PENTRU BUCURESCI

de

D. NEGREANU
Membru corespondent al Academiei Române.

Voiŭ da valorile câtor-va constante fisice de un us frecuent pentru Bucurescĭ. Se indică aceste constante, în general, pentru Paris, Viena saŭ Berlin; nu vĕd motivul pentru ce nu s'ar introduce şi la noĭ usul a fi date aceste constante pentru capitală.

Accelerațiunea imprimată de gravitate pentru Bucurescĭ. — Se va calculà accelerațiunea g prin formula:

$$g = 980,6056 - 2,5028 \cos 2 \lambda - 0,000003\, i,$$

unde g este dat în centimetri, λ latitudinea loculuĭ, i înălțimea loculuĭ de-asupra niveluluĭ măriĭ în centimetri, $980,6056^{cm}$ represintă valórea accelerațiuniĭ la nivelul măriĭ şi la latitudinea de 45^0.

Latitudinea λ a Bucurescilor, după anuarul Biurouluĭ de longitudinĭ din Paris pe 1896, este: $44^0 25' 38''$ latitudine N.

Terenul orizontal din fața Teatruluĭ Național este de 82 metri de-asupra niveluluĭ măriĭ, după datele triangulațiuniĭ făcute în 1857 de Comisiunea austriacă; acéstă înălțime este aproximativ şi acea a terenuluĭ din fața Universitățiĭ, pentru care se calculéză şi constantele de carĭ ne ocupăm.

Pentru Bucurescĭ: $g = 980^{\text{cm.}} 5308$ saŭ

$$g = 9^{\text{metri}} 805308.$$

Valórea uneĭ dyne şi megadyne în grame, precum şi a unuĭ gram şi kilogram în dyne.—Şciind că un gram-forță imprimă masseĭ de un

gram o accelerațiune egală cu $980^{c.m.}$ 5308 și o dynă o accelerațiune de un centimetru, avem:

$$dyna = \frac{1 \text{ gram}}{980{,}5308} = \frac{1000 \text{ miligr.}}{980{,}5308} = 1^{\text{ m gr}}\ 019856.$$

Deci, o *megadynă* $= 10^6$ dyne $= 1019^{\text{ gr.}}$ 856.

Reciproc, *un gram* $= 980{,}5308$ dyne, și

un kilogram $= 9{,}805308 \times 10^5$ dyne.

Valórea unui kilogrametru în ergi. — Un *kilogrametru* = un kilogram $\times$ un metru $= 9{,}805308 \times 10^7$ ergi.

Un *grammetru* este o unitate de 1000 ori mai mică decât un kilogrametru; un grammetru $= 9{,}805308 \times 10^4$ ergi.

Valórea unui cal-vapor în ergi.—Un cal-vapor este lucrul mecanic de 75 kilogrametri pe secundă. Un cal-vapor $= 75 \times 9{,}805308 \times 10^7$ ergi$=$
$= 735{,}398 \times 10^7$ ergi.

Valórea unui kilogrametru în jouli. — Sciind că *un joule* valoréză 10^7 ergi, un kilogrametru va valorà 9,805308 jouli.

Valórea unui cal-vapor în wați. — Un watt fiind lucrul mecanic produs de un joule în o secundă, valórea unui cal-vapor va fi 735,398 wațți.

Valórea unei barii în grame. — Baria este presiunea unei megadyne pe un centimetru pătrat, deci o presiune de $1019^{\text{ gr}}$ 856 pe un centimetru pătrat.

Echivalentul mecanic al caloriei (mici) în jouli. — O mare calorie (calorie kilogram-grad) produce un lucru mecanic egal cu 425 kilogrametre, valóre medie. Dacă ne servim de unitatea *joule*, o mică calorie produce un lucru mecanic egal cu $9{,}805308 \times 425 \times 10^{-3}$ jouli $=$ 4,167 jouli.

Greutatea unui centimetru cub de aer uscat. — Ne servim de relațiunea:

$$a = 0^{\text{ gr.}}\ 001292673 \left(1 - \frac{2\,i}{R} - 0{,}002552 \cos 2\,\lambda\right),$$

0,001292673 fiind greutatea unui centimetru cub de aer uscat la nivelul mării și la latitudinea de 45°.

Pentru Bucuresci: $a = 0^{\text{ gr.}}\ 001292574$.

Martie 1897.

Anexă. — La pag. 185.

COMPONENTA ORIZONTALA A FORȚEI MAGNETICE TERESTRE PENTRU BUCURESCI

de

D. NEGREANU
Membru corespondent al Academieĭ Române.

Determinasem, este dejà cât-va timp, componenta orizontală H a forțeĭ magnetice terestre pentru Bucurescĭ, observând: 1° timpul oscilațiunilor uneĭ bare magnetisate, ceea ce permite a calculà productul *MH;* 2° determinând $\frac{M}{H}$ prin metoda luĭ Gauss. Am găsit pentru valórea acesteĭ componente: 0,233 unitățĭ C. G. S.

In cursul luneĭ Martie a. c. am determinat din noŭ acéstă constantă, servindu-mĕ de o metodă diferită, care are avantagiul de a fi maĭ expeditivă decât cea întrebuințată maĭ sus.

Iată principiul metodeĭ: Se introduce în circuitul unuĭ element, a căruia forță electromotrice *e* este bine cunoscută, o busolă de tangente, intercalându-se și o resistență, luată pe o cutie cu resistențe, dacă este necesar.

Fie *e*, ϱ forța electromotrice și resistența interióră a elementuluĭ;
r resistența busoleĭ;
r' resistența auxiliară luată pe cutia de resistențe:
d unghiul de deviațiune a busoleĭ de tangente.

Intensitatea *i* a curentuluĭ în amperĭ este:

$$(1)\quad i = \frac{e}{\varrho + r + r'} = H \times \frac{5\ R}{\pi\ n} tg\ d,$$

R fiind rața medie a spirelor busoleĭ și *n* numĕrul spirelor.

Relațiunea (1) permite a calculà pe *H*.

Experiența a fost realisată cu un element Daniell (zinc, sulfat de zinc, cupru, sulfat de cupru), a căruia forță electromotrice este 1,08 voltĭ

şi resistenţa interióră $\varrho = 11{,}025$ ohmĭ, resistenţa busoleĭ 36,481 ohmĭ, resistenţa sîrmelor de legătură 0,05 ohmĭ.

Numĕrul spirelor busoleĭ: $n = 235$, radja $R = 18^{c.m.},22$.

Introducênd în circuit o resistenţă de 10 ohmĭ în plus, s'a observat o deviaţiune de 33°. Componenta orizontală H calculată după datele de maĭ sus este: 0,234 unităţĭ C. G. S.

Introducênd în circuit o resistenţă de 50 ohmĭ în plus, deviaţiunea este de 21° 30′. Componenţa orizontală H în acest cas este: 0,233 unităţĭ C. G. S.

Putem admite prin urmare ca valóre a componenteĭ magnetice terestre pentru Bucurescĭ: 0,23 unităţĭ C. G. S.

Martie 1897.

Anexă. — La pag. 188.

UN EPISOD DIN ISTORIA CONTEMPORANĂ
LUAREA GRIVIȚEI

de

NICOLAE IONESCU
Membru al Academieĭ Române

Maiestate prea bună,
Colegĭ prea stimațĭ și onorabilĭ auditorĭ,

Mi-aŭ cădut sorțiĭ ca să vorbesc în Academie despre un subiect de istorie contemporană.

Maĭ înainte însă, dați-mĭ voe să fac o óre-care luare-aminte, care-mĭ va servì de introducere.

Se miră multă lume, pentru ce uniĭ istoricĭ pretind că studiul istorieĭ trebue să pornéscă de la faptele pe carĭ le avem sub ochĭ, carĭ se petrec în ḑilele nóstre, pentru a se urcà numaĭ după acésta în timpurile trecute. Sunt încă fórte numeroșĭ și aceĭ carĭ socotesc că, dimpotrivă, maĭ întâiŭ trebue să studiăm istoria antică și numaĭ pe urmă să ne ocupăm de istoria contemporană.

Negreșit, pentru a judecà bine despre faptele din ḑilele nóstre, despre istoria contemporană, trebue mult discernĕmînt; ochiul istoriculuĭ scapă ușor aspectele multiple ale faptelor și evenimentelor contemporane. Să nu uităm însă cuvîntul Demosteneluĭ roman, care a ḑis: «historia est magistra rerum.» De unde însă am puté luà un subiect maĭ potrivit ca învĕțare vie, decât din faptele ce se întîmplă sub ochiĭ noștri? Omul se învață maĭ bine din ce pricepe și privesce însușĭ.

In ḑilele trecute, am făcut în Academie o succintă recensiune, un resumat prescurt al opereĭ Englesuluĭ William Miller M. A. (Oxon), intitulată «Balcaniĭ» care maĭ cu sémă s'a ocupat cu istoria contempo-

rană a popórelor balcanice. Am observat dejà atuncĭ, că d-l Miller s'a îndeletnicit fórte pe larg cu istoria nóstră maĭ nouă, deşì poporul român e de mult stabilit în Carpaţĭ, şi a căutat a arătà legămintele luĭ cu popórele din Balcanĭ. D-l Miller socotesce, într'adevĕr, că viitorul patrieĭ nóstre este strîns legat de desvoltarea popórelor de peste Dunăre, el crede chiar că o federaţiune a tuturor acestor state împreună cu România este menită a consolidà starea de lucrurĭ din Peninsula Balcanică, atât de turbure astăḑĭ. In orĭ-ce cas, la un moment dat, de fórte mare importanţă în regenerarea nóstră, acéstă legătură s'a vĕdit într'un mod neîndoios. D-l Miller ḑice, că independenţa Românieĭ s'a născut la Griviţa şi că de atuncĭ România are calea eĭ însemnată spre o situaţiune preponderentă în federaţiunea viitóre a popórelor din Peninsula Balcanică.

Acest mod de a presentà însemnătatea evenimentuluĭ de la Griviţa (11 Septembre 1877 st. n.) mi s'a părut destul de interesant pentru a fi comunicat Academieĭ.

Imĭ veţĭ permite decĭ, ca, după acéstă precuvîntare, să vĕ vorbesc şi eŭ puţin despre luarea Griviţeĭ.

Nu vĕ aşteptaţĭ, ca dinaintea Comandantuluĭ de căpetenie al armateĭ române — maĭ mult încă, înaintea Comandantuluĭ-Şef al oştiriĭ Românilor aliaţĭ cu oştile rusescĭ şi representând la împresurarea Plevneĭ pe însăşĭ Maiestatea Sa Impĕratul tuturor Rusiilor,—nu aşteptaţĭ de la mine, ca academician, să vĕ vorbesc despre importanţa militară a luptelor de la Griviţa. Dar pot ḑice cu drept cuvînt şi eŭ, că de la Griviţa s'a pornit desvoltarea uneĭ întregĭ vieţĭ maĭ înalte, a vieţeĭ nóstre politice viitóre. Cred chiar, că acéstă convicţiune aŭ avut-o ceĭ ce aŭ condus la luptă pe ostaşiĭ noştri în câmpia de-adrépta Istruluĭ.

Din parte-mĭ, aş avé dorinţa ca noĭ bĕtrâniĭ să ajutăm tinerimea a duce maĭ departe şi pe tóte terenele desvoltarea de civiltate pornită de la Griviţa.

Ca topografie, ce să spun? Griviţa şi-a tras numele de la satul din apropiere, carele însuşĭ s'a numit ast-fel de la pîrîul ce curge în rîul Vid, de-adrépta căruia e situată Plevna. Ca şi Plevna, Griviţa se presintă în valea Viduluĭ în formă de covăţică, încunjurată din tóte părţile de muscele, tăiată de pîrîiaşe maĭ marĭ şi maĭ micĭ şi formând înaintea Plevneĭ, căreia i-a servit ca una din întăriturĭ, o posiţiune de sine stătătóre.

Cum s'a presentat Griviţa?

Nu voiŭ vorbì acum nicĭ despre răsboiŭ pe larg, nicĭ despre causele

luĭ şi nicĭ despre rolul ce Suveranul nostru a avut în răsboiŭ. Voiŭ spune numaĭ acele câte-va cuvinte indispensabile pentru înţelegerea importanţeĭ ce are Griviţa din punctul nostru de privire.

O mişcare neprevĕḑută a comandantuluĭ turcesc de la Vidin spre Plevna determinase schimbarea întreguluĭ plan de operaţiunĭ al Turcilor. Aceste operaţiunĭ eraŭ de altmintrelea fórte mult îngreuiate, din causă că ordinele de mişcarea trupelor şi amănuntele planuluĭ de răsboiŭ se dedeaŭ din cabinetul Sultanuluĭ, iar pe de altă parte armatele turcescĭ aveaŭ doĭ comandanţĭ, adese-orĭ în rivalitate, unul dincóce şi altul dincolo de Balcanĭ.

In faţa mişcăriĭ comandantuluĭ din Vidin spre Plevna şi maĭ ales în urma primelor ciocnirĭ între Turcĭ şi Ruşĭ (19 Iulie 1877 st. n.), noĭ Româniĭ încă a trebuit să ne punem întrebarea ce aveam de făcut. Oştirile rusescĭ intraseră în ţéră, Turciĭ, carĭ nu fuseseră în stare să le oprésca a trece Dunărea, se arătaŭ în luptă fără un plan hotărît; totuşĭ Osman Paşa găsise la Plevna un punct priincios de apĕrare şi, întărindu-se acolo repede, isbutise a oprì pe Ruşĭ, carĭ, cu tot renumele lor vechiŭ de bunĭ răsboinicĭ, s'aŭ şi găsit un moment într'o situaţiune grea.

Posiţiunea nóstră erà fórte delicată. De ocamdată noĭ ḑisesem să fim neutri, să nu ne amestecăm în răsboiŭ, pe de o parte pentru că Ruşiĭ nu ne făcuse nicĭ o propunere, iar pe de alta pentru că nu puteam avé simpatiĭ pentru cruḑimile Turcilor.

Rusia se mişcà greŭ, iar Turciĭ căutaŭ să se reguleze după agresor. Osman Paşa, fără ca să aibă un plan de maĭ înainte pregătit, s'a aşezat la Plevna pentru a se opune în drumul armatelor rusescĭ ce înaintaŭ către Balcanĭ şi Constantinopole. Renumele armatelor rusescĭ erà însă fórte mare şi de altă parte ele mergeaŭ în frunte cu Autocratorul Rusieĭ, însoţit de tótă casa luĭ, pentru a rĕsbunà creştinătatea maltratată, măcelărită de Başĭbuzucĭ.

Noĭ am fi vrut să avem o înţelegere cu Rusia, pentru ca să nu fim striviţĭ la mijloc. Cum am ḑis, simpatiile nóstre chiar nu puteaŭ fi pentru cruḑimile turcescĭ, şi de aceea ne-am bucurat când am vĕḑut că se organiséză aicĭ la noĭ o legiune bulgăréscă pentru a merge alăturĭ de armatele imperiale rusescĭ.

Am fi vrut şi noĭ să mergem în ajutorul creştinătăţiĭ, şi cu mulţumire trebue să recunóscem că guvernul nostru a avut atuncĭ acea înţelepciune plină de mîndrie naţională, tot-deauna fecundă în inspiraţiunĭ fericite. El a dat a înţelege guvernuluĭ rusesc, că este gata să dea ajutor la eliberarea popórelor apĕsate, dar sub stégul sĕŭ naţio-

nal, pentru ca să se scie de toţi că Românii sub stégul lor s'aŭ luptat pentru popórele subjugate şi că România nu póte da ajutor decât ca o naţiune liberă şi sub stégul eĭ naţional. Acésta a ofuscat pe Ruşi şi de acì dările a înţelege, că Rusia va merge la răsboiŭ numaĭ cu stégul eĭ. România se aflà ast-fel în imperiósa datorie de a se pregătì să-şĭ apere cu puterile sale integritatea teritoriuluĭ.

Un alt fapt îĭ impuneà de asemenea acéstă datorie. Turciĭ credŭseră, că dacă Padişachul va hărăzì o Constituţiune celor de sub domnirea luĭ, atuncĭ el îĭ va regenerà într'un moment. Acésta s'a şi făcut prin Constituţiunea luĭ Midhat Paşa, aplicabilă tuturor popórelor şi provinciilor supuse otomane.

Intre aceste provinciĭ, eĭ aŭ sub-înţeles şi pe România, proclamând unitatea şi indivisibilitatea Imperiuluĭ Otoman, cu tóte provinciile incorporate luĭ. Suveranul şi guvernul Românieĭ aŭ protestat împotriva acesteĭ pretenţiunĭ de a asimilà ţéra nóstră cu provinciile incorporate, când România aveà Constituţiunea eĭ autonomă, aparte, în virtutea uneĭ Convenţiunĭ europene. Protestarea chibzuită, înţeléptă şi moderată a Românieĭ nu putem ḑice că nu a avut efect. Turciĭ nu maĭ puteaŭ însă comptà pe noĭ şi noĭ aveam datoria să ne gândim la apĕrare.

Acésta erà situaţiunea nóstră la începutul răsboiuluĭ.

Turciĭ avuseseră o idee fórte justă, când aŭ organisat apĕrarea şi resistenţa la Plevna. Posiţiunea erà fórte bine găsită pentru a aţiné calea Ruşilor în spre Balcanĭ, maĭ ales că Ruşiĭ credeaŭ că le va fi de ajuns să împingă înainte, spre a ajunge la succes, şi negligiaseră de a luà mĕsurile indispensabile în casul uneĭ lupte de cetate.

In jurul Plevneĭ s'aŭ ridicat redute, fortificărĭ, tabiĭ, şi Plevna a fost transformată fórte repede în posiţiune redutabilă. Armatele rusescĭ aŭ avut curînd prilej să se convingă de acésta. In jurul Plevneĭ s'aŭ dat, treĭ crâncene bătăliĭ; în câte trele Ruşiĭ aŭ fost sfărâmaţĭ. La a treia, s'a făcut apel şi la noĭ, ca în numele creştinătăţiĭ să mergem a da ajutor. Am mers, am mers însă cu stégul nostru, aşà după cum dorisem, şi Suveranul nostru a avut onorătórea sarcină de a primì comanda trupelor din jurul Plevneĭ. La a treia bătălie de la Plevna, dată în ḑiua de Sf. Alexandru, óstea rusă, deşì ajutată de cea română, a fost din noŭ bătută; dar noĭ am cucerit şi am păstrat cu resistenţă *Kanlì-tabià,* adecá Griviţa, reduta sângerósă, după cum o numesc Turciĭ, pentru că acolo s'a vĕrsat maĭ mult sânge decât orĭ-unde în jurul Plevneĭ.

Acolo s'a vĕdit oşténul ro:nân ce este, căcĭ soldaţĭ aĭ uneĭ ţĕrĭ micĭ

şi împilate, carĭ de sute de anĭ nu maĭ fusese în lupte, mobilisaţĭ abià de câte-va sĕptĕmânĭ, aŭ sciut opune un pept maĭ tare decât soldaţĭ vechĭ şi încercaţĭ în răsbóie. E falā mare acésta, că acolo s'a împlântat stégul românesc şi s'a reînviat virtutea strămoşéscă. Străiniĭ, carĭ s'aŭ ocupat de istoria acestuĭ răsboiŭ, scriŭ cu multă laudă despre purtarea nóstră la Griviţa şi cu adevĕrat entusiasm ne recunosc vîrtutea incontestabilă. Trebue decĭ să ne fălim cu Griviţa, căcĭ acolo noĭ am avut fericirea să împlântăm drapelul nostru maĭ sus decât cel rusesc şi să cucerim un drapel de la Turcĭ, spre a-l depune a doua ḑi la picióre le Comandantuluĭ nostru suprem.

Dar maĭ presus decât fala că am luat un stég şi că am împlântat pe al nostru victorios, trebue să ne fălim cu gróznica luptă de o ḑi, în urma căreia am isbutit singurĭ să păstrăm un avantagiŭ asupra vrăjmaşuluĭ. Nicĭ un alt stég n'a putut fi împlântat în ḑiua aceea, decât al nostru.

Cucerirea Griviţeĭ erà cu atât maĭ importantă, cu cât drumul pe care-l apĕrà reduta din partea nord-ostică duceà drept la Sofia prin Plevna. Cine ar fi luat înainte drumul acela puteà intrà în Plevna fără nicĭ o împedecare, în mijlocul confusiuniĭ turcescĭ.

In tabia de la Griviţa se aflaŭ, în batalióne le turcescĭ, doĭ Englesĭ, din carĭ unul anume William V. Herbert a istorisit maĭ târḑiŭ împrejurările lupteĭ. Intâiul atac Româniĭ l'aŭ dat ajutaţĭ de Ruşĭ, asemenea şi pe al doilea; la ultimul atac însă aŭ mers singurĭ şi numaĭ opintelelor lor se datoresce căderea reduteĭ. Când Englesul luptător cu Osman Paşa a vĕḑut a doua ḑi din Plevna stégul românesc fâlfâind pe Kanlì-tabià, spune el singur că a dobândit o fórte înaltă opiniune despre Românĭ.

Sigur este, că pentru noĭ, pentru Turcĭ şi pentru străinĭ, faptul de arme de la Griviţa a fost o vitejie fără de păreche. Insemnătatea luăriĭ Griviţeĭ este însă invederată şi într'alt ordin de ideĭ pentru România.

Istoria nu se póte studià serios şi temeinic decât în legătură cu morala, în alăturarea efectelor cu causa morală. Istoria nu póte fi fără de morală, căcĭ ea este învĕţătura vie a popórelor, *magistra rerum*, şi învĕţătura nu este lipsită de morală. Faptul că ţĕranul român s'a arătat militar sobru şi vitéz îşĭ are morala luĭ şi o mare învĕţătură a decurs pentru Românĭ din faptul că la Griviţa eĭ s'aŭ luptat singurĭ în contra Turcilor şi că aŭ isbutit să aibă, în mijlocul generaleĭ înfrângerĭ, un punct de însemnată biruinţă. Turciĭ se luptaŭ pentru paradisul de pe ceea lume, iar Româniĭ aveaŭ un ţel limpede, un ţel moral şi înălţător: fericirea şi libertatea patrieĭ lor. Acest simţemînt,

care şi adĭ este atât de viŭ în inima poporuluĭ nostru, făceà atuncĭ pe ţĕraniĭ soldaţĭ românĭ să privéscă pe ofiţeriĭ lor ca pe nisce îngerĭ, ce-ĭ duceaŭ la victorie, şi să-ĭ urmeze plinĭ de încredere şi neînfricaţĭ la luptă.

Am avut odată prilej să mĕ conving prin mine însumĭ de acésta. Erà la Iaşĭ, unde treĭ grupurĭ de ţĕranĭ foştĭ ostaşĭ în răsboiŭ vorbiaŭ despre Griviţa. Eraŭ din veteraniĭ regimentuluĭ 13-lea. Spuneà unul cum de maĭ multe orĭ aŭ fost tot eĭ duşĭ la foc şi aŭ avut noroc să respingă pe duşmanĭ. Spuneà altul acelaşĭ lucru şi se mirà cum rĕmăsese numaĭ regimentul lor acolo.

— Eh! frate, cum nu se teme udul de plóie, aşà nu se teme cel sângerat de sânge! rĕspunse veteranul de pe Racovĕţ...

Mi-am dis atuncĭ, mişcat până în adîncul sufletuluĭ:—Aŭ suflet aceştĭ ómenĭ, aŭ suflet; n'a perit încă vitejia din timpul luĭ Ştefan-Vodă-cel-Bun.

Intr'adevĕr, pentru noĭ, Griviţa este o regenerare morală prin poporul înarmat şi prin tinerimea luminată. De la ofiţerul luminat germenele de regenerare a trecut în sufletul oşténuluĭ, fiŭ al poporuluĭ, şi l'a îmbărbătat în trudnica luptă. De acì acel curent iresistibil pentru îndeplinirea datorieĭ în valea de plângere şi de durerĭ a lumiĭ acesteia

Acì este iarăşĭ o mare învĕţătură pentru tinerimea nóstră, căreia aş voì să-ĭ insuflu simţemîntul, că numaĭ prin înţelépta disciplină, prin dragostea curată a stéguluĭ, prin iubirea din tótă inima a patrieĭ, va puté să-şĭ îndeplinéscă datoria de a lăsà şi ea cevà de moştenit generaţiunilor viitóre, după cum cele precedente i-aŭ lăsat eĭ o moştenire aşà de mîndră.

Bătălia de la Griviţa (11 Septembre 1877 s. n.) a fost ultima dată în jurul Plevneĭ. In urmă a prevalat idea Suveranuluĭ nostru de a se părăsì asaltele şi de a se învestì Plevna. Acéstă idee, maturită cu sfaturile luĭ Totleben, a avut de resultat capitularea luĭ Osman Paşa (11 Decembre 1877 s. n.). Ea nu a fost fără vĕrsare de sânge, dar a dus la ţel mult maĭ uşor şi cu maĭ puţine perderĭ.

Româniĭ avuseseră însă ocasiunea de a-şĭ arătà vîrtutea, oşténul român îşĭ manifestase vitejia, independenţa ţĕriĭ fusese cucerită şi stima străinătăţiĭ dobândită în mod necontestabil.

William Herbert, tînĕrul Engles ce se bătuse pentru Turcĭ la Griviţa, scriind 16 anĭ maĭ târdiŭ istoricul apĕrăriĭ Plevneĭ (1), nu póte

(1) *The Defence of Plevna, 1877*, de *William Herbert*, 1895.

să nu aducă din noŭ prinosul laudelor sale oştenilor noştri şi tot astfel fac toţĭ ceĭ-lalţĭ scriitorĭ străinĭ, carĭ s'aŭ ocupat de răsboiul dintre Ruşĭ şi Turcĭ. (1)

Noĭ nu avem încă o *istorie acurată, întrégă și magistrantă* a luptelor nóstre de la Plevna. Sper că se va scrie. In orĭ-ce cas, când o vom scrie, nu va puté nimenĭ să nu ne aprobe pentru purtarea ce am avut acolo.

---

(1) *The Balkans: Roumania* etc. de *William Miller*, 1896.

CONCURSURÍ PENTRU PREMII.

1897

INSCIINȚARE.

A. Premiĭ pentru cărțĭ publicate.

I. *Premiul Năsturel-Herĕscu*, din Seria B, de 4.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1898 uneĭ cărțĭ scrise în limba română, *cu conținut de orĭ-ce natură*, care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Novembre 1896 până la 31 Octobre 1897.

Terminul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărților propuse la concursul acestuĭ premiŭ va fi până la 31 Octobre 1897.

In privința *Premiuluĭ Năsturel-Herĕscu* se pun în cunoscința publiculuĭ următórele disposițiunĭ din codicilul rĕposatuluĭ întru fericire Năsturel-Herĕscu:

«In tot anul Societatea Academică Română va avê a premià, din veniturile fonduluĭ *Năsturel*, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socotì de către Societate ca cea maĭ bună publicațiune apărută în cursul anuluĭ; însă aceste premiĭ vor fi de douĕ speciĭ:

«1. In treĭ anĭ consecutivĭ, de-arîndul, se va decerne câte un premiŭ de patru miĭ leĭ noĭ, No. 4.000 L. n., *minimum*, la cea maĭ bună carte apărută în cursul anuluĭ expirat.

«2. Iar în al patrulea an se va decerne un premiŭ fix de douĕ-spre-ḑece miĭ leĭ noĭ, No. 12.000 L. n., cerele se va numì «*Marele Premiŭ Năsturel*», opereĭ care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru anĭ precedențĭ. Acest premiŭ nu se va puté decerne

uneĭ lucrărĭ care va fi obţinut dejà unul din premiele anuale, decât defalcând dintr'însul valórea premiuluĭ precedent.

«Operele, ce se vor recompensà cu acéstă a doua serie de premiĭ, vor tractà cu preferinţă despre materiile următóre:

«*a)* Scrierĭ seriόse de istorie şi de sciinţele accesoriĭ ale istorieĭ, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria ţĕrilor române;

«*b)* Scrierĭ de religiunea ortodoxă, de morală practică şi de filosofie;

«*c)* Scrierĭ de sciinţe politice şi de economie socială;

«*d)* Tractate originale despre sciinţele esacte;

«*e)* Scrierĭ enciclopedice, precum dicţionare de istorie şi geografie, în carĭ să intre şi istoria şi geografia Românieĭ, dicţionare generale saŭ parţiale de sciinţe esacte, de arte şi meseriĭ, de administraţiune şi jurisprudenţă, şi alte asemenea lucrărĭ utile şi bine întocmite;

«*f)* Cărţĭ didactice de o valóre însemnată ca metod şi ca cuprins;

«*g)* Dicţionare limbistice în limba românéscă, maĭ ales pentru limbile antice şi orientale, adecă limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche şi altele;

«*h)* Publicaţiunĭ şi lucrărĭ artistice de o valóre seriόsă, adecă relative la artele plastice, architectura, sculptura, pictura, gravura, şi chiar opere musicale seriόse, pe carĭ aceste tóte Societatea Academică Română le va puté aprecià atuncĭ când îşĭ va întinde activitatea eĭ şi asupra tuturor materiilor de bele-arte;

«*i)* Scrierĭ de pură literatură română, în prosă şi în versurĭ, precum poeme, drame şi comediĭ seriόse, — maĭ ales subiecte naţionale, — şi orĭ-ce alte opere de înaltă literatură. Acestora maĭ cu sémă aş dorì să se acorde «*Ma-«rele Premiŭ Năsturel*», când vor fi judecate ca avênd un merit cu totul superior, spre a se da ast-fel o încuragiare maĭ puternică desvoltăriĭ literatureĭ naţionale.»

La acestea se maĭ adaug următórele disposiţiunĭ luate de Societatea Academică la 2 şi 7 Septembre 1876:

1. La concurs se pot presentà şi opurĭ preînnoite în nouĕ ediţiunĭ, carĭ se vor fi retipărit în cursul anuluĭ, însă numaĭ de autorĭ în viéţă.

2. După cuprinderea chiar a testamentuluĭ, traducţiunile din limbĭ străine sunt excluse de la concurs; se va face însă esceptiune pentru acele traducţiunĭ de pe opurĭ străine clasice, carĭ:

a) saŭ prin dificultăţile învinse ale uneĭ perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ, vor constituì adevĕrate opurĭ literare ale limbeĭ române;

b) saŭ prin anexarea de elucidărĭ şi de note sciinţifice cu totul propriĭ traducĕtoruluĭ, îşĭ vor fi însuşit meritele unor lucrărĭ originale în limba română.

3. Cărţile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale saŭ cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele eĭ nu pot intrà la concurs pentru premiele Năsturel din seria B.

4. Premiele Năsturel din seria B se pot acordà nu numaĭ unor opurĭ complete, ci şi părţiĭ unuĭ op tipărit în cursul anuluĭ, cu condiţiune însă ca acéstă parte să fie de valórea şi de întinderea unuĭ volum şi nu de ale uneĭ simple făscióre (minimum 400 pag. format in-8⁰ garmond).

5. Premiarea uneĭ părţĭ a unuĭ op la un concurs anual nu împedecă premiarea uneĭ alte părţĭ a aceluiaşĭ op la un concurs posterior.

6. Opurile anonime şi pseudonime vor puté fi admise la concursul cărţilor tipărite, iar autoriĭ lor, spre a primì premiele acordate, vor trebuì să justifice proprietatea lor.

II. *Premiul Statuluĭ Lazăr*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1898 uneĭ cărţĭ scrise în limba română, *cu conţinut sciinţific*, care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1896 până la 31 Octobre 1897, saŭ celeĭ maĭ importante *invenţiunĭ sciinţifice* făcute de la 1 Ianuarie 1896 până la 31 Octobre 1897.

Terminul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 Octobre 1897.

III. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1898 uneĭ cărţĭ scrise în limba română, *cu cuprins moral de orĭ-ce natură*, care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Novembre 1896 până la 31 Octobre 1897.

Terminul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 Octobre 1897.

IV. *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1899 uneĭ cărţĭ scrise în limba română, *cu conţinut literar*, care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Novembre 1896 până la 31 Octobre 1898.

Terminul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 Octobre 1898.

V. *Premiul Asociaţiuniĭ Craiovene pentru desvoltarea învĕţămîntuluĭ public*, în sumă de Leĭ 1.500, se va decerne în sesiunea generală din anul 1899 *celeĭ maĭ bune cărţĭ didactice* în limba română dintre cele tipărite de la 1 Ianuarie 1895 până la 31 Octobre 1898.

Terminul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 6 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 Octobre 1898.

VI. *Premiul Hagi-Vasile*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1900 uneĭ cărţĭ scrise în limba română şi publicate în timpul de la 1 Ianuarie 1894 până la 31 Octobre 1899, al căreĭ cuprins va fi:

Istoria comerciuluĭ la Românĭ, saŭ *starea actuală a comerciuluĭ în România,* saŭ *studiĭ asupra legislaţiuniĭ comerciale în statul român,* saŭ *orĭ-ce alte subiecte privitóre la comerciul român.*

Terminul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 6 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs va fi până la 31 Octobre 1899.

Notă. — *Concurenţiĭ sunt obligaţĭ a arătà tot-deauna în scris pentru care anume premiŭ presintă lucrările lor la concurs.*

B. Premiĭ pentru lucrărĭ puse la concurs cu subiecte date.

VII. *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1898 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Consideraţiunĭ istorice şi geografice asupra Basarabieĭ înainte de 1812, cu deosebită privire asupra Hotinuluĭ, regiuniĭ centrale şi Bugiaguluĭ.

Prima organisare a Basarabieĭ după anexare şi urmărirea organisărilor succesive până astăḑĭ. Familiile boerescĭ române rĕmase în Basarabia şi istoricul lor de atuncĭ încóce. Etnografia şi introducerea coloniilor străine şi desvoltarea lor. Biserica şi elementul românesc şi străin în cler. Instrucţiunea publică. Statistica. Mişcarea literară românéscă şi neromânéscă, precum şi desvoltarea arteĭ. Topografia actuală a Basarabieĭ, cu lista tuturor satelor, riurilor, etc. Industria, comerciul şi mijlócele de comunicaţiune. Folklorul la Româniĭ din Basarabia. Monumente istorice şi resturĭ archeologice. Modificările în graiul românesc de la anexare încóce.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1897.

VIII. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1898 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Metropolitul Varlaam în activitatea sa literară şi religiósă.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1897.

IX. *Premiul G. San-Marin,* în sumă de 2.000 Leĭ, dimpreună cu procentele acestuĭ fond până la acordarea premiuluĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1898 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Consideraţiunĭ asupra comerciuluĭ Românieĭ cu ţĕrile străine atât la Orient cât şi la Occident, începĕnd cu secolul XVI până la anul 1860.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1897.

X. *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* se va decerne în sesiunea generală din anul 1898 pentru cea maĭ bună:

Carte de lectură pentru şcólele secundare.

«Acéstă carte va cuprinde în întâia parte descripţiunĭ ale naturiĭ şi ale puterilor naturiĭ şi în a doua parte naraţiunĭ despre evenimentele istorice însemnate şi despre viéţa bărbaţilor celor marĭ aĭ naţiuniĭ române şi aĭ altor popóre. Descripţiunile saŭ naraţiunile vor fi saŭ bucăţĭ originale saŭ traducţiunĭ bine făcute. In tot casul, alegerea se va face din tot ce literatura românéscă saŭ străină posede maĭ clasic şi va avé în vedere desvoltarea iubiriĭ naturiĭ şi a simţemintelor patriotice şi virtuóse.» (Din *Actul de donaţiune.*)

Premiul este de 8.500 Leĭ, în care sumă se cuprind premiul autoruluĭ şi cheltuelile de tipărirea scrieriĭ (de *minimum* 30 cóle de tipar *garmond)* în 1.000 exemplare, din carĭ 800 ale autoruluĭ şi 200 ale Academieĭ.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1897.

XI. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1899 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Biserica creştină ortodoxă din România şi influenţa eĭ morală în evoluţiunea culturală a ţĕrilor române de la începutul secoluluĭ nostru până la 1891.

Lucrarea se va face după următórea programă:

Situaţiunea bisericeĭ la începutul véculuĭ XIX. Organisarea eĭ, mijlóce de cultură şi nivel cultural, membri însemnaţĭ prin rolul lor, atitudinea Ruşilor faţă de călugăriĭ grecí din ţéră. Ce s'a făcut sub domniile luĭ Caragea şi Calimach (1812—1819) pentru biserică. A contribuit biserica la reforma legiuirilor? Jurisdicţiunile bisericescĭ sub aceştĭ doĭ Domnĭ (stare civilă, căsătoriĭ, divorţurĭ, judecata clericilor), legăturile dintre cler şi bresle studiate pînă la desfiinţarea breslelor.

Cum a considerat biserica mişcarea Eteriştilor pe pămîntul românesc. A contribuit la înlăturarea domniilor fanariote? A înlesnit clerul din Muntenia mişcarea luĭ Tudor Vladimirescu? Prima încercare de secularisare la 1827, revenirea eĭ la 1828 după cererea Sultanuluĭ.

Pacea de la Adrianopole (1829). Protectoratul rusesc şi efectele sale asupra bisericeĭ. Organisarea dată bisericeĭ prin Regulamentul Organic (1828—1834) şi continuările sale. Apreciarea eĭ. Participarea Episcopilor şi Metropoliţilor la Adunările obştescĭ studiată după isvóre.

Clerul sub domniile luĭ Alexandru Ghica şi Gheorghe Bibescu (1834—1848) în Muntenia şi sub Michail Sturdza în Moldova, Infiinţarea departamentuluĭ

bisericesc. Partea clerului la mişcarea de la 1848. Atitudinea principalilor chiriarchi în decursul mişcării şi după înfrângerea eĭ.

Ce parte a luat clerul la societăţile literare, filarmonice etc. înfiinţate pînă la 1848. Ce parte a luat clerul la lupta pentru Unire de la 1849 la 1858. Ce parte a luat la desfiinţarea robieĭ (evaluarea numěruluĭ robilor mănăstirilor, bisericilor etc. şi compararea stăriĭ acestora cu starea celor-lalţĭ robĭ), la desfiinţarea clăciĭ prin propagandă saŭ exemplu.

Biserica sub domnia luĭ Cuza. Numirea Episcopilor prin decret domnesc la 1865. Proteste, Scriban, Sofronie. Melchisedec. Secularisarea averilor bisericescĭ. Motivele carĭ aŭ inspirat-o şi persónele carĭ aŭ susţinut şi efectuat acéstă měsură. Atitudinea cleruluĭ. Istoricul secularisăriĭ, însoţit pe cât se póte de date statistice. Influenţa eĭ asupra vieţeĭ bisericescĭ. Folósele pentru stat. Eliminarea elementuluĭ străin. Sinodul mixt.

Mesagiul din Iunie 1866 al Domnitoruluĭ Carol (promiţênd întórcerea la basele canonice). Autocefalia. Starea cestiuniĭ în trecut. Reluarea eĭ sub Cuza. Recunóscerea şi consacrarea eĭ de bisericile surorĭ.

Legile şi regulamentele organice de la 1866—1891, studiate din punctul de vedere al scopurilor urmărite, al resultatelor dobândite şi al completărilor saŭ îndreptărilor ce rěmân de făcut.

Cultura în biserică. Prin ce erà representată pînă la 1812. Invěţămîntul primar dat de dascălĭ şi preoţĭ pînă la organisarea acestuĭ învěţămînt de către stat înainte de Unire. Tipografiile bisericescĭ. Bibliotecele bisericescĭ în momentul secularisăriĭ (cărţile lor se aflǎ la Biblioteca Statuluĭ). Seminariele studiate în tóte fasele prin carĭ aŭ trecut pînă la 1891?

Numěrul (aproximativ) preoţilor, călugărilor, etc. la principalele epoce dintre 1800 şi 1891. Causele numěruluĭ exagerat de clericĭ pe la începutul secoluluĭ. A se studià, tot comparativ la diferite epoce, nivelul cultural şi moral al cleruluĭ, traiul şi rolul sěŭ în societate. Biografiile clericilor însemnaţĭ, ca Veniamin Costache, Dositeiŭ, Melchisedec.

Comparaţiunea mersuluĭ bisericeĭ române cu acela al celor-lalte bisericĭ autocefale şi semi-autocefale de ritul răsăritén. (1) Relaţiunile morale şi culturale cu ele. Relaţiunile cu cele-lalte bisericĭ creştine (Conferinţele de la Bonn, stăruinţele catolice pentru unire, etc.).

Artele în legătură cu biserica: *a)* Architectura, restaurările cele marĭ, bisericele nouě, caracterisarea stiluluĭ; *b)* pictura, renovaţiunea eĭ după stilul bizantin şi tradiţiunea naţională, caracterisarea stiluluĭ bizantin ortodox în pictură din punctul de vedere tradiţional şi estetic; *c)* progresele cântuluĭ bisericesc, compositoriĭ admişĭ în biserica nóstră; *d)* artele ornamentale, vestminte, legătura cărţilor, mobilierul, obiectele cultuluĭ, etc.

Introducerea literilor romane, mişcarea literară bisericéscă studiată în principalele publicaţiunĭ şi reviste. Modificărĭ în limba întrebuinţată în

(1) Lista lor se găsesce în *Boroianu,* Istoria bisericeĭ, pag 568.

scrierile religióse. Rolul Sinoduluĭ şi al Facultăţiĭ de teologie în desvoltarea literatureĭ bisericescĭ.

Biserica şi simţemîntul naţional. Rolul cleruluĭ în viéţa naţională, studiat comparativ cu acela ce-l are în acéstă privinţă clerul în cele-lalte ţĕrĭ locuite de Românĭ şi în alte ţĕrĭ ortodoxe.

Simţemîntul religios studiat ca conţinut, extensiune şi intensitate la diferite epoce ale acestuĭ secol. Evoluţiunea acestuĭ simţemînt şi a ideilor morale. (1)

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1898.

XII. *Premiul Alexandru Bodescu*, de 1.500 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1899 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Cercetărĭ istorice asupra oraşelor Chilia şi Cetatea-Albă.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1898.

XIII. *Premiul Neuschotz*, de 2.000 Leĭ, dimpreună cu procentele acestuĭ fond până la acordarea premiuluĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1899 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Compendiŭ istoric asupra desvoltăriĭ industriale la Românĭ până în 1875.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1898.

XIV. *Premiul Statuluĭ Lazăr*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1899 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Studiul hidrografic complet al unuia din următórele rîurĭ: Jiul, Oltul, Argeşul, Ialomiţa, Siretul.

Studiul va cuprinde: cursul rîuluĭ, studiul mătceĭ luĭ, afluenţiĭ luĭ, lungimea cursuluĭ, natura terenurilor pe carĭ curge, permeabilitatea lor; debitul luĭ şi al principalilor luĭ afluenţĭ în stare normală şi în stările excepţionale de crescere şi de scădere; diagrame cât maĭ complete, representând regimul rîuluĭ şi al principalilor sĕĭ afluenţĭ într'o periódă de timp cât maĭ lungă posibil; întinderea terenurilor supuse inundaţiunilor rîuluĭ şi afluenţilor sĕĭ; un proiect pentru îmbunătăţirea regimuluĭ, eventual pentru ca-

(1) Acest program desvoltător este menit să serve la lucrarea subiectuluĭ numaĭ ca puncte de atins, lăsându-se la disposiţiunea concurentuluĭ lărgirea şi coordonarea materieĭ.

nalisarea luĭ şi facerea navigabilă a luĭ; un proiect pentru irigarea terenurilor cultivabile cuprinse în basenul rîuluĭ considerat, pentru îmbunătăţirea şi pentru utilisarea luĭ.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1898.

XV. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 10.000 Leĭ, dimpreună cu procentele acesteĭ sume de la 1891 până la acordarea premiuluĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1900 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Istoria Românilor de la Aurelian până la fundarea Principatelor.

Punctele de căpetenie ale programeĭ sunt cele următóre:

1. Teritoriul colonisaţiuniĭ romane în ţĕrile din drépta şi din stânga Dunăriĭ-de-jos.

2. Teoriile vechĭ şi nouĕ despre originea şi locuinţele Românilor în cursul evuluĭ mediŭ.

3. Migraţiunea popórelor în ţĕrile dunărene şi înrîuririle reciproce dintre barbarĭ şi elementul roman, de la părăsirea Dacieĭ Traiane până la înfiinţarea Imperiuluĭ bulgar.

4. Româniĭ şi Bulgariĭ în timpul Imperiuluĭ bulgar şi al celuĭ româno-bulgar şi relaţiunile lor cu popórele din stânga Dunăriĭ.

5. Originele Principatelor române.

Lucrarea va fi întemeĭată pe un studiŭ cât maĭ amănunţit şi consciinţios al isvórelor antice şi medievale: autorĭ, inscripţiunĭ, documente şi orĭ-ce resturĭ ale vechimiĭ, utilisându-se şi toponimia, limba şi în genere orĭ-ce fântână ce ar puté contribuĭ la lămurirea cestiuniĭ.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1899.

XVI. *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1900 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Istoria Românilor în timpul Domniilor Regulamentare.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1899.

VII. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1900 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Studiĭ asupra pelagreĭ.

Causă, Intindere, Raportul între pelagră şi consumaţiunea de porumb, Mo-

dul culturei porumbuluĭ la noĭ. Condițiunile carĭ opresc cócerea porumbuluĭ la noĭ. Condițiunile carĭ opresc cócerea porumbuluĭ şi carĭ favoriséză desvoltarea de parasițĭ aĭ porumbuluĭ. Examenul biologic al porumbuluĭ stricat. Examenul materiilor fecale ale persónelor carĭ se nutresc cu porumb. Descripțiunea clinică şi anatomo-patologică a pelagreĭ. Tractamentul pelagreĭ. Prevențiunea (profilaxia) pelagreĭ. Starea pelagreĭ în diferite județe ale Românieĭ şi istoricul aparițiuniĭ şi desvoltăriĭ acesteĭ bóle în țéră.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1899.

VIII. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 6.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Istoria critică asupra chinezatelor şi districtelor autonome româneścĭ din Transilvania, Ungaria şi Banat, cu privire şi la instituțiunea chinezilor din cele-lalte țĕrĭ locuite de Românĭ, însoțită în anexe de documente.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1900.

XIX. *Premiul Statuluĭ Lazăr*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Fauna ichtiologică a Românieĭ.

Autorul va avé să facă:

1. Descrierea genurilor şi speciilor de pescĭ carĭ trăesc în apele Românieĭ din diferitele sale regiunĭ, făcênd representațiunea lor în desemn saŭ cel în fotografie.

2. Va arătă carĭ din aceste speciĭ sunt migratóre şi la ce epocă fac migrațiunile lor.

3. Va arătă care este epoca şi modul cum aceste speciĭ depun ouĕle lor.

4. Va arătă starea actuală a industrieĭ pescărieĭ în România din punctul de vedere technic şi economic.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1900.

XX. *Premiul Anastasie Fĕtu*, de 3.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Charta agronomică a Românieĭ.

Lucrarea se va face după programa următóre:

I. *Partea grafică.* — Intemeiându-se pe cele maĭ recente date şi studiĭ statistice, economice şi agricole, autorul va representà, prin diferite charte în culorĭ nuanţate, starea diferitelor producţiunĭ agricole şi forestiere ale ţĕriĭ, repărţite pe judeţe.

Ast-fel, câte o chartă specială va înfăţişà repartiţiunea cultureĭ grîuluĭ şi altor plante în diferite judeţe. Culórea va fi cu atât maĭ închisă cu cât cultura plantelor va fi maĭ întinsă pe o suprafaţă dată.

O chartă specială va fi consacrată pentru fie-care din plantele următóre: grîul, secara, porumbul, orzul, ovĕsul, rapiţa, fîneţele naturale şi păşunele, pădurile.

Pentru plantele a căror cultură este puţin întinsă, precum sunt inul, tutunul, cânepa şi altele, autorul se va mărginì la indicaţiunĭ statistice.

O chartă specială va înfăţişà repărţirea viilor în tótă România înainte de invasiunea filoxerică; iar în datele statistice se va arătà întinderea viilor distruse de filoxeră.

O altă chartă va înfăţişà repartiţiunea prunilor şi pomilor roditorĭ în regiunile lor speciale, adecă ale colinelor.

O chartă va fi consacrată special pădurilor din România.

Charte speciale vor înfăţişà diferitele animale domestice şi anume: specia cavalină, specia bovină, specia ovină şi specia porcină.

Dimensiunile fie-căreĭ charte vor fi între 20 şi 30 centimetri de lature.

Autorul se va povăţuì după cele maĭ nouĕ publicaţiunĭ de atlasurĭ agricole făcute în Francia, Germania, Austro-Ungaria, Rusia şi alte ţĕrĭ, în carĭ pe lângă intensitatea culorilor se daŭ şi întinderile pe hârtie mĕsurată.

II. *Partea statistică.* — După o scurtă notiţă asupra stăriĭ actuale a economieĭ rurale în România, autorul va înfăţişà un studiŭ statistic, care va cuprinde:

1. Teritoriul total al RomânieĬ.
2. Terenurile agricole, cuprinḑênd suprafaţa pămîntuluĭ ocupat de cereale, fîneţe, viĭ, pomĭ roditorĭ, pădurĭ şi alte producţiunĭ agricole.
3. Valórea venală medie pe hectar a diferitelor pămînturĭ pe judeţe şi regiunĭ.
4. Valórea locativă medie pe hectar, tot pe judeţe, a pămîntuluĭ de arătură, a fîneţelor.
5. Numĕrul contribuabililor funciarĭ, cuprinḑênd proprietatea mare şi cea ţĕrănéscă, cu sumele ce represintă.
6. Intinderea medie şi mersul exploataţiunilor agricole.
7. Poporaţiunea totală a RomânieĬ.
8. Poporaţiunea agricolă.
9. Preţul de mijloc al grîuluĭ, porumbuluĭ şi orzuluĭ în ceĭ din urmă 25 anĭ.
10. Exportul RomânieĬ în ceĭ din urmă 25 anĭ.

A doua parte a noţiunilor statistice va cuprinde:

1. Intinderea culturilor pentru fie-care plantă cultivată şi producţiunea totală a diferitelor plante.

2. Statistica diferitelor specii de animale domestice.

Autorul, luând acest program ca un minimum de indicaţiunĭ, va puté introduce tóte notiţele relative la subiect. Se atrage atenţiunea, ca autorul să ţină sémă de publicaţiunile analóge cele maĭ recente făcute în Europa.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1900.

XXI. *Premiul Neuschotz*, de 2.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Expunerea principiilor conducĕtóre ale dreptuluĭ public modern al Românieĭ şi cercetarea resultatelor aplicaţiuniĭ lor de la 1857 până în momentul de faţă.

Lucrarea se va face după programa următóre:

Carĭ sunt principiile dreptuluĭ public modern al Românieĭ? Sunt ele întemeiate pe sciinţă? Cu care şcólă filosofică se légă? Aŭ fost luate de alt popor? In cas afirmativ, de la care? pe ce cale? Aŭ intrat în viéţa sufletéscă a Românuluĭ? Carĭ s'aŭ dovedit roditóre în aplicaţiune? A deviat saŭ s'a modificat vre-unul în practică? Dacă da, de ce? In ce sens aŭ modificat ele viéţa publică românéscă? Ce bine avem dreptul de a aşteptà pe viitor de la ele? ce rele saŭ inconveniente? Cu un cuvînt, să se dea o icónă a vieţeĭ publice, cercetată după datele realităţiĭ, logiceĭ şi conceptelor generale. (Obiectele cercetăriĭ vor fi maĭ ales Constituţiunile şi legile marĭ organice.)

Iată ca indicaţiunĭ câte-va cestiunĭ, pe carĭ concurenţiĭ vor trebuì să le examineze:

Suveranitatea poporuluĭ. Exerciţiul puterilor prin delegaţiune.

Despărţirea puterilor, delimitarea lor. Obligaţiunile militare. Dreptul public militar. Libertatea individuală şi restricţiunile eĭ în drept şi în practică (In teorie e absolută, în practică nu există pentru ţĕnănime, muncitorĭ, etc.) Obligativitatea şi gratuitatea învĕţămîntuluĭ primar.

Excluderea femeilor de la drepturile politice şi de la unele drepturĭ civile.

Limitarea dreptuluĭ de a testà şi regimul familieĭ.

Intervenţiunea statuluĭ în cestiunĭ sanitare, industriale, etc.

Rolul statuluĭ ca representant al ideeĭ morale şi ca factor de progres, întru cât reese din dreptul public.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1900.

XXII. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901, celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Istoria literatureĭ române de la Cantemir până la 1821, cu extrageri din autoriĭ aceleĭ epoce literare.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1900.

XXIII. *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* se va decerne în sesiunea generală din anul 1902 pentru cea maĭ bună scriere în limba română despre:

Principiile morale şi creştinescĭ de carĭ trebue să se conducă părinţiĭ în educaţiunea copiilor lor.

«Acéstă scriere va arătà în mod metodic legile morale carĭ trebue să conducă pe om în viéţă şi mijlócele ce trebue întrebuinţate de părinţĭ şi de crescĕtorĭ, pentru ca germeniĭ cerinţelor morale să fie desvoltaţĭ şi întăriţĭ treptat în inima copiilor şi a tinerimiĭ, pentru ca voinţa acestora să fie îndrumată cu constanţă spre tot ce este bun şi virtuos, precum şi spre îndeplinirea datoriilor multiple ale omuluĭ; în fine pentru ca copiĭ şi tinerimea să fie de timpuriŭ ast-fel conduşĭ, ca germeniĭ celor bune să nu fie slăbiţĭ într'înşiĭ, iar germeniĭ celor rele să nu fie oploşiţĭ şi încuragiaţĭ.» (Din *Actul de donaţiune.*)

Premiul este de 8.500 Leĭ, în care sumă se cuprind premiul autoruluĭ şi cheltuelile de tipărirea scrieriĭ (de *minimum* 30 cóle de tipar *garmond)* în 1.000 exemplare, din carĭ 800 ale autoruluĭ şi 200 ale Academieĭ.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1901.

XXIV. *Premiul Statuluĭ Lazăr*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1903 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic şi al composiţiuniĭ lor chimice.

Acest studiŭ va trebuì să cuprindă cel puţin:

I. Expunerea cunoscinţelor ce avem asupra:
a) întinderiĭ viilor, valoriĭ şi costuluĭ cultureĭ lor;
b) producţiuniĭ vinuluì saŭ a producţiunilor derivate şi a valoriĭ lor;
c) comerciuluĭ exterior de vinurì şi de producte derivate; şi
d) consumaţiuniĭ interióre de vinurĭ şi de producte derivate.

II. Descrierea a cel puţin patru din marile podgoriĭ din ţéră, luând de preferinţă douĕ din Muntenia şi douĕ din Moldova.

Descrierea va trebuì să cuprindă:
a) topografia generală;

b) expositiunea;
c) natura geologică şi petrografică a soluluĭ;
d) pe cât posibil climatul saŭ cel puţin datele meteorologice ale regiunii;
e) descrierea speciilor de viţă cultivate, cu desemnurĭ de strugurĭ şi de frunze;
f) modul de cultură a viţeĭ şi costul lucruluĭ;
g) modul fabricăriĭ vinuluĭ şi eventual al productelor derivate;
h) producţiunea, valórea eĭ;
i) valórea viilor;
j) viile cele maĭ renumite;
k) analisa mecanică şi chimică a pămîntuluĭ din cel puţin treĭ viĭ pe podgorie, carĭ se deosibesc maĭ mult una de alta, fie prin calitatea saŭ cantitatea productelor, fie prin natura pămîntuluĭ;
l) analisa mustuluĭ fabricat din câte o singură specie de strugurĭ;
m) analisa musturilor fabricate din amestecurĭ de strugurĭ, aşà cum se face de ordinar prepararea lor în localitate; se vor analisà cel puţin musturile provenind din viile ale căror pămînturĭ aŭ fost analisate;
n) analisa vinurilor din acele podgoriĭ, analisându-se cel puţin vinurile din viile ale căror pămînturĭ aŭ fost analisate şi pe cât posibil vinurile produse în aceeaşĭ vie în diferiţĭ anĭ.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1902.

XXV. *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 pentru cea maĭ bună scriere în limba română despre:

Istoria Românieĭ de la fundarea Davieĭ până la finele seculuĭ present pentru usul şi întărirea simţemintelor patriotice ale tuturor cetăţenilor.

«In acéstă istorie trebue să reésă firul conducĕtor al desvoltăriĭ statuluĭ român, greutăţile ce poporul a avut de învins, suferinţele ce a îndurat, efectele înfricoşate ale dominaţiunilor străine, luptele ce el a purtat pentru a susţiné naţionalitatea sa neatinsă, redeşteptarea némuluĭ românesc dovedită prin luptele eroice interne şi externe susţinute maĭ ales de la începutul secoluluĭ, — încununată prin independenţa redobândită şi regatul înălţat de virtutea românéscă însăşĭ, — asigurată pentru vecie, precum va da Dumneḑeŭ, prin succesele şi progresele ce poporul va desăvîrşì neîncetat.» (Din *actul de donaţiune*).

Premiul este de 8.500 Leĭ, în care sumă se cuprind premiul autoruluĭ şi cheltuelile de tipărirea scrieriĭ (de *minimum* 30 cóle de tipar

garmond) în 1.000 exemplare din carĭ 800 ale autoruluĭ şi 200 ale Academieĭ.

Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septembre 1905.

*

Notă. — Manuscriptele lucrărilor puse la concursurile premielor de sub N-riĭ VII—XXV se vor presintà anonime, purtând o devisă, care va fi reprodusă pe un plic sigilat cuprindênd numele concurentuluĭ.

Academia îşĭ reservă dreptul de a tipărì în publicaţiunile sale lucrările ce se vor premià.

Premiele se vor da autorilor numaĭ după tipărirea lucrărilor premiate.

Concurenţiĭ sunt obligaţĭ a arătà tot-deauna în scris pentru care anume premiŭ presintă lucrările la concurs.

PERSONALUL

ACADEMIEI ROMANE.

LA 9 APRILIE 1897

MEMBRII ACADEMIEI.

I. SECȚIUNEA LITERARĂ.

1.	**Caragiani** *Ioan,*	numit	la	22	Aprilie	1866
	Chițu *Gheorghe,*	ales	»	27	Iunie	1879
	Hasdeŭ *Bogdan P.,*	»	»	13	Septembre	1877
	Maiorescu *Titu,*	numit	»	20	Iulie	1867
5.	**Naum** *Anton,*	ales	»	11	Martie	1893
	Negruzzi *Iacob C.,*	»	»	26	»	1881
	Ollănescu *Dimitrie C.,*	»	»	11	»	1893
	Quintescu *Nicolae,*	»	»	14	Septembre	1877
	Roman *Alexandru,*	numit	»	22	Aprilie	1866
10.	**Sbiera** *Ioan,*	»	»	11	Iunie	»
	Tocilescu *Gr. G.,*	ales	»	22	Martie	1890
	Vulcan *Iosif,*	»	»	30	»	1891

II. SECȚIUNEA ISTORICĂ.

1.	**Babeș** *Vincențiŭ,*	numit	la	22	Aprilie	1866
	Ionescu *Nicolae,*	»	»	2	Iunie	1867
	Kalinderu *Ioan,*	ales	»	13	Martie	1893
	Maniu *Vasile,*	»	»	12	Septembre	1876
5.	**Marian** *Simeon Fl.,*	»	»	26	Martie	1881
	Marienescu *At. M.,*	»	»	»	»	»
	Moldovanu *Ioan M.,*	»	»	11	Aprilie	1894
	Papadopol-Calimach *A.,*	»	»	12	Septembre	1876

	Sturdza *Dimitrie A.*,	ales	la	15	Septembre	1871
10.	**Urechiă** *Vasile A.*,	numit	»	22	Aprilie	1893
	Xenopol *Alexandru D.*,	ales	»	11	Martie	1866
	— Loc vacant.					

III. ȘECȚIUNEA ȘCIINȚIFICĂ.

1.	**Aurelian** *Petre S.*,	ales	la	9	Septembre	1871
	Babeș *Dr. Victor*,	»	»	11	Martie	1893
	Fălcoianu *Ștefan*,	»	»	13	Septembre	1876
	Felix *Dr. Iacob*,	»	»	30	Iunie	1879
5.	**Ghica** *Ion*,	»	»	13	August	1874
	Haret *Spiru*,	»	»	31	Martie	1892
	Kretzulescu *Nicolae*,	»	»	9	Septembre	1871
	Poni *Petre*,	»	»	30	Iunie	1879
	Porcius *Florian*,	»	»	10	Martie	1882
10.	**Saligny** *Anghel*,	»	»	7	Aprilie	1897
	Ștefănescu *Grigorie*,	»	»	12	Septembre	1876
	Teclu *Nicolae*,	»	»	2	Iulie	1879

MEMBRIĬ ACADEMIEĬ ROMÂNE DECEDAȚĬ.

1. **Alecsandri** (Vasile). — Numit cu decretul No. 892 din 2 Iunie 1867.—Decedat la 22 August 1890.

Bacaloglo (Emanoil). — Ales la 29 Iunie 1879. — Decedat la 30 August 1891.

Barițiŭ (Gheorghe). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 21 Martie (3 Aprilie) 1893.

Brândză (Dr. Dimitrie). — Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 3 August 1895.

5. **Cipariu** (Timoteiŭ). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 22 August (3 Septembre) 1887.

Cobălcescu (Grigorie). — Ales la 29 Martie 1886. — Decedat la 21 Maiŭ 1892.

Cozacovicĭ (Dimitrie).—Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866.— Decedat la 21 August 1868.

Dimitrovicĭ (Ambrosiŭ). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 3 (15) Iulie 1866.

Eliade-Rădulescu (Ioan). — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 27 Aprilie 1872.

10. **Fětu** (Dr. Anastasie). — Ales la 11 Septembre 1871. — Decedat la 3 (15) Martie 1886.

Fontaninu (Gheorghe M.). — Ales la 10 Septembre 1870. — Decedat la 24 Aprilie 1886.

Hasdeŭ (Alexandru). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septembre 1870. — Decedat la 9 Novembre 1872.

Hodosiu (Iosif). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 28 Novembre 1880.

Hurmuzaki (Alexandru). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 8 Martie 1871.

15. **Hurmuzaki** (Eudoxiŭ). — Ales la 2 August 1872. — Decedat la 29 Ianuarie (10 Februarie) 1874.

Kogălniceanu (Michail). — Ales la 16 Septembre 1868. — Decedat la 20 Iunie 1891.

Laurian (August Treboniŭ). — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 25 Februarie 1881.

Massimu (Ioan C.) — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 2 Iunie 1877.

Melchisedec (Episcop). — Ales la 10 Septembre 1870. — Decedat la 16 Maiŭ 1892.

20. **Mocioni** (Andreiŭ). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septembre 1870. — Decedat la 23 Aprilie (5 Maiŭ) 1880.

Munteanu (Gavril). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 17 (29) Decembre 1869.

Negruzzi (Constantin). — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 25 August 1868.

Odobescu (Alexandru). — Ales la 10 Septembre 1870. — Decedat la 11 Novembre 1895.

Papiŭ-Ilarianu (Alexandru). — Ales la 16 Septembre 1868. — Decedat la 11 (23) Octobre 1878.

25. **Poenaru** (Petre). — Ales la 10 Septembre 1870. — Decedat la 2 Octobre 1875.

Rosetti (Constantin A.) — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 8 Aprilie 1885.

Sion (Gheorghe). — Ales la 16 Septembre 1868. — Decedat la 1 Octobre 1892.

Stamati (Constantin). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. Decedat la 26 Maiŭ 1876.

Străjescu (Ioan). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Demisionat şi ales membru onorar la 12 Septembre 1870. — Decedat la 4 Octobre 1873.

30. **Vasiciu** (Dr. Paul). — Ales la 2 Iulie 1879. — Decedat la 20 Iunie (2 Iulie) 1881.

MEMBRI ONORARI

M. S. CAROL I. *Regele României.*

Protector al Academieĭ Române

Preşedinte onorar.

(15 Septembre 1878)

M. S. ELISABETA, *Regina României* (Carmen Sylva).

(30 Martie 1881)

A. S. R. FERDINAND, *Principe al României.*

(15 Martie 1890)

A. S. R. VICTOR EMANUEL DE SAVOIA

Principe regal al Italieĭ.

(6 Martie 1890)

5. **Ascoli** *Graz. Isaia* (Milan). — Ales la 13 Septembre 1877.
d'Avril *Baron Adolphe* (Paris). — Ales la 7 Septembre 1871.
Benndorf *Otto* (Viena). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Bock *Dr. Francisc* (Aix-la-Chapelle). — Ales la 9 Septembre 1871.
Bormann *Eugen* (Viena). — Ales la 9 Aprilie 1897.
10. **Capellini** *Cav. Ioan* (Bolonia). — Ales la 7 Septembre 1871.
Dahn *Felix* (Breslau). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Domaszewski *Afred de* (Heidelberg). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Fröhner *Wilhelm* (Paris). — Ales la 9 Septembre 1871.
Gonata *Ştefan* (Basarabia). — Ales la 12 Septembre 1870.
15. **Grădişténu** *Petre* (Bucurescĭ). — Ales la 2 Aprilie 1883.
Grant-Duff *M. E.* (Madras, India). — Ales la 12 Septembre 1875.
Gubernatis *Angelo De* (Roma). — Ales la 22 Martie 1895.
Hirschfeld *Otto* (Berlin). — Ales la 13 Aprilie 1894.
Hurmuzaki *Nicolae* (Cernăuţĭ). — Ales la 2 Aprilie 1883.
20. **Iosif Naniescu** *I. P. S. S. Metrop. Mold.* (Iaşĭ). — Ales la 16 Aprilie 1888.
Léger *Louis* (Paris). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Marsy *Comite de* (Compiègne). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Mihalyi *Dr. Victor,* Archiepiscop (Blaj). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Mommsen *Teodor* (Berlin). — Ales la 3 Iulie 1879.

25. **Müller** *Max* (Oxford). — Ales la 12 Septembre 1875.
Petruszewicz *A. S.* (Lemberg). — Ales la 22 Martie 1890.
Picot *Emile* (Paris). — Ales la 31 Maiŭ 1879.
Popea *Nicolae,* Episcop (Caransebeş). — Ales la 13 Septembre 1877.
Puşcariu *Ioan* (Bran). — Ales la 13 Septembre 1877.
30. **Rambaud** *Alfred* (Paris). — Ales la 22 Martie 1895.
Rosetti *Teodor* (Bucurescĭ). — Ales la 26 Martie 1891.
Schuhardt *Hugo* (Graz). — Ales la 13 Septembre 1877.
Stanley of Alderley *Lord Henry* (Londra). — Ales la 7 Septembre 1871.
Steenstrup *Iapetus* (Copenhaga) — Ales la 12 Septembre 1870.
35. **Surucénu** *Ioan Cassian* (Chişinĕŭ). — Ales la 11 Aprilie 1888.
Tobler *Adolf* (Berlin). — Ales la 30 August 1875

MEMBRI ONORARĬ DECEDAŢĬ.

1. **Adrian** (General Gheorghe). — Ales la 13 Septembre 1875. — Decedat la 15 Octobre 1889.

Baillon (H.) — Ales la 28 Martie 1887. — Decedat la 7 Iulie 1895.

Bataillard *(Paul)*. — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 1 (13) Martie 1894.

Biondelli (Bernardino). — Ales la 7 Septembre 1871. — Decedat la 29 Iunie (11 Iulie) 1886.

5. **Bosianu** (Constantin). — Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 21 Martie 1882.

Brătianu (Ioan C.) — Ales la 19 Martie 1885. — Decedat la 4 Maiŭ 1891.

Câmpénu *(Petre)*. — Ales la 10 Septembre 1871. — Decedat la 15 Aprilie 1893.

Cecchetti (Bartolomeŭ). — Ales la 22 Martie 1890. — Decedat la 4 (16) Martie 1890.

Chasles (Philarète). — Ales la 9 Septembre 1871. — Decedat la 18 Iulie 1873.

10. **Cihac** (Alexandru). — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 29 Iulie (10 August) 1887.

Cihac (Dr. Iacob). — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 17 (29) Novembre 1888.

Creţianu (Gheorghe). — Ales la 22 Martie 1882. — Decedat la 6 August 1887.

Cuciurénu (Dr. Gheorghe).—Ales la 10 Septembre 1871.—Decedat la 10 (22) Ianuarie 1886.

Desjardins (Ernest).—Ales la 9 Septembre 1871.—Decedat la 9 (21) Octobre 1886.

15. **Diefenbach** (Lorenz).—Ales la 15 Aprilie 1880.—Decedat la 16 (28) Martie 1883.

Diez (Frederic). — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 17 (29) Maiŭ 1876.

Egger (Emil).— Ales la 7 Septembre 1871.— Decedat la 18 (30) August 1885.

Grădiștènu (Grigorie). — Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 28 Februarie 1892.

Haynald (Cardinal Ludovic).—Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 4 (16) Iulie 1891.

20. **Ioanid** (Gheorghe).—Ales la 10 Septembre 1871.—Decedat la 27 Decembre 1888.

Ionescu (Ion).— Ales la 1 Aprilie 1884. — Decedat la 17 Decembre 1891.

Kotzebue (Wilhelm de).—Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 24 Octobre 1887.

Kretzulescu (Constantin). — Ales la 10 Septembre 1871. — Decedat la 20 Martie 1884.

Lasteyrie (Comite Ferdinand de).—Ales la 9 Septembre 1871.—Decedat la 14 Maiŭ 1879.

25. **Lepsius** (Richard).—Ales la 30 August 1875.—Decedat la 10 Iulie 1884.

Linas (Charles de). — Ales la 9 Septembre 1871. — Decedat la 14 (26) Aprilie 1887.

Longperrier (Adrien de).—Ales la 7 Septembre 1871.—Decedat la 14 Ianuarie 1882.

Mangiuca (Simeon).— Ales la 22 Martie 1890.—Decedat la 22 Novembre 1890.

Miklosich (Dr. Franz de).— Ales la 15 Aprilie 1880. — Decedat la 7 (19) Martie 1891.

30. **Monlau** (Filip). — Ales la 12 Septembre 1870. — Decedat la 16 Februarie 1871.

Mureșianu (Iacob).—Ales la 17 Septembre 1877.—Decedat la 17 (29) Septembre 1887.

Polizu (Dr. Gheorghe A.). — Ales la 10 Septembre 1871. — Decedat la 18 Octobre 1886.

Quinet (Edgar). — Ales la 15 Septembre 1869. — Decedat la 27 Martie 1875.

Sella (Quintino).—Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 15 Martie 1884.

35. **Silași** (Dr. Gr.). — Ales la 13 Septembre 1877. — Decedat la 5 (17) Ianuarie 1897.

Șiaguna (Metropolitul Andreiŭ).—Ales la 7 Septembre 1871.—Decedat la 16 Iunie 1873.

Szabo (Dr. Iosif). — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 15 Decembre 1874.

Torma (Carol). — Ales la 22 Martie 1882. — Decedat la 17 Februarie (1 Martie) 1897.

Ubicini (A.). — Ales la 9 Septembre 1871. — Decedat la 15 (27) Octobre 1884.

40. **Uvaroff** (Alexis S.). — Ales la 9 Septembre 1871. — Decedat la Februarie 1885.

Vegezzi-Ruscalla (G.). — Ales la 15 Septembre 1869. — Decedat la 17 (29) Decembre 1885.

White (Sir Wiliam A.).—Ales la 17 Martie 1885.—Decedat la 16 (28) Decembre 1892.

MEMBRI CORESPONDENŢI.

I. Pentru Secţiunea Literară.

Românĭ:

1. **Bengescu** *Gheorghe* (Bruxelles). — Ales la 2 Aprilie 1883.
Bianu *Ioan* (Bucurescĭ). — Ales la 25 Martie 1887.
Boiu *Zaharia* (Sibiiŭ). — Ales la 13 Septembre 1877.
Burada *Teodor T.* (Iaşĭ). — Ales la 25 Martie 1887.
5. **Densuşianu** *Aron* (Iaşĭ). — Ales la 13 Septembre 1877.
Esarcu *Constantin* (Bucurescĭ). — Ales la 1 Aprilie 1884.
Gane *Nicolae* (Iaşĭ). — Ales la 23 Martie 1882.
Ionnescu-Gion *G. I.* (Bucurescĭ). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Laurian *D. Aug.* (Bucurescĭ). — Ales la 13 Septembre 1877.
10. **Mărgărit** *Apostol* (Bitolia). — Ales la 3 Aprilie 1889.
Neniţescu *Ioan* (Bucurescĭ). — Ales la 18 Martie 1896.
Speranţia *Teodor D.* (Bucurescĭ). — Ales la 30 Martie 1891.
Şerbănescu *Colonel T.* (Brăila). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Vîrgolicĭ *Ştefan* (Iaşĭ). — Ales la 25 Martie 1887.
15. — Loc vacant.

Străinĭ:

1. **Jarník** *Dr. Ioan Urban* (Praga). — Ales la 28 Maiŭ 1879.
Lecomte du Nouy *A.* (Bucurescĭ). — Ales la 25 Martie 1887.
Rosny *Léon de* (Paris). — Ales la 13 Septembre 1877.
Schrader *Otto* (Jena). — Ales la 30 Martie 1891.
5. **Weigand** *Dr. Gustav* (Lipsca). — Ales la 31 Martie 1892.

II. Pentru Secţiunea Istorică.

Românĭ:

1. **Bogdan** *Ioan* (Bucurescĭ). — Ales la 31 Martie 1892.
Broşteanu *Petre* (Reşiţa). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Densuşianu *Nicolae* (Bucurescĭ). — Ales la 6 Aprilie 1880.

Erbicénu *Constantin* (Bucurescĭ). — Ales la 20 Martie 1890.
5. **Goldiş** *Ioan* (Arad). — Ales la 22 Martie 1882.
Iorga *Nicolae* (Bucurescĭ). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Onciul *Dr. Dimitrie* (Bucurescĭ). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Tanoviceanu *Ioan* (Iaşĭ). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Slavicĭ *Ioan* (Bucurescĭ). — Ales la 22 Martie 1882.
10. **Suţu** *Michail* (Bucurescĭ). — Ales la 1 Aprilie 1884.
Vizanti *Andreiŭ* (Iaşĭ). — Ales la 23 Martie 1882.
— Loc vacant.
— » »
— » »
15. — » »

Străinĭ:

1. **Ghedeon** *Emanuel* (Constantinopole).—Ales la 2 Aprilie 1891.
Jung *Dr. Julius* (Praga).—Ales la 13 Septembre 1877.
Kaluzniacki *Dr. Emil* (Cernăuţĭ).—Ales la 20 Martie 1890.
Legrand *Emile* (Paris).—Ales la 13 Septembre 1877.
5. **Odhner** *C. T.* (Stockholm).—Ales la 20 Martie 1890.
Tamm *Traugott* (Bucurescĭ).—Ales la 2 Aprilie 1891.

III Pentru Secţiunea Sciinţifică.

Românĭ:

1. **Assaky** *Dr. G.* (Paris).—Ales la 20 Martie 1890.
Climescu *C.* (Iaşĭ).—Ales la 31 Martie 1892.
Cosmovicĭ *Leon* (Iaşĭ).—Ales la 11 Martie 1893.
Culianu *N.* (Iaşĭ).—Ales la 1 Aprilie 1889.
5. **Hepites** *Ştefan C.* (Bucurescĭ).—Ales la 15 Aprilie 1880.
Istrati *Dr. C.* (Bucurescĭ).—Ales la 1 Aprilie 1889.
Kalinderu *Dr. N.* (Bucurescĭ)—Ales la 20 Martie 1890.
Negreanu *Dimitrie* (Bucurescĭ).—Ales la 11 Martie 1893.
Petrescu *Dr. Zaharia* (Bucurescĭ).—Ales la 18 Martie 1885.
10. **Robescu** *C. F.* (Bucurescĭ).—Ales la 10 Septembre 1871.
Rômniceanu *Dr. Gr.* (Bucurescĭ).—Ales la 20 Martie 1890.
Ştefănescu *Sava* (Bucurescĭ).—Ales la 11 Martie 1893.
Suţu *Dr. Alexandru* (Bucurescĭ).—Ales la 11 Aprilie 1888.
Viţu *Alexandru* (Bucurescĭ).—Ales la 7 Aprilie 1897.
15. — Loc vacant.

MEMBRI CORESPONDENŢI DECEDAŢI.

1. **Bamberg** (Dr. Felix).— Ales la 2 Aprilie 1891.— Decedat la 31 Ianuarie (12 Februarie) 1893.

Barcianu (Sava Popovicĭ).— Ales la 15 Septembre 1869.— Decedat la 17 (29) Martie 1879.

Codrescu (Teodor).— Ales la 2 Aprilie 1886.— Decedat la 22 Martie 1894.

Gogu (Constantin).— Ales la 3 Aprilie 1889.— Decedat la 30 Ianuarie 1897.

5. **Janka** (Victor).— Ales la 22 Martie 1882.— Decedat la 9 (21) August 1890.

Kanitz (August).— Ales la 22 Martie 1882.— Decedat la 30 Iunie (12 Iulie) 1896.

Lambrior (Alexandru).— Ales la 2 Martie 1882.— Decedat la 20 Septembre 1883.

Meşiota (Ioan).— Ales la 13 Septembre 1877.— Decedat la 19 Ianuarie 1878.

Obedenaru (Dr. Michail G.)— Ales la 10 Septembre 1871.— Decedat la 9 (21) Iulie 1885.

10. **Petrino** (Dimitrie).— Ales la 17 Septembre 1877.— Decedat la 29 Aprilie 1878.

Popescu (Ioan).— Ales la 13 Septembre 1877.— Decedat la 3 (15) Martie 1892.

Pop (Gavril).— Ales la 7 Septembre 1871.— Decedat la 27 Maiŭ 1883.

Roman (Visarion).— Ales la 13 Septembre 1877.— Decedat la 29 Aprilie (11 Maiŭ) 1885.

Schuyler (Eugen).— Ales la 12 Martie 1885.— Decedat la 16 (28) Iulie 1890.

OFICIILE ACADEMIEĬ ROMANE IN ANUL 1897—98.

A. PERSONALUL DELEGAŢIUNIĬ.

Preşedinte al Academieĭ Române. . . . . **Kretzulescu** *N.*
Asesorĭ (Vice-Preşedinţĭ) din *Secţiunea Literară* . **Tocilescu** *Gr. G.*
din *Secţiunea Istorică*. . **Kalinderu** *I.*
din *Secţiunea Sciinţifică*. **Aurelian** *P. S.*
Secretar General (pe 7 anĭ, 1891—1898) . . . . . **Sturdza** *D. A.*

B. PERSONALUL SECŢIUNILOR

I. SECŢIUNEA LITERARĂ.

Preşedinte. . . . . **Naum** *A.* (Iaşĭ)
Vice-Preşedinte. . . . . **Ollănescu** *D. C.* (Bucurescĭ)
Secretar (pe 7 anĭ, 1897—1904) . . . . **Quintescu** *N.* (Bucurescĭ)

Membri: **Caragiani** *Ioan* (Iaşĭ), **Chiţu** *Gh.* (Bucurescĭ), **Hasdeŭ** *B. P.* (Bucurescĭ), **Maiorescu** *T.* (Bucurescĭ), **Negruzzi** *I. C.* (Bucurescĭ), **Roman** *Al.* (Budapesta), **Sbiera** *Ioan* (Cernăuţĭ), **Tocilescu** *Gr. G.* (Bucurescĭ), **Vulcan** *Iosif* (Oradea-Mare).

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ

Preşedinte. . . . . **Kalinderu** *I.* (Bucurescĭ)
Vice-Preşedinte . . . . **Urechiă** *V. A.* (Bucurescĭ)
Secretar (pe 7 anĭ, 1893—1900) . . . . **Maniu** *Vasile* (Bucurescĭ)

Membri: **Babeş** *Vincenţiŭ* (Budapesta), **Ionescu** *Nicolae* (Iaşĭ), **Marian** *S. Fl.* (Sucéva), **Marienescu** *A. M.* (Oradea-Mare), **Moldovanu** *I. M.* (Blaj), **Papadopol-Calimach** *A.* (Tecuciŭ), **Sturdza** *D. A.* (Bucurescĭ), **Xenopol** *A. D.* (Iaşĭ). (—Loc vacant).

III. SECŢIUNEA SCIINŢIFICĂ.

Preşedinte. . . . . **Poni** *Petre* (Iaşĭ)
Vice-Preşedinte. . . . . **Fălcoianu** *St.* (Bucurescĭ)
Secretar (pe 7 anĭ, 1893—1900) . . . . . **Ştefănescu** *Gr.* (Bucurescĭ)

Membri: **Aurelian** *P. S.* (Bucurescĭ), **Babeş** *Dr. V.* (Bucurescĭ), **Felix** *Dr. I.* (Bucurescĭ), **Ghica** *Ion* (Bucurescĭ), **Haret** *Sp.* (Bucurescĭ), **Kretzulescu** *N.* (Bucurescĭ), **Porcius** *Florian* (Rodna), **Saligny** *Anghel* (Bucurescĭ), **Teclu** *Nicolae* (Viena).

C. PERSONALUL COMISIUNILOR.

I. Comisiunea permanentă a Bibliotecei.

Membri: **Quintescu** *N.*, Secretar al Secţiunii Literare.
Maniu *V.*, » » » Istorice.
Ştefănescu *Gr.*, » » » Sciinţifice.

II. Membru conservator al Colecţiunii Numismatice: **Sturdza** *D. A.*

III. Comisiunea pentru cercetarea cărţilor tipărite intrate la concurs pentru:

Premiul Statuluĭ Lazăr, de 5.000 Leĭ, destinat celeĭ maĭ bune cărţĭ în limba română, cu conţinut sciinţific, dintre cele publicate de la 1 Ianuarie 1896 până la 31 Octobre 1897, saŭ celeĭ maĭ importante invenţiunĭ sciinţifice făcute de la 1 Ianuarie 1896 până la 31 Octobre 1897;

Premiul Adamachi, de 5.000 Leĭ, destinat celeĭ maĭ bune cărţĭ în limba română, cu cuprins moral de orĭ-ce natură, apărută de la 1 Novembre 1896 până la 31 Octobre 1897; şi

Premiul Năsturel-Herĕscu din seria B, de 4.000 Leĭ, destinat celeĭ mai bune cărţĭ în limba română, cu conţinut de orĭ-ce natură, printre cele publicate de la 1 Novembre 1896 până la 31 Octobre 1897.

Din Secţiunea Literară: **Negruzzi** *I. C.*, **Ollănescu** *D. C.*, **Quintescu** *N.*
» » Istorică: **Babeş** *V.*, **Maniu** *V.*, **Marian** *S. Fl.*
» » Sciinţifică: **Felix** *Dr. I.*, **Saligny** *A.*, **Ştefănescu** *Gr.*

IV. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiuluĭ Statuluĭ Eliade-Rădulescu, de 5.000 Leĭ, pentru 1898, care se va decerne celeĭ maĭ bune lucrărĭ asupra subiectuluĭ:

«*Consideraţiunĭ istorice şi geografice asupra Basarabieĭ înainte de 1812 etc.*»

Hasdeŭ *B. P.*, **Kalinderu** *I.*, **Tocilescu** *Gr. G.*

V. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiuluĭ Adamachi, de 5.000 Leĭ, pentru 1898, care se va decerne celeĭ maĭ bune lucrărĭ despre:

«*Metropolitul Varlaam în activitatea sa literară şi religiósă.*»

Ionescu *N.*, **Moldovanu** *I. M.*, **Urechiă** *V. A.*

VI. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiuluĭ Princesa Alina Ştirbeĭ, de 8.500 Leĭ, pentru 1898, care se va decerne pentru cea maĭ bună:

«*Carte de lectură pentru şcólele secundare.*»

Haret *Sp.*, **Poni** *P.*, **Sturdza** *D. A.*

VII. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiuluĭ G. San-Marin, de 2.000 Leĭ, pentru 1898, care se va decerne celeĭ maĭ bune lucrărĭ asupra subiectuluĭ:

«*Consideraţiunĭ asupra comerciuluĭ Românieĭ cu ţĕrile străine* etc.»

Kalinderu *I.*, **Saligny** *A.*, **Sturdza** *D. A.*

VIII. Comisiunea financiară:

Babeş *V.*, **Haret** *Sp.*, **Poni** *P.*

IX. Comisiunea Fundaţiuniĭ Adamachi:

Haret *Sp.*, **Poni** *P.*, **Sturdza** *D. A.*

X. Comisiunea Fundaţiuniĭ Otteteleşanu:

Kalinderu *I.*, **Negruzzi** *I. C.*, **Sturdza** *D. A.*, **Urechiă** *V. A.*

XI. Comisiunea pentru împărţirea gratuită a cărţilor didactice din fondurile Ioan Fĕtu şi Ioan Scorţeanu:

Aurelian *P. S.*, **Sturdza** *D. A.*, **Ştefănescu** *Gr.*

XII. Comisiunea pentru pregătirea puneriĭ în executare a disposiţiunilor testamentuluĭ Ioan Agaricĭ:

Aurelian *P. S.*, **Ionescu** *N.*, **Tocilescu** *Gr. G.*

XIII. Comisiunea pentru regulamentarea donaţiuniĭ I. Lecomte du Noüy:

Kalinderu *I.*, **Ollănescu** *D. C.*, **Ştefănescu** *Gr.*

XIV. Comisiunea Dicţionaruluĭ:

Hasdeŭ *B. P.*, **Kalinderu** *I.*, **Maiorescu** *T.*, **Quintescu** *N.*, **Sturdza** *D. A.*, **Tocilescu** *Gr. G.*

CUPRINSUL

PARTEA I.

ȘEDINȚELE ORDINARE DIN ANUL 1896—97.

Anexe.

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1897.

Pagina

Pagina

Pagina

III. Secţiunea literară.

IV. Secţiunea istorică.

Pagina

V. Secțiunea sciințifică.

Pagina

VI. Comisiunea financiară.

VII. Fundațiunea Vasilie Adamachi.

VIII. Fundațiunea Otteteleșanu.

IX. Comisiunea Bibliotecei.

X. Comisiunea fonduluĭ Ioan Fĕtu pentru cărțĭ didactice.

XI. Comisiunea premielor anuale pe 1897.

XII. Comisiunea Premiuluĭ Statuluĭ Lazăr pe 1897.

«*Studiul vinurilor din România* etc»

GREŞELI

Pag	Rîndul	In loc de	Cetesce
12	10	A. Buhler	Th. A. Bühler.
15	16	Fomiuc	Tomiuc
135	7	I. V. Stefanelli	T. V. Stefanelli.
139	1	I. V. Stefanelli	T. V. Stefanelli.

Tabla I.

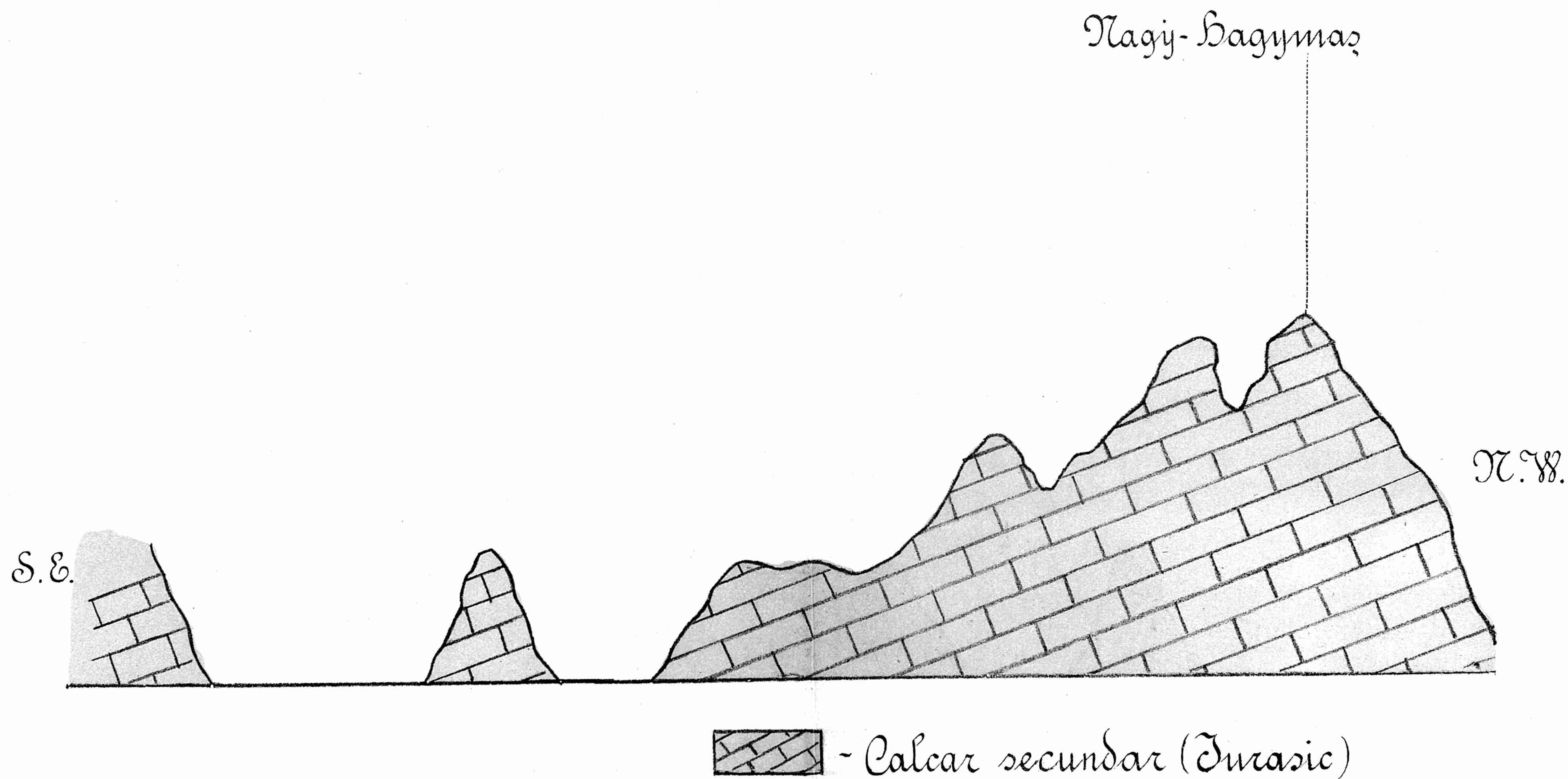
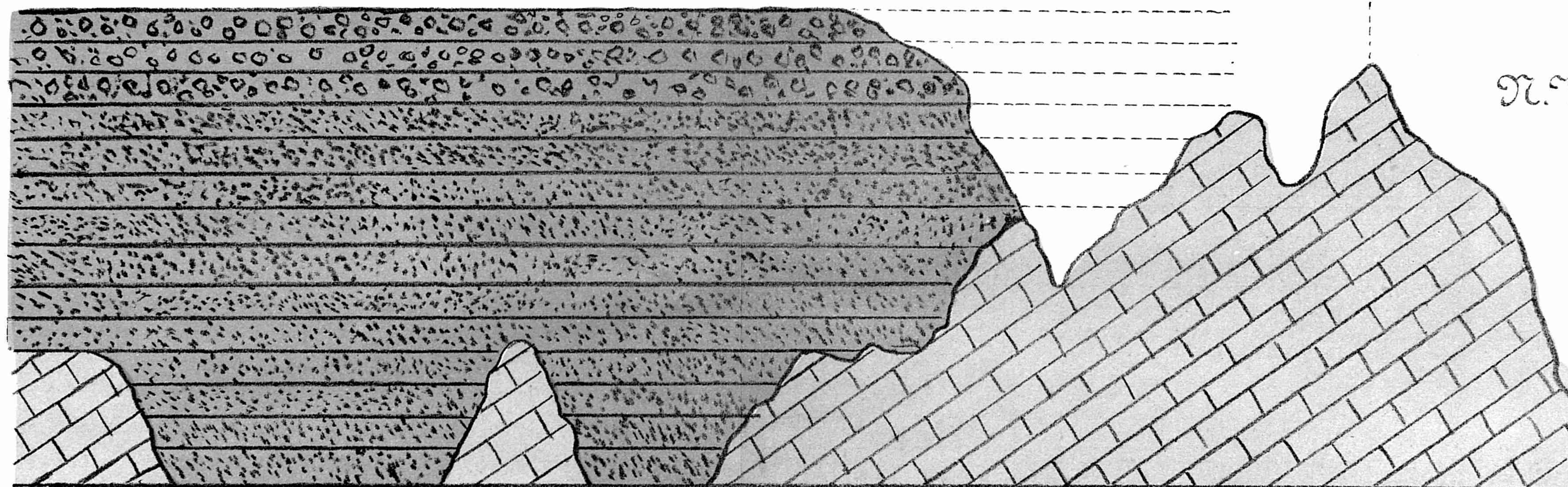
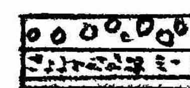

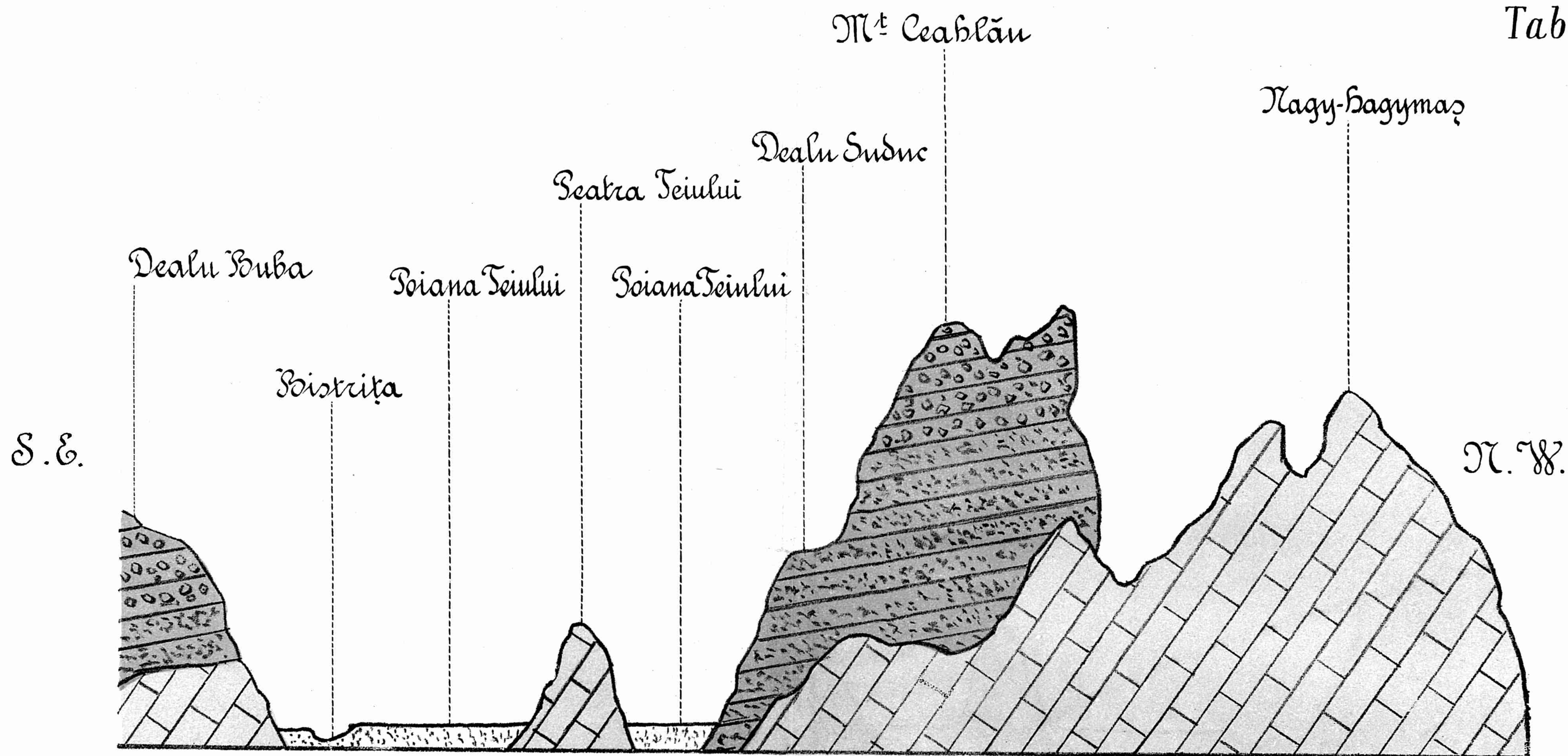
Tabla II.

 - Gresii şi Conglomerate terţiare (Eocenice)

 - Calcar secundar (Jurasic)

Tabla III[a].

- Aluviuni moderne
- Gresii și Conglomerate terțiare (Eocenice)
- Calcar secundar (Jurasic)

Tabla IV^a

S.
N.
Dealu Preopcea
N.N.E.
Movila Rîioasă
Dunărea
Blazova
N.N.W.
S.S.W.
S.S.E.
= Aluviuni moderne
= Löss (deposite Cuaternare)
= Gresii secundare (Jurasic)
= Cuarţite - Archaice